

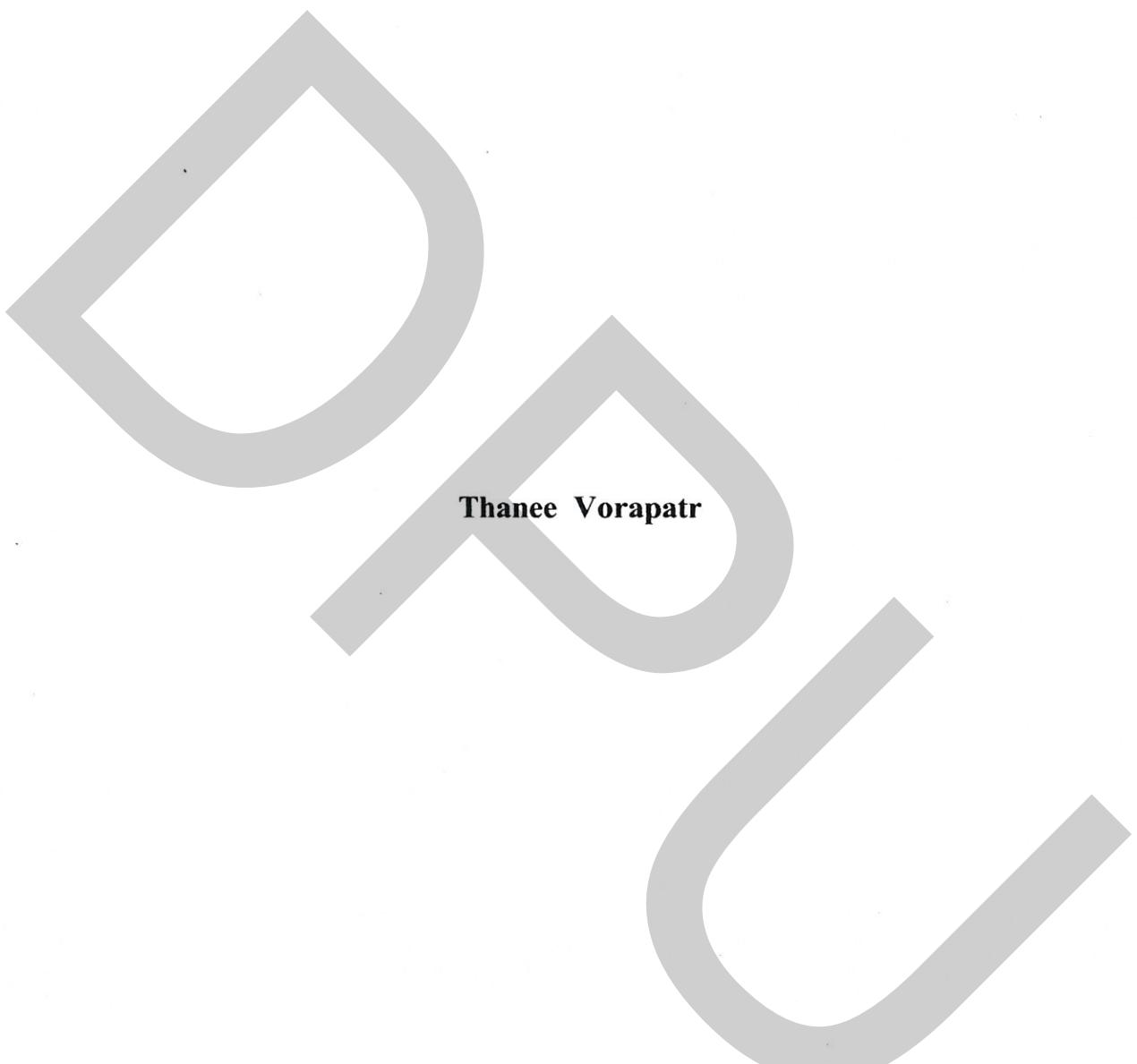
กฎหมายบังคับไทยในประเทศไทย: การบังคับไทยจำคุก

ธานี วงศ์ทร์

ดุษฎีนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต
คณะนิติศาสตร์ปริญ พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2552

**Penalty Law in Thailand: The Enforcement of the Sentence
of Imprisonment**

Thanee Vorapatr

**A Thesis Submitted in partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Laws**

Pride banomyong Faculty of Law, Dhurakij Pundit University

เลขที่เบียน	0208955
วันลงทะเบียน	- 1 มิ.ย. 2553
เลขที่ยกเว้น	345.0993
	๖๕๑๗
	[๒๕๕๒]

2009

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ชื่อผู้เขียน

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

สาขาวิชา

ปีการศึกษา

กฎหมายบังคับไทยในประเทศไทย : การบังคับไทยจำคุก

ธนา妮 วรกัทร์

ศาสตราจารย์ ดร. ภณิต ณ นคร

รองศาสตราจารย์ ดร. สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล

อาจารย์นักที่ จิตสว่าง

นิติศาสตร์

2551

บทคัดย่อ

การบังคับไทยจำคุกในประเทศไทยมีปัญหาพื้นฐานคือ ผู้ต้องขังล้นเรือนจำ เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์มีจำนวนไม่เพียงพอ ทำให้การบังคับไทยไม่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ สาเหตุเนื่องมาจากการกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศไทย ทำงานเป็นระบบสายพานส่งต่อกันไปเป็นทอดๆ ในลักษณะเหมือนการลำเลียงสิ่งของภายในตัวที่ขาดทิศทางและแนวคิดในการปฏิบัติงานร่วมกัน การจะจึงไปตอกหนักอยู่กับหน่วยงานสุดท้ายของการกระบวนการยุติธรรมคือ ราชทัณฑ์ในทางปฏิบัติพบว่ากระบวนการยุติธรรมในชั้นสอบสวนฟ้องร้องและในชั้นพิจารณาพิพากษา มีข้อบกพร่องหลายประการในการพิสูจน์ความจริง ศักยภาพของกระบวนการ ยังไม่สามารถคัดกรองและส่งคนกระทำการพิเศษที่เหมาะสมกับการลงโทษได้อย่างมีประสิทธิภาพ และใช้ไทยจำคุก โดยปราศจากหลักวิชาการบังคับไทย ทำให้ไม่สามารถแยกผู้กระทำความผิดที่เกิดจากความพลัดพลาดไม่มีภูมิหลังเป็นผู้ร้าย กับผู้กระทำความผิดที่เป็นอาชญากรมืออาชีพได้ กองประกันประเทศไทยยังขาดองค์ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการบังคับไทย ซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่มีความสำคัญยิ่งในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา สุดท้ายสภาพความเสียหายที่ต้องเผชิญคือ ไม่สามารถทำให้ผู้กระทำความผิดที่พ้นโทษจำคุกมาแล้ว สามารถที่จะมีการดำรงชีวิตในอนาคต โดยปราศจากการกระทำการพิเศษอาญา และมีความรับผิดชอบต่อสังคม อันเป็นการคุ้มครองสังคมได้ เพราะขาดการปรับปรุงแก้ไข นำบัค พฤติกรรมที่ผิดกฎหมายอย่างแท้จริง จากการศึกษาเรื่องนี้ในประเทศไทยถูกสู่ปุน สะพันธ์สารณรัฐเยอร์มนี ประเทศอังกฤษ และที่มีปรากฏเป็นมาตรฐานขึ้นตាំในการปฏิบัติต่อนักโทษของสหประชาชาติ พนวាមีหลักการแนวคิดทฤษฎีและบทบัญญัติกฎหมายที่ทำให้การบังคับไทยจำคุกเกิดศักยภาพในการบังคับไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองต่อการกิจและวัตถุประสงค์ของการบังคับไทยและการกระบวนการยุติธรรมทางอาญาได้เป็นอย่างดี

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จึงมุ่งศึกษากฎหมายบังคับไทยจำคุกในประเทศไทย ซึ่งแม้จะมีพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วก็ตาม แต่การนำมาใช้ยังมีปัญหาอุปสรรคและข้อบกพร่องหลายประการ จึงต้องทำการศึกษาทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยทำการศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายและการบังคับไทยของประเทศไทยกับสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ประเทศไทยอังกฤษ และมาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษของสหประชาชาติกับกฎหมายบังคับไทยในประเทศไทย นอกจากนี้ยังมีวัดถูกประสงค์เพื่อให้ทราบถึงบริบทของสังคมไทยกับการบังคับใช้กฎหมายราชทัณฑ์ โดยวิธีการออกแบบสอนตามความคิดเห็นตัวแทนกลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้องตลอดทั้งการเข้าศึกษาดูงานในเรือนจำและทัณฑสถานต่างๆ เพื่อให้เห็นสภาพที่แท้จริง เพื่อใช้ทำการวิเคราะห์และประเมินผลข้อมูลที่ได้ ทำการประยุกต์ปรับใช้กับกฎหมายบังคับไทยในประเทศไทยให้เหมาะสมสมต่อไป

ผลจากการศึกษาพบว่า กฎหมายบังคับไทยจำกัดในประเทศไทย มีข้อบกพร่องอันเป็นปัญหาและอุปสรรคในการบังคับไทยหลายประการที่จำเป็นต้องทำการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เกิดมาตรฐานการบังคับไทยอย่างแท้จริงดังต่อไปนี้
เรื่องของบทบัญญัติที่ชัดเจนภายใต้เจตนาหมายให้เป็นธรรมด้วยความอ่อนโยน เป็นวัตถุประสงค์ในการบังคับไทยอย่างแท้จริง และเนื้อหาในส่วนต่างๆ ต้องประมวลให้เป็นระบบ ตามลำดับการใช้ มีความเป็น “เสรีนิยม” ยกระดับผู้ต้องโทษจำกัดเป็น “ประธนา” ของการบังคับไทย มีหลักประกันสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของผู้ต้องขัง สร้างความเป็น “ประชาธิปไตย” ความเสมอภาคบนพื้นฐานของความสมัครใจ ความยินยอมและความร่วมมือระหว่างกัน กระบวนการต้องมีความ “โปร่งใส” สามารถตรวจสอบได้ทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร ที่สำคัญกฎหมายต้องไม่มีบทบัญญัติที่ทำให้การบังคับไทย นำไปสู่การทำลายบุคลิกภาพหรือวัฒนธรรมเดิมในการดำรงชีวิตของผู้ต้องโทษจำกัด สภาพภายในเรือนจำกับภายนอกเรือนจำต้องไม่แตกต่างกันมาก กับทั้งต้องเปิดโอกาสให้ภาคสังคมเข้าไปมีบทบาทร่วมด้วยกับการบังคับไทย ทั้งภายในเรือนจำและภายนอก การปล่อยตัวผู้ต้องขังสู่สังคม เป็นต้น

Thesis Title	Penalty Law in Thailand: The Enforcement of the Sentence of Imprisonment.
Author's Name	Assist. Prof. Thanee Vorapatr
Advisor	Prof. Dr. Kanit Na-Nakorn
Co-Advisor	Assoc. Prof. Dr. Surasak Likhasithwatthanakul
Co-Advisor	Archarn Nattee Chitsawang
Faculty	Law
Academic Year	2008

ABSTRACT

Imprisonment penalty enforcement in Thailand brings about the fundamental problems viz. there are prisoners overwhelming the prisons, Correction Officers are not sufficient. Consequently, the penalty enforcement fails to effectively correct the behaviors of the offenders. This is because the criminal justice procedure in Thailand is proceeded on in the system of conveyor roller conveying from point to point like the goods transportation under the work guidelines and policies of each different organizations in the same justice procedure which lacks the direction and concept for the joint co-operation. The heavy burden goes to the final organization of the justice procedure which is the Department of Corrections. In practice, it is found that the justice procedures on the inquiry level, filing a lawsuit and during the trials have several defects to prove the fact. The potentiality of procedures can not effectively select and send the offenders who deserve the punishment and the imprisonment penalty is applied without the theory of penalty enforcement. Consequently, the offenders due to the carelessness and without the background of being criminals can not be distinguished from the offenders who are professional criminals. Additionally, Thailand still lacks the knowledge body regarding law on penalty enforcement which is extremely important in the criminal justice procedure. Eventually, the damage conditions which have to be encountered are that the offenders who have already passed over the imprisonment penalty fail to pursue their lives in the future without committing the criminal offences and to be responsible for the society, in which the society can be protected, due to the lack of improvement, rehabilitation and corrections of behaviors which are against the laws. From the study, this issue in Japan, the Federal Republic of Germany, England and

appearing in the Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners set forth by the United Nations, it is found that there are principles, concepts, theories and legal provisions in which the potentiality in the imprisonment penalty enforcement can be created effectively to serve the missions and objectives of the penalty enforcement and the criminal justice procedure.

This thesis, therefore, aims to study the laws on imprisonment penalty enforcement in Thailand. Although the Correction Act, B.E. 2479 (1936) and related laws have been applied, the application of such laws still has several obstacles and defects. Consequently, this thesis is done through both theoretical and practical study in the form of comparative study between the penalty enforcement laws in Japan, the Federal Republic of Germany, England and the Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners set forth by the United Nations and the penalty enforcement law of Thailand. Apart from this, this thesis aims to inform the context in Thai society with regard to the enforcement of Correction Law by designing the questionnaires towards the opinions of all samples of related groups including the fieldtrip study in the jails and prisons to perceive the real situations together with the analysis and evaluation of the data obtained to apply to the penalty enforcement law in Thailand appropriately.

It is found from the study that the law of imprisonment penalty enforcement in Thailand has several defects which are considered as problems and obstacles in the penalty enforcement, in which the amendments are needed in order to truly create standard of penalty enforcement starting from the explicit legal provisions under the intention which is the objective to enforce the penalty. In addition, it is suggested that all contents thereof be systematically organized under the order of the application, contain the “Liberalism”, raise the level of the prisoners as the “Subject” of the penalty enforcement, have the security of fundamental rights and freedom of the prisoners, create the “Democracy”, equality based on the voluntariness, the consent and joint co-operation among each other. The procedures should be “transparent” and examined by internal and external organizations. Most importantly, the laws should not prescribe the penalty enforcement to cause the destruction of original personality or culture in pursuing the prisoners’ lives. The conditions inside and outside the prisons should not be very different and the social sectors should be allowed to take part in the penalty enforcement starting from being inside the prisons until being after the release of prisoners to the society etc.

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบิความรدا ที่กรุณาให้ชีวิตและเลี้ยงดูข้าพเจ้าจนมีคุณภาพชีวิตที่ดีถึงทุกวันนี้ และกราบขอบพระคุณครูอาจารย์ที่ให้การประสิทธิ์ประสาทความรู้ โดยเฉพาะในการทำวิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิตศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตเล่นนี้ ซึ่งได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร. คณิต ณ นคร ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล และอาจารย์นันท์ จิตสว่าง ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ อาจารย์วิวิทย์ ชาตุประสุทธิ์ รองศาสตราจารย์ ดร. อุดม รัฐอมฤต กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ตลอดทั้งคณะกรรมการที่ให้ความรู้ในวิชาเรียนวิชีวิจัย ได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร. ประชุม โภนฉาย ศาสตราจารย์ ดร. นุญเสริม วีสกุล ศาสตราจารย์ ดร. อัมมาร์ สายมวลด์ รองศาสตราจารย์ ดร. วรารณ์ สามโภเศษ รองศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์วัลย์ สัตยารักษ์วิทย์ รองศาสตราจารย์ ดร. สรชัย พิศาลบุตร ซึ่งทุกท่านมีส่วนสำคัญยิ่งในการผลักดัน สนับสนุน ให้ผู้เขียนสามารถทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จขึ้นได้ จึงขอกราบบุชามา ณ โอกาสนี้ และที่สำคัญ อีกส่วนหนึ่งคือ ท่านผู้บริหารมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ที่ได้กรุณามอบทุนสนับสนุนการศึกษาในหลักสูตรนี้แก่ข้าพเจ้า

นอกจากนี้ ต้องขอขอบคุณ กรมราชทัณฑ์ เรือนจำและทัณฑสถานต่างๆ ที่กรุณาให้เข้าศึกษาดูงาน และช่วยตอบแบบสอบถาม ไม่ว่าจะเป็นเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ ผู้ต้องขัง รวมตลอดทั้งผู้มีอาชีพเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาและการบังคับโทษจำคุก ซึ่งได้แก่ ผู้พิพากษา พนักงานอัยการ ทนายความ ตำรวจ นักวิชาการ ประชาชนทั่วไป ใน การช่วยตอบแบบสอบถามด้วย

สิ่งที่สำคัญคือกำลังใจจาก เด็กชายนริชญ์ (รามกพ) วรกัทร และนางสุวรรณิศา วรกัทร บุตรและภริยาของผู้เขียน ตลอดทั้งเพื่อนอาจารย์ เจ้าหน้าที่ ในคณะนิติศาสตร์ปรีดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ทุกท่าน

อนึ่ง หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าของผู้สนใจ ผู้เขียนขออุทิศให้กับบุพการีและผู้มีพระคุณแก่ผู้เขียนทุกท่าน ส่วนความผิดพลาดและข้อบกพร่อง ใดๆ ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่ผู้เดียว

ธนา วรกัทร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๔
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๕
กิตติกรรมประกาศ.....	๖
สารบัญตาราง.....	๗
สารบัญภาพ.....	๘
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	6
1.3 สมมติฐานของการศึกษา.....	6
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	7
1.5 ระเบียบวิธีวิจัย.....	9
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2. แนวคิดในการบังคับโทษจำคุกและมาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อผู้ต้องโทษจำคุก	11
2.1 ความหมายของบังคับโทษ.....	11
2.2 ความสัมพันธ์ในการกิจของกฎหมายในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา.....	12
2.3 กระบวนการยุติธรรมทางอาญา.....	16
2.4 วัตถุประสงค์ของการลงโทษ.....	31
2.5 วัตถุประสงค์ของการบังคับโทษจำคุก.....	36
2.6 กฎหมายที่ระหว่างประเทศของการบังคับโทษ.....	40
2.7 มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ.....	44
3. การบังคับโทษจำคุกในประเทศไทย.....	65
3.1 ประวัติการบังคับโทษจำคุก.....	65
3.2 กฎหมายรัฐธรรมนูญกับการบังคับโทษ.....	82
3.3 กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษจำคุก.....	87
3.4 การบังคับโทษจำคุกในปัจจุบัน.....	121

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.4.1 อำนาจในการบังคับโทยจำคุกตามกฎหมาย.....	121
3.4.2 องค์กรที่มีภารกิจในการบังคับโทยจำคุก.....	122
3.4.3 ภารกิจของกรมราชทัณฑ์ในการบังคับโทยจำคุก.....	122
3.4.4 ศักยภาพของกรมราชทัณฑ์.....	122
3.4.5 มาตรการปรับพฤตินิสัย.....	129
3.4.6 มาตรการทางกฎหมายในการโน้มน้าวใจผู้ต้องขัง.....	130
3.4.7 การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมต่องานราชทัณฑ์.....	135
3.4.8 งบประมาณ.....	136
3.5 บททวนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับการบังคับโทยจำคุก.....	149
4. การบังคับโทยจำคุกในต่างประเทศ.....	156
4.1 ประเทศไทย.....	156
4.1.1 กระบวนการยุติธรรมทางอาญา.....	156
4.1.2 การบังคับโทยจำคุก.....	161
4.2 ประเทศไทยพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี.....	180
4.2.1 กระบวนการยุติธรรมทางอาญา.....	181
4.2.2 การบังคับโทยจำคุก.....	184
4.3 ประเทศไทย.....	224
4.3.1 กระบวนการยุติธรรมทางอาญา.....	224
4.3.2 การบังคับโทยจำคุก.....	232
5. ข้อมูลเชิงปริมาณจากการสำรวจด้วยแบบสอบถาม.....	257
5.1 สาระสำคัญของการวิจัย.....	257
5.1.1 การสร้างแบบสอบถาม.....	258
5.1.2 การทดสอบเบื้องต้น.....	258
5.1.3 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	259
5.1.4 ข้อจำกัดในการวิจัย.....	259

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5.2 ผลของการวิจัย.....	259
5.3 การแจกแจงผลการวิจัย.....	263
5.3.1 บุคคลในกระบวนการยุติธรรมและประชาชน.....	263
5.3.2 เจ้าพนักงานราชทัณฑ์.....	280
5.3.3 ผู้ต้องขัง.....	313
6. วิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายการบังคับโทษจำคุกในประเทศไทย.....	326
6.1 กระบวนการยุติธรรมทางอาญาไทยกับการบังคับโทษจำคุกในบริบทของสังคม ไทยเปรียบเทียบกับประเทศญี่ปุ่น สภาพนี้สาธารณะรัฐเยอรมนี และอังกฤษ.....	327
6.1.1 ความหมายและความสัมพันธ์ของกฎหมายอาญา กับกฎหมายบังคับโทษ.....	327
6.1.2 กระบวนการยุติธรรมทางอาญา กับการบังคับโทษจำคุก.....	328
6.1.3 คำพิพากษาของศาลอาญา.....	330
6.1.4 การบริหารจัดการโทษ.....	334
6.2 การศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติต่อนักโทษ กับการบังคับ โทษในประเทศไทย สภาพนี้สาธารณะรัฐเยอรมนี อังกฤษ และประเทศไทย.....	339
6.2.1 หลักการ เอกสารณ์และแนวทางบังคับโทษใช้บังคับกฎหมายบังคับโทษ จำคุก.....	339
6.2.2 การควบคุมนักโทษในเรือนจำ.....	353
6.2.3 สิทธิของผู้ต้องโทษจำคุก.....	364
6.2.4 เจ้าพนักงานและบทบาทอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงาน.....	389
6.2.5 การนำบังเกี้ยพื้นฟู.....	404
6.2.6 ความสัมพันธ์กับสังคมและการดูแลภายในหลังการพ้นโทษ.....	407
7. สรุปและข้อเสนอแนะ.....	424
7.1 บทสรุป.....	424
7.2 ข้อเสนอแนะ.....	464

บรรณานุกรม.....	470
ภาคผนวก.....	476
ประวัติผู้เขียน.....	492

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 แสดงข้อมูลสถิติอาชญากรรม ตั้งแต่ ปี 2542 ถึง ปี 2548.....	1
1.2 แสดงข้อมูลสถิติผู้ต้องขัง ตั้งแต่ปี 2538 ถึงปี 2550.....	3
2.1 แสดงข้อมูลสถิติดืออาญาอัตรากำลัง และงบประมาณในศาลชั้นต้น อุทธรณ์และฎีกา ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2545 ถึง 2550.....	19
2.2 แสดงประเภทของการกำหนดโทษที่มีคำพิพากษาปี 2546-2550.....	21
2.3 สรุปเปรียบเทียบการรับสำนวนมาดำเนินคดีของพนักงานอัยการตั้งแต่ปี 2541-2547	24
2.4 แสดงบัญชีความอาญาชั้นฟ้องศาลทั่วประเทศ ประจำปีงบประมาณ 2546-2547.....	24
2.5 แสดงนิติในการกำหนดโทษ.....	29
3.1 สรุปเรื่องและประเภทของกฎหมายบังคับ ไทยในประเทศไทย.....	112
3.2 แสดงระดับการศึกษาข้าราชการกรมราชทัณฑ์.....	123
3.3 แสดงสถานที่คุณขังในประเทศไทย.....	123
3.4 สถิติผู้ต้องขังตั้งแต่ปี 2530-2550.....	124
3.5 แสดงสถิติและจำนวนการหลบหนีของผู้ต้องขัง.....	124
3.6 แสดงการเปรียบเทียบผู้ต้องขังต่อเจ้าหน้าที่และงบประมาณ.....	125
3.7 แสดงประเภทโรค ชนิดของโรคในเรือนจำบางขวาง.....	126
3.8 แสดงประเภทโรค ชนิดของโรคในสถานพยาบาลทัณฑสถานหญิงกลาง	126
3.9 แสดงประเภทโรค ชนิดของโรคในทัณฑสถานบำบัดพิเศษจังหวัดปทุมธานี.....	127
3.10 แสดงประเภทโรค ชนิดของโรคในเรือนจำพิเศษธนบุรี	127
3.11 แสดงประเภทโรค ชนิดของโรคในเรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	128
3.12 แสดงสถิตินักโทษเด็กขาดที่ได้รับการปล่อยตัวพักการลงโทษเพื่ocomประพฤติ ตั้งแต่ 2528-2548.....	132
3.13 แสดงสถิตินักโทษเด็กขาดที่ได้รับการปล่อยตัวคราวต้องโทษจำคุก ตั้งแต่ ปีงบประมาณ 2539-2548.....	134
3.14 แสดงงบประมาณรายจ่ายกรมราชทัณฑ์ ปี 2543-2547.....	136
3.15 แสดงการเปรียบเทียบค่าอาหารต่อจำนวนผู้ต้องขังต่อวันและต่อปี พ.ศ. 2536-2548	137
3.16 สรุปผลการดำเนินการในปีงบประมาณ 2545-2547.....	138
4.1 เปรียบเทียบสถิติผู้ต้องขังระหว่างประเทศไทยกับประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชีย ช่วงปี 1996-2000.....	162

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.2 สถิติจำนวนนักไทยแยกตามเพศและอัตราการของจำนวนประเทศไทยในปี 2002...	163
4.3 จำนวนอาสาสมัครเพื่อนคนคุกแยกตามอาชีพ ณ สิ้นปี ก.ศ. 1999.....	172
4.4 การให้ความช่วยเหลือของอาสาสมัครเพื่อนคนคุก ณ สิ้นปี ก.ศ.1999.....	172
4.5 แสดงการช่วยเหลือของภาคประชาชนในการมีส่วนร่วมกับรัฐในการแก้ไขพื้นที่ และปรับพอดีนิสัยหิ้งในระหว่างรับโทยจำคุกและภายหลังการปล่อยตัว.....	176
4.6 แสดงคำสั่งคดีของอัยการและจำนวนผู้ถูกกล่าวหาปี ก.ศ. 2003.....	183
4.7 สถิติจำนวนคดีที่ศาลพิพากษางานโทยจำคุก และจำนวนผู้ที่ต้อง โทยจำคุกจริงและผู้ ที่ได้รับการพักการลง โทยจำคุกตั้งแต่ปี ก.ศ. 1970-2003.....	186
4.8 สถิติของการคุณประพฤติในสภาพธารณรัฐเยอรมันี ในปี 2002.....	191
4.9 จำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำของประเทศไทย England และ Wales.....	231
5.1 แสดงกลุ่มประชาชนผู้ต้องแบบสอบถาม.....	262
5.2 แสดงข้อมูลแยกตามเพศของผู้ต้องแบบสอบถาม.....	262
5.3 แสดงข้อมูลตามระดับการศึกษาของผู้ต้องแบบสอบถาม.....	262
5.4 แสดงภาคของสถานที่อยู่หรือที่ทำงานในปัจจุบัน.....	263
5.5 แสดงการมีความรู้ความเข้าใจหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องเรือนจำของผู้ต้อง แบบสอบถาม.....	263
5.6 แสดงความคิดเห็นของบุคคลในกระบวนการยุติธรรม และประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับหลักการบังคับ โทยจำคุกในด้านต่างๆ.....	264
5.7 แสดงความคิดเห็นของบุคคลในกระบวนการยุติธรรมและประชาชนทั่วไป เกี่ยวกับ มาตรการต่างๆที่เกี่ยวกับการบังคับ โทยจำคุกในด้านต่างๆของประเทศไทย.....	267
5.8 แสดงข้อมูลแยกตามเพศของผู้ต้องแบบสอบถาม.....	278
5.9 แสดงระดับการศึกษาของผู้ต้องแบบสอบถาม.....	278
5.10 แสดงระดับตำแหน่งงานของผู้ต้องแบบสอบถาม.....	278
5.11 แสดงประเภทของเรือนจำ.....	279
5.12 แสดงภาคของสถานที่อยู่หรือที่ทำงานในปัจจุบัน.....	279
5.13 แสดงผลของข้อที่ 1 ความคิดเห็นของพนักงานราชทัณฑ์เกี่ยวกับหลัก (แนวคิดทฤษฎี) เกี่ยวกับการบังคับ โทยจำคุกในด้านต่างๆ.....	280
5.14 แสดงผลของข้อที่ 2 ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์เกี่ยวกับมาตรการต่างๆที่ เกี่ยวกับการบังคับ โทยจำคุกในด้านต่างๆ.....	283

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
5.15 แสดงผลของข้อที่ 3 ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานทัณฑ์ เกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และประกาศกระทรวงฯ ระเบียนคำสั่งต่างๆ.....	289
5.16 แสดงผลของข้อที่ 4 ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์เกี่ยวกับการทำงานและสวัสดิการต่างๆ ของพนักงานราชทัณฑ์.....	296
5.17 แสดงผลของข้อที่ 5 ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในด้านต่างๆ.....	300
5.18 แสดงผลของข้อที่ 6 ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพในการแก้ไขพื้นฟูผู้ต้องขังในด้านต่างๆ.....	306
5.19 แสดงข้อมูลแยกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	311
5.20 แสดงข้อมูลตามระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	311
5.21 แสดงโดยจำคุกที่ได้รับ.....	312
5.22 แสดงประเภทของเรือนจำ.....	312
5.23 แสดงภาคของสถานที่อยู่หรือที่ตั้งของเรือนจำในปัจจุบัน.....	313
5.24 แสดงความคิดเห็นของผู้ต้องขังเกี่ยวกับสิทธิของผู้ต้องขัง ในการบังคับโทษจำคุกด้านต่างๆของประเทศไทย.....	314
7.1 เปรียบเทียบความคิดในการจำคุกยุคเก่ากับยุคใหม่.....	427

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 แสดงแผนภาพวงจรความสัมพันธ์ของกฎหมายอาญา.....	4
2.1 แสดงวงจรหน่วยงานต่างๆ ของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาไทย.....	17
2.2 แสดงกระบวนการยุติธรรมมีความสำคัญต่อการบังคับ�行จำคุก.....	27
2.3 แสดงหลักคิดในการลดปริมาณผู้ต้องขัง.....	27
2.4 แสดงระบบสายพานของกระบวนการยุติธรรม.....	28
2.5 แสดงการจำแนกผู้กระทำผิดตามหลักทัณฑวิทยา.....	29
2.6 สมการในการที่จะนำผู้กระทำการพิคคิดเลือก เพื่อนำผู้กระทำการพิจารณาหัวรับโทษ จำคุก.....	30
3.1 แผนภาพแสดงสาระสำคัญหลักของกฎหมายบังคับ通行จำคุก.....	139
3.2 แผนผังการบังคับ通行จำคุก.....	144
3.3 แสดงระบบการควบคุมตรวจสอบเรื่องจำ.....	147
4.1 แสดงแผนภาพแสดงกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของญี่ปุ่น.....	160
4.2 แสดงคดีที่ผ่านการพิจารณาของสำนักงานอัยการทั้งหมดของประเทศไทยพันธ์ สารณรัฐเยอร์มนี.....	183
4.3 แสดงคดีที่ศาลพิพากษาตามกฎหมายอาญา.....	188
4.4 แสดงระยะเวลาตามคำพิพากษาให้ลง通行จำคุกในปี 2003.....	188
4.5 ปรากฏการณ์การบังคับ通行จำคุกตั้งแต่ปี ก.ศ. 1970 – 2003.....	188
4.6 แสดงคำพิพากษาง通行ผู้เยาว์ในรูปแบบต่างๆ ในปี ก.ศ. 2003.....	189
4.7 แสดงจำนวนประชากรในเรื่องจำในประเทศไทยพันธ์สารณรัฐเยอร์มนี.....	190
4.8 แสดงโครงสร้างของอาชญาของผู้ต้องขัง.....	190
4.9 แสดงกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศไทยอังกฤษ.....	225
4.10 แสดงวงจรกระบวนการยุติธรรม : สังคม : แนวคิดใหม่ : การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด	225
4.11 อัตรากำลังในระบบกระบวนการยุติธรรมในปี ก.ศ. 2001.....	226
4.12 กราฟแสดงความหนาแน่นของผู้ต้องขัง ตั้งแต่ปี 1991 ถึง 2001.....	234
4.13 กราฟวงกลมแสดงสัดส่วนของสถานที่คุณขังผู้กระทำผิด ปี 2001.....	234
6.1 แสดงวงจรความสัมพันธ์ของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาไทย.....	325
6.2 นิติสัมพันธ์ทางวิธีพิจารณาของการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐ.....	326

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพที่	หน้า
7.1 แสดงวงจรความสัมพันธ์ของกระบวนการยุทธิธรรมทางอาญาไทย.....	425
7.2 แสดงพัฒนาการด้านความคิด และการปฏิบัติของการบังคับโทษอดีตสู่ปัจจุบัน.....	426
7.3 ความสัมพันธ์ของวัตถุประสงค์การลงโทษและการบังคับโทษ.....	426
7.4 แสดงหลักคิดในการลดปริมาณผู้ต้องขัง.....	428
7.5 กระบวนการยุทธิธรรมของไทย	429
7.6 สมการ (Function) ของการบังคับโทษจำคุก.....	429

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยอยู่ในสภาวะที่ทั้งภาครัฐและเอกชน ต่างมีความต้องการที่จะสร้างความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจและสังคมให้กับประเทศและตนเองอย่างมาก อิทธิพลของระบบวัฒนธรรมได้เข้ามามีบทบาทในความรู้สึกนึกคิด หรือวิธีชีวิตของคนในสังคมไทยปัจจุบัน ทำให้เกิดความต้องการตอบสนองด้านวัฒนธรรมโดยขาดการพิจารณาถึงเหตุผลความลูกดองของชุมชน ซึ่งได้สิ่งใดช้า ขาดการไตร่ตรองอย่างละเอียดรอบคอบ เป็นผลให้เกิดการแข่งขันอย่างสูงในด้านธุรกิจ และการเมืองเพื่อให้ได้มาซึ่ง เงินตรา ทรัพย์สิน อำนาจ การแข่งขันดังกล่าวได้ทิ้งความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ จนถึงขนาดที่มีการกระทำในรูปแบบต่างๆ ที่เกินขอบเขตของกฎหมายและศีลธรรม สังเกตได้จากจำนวนอาชญากรรมในประเทศที่มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว และรุนแรงยิ่งขึ้น ข้อมูลสถิติอาชญากรรม ตั้งแต่ปี 2542 ถึงปี 2548¹ แสดงไว้ดังนี้

ตารางที่ 1.1 แสดงข้อมูลสถิติอาชญากรรม ตั้งแต่ปี 2542 ถึงปี 2548

พ.ศ.	จำนวนประชากร ทั้งหมด	จำนวนคดี ที่รับแจ้ง	จำนวนคดี ที่จับได้	งบประมาณ ที่ใช้	จำนวนกำลัง พลตำรวจ
2542	61,661,701	508,005	624,345	38,111,829,100	222,251
2543	61,878,746	530,384	620,859	42,822,339,200	218,925
2544	62,308,887	549,891	646,707	42,554,490,800	221,839
2545	62,799,872	652,690	652,925	40,447,614,600	216,393
2546	63,079,765	425,722	484,215	41,457,410,700	218,404
2547	61,973,621	359,158	441,337	44,201,537,000	221,345
2548	62,418,054	401,470	474,172	44,084,344,000	221,215

ในขณะที่ประเทศไทย正ประสบปัญหานักงานที่ต้องทำการแก้ไขหลายประการ เช่น ความยากจนของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ปัญหาการค้ายาเสพติด การค้ายาประเวณี เป็นต้น สิ่งทั้งหลายเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่เป็นแรงผลักดันทำให้คนตัดสินใจกระทำการผิดกฎหมาย

¹ ข้อมูลจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ.

เพราระมีแรงจูงใจจากการหารายได้ที่มีการลงทุนน้อยหรือแทนไม่ต้องลงทุน แต่มีผลประโยชน์ตอบแทนสูง ใช้ระยะเวลาสั้น ไม่ต้องใช้ความคิดมาก การกระทำผิดกฎหมายหรือการฝ่าฝืนกฎหมายจึงเกิดขึ้น จนกระทั่งได้มีการพัฒนาการของการกระทำความผิดกฎหมาย เป็นลักษณะอาชญากรรมที่มีองค์กรบริหารการจัดการอย่างเป็นระบบและขยายผลไปถึงการประกอบอาชญากรรมข้ามชาติ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของประชาชนในประเทศและความมั่นคงของชาติเป็นอย่างยิ่ง

เมื่อบุคคลได้ได้กระทำความผิดอาญาเกิดขึ้นและถูกจับได้ การดำเนินคดีจะตามมากระบวนการในการดำเนินคดีอาญาแบ่งออกได้เป็น 2 ขั้นตอนใหญ่ๆ คือ “การดำเนินคดีอาญาชั้นกำหนดคดี” และ “การดำเนินคดีอาญาชั้นบังคับคดี” และสิ่งที่เชื่อมโยงให้การดำเนินคดีอาญาทั้งสองชั้นดังกล่าวติดต่อกัน คือ “คำพิพากษาถึงที่สุด”

1. การดำเนินคดีอาญาชั้นกำหนดคดี เป็นการดำเนินการทั้งหลายของเจ้าพนักงานเป็นการกระทำเพื่อยืนยันข้อกล่าวหา ซึ่งถ้าฟังได้โดยปกติเจ้าพนักงานก็จะฟ้องเพื่อให้ศาลพิจารณาพิพากษายات่อไป และเมื่อได้มีการยื่นฟ้องแล้วการดำเนินการทั้งหลายในศาลในคดีที่เจ้าพนักงานได้ฟ้องแล้วนั้น รวมทั้งคดีที่ผู้เสียหายฟ้องคดีที่เป็นการกระทำเพื่อยืนยันข้อกล่าวหา เช่นเดียวกับการดำเนินการชั้นเจ้าพนักงาน และถ้าหากฟังได้ว่ามีการกระทำความผิดจริงศาลก็จะกำหนด “มาตรการบังคับทางอาญา” (ไทยและ/หรือวิธีการเพื่อความปลอดภัย และมาตรการบังคับทางอาญาอื่นๆ)² สำหรับคดีนี้การดำเนินการทั้งหลายของเจ้าพนักงานทั้งหมดศาลและในศาลรวมทั้งการดำเนินการทั้งหลายของศาลซึ่งอาจเป็นหลายชั้นศาลจนกระทั่งมีคำพิพากษาถึงที่สุด ในส่วนนี้เป็นขั้นตอนในการดำเนินคดีที่เรียกว่า “การดำเนินคดีอาญาชั้นกำหนดคดี” (Erkenntnisverfahren)³

2. การดำเนินคดีอาญาชั้นบังคับคดี เมื่อศาลมีคำพิพากษากำหนดมาตรการบังคับทางอาญาในคดีใดแล้วและคำพิพากษาในคดีนี้ได้ถึงที่สุดแล้ว ก็จะต้องมีการจัดการบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาอันถึงที่สุดแล้วนั้นต่อไป เว้นแต่จะได้มีการลดโทษ เปลี่ยนโทษ หรืออภัยโทษ หรืออื่นๆ⁴

² คณิต ณ นคร ก (2547). กฎหมายอาญาภาคทั่วไป. หน้า 361.

³ คณิต ณ นคร ก (2549). กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. หน้า 44.

⁴ แหล่งเดิม.

ที่ผ่านมาปรากฏว่ามีจำนวนผู้ต้องขังที่ศาลได้พิพากษาว่าบุคคลผู้นั้นกระทำความผิดตามกฎหมายอาญาไม่ปริมาณมากขึ้น ข้อมูลสถิติผู้ต้องขัง ตั้งแต่ปี 2538 ถึงปี 2550⁵ แสดงไว้ดังนี้

ตารางที่ 1.2 แสดงข้อมูลสถิติผู้ต้องขัง ตั้งแต่ปี 2538 ถึงปี 2550

ปี	ผู้ต้องขังระหว่างคดี	นักโทษเด็ดขาด	จำนวนผู้ต้องขังรวมทั้งประเทศ
2538	34,911	73,920	108,915
2539	35,562	65,336	100,966
2540	50,550	75,320	125,955
2541	67,296	97,027	164,451
2542	74,284	125,258	199,673
2543	85,056	132,337	217,697
2544	86,650	164,253	250,903
2545	87,110	169,960	257,070
2546	89,561	153,766	211,327
2547	37,463	129,679	167,142
2548	40,559	121,734	162,293
2549	42,976	108,610	152,625
2550	44,796	123,860	168,656

ปริมาณผู้กระทำความผิดอาญาเพิ่มขึ้นมาก เพราะเหตุปัจจัยหลายๆ ประการตามที่กล่าวมาแล้วนี้เป็นผลโดยตรงที่ทำให้ยอดผู้ต้องขังนี้เพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย กระบวนการยุติธรรมทางอาญาขั้นสุดท้ายที่เข้ามาเกี่ยวข้องในส่วนนี้คือ การบังคับโทย โดยที่กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทย เป็นการจัดการกับผู้กระทำความผิดในขั้นสุดท้ายของกระบวนการยุติธรรม โดยการควบคุมผู้กระทำความผิด ไวดามคำพิพากษาของศาล เพื่อแก้ไขและปรับปรุงผู้ที่กระทำความผิดให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่ดีเสียใหม่ จนสามารถกลับเข้าสู่สังคม และอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ได้อย่างปกติสุข ไม่กลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทยจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับบทบัญญัติของกฎหมาย และกฎหมายต่างๆที่เกี่ยวกับการบังคับโทย

กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทยจะกำหนดด้วยการบังคับโทยจำคุก ที่มีผลเป็นการจำกัดเสรีภาพในเรือนจำ ซึ่งในเรื่องนี้ภาครัฐ ได้ออกกฎหมายว่าด้วยการบังคับโทยคือพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 และกฎกระทรวง ซึ่งออกมาโดยอาศัยอำนาจแห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว⁶ นอกจากนี้ภาครัฐยังได้จัดตั้งองค์กรสำหรับดูแลงานด้านนี้คือ “กรมราชทัณฑ์”เดิมสังกัดกระทรวง

⁵ กรมราชทัณฑ์. (2542-2548). สถิติผู้ต้องขัง กรมราชทัณฑ์. จาก www.correct.go.th/stat.thm.

⁶ คณิต ณ นคร ข (2547). กฎหมายอาญาภาคทั่วไป. หน้า 30.

ยุทธิธรรมแล้ว โฉนดมาสังกัดกระทรวงมหาดไทยในอดีต และต่อมาได้โฉนดมาสังกัดกระทรวงยุติธรรม อีกจนถึงปัจจุบัน

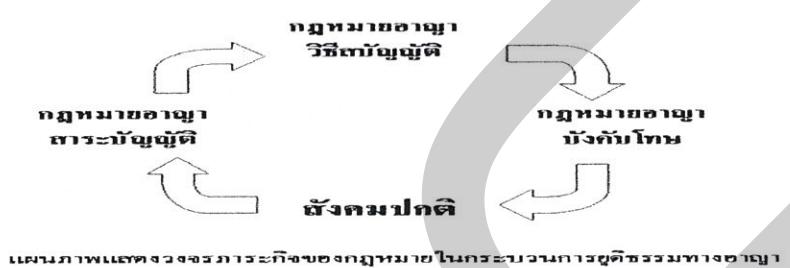
หากเราพิจารณาในเรื่องของการกิจของกฎหมาย ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศไทยที่นำมาใช้ปัจจุบันจะพบว่ามีกฎหมายหลักๆ ที่สำคัญ 3 ส่วนด้วยกัน คือ กฎหมายส่วนที่เป็นอาญาสาระบัญญัติ ส่วนที่เป็นอาญาไว้สนับสนุน และส่วนอาญาบังคับไทย ดังนี้

กฎหมายอาญาสาระบัญญัติ⁷ จะเป็นกฎหมายที่มีการกิจในการคุ้มครองการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ในสังคมมีการกิจในการปราบปรามและในการป้องกันการกระทำความผิด รวมตลอดทั้งคุ้มครองคุณธรรมทางกฎหมายและในการคุ้มครองคุณภาพของการกระทำซึ่งอาจได้แก่ประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติที่มีไทยทางอาญา เป็นต้น

กฎหมายอาญาไว้สนับสนุน⁸ มีวัตถุประสงค์มุ่งที่จะพิสูจน์คืนหาความจริง และทำให้กฎหมายอาญาไม่ผลบังคับได้อย่างจริงจัง ซึ่งได้แก่กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

กฎหมายอาญาบังคับไทย มีการกิจในการบังคับไทยผู้กระทำความผิดตามคำพิพากษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการลงโทษและการบังคับไทย โดยมุ่งแก้ไขเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมชั่วของบุคคลและคืนคนดีสู่สังคมซึ่งได้แก่ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 และกฎหมายอีกหลายฉบับที่เกี่ยวข้อง

การกิจของกฎหมายทั้งสามเรื่องมีส่วนที่สัมพันธ์กันซึ่งสรุปเป็นวงจรของความสัมพันธ์ ได้ดังนี้

ภาพที่ 1.1 แสดงแผนภาพวงจรความสัมพันธ์ของกฎหมายอาญา

ผลจากการที่ผู้ต้องขังต้องถูกแยกตัวออก ไปจากสังคมปกติเพราจะบังคับไทย ถูกจำกัดเสรีภาพในการเคลื่อนไหว เสรีภาพในการติดต่อสื่อสารกับสังคมภายนอก ทำให้เกิดปัญหาในเรื่องของความลูกต้องของธรรมความพอดีในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง หลักคัคคีศรีความเป็นมนุษย์ตาม

⁷ แหล่งเดิม. หน้า 31-35.

⁸ คณิต ณ นคร ฯ เล่มเดิม. หน้า 32-34.

รัฐธรรมนูญ⁹ ความทุกข์ทรมานของผู้ต้องขังที่ได้รับในการบังคับโทษ ซึ่งมีผลกระทบกับสิทธิของผู้ต้องขังอันเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน (basic human rights) และการปฏิบัติตามข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการบังคับโทษจำกัดของสหประชาชาติ ในส่วนของการรักษาสิทธิมนุษยชน การพัฒนาคุณภาพขาดแคลนงบประมาณขาดแคลนบุคลากร โดยเฉพาะบุคลากรด้านการควบคุม การพัฒนาคุณภาพของเจ้าพนักงานเรือนจำ นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านอาคารสถานที่ ซึ่งไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาผู้ต้องขัง เรือนจำหลายแห่งมีความเก่าแก่ และทรุดโทรม หรือมีความคับแคบ ขาดแคลนแพทย์ คุณภาพอนามัยผู้ต้องขัง การกินอยู่หลบบอน และที่สำคัญคือสิทธิของผู้ต้องขังและการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในระหว่างถูกบังคับโทษ เป็นต้น

จากการศึกษาดูประสังค์ของกฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษ พบว่ามีความประสังค์เพื่อที่จะแก้ไขบุคคลที่กระทำความผิด¹⁰ ซึ่งเมื่อผ่านกระบวนการของการบังคับโทษแล้วบุคคลนั้นจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากผู้กระทำความผิดหรือผู้ร้าย ให้กลับกลายเป็นคนดีที่จะกลับเข้าสู่สังคมและดำเนินชีวิตร่วมกับบุคคลอื่น ได้อย่างปกติสุขต่อไป ไม่กลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก มุ่งเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้กระทำความผิด มิได้มุ่งที่จะลงโทษหรือแก้แค้นผู้กระทำความผิดเท่านั้น กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษ จึงต้องมีเนื้อหาสาระของกฎหมายที่ชัดเจน มีการบริหารงานบังคับโทษที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการบังคับโทษ มีมาตรการและกลไกที่เหมาะสม แต่จากการศึกษากฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษจำกัดในทัณฑสถานของประเทศไทยในเบื้องต้น พบว่ามีข้อบกพร่องที่สำคัญหลายประการ ด้วยข้างต่อไป

1. ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการยุติธรรมทางอาญา กับงานบังคับโทษจำกัด
2. การบังคับโทษที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผลตามกฎหมายบังคับโทษ
3. การบริหารโทษจำกัด ที่มีการสร้างจิตสำนึกร่วมกันระหว่างภาครัฐกับภาคสังคม
4. กระบวนการตามกฎหมายในการตรวจสอบและการกำกับดูแลการบังคับโทษจำกัด

จากการศึกษากฎหมายบังคับโทษของต่างประเทศซึ่งได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ประเทศอังกฤษ และมาตรฐานการบังคับโทษของสหประชาชาติ รวมทั้งกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องระหว่างประเทศ เช่น ปฏิญญาสา哥ล¹¹ ต่างๆ สนธิสัญญาอนุสัญญา¹² พบว่ามีบทบัญญัติของกฎหมายที่ครอบคลุมและชัดเจน กำหนดไว้แล้วในเรื่องของการบังคับโทษ มีหลักการและทฤษฎีที่ดีหลายประการ ที่ประเทศเราไม่ได้มีการนำมาใช้อย่างจริงจัง มีระบบบริหาร

⁹ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550. มาตรา 4, มาตรา 26, มาตรา 28.

¹⁰ ยกเว้นการบังคับโทษประหารชีวิต.

¹¹ Universal Declaration of Human Rights 1948.

¹² Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedom 1950.

การจัดการขององค์กรและมีบุคลากรเกี่ยวกับการบังคับไทยที่เข้าใจการบังคับไทยเป็นอย่างดี เช่น มีการกำหนดสิทธิของผู้ต้องขัง สิทธิที่จะได้รับการดูแลชีวิตและความเป็นอยู่ในทัณฑสถาน การกินอยู่หลักนอน การรักษาพยาบาล การรับทราบข้อมูลข่าวสาร มีมาตรการและกลไกในการเบล็ดบลลงพฤษติกรรมของผู้กระทำความผิด เมื่อผู้รับโทษกลับคืนสู่สังคม ผู้นั้นสามารถใช้ชีวิตร่วมกับคนในสังคมได้อย่างปกติสุขไม่กลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก

งานวิจัยฉบับนี้จึงมุ่งทำการศึกษาลึกลงมาว่าด้วยการบังคับไทยในเรือนจำ เพื่อสร้างองค์ความรู้ในทางกฎหมาย อันเป็นแนวทางสำหรับการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับไทย จำกัดให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์เหมาะสม ที่สอดคล้องกับแนวคิดอันเป็นวัตถุประสงค์ของการบังคับไทยและมีมาตรฐานในการนำมาใช้ในประเทศไทยในทางปฏิบัติ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 ศึกษากฎหมายว่าด้วยการบังคับไทยของประเทศไทยญี่ปุ่น สภาพนิสานารณ์สูเยอร์นี ประเทศไทยอังกฤษ และมาตรฐานการบังคับไทยของสหประชาชาติ วิเคราะห์เปรียบเทียบกับประเทศไทย

1.2.2 เพื่อทราบความคิดเห็นของประชาชนในประเทศไทย ในประเด็นที่ผู้วิจัยเห็นว่าเกี่ยวข้องกับการบังคับไทยจำกัด โดยกำหนดกลุ่มนักศึกษาในการออกแบบสอบถามคือ ผู้พิพากษา อัยการ ทนายความ ตำรวจ เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ นักโทษในเรือนจำ ประชาชนทั่วไป ว่าบุคลากรเหล่านี้มีความคิดเห็นเป็นประการใด

1.2.3 เพื่อสร้างแนวคิดในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายบังคับไทยจำกัดในประเทศไทยอย่างเหมาะสม มีมาตรฐานสากลและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการบังคับไทย

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

การบังคับไทยจำกัดในประเทศไทย ประสบกับปัญหาและอุปสรรคในการบังคับไทยจากปัจจัยต่างๆ หลายประการ เช่น จากระดับสังคมของกระบวนการยุติธรรมในชั้นสอบสวน ท่องร่องและชั้นพิจารณาพิพากษา ในการพิสูจน์ความจริงและการแยกผู้กระทำความผิดที่กระทำโดยพลังพลาด ไม่มีภูมิหลังเป็นผู้ร้ายกับอาชญากรอาชีพได้ และคำพิพากษาของศาลอาญาซึ่งไม่สร้างความสัมพันธ์ของการกำหนดโทษกับการบังคับไทยได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชา ก่อผลกระทบต่อประเทศไทยนักกฎหมายขาดองค์ความรู้ในวิชาการบังคับไทย

จากการศึกษากฎหมายว่าด้วยการบังคับไทยของประเทศไทยญี่ปุ่น สภาพนิสานารณ์สูเยอร์นี ประเทศไทยอังกฤษ และมาตรฐานการบังคับไทยจำกัดของสหประชาชาติ เปรียบเทียบกับของ

ประเทศไทย จึงได้เกิดสมมติฐานขึ้นว่า การบังคับไทยจำคุกในประเทศไทยต้องสร้างมาตรฐานการบังคับไทย ตั้งแต่ในเรื่องของการบัญญัติกฎหมายให้ชัดเจนภายใต้เงื่อนไขที่ดี เงื่อนไขที่ดี ต้องเป็นวัตถุประสงค์ในการบังคับไทยอย่างแท้จริง และเนื้อหาในส่วนต่างๆ ต้องประมวลให้เป็นระบบตามลำดับการใช้มีความเป็น “เสรีนิยม” ยกระดับผู้ต้องไทยจำคุกเป็น “ประธนา” ของการบังคับไทย มีหลักประกันสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของผู้ต้องขัง สร้างความเป็น “ประชาธิปไตย” ความเสมอภาคบนพื้นฐานของความสมัครใจ ความยินยอมและความร่วมมือระหว่างกัน กระบวนการต้องมีความ “โปร่งใส” สามารถตรวจสอบได้ทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร ที่สำคัญกฎหมายจะต้องไม่บุกเบิกให้การบังคับไทยนำไปสู่การทำลายบุคลิกภาพ หรืออวัตนากรรมเดิมในการดำรงชีวิตของผู้ต้องไทยจำคุก สภาพภายในเรือนจำกับภายนอกเรือนจำต้องไม่แตกต่างกันมาก กับทั้งต้องเปิดโอกาสให้ภาคสังคมเข้าไปมีบทบาทร่วมด้วยกับการบังคับไทย ทั้งในเรือนจำและภายนอก การปล่อยตัวผู้ต้องขังสู่สังคม เป็นต้น อันจะนำไปสู่การทำให้ผู้ต้องขังสามารถดำเนินชีวิตในอนาคตโดยปราศจากการกระทำความผิดและมีความรับผิดชอบต่อสังคม

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

งานวิจัยฉบับนี้ มุ่งศึกษาถึงการนำกฎหมายว่าด้วยการบังคับไทยในเรือนจำและทัณฑสถาน มาใช้ในประเทศไทยที่มีรายละเอียดและสาระสำคัญของกฎหมาย มีรูปแบบ มาตรการ และกลไกทางกฎหมายที่เหมาะสม ซึ่งแม้ว่าประเทศไทยจะมีกฎหมายว่าด้วยการบังคับไทยแล้วก็ตาม แต่ได้ใช้มาเป็นระยะเวลาหนึ่ง 71 ปี และมิได้มีบทบัญญัติในสาระสำคัญฯ อันเกี่ยวกับการบังคับไทยจำคุกไว้อย่างชัดเจน จนอาจกล่าวได้ว่าไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับเงื่อนไขที่และหลักการของการบังคับไทยและบุคคลสมัยปัจจุบัน ทั้งยังมีปัญหาและอุปสรรคหลายประการตามที่ได้กล่าวมาแล้ว จึงได้ทำการศึกษาและเสนอแนวทางของกฎหมายว่าด้วยการบังคับไทยที่มีรายละเอียดและสาระสำคัญของกฎหมายที่ถูกต้องเหมาะสมให้เป็นมาตรฐานสากล เป็นไปตามหลักการและวัตถุประสงค์ของการบังคับไทยทางอาญาในประเทศไทย โดยในส่วนแรกนี้เป็นการศึกษาทางเอกสาร ศึกษาเปรียบเทียบหลักการแนวคิดทฤษฎีและกฎหมายและข้อมูลที่เป็นผลในทางปฏิบัติที่แสดงออกมาเป็นเอกสาร ได้แก่ ประเทศไทย ประเทศไทย พันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ประเทศอังกฤษ และมาตรฐานการบังคับไทยของสหประชาชาติ กับกฎหมายบังคับไทยจำคุกในประเทศไทยนอกジャンน์ยังได้ทำการศึกษาในภาคสนามด้วย กล่าวคือ การใช้แบบสอนตามสำรวจ และการศึกษาดูงานในเรือนจำต่างๆ

การใช้แบบสอนตามเพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่องนี้รวมทั้งสิ้น 440 ราย โดยแบ่งแบบสอนตามเป็น 3 ชุด แยกตามกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้

พื้นที่และประเภทของเรือนจำเป็นเกณฑ์ เนื่องจากมีสภาพการปฏิบัติงานและเหตุปัจจัยหลายอย่างที่ มีความแตกต่างกัน ดังนี้

กลุ่มแรก เป็นกลุ่มอาชีพเจ้าหน้าที่ราชการ สอนตามจำนวน 100 ราย แบ่งพื้นที่ เป็น 4 ภาค กำหนดให้เรือนจำและทัณฑสถานต่างๆ แห่งละ 4 ราย รวม 25 แห่ง

กลุ่มที่สอง เป็นกลุ่มผู้ต้องขังสอนตามจำนวน 100 ราย แบ่งพื้นที่เป็น 4 ภาค กำหนดให้ เรือนจำและทัณฑสถานต่างๆ แห่งละ 4 ราย รวม 25 แห่ง

โดยกลุ่มแรกและกลุ่มที่สองนี้ ได้กำหนดเรือนจำและทัณฑสถานแบ่งแยกตามภูมิภาค จำนวน 15 เปอร์เซ็นต์ จากจำนวนเรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศ ได้จำนวน 25 แห่ง กำหนด พื้นที่เป็น 4 ภาค ได้ดังนี้

1) ภาคกลาง ได้แก่ ทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง ทัณฑสถาน โรงพยาบาลราชทัณฑ์ ทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา เรือนจำกลางบางขวาง เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร เรือนจำจังหวัดนนทบุรี เรือนจำอำเภอธัญบุรี

2) ภาคเหนือ ได้แก่ ทัณฑสถานหญิงเชียงใหม่ ทัณฑสถานเปิดหนองน้ำขุ่น เรือนจำ กกลางเชียงใหม่ เรือนจำกลางเชียงราย เรือนจำจังหวัดแพร่ เรือนจำอำเภอเทิง

3) ภาคอีสาน ได้แก่ ทัณฑสถานหญิงพระราชสมາ ทัณฑสถานเกษตรอุดสาครรัมเขา พริก เรือนจำกลางคลองไฝ เรือนจำกลางขอนแก่น เรือนจำจังหวัดชัยภูมิ เรือนจำอำเภอศีวะ

4) ภาคใต้ ได้แก่ ทัณฑสถานวัยหนุ่มนศรีธรรมราช เรือนจำกลางนครศรีธรรมราช เรือนจำกลางสุราษฎร์ธานี เรือนจำจังหวัดภูเก็ต เรือนจำอำเภอทุ่งสง เรือนจำอำเภอหลังสวน

กลุ่มที่สาม เป็นกลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาและการบังคับ โภยจำคุก ได้แก่ ผู้พิพากษา พนักงานอัยการ ทนายความ ตำรวจ นักวิชาการ ประชาชนทั่วไป แบ่ง พื้นที่เป็น 4 ภูมิภาค เช่นเดียวกับกลุ่มแรกและกลุ่มที่สอง ภูมิภาคละ 10 รายต่ออาชีพ รวมทั้งสิ้น 240 ราย

เพื่อทราบทัศนคติและความเห็นของประชาชนกลุ่มต่างๆ กองประกันเป็นการติดตาม ประเมินผลการใช้กฎหมายในทางปฏิบัติด้วย อันจะนำมาเป็นข้อมูลสนับสนุนในการศึกษาวิเคราะห์ ในงานวิจัย

การแจกแบบสอบถามทำด้วยวิธีการส่งทางไปรษณีย์ โดยกลุ่มแรกและกลุ่มที่สอง ขอ ความร่วมมือท่านผู้บัญชาการเรือนจำ ผ่านอธิบดีกรมราชทัณฑ์ กลุ่มที่สาม ขอความร่วมมือจาก หัวหน้าแต่ละองค์กรตามเขตพื้นที่ทั้ง 4 ภูมิภาค

สำหรับการศึกษาภาคสนามในสถานที่จริง ได้การเข้าศึกษาดูงานในเรือนจำและ ทัณฑสถานต่างๆ ได้แก่ เรือนจำพิเศษธัญบุรี เรือนจำกลางบางขวาง ทัณฑสถานบำบัดพิเศษจังหวัด ปทุมธานี ทัณฑสถานหญิงกลาง เรือนจำจังหวัดอยุธยา สถานบำบัดอยุธยา เรือนจำกลางคลองไฝ

เรื่องจำจังหวัดเชียงใหม่ เรื่องจำจังหวัดภูเก็ต เรื่องจำจังหวัดชลบุรี เรื่องจำจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อศึกษาสภาพความเป็นจริงและสัมผัสกับเจ้าพนักงานเรื่องจำ ตลอดทั้งผู้ด้องขัง สภาพความเป็นอยู่ฯลฯ โดยได้รับอนุญาตและอำนวยความสะดวกจากอธิบดีกรมราชทัณฑ์ และผู้บริหารในสถานที่เข้าศึกษาดูงาน

1.5 ระเบียบวิธีวิจัย

ส่วนที่ 1 ทำการวิจัยเอกสาร รวบรวมเอกสารกฎหมายต่างๆ เป็นส่วนสำคัญหรือเป็นส่วนหลักของการวิจัยครั้งนี้ โดยดำเนินการศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำราวิชาการต่างๆ ในทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ทั้งนี้ ในส่วนของต่างประเทศและประเทศไทยที่ได้เคยศึกษามาก่อนแล้วสำหรับเป็นแนวทางในการศึกษาต่อสำหรับประเทศไทย

ส่วนที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ในส่วนนี้จะเป็นส่วนที่สนับสนุนส่วนที่ 1 โดยใช้แบบสอบถามสำรวจ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายในเรื่องนี้ซึ่งได้แก่ ผู้พิพากษา อัยการ พนักงานตำรวจ เจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์ ทนายความ นักวิชาการ ประชาชนทั่วไป และผู้ด้องขัง กำหนดพื้นที่แจกแบบสอบถามเป็น 4 ภูมิภาค รวมทั้งสิ้นจำนวน 440 ชุด โดยการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (QUOTA SAMPLING) และแบบเจาะจง (PURPOSIVE SAMPLING)

ส่วนที่ 3 เป็นการวิจัยโดยเข้าศึกษาดูงานในเรื่องจำและทัณฑสถาน จำนวน 11 แห่ง ได้แก่ เรื่องจำพิเศษชลบุรี เรื่องจำกลางบางขวาง ทัณฑสถานบำบัดพิเศษจังหวัดปทุมธานี ทัณฑสถานหญิงกลางเรื่องจำจังหวัดอุบลฯ สถานบำบัดอุบลฯ เรื่องจำกลางคลองไฝ เรื่องจำจังหวัดเชียงใหม่ เรื่องจำจังหวัดภูเก็ต เรื่องจำจังหวัดชลบุรี เรื่องจำจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อศึกษาสภาพความเป็นจริงอย่างแท้จริงและสัมผัสกับเจ้าพนักงานเรื่องจำตลอดทั้งผู้ด้องขัง ฯลฯ ในส่วนนี้จะเป็นส่วนที่สนับสนุนส่วนที่ 1 อีกเช่นกัน

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 1 จะวิเคราะห์และนำเสนอให้เห็นว่ากฎหมายการบังคับโทษจำคุกในทัณฑสถานของประเทศไทยเป็นอย่างไร มีวัตถุประสงค์อย่างไร มีชนบทบัญญัติที่มีข้อดีข้อเสียอย่างไรในทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ รวมทั้งการบังคับโทษจำคุกในต่างประเทศ เปรียบเทียบกัน

ข้อมูลในส่วนที่ 2 จะดำเนินการวิเคราะห์โดยนำแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS FOR WINDOWS) ซึ่งจะเสนอให้เห็นในลักษณะของร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นสำคัญ ซึ่งจะได้นำส่วนที่สองนี้สนับสนุนและเสนอแนะการวิจัยในส่วนที่หนึ่งต่อไป สำหรับข้อมูลในส่วนที่ 3 ก็จะเป็นข้อมูลจากการศึกษาดูงานที่นำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบสนับสนุนในส่วนที่ 1 อีกเช่นกัน ทั้งนี้เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ถูกต้องแม่นยำที่สุดเท่าที่จะทำได้ และตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้ได้ครบถ้วนข้อ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 การศึกษาวิจัยในเรื่องนี้จะช่วยสร้างองค์ความรู้ในทางกฎหมาย และเป็นส่วนหนึ่งในการชี้นำสังคมไทยในปัจจุบันในเรื่องของการบังคับไทย เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในประเทศไทยได้อย่างถูกต้องชัดเจนและเหมาะสม สามารถนำมาปฏิบัติได้จริง เป็นไปตามปรัชญาและวัตถุประสงค์ของการบังคับไทยให้มีมาตรฐานสากลมากยิ่งขึ้น

1.6.2 งานวิจัยฉบับนี้จะเป็นส่วนหนึ่งในการผลักดันให้มีการแก้ไขปรับปรุง กฎหมายว่าด้วยการบังคับไทยในประเทศไทย ให้เป็นกฎหมายบังคับไทยที่มีระบบเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการบังคับไทยที่แท้จริงทั้งในทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ เป็นการเปลี่ยนแนวความคิดเดิมในการบริหารงานทัณฑสถานที่มุ่งแต่การจำกัดเสรีภาพมาสู่การพยาบาลที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมนุษย์

1.6.3 ผลการศึกษาจะนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ทางนิติศาสตร์ ในวิชากฎหมายบังคับไทยในประเทศไทยต่อไป

บทที่ 2

แนวคิดในการบังคับโทษจำคุกและมาตรฐานขั้นต่ำ ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องโทษจำคุก

ในบทนี้จะได้กล่าวถึงนิยามความหมายของคำศัพท์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ความสัมพันธ์ใน การกิจของกฎหมายในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา วัตถุประสงค์ของการลงโทษ วัตถุประสงค์ ของการบังคับโทษ และกฎหมายที่ระหว่างประเทศของการบังคับโทษ และมาตรฐานขั้นต่ำในการ ปฏิบัติต่อผู้ต้องโทษจำคุก ซึ่งจะได้นำเสนอเรียงตามลำดับเรื่องดังต่อไปนี้

2.1 ความหมายของการบังคับโทษ

“การบังคับโทษ” ตรงกับศัพท์ภาษาอังกฤษว่า “Penalty” มีการให้นิยามความหมาย ตาม Black’s Law Dictionary.¹ “การบังคับโทษ” เป็นการลงโทษที่มีการกำหนดโทษผู้กระทำ ความผิดโทษจำคุกในเรือนจำหรือการปรับและวิธีอื่นๆ รวมถึงการลงโทษเป็นจำนวนเงินที่พิจารณา ตามความเสียหายของเหตุผลความผิดที่ได้กระทำการร้ายหรือผลเรือนเป็นเรื่องของการทดแทนชดเชย ให้กับคู่กรณีฝ่ายที่รับความเสียหายและสูญเสีย จากการกระทำการใดๆ ก็ตามที่เกิดขึ้น

“การบังคับโทษ” เป็นมาตรการในการดำเนินการที่เกี่ยวกับโทษจำคุกและโทษ หรือ วิธีการเพื่อความปลอดภัยที่เป็นการจำกัดเสรีภาพของบุคคล² การบังคับโทษจะต้องดำเนินการตาม “กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษ (Strafvollzugsrecht หรือ Penalty Law หรือ Prison law) กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษของประเทศไทยที่สำคัญคือ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษของประเทศไทยที่สำคัญคือ พระราชบัญญัติดังกล่าว³

¹ Bryan A Garner. (2004). **Black’s Law Dictionary.** p.1168.

Penalty 1. Punishment imposed on a wrongdoer, usu in the form of imprisonment or fine : esp., a sum of money exacted as punishment for either a wrong to the state or a civil wrong (as distinguished from compensation for the injured party's loss) Though usu. For crimes, penalties are also sometimes imposed for civil wrong.

² vgl. etwa Claus Roxin. Strafverfahrensrecht, 24 Auflage, pp.430-431. อ้างถึงใน คณิต ณ นคร ๔ (2549). กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. หน้า 46.

³ คณิต ณ นคร ๔ (2549). กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. เล่มเดิม หน้า 46.

“บุคคลที่ต้องถูกบังคับไทยจำคุก” คือ ผู้ต้องขัง ที่มีสถานะเป็นนักโทษเด็ดขาด ได้แก่ บุคคลที่ถูกขังตามหมายจำคุก ตามคำพิพากษาถึงที่สุดและบุคคลซึ่งถูกขังไว้ตามคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้ลงโทษ⁴

ในการบังคับไทยจำคุกต้องช่วยทำให้ผู้ต้องขังนั้น สามารถที่จะดำเนินชีวิตของตนในอนาคตได้โดยปราศจากการกระทำการใดๆ ที่จะลดลงความพิเศษของผู้ต้องขัง ไม่ว่าจะเป็นการรับประทานอาหาร การใช้สุขา การเดินทาง ฯลฯ จึงต้องตอบสนองการคุ้มครองสาธารณสุขต่อการกระทำการใดๆ ที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้ต้องขัง⁵

2.2 ความสัมพันธ์ในการกิจของกฎหมายในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

ความสัมพันธ์ในการกิจของกฎหมายในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาจะประกอบไปด้วยกฎหมาย อาญาสารบัญญัติ กฎหมายอาญาวิธีสนับสนุน กฎหมายว่าด้วยการบังคับไทย⁶ กฎหมายทั้งสามลักษณะดังกล่าวมีการกิจในกระบวนการยุติธรรมที่แตกต่างกัน แต่ในขณะเดียวกัน ก็ทำหน้าที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันทั้งหมดอย่างเป็นระบบดังจะอธิบายความต่อไปนี้

2.2.1 การกิจของกฎหมายอาญาสารบัญญัติ⁷ มีดังต่อไปนี้

- 1) การกิจในการคุ้มครองสังคม
- 2) การกิจในการปรบก.ปรมและในการป้องกันการกระทำการใดๆ ที่จะเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้ต้องขัง
- 3) การกิจในการคุ้มครองคุณธรรมทางกฎหมายและการคุ้มครองคุณภาพของการกระทำการใดๆ ที่จะเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้ต้องขัง

(1) เกี่ยวกับการกิจในการคุ้มครองสังคมนั้น กล่าวได้ว่าโดยธรรมชาติมนุษย์มีความจำเป็นต้องอยู่ร่วมกัน เมื่อมนุษย์จำเป็นต้องอยู่ร่วมกัน การกระทบกระทั่งกันไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง จะต้องเกิดขึ้นเป็นธรรมชาติ กฎหมายอาญาในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการรักษาความสงบ และความเป็นระเบียบร้อยของบ้านเมือง จึงมีความสำคัญมาก จริงอยู่ในสังคมมนุษย์มี “ระเบียบสังคม” อันเป็นหลักเกณฑ์เกี่ยวกับความประพฤติที่มีมาตรฐาน แต่การใช้ระเบียบสังคมเป็นเรื่องของความสมัครใจของแต่ละบุคคล โดยปราศจากสภาพบังคับจากภายนอก ระเบียบสังคมอย่างเดียวจึงไม่เพียงพอที่จะทำให้มั่นใจได้ว่าสังคมจะมีความสงบและความเป็นระเบียบร้อยอย่างแท้จริงได้ ด้วย

⁴ มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 แก้ไขตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2522 มาตรา 3 ยกเลิกความใน (3) ของมาตรา 4.

⁵ มาตรา 2 กฎหมายว่าด้วยการบังคับไทยและบังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ. 1976 สถาพันธ์สาธารณะรัฐเยอรมนี.

⁶ คณิต ณ นคร ค (2547). กฎหมายอาญาภาคทั่วไป. หน้า 30.

⁷ แหล่งเดิม. หน้า 31-35.

เหตุนี้จึงจำเป็นต้องมีกฎหมายเข้ามาเสริม แม้ว่ากฎหมายทุกลักษณะจะมีสภาพในเชิงบังคับอยู่ด้วยแต่กฎหมายอาญาเป็นกฎหมายที่มีสภาพในเชิงบังคับที่รุนแรงที่สุด และถ้าหากว่ากฎหมายอาญาไม่สามารถประกันความมั่นคงและความปลอดภัยของสังคมได้ เมื่อใดสภาวะการจลาจลในบ้านเมืองก็จะเกิดตามมาเมื่อนั้น

(2) เกี่ยวกับการกิจในการปρานปรมและในการป้องกันการกระทำความผิดนั้น ก่อรำไห้ว่ากฎหมายอาญา มีการกิจในการคุ้มครองสังคมสองทาง คือในทางปρานปรมและในทางป้องกัน เมื่อการกระทำความผิดได้เกิดขึ้นก็จะต้องใช้กฎหมายอาญาในการปρานปรมการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นนั้น และการใช้กฎหมายอาญาในการปρานปรมการกระทำความผิดนี้ ยังเป็นการกระทำเพื่อป้องกันมิให้การกระทำความผิดนั้นเกิดขึ้นมาอีกในอนาคตด้วย และการกิจทั้งสองประการ มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

การลง โทยหรือการใช้กฎหมายอาญาในการปρานปรมการประทำความผิด จะต้องกระทำเพื่อให้เกิดความรู้สึกต่อทั้งผู้กระทำความผิดและบุคคลทั่วไป กล่าวคือ ต้องกระทำเพื่อให้ผู้กระทำความผิดเห็นว่าสังคมไม่ยอมรับการกระทำของเข้า และในขณะเดียวกันก็ต้องกระทำเพื่อเตือนบุคคลทั่วไปด้วยว่าถ้ามีการกระทำเช่นนั้นเกิดขึ้นก็จะต้องถูกลง โทย เช่นเดียวกัน ฉะนั้นถ้าการใช้กฎหมายอาญาในการปρานปรมการกระทำความผิดเป็นไปโดยถูกต้องแล้ว การใช้กฎหมายอาญาจะบรรลุวัตถุประสงค์ของ “การป้องกันทั่วไป” (General prevention) ของกฎหมายอาญา อันเป็น “การป้องกันโดยอ้อม”

การใช้กฎหมายอาญาจะต้องทำให้บรรลุผลเป็น “การป้องกันโดยตรง” ซึ่งจะต้องให้บรรลุผลการป้องกันสำหรับผู้กระทำความผิดบางคนที่มีลักษณะอันตราย อันเป็นที่คาดหมายได้ว่าเขาจะก่อเหตุการณ์อันไม่พึงประ主人าขึ้นมาอีก เพื่อให้การกิจคุ้มครองสังคมของกฎหมายอาญาได้บรรลุเป้าหมายอย่างแท้จริง กรณีอาจมีความจำเป็นต้องใช้มาตรการบังคับทางอาญาอื่น ที่มิใช่ โทยสำหรับผู้กระทำความผิดประเภทนี้ และมาตรการบังคับทางอาญาที่มิใช่ โทยที่ใช้ในทางกฎหมายอาญาสมัยใหม่ สำหรับบุคคลประเภทดังกล่าวก็คือมาตรการบังคับทางอาญาที่เรียกว่า “วิธีการเพื่อความปลอดภัย” การป้องกันในแห่งนี้จึงเรียกว่า “การป้องกันพิเศษ” (Special prevention)

(3) การกิจในการคุ้มครองคุณธรรมทางกฎหมายและในการคุ้มครองคุณภาพของการกระทำนั้นกล่าวได้ว่ากฎหมายอาญาควรจำกัดตัวเองอยู่กับการคุ้มครอง “คุณค่าพื้นฐาน” (Grundwert หรือ Basic value) ของมนุษย์สังคมเท่านั้น ไม่ชอบที่จะขยายขอบเขตออกไปมากกว่านี้ สิ่งที่หล่อหลอมให้การอยู่ร่วมกันของมนุษย์เป็นไปโดยปกติสุขเป็นสิ่งที่ไม่มีรูปร่าง เป็นสิ่งที่เป็น “คุณค่า” (Wert หรือ value) และเป็นคุณค่าที่จำเป็นที่เป็นพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โดยการบัญญัติความผิดต่อชีวิต ความผิดต่อร่างกาย ความผิดต่อเสรีภพ

ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ และด้วยการรับเอาคุณค่าเหล่านี้เข้าไว้ในครอบแห่งการคุ้มครองของกฎหมาย ทำให้ชีวิตมนุษย์ ความปลอดภัยของร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดนั้นถูกมองเป็น “คุณธรรมทางกฎหมาย” (Rechtsgut หรือ Legal interest)⁸ ไป

คุณธรรมทางกฎหมายที่กฎหมายอนุรับเข้าไว้นั้นอาจเป็น “คุณธรรมทางกฎหมายที่เป็นส่วนบุคคล” (Individualrechtsgut) เช่น เสรีภาพ กรรมสิทธิ์ หรืออาจเป็น “คุณธรรมทางกฎหมายที่เป็นส่วนรวม” (Universalrechtsgut) เช่น “ความปลอดภัยในการจราจร” ในความผิดเกี่ยวกับการจราจร “กติกาของรัฐธรรมนูญ” ในความผิดฐานกบฏต่อรัฐธรรมนูญ หรือ “ความคงอยู่ของคืนแคนของรัฐ” ในความผิดฐานกบฏคืน⁹ หรือ “ความบริสุทธิ์สะอาดของอำนาจเจ้าหน้าที่ราชการ”¹⁰ เป็นต้น

2.2.2 ภารกิจของกฎหมายอาญาวิธีสมัยญี่ปุ่น¹¹ กล่าวคือ การที่จะทำให้กฎหมายอาญาไม่ผลบังคับ และทำให้ภารกิจของกฎหมายอาญาเกิดผลในทางปฏิบัตินั้น จำเป็นต้องอาศัยกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเป็นสำคัญ กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาจึงมีภารกิจในการทำให้กฎหมายอาญาไม่ผลบังคับ และทำให้ภารกิจของกฎหมายอาญาเกิดผลอย่างจริงจัง

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาสมัยใหม่ แยกการดำเนินคดีอาญาของเจ้าพนักงานและการดำเนินคดีของศาลออกจากกัน เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของการดำเนินคดีอาญาใน “ระบบกล่าวหา” กล่าวคือ ในการดำเนินคดีอาญาในระบบกล่าวหาเจ้าพนักงานมีอำนาจดำเนินคดีได้โดยอิสระจากศาล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทยเราเกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

เมื่อกล่าวถึงระบบกล่าวหา นักกฎหมายของไทยส่วนใหญ่จะมองไปที่ระบบการดำเนินคดีอาญาของอังกฤษหรือสหรัฐอเมริกา ที่การดำเนินคดีของประเทศนั้น ไม่ว่าจะเป็นคดีอาญาหรือคดีแพ่ง คู่ความจะเป็นผู้ร่วบรวมและนำเสนอพยานหลักฐานต่อผู้พิจารณาคดีที่วางแผน (passive trier)¹² ซึ่งอาจจะเป็นพระนักกฎหมายไทยมีความคุ้นเคยกับกฎหมายอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักกฎหมายที่สำคัญในอดีตต่างเป็นผู้สำเร็จการศึกษาเพิ่มเติมจากประเทศนั้น¹³ และนักกฎหมายของไทยเราเมื่อเห็นบทบาทของศาลในประเทศภาคพื้นยุโรป (Continental Europe) ที่ผู้พิจารณาจะ

⁸ See Atsushi Yamaguchi. **Basic Problems in Japanese Criminal Law.** pp.29-31.

⁹ คณิต ณ นคร. (2549). กฎหมายอาญาภาคความผิด. หน้า 267-268.

¹⁰ แหล่งเดิม. หน้า 268.

¹¹ แหล่งเดิม. หน้า 300.

¹² คณิต ณ นคร จ (2549). กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. หน้า 32-34.

¹³ See John H. Langbein. **Comparative Criminal Procedure : Germany**, p. 1.

¹⁴ คณิต ณ นคร (2548). นิติธรรมอ่อนไหวในนิติศาสตร์ไทย. หน้า 16-27.

ทำหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพความจริงอย่างกระตือรือร้น(active) กีด้วยเห็นว่าการดำเนินคดีอาญาในประเทศภาคพื้นยุโรปเป็นการดำเนินคดีอาญาใน “ระบบไต่สวน” ซึ่งนักกฎหมายประเศษคอมอนลอว์ (common law) กีด้วยเห็นนั้น ดังนั้นนักกฎหมายเบรียบเที่ยบในปัจจุบันจึงได้พยายามทำความเข้าใจเรื่องนี้ เพื่อชี้ให้เห็นแนวคิดของความแตกต่างระหว่างระบบการดำเนินคดีอาญาของระบบกฎหมายของโกลด์เมริกัน กับระบบการดำเนินคดีอาญาของยุโรปภาคพื้นทวีป และว่าเป็นความแตกต่างระหว่างลักษณะ “การต่อสู้” (adversarial System) กับ “การไม่ต่อสู้” (non adversarial System) หรือ “การตรวจสอบ” (inverstigatory)¹⁵ เท่านั้น

วิธีพิจารณาความที่คดี ต้องคำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของบุคคล เพราะการดำเนินคดีอาญา มีผลกระทบต่อบุคคลมาก จึงต้องมี “ความเป็นเสรีนิยม” การพิจารณาคดีอาญาจะต้องกระทำโดยเปิดเผยที่แสดงถึง “ความไม่ประพฤติส่วนตัว” อันเป็นหลักของ “ความเป็นประชาธิปไตย” ในประการต่อมาด้วย นอกจากนั้น การดำเนินคดีอาญาที่ทำให้คนไม่สามารถลับเข้าสู่สังคมได้อีกนั้น ในปัจจุบันในนานาอารยประเศษเห็นกันว่าไม่ถูกต้อง วิธีพิจารณาความอาญาที่คดีจึงต้องเปิดโอกาสให้บุคคลสามารถลับเข้าสู่สังคมได้อีก กล่าวคือ ต้องมีคุณลักษณะเป็น “การกระทำการเพื่อสังคม” อีกประการหนึ่งด้วย¹⁶

2.2.3 การกิจของกฎหมายบังคับไทย กล่าวคือ มีการกิจในการบังคับไทยผู้กระทำการผิดในลักษณะต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ของการลงโทษและวัตถุประสงค์ของการบังคับไทย โดยมุ่งแก้ไขเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมชั่วของบุคคลและคืนคนดีสู่สังคม กฎหมายบังคับไทยได้แก่ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 เป็นต้น และหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่จะบริหารจัดการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการกิจของกฎหมายบังคับไทยคือ กรมราชทัณฑ์

จากการศึกษากฎหมายบังคับไทย หรือการดำเนินการบังคับไทยในประเทศไทยเราพบว่า ได้กระทำการโดยมุ่งความคุณ และลงโทษผู้กระทำการผิดมากกว่ามุ่งที่จะบังคับไทย วิธีการที่ถูกต้องในการบังคับไทยนั้นนอกเหนือจากการลงโทษผู้กระทำการผิดแล้ว วัตถุประสงค์หลักที่สำคัญคือ ต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่กระทำการผิดกฎหมายนั้นๆ นุ่งที่จะปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมหรือปรับปรุงสิ่งที่บ่งชี้ของผู้กระทำการผิดนั้น ให้สามารถลับเข้าสู่สังคมและอยู่กับผู้อื่นได้อย่างเป็นปกติสุขต่อไป ไม่กลับไปกระทำการผิดซ้ำอีก¹⁷

¹⁵ See John H. Langbein. Loc.cit. p. 1.

¹⁶ กรณิต ณ นคร ณ (2549). กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. หน้า 47-48.

¹⁷ ธนาี วงศาร์. (2548, ก.ค.-ธ.ค.). “ปัญหาการบังคับไทยจำกัดในประเทศไทย.” กฎหมายธุรกิจ บัณฑิตย์ ปีที่ 5, ฉบับที่ 2. หน้า 61.

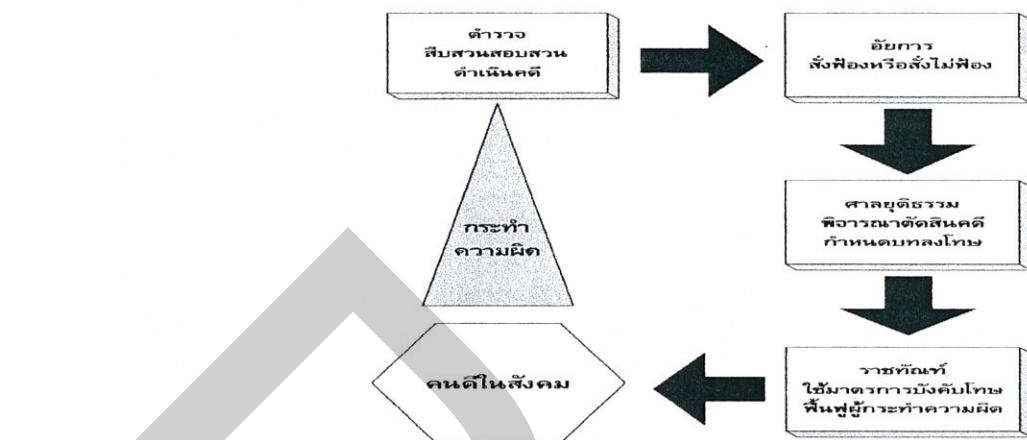
การกิจของกฎหมายทั้งสามเรื่องมีส่วนที่สัมพันธ์กัน และมีความสำคัญอย่างยิ่งในชีวิต ความเป็นอยู่ของคนในสังคม มีผลกระทบต่อสังคมหลายด้าน แต่ที่ผ่านมาในส่วนของกฎหมายบังคับโทษ ไม่ได้รับความสนใจหรือเอาใจใส่หรือนำมาจัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย แต่อย่างใด ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากฎหมายอาญาสารบัญญัติหรือกฎหมายอาญาวิธีสนับสนุนยังไง

การบังคับโทษสำคัญมีผลผลกระทบมากต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล และมีภารกิจที่สัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบกับกฎหมายอาญาและวิธีพิจารณาความอาญาด้วยเหตุนี้กฎหมายบังคับโทษที่ดี นอกเหนือจากการมุ่งปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำผิดให้กลับคืนเป็นคนดีของสังคมแล้ว จึงต้องมีลักษณะที่ต้องคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของบุคคล เพราะการบังคับโทษทางอาญาไม่ผลกระทบต่อบุคคลมาก จึงต้องมี “ความเป็นเสรีนิยม” การบังคับโทษจะต้องกระทำโดยเปิดเผยที่แสดงถึง “ความโปร่งใส ตรวจสอบได้” อันเป็นหลักของ “ความเป็นประชาธิปไตย” ในประการต่อมาด้วย เป็นไปในทำนองเดียวกันกับกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ดี

2.3 กระบวนการยุติธรรมทางอาญา¹⁸

กระบวนการยุติธรรมทางอาญา¹⁸ เป็นกระบวนการที่นำเอกสารกิจของกฎหมายอาญา มาขยายผลดำเนินการในภาคปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ หน่วยงานหลักในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาได้แก่ ตำรวจ อัยการ ศาล และราชทัณฑ์ แต่ในทางปฏิบัติในประเทศไทยการทำงานมีลักษณะของการดำเนินการที่มีลักษณะเป็นสายพาน กล่าวคือมีการส่งต่องานกันเป็นทอดๆ แบ่งแยกกันเป็น “อำนาจเจ้า” ตามแนวโน้มของแต่ละองค์กร เริ่มตั้งแต่เมื่อมีการแจ้งความร้องทุกข์หรือกล่าวโทษกับเจ้าพนักงานตำรวจ ในส่วนของตำรวจจะทำการสอบสวนให้เสร็จสิ้น ก็จะส่งเรื่องให้พนักงานอัยการต่อไป ถ้าพนักงานอัยการมีความเห็นควรฟ้อง ก็จะทำการฟ้องเสนอไปยังศาลเพื่อดำเนินคดี ศาลเมื่อได้รับคำฟ้องก็จะดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นศาล เมื่อครบถ้วนเสร็จสิ้นกระบวนการก็จะมีคำพิพากษา กรณีพิพากษาให้ลงโทษจำคุกหรือประหารชีวิต จำเลยก็จะถูกส่งตัวไปยังหน่วยงานราชทัณฑ์ ทำหน้าที่บังคับโทษตามคำพิพากษาต่อไป ปรากฏตามภาพรวมระหว่างงานต่างๆ ของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาไทย ดังนี้

¹⁸ กลicit ณ นคร ช (2549). กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. หน้า 63-86.

ภาพที่ 2.1 แสดงวงจรหน่วยงานต่างๆ ของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาไทย

2.3.1 ศาล เป็นองค์กรในคดีอาญาของรัฐและเป็นประธานในคดี เป็นองค์กรที่ใช้อำนาจตุลาการ กำвинิจฉัยหรือคำพิพากษาของศาลมี “สภาพเด็ขาดทางกฎหมาย” (Rechtskraft) มาตรา 2 (1) นิยามคำว่า “ศาล” ว่าหมายความถึงศาลยุติธรรมหรือผู้พิพากษา ที่มีอำนาจทำการอันเกี่ยวกับคดีอาญา

ศาลยุติธรรมที่มีอำนาจทำการเกี่ยวกับคดีอาญา มี 3 ชั้น คือ ศาลยุติธรรมชั้นต้น ศาลยุติธรรมชั้นกลาง และศาลยุติธรรมชั้นสูงสุด เมื่อกล่าวถึงศาลก็ต้องพิจารณาถึงความเป็นอิสระของผู้พิพากษา เพราะเป็นเรื่องที่มีความสำคัญในกระบวนการยุติธรรม¹⁹ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 มาตรา 197 วรรค 1, 2 บัญญัติว่า

“การพิจารณาพิพากษาอրรถคดี เป็นอำนาจของศาล ซึ่งต้องดำเนินการให้เป็นไปโดยยุติธรรมตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระประมาภิริยพระมหาภักษรตรี”

ผู้พิพากษาและคุลการมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดี ให้เป็นไปโดยลูกต้องรวดเร็ว และเป็นธรรม ตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย”

ผู้พิพากษาจะมีความเป็นอิสระในเนื้อหาในทางอรหศาสตร์ และมีความเป็นอิสระในทางส่วนตัว ในทางอรหศาสตร์ผู้พิพากษามิใช่ข้าราชการที่ต้องฟังคำสั่งของผู้บังคับบัญชาของผู้ใดทั้งสิ้น แม้ในระหว่างผู้พิพากษาด้วยกันเอง เพราะผู้พิพากษามีความเป็นอิสระในการพิจารณาพิพากษา อรรถคดีให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

เมื่อพิจารณาในเรื่องขั้นของศาลจะพบว่า ศาลชั้นต้นเป็น “ศาลพิจารณา” (Trial Court) กล่าวคือ เป็นศาลที่ต้องพิจารณาข้อเท็จจริง และเมื่อข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติอย่างไรศาลชั้นต้นก็จะวินิจฉัยข้อคดีเด็นข้อกฎหมายในเรื่องนั้นต่อไป ซึ่งการที่ศาลชั้นต้นจะฟังว่าข้อเท็จจริงเป็นยุติอย่างไรนั้นตามปกติก็ต้องอาศัยพยานหลักฐานเป็นสำคัญ

¹⁹ สมชายไหลุ่ยแห่งสถาบันราชภัฏได้เห็นชอบกับ Basic Principles on Independence of the Judiciary.

การโถด้วยคัดค้านในข้อเท็จจริงซึ่งจะนำไปสู่การวินิจฉัยในข้อกฎหมายนี้ ขอบที่จะกระทำได้ครั้งเดียว กล่าวคือ “ศาลพิจารณา” นั้นชอบที่จะมีอย่างมากเพียงสองชั้นเท่านั้น คือ ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ เพราะมิฉะนั้นแล้วผลเสียก็จะเกิดแก่ทั้งคู่ความและรัฐ ดังนั้น กระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยทั้งหลายจึงมี “ศาลพิจารณา” (Trial Court) เพียงสองชั้น คือ “ศาลชั้นต้น” และ “ศาลชั้นอุทธรณ์”²⁰

เพื่อประกันความถูกต้องในปัญหาข้อกฎหมายกรณีจึงเห็นกันทั่วไปว่า ข้อกฎหมายนั้นชอบที่จะได้รับการทบทวนอีกรอบหนึ่งโดยศาลสูง เหตุนี้ศาลสูงสุดเป็นศาลที่เกี่ยวกับ “การทบทวนข้อกฎหมาย” (Revision หรือ revision) หรือเป็น “ศาลทบทวนกฎหมาย” (Revisionsgericht หรือ Review Court) เท่านั้น²¹

ระบบอุทธรณ์ภูมิภาคของไทยตามที่ปฏิบัติในปัจจุบันขาดหลักวิชาการ เพราะในประเทศไทยกฎหมายให้อุทธรณ์ภูมิภาคในข้อเท็จจริงได้ และในทางปฏิบัติในการพิจารณาข้อเท็จจริงนั้นทั้งศาลอุทธรณ์และศาลภูมิภาคไม่ได้เป็นศาลพิจารณา (Trial Court) ในการวินิจฉัยข้อเท็จจริงโดยเฉพาะอย่างยิ่งการวินิจฉัยคำให้การพยานบุคคลจึงขาดพื้นฐานในทางศาสตร์สนับสนุน เพราะความสามารถในการจดจำ และความน่าเชื่อถือของพยานบุคคลย่อมสามารถสัมผัสได้จากตัวพยานโดยตรงเท่านั้น²²

การขาดหลักวิชาการของระบบการอุทธรณ์ภูมิภาคของไทยที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติ ทำให้กระบวนการยุติธรรมของไทยใช้ทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรอื่นๆ ของรัฐอย่างสิ้นเปลืองเป็นอย่างมาก เพราะหากศาลภูมิภาคเป็นศาลทบทวนข้อกฎหมาย (Revisionsgericht หรือ Review Court) แล้ว ศาลภูมิภาคจะมีเฉพาะผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมายในจำนวนที่น้อยกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันอย่างมาก²³ และเมื่อสามารถทำให้ศาลภูมิภาคเป็น ศาลทบทวนข้อกฎหมาย (Revisionsgericht หรือ Review Court) แล้วก็ย่อมนำไปสู่การปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมของไทย ซึ่งในการปฏิรูปดังกล่าวที่นี่ การทำให้ระบบผู้พิพากษาของศาลภูมิภาคเป็นระบบเปิด (Opened System) เช่น ในสหรัฐอเมริกา หรือ เป็นระบบกึ่งเปิดกึ่งปิด (Closed and Opened System) เช่นประเทศไทยนั่น ซึ่งการได้ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกนั้นคือกำไรของกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย²⁴

²⁰ คณิต ณ นคร ช (2549). กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. หน้า 603.

²¹ แหล่งเดิม. หน้า 603.

²² แหล่งเดิม. หน้า 605.

²³ ประเทศไทยนั่นและสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันี มีจำนวน 15 คน แบ่งเป็น 3 คณะๆ ละ 5 คน.

²⁴ คณิต ณ นคร ณ (2549). กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. หน้า 604-641.

การขาดหลักวิชาการของระบบอุทธรณ์ภีก้าของไทยเรา และการที่ไม่ได้มีการปรับปรุงแก้ไขใดๆ เกี่ยวกับระบบของศาลชั้นต้น ทำให้เกิดความทุกข์ชั้นศาลคั่งค้างเป็นจำนวนมาก และทับทิ่มทุกปี สถานการณ์ดังกล่าววนซ้ำบ่อยมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพของคำพิพากษาหรือคำสั่ง การเพิ่มจำนวนผู้พิพากษาในทุกชั้นศาลอย่างไม่มีวันจะจบสิ้น การเพิ่มจำนวนศาลอุทธรณ์จากเดิมที่มีเพียงศาลเดียว ออกไปเป็นศาลอุทธรณ์ภาคอีก 9 ศาล เป็นเพียงการแก้ปัญหากระบวนการยุติธรรมเชิงปริมาณท่าให้เป็นการแก้ปัญหานอกเชิงคุณภาพ หรือในเชิงประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมแต่ประการใดไม่ ทำให้เกิดความน่าเป็นห่วงในเรื่องผลลัพธ์ของการทำงานที่ของศาล ให้เป็นไปตามภารกิจของกฎหมายอย่างยั่งยืน การทำงานทางศาลยุติธรรมขาดประสิทธิภาพ ทำให้เกิดความสงสัยว่าคนที่ถูกศาลมีพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษทำผิดจริงแท้แน่หรือไม่ ดังที่ปรากฏเป็นข้อเท็จจริงที่ผ่านมาหลายเรื่องด้วยกันที่คนไม่ผิดด้องดิดคุก ปัญหานี้จึงเป็นปัญหาที่ฝ่ายบริหารและนิติบัญญัติชอบที่จะหันไปใช้ชี้แจงพิจารณาแก้ไขอย่างจริงจัง²⁵ ข้อมูลสถิติคดีอาญาอัตราจำลัง และงบประมาณในศาลชั้นต้น อุทธรณ์และภีก้า ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2545 ถึง 2550²⁶ ปรากฏดังนี้

ตารางที่ 2.1 แสดงข้อมูลสถิติคดีอาญาอัตราจำลัง และงบประมาณในศาลชั้นต้น อุทธรณ์และภีก้า ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2545 ถึง 2550

ปีงบประมาณ	ชั้นศาล			จำนวนผู้พิพากษา (คน) ตุลาการ +ผู้ช่วย ผู้พิพากษา	งบประมาณได้รับรวม
	ศาลภีก้า	อุทธรณ์	ต้น		
ปี 2545					
ปริมาณคดีชั้นสูงศาลคดีเสรื่องไป	8,348	52,935	648,688	3,265	5,843,600,000
คดีอยู่ระหว่างดำเนินการ	3,822	30,747	581,115		
	4,562	22,188	67,573		
ปี 2546					
ปริมาณคดีชั้นสูงศาลคดีเสรื่องไป	11,470	66,653	519,452	3,440	6,043,600,000
คดีอยู่ระหว่างดำเนินการ	5,126	36,045	462,247		
	6,344	30,608	57,205		

²⁵ แหล่งเดิม. หน้า 605. อ้างถึงใน หลวงจำรูญเนติศาสตร์. (2549, ม.ค.-มิ.ย.). “แนวความคิดในการปรับปรุงราชการศาลยุติธรรม.” กฎหมายธุรกิจบัณฑิตย์, ปีที่ 6, ฉบับที่ 1. หน้า 3-19.

²⁶ สำนักงานศาลยุติธรรม. รายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2545-2550.

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ปีงบประมาณ	จำนวน			จำนวนผู้พิพากษา (คน) คดีเสร็จไป + ผู้ช่วย ผู้พิพากษา	งบประมาณได้รับ รวม
	คดีที่เข้าสู่ศาล	คดีที่ยื่นฟ้อง	คดีที่ยื่นฟ้องแล้วได้รับการพิจารณา		
ปี 2547					
ปริมาณคดีที่เข้าสู่ศาล	14,468	64,618	482,637	3,539	6,651,975,400
คดีเสร็จไป	5,470	32,239	420,342		
คดีอยู่ระหว่างดำเนินการ	8,998	32,379	62,295		
ปี 2548					
ปริมาณคดีที่เข้าสู่ศาล	16,749	63,357	495,950	3,594	7,097,087,300
คดีเสร็จไป	4,793	31,261	430,298		
คดีอยู่ระหว่างดำเนินการ	11,956	32,096	65,652		
ปี 2549					
ปริมาณคดีที่เข้าสู่ศาล	18,918	64,436	533,141	3,826	8,283,268,800
คดีเสร็จไป	5,440	31,562	465,967		
คดีอยู่ระหว่างดำเนินการ	13,478	32,874	67,174		
ปี 2550					
ปริมาณคดีที่เข้าสู่ศาล	21,049	69,520	562,545	3,969	8,631,126,300
คดีเสร็จไป	5,359	33,885	498,576		
คดีอยู่ระหว่างดำเนินการ	15,690	35,635	63,969		

ด้านปริมาณคดี จากรายงานพบว่าศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาจะมีคดีค้างมากขึ้นทุกปี คดีค้างมาตั้งแต่ปี 2545 ถึง 2550 มีอัตราเพิ่มขึ้น คดีรับใหม่ในชั้นอนุทธรณ์และฎีกาที่มีอัตรามากขึ้น คดีค้างไปปีถัดไปก็มียอดมากขึ้น ปรากฏการณ์โดยภาพรวมคือจำนวนคดีที่มีการอุทธรณ์ฎีกามีอัตราเพิ่มมากขึ้นทุกปี ในทางปฏิบัติเมื่อปริมาณคดีมากก็จะเก็บปัญหาโดยวิธีการเพิ่มอัตรากำลังผู้พิพากษาให้เพียงพอและเพิ่มศาล

ด้านอัตรากำลังผู้พิพากษา เมื่อพิจารณาดูสถิติกดีตามที่กล่าวมาแล้ว กับอัตรากำลังของผู้พิพากษาชั้นต้น จะพบว่ามีอัตราเพิ่มไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ คดีเพิ่มขึ้นมาก จำนวนผู้พิพากษาก็มีทิศทางจะเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย ซึ่งในทางปฏิบัติตามความเป็นจริงมิใช่เฉพาะจำนวนผู้พิพากษาเท่านั้นที่มียอดเพิ่มขึ้น แต่ยังมีปัจจัยอื่นอีกเป็นจำนวนมากที่ต้องเพิ่มขึ้นตามไปด้วย เช่น อัตรากำลังข้าราชการ เจ้าหน้าที่ ศาล วัสดุอุปกรณ์และค่าใช้จ่ายอื่นๆ อีกเป็นจำนวนมาก

ด้านงบประมาณ คาดการณ์ว่า งบประมาณการดำเนินการของศาลจะมีเพิ่มขึ้น ในทิศทางที่สัมพันธ์กับปริมาณคดีอาญาและจำนวนผู้พิพากษา เป็นผลทำให้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณมาใช้จ่ายในด้านนี้มากขึ้นทุกปี พิจารณาจากตารางจำนวนผู้พิพากษาแต่ละชั้นศาล พบว่าประเทศไทยใช้จำนวนผู้พิพากษาในระดับชั้นศาลฎีกานและระดับชั้นศาลอุทธรณ์มากและมีแนวโน้มที่จะเพิ่มนากขึ้นต่อไปด้วย นอกจากนี้จากที่กล่าวมานี้ในระบบการบริหารจัดการงานศาลยังมีภาระค่าใช้จ่ายที่จะเพิ่มขึ้นตามมาด้วยคือ ค่าก่อสร้างศาล การเพิ่มอัตราข้าราชการศาล เจ้าหน้าที่ วัสดุอุปกรณ์ ต่างๆ

การแก้ไขปัญหางานทางศาล โดยเพิ่มศาล ผู้พิพากษา งบประมาณ ที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน พิสูจน์แล้วว่า ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ แต่ต้องแก้ไขหรือต้องปรับปรุงโดยใช้หลักการที่เป็นศาสตร์ ที่อธิบายได้ การทำงานเพื่อให้ทันกับปริมาณคดีให้แล้วเสร็จไป ได้ปริมาณแคนิปัญหาในเรื่อง คุณภาพ สภาพดังกล่าวมีเป็นผลไปตอกหนักที่งานราชทัณฑ์ และเป็นการคุกคามประชาชนจากการ ยุติธรรมอย่างยิ่ง ข้อมูลต่อไปนี้เป็นตารางแสดงประเภทของการกำหนดโทษที่มีคำพิพากษาปี 2546-2550²⁷

ตารางที่ 2.2 แสดงประเภทของการกำหนดโทษที่มีคำพิพากษาปี 2546-2550

ปี.พ.ศ.	ประเภทของการกำหนดโทษที่มีคำพิพากษา												รวม		
	ประมวลชีวิต		ชั้นศาล		ปรับ		แพ้ชั้น		วินัยแพ้ชั้น		รอการลงโทษ		อื่นๆ		
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	
2546	270	0.05	64,983	11.10	305,753	52.21	5,622	0.96	672	0.11	205,943	35.16	2,415	0.41	585,649
2547	310	0.05	83,810	13.74	307,934	50.47	7,495	1.23	1,421	0.23	207,013	33.93	2,119	0.35	610,102
2548	311	0.05	61,443	10.52	293,701	50.28	6,464	1.11	137	0.02	217,055	37.16	5,073	0.87	584,184
2549	302	0.05	65,787	10.59	312,213	50.28	6,160	0.99	449	0.07	234,708	37.80	1,338	0.22	620,957
2550	963	0.15	102,178	15.92	275,262	42.90	4,289	0.67	352	0.05	254,730	39.70	3,907	0.61	641,681

คาดการณ์ว่า ศาลไทยจะเลือกใช้การกำหนดโทษปรับมากที่สุด รองลงมาเป็นการรอการลงโทษ และ โทษจำคุกเป็นลำดับที่สามในการเลือกนำมาใช้ เมื่อเทียบกับปริมาณคดีอาญา ทั้งหมด กับการใช้โทษจำคุก กว่าร้อยละ 10 ของศาลยังถือว่าเป็นอัตราที่สูง เมื่อเทียบกับสัดส่วน การใช้โทษจำคุกกับประเภทสหพันธ์สาธารณะรัฐเบอร์นีหรือประเทศญี่ปุ่น²⁸

2.3.2 อัยการ ในการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐนั้น รัฐมีอัยการหรือพนักงานอัยการเป็นผู้ดำเนินคดี²⁹ “พนักงานอัยการ” หมายความถึงเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ฟ้องผู้ต้องหาต่อศาล ทั้งนี้จะเป็นข้าราชการในกรมอัยการหรือเจ้าพนักงานอื่นผู้มีอำนาจเข่นนักใต้³⁰

²⁷ สำนักงานศาลยุติธรรม. รายงานประจำปีงบประมาณ 2546 – 2550.

²⁸ บทที่ 4.

²⁹ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. มาตรา 32.

³⁰ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. มาตรา 2(5).

เมื่อว่าตามนิยามดังกล่าวนี้กฎหมายจะกล่าวถึงตัวบุคคล แต่แท้จริงแล้วเป็นการกล่าวถึงในฐานะองค์กร เพราะตามกฎหมายว่าด้วยพนักงานอัยการนั้น พนักงานอัยการทำหน้าที่แทนกันได้โดยไม่ต้องมีการมอบหมาย ฉะนั้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาคือ หรือตามกฎหมายว่าด้วยพนักงานอัยการก็ได้ พนักงานอัยการจึงเป็นองค์กรดำเนินคดีอาญาของรัฐ

พนักงานอัยการหรืออัยการเป็นองค์กรที่สำคัญในการดำเนินคดีอาญา โดยที่ตามระบบกล่าวหาปกติพนักงานอัยการเป็นองค์กรดำเนินคดีอาญาประจำศาลชั้นต้นแต่ศาลมักจะกล่าวถึงมีพนักงานอัยการประจำศาลจังหวัด พนักงานอัยการประจำศาลแขวง และพนักงานอัยการประจำศาลเยาวชนและครอบครัว แต่พนักงานอัยการประจำอยุธยารัฐชั้นต้น ในกรุงเทพมหานครมีองค์กรเดียวคือ “พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด” ตามระบบการดำเนินคดีอาญาในปัจจุบัน พนักงานอัยการหรืออัยการเป็น “ชั้น ไตรต์รองคดี” สำหรับผู้ต้องหาและรัฐ กล่าวคือ เป็นผู้ดูแลการบังคับใช้กฎหมาย และเป็นผู้อำนวยความยุติธรรมแก่ผู้ต้องหา ทั้งนี้เพื่อระกฏหมายวิธีพิจารณาความอาญาเป็นกฎหมายที่กำหนดอำนาจหน้าที่ของรัฐในการรักษาความสงบเรียบร้อยและขณะเดียวกันก็คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลด้วย

พนักงานอัยการ ไม่อาจเป็นหลักประกันที่เพียงพอในการอำนวยความสะดวกความยุติธรรม และโดยที่พนักงานอัยการ ไม่มีอำนาจหน้าที่สอบสวนหรือไม่มีอำนาจหน้าที่ในการเริ่มคดีนี้เองดังนั้นในทางความเป็นจริงพนักงานอัยการอาจนำบุคคลขึ้นสู่การพิจารณาของศาล โดยปฏิเสธความรับผิดชอบในการดำเนินคดีได้ เพราะพนักงานอัยการทำงานตามตัวอักษรหรือตามอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนเท่านั้น ซึ่งเป็นปัญหาและอุปสรรคกับกระบวนการยุติธรรมและเป็นผลร้ายแก่ประชาชน แต่ในทางทฤษฎีแล้วพนักงานอัยการจะปฏิเสธความรับผิดชอบในการดำเนินการของตนไม่ได้โดยเด็ดขาด เพราะพนักงานอัยการต้องรับผิดชอบในการสอบสวนคดี 4 ประการ³¹ คือ

1. รับผิดชอบในความถูกต้องของด้วยกฎหมายของการสอบสวน
2. รับผิดชอบในความถูกต้องของด้วยระบบที่ของการสอบสวน
3. รับผิดชอบในความละเอียดรอบคอบของการสอบสวน และ
4. รับผิดชอบในความเชื่อถือได้ของ การสอบสวน³²

ฐานะความรับผิดชอบของพนักงานอัยการ ตามกฎหมายปัจจุบันจึงยังไม่เป็นที่น่าพอใจนัก อย่างไรก็ตามปัจจุบันพนักงานอัยการมีบทบาทในการตรวจสอบความจริงในคดีอาญาในชั้นสอบสวนมากขึ้น กล่าวคือ พนักงานอัยการมีบทบาทในการชันสูตรพลิกศพ ร่วมกับพนักงาน

³¹ คณิต ณ นคร ญ (2549). กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. หน้า 99 -100.

³² Karl Peters. *Strafprozess*. p.143. อ้างถึงใน คณิต ณ นคร. ญ (2549). กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. หน้า 100.

สอบสวน และแพทบ์ ในกรณีที่มีความตายเกิดขึ้น โดยการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ หรือด้วยในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ และมีบทบาทในคดีเด็กและเยาวชน โดยเข้าร่วมในการถกปากคำเด็กที่เป็นผู้เสียหาย หรือพยาน ในการชี้ตัวผู้ต้องหาของเด็ก ในการสอบปากคำผู้ต้องหาซึ่งเป็นเด็ก³³ และบทบาทในการมีส่วนร่วมในการสอบสวนคดีพิเศษ ตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ³⁴

อำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีอาญาตามระบบอัยการของประเทศไทย เป็นอำนาจหน้าที่ที่เป็นของอัยการสูงสุดส่วนอำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการประจำศาลนั้นเป็นอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากอัยการสูงสุด เมื่อเป็นเหตุนี้อัยการสูงสุดจะมีอำนาจที่จะเรียกคืนอำนาจหน้าที่ที่ได้มอบหมายไปนั้นได้เสมอ พนักงานอัยการมีความเป็นอิสระในการใช้อำนาจหน้าที่ แต่ไม่ได้หมายความว่าพนักงานอัยการมีความเป็นอิสระอย่างผู้พิพากษา เพราะพนักงานอัยการอยู่ในระบบการบังคับบัญชาตามลำดับชั้น พนักงานอัยการซึ่งยังต้องฟังคำสั่งของหัวหน้าพนักงานอัยการ³⁵

ความเป็นอิสระของพนักงานอัยการ คือความเป็นอิสระในฐานะหน่วยงาน ก่อร่างกือในการปฏิบัติหน้าที่ในทางบรรดคดีพนักงานอัยการ ไม่ผูกมัดกับหน่วยงานอื่นและนักการเมือง³⁶ นี้ เองคือความเป็นตุลาการของพนักงานอัยการ ความสำคัญความเป็นอิสระของพนักงานอัยการ ได้ถูกกระชับแน่นเข้มเมื่อปี 2503 โดยพนักงานอัยการ ได้แยกตัวออกจากข้าราชการพลเรือนอื่นโดยสิ้นเชิง โดยได้มีพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. 2503 ที่ได้ให้หลักประกันในทางส่วนตัวกับพนักงานอัยการ เช่นเดียวกับข้าราชการตุลาการ กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการในปัจจุบันคือ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. 2521 ซึ่งกล่าวได้ว่ามีเนื้อหาและสาระทำนองเดียวกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ พ.ศ. 2543³⁷ สภาพการดำเนินงานของอัยการสามารถสรุปเปรียบเทียบการรับสำนวนมาดำเนินคดีของพนักงานอัยการ ตั้งแต่ปี 2541-2547³⁸ ปรากฏผลดังนี้

³³ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2534 มาตรา 133 ทวิ, 133 ตรี, 134/2.

³⁴ พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547. มาตรา 32.

³⁵ คณิต ณ นคร ภู (2549). กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. หน้า 100 -101.

³⁶ พระราชบัญญัติพนักงานอัยการ พ.ศ. 2498. มาตรา 17.

³⁷ คณิต ณ นคร ภู (2549). กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. หน้า 104 -105.

³⁸ สำนักงานอัยการสูงสุด. รายงานประจำปี 2541-2547.

ตารางที่ 2.3 สรุปเปรียบเทียบการรับสำนวนมาดำเนินคดีของพนักงานอัยการตั้งแต่ปี 2541-2547

ปี พ.ศ.	จำนวนคดี	งบประมาณ	อัตราอัยการ	คดี: งบประมาณ ³⁹	คดี: อัยการ ⁴⁰
2541	2,888,002	1,073,062,000	1,674	1 : 372.-บ.	1,725 : 1
2542	3,105,791	1,390,629,940	1,801	1 : 448.-บ.	1,724 : 1
2543	2,901,271	1,503,818,400	1,991	1 : 518.-บ.	1,457 : 1
2544	2,588,900	2,073,463,400	1,970	1 : 801.-บ.	1,314 : 1
2545	2,783,826	2,729,311,600	2,184	1 : 980.-บ.	1,275 : 1
2546	3,458,219	2,988,797,100	2,316	1 : 864.-บ.	1,493 : 1
2547	4,216,289	3,326,518,100	2,388	1 : 789.-บ.	1,766 : 1

จากตารางแสดงสถานการณ์คดี ที่พนักงานอัยการรับสำนวนมาดำเนินคดีในอัตราที่เพิ่มมากขึ้นใช้งบประมาณมากขึ้นอัตรากำลังอัยการมากขึ้นในปี พ.ศ. 2547 ค่าเฉลี่ย 1 คดีใช้งบประมาณของรัฐประมาณ 789.-บาท อัยการ 1 คนต้องรับผิดชอบสำนวนประมาณ 1,766 คดี ต่อปี

ถ้าพิจารณาในผลการปฏิบัติงานในทางคดีความของพนักงานอัยการ ข้อมูลจากสำนักงานอัยการสูงสุด แสดงบัญชีความอาญาชั้นฟ้องศาลทั่วประเทศ ประจำปีงบประมาณ 2546-2547⁴¹ ดังนี้

ตารางที่ 2.4 แสดงบัญชีความอาญาชั้นฟ้องศาลทั่วประเทศ ประจำปีงบประมาณ 2546-2547

ปี	จำนวนคดี	ผลการค้นนิมนต์ของอัยการ								รวมเสร็จไป		ทั้งไป		
		หมาย		แท้		อ่อนฟ้อง		อันๆ		เรื่อง		คด		
		เรื่อง	คด	เรื่อง	คด	เรื่อง	คด	เรื่อง	คด	เรื่อง	คด	เรื่อง	คด	
2547	462,096	698,939	384,921	597,412	5,702	7,463	83	98	3,674	4,473	394,380	609,446	67,716	89,493
2546	538,490	758,219	465,573	664,061	6,493	8,577	213	225	6,124	7,204	478,403	680,067	60,087	78,152

จากตารางพิจารณาจากจำนวนคดีโดยภาพรวมของอัยการมีจำนวนมาก แต่ก็สามารถทำให้คดีเสร็จไปเป็นจำนวนมาก ประเด็นที่น่าพิเคราะห์คือ ในส่วนของคดีที่พนักงานอัยการแพ้คดี เพราะมีจำนวนหลายพันคดี แม้จำนวนจะเป็นหลักพัน เมื่อเทียบกับจำนวนคดีที่เข้าสู่งานของอัยการที่มีหลายแสนคดีตาม แต่ในความเห็นของผู้ที่ยวิจัย เห็นว่าเป็นจำนวนที่มากเมื่อพิเคราะห์ถึงบุคคลที่ต้องเข้ามาอยู่ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาจนกระทั่งเสร็จคดี ผลจากการตรวจสอบความจริงได้ว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ แต่เสรีภาพและผลกระทบสิทธิในเรื่องต่างๆ ของบุคคลคนนั้นหรือครอบครัวมีมาก

³⁹ เป็นการคำนวณประมาณการค่าเฉลี่ยตามหลักคณิตศาสตร์ มิใช่จำนวนที่แสดงค่าที่แท้จริง.

⁴⁰ เป็นการคำนวณประมาณการค่าเฉลี่ยตามหลักคณิตศาสตร์ มิใช่จำนวนที่แสดงค่าที่แท้จริง.

⁴¹ สำนักงานอัยการสูงสุด. รายงานประจำปี 2546-2547.

2.3.3 พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ พนักงานสอบสวน อาจเรียกรวมสั่นๆ ว่า “ตำรวจ” ตามกฎหมายของไทย ตำรวจเป็นองค์กรเบื้องต้นของรัฐในการดำเนินคดีอาญาและตำรวจมีอำนาจหน้าที่ดำเนินคดีอาญาได้โดยอิสระ แต่ในต่างประเทศที่ใช้ระบบอัยการที่สมบูรณ์ การดำเนินคดีอาญาจะอยู่ในความรับผิดชอบของพนักงานอัยการ ตำรวจมีฐานะเป็นเพียงเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ช่วยเหลืออัยการเท่านั้น

“พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ” หมายความถึงเจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้มีอำนาจ และหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ให้รวมทั้งพศดิ เจ้าพนักงานกรมสรรพากร กรมเจ้าท่า พนักงานตรวจคนเข้าเมืองและพนักงานอื่นๆ ทำการอันเกี่ยวกับการจับกุมปรานปรามผู้กระทำผิดกฎหมาย ซึ่งตนมีหน้าที่ต้องจับกุมหรือปรานปราม⁴² ตามนิยามดังกล่าวกฎหมายแบ่งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจออกได้เป็น 2 จำพวกคือ

- 1) เจ้าพนักงานที่มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนโดยทั่วไป และ
- 2) เจ้าพนักงานที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการจับกุมผู้กระทำผิด ป้องกันหรือปรานปรามการกระทำผิดตามกฎหมายโดยกฎหมายนั้นโดยเฉพาะ

อำนาจในการดำเนินการของเจ้าพนักงานตำรวจนี้มาจากการสอบสวนและอำนาจสอบสวน

(1) การสืบสวน หมายความถึงการแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐานซึ่งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ปฏิบัติไปตามอำนาจและหน้าที่ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และเพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่งความผิด

การสืบสวนเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นไปที่การป้องกันอาชญากรรม โดยปกติการสืบสวนเริ่มก่อนการทราบว่ามีการกระทำความผิดเกิดขึ้น และเมื่อมีความผิดเกิดขึ้นแล้ว การสืบสวนก็จะเป็นกระบวนการที่สนับสนุนการสอบสวน

การสืบสวนที่เป็นการกระทำเพื่อการป้องกันอาชญากรรม เป็นเรื่องของการรักษาความสงบเรียบร้อย เนื้อหาของกระบวนการในส่วนนี้จึงเป็นเรื่องของกฎหมายตำรวจน้ำใช้กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาไม่

(2) การสอบสวนหมายความถึงเจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้มีอำนาจและหน้าที่ทำการสอบสวน⁴³ ตามมาตรา 18 จะเห็นได้ว่า “เจ้าพนักงานที่มีอำนาจและหน้าที่ทำการสอบสวน” มีทั้งพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง และพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ แต่ในทางปฏิบัติทางราชการจะกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายเดียวเท่านั้นทำการสอบสวนคดีอาญา และในปัจจุบันโดยหลัก

⁴² ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. มาตรา 2(16).

⁴³ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. มาตรา 2(6).

ได้แก่พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ และผู้ที่จะเป็นพนักงานสอบสวนได้ต้องเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่า ในกรณีนี้ย่อมถือว่าการสอบสวนที่รองเป็นกระบวนการเดียวกันไม่ได้ ผู้รับผิดชอบจึงต้องอยู่ท่องค์กรเดียว และองค์กรนั้นจะเป็นอื่นไม่ได้นอกจากพนักงานอัยการ ทั้งนี้ เพราะพนักงานอัยการต้องนำคนเข้าสู่การพิจารณาของศาลในที่สุด พนักงานอัยการต้องทำการสอบสวนคดีเองทุกเรื่อง แต่หมายความว่า พนักงานอัยการต้องมีอำนาจที่จะเข้าดำเนินคดีเองได้ด้วยหรือเข้าควบคุมคดีได้ ตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทยเราเป็นของพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ และแม้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษที่ตั้งขึ้นใหม่ดังกล่าวมาแล้ว ก็ยังทำการสอบสวนคดีอาญาได้โดยอิสระ ทั้งๆ ที่พนักงานอัยการต้องรับผิดชอบในการนำคนเข้าสู่การพิจารณาของศาล เหตุนี้ข้อเรียกร้องให้พนักงานอัยการเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวน จึงเป็นข้อเรียกร้องที่ชอบด้วยเหตุผลและหลักการ และการให้พนักงานอัยการสอบสวนคดีอาญาได้ไม่ขัดต่อหลักการดำเนินคดีอาญาใดๆ ทั้งสิ้น ยิ่งกว่านั้นยังขอนด้วยการดำเนินคดีอาญาระบบกล่าวหาอีกด้วย¹

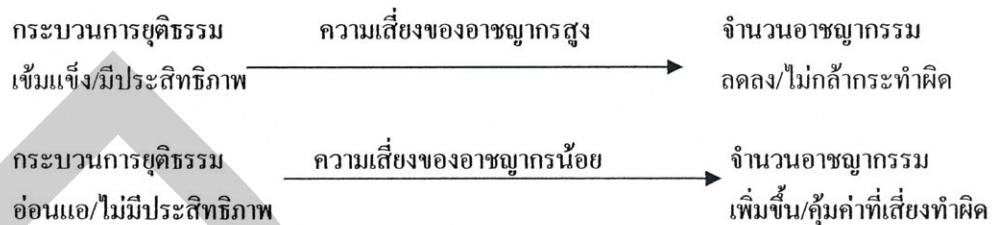
2.3.4 ราชทัณฑ์ งานราชทัณฑ์เป็นกระบวนการขึ้นสุดท้ายของการยุติธรรม มีหน้าที่ดำเนินการต่อผู้กระทำผิดตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล เป็นสถาบันที่ใช้ควบคุมผู้กระทำผิดกฎหมาย เพื่อการลงโทษ เพื่อการอบรมฟื้นฟูจิตใจ และเพื่อการใช้แรงงานให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ได้มีการพัฒนาใช้เรือนจำและทัณฑสถานเพื่อการป้องแต่งแก่ไขพฤติกรรมของผู้กระทำความผิด โดยมีพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบและขอบเขตของงานราชทัณฑ์ไว้สรุปได้ดังนี้

1. ควบคุม กักขังผู้ต้องหาและผู้กระทำความผิดไว้ให้ครบหนีตลดผลกระทบระยะเวลาที่ศาลกำหนดโทษและดำเนินการประหารชีวิต สำหรับผู้ที่ต้องโทษประหารชีวิต
2. แก้ไข อบรมผู้ต้องขังให้กลับตัวเป็นคนดี เพื่อให้สังคมปลดภัยเมื่อเข้าพื้นที่
3. ฝึกวิชาชีพให้กับผู้ต้องขัง เพื่อเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพเมื่อพ้นโทษจะได้ดำรงชีวิตเป็นพลเมืองดี และเป็นการใช้แรงงานผู้ต้องขังให้เกิดประโยชน์

งานราชทัณฑ์เป็นงานที่สำคัญมากในกระบวนการยุติธรรม และมีความจำเป็นต้องใช้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้าน ได้แก่ นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ จิตวิทยา สังคมสังเคราะห์ และวิชาชีพหลายด้าน เช่น งานช่างฝีมือต่างๆ ช่างเทคนิค ฯลฯ เพื่อดำเนินการควบคุม อบรม แก้ไขและฝึกวิชาชีพแก่ผู้ต้องขังให้มีประสิทธิภาพและให้ผลดี อันจะเป็นประโยชน์ในการช่วยลดปัญหาอาชญากรรมและการกระทำความผิดซ้ำ ช่วยให้สังคมปลดภัยทั้งระยะสั้นและระยะยาว

¹ คอมมิท ณ นคร ๙ (2549). กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. หน้า 113.

ในมุ่งมองของศาสตร์อื่น สามารถวิเคราะห์กระบวนการยุติธรรมอย่างไรได้ตามรูปลักษณ์ดังนี้

ภาพที่ 2.2 แสดงกระบวนการยติธรรมมีความสำคัญต่อการบังคับ�行กฎหมาย

จากแผนภาพทำให้เราเห็นได้ว่า ต้นทางคือกระบวนการยุติธรรมมีความสำคัญต่อการบังคับใช้กฎหมายมาก ถ้ากระบวนการยุติธรรมไม่มีประสิทธิภาพ

วิเคราะห์ผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมายปัญหาพื้นฐานของเรื่องจำในประเทศไทยคือ ผู้ต้องขังล้วนเรื่องจำ เป็นผลทำให้เกิดปัญหาเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ และปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมชั่วของผู้กระทำความผิดไม่สามารถทำได้ตามมา สาเหตุของปัญหาส่วนหนึ่งมาจากกระบวนการยุติธรรมทางอาญาตามที่กล่าวมาแล้ว ไม่สามารถคัดกรองคนผิดที่เหมาะสมกับการลงโทษจำคุกได้อย่างมีประสิทธิภาพ และใช้โทษจำคุกโดยปราศจากหลักวิชาบังคับใช้กฎหมาย เรื่องจำหารือคุกก็จะมีผู้ต้องขังมากเกินกำลังที่จะรับได้ ปัญหาเรื่องนี้เป็นความรับผิดชอบร่วมกันของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทั้งหมด มิใช่ปัญหาของแต่เฉพาะราชทัณฑ์ฝ่ายเดียว กองประกันกระบวนการยุติธรรมที่ต้องใช้เงินน้อย แต่ต้องการการอาศัยความร่วมมือมากจากทุกหน่วยงาน แต่ประเทศไทยไม่เป็นเช่นนั้น

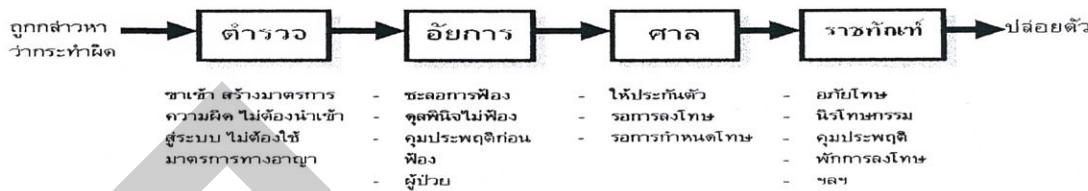
จากแผนภาพจะเห็นได้ว่ากระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทย ดำเนินงานเป็นระบบสาขพาน ส่งถ่ายต่อเป็นทอดๆ เมื่อันสาขพานที่ลำเลียงสิ่งของ ภายใต้แนวทางและนโยบายที่ต่างกันในกระบวนการยุติธรรมเดียวกัน ขาดทิศทางและแนวคิดในการปฏิบัติร่วมกัน ลักษณะอาณาจักรairoอาณาจักรมัน ผลที่สุดภาระปัญหาไปตกอยู่กับหน่วยงานสุดท้ายคือ ราชทัณฑ์

ทางแก้ไข พิจารณาจากกระบวนการยุติธรรมทางอาญาไทย การแก้ปัญหาของงานราชทัณฑ์ต้องมีความร่วมมือกันทั้งกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่เป็นต้นทางก่อนถูกส่งมาขังราชทัณฑ์ โดยต้องมีทัศนคติใหม่ว่า “ไทยจำคุกมีไว้สำหรับแก้ไขคนที่สมควรได้รับโทษจำคุก ถ้าคุกไม่ได้ช่วยแก้ไขอะไรมcnๆ นั้นให้ดีขึ้นเลยหรือไม่น่าจะทำให้คนคนนั้นดีขึ้นมาได้ ก็ไม่สมควรส่งเข้าคุก” การเอกสารมาขังตามระยะเวลาโดยไม่มีเหตผลในทางบังคับ ไทยไม่ควรจะมีอีกต่อไป

หลักคิด คือ ลดคนเข้าคุก เพิ่มคนออกจากคุก โดยใช้มาตรการทางอาญา คือ ลดเข้า → คุก → เพิ่มออก

ภาพที่ 2.3 แสดงหลักคิดในการลดปริมาณผู้ต้องขัง

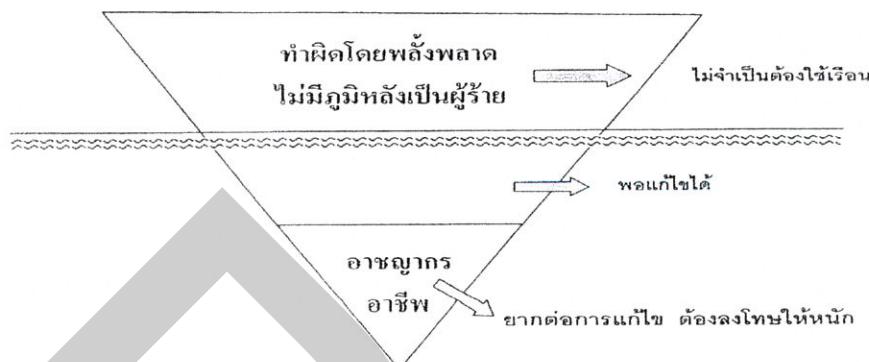
จากหลักคิดดังกล่าว เมื่อนำมาปรับกับกระบวนการยุติธรรมของไทย ทั้งระบบให้มีลักษณะที่ทำงานร่วมกัน เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สามารถแสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 2.4 แสดงระบบสายพานของกระบวนการยุติธรรม

หลักทัณฑ์วิทยา กับ การกำหนดโทษจำคุก² ตามหลักทัณฑ์วิทยา การปฏิบัติหรือการลงโทษต่อผู้กระทำความผิด ต้องคำนึงถึงกฎหมายหลังหรือพฤติกรรมของผู้กระทำความผิด เป็นผู้ร้ายหรือคนที่พลั่งพลาด เป็นผู้ที่พ่อจะแก้ไขหรือผู้ที่ถูกลำเลิกลงไปเกินกว่าจะแก้ไข เป็นผู้ที่ชั่วร้ายในสันดานมีความโหดร้ายทารุณ หรือทำไปโดยอารมณ์ชั่ววูน การปฏิบัติต่อนบุคคลเหล่านี้ต้องแตกต่างกัน คนที่เป็นผู้ร้ายเป็นอาชญากร โดยสันดาน พากค้ายาเสพติดหรือพากทำผิด โดยมีความโหดร้ายทารุณต้องลงโทษให้หนักหรือกันออกจากสังคมให้นานเท่าที่จะทำได้ หากถึงขั้นประหารชีวิต ก็ควรต้องประหารชีวิต แต่สำหรับพากที่ทำโดยพลั่งพลาด อารมณ์ชั่ววูน ต้องให้โอกาสในการกลับตัวและลงโทษไปตามความหนักเบาของคดี ถ้าจะเปรียบคนที่ทำผิดกันบัว 3 ระดับ ก็อาจแยกได้ดังนี้คือ พากบัวพันน้ำ เป็นผู้ที่กระทำผิดโดยพลั่งพลาดในคดีเล็กน้อย พากนี้ไม่จำเป็นต้องใช้วิธีการจำคุกก็สามารถกลับตัวได้ ควรอบรมแก้ไขเขาในชุมชน ให้โอกาสเขากลับตัว และใช้ทรัพยากรชุมชนมาช่วย พากที่สองคือ พากบัวปริมน้ำ พากนี้ต้องการระยะเวลาในการอบรมแก้ไข พื้นฟูบำบัดระยะเวลานาน ซึ่งอาจจะกลับตัวได้และอาจจะกลับตัวไม่ได้ พากนี้เป็นพากที่ขาดอุบายฯ อย่างในสังคมและต้องการฟื้นฟู สำหรับพากสุดท้ายคือ พากบัวในโคลนตน พากนี้เป็นพากที่กระทำผิดโดยสันดาน พากอาชญากรอาชีพ ยากต่อการกลับตัว จำต้องกันออกจากสังคมเป็นระยะเวลานาน บุคคลทั้ง 3 ประเภทนี้เปรียบได้ตามภาพดังนี้

² นัทธี จิตสว่าง ก (ม.ป.ป.). หลักทัณฑวิทยา. หน้า 198-200.

ภาพที่ 2.5 แสดงการจำแนกผู้กระทำผิดตามหลักทัณฑวิทยา

การที่จะลงโทษหรือปฏิบัติต่อบุคคลที่กระทำผิดทั้ง 3 ประเภทนี้อย่างไรและจะแยกแบบผู้กระทำผิดว่าเป็นประเภทไหนนั้น ต้องพิจารณาจากภูมิหลังของผู้กระทำผิดแต่ละราย พิจารณาจากประวัติและสภาพแวดล้อม รวมทั้งพฤติกรรมและสาเหตุของการกระทำผิด

การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในประเทศต่างๆ ปัจจุบันหันมาให้ความสำคัญต่อภูมิหลังและพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดมากขึ้น ผู้พิพากษาศาลอาญาเมืองเวสต์ ปาล์ม พีช รัฐฟลอริดา ตัดสินจำคุกตลอดชีวิตชายคนหนึ่งฐานขโมยการเงินหันในและไฟเขียกจุดบุหรี่ เพราะจำเลยใช้อาวุธมีดบ้มงွยามขณะเข้าบ้านกุมและเพ่งพื้นโถทจากดีทำร้ายร่างกายเมื่อเมื่อปีก่อน กฎหมายรัฐฟลอริดาบัญญัติให้ลงโทษห้ามสูบสูบต่อผู้ที่เพ่งพื้นตะรางออกแบบไม่ครบสามปี แล้วบังอาจกระทำความผิดอาญาซ้ำๆ บ่ชี้ถึงสันคานໂจร ต้องโทษห้ามแล้วไม่เข็ดหลาบ โทษห้ามที่ดามนัยแห่งความผิดดังกล่าว กฎหมายระบุไว้วางสูดคือ จำคุกตลอดชีวิต³

เมื่อนำภูมิหลังของผู้กระทำผิดมาพิจารณาประกอบในการกำหนดโทษร่วมกับความรุนแรงของการกระทำแล้ว อาจแยกพิจารณาไทยที่ควรได้รับตามมิติทั้งสองด้านได้ดังนี้

ตารางที่ 2.5 แสดงมิติในการกำหนดโทษ

		ภูมิหลังของผู้กระทำผิด	
		ทำผิดครั้งแรก	ทำผิดซ้ำๆ
ความรุนแรงของการกระทำ	มาก	ควรรับโทษสูง (ควรมีการลดโทษ)	ควรรับโทษสูง (ไม่ควรลดโทษ)
	น้อย	ควรรับโทษต่ำ (ไม่ใช้เรื่องจำ)	ควรรับโทษสูง (ไม่ควรลดโทษ)

³ แหล่งเดิม.

รัฐบาลกลางของสหรัฐอเมริกา ได้ออกแนวทางในการกำหนดโทยในคดีอาญาขึ้นใหม่ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการลงโทษผู้กระทำผิด ซึ่งได้มีการดำเนินถึงปัจจัยที่สำคัญสองมิติ คือ ระดับความรุนแรงของการกระทำความผิดกับภูมิหลังหรือประวัติอาชญากรของผู้กระทำความผิด ประกอบกัน⁴

จากข้อมูลทางการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้เขียนกำหนดสมการ (Function) ใน การที่จะนำผู้กระทำความผิดคัดเลือก เพื่อนำผู้กระทำความผิดเข้ารับโทยจำคุก ได้ดังนี้

กฎ = ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด - มาตรการก่อนฟ้อง - มาตรการระหว่างฟ้อง - มาตรการหลังฟ้อง

ภาพที่ 2.6 สมการในการที่จะนำผู้กระทำความผิดคัดเลือก เพื่อนำผู้กระทำความผิดเข้ารับโทยจำคุก

จากสมการ (Function) ดังกล่าวนี้ -obtaiy ได้ว่า ถ้ากระบวนการยุติธรรมทางอาญาไม่มี ประสิทธิภาพ คนที่กระทำความผิดจริงและจำเป็นที่ต้องเข้าคุกเพื่อบังคับไทยเท่านั้นที่ต้องถูกบังคับ ไทยจำคุก เพราะกระบวนการพิจารณาตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประกอบกับมาตรการการ พั้นคดีออกจากกระบวนการยุติธรรม (Diversion) ต่างๆ จะทำให้คนที่จำเป็นต้องเข้าไปในคุกจริงๆ มีน้อย ซึ่งจะเป็นผลโดยตรงทำให้พ่อแม่กับปริมาณเข้าหน้าที่และพื้นที่ของเรือนจำต่างๆ ทำให้ สามารถใช้หลักการบังคับไทยเพื่อแก้ไขพฤติกรรมได้จริง การแก้ไขผู้กระทำความผิดก็จะมีประสิทธิภาพ มาก และมีประสิทธิผล ได้จริง ดังตัวอย่างของประเทศไทยที่ใช้วิธีประสบความสำเร็จมาแล้ว ซึ่ง จะได้กล่าวในบทต่อไป

สรุป

1. ต้องนำมาตรการ มาตรการการพั้นคดีออกจากกระบวนการยุติธรรม (Diversion) มา ใช้กับกระบวนการยุติธรรม ตามที่กล่าวข้างต้น

2. หลีกเลี่ยงไทยจำคุกระยะสั้น

3. การลงโทษจำคุกต้องแสดง ได้ว่า การจำคุกจะสามารถแก้ไขอะไรหรือเป็นประโยชน์ อะไรมากับผู้ทำผิด ได้บ้าง เพราะคุกเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่ใช้แก้ไขปัญหาสังคม ถ้าไม่ได้ช่วยให้ อะไรมีขึ้นก็ไม่ควรนำคนมาเข้าคุก สังผู้กระทำความผิดเข้ารับโทยจำคุกเฉพาะที่จำเป็นเท่านั้น

เรื่องจำมีความจำกัดในการรองรับผู้ต้องขัง ถ้าราชทัณฑ์แก้ปัญหาแต่เพียงลำพัง โดย พยายามระบายน้ำผู้ต้องขังออกมากลางสังคมมาก โดยผู้ต้องขังไม่ได้รับการแก้ไขฟื้นฟูตามหลักการบังคับ ไทยที่คิดว่าเป็นประโยชน์ สังคมส่วนใหญ่จะเดือดร้อนอย่างมากจากอาชญากรและอาชญากรรมต่างๆ ที่จะเกิดมีขึ้นตามมา หน่วยงานต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรมก็จะต้องทำงานหนักมากยิ่งขึ้น ซึ่ง เป็นผลร้ายต่อความสงบสุขของประชาชนและความมั่นคงของประเทศชาติอย่างยิ่ง

⁴ แหล่งเดิม. หน้า 200.

2.4 วัตถุประสงค์ของการลงโทษ

การลงโทษคือ การปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้ที่ได้รับการปฏิบัตินั้นต้องได้รับผลร้ายเนื่องจากการที่ผู้นั้นได้ฝ่าฝืนแนวปฏิบัติอันเป็นกติกาของสังคม ตามบทบัญญัติของกฎหมาย อาญา และบทบัญญัติตามกฎหมาย ได้กำหนดโทษไว้ในขณะกระทำการท่านั้นว่าเป็นความผิด โดยที่รู้จะเป็นผู้ที่ทำหน้าที่จัดการให้ผู้กระทำการที่ได้รับผลร้ายนั้นๆ มีวัตถุประสงค์ให้ผู้ได้รับโทษรู้สึกสำนึกร่วมกับการกระทำการของตนเป็นการกระทำการผิด เป็นพฤติกรรมที่คนในสังคมส่วนใหญ่ไม่ประสงค์ให้เกิดเหตุการณ์เช่นนั้น และเข้าสู่กระบวนการแก้ไขพฤติกรรมนุชย์เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่ดีนั้นเสีย ในทางทฤษฎีหรือปรัชญาการลงโทษได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการลงโทษที่สำคัญมีดังนี้

- 2.4.1 การลงโทษเพื่อเป็นการทดแทน
- 2.4.2 การลงโทษเพื่อเป็นการข่มขู่
- 2.4.3 การลงโทษเพื่อเป็นการปรับปรุงแก้ไข
- 2.4.4 การลงโทษเพื่อเป็นการตัดโiko สภาวะทำความผิด

2.4.1 การลงโทษเพื่อเป็นการทดแทน⁵

แนวคิดของการลงโทษเพื่อเป็นการทดแทน (Retribution) ตามวัตถุประสงค์นี้ การลงโทษจะเป็นไปเพื่อความยุติธรรม ผู้ได้กระทำความผิดก็จะต้องได้รับโทษเป็นการทดแทน หรือจะพูดอีกอย่างหนึ่งคือ การกระทำความผิดเป็นกรรมชั่ว เมื่อผู้ได้กระทำความผิดก็ต้องชดใช้กรรมของตนโดยการรับโทษ นักปรัชญาชาวเยอรมัน Immanuel Kant ได้ให้เหตุผลสนับสนุนความคิดตามทฤษฎีนี้ และยังมีความคิดว่า ถ้าสังคมไม่ลงโทษผู้กระทำความผิดก็เท่ากับสังคมยอมรับของการกระทำการของเข้า และด้วยเหตุนั้นก็มีผลเสมอว่าสังคมเป็นผู้สนับสนุนให้กระทำความผิด และท่านได้กล่าวไว้ในหนังสือ Philosophy of Law ว่า "จะใช้การลงโทษเป็นเพียงเครื่องมือเพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างอื่นไม่ได้ ไม่ว่าจะเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ลงโทษเองหรือแก่สังคมเป็นส่วนรวม ก็ตาม การลงโทษในทุกกรณีจะต้องเนื่องมาจากการเหตุว่าบุคคลที่ถูกลงโทษได้กระทำความผิดเท่านั้น ทั้งนี้ เพราะเป็นการไม่บังควรที่จะปฏิบัติต่อบุคคลหนึ่ง เพียงเพื่อจะเป็นเครื่องมือให้บังเกิดผลแก่บุคคลอื่น ทุกคนมีสิทธิในฐานะที่เกิดมาเป็นมนุษย์ในอันจะไม่ถูกปฏิบัติเช่นนั้น" ความผิดที่ได้กระทำและโทษที่ได้รับจะต้องเป็นสัดส่วนที่เหมาะสมกัน ซึ่งก็มีแนวคิดเป็น 2 ทางคือ

แนวทางแรก เป็นแนวคิดในสมัยตั้งเดิมว่า ถ้าความผิดที่กระทำลงก่อให้เกิดผลร้ายแรงเพียงใด โทษที่ผู้กระทำความผิดจะได้รับก็จะรุนแรงเพียงนั้นดังเช่น Lex Talionis หรือหลักตา

⁵ Clemens Bartollas. (2002). **Invitation to Corrections.** pp. 71-72.

ต่อตาฟันต่อฟัน เช่นที่ Kant กล่าวว่าผู้ที่ม่าคนตายจะต้องถูกประหารชีวิตนั้นเป็นผลของหลักทคแทน ซึ่งเป็นหลักเหตุผลที่ไม่อาจโต้แย้งได้และไม่มีข้อกเว้น

แนวทางที่สอง มีแนวคิดที่จะอธิบายอ่อนขึ้น โดยเน้นหนักไปในทางศีลธรรม ไม่ได้มองผลของความผิดอย่างแนวทางแรก แต่มุ่งดูสภาพจิตใจของผู้กระทำผิดมากกว่าดูผลของการผิดพิจารณาจากหลักศีลธรรมที่ว่าทุกคนจะต้องได้รับผลที่ตนพึงได้ ผู้ที่ทำดีย่อมได้รับผลดี ผู้ทำชั่วจะต้องได้รับการประณามและโทษ

ในทางปฏิบัติจริงๆ ตั้งแต่อดีตจนกระทั่งถึงปัจจุบันก็ยังคงต้องใช้ทฤษฎีนี้มาโดยตลอด เพียงแต่นำมาเป็นหลักการในการพิจารณาลงโทษมากน้อยเพียงใดนั้น จะเป็นไปตามสภาพสังคม และแนวโน้มของผู้ปกครองตามยุคสมัย กองปรกับในสภาพจิตใจของมนุษย์ทั่วไปคงปฏิเสธไม่ได้ว่าซึ่งมีความต้องการให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษเพื่อเป็นการแก้แค้นทคแทนอยู่ด้วยเสมอ

ปัญหานี้อยู่ว่าทำไนสังคมต้องเข้าไปลงโทษผู้กระทำผิด การที่รัฐเข้ามารับหน้าที่ลงโทษผู้กระทำผิดเพื่อเป็นการทคแทนเพื่อป้องกันนิให้มีการแก้แค้นกันเอง ทำให้สังคมวุ่นวาย เพราะจะมีการแก้แค้นกันเอง โดยไม่สิ้นสุด ซึ่งแสดงถึงความไม่ประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ในขณะเดียวกันก็เพื่อเป็นการช่วยเหลือผู้ที่อ่อนแอกว่าให้ได้รับความเป็นธรรมด้วย โดยการลงโทษผู้กระทำผิดให้ได้รับผลร้ายที่สาสม และทคแทนกันอย่างยุติธรรม วัตถุประสงค์ในการลงโทษเพื่อเป็นวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับความรู้สึกของประชาชน แม้ว่าจะเป็นวัตถุประสงค์ที่ลดความสำคัญลง เพราะสังคมมีเหตุ หรือวัตถุประสงค์อื่นในการที่จะลงโทษผู้กระทำผิดเข้ามาประกอบ และวัตถุประสงค์ในการลงโทษเพื่อแก้แค้นทคแทนก็มีจุดอ่อนหลายประการคือ⁶

1. การลงโทษเพื่อแก้แค้นทคแทนไม่ได้มองถึงประโยชน์ในอนาคต คือไม่ได้พิจารณาถึงว่าการลงโทษนั้นจะมีผลในการป้องกันไม่ให้มีการกระทำผิดเกิดขึ้นอีกหรือไม่ การลงโทษเพื่อการทคแทนมิได้ทำให้เกิดผลอะไรมากันเลย

2. การลงโทษเพื่อแก้แค้นทคแทนไม่ได้คำนึงถึงความจำเป็นของสังคม แต่คำนึงถึงความเหมาะสมของโทษกับความผิดที่กระทำ ฉะนั้นเมื่อได้ลงโทษผู้กระทำตามอัตราโทษแล้ว ก็ต้องปล่อยตัวออกมานั่งๆ ที่ยังเป็นอันตรายต่อสังคมอยู่ หรือ เช่นกรณีการตัดมือผู้กระทำผิดฐานลักษณะพิเศษ สังคมจะไม่ได้อะไรจากการลงโทษดังกล่าวจากคนพิการให้ที่สังคมจะต้องเป็นภาระเลี้ยงดูต่อไป

3. เป็นการยกที่จะวัดขนาดความรุนแรงของโทษกับความผิดว่ามีความเท่าเทียมกันจริงหรือไม่ เพราะในสภาพความเป็นจริง สังคมยังไม่สามารถมีมาตรการใดๆ ที่จะลงโทษให้ได้สัดส่วนกับความผิดอย่างแท้จริงได้ เช่นกรณีการลักทรัพย์ การจะลงโทษอย่างไรจึงจะสาสม หาก

⁶ นักชี จิตสว่าง ฯ (ม.ป.ป.). หลักทัณฑวิทยา. หน้า 24-25.

จะใช้ไทยจำกัดจะต้องจำกัดกิจกรรมที่จะทำให้เกิดความรุนแรงในสังคมไทยไม่มีมาตรฐานใดๆ ที่จะวัดได้ว่าลดแทนกันได้ ปัญหาจึงเกิดว่าผู้กระทำการผิดกฎหมายไทยอย่างมุติธรรมหรือผู้เสียหายได้รับการตอบแทนที่ยุติธรรมหรือไม่

ด้วยเหตุดังกล่าวเนี้ยเป็นผลทำให้ วัตถุประสงค์ในการลงโทษเพื่อการแก้แค้นลดความสำคัญลงในปัจจุบัน แต่ก็ยังคงมีอยู่ ทั้งนี้ เพราะยังสอดคล้องกับความรู้สึกของผู้เสียหายและประชาชนทั่วไปในการที่จะทำให้ผู้กระทำการผิดได้รับการลงโทษเพื่อทดแทนให้สามัคคี

2.4.2 การลงโทษเพื่อเป็นการข่มขู่⁷

แนวคิดในการลงโทษเพื่อเป็นการข่มขู่ (Deterrence) มองว่าการลงโทษจะดำเนินถึงแต่เพียงพอของการลงโทษต่อตัวผู้กระทำการผิดเท่านั้นไม่ได้ แต่ยังต้องดำเนินถึงผลต่อประชาชนทั่วไปด้วย วัตถุประสงค์ในการลงโทษผู้กระทำการผิดก็เพื่อประโยชน์ 2 ประการ คือ

ประการแรก เพื่อให้มีผลแก่ตัวผู้กระทำการผิดเอง ทำให้ผู้กระทำการผิดซึ่งถูกลงโทษมีความเข็ญหานไม่กล้ากระทำการผิดซ้ำขึ้นอีก

ประการที่สอง เพื่อเป็นตัวอย่างให้กับคนทั่วไปเห็นว่าเมื่อกระทำการผิดแล้วจะต้องได้รับโทษ เพื่อคนทั่วไปจะได้ทราบจะได้เกรงกลัวไม่กล้ากระทำการผิดขึ้นบ้าง

เมื่อผู้กระทำการผิดถูกลงโทษไปแล้ว สิ่งที่ยังคงเหลืออยู่คือความเกรงกลัวของผู้ถูกลงโทษและผู้ที่ได้รู้เห็นถึงการลงโทษนั้น อันจะทำให้เกิดความยับยั้งชั่งใจไม่กล้ากระทำการผิดซ้ำนั้นอีก

ความกลัวที่จะถูกลงโทษนอกจากจะทำให้หลายคนไม่กล้ากระทำการผิดแล้ว ยังมีผลทำให้คนทั่วไปคิดว่าการกระทำการผิดเป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำและพึงหลีกเลี่ยงอันจะยังผลให้บุคคลไม่กล้าที่จะกระทำการผิด

แต่การที่จะทำให้การลงโทษมีผลในการข่มขู่และยับยั้งนี้ เรียกฟอร์ม กล่าวไว้ว่า จะต้องทำให้การลงโทษมีความแน่นอน รวดเร็ว เสมอภาค และโทษที่เหมาะสม กล่าวคือมีลักษณะ 4 ประการ⁸

- การลงโทษต้องมีความแน่นอนในการนำตัวผู้กระทำการผิดมาลงโทษ กล่าวคือเมื่อมีการกระทำการผิดเกิดขึ้นแล้ว จะต้องทำให้ผู้กระทำการผิดมีโอกาสหลบหนีจากการถูกจับกุมลงโทษไปได้ยาก ซึ่งจะมีผลในการข่มขู่และยับยั้งให้คนทั่วไปและผู้กระทำการผิดเกิดความเกรงกลัวไม่กล้าเสี่ยงกระทำการผิดซ้ำอีก เพราะทำผิดแล้วต้องถูกจับกีไม่คุ้มค่า

⁷ Stephen Livingstone and Tim Owen. A (1999). **Prison Law.** pp. 415-416. and Clemens Bartollas A (2002). **Invitation to Corrections.** pp. 28-29.

⁸ นักศึกษา จิตสว่าง ค (ม.ป.ป.). หลักทัณฑ์วิทยา. หน้า 26-27.

2. การลงโทษจะต้องกระทำอย่างรวดเร็ว เมื่อมีการกระทำผิดเกิดขึ้นแล้วจะต้องสามารถนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษได้อย่างรวดเร็วให้ “เห็นผลทันตา” จึงจะทำให้ผู้กระทำผิดและคนทั่วไปเห็นเป็นตัวอย่างว่าเมื่อกระทำผิดแล้วจะได้รับผลร้ายแย่ๆ ในการลงโทษกันข้ามหากมีการกระทำผิดเกิดขึ้นแล้ว อีก 3 ปีต่อมาจึงสามารถจับกุมตัวผู้กระทำผิดได้ หรืออีก 5 ปีต่อมา กว่าศาลจะลงโทษผู้กระทำผิด ก็จะทำให้คนทั่วไปลืมถึงเรื่องของการกระทำผิดที่เกิดขึ้น และทำให้การลงโทษไม่มีผลในการข่มขวัญบั้งบัง เพราะไม่เห็นผลทันตา ดังนั้น หากเป็นกรณีการกระทำผิดในคดีที่สะเทือนขวัญประชาชนหรือคดีที่ประชาชนให้ความสนใจ กระบวนการยุติธรรมโดยรวมอาจจะมีผลในการเร่งดำเนินคดีเพื่อให้ผู้ต้องหาได้รับการพิจารณาตัดสินใจโดยเร็ว ก็จะทำให้การลงโทษมีผลในการข่มขวัญบั้งบังมากขึ้น

3. การลงโทษต้องมีความเสมอภาค โดยที่ผู้ที่กระทำผิดจะต้องถูกลงโทษเท่าเทียมกัน ไม่มีการเลือกปฏิบัติ ซึ่งจะมีผลให้ผู้กระทำผิดหรือผู้ที่คิดจะทำผิดไม่มีโอกาสแก้ตัว หรือหาทางหลบเลี่ยงหรือหาข้อยกเว้นจากการถูกลงโทษถ้าทำผิด การลงโทษจึงจะมีผลในการข่มขวัญบั้ง หากเมื่อมีการกระทำผิดแล้วบางคนได้รับโทษ บางคนมีข้อยกเว้น ก็จะทำให้การลงโทษไม่สักดีสักดี ทำให้ต่างห้าช่องทางที่จะหลบหนีหรือหาข้อยกเว้นที่ไม่ต้องรับโทษทำให้ไม่มีความเกรงกลัวต่อโทษ

4. การลงโทษจะต้องมีบทลงโทษที่เหมาะสมและทัดเทียมกับความผิด หากบทลงโทษเบาเกินไปไม่ได้สักส่วนกับการกระทำผิด ก็จะทำให้ผู้กระทำผิดและคนทั่วไปไม่เกิดความเกรงกลัวและคุ้มค่าที่จะเติบโตกระทำผิด แต่หากบทลงโทษหนักเกินไปก็จะทำให้ผู้กระทำผิดพยายามปกปิดการกระทำผิดของตนเอง โดยการทำร้ายหรือทำให้เหยื่อได้รับผลร้ายมากขึ้น เช่น หากใช้โทษประหารชีวิตกับการปล้นหรือข่มขืน จะกระตุนให้มีการปล้นแล้วม่าเจ้าทุกข์หรือข่มขืนแล้วม่าเพื่อปกปิดการกระทำผิดของตนเอง เพราะโทษเท่ากันในขณะเดียวกัน กระบวนการยุติธรรมจะต้องทำงานหนักมากขึ้นในการนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษ เพราะยิ่งมีโทษหนักยิ่งต้องมีการพิสูจน์หรือมีพยานหลักฐานที่ชัดแจ้ง ศาลจึงจะส่งลงโทษ หากพยานหลักฐานหรือการฟ้องร้องดำเนินคดีไม่รักกุมพอก็จะเป็นโอกาสให้ผู้กระทำผิดหลุดรอดจากการถูกลงโทษไปได้ ดังนั้นโทษจึงต้องมีความเหมาะสมและทัดเทียมกับการกระทำผิดจึงจะมีผลในการข่มขวัญบั้งบัง

2.4.3. การลงโทษเพื่อเป็นการปรับปรุงแก้ไข⁹

การลงโทษเพื่อเป็นการปรับปรุงแก้ไขนี้ มีแนวคิดว่าการลงโทษตามกฎหมายจะปรับปรุงแก้ไขประสงค์เพียงเพื่อจะป้องกันไม่ให้บุคคลที่ได้กระทำผิดมาแล้วเกิดความบั้งชั้งใจไม่กลับ

⁹ Stephen Livingstone and Tim Owen. B (1999). Op.cit. p. 452. and Clemens Bartollas B (2002). Op.cit. pp. 52-54.

กระทำผิดซ้ำอีก ซึ่งทฤษฎีนี้เกิดขึ้นภายหลังทฤษฎีที่ 1 และ 2 ที่กล่าวมาแล้ว แนวคิดทฤษฎีนี้เห็นว่าการทำให้ผู้กระทำผิดได้รับความยากลำบากหรือได้รับผลกระทบด้วยการลงโทษไม่น่าจะทำให้คนประพฤติตัวดีขึ้น กอปรกับการลงโทษเพื่อการชั่งน้ำหนักไม่มีผลเป็นการป้องกันไม่ให้ผู้กระทำผิดที่ได้รับโทษแล้วกลับใจไม่กระทำผิดซ้ำอีก ไม่ได้เป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้กระทำการทำความผิดมีความสามารถที่จะกลับตัวเป็นคนดีได้เลย ซึ่งในวัตถุประสงค์ของการบังคับ焘ในข้อนี้จะไปสัมพันธ์หรือไปขยายผลในวัตถุประสงค์ของการบังคับ焘ในหัวข้อต่อไป

2.4.4. การลงโทษเพื่อเป็นการตัดโอกาสกระทำการทำความผิดได้อีก¹⁰

แนวคิดของทฤษฎีการลงโทษเพื่อเป็นการตัดโอกาสในการกระทำการทำความผิดได้อีกนี้ (Incapacitation) เป็นทฤษฎีที่มุ่งป้องกันการกระทำการทำความผิดซ้ำขึ้นอีก โดยทำให้ผู้กระทำการทำความผิดหมดโอกาสกระทำการทำความผิดได้อย่างดีที่สุด วิธีการตัดโอกาสไม่ให้ผู้กระทำการทำความผิดกระทำการทำความผิดซ้ำอีก อาจได้แก่ การจำคุกผู้กระทำการทำความผิดไว้ตลอดชีวิต การประหารชีวิต เป็นต้น โดยประสงค์จะกำจัดผู้กระทำการทำความผิดให้ออกไปจากสังคมอย่างถาวร อันเป็นการป้องกันให้คนในสังคมอยู่ได้อย่างปลอดภัย การกำจัดดันเหตุแห่งภัยตั้งแต่เริ่มแรกจะทำให้ประชาชนไม่ต้องหวาดระแวงภัยจากบุคคลนั้นๆ อีกต่อไป

วัตถุประสงค์ของการลงโทษตามที่กล่าวมาแล้ว เป็นพื้นฐานสำคัญในการลงโทษทางอาญา โดยในการนำไปใช้นั้น จะเน้นหนักไปในทางใดก็จะเป็นไปตามลักษณะทางวัฒนธรรมของกลุ่มชนนั้น สภาพชีวิตความเป็นอยู่ ศาสนาและนานาโยบายแห่งรัฐ ในบางช่วงเวลาแนวคิดของทฤษฎีต่างๆ เหล่านี้อาจเป็นเครื่องมือของรัฐในการคุ้มครองป้องกันสังคมในสถานการณ์ที่วิกฤติได้หากเราพิจารณาประวัติการลงโทษทางอาญาตั้งแต่อดีตของประเทศไทย ในยุคสุโขทัย อยุธยา เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน จะพบว่ามีการนำทฤษฎีต่างๆ มาใช้อย่างเห็นได้อย่างชัดเจน การนำแนวคิดดังกล่าวมาใช้นั้น จะสมกับกลืนกันอย่างลายแนวคิดทฤษฎี ปรากฏในไทยและวิธีการบังคับ焘ในทางอาญา

สำหรับวิธีการลงโทษที่สนองต่อวัตถุประสงค์นี้ และใช้กันแพร่หลายในปัจจุบันก็คือการจำคุกโดยการแยกผู้กระทำการทำความผิดออกจากสังคมทำให้สังคมปลอดภัย แต่การจำคุกเป็นวิธีที่แยกผู้กระทำการทำความผิดออกจากสังคมเป็นการชั่วคราว เพราะการลงโทษจำคุกเพื่อสนองต่อวัตถุประสงค์นี้ไม่ได้เป็นวิธีที่ดีที่สุด เนื่องจากผู้กระทำการทำความผิดยังคงต้องกลับมาอยู่ในสังคมในท้ายที่สุด แม้จะเป็น焘จำคุกตลอดชีวิตซึ่งมักจะมีการลด焘 และเมื่อกลับมาแล้ว ผู้กระทำการทำความผิดอาจมีความโกรธແลื่นสังคม

¹⁰ Clemens Bartollas C (2002). Op.cit. pp. 71-75. and Joan Petersilia. (2003). **When Prisoners Come Home.** pp. 12-13, 64-65.

มากยิ่งขึ้น เป็นผลต่อเนื่องจากการลงโทษที่เข้าได้รับ หรือปรับตัวเข้ากับสังคมยากขึ้น เพราะสังคมไม่ยอมรับเนื่องจากมีตราบานาเป็นคนชี้คุก¹¹

2.5 วัตถุประสงค์ของการบังคับโทษจำคุก

วัตถุประสงค์ของการบังคับโทษ หรือจุดมุ่งหมายของการบังคับโทษ จะไม่เหมือนกับวัตถุประสงค์ของการลงโทษ ที่มุ่งที่จะลงโทษให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลเป็นหลัก หากแต่วัตถุประสงค์ของการบังคับโทษเป็นการพัฒนาการจากแนวคิดในการลงโทษเข้ามาสู่คุกใหม่ ที่มีแนวคิดที่เป็นเสรีนิยมในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ตลอดทั้งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มาก มุ่งที่จะปรับเปลี่ยนนำบัดฟื้นฟูหรือแก้ไขพฤติกรรมของบุคคลที่บกพร่องในเรื่องต่างๆ เป็นเหตุให้กระทำการผิดกฎหมายอาญาอันเป็นกติกาสังคม ถึงขนาดไม่สามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับคนในสังคมปกติได้ จึงมีความจำเป็นที่ต้องนำคนลักษณะดังกล่าววนไปปรับปรุง ซ้อมแซม ยกระดับความเจริญทางจิตใจและพฤติกรรม ให้อยู่ในระดับเกณฑ์มาตรฐานคนปกติในสังคมนั้นๆ ได้ ซึ่งวัตถุประสงค์ของการบังคับโทษที่สำคัญมีดังต่อไปนี้

2.5.1 เพื่อให้ผู้ต้องขึ้นเมืองการดำเนินชีวิตในอนาคต โดยปราศจากการกระทำความผิดและมีความรับผิดชอบต่อสังคม

2.5.2 เพื่อเป็นการคุ้มครองสังคม

2.5.3 เพื่อปรับปรุงแก้ไข นำบัดฟื้นฟู พฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย

2.5.1 เพื่อให้ผู้ต้องขึ้นเมืองการดำเนินชีวิตในอนาคต โดยปราศจากการกระทำความผิดและมีความรับผิดชอบต่อสังคม¹² วัตถุประสงค์ข้อนี้มุ่งเน้นการดำเนินชีวิตในอนาคต โดยปราศจากการกระทำความผิด และมีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งเป็นข้อที่สำคัญที่สุดและตรงกับความเป็นจริงในการบังคับโทษในทัณฑสถานที่ว่า “เมื่อมีการลงโทษจำคุกผู้กระทำการผิดกรรมระยะเวลาแล้ว ผู้นั้นก็จะอกมาดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมปกติอีกรึ” ดังนั้น ในหลายประเทศในโลก เช่น ประเทศไทย ปัจจุบัน สถาบันราชธรรมรัฐเยอรมันนี ประเทศอังกฤษ เป็นต้น ต่างก็มีกฎหมายและหรือแนวโน้มภายในการลงโทษจำคุก ที่จะต้องหลีกเลี่ยงผลเสียหายในการบังคับโทษจำคุก กล่าวคือ ต้องไม่ทำลายบุคคลภาพของคนปกติและต้องสอนคล้องกับหลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ อยู่บนพื้นฐานของการบังคับโทษ ตามหลักความใกล้เคียงของชีวิตภายในและภายนอกเรือนจำ นักโทษทุกคนมีโอกาสกลับเข้าสู่สังคม

¹¹ นพช. จิตสว่าง ง (ม.ป.ป.). หลักทัณฑวิทยา. หน้า 29.

¹² มาตรา 2 กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษและบังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ. 1976. สถาบันราชธรรมรัฐเยอรมันนี.

การลงโทษอย่างมีเหตุผลย่อมไม่ลงโทษเพียงเนื่องจากว่าได้มีการกระทำผิดขึ้นเท่านั้น เพราะสิ่งใดที่เกิดขึ้นแล้วไม่อาจแก้ไขให้กลับเป็นดังเดิมได้ แต่เขายอมลงโทษโดยคำนึงถึงอนาคต เพื่อให้ทั้งผู้ที่กระทำความผิดเองและผู้ที่รู้เห็นว่าผู้กระทำความผิดลูกหลงไทยไม่กระทำความผิดขึ้น อีก¹³ โดยสรุปมีหลักเกณฑ์พื้นฐานการบังคับโทษที่ต้องนำมาใช้ดังนี้¹⁴

- หลักความโกลาหลีกเดียงของชีวิตภายในและภายนอกเรือนจำ กล่าวคือ รัฐต้องพยายาม บริหารจัดการต่างๆ ให้การใช้ชีวิตของผู้ต้องขังภายในเรือนจำมีความโกลาหลีกเดียงกับการใช้ชีวิตของ บุคคลทั่วไปภายนอกเรือนจำ นอกคุกในคุกต้องโกลาหลีกเดียงกัน มิฉะนั้นจะทำให้ผู้ได้รับโทษจำคุก เสียบุคลิกภาพหรืออวัฒนธรรมการดำเนินชีวิตของการอยู่ร่วมกันทางสังคมภายนอกไป ทำให้ไม่ สามารถกลับคืนสู่สังคมได้ เป็นการทำลายอวัฒนธรรมการใช้ชีวิตปกติของมนุษย์

- หลักการหักเดียงผลเสียจากการบังคับโทษ หมายความว่า มาตรการหรือกลไก ต่างๆ ใน การลงโทษและบังคับโทษต้องหักเดียงผลเสียจากการบังคับโทษ อันเป็นการทำลาย บุคลิกลักษณะของความเป็นมนุษย์ เช่น การไม่ให้เกิดอวัฒนธรรมคุกโดยไม่จำเป็นที่จะเป็นผลมา คล้ายพฤติกรรมของผู้ต้องขัง การตัดการรับรู้ข้อมูลที่สารภัยภายนอกคุก การลงโทษด้วยวิธีทารุณ ให้ด้วยกายในเรือนจำ เป็นต้น เป็นการกระทำที่ทำให้ผู้ต้องขังรู้สึกว่าตนเองด้อยกว่าหรือตกต่ำ กว่าคนอื่นทั่วไป เช่น การเรียกชื่อหรือการใช้สรรพนามต่างๆ ใน การเรียกผู้ต้องขัง เป็นต้น

- พยายามหักเดียงไม่ให้ผู้กระทำความผิดต้องประสบกับสิ่งที่ทำลายคุณลักษณะ หรือ บุคลิกภาพประจำตัวของคนๆ นั้น กล่าวคือเมื่อผู้กระทำความผิดลูกคุณขังในเรือนจำ ยอมเสื่อมเสีย ฐานะและชื่อเสียงในสายตาของคนทั่วไปทำให้โอกาสที่จะกลับตัวเป็นคนดีดันน้อยลง กอบกันใน กรณีผู้กระทำผิดได้รับโทษจำคุก ผู้กระทำความผิดจะต้องมาอยู่ປั่งกับผู้กระทำความผิดที่เป็น อาชญากรอาชีพ ที่มีอิทธิพลที่สามารถครอบงำบุคคลอื่น ได้ง่าย เพราะคนเราอยู่ในชั้นความเลวได้ ง่ายกว่าสิ่งที่ดีขึ้น ทำให้ผู้ที่พожากลับตัวได้หมดโอกาสที่จะเปลี่ยนแปลงเป็นพุติกรรมที่ดีและคน ในสังคมส่วนใหญ่พึงประสงค์ไม่ได้ วิธีการป้องกันอาจได้แก่

การปล่อยตัวผู้กระทำผิดโดยไม่ลงโทษจำคุก โดยพยายามใช้บทบัญญัติกฎหมายว่าด้วย การรอการลงโทษหรือการกำหนดโทษ หรือพยายามใช้โทษปรับ เป็นหลักเพื่อเลี้ยงการใช้โทษ จำคุกโดยไม่จำเป็น โดยเฉพาะโทษจำคุกระยะสั้น

¹³ Clemens Bartollas. Op.cit. p. 335.

¹⁴ มาตรา 3 กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษและบังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ. 1976. สาพันธ์สารานุรักษ์เยรมันนี.

การปล่อยตัวก่อนรับไทยจำคุกครบกำหนดเวลา เป็นอำนาจของเจ้าพนักงานในส่วนราชทัณฑ์ที่จะพิจารณาปล่อยตัวผู้ต้องไทยก่อนครบกำหนด หากเห็นว่าความเหมาะสมในอันที่จะมีชีวิตอยู่ในสังคมของผู้นั้นจะเสื่อมtramลงหากจำคุกอยู่ในเรือนจำต่อไปอีก และการปล่อยตัวผู้นั้นออกมามาก็ไม่เป็นอันตรายต่อสังคม

การแยกประเกณักไทย เช่น เยกนักไทยโดยพิจารณาจากอายุ แยกผู้ที่กระทำความผิดครั้งแรกออกจากพวกที่กระทำความผิดมาแล้วหลายครั้ง เป็นต้น

- หลักการคืนคนดีสู่สังคม การบังคับไทยมุ่งผลสำเร็จในการสร้างจิตสำนึก ความรู้ พิชชอนชั่วศีล ให้เกิดขึ้นกับบุคคลที่ต้องไทยให้ได้

2.5.2 เพื่อเป็นการคุ้มครองสังคม¹⁵

การคุ้มครองสังคม เป็นภารกิจเดียวกันกับภารกิจของกฎหมายอาญา เมื่อเป็นที่แน่ชัดแล้วโดยกระบวนการยุติธรรมทางอาญาว่าบุคคลใดเป็นผู้กระทำความผิด ส่วนของการบังคับไทย ก็จะจำกัดเสรีภาพของนักไทยผู้นั้นเพื่อเข้าสู่มาตรการในการแก้ไขชนิดต่างๆ ตามระยะเวลาที่สมควร โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยต่างๆ เกี่ยวกับความบกพร่องของนักไทยคนนั้น ให้เป็นไปตามแผนการบังคับไทย เมื่อบำบัดรักษาเป็นปกติแล้วจึงปล่อยบุคคลนั้นกลับเข้าสู่สังคม วัตถุประสงค์ของการบังคับไทยจึงเป็นการคุ้มครองสังคม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ภารกิจของกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา คือการอาคานผิดกฎหมายเข้าคุก แต่ภารกิจของกฎหมายบังคับไทยแก้ไขพฤติกรรมชั่วของคนที่ทำผิดกฎหมายอาญาให้เป็นคนดีของสังคม

2.5.3 ปรับปรุงแก้ไข บำบัด พฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย¹⁶

การยกระดับสามัญสำนึกและพฤติกรรมที่ตกต่ำของผู้กระทำความผิด ให้ขึ้นมาสู่ระดับปกติ โดยมีหลักการที่ว่ามนุษย์เป็นประดิษฐ์กรรมที่ธรรมชาติสร้างขึ้นเป็นพิเศษให้สามารถเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ได้ และสามารถพัฒนาปรับเปลี่ยนพฤตินิสัยและพฤติกรรม ได้จริงต้องมีการส่งเสริมคุณค่าในตัวบุคคล ส่งเสริมความสามารถของบุคคล ต้องแสดงผลลัพธ์ของความคิดและการกระทำรวมทั้งผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจสำหรับความเป็นไปได้ที่จะสามารถหาเลี้ยงชีพ เพื่อชดเชยจุดอ่อนหรือสิ่งบกพร่องของแต่ละคน ซึ่งการบำบัดปรับปรุงแก้ไขนักไทยแต่ละคนจะไม่เหมือนกัน ต้องมีการวิเคราะห์หาสาเหตุและวางแผนการบังคับไทยเป็นรายๆ ไป อันจะยังผลสุดท้ายให้เกิดคือ เมื่อนักโทษพ้นโทษแล้วไม่กระทำความผิดซ้ำอีก

¹⁵ See Joan Petersilia. Op.cit.

¹⁶ See Clemens Bartollas. Op.cit.

อย่างไรก็ตาม การแก้ไขผู้กระทำผิดในปัจจุบัน แม้จะเป็นแนวทางที่ยอมรับกันในวงการราชทัณฑ์โดยทั่วไป แต่ก็ยังเป็นที่สงสัยว่าจะได้รับผลตามประสงค์เพียงไร เพราะการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดจะมีอุปสรรคหลายประการ กล่าวคือ¹⁷

1. ผู้กระทำผิดได้สูญเสียบุคลิกภาพไปแล้ว เพราะได้ถูกการหล่อหลอมและขัดเกลาให้มีบุคลิกลักษณะเช่นนี้มาเป็นเวลานาน แต่ใช้เวลาในเรือนจำไม่นาน ในการที่จะแก้ไขฟื้นฟูให้ฟื้นคืนกลับมา และปรับตัวเข้ากับคนโดยทั่วไปในสังคมนั้นทำได้ยาก

2. การลงโทษเพื่อการแก้ไขขัดกับความรู้สึกของคนในสังคม ในส่วนที่ว่าผู้กระทำผิดไม่ควรได้รับการปฏิบัติที่ดีกว่าคนทั่วไปตามหลักของเบน汉ม (Bentham) ที่เรียกว่า “หลักการได้รับประโยชน์ที่น้อยกว่า” (Principle of less eligibility) ทั้งนี้เพราะคนโดยทั่วไปจะเห็นว่าเป็นการไม่เป็นธรรมที่ผู้กระทำผิดจะได้รับประโยชน์มากกว่าคนทั่วไป เช่น ผู้กระทำผิดจะได้รับการอบรมแก้ไขฝึกวิชาชีพ สวัสดิการ อาหาร ที่อยู่อาศัย ตลอดจนการจัดการศึกษา การทำงาน ในขณะที่คนทั่วไปในสังคมอีกจำนวนมากไม่ได้รับบริการดังกล่าว ความรู้สึกของคนทั่วไปดังกล่าวเห็นได้ว่าขัดกับหลักของการแก้ไขฟื้นฟู

3. การแก้ไขฟื้นฟูหมายรวมถึงการรับผู้กระทำผิดบางประเภทเท่านั้น เช่น ผู้กระทำผิดครึ่งแรก ซึ่งได้กระทำผิดไปเพราะอารมณ์ชั่ววูบหรือโดยพลังพลาด หรือทำไปเพราะความจำเป็น การแก้ไขฟื้นฟูไม่ให้กระทำผิดซ้ำซึ่งอีกย่อมมีทางทำสำเร็จได้มาก แต่สำหรับผู้กระทำผิดที่เคยกระทำผิดและถูกลงโทษมาหลายครั้งแล้ว หรือพวกราชญากรอาชีพหรือพวกรำพิดติดนิสัย โอกาสที่จะแก้ไขฟื้นฟูให้กลับตัวจะย่อมเป็นไปได้ยาก ดังนั้น การแก้ไขฟื้นฟูจึงไม่สามารถจะทำให้ผู้กระทำผิดกลับตัวได้ทุกรูปแบบ

ในระหว่างการคุழั่งนี้ก็ควรมีการปรับปรุงและอบรมให้ดีขึ้นเพื่อที่จะได้ไม่คิดกระทำผิดซึ้งอีก และสามารถที่จะดีเว้นไม่กระทำผิดซึ้งอีกด้วยวิธีการปรับปรุงผู้ต้องโทษในระหว่างคุழั่งต่างๆ ซึ่งอาจได้แก่

1) การฝึกหัดอาชีพ เป็นการสร้างทักษะในการประกอบอาชีพด้านต่างๆ ให้ผู้ถูกคุழั่งและยังเป็นการสร้างรายได้ และสร้างโอกาสในการดำรงชีวิตใหม่ต่อไป

2) การศึกษาโดยทั่วไป ซึ่งอาจเป็นประโยชน์ในระหว่างที่ถูกคุழั่งอยู่ และเมื่อพ้นจากคุณซึ่งสามารถนำวิชาความรู้ดังกล่าวไปประกอบอาชีพได้ เช่น เรียนจบปริญญาตรี เป็นต้น

3) การอบรมทางศาสนาและศีลธรรม เป็นการทำให้ผู้ถูกคุழั่งรู้ผิดชอบชั่วดี แยกผิดแยกถูกได้ด้วยตนเอง

¹⁷ นพธ. จิตสว่าง ฯ เล่มเดิม หน้า 30-31.

4) การรักษาบาลทางกายและหรือทางจิตที่เป็นสาเหตุให้เกิดการกระทำความผิดให้การรักษาเพื่อแก้ไขความผิดปกติ

การแก้ไขสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะภายในครอบครัวของผู้ถูกคุมขังเพื่อให้สามารถในครอบครัวนี้ความเข้าใจผู้กระทำความผิดดีขึ้น และ มีส่วนร่วมช่วยเหลือในการปรับตัวของผู้กระทำความผิดให้เข้าสังคมได้อย่างยั่งให้เกิดความรักความเข้าใจ และความอบอุ่นในชีวิตความเป็นอยู่ของผู้กระทำความผิดและไม่กระทำความผิดซ้ำอีก การให้ความช่วยเหลือหลังจากพ้นโทษ อาจได้แก่การให้คำแนะนำในการดำเนินชีวิตและให้ความช่วยเหลือในด้านอาชีพ รวมตลอดทั้งการให้การสนับสนุนทุนทรัพย์ซึ่งอาจมาจากการทำงานในระหว่างถูกคุมขังหรือจากภาครัฐหรือจากที่อื่นๆ ในการใช้จ่ายก่อนที่จะมีงานทำและมีรายได้

2.6 กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยการบังคับโทษ

กฎหมายบังคับไทยภายใน มีความสัมพันธ์กับกฎหมายที่ว่าด้วยการบังคับโทษในระดับสากล เช่น มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษแห่งสหประชาชาติ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนฉบับต่างๆ ดังจะได้กล่าวต่อไปนี้

- 2.6.1 มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษแห่งสหประชาชาติ
- 2.6.2 อนุสัญญาต่อต้านการทารุณโดยร้ายหรือการปฏิบัติต่อนักโทษค่ากัวมาตรฐาน
- 2.6.3 สิทธิมนุษยชนกับสิทธิของผู้ต้องขัง

2.6.1 มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษแห่งสหประชาชาติ

องค์การสหประชาชาติได้จัดทำ ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการปฏิบัติต่อนักโทษ ซึ่งดำเนินการโดย ที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและการปฏิบัติของประเทศต่างๆ ให้ผู้ต้องโทษได้รับการคุ้มครองอย่างเป็นมาตรฐานเดียวกัน ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำดังกล่าว ได้รับรองสิทธิของผู้ต้องโทษในเรื่องต่างๆ ที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

- 1) เรื่องการจดบันทึกของเจ้าหน้าที่เรือนจำ เช่น
 1. เรือนจำทุกแห่งต้องมีสมุดทะเบียนบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ต้องขัง วัน และเวลาที่รับตัวและปล่อยตัว
 2. การรับตัวผู้ต้องขังต้องมีคำสั่งอันชอบด้วยกฎหมาย รายละเอียดคำสั่งบันทึกไว้ในทะเบียน
- 2) เรื่องการจดงานให้ผู้ต้องโทษทำ เช่น
 1. งานที่จัดให้ผู้ต้องขังทำนั้น จะต้องไม่มีลักษณะเป็นการทราบให้หลาบจำ

2. จำนวนชั่วโมงทำงาน ควรกำหนดอย่างเหมาะสม โดยพิจารณาให้ใกล้เคียงกับงานอิสระภายนอก และมีวันพักผ่อนสัปดาห์ละ 1 วัน
3. ได้รับค่าตอบแทนอย่างเป็นธรรม และเรือนจำเก็บไว้เป็นส่วนหนึ่งสะสมไว้ให้ผู้ต้องขังเมื่อพ้นโทษ
 - 3) เรื่องการปฏิบัติแก่ผู้ต้องขัง เช่น
 1. การข้ายกผู้ต้องขังเข้าออกเรือนจำ พึงระมัดระวังให้อยู่ในสายตาประชาชนน้อยที่สุด มิให้ผู้ต้องขังได้รับการดูหมื่น เหยียดหยาม เป็นตัวประ麾าด และไม่เปิดเผยต่อผู้พับเห็น
 2. การลำเลียงผู้ต้องขังด้วยให้อาภัยถ่ายเท ไม่มีคีทิน หรือทราบนร่างกายโดยไม่จำเป็น
 3. แยกผู้ต้องขังพักที่มีประวัติอาชญากรรมหรือชั่วร้ายออกจาก ผู้ต้องขังอื่น เพื่อความสะดวกในการแก้ไขปรับปรุง
 - 4) เรื่องการปล่อยและพักการลงโทษ เช่น
 1. ก่อนครบกำหนดโทษควรดำเนินการเป็นขั้นตอนให้ผู้ต้องขังค่อยๆ เคยชินกับชีวิตในสังคมภายนอกด้วยการใช้วิธีการปล่อยแบบบ้านกึ่งวิถี (halfway house) การทดลองปล่อยโดยมีเงื่อนไข หรือการพักการลงโทษและคุณความประพฤติโดยอยู่ภายใต้การควบคุม ดูแลของเจ้าหน้าที่อันซึ่งมิใช่ตำรวจ
 2. ควรส่งเสริมให้มีมาตรฐานการพักการลงโทษให้มากขึ้นเท่าที่จะทำได้
 - 5) เรื่องการลงโทษฐานกระทำผิดวินัย เช่น
 1. การลงทัณฑ์ต่อร่างกาย เช่น เมียน ขังห้องมืด และการลงทัณฑ์ที่เหยี่ยม โหดทารุณ ไม่สุนทรีย์หรือต่ำช้าแก่ผู้ต้องขังที่กระทำผิดวินัยจะกระทำไม่ได้
 2. การลงทัณฑ์ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพทางกายหรือจิต หรือการขังเดี่ยวในห้องเล็กหรือลดอาหาร เป็นสิ่งไม่พึงปฏิบัติ
 3. ห้ามมิให้มอบหมายให้ผู้ต้องขังทำงานใดในหน้าที่ของพนักงานเรือนจำ และงานเกี่ยวกับการรักษาวินัย
 4. ความประพฤติที่ผิดวินัย วิธีการและระยะเวลาลงทัณฑ์และผู้มีอำนาจลงทัณฑ์ ต้องตราเป็นกฎหมายหรือข้อบังคับ
 - 6) เรื่องการร้องทุกข์ของผู้ต้องขัง เช่น
 1. นับแต่วันแรกรับตัว ผู้ต้องขังควรได้รับคู่มือว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้นี้ การรักษาวินัยในเรือนจำ วิธียื่นคำขอ ร้องทุกข์และเรื่องอื่นๆ ที่จำเป็นเพื่อได้ศึกษาให้เข้าใจสิทธิและหน้าที่ของเขา

2. ผู้ต้องขังมีโอกาสสร้างขอ หรือร้องทุกข์ต่อผู้บัญชาการเรือนจำหรือผู้แทนสัปดาห์
ละครั้ง

3. ผู้ต้องขังที่ร้องขอหรือร้องทุกข์แก่ผู้ตรวจเรือนจำ พึงมีโอกาสได้พูดคุยกับผู้ตรวจ
เรือนจำหรือเจ้าหน้าที่โดยไม่มีผู้บัญชาการเรือนจำอยู่ด้วย

2.6.2 อนุสัญญาต่อต้านการทารุณ โหดร้ายหรือการปฏิบัติต่อนักโทษต่ำกว่ามาตรฐาน

เกณฑ์มาตรฐานระหว่างประเทศที่สำคัญอีกฉบับ ที่ได้รับรองสิทธิของผู้ต้องโทษไว้ คือ
อนุสัญญาต่อต้านการทารุณ โหดร้ายหรือการปฏิบัติต่อนักโทษต่ำกว่ามาตรฐาน (Convention
against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment of Punishment 1984) แห่ง
องค์การสหประชาชาติ

อนุสัญญานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะลงโทษกับบุคคลที่กระทำการใดๆ ที่ทารุณ โหดร้าย
คือเป็นการกระทำที่ทำให้เกิดความเจ็บปวดทึ้งกายและจิตใจ โดยกำหนดให้รัฐภาคีร่วมกันกำจัดการ
กระทำการดังกล่าวด้วย วิธีการต่างๆ เช่น การหมายตราการป้องกันการกระทำการทารุณทางด้านนิติบัญญัติ
บริหาร และทางดุลการ ภายในเขตอำนาจของรัฐนี้ รัฐควรจะให้หลักประกันแก่ประชาชน โดย
บัญญัติว่าการกระทำการทารุณเป็นความผิดทางอาญารวมทั้งความพยายามในการกระทำการผิด
ดังกล่าวด้วย และควรระบุโทษหนักที่เหมาะสมกับความผิดนั้นด้วย รัฐควรจะให้หลักประกันแก่
ปัจเจกชนที่ถูกทารุณภายในเขตแดนของตนให้มีสิทธิที่จะร้องทุกข์ และได้รับการพิจารณาคดีด้วย
ความยุติธรรม โดยเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถ และควรจะให้หลักประกันแก่ผู้ร้องทุกข์และ
พยานทั้งหลายในการที่จะไม่ถูกปฏิบัติอย่างไร้มนุษยธรรม เป็นต้น

2.6.3 สิทธิมนุษยชนกับสิทธิของผู้ต้องขัง

สิทธิมนุษยชน (Human rights) ในคริสต์ศตวรรษที่ 20 มีการนำคำนี้มาใช้ปรากฏอยู่
ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ปี ก.ศ.1948 เรื่องสิทธิมนุษยชน ได้มีการพัฒนาในแต่ละยุค
สมัยต่อเนื่องมาและมีการรับรองสิทธิของบุคคลในกลุ่มต่างๆ เช่น สิทธิของผู้อพยพ สิทธิสตรี
สิทธิเด็ก รวมตลอดทั้งสิทธิของผู้ต้องขัง เป็นผลมาจากการที่บุคคลกลุ่มต่างๆ ยังไม่ได้รับการ
ปฏิบัติที่เป็นธรรมและเท่าเทียมกันตามกฎหมายหรือตามมาตรฐานสากลที่ยอมรับกันทั่วไป

สิทธิของผู้ต้องขัง มาจากการแสวงหาหลักเกณฑ์พื้นฐานของความเป็นปัจเจกชน
(Individual Basis) สมัยก่อน ได้เริ่มจากการให้ความช่วยเหลือผู้ต้องขังทางกฎหมาย อาจกล่าวได้ว่า
สาธารณชนไม่ได้ให้ความสนใจในสิทธิของผู้ต้องขัง สาเหตุ เพราะผู้กระทำการผิดจะถูกมองว่าเป็นผู้ที่
บกพร่องในเรื่องศีลธรรมอย่างร้ายแรง ไม่สมควรได้รับการช่วยเหลือ ต่อมาสิทธิของปัจเจกชน
ได้รับความสนใจเพิ่มมากขึ้น ในฐานะที่เป็นเครื่องป้องกันที่ประชาชนมีต่อการใช้อำนาจรัฐ

การที่ต้องถูกแยกตัวออกไปจากสังคมปกติ ซึ่งผู้ต้องขังจะถูกจำกัดเสรีภาพในการเคลื่อนไหว เสรีภาพในการติดต่อสื่อสารกับสังคมภายนอก ทำให้เกิดปัญหาในเรื่องของความถูกต้องชอบธรรม ความอดีตในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ความทุกข์ทรมานของผู้ต้องขังที่ได้รับจากการถูกจำกัดสิทธิตามกฎหมายต่างๆ สิ่งเหล่านี้ได้มีการนำไปสู่การเรียกร้องสิทธิของผู้ต้องขังอันเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน (basic human rights) รวมทั้งการเรียกร้องให้มีการรับรองสิทธิตามกฎหมายอันพึงมีของบุคคลเหล่านั้นด้วย

ที่มาของ การคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องขังนี้นั้น เกิดจากแนวคิดที่ว่าผู้ต้องขังที่ถูกลงโทษได้สูญเสียสิทธิบางส่วนจากการที่ได้รับโทษ แต่บุคคลเหล่านี้ยังมีสิทธิที่ยังเหลืออยู่อีกจากการถูกลงโทษ มิได้หมายความว่าผู้กระทำความผิดที่ถูกต้องขังนั้นสิ้นสิทธิความเป็นมนุษย์ไปเสียทั้งหมด แต่อย่างใด

สิทธิผู้ต้องขังเป็นสิทธิมนุษยชนอย่างหนึ่ง ปรากฏตามปฏิญญาสา葛ว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights 1948) และต่อมาได้มีการรับรองสิทธิของผู้ต้องขังไว้ในหลักเกณฑ์รับรองสิทธิระหว่างประเทศหลายฉบับ เช่น กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ.1966 (International Covenant on Civil and Political Rights 1966) และข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง นอกจากนั้นในภูมิภาคยุโรปได้มีการจัดทำสาร์นโดยสภាសหประชาชาติเพื่อการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน (Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedom 1950) ในภูมิภาคเอมริการับรองสิทธิผู้ต้องขังไว้ในหลักเกณฑ์สำคัญ คือ ปฏิญญาเอมริการว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ของบุคคล (American Declaration of the Rights and Duties of Man 1948)

1. ปฏิญญาสา葛ว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งองค์การสหประชาชาติ ได้รับรองสิทธิของบุคคลรวมทั้งผู้ต้องโทษไว้ว่าบุคคลใดๆจะถูกทราบหรือได้รับผลปฏิบัติหรือการลงโทษที่ไม่ได้แต่ทุกคนเสนอแนะกันตามกฎหมายและมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองเท่าเทียมกันจากการเลือกปฏิบัติใดๆ อันเป็นการล่วงละเมิดปฏิญญาและจากการยุยงให้เกิดการเลือกปฏิบัติังกล่าว

ปฏิญญาฯ ยังได้รับรองสิทธิของบุคคล และผู้ต้องโทษที่จะได้รับชดใช้หากได้รับการปฏิบัติที่ผิดกฎหมาย ดังบทบัญญัติที่ว่า ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับบำบัดอันเป็นผลจริงจังจากศาลที่มีอำนาจแห่งชาติต่อการกระทำอันละเมิดสิทธิหลักมนุษยชน ซึ่งตนได้รับตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

2. กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ซึ่งประกาศใช้เมื่อค.ศ.1966 ได้รับรองสิทธิของบุคคลและผู้ต้องโทษไว้สอดคล้องกันกับบทบัญญัติในปฏิญญาดังนี้

2.1 สิทธิของผู้ต้องหาและผู้ต้องโทษ ที่จะได้รับการชดใช้ความเสียหายที่เกิดจากถูกจับหรือความคุมตัวโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือการปฏิบัติที่ขัดต่อความยุติธรรม

2.2 สิทธิของบุคคลที่จะไม่ถูกพิจารณาพิพากษาและลงโทษซ้ำในการกระทำการผิดกรรมเดียวกัน

2.3 สิทธิของผู้ต้องโทษที่จะไม่ถูกลงโทษอย่างโหดร้ายผิดมนุษยธรรมและเพียงได้รับการคุ้มครองจากราชทัณฑ์ที่มุ่งให้มีการกลับเนื้อกลับตัวและการฟื้นฟูทางสังคม และเพียงมีการจำแนกผู้กระทำการผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนออกจากผู้ใหญ่ และได้รับการปฏิบัติตามความเหมาะสมแก่ข้อและสถานะทางกฎหมาย

2.4 สิทธิของบุคคลที่จะไม่ต้องถูกจำคุก เพราะเหตุว่าไม่อาจชำระหนี้ตามสัญญาได้

2.5 การคุ้มครองบุคคลที่กระทำการผิด ให้ต้องรับโทษประหารชีวิต เนื่องจากกระทำการในคดีอุกฉกรรจ์ที่สุด

2.6 ผู้ต้องคำพิพากษาให้ประหารชีวิต มีสิทธิในการขอภัยโทษหรือลดหย่อนผ่อนโทษตามคำพิพากษา การนิรโทษกรรม การอภัยโทษ หรือการลดหย่อนผ่อนโทษจากคำพิพากษาให้ประหารชีวิต ในทุกกรณี

2.7 มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ

มาตรฐานขั้นต่ำในการในการปฏิบัติต่อนักโทษ (Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners)

ความเป็นมา องค์การสหประชาชาติได้พยายามกำหนดขึ้นโดยนำหลักการและทางปฏิบัติที่เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเหมาะสมกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง และสร้างประสิทธิภาพต่อการบริหารจัดการเรือนจำ เริ่มต้นมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2469 โดยองค์การสันนิบาตชาติได้มีข้อเสนอต่อคณะกรรมการราชทัณฑ์ระหว่างประเทศ (IPPC) ทำการประชุมกันที่กรุงเบริน (Berne) จนกระทั่งต่อมาในปี พ.ศ.2498 องค์การสหประชาชาติได้จัดประชุมว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและการปฏิบัติต่อผู้กระทำการผิด เป็นครั้งแรกที่กรุงเจนีวา ประเทศสวิตซ์ ได้มีการวางแผนหลักเกณฑ์เป็นข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้อง ต่อมาได้เป็นที่เผยแพร่หลายเป็นแบบฉบับของนานาอารยประเทศ

ข้อกำหนดดังกล่าวมิใช่กฎหมายและไม่มีสภาพบังคับ ประเทศต่างๆ จะปฏิบัติหรือไม่ก็ได้ เพียงแต่มีการพยายามส่งเสริมให้ประเทศต่างๆ พยายามปฏิบัติตามข้อบังคับดังกล่าวให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยในการประชุมขององค์การสหประชาชาติ ว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและการปฏิบัติต่อผู้กระทำการผิดในครั้งต่อๆ มา โดยเฉพาะในการประชุมครั้งที่ 4 ครั้งที่ 5 และครั้งที่ 7 องค์การสหประชาชาติได้พยายามในการทำให้ข้อกำหนดมาตรฐานนี้เผยแพร่และเป็นที่ยอมรับ

ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้อง มีอยู่ทั้งสิ้น 95 ข้อ โดยแยกออกเป็น

ข้อสังเกตเบื้องต้น ประกอบด้วยข้อกำหนดข้อ 1 – 5

ส่วนที่ 1 ข้อกำหนดทั่วไป ประกอบด้วยข้อกำหนดข้อ 6 – 55

ส่วนที่ 2 ข้อกำหนดที่ใช้กับผู้ต้องขังประเภทพิเศษ ประกอบด้วยข้อกำหนดข้อ 56 – 95

แยกนำเสนอเป็น 5 หัวข้อ

ก. ผู้ต้องขังที่ถูกศาลพิพากษาให้จำคุก

ข. ผู้ต้องขังที่วิกฤตริดและจิตไม่ปกติ

ค. ผู้ต้องขังระหว่างสอบสวนและรอการพิจารณา

ง. ผู้ต้องขังคดีแพ่ง

จ. บุคคลที่ถูกจับกุมหรือคุณขังโดยไม่ผ่านกระบวนการพิพากษาคดีของศาล

สำหรับเนื้อหาสาระของมาตรฐานขั้นต่ำในการในการปฏิบัติต่อนักโทษ จะได้นำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

ภาคที่หนึ่ง กฎหมายทั่วไป

หลักการเบื้องต้น

กฎหมายทุกข้อต้องใช้อย่างเสมอภาคปราศจากการเลือกปฏิบัติ เพราะเหตุในเรื่อง เชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดทางการเมือง หรือความคิดเห็นอื่นๆ คำนิດทางชาติหรือ สังคม สถานะทางทรัพย์สิน คำนิດหรืออื่นใด ห้ามทั้งสิ้น และต้องให้ความเคารพต่อความเชื่อทาง ศาสนาของนักโทษ¹⁸

1. การลงทะเบียน

เรื่องຈາກທຸກແໜ່ງຄວາມຈັດໃຫ້ມີສນຸດບັນທຶກທະເບີນ ບັນທຶກຂໍອມລາຍລະເອີຍຂອງ ນักโทษແຕ່ລະຄນາເກີ່ວກັນ ລັກນະເຄພະຂອງນักโทษຍັນນັ້ນໆ ເຫດຖື່ຕ້ອງໂທຢະແກລິການພິພາກຢາ ວັນ ເວລາທີ່ຮັບເຂົ້າເຮືອຈາກແກ່ມາດຕະການປຳລ່ອຍ ເຮືອຈາກຈະຮັບຕັນບຸກຄົດໄດ້ເຂົ້າຈຳຄຸກມີໄດ້¹⁹ ອາກບັງໄນ້ມີ ກາລົງບັນທຶກຂໍອມລາຍລະເອີຍຂອງຄໍາສັ່ງຈຳຄຸກທີ່ຖືກຕ້ອງເທັນນັ້ນ

2. การจำแนกประเภทนักโทษ

กำหนดให้ต้องจำแนกตาม เพศ ชาຍ หญิง โดยแยกເຮືອຈາກທີ່ແກ່ມາມີ ອາຍຸ ປະວັດທີກະທຳຄວາມຜິດ ເຫດຜູ້ໃນການຕ້ອງໂທຢະແກລິການພິພາກຢາ ແລະ ຄວາມຈຳເປັນໃນການປັບປຸງແກ້ໄຂ ຜູ້ຄຸມທີ່

¹⁸ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 6.

¹⁹ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 7.

ระหว่างคดีต้องแยกจากนักไทยเด็ขาด นักไทยคดีแพ่งต้องแยกกับนักไทยคดีอาญา นักไทยเยาวชนต้องแยกจากนักไทยผู้ใหญ่²⁰

3. ที่พักอาศัยของนักไทย

กำหนดให้²¹ กรณีแรกควรเป็นห้องนอนเดี่ยว เว้นแต่มีเหตุพิเศษ โดยทั่วไปไม่ควรให้ นอนสองคนในห้องเดียวกัน กรณีที่สองห้องพักร่วม ต้องคัดสรrnนักไทยที่มีความเหมาะสมที่จะมา พักร่วมกัน ต้องมีการคูณแล้วตรวจสอบตราตลดเวลากลางคืนโดยคำนึงถึงสภาพของเรือนจำ ทุกสถานที่ พักอาศัยและทำงานต้อง

1. มีหน้าต่างที่กว้างพอจะให้นักไทยได้รับแสงสว่างสำหรับอ่านหนังสือหรือ ทำงาน ควรออกแบบให้มีอากาศที่สดชื่นถ่ายเทเข้าไปได้

2. มีไฟฟ้าที่ให้แสงสว่างพอเพียงไม่เกิดปัญหากับสุขภาพตาในการอ่านหนังสือ หรือทำงาน

ห้องนอนต้องคำนึงถึงสุขลักษณะ โดยเฉพาะปริมาณของอากาศ ขนาดขึ้นต่ำของ พื้นที่ห้องนอน แสงสว่าง ระดับความอบอุ่น และการถ่ายเทของอากาศ ควรจัดสุขภัณฑ์อย่าง เพียงพอต่อความต้องการและความจำเป็นในสภาพที่สะอาดและถูกสุขลักษณะ จัดให้มีน้ำสะอาด และอุปกรณ์ในห้องน้ำที่จำเป็นต่อการชำระร่างกายนักไทยเพื่อสุขอนามัย ในอุปภูมิที่ เหมาะสมแก่สภาพอากาศ ดูดอากาศ และสภาพภูมิประเทศ อายุน้อยที่สุดควรให้นักไทยมีโอกาส ได้อ่านน้ำสักปดาห์ละ 1 ครั้ง ในสภาพอากาศที่เหมาะสม ที่สำหรับอ่านน้ำควรมีการคูณแล้วรักษาให้อยู่ ในสภาพอากาศที่เหมาะสม

4. สุขอนามัยส่วนตัว

ควรให้การดูแลนักไทยในเรื่องของความสะอาดของ เนื้อตัวร่างกาย ผม หนวด เครา เพื่อให้นักไทยสามารถปราศจากตัวในสภาพที่ดี ต้องมีน้ำและของใช้ในห้องน้ำอย่างเพียงพอแก่ ความจำเป็น²²

5. เสื้อผ้าและที่นอน

เรื่องจำต้องจัดเสื้อผ้าที่เหมาะสมแก่สภาพอากาศ โดยคำนึงถึงสุขอนามัยของ นักไทย มีสภาพดีและสะอาด ชุดชั้นในต้องมีการเปลี่ยนซักอญี่ส่วนตามความจำเป็นในการรักษา สุขอนามัย ไม่มีลักษณะที่เป็นการเหยียดหยานหรือลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักไทย เรื่องจำ จะทำการต้องตรวจสอบดูแลเสื้อผ้าที่อนุญาตให้นักไทยจัดหามาเอง ให้มีสภาพที่เหมาะสมและ

²⁰ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักไทย ข้อ 8.

²¹ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักไทย ข้อ 9-13.

²² มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักไทย ข้อ 15, 16.

สะอาด กรณีนักไทยได้รับอนุญาตให้ออกไปนอกเรือนจำเพื่อได้รับอนุญาตให้ใส่เสื้อผ้าที่จัดหมาย เองหรือเสื้อผ้าอื่นที่ไม่ใช่ชุดนักโทษได้²³

ต้องจัดให้นักโทษนอนในที่นอนที่เป็นสัดส่วนเฉพาะตนอย่างพอเพียง สะอาด มี การดูแลให้อยู่ในสภาพที่ดีและมีการทำความสะอาดอยู่เป็นประจำ²⁴

6. อาหาร

อาหารต้องมีสารอาหารที่เพียงพอและตามกำหนดเวลาปกติ เป็นประโยชน์ต่อ สุขภาพพลานามัย มีคุณภาพ มีการจัดเตรียมและเก็บรักษาที่ดี เรือนจำต้องจัดเตรียมน้ำดื่มที่ เพียงพอต่อความต้องการของนักโทษทุกคน²⁵

7. การออกกำลังกายและกีฬา

นักโทษทุกคนต้องได้รับโอกาสในการออกกำลังกายกลางแจ้ง อย่างน้อยวันละ 1 ชั่วโมง เมื่ออากาศเอื้ออำนวยว่ายกรณีนักโทษที่เป็นเยาวชนและนักโทษอื่นที่อยู่ในวัยและสภาพร่างกาย ที่เหมาะสมพึงมีสิทธิ์ได้รับโอกาสในการฝึกฝนการเด่นกีฬาและสันทนาการ ในชั่วโมงของการออก กำลังกาย เรือนจำต้องจัดให้มีสถานที่และอุปกรณ์ตามสมควร²⁶

8. บริการด้านการแพทย์

เรือนจำต้องมีแพทย์อย่างน้อย 1 คน มีความรู้ด้านจิตบำบัด การให้บริการควรต้อง ประสานกับโรงพยาบาลหรือศูนย์สาธารณสุขของชุมชนหรือประเทศรวมถึงศูนย์จิตบำบัด²⁷ กรณี โรคต้องการนำบัดรักษาเฉพาะด้านควรส่งตัวไปยังสถานบำบัดรักษานั้นโดยเฉพาะหรือโรงพยาบาล นอกเรือนจำ กรณีที่ในเรือนจำมีสถานพยาบาลเอง จะต้องมีอุปกรณ์ในการบำบัดรักษาและยาที่พอ แก่การเจ็บป่วย มีเจ้าหน้าที่การแพทย์ประจำ²⁸ เรือนจำต้องให้บริการทันตกรรมโดยเจ้าหน้าที่ ทันต กรรมแก่นักโทษทุกคน²⁹

เรือนจำห้ามต้องจัดให้มีที่พักพิเศษให้หกุญชีมีครรภ์ก่อนและหลังคลอดบุตร ต้อง จัดให้หกุญชีได้คลอดบุตรในสถานพยาบาลนอกเรือนจำ กรณีที่การคลอดเกิดขึ้นในเรือนจำต้องไม่

²³ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 17,18.

²⁴ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 19.

²⁵ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 20.

²⁶ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 21.

²⁷ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 22 (1).

²⁸ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 22 (2).

²⁹ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 22 (3).

บันทึกสถานที่เกิดของเด็กในสูติบัตรว่าเด็กนั้นเกิดในเรือนจำ³⁰ ผู้ดูแลการกินเรือนจำต้องผ่านการอบรมอย่างดีแล้วและต้องได้รับอนุญาตก่อน โดยเรื่องจำต้องกำหนดระยะเวลาเมียบว่าด้วย³¹

ต้องตรวจสุขภาพนักโภยทุกคนตั้งแต่แรกรับและหลังจากนั้นอีกตามความจำเป็น³² ต้องดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิตของนักโภย³³ และต้องรายงานต่อผู้บัญชาการเรือนจำเมื่อพบว่า นักโภยรายใดควรส่งตัวไปบำบัด รักษาภัยนอกรีือนจำ³⁴ นอกจากนั้นต้องตรวจสอบและเสนอ ความเห็นต่อผู้บัญชาการเรือนจำอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับ³⁵

- ก. ปริมาณและคุณภาพด้านอาหารในเรือนจำ
- ข. สุขลักษณะและความสะอาดของเรือนจำและนักโภย
- ค. ความสะอาด ความร้อน แสงสว่าง และการระบายอากาศภายในเรือนจำ
- ง. ความเหมาะสมและความสะอาดของที่นอนและเตียงผ้าของนักโภย
- จ. ข้อสังเกตเกี่ยวกับการศึกษาและการกีฬาในเรือนจำกรณีไม่มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโดยเฉพาะ

ผู้บัญชาการเรือนจำจะต้องพิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับ รายงานและคำแนะนำของ เจ้าหน้าที่การแพทย์ในทันที และหากมีเรื่องที่อยู่นอกวิสัยที่จะจัดการ ให้หารายงานต่อผู้บังคับบัญชา ระดับสูงกว่าเพื่อพิจารณาทันที³⁶

9. วินัยและการลงโทษ

การรักษา率为บินวินัยเป็นเรื่องสำคัญ โดยต้องเป็นไปเพื่อความจำเป็นในการรักษา ความปลอดภัยและความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในเรือนจำ³⁷ ต้องไม่ใช้วิธีให้นักโภยด้วยกันเป็น ผู้ทำหน้าที่ดำเนินการทางวินัยกับนักโภยคนอื่น หลักเกณฑ์ที่ไม่กระบวนการให้นักโภยมี โอกาสฝึกฝนการดูแลกันเองภายใต้กิจกรรมสังคม การศึกษาหรือกีฬาที่จัดในเรือนจำ ซึ่งนักโภย นั้นอยู่ในกลุ่มกิจกรรมดังกล่าวอันเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบำบัดฟื้นฟูนักโภย³⁸ ในการที่จะ กำหนดว่ากรณีใดเป็นความผิดทางวินัย ชนิดและระยะเวลาในการลงโทษทางวินัย หน่วยงานที่มี

³⁰ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโภย ข้อ 23 (1).

³¹ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโภย ข้อ 23 (2).

³² มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโภย ข้อ 24.

³³ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโภย ข้อ 25 (1).

³⁴ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโภย ข้อ 25 (2).

³⁵ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโภย ข้อ 26 (1).

³⁶ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโภย ข้อ 26 (2).

³⁷ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโภย ข้อ 27.

³⁸ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโภย ข้อ 28.

อำนาจหน้าที่ในการกำหนดโทยทางวินัยนี้ ต้องพิจารณาไปตามบทบัญญัติกฎหมายหรือข้อบังคับของหน่วยงานราชทัณฑ์เสมอ³⁹

ห้ามมิให้ลงโทยทางวินัยแก่นักโทย เว้นแต่มีกฎหมายหรือข้อบังคับกำหนด และจะลงโทยช้ำในความผิดเดียวกันไม่ได้ และก่อนที่จะมีการลงโทยต้องมีการแจ้งข้อกล่าวหาแก่นักโทย และต้องให้โอกาสในการแก้ข้อกล่าวหา อีกทั้งหน่วยงานราชทัณฑ์ต้องสอบสวนข้อเท็จจริงว่าได้กระทำผิดจริงหรือไม่ ในกรณีจำเป็น และหากเป็นไปได้นักโทยควรได้รับอนุญาตให้มีผู้ช่วยเรียนรู้ในการทำคำให้การแก้ข้อกล่าวหา⁴⁰ กองประกันการลงโทยที่กระทำต่อเนื่อตัวร่างกายอย่างรุนแรง การขังไว้ในห้องนีด ตลอดจนโทยที่เป็นการทำร้ายรุนแรงให้ร้ายไร้มนุษยธรรมหรือลอกศักดิ์ครีความเป็นมนุษย์ของนักโทยถือเป็นเรื่องต้องห้ามเด็ดขาด⁴¹

ห้ามมิให้ลงโทยโดยให้ชั่งไว้ในที่คับแคบหรือลดปริมาณอาหาร เว้นแต่เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ได้ตรวจร่างกายนักโทยผู้นั้น และได้รับรองความเห็นเป็นลายลักษณ์อักษรว่านักโทยผู้นั้นแข็งแรงพอที่จะรับการลงโทยนั้นได้ หลักเกณฑ์เดียวกันนี้ให้ใช้กับโทยอื่นที่จะมีผลกระทบต่อสุขภาพกายหรือสุขภาพจิตของนักโทย และเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์จะต้องไปตรวจเยี่ยมทุกวัน ตลอดระยะเวลาที่นักโทยได้รับโทยทางวินัยนี้ รวมทั้งให้คำแนะนำแก่ผู้บัญชาการเรื่องจำเพื่อ ยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงโทยทางวินัยนี้ตามความจำเป็นเป็นกรณีไป⁴²

10. เครื่องพันธนาการ

รูปแบบและลักษณะของการใช้เครื่องพันธนาการ ต้องมีการกำหนดโดยหน่วยงานราชทัณฑ์ของประเทศไทยและเครื่องพันธนาการนั้นจะใช้ได้เพียงใด ในระยะเวลาที่จำกัด และเท่าที่จำเป็นอย่างยิ่งเท่านั้น⁴³

เครื่องพันธนาการ เช่น กุญแจเมือง โซ่ ตรวน และเสื้อทรมาน ต้องไม่นำมาใช้เพื่อการลงโทย หรือนำมาใช้เพื่อการจงใจนักโทยส่วนเครื่องพันธนาการอย่างอื่นจะนำมาใช้ได้ต่อเมื่อมีพฤติกรรมดังต่อไปนี้⁴⁴

(ก) เพื่อป้องกันการหลบหนีในระหว่างขยายนักโทย แต่ควรจะต้องถอดเครื่องพันธนาการนี้ออกเมื่อนำนักโทยไปปราบতัวที่ศาลหรือหน่วยงานอื่นของฝ่ายบริหาร

(ข) ด้วยเหตุผลทางการแพทย์ตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์

³⁹ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทย ข้อ 29.

⁴⁰ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทย ข้อ 30.

⁴¹ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทย ข้อ 31.

⁴² มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทย ข้อ 32.

⁴³ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทย ข้อ 34.

⁴⁴ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทย ข้อ 33.

(ค) โดยคำสั่งของผู้บัญชาการเรือนจำ ในกรณีที่การควบคุมด้านักโทษด้วยวิธีอื่นใช้ไม่ได้ผล ทั้งนี้เพื่อที่จะป้องกันปัญหารื่องนักโทษทำร้ายตัวเองหรือผู้อื่นหรือทำลายทรัพย์สินในกรณีเช่นนี้ผู้บัญชาการเรือนจำต้องปรึกษาแพทย์และรายงานต่อผู้บังคับบัญชาชั้นสูงถัดไปด้วย

11. การให้ข้อมูลแก่นักโทษ

นักโทษทุกคนจะต้องได้รับข้อมูลเป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับข้อบังคับของเรือนจำ ระบุรายละเอียดของเรือนจำ วิธีการແສງหาข้อมูลและวิธีการร้องทุกข์ ตลอดจนข้อมูลสำคัญอื่นๆ ที่จำเป็น ให้นักโทษเข้าใจถึงสิทธิและหน้าที่ของตน รวมทั้งข้อแนะนำเกี่ยวกับวิธีการปรับตัวในการใช้ชีวิตในเรือนจำ ในกรณีที่นักโทษอ่านหนังสือไม่ออก ทางเรือนจำจะต้องขอใบอนุญาตข้อมูลต่างๆ ดังกล่าวด้วยว่าจะให้นักโทษได้เข้าใจ⁴⁵

12. การร้องทุกข์ของนักโทษ

นักโทษทุกคนพึงมีโอกาสในแต่ละวันทำการที่จะทำร้องขอหรือคำร้องขอหรือคำร้องขอที่⁴⁶

- ผู้บัญชาการเรือนจำหรือผู้มีอำนาจกระทำการแทน
- ผู้ตรวจสอบราชการทัณฑ์ ในเวลาที่มาตรวจเรือนจำพึงมีโอกาสที่จะพูดคุยกับผู้ตรวจสอบราชการทัณฑ์หรือเจ้าหน้าที่ตรวจการอื่นๆ เป็นการส่วนตัวโดยไม่มีผู้บัญชาการเรือนจำหรือเจ้าหน้าที่อื่นของเรือนจำอยู่ในที่นั้นด้วย
- หน่วยงานราชทัณฑ์ของประเทศไทย ศาล หรือองค์กรอื่นที่มีอำนาจโดยชอบ ทั้งนี้โดยปราศจากการตัดตอนในเนื้อหาแต่จะต้องอยู่ในรูปแบบและช่องทางที่กำหนด คำร้องขอหรือคำร้องทุกข์ทุกฉบับจะต้องมีการพิจารณาและวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า เว้นแต่กรณีที่คำร้องขอหรือคำร้องทุกข์นั้นเป็นเรื่องไร้สาระหรือไร้เหตุผล

13. การติดต่อกับโลกภายนอก

นักโทษพึงได้รับอนุญาตให้ติดต่อกับครอบครัวของตนและเพื่อนที่เชื่อถือได้ โดยจดหมายและการเยี่ยมตามเวลาที่เรือนจำกำหนดภายใต้การควบคุมที่จำเป็น กรณีนักโทษที่เป็นคนต่างด้าวพึงได้รับอนุญาตให้ติดต่อกับผู้แทนสถานทูตหรือกองสุลของประเทศไทยผู้นั้น หากไม่มีสถานทูตหรือสถานกงสุล จะติดต่อกับผู้แทนสถานทูตหรือองค์กรระดับประเทศหรือระหว่างประเทศอื่นๆ ให้ทำงานด้านการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของบุคคลนั้นได้⁴⁷

⁴⁵ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 35.

⁴⁶ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 36.

⁴⁷ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 37-38.

นักไทยพึงได้รับข้อมูลข่าวสารที่สำคัญทางหนังสือพิมพ์ นิตยสาร จุลสารพิเศษ ของทางเรือนจำ วิทยุ การบรรยายหรือสื่ออื่นๆ ในทำนองเดียวกัน ภายใต้การอนุญาตหรือการควบคุมของเรือนจำนั้นๆ⁴⁸

14. หนังสือ

เรือนจำทุกแห่งต้องจัดให้มีห้องสมุดสำหรับนักไทยทุกประเภทอย่างเพียงพอ ทั้ง ประเภทมีสาระกับหนังสืออ่านเล่น นักไทยพึงได้รับการสนับสนุนให้ได้ประโยชน์จากห้องสมุด อย่างเต็มที่ด้วย⁴⁹

15. การนับถือศาสนา

นักไทยทุกคนพึงได้รับอนุญาตให้เข้าร่วมการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาที่จัดขึ้นในเรือนจำรวมทั้งมีสิทธิที่จะมีไว้ซึ่งหนังสือธรรมะหรือคู่มือพิธีกรรมของศาสนานั้นๆ ด้วย⁵⁰ และเรือนจำควรดำเนินการดังนี้⁵¹

(1) ถ้ามีจำนวนนักไทยที่นับถือศาสนาเดียวกันมากพอสมควร ทางเรือนจำควรแต่งตั้งหรือเห็นชอบให้อนุศาสนาเจ้าของศาสนานั้นๆ มาประกอบพิธีกรรมทางศาสนาในเรือนจำ

(2) อนุศาสนาเจ้าของดังกล่าวได้รับอนุญาตให้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาในเรือนจำนี้เป็นประจำรวมทั้งเยี่ยมเยือนนักไทยที่นับถือศาสนานั้นๆ ตามเวลาอันควร

(3) สิทธิของนักไทยที่จะติดต่อกันอนุศาสนาเจ้าของตนนี้ จะต้องไม่ถูกปฏิเสธจากทางเรือนจำ ในทางกลับกันหากนักไทยคนใดปฏิเสธที่จะพบอนุศาสนาเจ้าของตน ก็เป็นสิทธิโดยชอบของนักไทยผู้นั้น

16. การเก็บรักษาทรัพย์สินของนักไทย

เงินและของมีค่า เสื้อผ้าและทรัพย์สินต่างๆ ของนักไทย ซึ่งตามระเบียบของเรือนจำไม่อนุญาตให้นักไทยเก็บรักษาไว้เอง อาจฝากให้ทางเรือนจำจัดเก็บรักษาไว้ให้ในที่ซึ่งปลอดภัย โดยจัดให้นักไทยลงชื่อในบัญชีรายการสิ่งของไว้เป็นหลักฐาน ต่อมามี่อนักไทยได้รับการปล่อยตัวจะต้องจัดส่งคืนทรัพย์สินแก่นักไทย เว้นแต่กรณีนักไทยที่ได้รับอนุญาตให้จ่ายเงินหรือจำนวนที่หักภาษีแล้วนั้นจนหมดสิ้นไปแล้ว หรือด้วยเหตุผลความจำเป็นทางด้านสุขลักษณะ ทำให้ต้องมีการทำลายทรัพย์สินเหล่านั้นจนหมดสิ้นไป หรือต้องทำลายสิ่งของเสื้อผ้าดังกล่าวไปก่อน ในกรณีมีการนำรักษาโรคหรือยาใดๆ ติดตัวมาด้วย ให้เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ของเรือน

⁴⁸ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักไทย ข้อ 39.

⁴⁹ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักไทย ข้อ 40.

⁵⁰ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักไทย ข้อ 42.

⁵¹ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักไทย ข้อ 41.

จำเป็นผู้พิจารณาว่าจะดำเนินการอย่าง บรรดาเงินหรือทรัพย์สินที่นักโภยได้รับจากภายนอกเรือนจำให้ทางเรือนจำปฏิบัติเช่นเดียวกันกับที่กล่าวแล้ว⁵²

17. การแจ้งข่าวเกี่ยวกับการตาย ความเจ็บป่วย หรือการย้ายไปจำคุกที่เรือนจำอื่น เป็นต้น⁵³

- กรณีที่นักโภยตาย หรือเจ็บป่วยหนัก หรือได้รับอันตรายสาหัส หรือถูกย้ายไปยังสถานที่อื่นเพื่อบำบัดรักษาทางจิต ผู้บัญชาการเรือนจำจะต้องแจ้งเรื่องดังกล่าวให้คู่สมรสของนักโภยผู้นั้นหากมี หรือญาติสนิทของนักโภยผู้นั้น หรือบุคคลที่นักโภยผู้นั้นเคยระบุไว้ว่าเป็นคนที่ตนไว้วางใจได้ทราบ

- นักโภยพึงได้รับแจ้งข่าวกรณีญาติสนิท ที่ตายหรือเจ็บป่วยหนักอยู่ในภาวะที่เสี่ยงต่อการเสียชีวิต นักโภยพึงได้รับอนุญาตตามควรแก่พฤติกรรม ได้ไปเยี่ยมไขคุ้นญาติสนิทของตน โดยลำพังหรือภายใต้การติดตามความคุณของเจ้าหน้าที่

- นักโภยทุกคนมีสิทธิที่จะแจ้งข่าวให้แก่ครอบครัวของตน ได้ทราบถึงการที่ตนถูกจำคุก หรือการที่ตนถูกย้ายไปจำคุกที่เรือนจำอื่น

18. การขนย้ายนักโภย

กรณีจะขนย้ายนักโภยคนใดมาจากการหรือไปยังเรือนจำอื่น จะต้องทำโดยปกปิดข่าวต่อสาธารณชนเกี่ยวกับการขนย้ายนักโภยเท่าที่จะทำได้ ต้องมีมาตรการคุ้มครองป้องกันนักโภยให้ปลอดภัยจากการดูหมิ่นดูแคลน การสอดรู้ และการประจานไม่ว่าในรูปแบบใดจากบุคคลอื่น หรือสาธารณะ พาหนะที่ใช้ในการขนย้ายต้องไม่อันทึบจนทำให้ได้รับความทรมานทางร่างกายจนเกินควร⁵⁴

19. เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์

การคัดเลือกผู้ที่จะมาเป็นเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ หน่วยงานราชทัณฑ์ต้องใส่ใจในการคัดเลือกผู้ที่จะมาเป็นเจ้าหน้าที่ในทุกระดับ โดยคำนึงถึงความซื่อสัตย์สุจริตความเป็นผู้มีมนุษยธรรม ความสามารถเชิงวิชาชีพและความเหมาะสมกับงานราชทัณฑ์ ต้องมีการปลูกฝังเรื่องจิตสำนึกของเจ้าหน้าที่ตลอดทั้งทศนคติของสาธารณะว่า งานราชทัณฑ์เป็นบริการทางสังคมที่มีความสำคัญมาก โดยอาจใช้ทุกวิธีการที่เหมาะสมในการเผยแพร่ความรู้ต่อสาธารณะ⁵⁵

⁵² มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโภย ข้อ 43.

⁵³ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโภย ข้อ 44.

⁵⁴ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโภย ข้อ 45.

⁵⁵ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโภย ข้อ 46 (1),(2).

ผู้ที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์แล้ว พึงได้รับภาระงานเต็มเวลาอย่างเจ้าหน้าที่ประจำในงานราชทัณฑ์ และได้รับการส่งเสริมให้เป็นวิชาชีพโดยมีหลักประกันในเรื่องระยะเวลาการจ้างงาน ให้ความสำคัญการปฏิบัติงานที่ดีประสิทธิภาพการทำงานและความพร้อมด้านสุขภาพ เงินเดือน ต้องมากพอที่จะทำให้หน่วยงานสามารถมีและรักษาบุคลากรที่เหมาะสมทั้งชายและหญิง ไว้ได้ ต้องจัดการให้ผลประโยชน์ตอบแทนการทำงานและเงื่อนไขของหน่วยงานอยู่ในระดับที่น่าพอใจเมื่อเทียบกับสภาพที่แท้จริงของงาน⁵⁶

การกิจผู้ที่เป็นเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ต้องมีมาตรฐานสติปัญญา และการศึกษาอบรมที่เพียงพอ ก่อนที่จะเข้าปฏิบัติหน้าที่ดังนี้ ได้รับการฝึกอบรมในหลักสูตรทั้งในเรื่องหน้าที่ทั่วไปและหน้าที่ด้านและจะต้องผ่านการทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ในระหว่างที่อยู่ในวิชาชีพของงานราชทัณฑ์ เจ้าหน้าที่พึงฝึกฝนและเพิ่มพูนความรู้และความสามารถในวิชาชีพ โดยเข้ารับการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องตามที่หน่วยงานราชทัณฑ์ได้จัดขึ้น⁵⁷ พึงดำรงตนและปฏิบัติหน้าที่ในทางที่จะเป็นการสูงใจให้นักโทษ ได้เห็นแบบอย่างความประพฤติที่ดีและเกิดความเชื่อถืออยู่เสมอ⁵⁸

บุคลากรของงานราชทัณฑ์ควรมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น นักจิตบำบัด นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ครูและนักฝึกอาชีพรวมอยู่ด้วยเป็นจำนวนมากพอที่จะเป็นไปได้ การปฏิบัติงานของสังคมสงเคราะห์ ครูและนักฝึกอาชีพดังกล่าวควรมีหลักประกันให้เป็นงานที่มั่นคง แต่ก็ไม่ห้ามกรณีที่จะมีการว่าจ้างผู้ที่ทำงานเพียงบางเวลาหรืออาสาสมัครช่วยงาน⁵⁹

20. ผู้บัญชาการเรือนจำ

ผู้บัญชาการเรือนจำจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ทั้งในด้านบุคลิกภาพ ทักษะการบริหาร และเป็นผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมและประสบการณ์พอสมควร พึงเป็นผู้ที่อุทิศตนให้กับงานในหน้าที่อย่างเต็มเวลาและไม่ควรได้รับแต่งตั้งในลักษณะให้ปฏิบัติหน้าที่แบบไม่เต็มเวลา พึงพักอาศัยอยู่ในบ้านพักของเรือนจำนั้นหรือในสถานที่ที่ใกล้พำนัชให้สามารถมาลงเรือนจำได้ในทันที กรณีที่เรือนจำสองแห่งอยู่ไกล้กันให้สำนักงานหน้าที่ควบคุมดูแลของผู้บัญชาการคนเดียว พึงไปตรวจเยี่ยมแต่ละแห่งอย่างสม่ำเสมอ⁶⁰ ผู้บัญชาการเรือนจำ รองผู้บัญชาการเรือนจำและเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ส่วนใหญ่ในเรือนจำ ควรเป็นผู้ที่สามารถพูดภาษาที่

⁵⁶ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 46 (3).

⁵⁷ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 47.

⁵⁸ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 48.

⁵⁹ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 49.

⁶⁰ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 50.

นักไทยส่วนใหญ่ของเรือนจำนั้นเข้าใจ หรือใช้เป็นภาษาพูด เมื่อมีความจำเป็นก็จะต้องจัดให้มีล่ามช่วยเหลือในการสื่อสาร⁶¹

21. เจ้าหน้าที่ทำการแพทย์

ในเรือนจำที่มีขนาดใหญ่จะต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่ทำการแพทย์ที่ทำงานเต็มเวลา มาประจำคนหนึ่งหรือหลายคน โดยอย่างน้อยที่สุดหนึ่งในจำนวนนั้นพึงพักอาศัยอยู่ในบ้านพักของเรือนจำนั้น หรือในสถานที่ที่สามารถมาบียงเรือนจำได้ในทันที ในเรือนจำอื่นๆ ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ทำการแพทย์เข้าไปในเรือนจำทุกวัน ควรมีเจ้าหน้าที่ทำการแพทย์พักอาศัยอยู่ใกล้พอกที่จะสามารถติดตามตัวให้เข้าไปตรวจรักษาคนไทยได้ในทันทีที่เกิดเหตุฉุกเฉิน⁶²

22. การใช้กำลังกับนักโทษ

เรือนจำที่มีแผนนักโทษหญิงและนักโทษชาย แผนนักโทษหญิงจะต้องแยกเฉพาะให้อยู่ในอำนาจหน้าที่ควบคุมคุกแล้ว หรือความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่เป็นหญิง เก็บรักษาคุกแข็งทั้งหมดของเรือนจำในแผนหญิงเท่านั้น เจ้าหน้าที่เพศชายจะเข้าไปยังเรือนจำนักโทษหญิงไม่ได้ เว้นแต่จะเข้าไปด้วยกันกับเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์หญิง นักโทษหญิงพึงอยู่ภายใต้การควบคุมคุกแข็งของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่เป็นหญิงเท่านั้น แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงกรณีที่แพทย์หรือครุภัณฑ์ชายที่จะเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้ประกอบวิชาชีพพิเศษที่ดูแลนักโทษในเรือนจำของนักโทษหญิงนั้น⁶³

ในการปฏิบัติต่อนักโทษเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ จะต้องไม่ใช้กำลังบังคับต่อนักโทษนั้นเป็นอันขาด เว้นแต่กรณีจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อการป้องกันตัว หรือกรณีที่นักโทษพยายามจะหลบหนี หรือใช้กำลังกายขัดขืนหรือต่อต้านคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือข้อบังคับ ซึ่งในกรณีเช่นนี้ เจ้าหน้าที่ผู้นั้นจะใช้กำลังบังคับได้เพียงเท่าที่จำเป็นอย่างยิ่ง และต้องรายงานเหตุต่อผู้บัญชาการเรือนจำในทันที เจ้าหน้าที่พึงได้รับการฝึกอบรมการป้องกันตัวเป็นพิเศษเพื่อให้มีความสามารถพร้อมในการควบคุมตัวนักโทษ เว้นแต่ในกรณีที่มีพฤติกรรมนักโทษพิเศษอย่างยิ่ง เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่ปฏิบัติหน้าที่ในการควบคุมนักโทษโดยตรงนั้นจะใช้อาวุธปืนมิได้ ยิ่งไปกว่านั้นไม่ว่าในพฤติกรรมใดเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ไม่ควรได้รับอนุญาตให้มีอาวุธปืน เว้นแต่จะผ่านการฝึกอบรมในการใช้อาวุธปืนนั้นแล้ว⁶⁴

⁶¹ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 51.

⁶² มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 52.

⁶³ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 53.

⁶⁴ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 54.

23. การตรวจสอบดูแล

เรื่องจำและกิจการเรื่องจำจะต้องมีการตรวจสอบเป็นประจำโดยผู้ตรวจการ
เรื่องจำซึ่งหน่วยงานราชทัณฑ์ของประเทศไทยได้แต่งตั้งจากผู้ที่มีคุณสมบัติและประสบการณ์ การ
ตรวจสอบนั้นเป็นไปโดยเฉพาะเพื่อให้เกิดหลักประกันว่าเรื่องจำนี้มีการจัดการที่ถูกต้องตาม
กฎหมายและระบุข้อบังคับ อิกทั้งเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของงานราชทัณฑ์และกิจการ
เรื่องจำ⁶⁵

ภาคที่สอง กฎที่ใช้เฉพาะกับกรณีพิเศษ

ก) นักโภยที่ต้องโภยจำคุกตามคำพิพากษา

1. คำแนะนำเมืองต้น

มีความประสงค์ เพื่อจะแสดงถึงเจตนาณของกระบวนการบริหารจัดการเรื่องจำ
และสิ่งที่ควรจะเป็น⁶⁶

- พึงเป็นที่ทราบกันว่าโภยจำคุกและมาตรการอื่นที่เกี่ยวเนื่องนั้น เป็นโภย
ที่หนักอยู่แล้วในແง່ที่ว่าเป็นการทำให้ผู้กระทำความผิดต้องถูกแยกออกจากสังคมภายนอก โดยเป็น
การจำกัดอิสรภาพและเสรีภาพของผู้นั้น ดังนั้นระบบราชทัณฑ์จึงไม่ควรจะไปเพิ่มความทุกข์
ให้แก่นักโภยในเรื่องจำหนักขึ้น ไปกว่าโดยสภาพของโภยจำคุกนั้นอีก เว้นแต่ในการณีของการคัด
แยกประเภทของนักโภย โดยขอบธรรมหรือเพื่อรักษาประโยชน์⁶⁷

- วัตถุประสงค์และความชอบธรรมของโภยจำคุกหรือมาตรการลงโทษ
อื่น คือเพื่อคุ้มครองสังคมให้ปลอดภัยที่สุดจากอาชญากรรม ซึ่งวัตถุประสงค์นี้จะบรรลุผลได้
ก็ต่อเมื่อโภยจำคุกนั้นสามารถจะทำให้ผู้กระทำความผิดได้รับการพื้นฟูศักดิ์ใหม่มากที่สุดเท่าที่
จะกระทำได้ เพื่อให้เป็นผู้ที่มีความตั้งใจและสามารถที่จะดำรงชีวิตในทางที่เคราะห์ออกกฎหมาย
บ้านเมือง และช่วยเหลือตนเองได้มีกลับคืนสู่สังคมได้⁶⁸

- เรื่องจำพึงนำเอกสารดำเนินการและรูปแบบของการช่วยเหลือทุกอย่างที่
เหมาะสม ทั้งในด้านการแก้ไขเยียวยา การศึกษา การอบรมทางคุณธรรมและทางจิตวิญญาณมาใช้

⁶⁵ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติค่อนักโภย ข้อ 55.

⁶⁶ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติค่อนักโภย ข้อ 56.

⁶⁷ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติค่อนักโภย ข้อ 57.

⁶⁸ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติค่อนักโภย ข้อ 58.

ตลอดจนจัดให้มีการช่วยเหลือเชิงแก้ไขเยียyanนักไทยให้เหมาะสมกับความต้องการของนักไทยรายบุคคลด้วย⁶⁹

- ระบุขึ้นข้อบังคับของเรือนจำจะต้องเป็นไปเพื่อลดความแตกต่างระหว่างชีวิตในเรือนจำกับชีวิตที่เป็นอิสระนั้น หากความแตกต่างนั้นเป็นผลลบต่อความรับผิดชอบของนักไทย หรือลดลงความเคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักไทย⁷⁰

- ก่อนที่จะถึงกำหนดเวลาพ้นโทษทางเรือนจำต้องจัดมาตรการที่จำเป็นรองรับเพื่อให้นักโทษนั้นได้กลับคืนสู่สังคมจะต้องมีกระบวนการก่อตนปล่อยตัวที่จัดในเรือนจำหรือสถานที่คุณจังอื่นที่เหมาะสม หรือการปล่อยตัวไปภายใต้การควบคุมดูแล ซึ่งการควบคุมดูแลนี้ไม่ควรที่จะมอนหมายให้คำว่าเข้ามาจัดการ หากแต่เพียงอาศัยความร่วมมือจากภาคสังคม⁷¹

- การบำบัดแก้ไขนักโทษจะต้องไม่เป็นการตัดขาดนักโทษออกจากชุมชน หากแต่ต้องให้นักโทษได้มีความสัมพันธ์กับชุมชน ทางเรือนจำควรมีข้อมูลรายชื่อของหน่วยงานในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับงานบำบัดฟื้นฟูไว้เพื่อช่วยเหลือในการบำบัดฟื้นฟูทางสังคมแก่นักโทษต่อไป มีการประสานงานกับทุกองค์กรที่มีผู้ทำงานด้านสังคมเกี่ยวกับการดูแลและพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักโทษ ครอบครัวของนักโทษ หน่วยงานที่บำบัดฟื้นฟูประโภชน์ทางสังคม ทุกขั้นตอนความมีมาตรฐานการดูแลเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมาย กำหนดโทษตามคำพิพากษา สิทธิประโยชน์ สวัสดิภาพทางสังคม และประโยชน์ทางสังคมอื่นๆ ของนักโทษให้มากที่สุด⁷²

- การบริการด้านการแพทย์เพื่อเป็นไปในลักษณะของการตรวจและบำบัดรักษาอาการเจ็บป่วยของนักโทษทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ หรือความบกพร่องอื่นที่อาจกระทบต่อการบำบัดฟื้นฟูนักโทษ การเยียyan การผ่าตัดและการบำบัดทางจิตที่จำเป็น⁷³

- กรณีเพื่อผลของการรักษา จำเป็นที่จะต้องแยกรักษานักโทษเป็นรายบุคคล และในกรณีที่มีนักโทษที่ป่วยเป็นโรคอย่างเดียวกันหลายคน และจำเป็นต้องได้รับการบำบัดรักษาเฉพาะด้านก็ควรที่เรือนจำจะคัดแยกให้ไปอยู่ที่สถานบำบัดรักษาเฉพาะด้านนั้นต่อไป มาตรการในการรักษาความปลอดภัยของสถานบำบัดรักษาเฉพาะด้านแต่ละประเภทอาจมีระดับความเข้มงวดแตกต่างกัน ได้ตามความเหมาะสมและจำเป็น เช่น กรณีเรือนจำเปิด ซึ่งจัดไว้ให้แก่นักโทษห้ามเดินทางต้องหลบหนีนั้น อาจมุ่งเน้นไปที่การส่งเสริมการฝึกฝนวินัยของคนเรือนมากกว่า

⁶⁹ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 59.

⁷⁰ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 60 (1).

⁷¹ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 60 (2).

⁷² มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 61.

⁷³ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 62.

การป้องกันการหลบหนี โดยอาจจัดสภาพแวดล้อมที่เน้นหนักไปที่การบำบัดแก้ไขมากขึ้นสำหรับนักโทษประพฤตินี้โดยเฉพาะ เป็นต้น⁷⁴

- จำนวนนักโทษในเรือนจำปิดแต่ละแห่งจะต้องมีไม่นานกว่ากันไป เพราะอาจทำให้การบำบัดแก้ไขนักโทษในรายบุคคลไม่ได้ผล โดยทั่วไปแล้วเรือนจำปิดแต่ละแห่งควรมีนักโทษไม่เกิน 500 คน และสำหรับเรือนจำเปิดควรมีนักโทษอยู่ที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้⁷⁵ ในทางกลับกันการมีเรือนจำขนาดเล็กมากแต่กลับไม่มีสาธารณูปการที่เพียงพออยู่ไม่เป็นลักษณะที่พึงประสงค์⁷⁶

- การบำบัดแก้ไขนักโทษนั้นไม่สิ่นสุดลงเมื่อนักโทษได้รับการปล่อยตัว หากแต่หน่วยงานทั้งของทางราชการและเอกชนควรติดตามดูแลนักโทษอย่างมีประสิทธิภาพหลังการพ้นโทษนั้นด้วย เพื่อลดปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นแก่นักโทษและเพื่อประโยชน์ในการบำบัดฟื้นฟูทางสังคมแก่นักโทษนั้น⁷⁷

2. การบำบัดแก้ไขนักโทษ

การบำบัดแก้ไขนักโทษต้องคำนึงตลอดระยะเวลา มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมให้นักโทษเคราะห์ต่อภูมายและสามารถช่วยเหลือตนเองได้เมื่อพ้นโทษ ได้พัฒนาจิตสำนึกแห่งความรับผิดชอบและความนับถือในตนเองของนักโทษ⁷⁸ เรือนจำต้องใช้มาตรการทุกอย่างรวมทั้งการอบรมทางศาสนาตามที่จะจัดให้ได้ ให้การศึกษา การแนะนำแนวและฝึกอบรมด้านอาชีพ กิจกรรมสังคม การฝึกฝนเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพที่ดี การกีฬา เพื่อให้เหมาะสมกับนักโทษรายบุคคล โดยคำนึงถึงประวัติทางสังคมและประวัติการกระทำการพิเศษ ความพร้อมทางร่างกายและจิตใจ ทัศนคติ อารมณ์ กำหนดระยะเวลาของโทษจำคุก และแนวโน้มเกี่ยวกับอนาคตของนักโทษผู้นี้ภายหลังการปล่อยตัว⁷⁹

สำหรับนักโทษที่มีกำหนดโทษจำคุกมีระยะเวลาที่ยาวนานพอสมควร ผู้บัญชาการเรือนจำนั้นจะต้องมีข้อมูลรายละเอียดของนักโทษแต่ละคน เกี่ยวกับประวัติทางสังคมและประวัติการกระทำการพิเศษของนักโทษ ความพร้อมทางร่างกายและจิตใจ ทัศนคติและลักษณะทางอารมณ์ของนักโทษตลอดจนกำหนดระยะเวลาของโทษจำคุก และแนวโน้มเกี่ยวกับอนาคตของนักโทษผู้นี้ภายหลังการพ้นโทษ อีกทั้งจะต้องมีรายงานการตรวจของเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์

⁷⁴ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 60 (1), (2).

⁷⁵ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 63 (3).

⁷⁶ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 64 (4).

⁷⁷ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 64.

⁷⁸ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 65.

⁷⁹ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 66 (1).

เกี่ยวกับสภาพร่างกายและจิตใจของนักไทยผู้นั้น กับรายงานการบำบัดทางจิตหากมี เพื่อประกอบการพิจารณาด้วย⁸⁰

รายงานและเอกสารที่ข้องเกี่ยวกับข้อมูลรายละเอียดดังกล่าว จะต้องจัดเก็บอยู่ในแฟ้มแยกเป็นรายบุคคลซึ่งจะต้องมีการปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยเสมอ และจะต้องมีการจัดแยกประเภทของแฟ้ม เพื่อสะดวกแก่การปรึกษาหารือกับเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบำบัดแก้ไขนักไทยนั้น⁸¹

3. การจำแนกประเภทของนักไทยและการคัดแยกนักไทยรายบุคคล

วัตถุประสงค์ของการจำแนกประเภทนักไทยคือ⁸²

(ก) เพื่อคัดแยกนักไทยออกจากบรรคนักไทยอื่นที่มีประวัติอาชญากรรม และความประพฤติที่ไม่ดีซึ่งอาจซักนำไปในทางที่เลวร้ายนั้น

(ข) เพื่อประโยชน์ในการจัดมาตรการการบำบัดฟื้นฟูทางสังคมแก่นักไทย ซึ่งต้องมีการคัดแยกประเภทของนักไทยตามประเพณี

การจัดให้มีเรื่องจำลายประเภทและการจัดให้มีแคนต่างๆ ของเรือนจำแยกเป็นหลายแคนตามประเภทของนักไทยเป็นเรื่องที่ควรดำเนินการ เพื่อประโยชน์แก่การบำบัดแก้ไขนักไทยให้เหมาะสมแก่ลักษณะของนักไทยนั้น⁸³ ในทันทีที่รับนักไทยผู้นั้นเข้าสู่เรือนจำและได้ศึกษานุคิดภาพของนักไทยผู้นั้นแล้วการจัดรายการฝึกอบรมและการบำบัดแก้ไขนักไทยผู้นั้น ให้อาศัยข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการเฉพาะสำหรับนักไทยผู้นั้น ตลอดจนความสามารถและแนวโน้มของนักไทยผู้นั้นเป็นฐานในการพิจารณา⁸⁴

4. การให้สิทธิพิเศษแก่นักไทย

เรือนจำทุกแห่งอาจจัดให้มีการให้สิทธิพิเศษ ตามสมควรแก่นักไทย แยกตามประเภทของนักไทยและประเภทของการบำบัดแก้ไขนั้น ได้ ทั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้กำลังใจแก่นักไทยที่มีความประพฤติดีกับเพื่อส่งเสริมการพัฒนาความรับผิดชอบ รักษาสิทธิประโยชน์ของนักไทยตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือของนักไทยในการบำบัดแก้ไขนั้น⁸⁵

⁸⁰ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักไทย ข้อ 66 (2).

⁸¹ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักไทย ข้อ 66 (3).

⁸² มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักไทย ข้อ 67.

⁸³ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักไทย ข้อ 68.

⁸⁴ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักไทย ข้อ 69.

⁸⁵ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักไทย ข้อ 70.

5. การทำงานของนักไทยในเรือนจำ

การจัดการและลักษณะของงานที่จัดให้นักไทยทำในเรือนจำนั้นควรมีลักษณะเหมือนกันกับงานในสังคมนอกเรือนจำมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เพื่อว่าจะได้เป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่นักไทยให้สามารถประกอบอาชีพได้ตามปกติหลังจากพ้นโทษจากไปแล้ว

ผลประโยชน์ที่นักไทยจะพึงได้รับจากการทำงานในเรือนจำนี้ จะต้องถือเป็นเรื่องที่สำคัญไม่ให้น้อยไปกว่าการที่เรือนจำจะแสวงหาผลกำไรจากโรงงานอุตสาหกรรมในเรือนจำนี้⁸⁶ ลักษณะงานควรเป็นดังนี้⁸⁷

- (1) งานที่ให้นักไทยทำต้องเป็นงานที่ไม่หนักจนเกินไป
- (2) นักไทยที่ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดมีหน้าที่จะต้องทำงานในเรือนจำนี้ งานที่ทำต้องจัดให้เหมาะสมกับความพร้อมด้านร่างกายและจิตใจซึ่งเป็นไปตามความเห็นชอบของเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์
- (3) งานที่จะให้นักไทยทำเป็นหลักนั้นควรอยู่ในระหว่างเวลาของวันทำงานปกติ
- (4) ส่งเสริมให้นักไทยได้เพิ่มพูนทักษะในการประกอบอาชีพโดยสุจริต เมื่อพ้นโทษ
- (5) จัดให้มีการฝึกอบรมอาชีพที่เป็นประโยชน์กับนักไทยโดยเฉพาะนักไทยที่อยู่ในวัยทำงาน
- (6) ภายใต้เงื่อนไขที่จะสามารถจัดให้ได้และภายใต้ข้อกำหนดทางการปกครองและระเบียบวินัยของเรือนจำ นักไทยพึงมีสิทธิเลือกชนิดของงานที่ทางเรือนจำจัดให้มีนี้ ตามที่นักไทยผู้นั้นประสงค์จะทำ

อุตสาหกรรมและกิจกรรมที่จัดให้มีภายในอาณาบริเวณของเรือนจำนั้น ควรอยู่ภายใต้การจัดการโดยตรงของเรือนจำ โดยมิใช้การให้บริษัทเอกชนมาจัดการแสวงหากำไร ในการผลีของงานที่ให้นักไทยทำจัดโดยสถานที่อื่นที่ไม่อยู่ในความควบคุมของเรือนจำนี้ การทำงานของนักไทยในกรณีนี้จะต้องอยู่ในการควบคุมดูแลของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ด้วย ซึ่งหากงานดังกล่าวไม่ใช่เพื่อประโยชน์ของหน่วยงานราชการแล้วผู้ที่ได้ประโยชน์จากการทำงานของนักไทย ดังกล่าว จะต้องจ่ายค่าจ้างเต็มจำนวนตามอัตราค่าจ้างปกติ แก่หน่วยงานราชทัณฑ์ด้วย⁸⁸

⁸⁶ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 72.

⁸⁷ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 71.

⁸⁸ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 73.

ทางเรือนจำมีหน้าที่จะต้องจัดมาตรการเพื่อคุ้มครองรักษาความปลอดภัย และสุขภาพ ให้แก่นักโทษที่ทำงานในเรือนจำนั้นในระดับเดียวกันกับมาตรการเพื่อคุ้มครองรักษาความปลอดภัยและสุขภาพของคนงานประเภทที่ทำงานโดยไม่รับค่าจ้าง มีกฎหมายบังคับว่าด้วยการจ่ายค่าสิน ใหม่ทศแทนให้แก่นักโทษในฐานะคนงานในเรือนจำ กรณีที่เกิดการบาดเจ็บหรือเจ็บป่วยด้วยเหตุที่เกิดจากการทำงานในเรือนจำนั้นในอัตราไม่น้อยกว่าอัตราค่าสิน ใหม่ทศแทนที่กฎหมายกำหนดไว้ สำหรับคนงานประเภทที่ทำงานโดยไม่รับค่าจ้าง⁸⁹

จำนวนชั่วโมงสูงสุดของการทำงานรายวันและรายสัปดาห์ของนักโทษ จะต้องมีการกำหนดไว้ในกฎหมายหรือกฎหมายข้อบังคับของหน่วยงานราชทัณฑ์โดยจะต้องสอดคล้องกับหลักเกณฑ์และธรรมเนียมปฏิบัติในเรื่องเดียวกันนี้ ที่มีสำหรับคนงานประเภทที่ทำงานโดยไม่รับค่าจ้างนั้น จะต้องกำหนดให้มีวันหยุดอย่างน้อยสักวันละหนึ่งวัน กับจะต้องมีการกำหนดจำนวนชั่วโมงที่แน่นอนเพื่อให้เป็นเวลาที่เพียงพอต่อการศึกษาอบรมของนักโทษหรือกิจกรรมอื่นซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการบำบัดแก้ไขนักโทษนั้น⁹⁰ และจะต้องมีระบบการจ่ายค่าตอบแทนที่เป็นธรรมให้แก่นักโทษ อย่างน้อยที่สุดนักโทษพึงได้รับอนุญาตให้ใช้จ่ายเงินบางส่วนของค่าจ้างที่ได้รับ เพื่อซื้อหาของใช้ส่วนตัวที่เหมาะสม รวมทั้งสัมภาระได้นำบางส่วนไปให้แก่ครอบครัวของตนเอง เรือนจำพึงมีระบบการเก็บรักษาเงินรายได้ส่วนที่เหลือของนักโทษผู้นั้น เป็นเงินออมไว้ให้และส่งคืนแก่นักโทษผู้นั้น ในเวลาที่พ้นโทษ⁹¹

6. การศึกษาและสันทานการ

เรือนจำจะต้องส่งเสริมการศึกษาต่อของนักโทษที่ยังสามารถศึกษาต่อได้ จัดการให้มีการศึกษาทางศาสนาให้นักโทษด้วย โดยเฉพาะนักโทษที่เป็นเยาวชนและนักโทษที่ไม่รู้หนังสือ ซึ่งการศึกษาต้องสอดคล้องและเชื่อมโยงกับระบบการศึกษาของประเทศไทย เพื่อว่าเมื่อพ้นโทษแล้วจะสามารถศึกษาต่อในสถานศึกษาอื่นๆ ได้โดยต่อเนื่อง ต้องมีการจัดให้มีกิจกรรมเชิงสันทานการและเชิงวัฒนธรรม เพื่อประโยชน์แก่สุขภาพกายและสุขภาพจิตของนักโทษ⁹²

⁸⁹ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 74.

⁹⁰ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 75.

⁹¹ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 76.

⁹² มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 77-78.

7. ความสัมพันธ์ทางสังคมและการคูແລ້ງພັນໂທຍ

ເຮືອນຈາດຕົ້ນໃຫ້ຄວາມສໍາຄັญເປັນພິເສດຍໃນການສ່າງເສຣີນໃຫ້ນັກໂທຍແລະ ຄຮອບຄຮວງ ໄທມີການຮັກຢາແລະພັດນາຄວາມສັນພັນທີ່ດີຕ່ອກັນເພື່ອປະໂຍບັນຂອງນັກໂທຍແລະ ຄຮອບຄຮວງ⁹³

ສິ່ງທີ່ຈະຕົ້ນຄົດເຕີມໄວ້ຕັ້ງແຕ່ແຮກຮັບນັກໂທຍເຂົ້າສູ່ເຮືອນຈາດ ຄືອນາຄົດຂອງ ນັກໂທຍໜ່າງພັນໂທຍ ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງຕົ້ນສ່າງເສຣີນແລະຂ່າຍແລ້ວໃຫ້ນັກໂທຍຍັງຄົງມີຄວາມສັນພັນທີ່ດີກັບ ບຸກຄະແລະອົງກໍກ່ຽວຂ້ອງເຮືອນຈາດ ຜົ່ງຈະເປັນປະໂຍບັນທີ່ສຸດສໍາຫຼວບຄຮອບຄຮວງຂອງນັກໂທຍ ແລະຕ່ອການນຳບັດພື້ນຝູຖາງສັງຄມແກ່ນັກໂທຍເອງດ້ວຍ⁹⁴

ເຮືອນຈາດ ມີຫົວໜ່າງານຮາຫທັນທີ່ສ່ວນຮາຊາກຮ້ອຍຫົວໜ່າງານທີ່ເກີຍວ່າຂັ້ນກັບການ ຂ່າຍແລ້ວນັກໂທຍທີ່ພັນໂທຍ ຕ້ອງຈັດເຕີມຄວາມພວ່ນມື້ນັ້ນຕ້ານຕ່າງໆ ໃຫ້ແກ່ນັກໂທຍທີ່ກໍາລັງຈະໄດ້ຮັບການ ປຸລ່ອຍຕົ້ນເພື່ອໃຫ້ນັກໂທຍຜູ້ນັ້ນສາມາດຄັດລັບໄປໃຊ້ສິ່ງໃນສັງຄມໄດ້ໄໝນ ໂດຍສິ່ງທີ່ຈຳເປັນແລະນັກໂທຍຄວາມ ໄດ້ຮັບການຈັດເຕີມໄວ້ໃຫ້ໄດ້ແກ່ເອກສາຮ່າຄັ້ງແລະເອກສາຮ່າປະຈັກ ທີ່ພົກອາຫີຍແລະຈານທີ່ຈະຮອງຮັບ ນັກໂທຍຜູ້ນັ້ນ ເຊື້ອີ້າໃນຈຳນວນທີ່ພອເພີຍແລະເໝາະສົມຕາມສກາພອາກາສແລະຄຸງກາລ ຕລອດຈົນ ປັຈຍອື່ນໆ ເພື່ອໃຫ້ນັກໂທຍສາມາດຄູແລດນອງແລະຄັດລັບລົງຄູນລໍານານຂອງຕົນໄດ້ທັນທີ່ ກາຍໜ່າງທີ່ໄດ້ຮັບ ການປຸລ່ອຍຕົ້ນ ມີຫົວໜ່າງານທີ່ເກີຍວ່າຂັ້ນກັບການຂ່າຍແລ້ວນັກໂທຍທີ່ພັນໂທຍດັ່ງກ່າວພື້ນ ໄດ້ຮັບອຸນຸມາດໃຫ້ ເຂົ້າໄປໃນເຮືອນຈາດແລະພັບກັນນັກໂທຍຕາມຄວາມຈຳເປັນ ແລະຄວາມມີໂອກາສໄດ້ໃຫ້ກຳປົກການແນະນຳ ແກ່ນັກໂທຍເກີຍວ່າຂັ້ນກັບອາຄົດໜ່າຍພັນໂທຍຂອງນັກໂທຍນັ້ນ ຕັ້ງແຕ່ແຮກທີ່ນັກໂທຍຜູ້ນັ້ນຄູກຈຳຈຸກ⁹⁵

ບ) ນັກໂທຍທີ່ວິກລຈົບຮ້ອມຝຶດປົກຕິກາງຈົດ

ຜູ້ຕ້ອງໂທຍຈຳຈຸກທີ່ວິກລຈົບຮ້ອມຝຶດປົກຕິກາງຈະຕົ້ນໄນ້ຄູກຄຸນບັນຍາໃນເຮືອນຈາດ ຕ້ອງຍ້າຍໄປອູ້ໃນ ສາດານນຳບັດທາງຈົດໃນທັນທີ່ ພົງສ່າງໄປອູ້ໃນຄວາມຄູແລດແລະນຳບັດຮັກຢາໃນສາດານພຍານາລທີ່ຄູແລດຮັກຢາ ໂຮກດ້ານນີ້ໂດຍເລີກພະໃນຂ່າຍເວລາທີ່ຮ່ອຍ້ໃນເຮືອນຈຳນັ້ນ ນັກໂທຍທີ່ມີອາການວິກລຈົບຮ້ອມຝຶດປົກຕິກາງ ຈົດຕັກດ່າວຈະຕ້ອງອູ້ກ່າຍໄດ້ການຄູແລດເປັນພິເສດຍຂອງເຂົ້າຫ້າທີ່ທາງການແພທຍ໌ ແພນການແພທຍ໌ຂອງ ເຮືອນຈາດຕົ້ນໃໝ່ມີການບົງຄິການດ້ານຈົດນຳບັດໃຫ້ແກ່ນັກໂທຍອື່ນໆ ທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນຕົ້ນໄດ້ຮັບບົງຄິການດ້ານ ຈົດນຳບັດດ້ວຍການມີໜ່າຍໜ່າງານທີ່ເໝາະສົມ ມາຄູແລດຮັກຢານັກໂທຍທີ່ມີອາການວິກລຈົບຮ້ອມຝຶດປົກຕິກາງ ຈົດຕອຍໆຢ່າງຕ່ອນເນື່ອງໄປລື່ງເວລາທີ່ນັກໂທຍຜູ້ນັ້ນພັນໂທຍແລ້ວ ລວມທັງການໃໝ່ມີການນຳບັດພື້ນຝູຖາງສັງຄມ ດ້ວຍ⁹⁶

⁹³ ນາຕຽບສູນບັນຫຸ້ນຕໍ່ໃນການປົງປັດຕິຕ່ອນັກໂທຍ ຊົ່ວ 79.

⁹⁴ ນາຕຽບສູນບັນຫຸ້ນຕໍ່ໃນການປົງປັດຕິຕ່ອນັກໂທຍ ຊົ່ວ 80.

⁹⁵ ນາຕຽບສູນບັນຫຸ້ນຕໍ່ໃນການປົງປັດຕິຕ່ອນັກໂທຍ ຊົ່ວ 81.

⁹⁶ ນາຕຽບສູນບັນຫຸ້ນຕໍ່ໃນການປົງປັດຕິຕ່ອນັກໂທຍ ຊົ່ວ 82-83.

ก) ผู้ถูกคุมขังที่อยู่ระหว่างถูกถูกควบคุมตัวหรือการพิจารณาคดี

ผู้ถูกขับถูมหรือคุมขังในคดีที่ศาลยังมิได้พิพากษาถึงที่สุด พึงได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่ายังเป็นผู้บริสุทธิ์และพึงได้รับการปฏิบัติแยกต่างหากจากผู้ที่ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดแล้วว่าเป็นผู้กระทำผิด พึงได้รับการปฏิบัติเป็นพิเศษซึ่งจะกล่าวในส่วนสาระสำคัญต่อไปนี้⁹⁷

(1) นักโทษเด็ขาด⁹⁸ เยาวชนต้องแยกคุณขังกับผู้ใหญ่⁹⁹

(2) ควรให้นอนห้องเดี่ยวและดำเนินถึงวัฒนธรรมท้องถิ่นที่แตกต่างกัน¹⁰⁰

(3) ภายใต้ระเบียบวินัยของเรือนจำ นักโทษพึงมีสิทธิได้รับการจัดอาหารจากภายนอกโดยค่าใช้จ่ายส่วนตัวตามความประسังของตน ไม่ว่าจะกรอบครัวหรือญาติมิตรของตน หรือโดยการสั่งอาหารจากที่อื่น¹⁰¹

(4) มีสิทธิใส่เสื้อผ้าที่จัดหมายเอง ได้หากเป็นเสื้อผ้าที่สะอาดและเหมาะสม กรณีที่ใส่เสื้อผ้าของสถานที่คุณขังจัดให้ เสื้อผ้าจะต้องมีลักษณะแตกต่างจากชุดของนักโทษเด็ขาด¹⁰²

(5) อาจได้รับการเสนอให้ทำงานในสถานที่คุณขัง แต่ต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ พึงมีสิทธิได้รับค่าจ้างในการทำงานด้วย¹⁰³

(6) มีสิทธิได้รับการจัดอาหารนั่งสื้อ หนังสือพิมพ์ เครื่องเขียนและอุปกรณ์การยังชีพอื่นๆ ด้วยค่าใช้จ่ายส่วนตัวหรือโดยมีผู้อื่นจ่ายให้ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงประโยชน์แห่งความยุติธรรม ความปลอดภัย และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสถานที่คุณขังนั้นด้วย¹⁰⁴

(7) มีสิทธิให้แพทย์หรือทันตแพทย์ของตนมาเยี่ยมและบำบัดรักษาอาการหากว่ามีความจำเป็นอันควรและผู้ถูกคุมขังสามารถขอค่าใช้จ่ายเองได้¹⁰⁵

(8) มีสิทธิได้รับอนุญาตให้ติดต่อแจ้งข่าวกับครอบครัวของตนในทันทีเกี่ยวกับการที่ต้นถูกคุมขัง พึงได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสารกับครอบครัวและญาติมิตรของตนนั้น กับมีสิทธิได้รับการเยี่ยมจากบุคคลดังกล่าวด้วย การจำกัดสิทธิดังกล่าวและการ

⁹⁷ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 84.

⁹⁸ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 85 (1).

⁹⁹ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 85 (2).

¹⁰⁰ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 86.

¹⁰¹ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 87.

¹⁰² มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 88.

¹⁰³ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 89.

¹⁰⁴ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 90.

¹⁰⁵ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 91.

ควบคุมการใช้สิทธินั้นจะกระทำได้ต่อเมื่อมีเหตุจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อความยุติธรรม ความปลอดภัย และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสถานที่คุกชั่ง¹⁰⁶

(9) ในการใช้สิทธิต่อสู้คดี พึงได้รับการจัดหาบริการความช่วยเหลือทางกฎหมายโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในกรณีที่มีบริการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายในประเทศนั้น และพึงได้รับการเยี่ยมจากที่ปรึกษากฎหมายนั้นเพื่อการปรึกษาหารือเกี่ยวกับการต่อสู้คดีและการเตรียมคดีนั้นเป็นการส่วนตัว ผู้ที่ถูกคุกชั่งพึงมีสิทธิได้รับอุปกรณ์การเขียนหนังสือด้วย การพูดคุยระหว่างผู้ที่ถูกคุกชั่งดังกล่าวกับที่ปรึกษากฎหมายแม้อาจอยู่ในห้องที่เจ้าหน้าที่มองเห็นได้ แต่ต้องมีการกันระยะไม่ให้เจ้าหน้าที่สำรวจหรือเจ้าหน้าที่อื่นได้ยินการพูดคุยกันนั้น¹⁰⁷

ง) นักโทษที่ต้องโทยอันสืบเนื่องจากการไม่ชำระหนี้ทางแพ่ง

ประเทศไทยมีกฎหมายกำหนดโทษจำคุกกรณีลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ทางแพ่งหรือโดยคำสั่งศาลที่ไม่ใช่การพิจารณาความผิดอาญา การจำคุกเช่นนี้ต้องไม่เป็นการจำกัดอิสรภาพจนเกินความจำเป็นแก่การป้องกันการหลบหนี และการรักษาความสงบเรียบร้อย ผู้ต้องโทษมีสิทธิและได้รับการปฏิบัติที่ดีไม่น้อยกว่ามาตรฐานที่ใช้กับผู้ถูกคุกชั่งระหว่างการดำเนินคดี นักโทษประเภทนี้อาจถูกกำหนดให้ทำงานในระหว่างต้องโทษจำคุกนั้นได้¹⁰⁸

จ) ผู้ที่ถูกจับกุมหรือคุกชั่งโดยยังไม่มีการดำเนินคดี

ภายใต้บังคับบทัญญัติของข้อ 9 แห่งกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิความเป็นพลเมืองและสิทธิทางการเมือง บุคคลที่ถูกจับกุมหรือคุกชั่งโดยยังไม่มีการดำเนินคดีนั้น พึงได้รับการคุ้มครองสิทธิในมาตรฐานเดียวกับกับหลักเกณฑ์ในกฎหมายนี้ ที่กล่าวถึงในภาคที่หนึ่ง และภาคที่สอง ข้อ ค) นอกจากนี้หลักเกณฑ์ในฉบับนี้ที่กล่าวถึงในภาคที่สอง ข้อ ก) ในส่วนที่เกี่ยวข้องก็ให้ใช้บังคับโดยอนุโลมเพื่อประโยชน์แก่บุคคลที่ถูกจับกุมหรือคุกชั่งโดยยังไม่มีการดำเนินคดีดังกล่าวนั้นหากว่าไม่มีมาตรการเกี่ยวกับการให้การศึกษาอบรม หรือบำบัดฟื้นฟูอื่นใดที่เหมาะสม¹⁰⁹

วิเคราะห์

ข้อดี มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners เป็นแนวทางที่ประชาคมโลกได้ช่วยกันคิดค้นและสร้างขึ้น เพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ต้องขัง โดยกำหนดเป็นมาตรฐานขั้นต่ำฯ กอปร

¹⁰⁶ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 92.

¹⁰⁷ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 93.

¹⁰⁸ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 94.

¹⁰⁹ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 95.

กับประเทศใดจะใช้เป็นแบบ หรือแนวทางในการออกกฎหมายภายในประเทศ หรือกำหนดนโยบายในทางบังคับไทย จำกัด สามารถทำได้อย่างมีมาตรฐานสากล เป็นการร่วมกันสร้างความเห็นอกันในการคุ้มครองสิทธิ์ผู้ต้องขังบนความแตกต่างของแต่ละประเทศ

จากล่าว่ได้ว่า ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำนี้เป็นการกำหนดสิ่งที่ดีในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง และเป็นการสร้างหลักประกันในการคุ้มครองผู้ต้องขัง

ข้อด้วย มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners ไม่มีสภาพบังคับทางกฎหมายเหมือนกฎหมายระหว่างประเทศ ประเภทสนธิสัญญา เป็นเพียงแนวทางกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำเพื่อให้ประเทศต่างๆ นำไปปฏิบัติตามแต่จะเห็นสมควร ถ้าการปฏิบัติของประเทศไทยต่ำกว่ามาตรฐานขั้นต่ำ ก็อาจมีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศเท่านั้น

ในหลายข้อเป็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ เนื่องจากแต่ละประเทศแต่ละภูมิภาคมีความแตกต่างกันในปัจจัยต่างๆ เช่น วัฒนธรรม บริบทของสังคม ความเชื่อ งบประมาณ การปกครอง เป็นต้น ซึ่งรวมถึงประเทศไทยด้วย เช่น ในเรื่องของการที่ต้องมีแพทย์ประจำเรือนจำ แม้ว่าการออกมาตรฐานขั้นต่ำจะคำนึงถึงความแตกต่างด้านต่างๆ ของแต่ละประเทศ ก็ตาม ดังปรากฏในข้อ 2 ที่ระบุว่า

“เนื่องจากความแตกต่างในด้านกฎหมาย สังคม เศรษฐกิจ และสภาพภูมิศาสตร์ ดังนั้นข้อกำหนดนี้ย่อมจะใช้ปฏิบัติไม่ได้ทุกข้อทุกเวลา แต่ควรพยายามช่วยกันนำมาใช้ เพื่อจัดปัญหาอย่างมาก เพราะข้อกำหนดนี้องค์การสหประชาชาติได้รับรองว่าเป็นข้อปฏิบัติขั้นต่ำที่เหมาะสมดีแล้ว”

บทที่ 3

การบังคับโทษจำคุกในประเทศไทย

ในบทนี้จะกล่าวถึงการบังคับโทษจำคุกในประเทศไทยในอดีต ปัจจุบัน ลักษณะและรูปแบบของโทษจำคุกที่ลงแก่ผู้กระทำความผิด กฎหมายรัฐธรรมนูญกับการบังคับโทษจำคุกกฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษจำคุก และการทบทวนวรรณกรรมที่มีผู้ศึกษามาก่อนแล้ว ปรากฏตามหัวข้อน่าสนใจต่อไปนี้

3.1 ประวัติการบังคับโทษจำคุก

หัวข้อนี้จะเป็นเรื่องของประวัติและวิวัฒนาการของการราชทัณฑ์ไทยในอดีตมาสู่รัฐบาลที่ปัจจุบัน และประวัติการบังคับโทษจำคุก ตามลำดับดังต่อไปนี้

1. การราชทัณฑ์ของประเทศไทย ได้มีวิวัฒนาการที่เปลี่ยนแปลงและสอดคล้องกับสังคมการเมืองและสภาพเศรษฐกิจในยุคต่างๆ ที่ผ่านมา ในยุคก่อนรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว กิจการเรือนจำได้ สังกัดอยู่ตามส่วนราชการต่างๆ สอดคล้องกับการปกครองแบบชุดสคอมก์ คือแบ่งเป็นเรือนจำกรุงเทพฯ และเรือนจำในหัวเมืองชั้นนอก เรือนจำในกรุงเทพฯ มี 2 ประเภทคือ “คุก” เป็นที่คุุมขังผู้ต้องขังที่มีโทษดังแต่ 6 เดือนขึ้นไป อยู่ในสังกัดกระทรวงครบาล ส่วน “ตะราง” ใช้เป็นที่คุุมขังผู้ต้องขังที่มีโทษต่ำกว่า 6 เดือน หรือนักโทษที่มิใช่โจรผู้ร้าย สังกัดกระทรวง ทบวง กรม ที่บังคับกิจการนั้นๆ ส่วนการเรือนจำในหัวเมืองชั้นนอกมีที่คุุมขังผู้ต้องโทษเรียกว่า “ตะราง” การคุุมขังอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ว่าราชการเมือง หรืออาจส่งต่อให้กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม รับตัวไปคุุมขัง แล้วแต่กรณี

รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในยุคนี้ได้มีการปรับปรุงระเบียบราชการใหม่ โดยโปรดให้สร้างคุกใหม่ขึ้นเรียกว่า “กองมหันต์ไทย” และให้สร้างตะรางใหม่ เรียกว่า “กองลหุไทย” ซึ่งในสมัยนั้นรวมเรียกว่า “กรมนักโทษ” สังกัดกระทรวงครบาล และในปี พ.ศ.2444 (ร.ศ.120) ได้มีพระกรุณาโปรดเกล้าให้ตรา “พระราชบัญญัติลักษณะเรือนจำ” ขึ้น เพื่อให้การจัดการเรือนจำเป็นไปอย่างเรียบร้อยยิ่งขึ้น จนถึงวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ.2458 ครั้นนั้นพระบาทสมเด็จพระมังคลาภิเษกเจ้าอยู่หัว จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้ตรากฎหมายคือ

“พระราชบัญญัติจัดตั้งกรมราชทัณฑ์” โดยมีพระยาชัยวิชิตวิศิษฐ์ธรรมชาดा (ข้า ณ ป้อมเพชร) เป็นอธิบดีกรมราชทัณฑ์คนแรก

ในปี พ.ศ. 2469 ได้เกิดภาวะตกต่ำทางเศรษฐกิจ งบประมาณ รายได้รายจ่าย ไม่ได้คุ้มกัน ดังนั้น พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้ทรงบุนถ์กรมราชทัณฑ์และให้ไปสังกัดกระทรวงยุติธรรม และต่อมาได้โอนกรมราชทัณฑ์ไปเป็นแผนกหนึ่ง (แผนกราชทัณฑ์) สังกัดกระทรวงมหาดไทย

ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 การราชทัณฑ์ได้ยกฐานะเป็น กรมราชทัณฑ์ และมีการตราพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 ต่อมาในปี พ.ศ. 2545 ได้มี การปฏิรูประบบราชการ จึงได้โอนย้ายกรมราชทัณฑ์กลับมาสังกัดกระทรวงยุติธรรม จนถึงปัจจุบัน

2. ไทย 'จำกุด' เป็นไทยทางร่างกายอย่างหนึ่ง มีวัตถุประสงค์เพื่อจำกัดเสรีภาพของบุคคลผู้ต้องไทยตามคำพิพากษาให้จำกุด พนักงานในอดีตคือกฎหมายตราสามดวง ในกฎหมายดังกล่าวเรียกว่าสถานที่คุณขังค้างๆ กัน ได้แก่ ตรุ เรือนจำ คุก ตะราง และการลงโทษ 'จำกุด' แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1. จำกุดตลอดชีวิต
2. จำกุดมีกำหนดระยะเวลา

1. จำกุดตลอดชีวิตหรือจำกุด ไม่มีกำหนดระยะเวลา กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดอุกฉกรรจ์มีลักษณะร้ายแรง และโดยส่วนใหญ่จะบัญญัติไว้ควบคู่กับโทษประหารชีวิต ในกฎหมายเก่าใช้คำว่า “จำสู่ตรุไว้ โดย ยถากรรมน” หรือใช้คำว่า “แลให้อาตัวจำตรุไว้จนตาย” หรือใช้คำว่า “อาตัวจำไว้ ณ คุกกว่าจะตาย” กฎหมายเก่าที่บัญญัติถึงความผิดที่มีโทษ 'จำกุด' และมีการลงโทษ 'จำกุดตลอดชีวิต' เช่น พระยาการเป็นเดรจ พระยาการลักษณะ จารพระยาการอาชาหลวง เป็นต้น

¹ กรมราชทัณฑ์. (2525). ประวัติการราชทัณฑ์ 200 ปี. หน้า 69.

2. จำคุกแบบที่มีกำหนดระยะเวลา กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดทุกอย่าง เว้นแต่ ความผิดทางลักษณะที่มีโทษปรับสถานเดียว อันมีลักษณะของโทษเบาที่สุดในทางอาญา การลงโทษจำคุกมีกำหนดระยะเวลาตั้งแต่ 15 วัน หนึ่งเดือน สองเดือน สามเดือน จนกระทั่ง 3 ปี การลงโทษจำคุกในสมัยนั้นก็จะมีโทษอย่างอื่นพ่วงเข้าไปด้วย เช่น ให้ทวนด้วยลวดหนังหรือ ไม่ห่วงแล้วจึงเอาไปใส่คุก หรือบางครั้งให้อาชีญหาhey ประจันก่อนแล้วจึงเอาไปใส่คุก สักหน้า ก่อนจำคุก นอกจากนั้นเมื่อพ้นโทษจำคุกแล้วอาจถูกออกจากราชการแล้วอาจต้องเป็นไพร เป็นต้น กฎหมายเก่าที่บัญญัติลักษณะความผิดที่มีโทษจำคุกโดยมีกำหนดเวลา ได้แก่ กฎบัญญัติธรรมชาติ ซึ่ง ตราขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2001 ในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ พระอัยการลักษณะวิวาทตีค่ากัน พระ อาทิตย์ลักษณะ โจร เป็นต้น

ผู้ที่ต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกต้องเสียค่าธรรมเนียมที่เรียกว่า “ค่าธรรมเนียมนักไทย” และเมื่อถึงกำหนดเวลาจะพ้นโทษก็ต้องเสียค่าธรรมเนียมอีกครั้งด้วย คือต้องเสีย ค่าธรรมเนียมให้รัฐทั้งขาเข้าและขาออกจากคุกนั่นเอง

3.1.1 สถานที่คุมขังนักโทษในอดีตของประเทศไทย

สถานที่สำหรับคุมขังนักโทษ มีชื่อเรียกต่างๆ กัน เช่น ตรุ หรือ กรุ เรือนจำ ขุน คุก ตะราช ทิม สนม ดังนี้ปรากฏอยู่ในกฎหมายตราสามดวงว่าด้วยกฎหมายเตียรบาล ตราขึ้นใช้ใน แผ่นดิน สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ พระอัยการเบ็ดเสร็จ พระอัยการลักษณะ โจร พระราชน กำหนดใหม่ และ หนังสือพงศาวดาร หรือ ประวัติศาสตร์

“ตรุ หรือ กรุ” เป็นสถานที่ใส่คุมขังผู้ต้องโทษราชอาญาอย่างหนึ่ง คงจะทำเป็นห้อง ได้ดิน ทำนองเดียวกับกรุพระใต้ฐานเจดีย์

“ตรุ” หรือคุกได้ดินนี้ ได้ปรากฏเรื่องราวอยู่ในประชุมพงศาวดาร ภาคที่ 39 “จดหมายเหตุวันวสิต” ในแผ่นดินสมเด็จพระเจ้าทรงธรรม (พ.ศ. 2163-2171)

“เรือนจำ” เป็นสถานที่สำหรับคุมขัง ผู้ต้องพระราชอาญาอย่างหนึ่งในสมัยนั้น คงจะมี ลักษณะเป็นบ้านเรือนธรรมชาติ ดังอยู่ในเขตพระราชฐานในคุมขังลูกหลวง ที่ต้องพระราชอาญา คำว่า “เรือนจำ” นี้ ต่อมาได้นำมาใช้เรียกชื่อสถานที่คุมขัง บุคคลทั่วไปต้องโทษ อาญา ตามพระราชบัญญัติลักษณะเรือนจำ รัตนโกสินทร์ศก 120 (พ.ศ. 2444)

“ขุน” เป็นสถานที่คุมขังผู้ต้องโทษพระราชอาญาอย่างหนึ่ง มีลักษณะเป็นเรือนฝ่า กระดาษ 3 ห้อง ใต้ถุนเรือนขุนหลุมไว้หนึ่งหลุมลึก 5 ศอก ขนาดกว้างยาวพอกนลงไปอยู่ในหลุม หรือ อยู่บนเรือนก็แล้วแต่จะได้พระบรมราชโองการคำรับเห็นใจเกล้าฯ

“ทิม” คำว่าทิมนี้ “เป็นห้องแควสำหรับพักและไว้ของในพระราชวัง และได้กล่าวว่า เป็นที่ขังคนไทยที่นั่นด้วย” ซึ่งปรากฏหลักฐานอยู่ในพงศาวดารราชกิจจานุเบกษาที่ 3 เล่ม 1 ฉบับเจ้าพระยา นิภากรวงศ์ตอน

“คุก” เป็นสถานที่คุมขังผู้ต้องพระราชอาญาอย่างหนึ่ง มีลักษณะเป็นโรงเรือนมีรั้วรอบขอบซิด จะก่อสร้างด้วยไม้ หรือก่ออิฐถือปูนก็แล้วแต่เจ้าบ้านเจ้าเมือง จะทำขึ้นในสมัยนั้น รอบบบริเวณนอกคุกเรียกว่า “หันเผยแพร่” ปราภกความในจดหมายเหตุ ลาลูแบร์ ของ ดร.เดอลาลูแบร์ อัครราชทูตกรุงฝรั่งเศส ซึ่งมาเขียนเรื่องทางสัมพันธไมตรีกับกรุงสยาม สมัยสมเด็จพระนารายณ์ มหาราช เมื่อ ค.ศ.1688 (พ.ศ.2230) ได้เล่าถึงคุกในกรุงศรีอยุธยาสมัยนั้นว่า เป็น คอก หรือ ทรงสร้างด้วยไม้ไผ่ ถูกฝังลูกลมอยู่ต่อลอดเวลา

3.1.2 สถานที่คุมขังในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

ลักษณะสถานที่คุมขังหรือชื่อที่ใช้เรียกสถานที่คุมขัง สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นนี้ เข้าใจว่าจะเรียกหรือทำแบบอย่างในสมัยกรุงศรีอยุธยาหมาดทุกอย่าง เช่นเรียกว่า คุก ตะราง เรือนจำ ตรุ ขุม ทิม สนม เป็นต้น แต่โดยทั่วไปแล้วมักจะรู้จักแต่เพียง คุก กับ ตะราง

คำว่า “คุก” ในด้านภาษาเข้าใจว่าจะมาจากภาษาเขมร คุก แปลว่า ตึกเล็กๆ สมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานิศาสน์วัดดิวงศ์ ทรงสันนิษฐานว่า คำว่า “คุก” ที่ขังนักโทษของเรوانางที่เป็นคำเขมร ในส่วนความหมายของทางราชการนั้น การราชทัณฑ์ได้ให้ความหมายของคำว่าคุกไว้ว่า หมายถึงที่คุมขังนักโทษที่มีกำหนดตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป

“ตะราง” คุกกับตะรางเป็นของคู่กันมาตั้งแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยา แต่ตะรางดังกล่าวว่า สร้างไว้หน้าคุกสำหรับใส่ลูกเมียผู้ร้ายอยู่หน้าคุกจึงคุสเมื่อนหนึ่งว่าจะให้คอยปรนนิบัตรนักโทษ ตะรางในสมัยก่อนโน้นมีอยู่หลายตะรางด้วยกันตะรางเหล่านี้สังกัดตาม กระทรวง ทบวง กรมที่ บังคับบัญชา กิจการนั้นๆ อยู่ เช่น ตะรางกลางโรม ตะรางกระทรวงนครบาลที่มีอยู่ทั้งหมด 12 ตะรางด้วยกันและในจำนวน 12 ตะรางนี้ ก็แบ่งแยกไปสังกัดในบังคับบัญชาของกรมนครบาลเสีย 8 ตะราง สังกัดกรมพลตรاةเวเนเดีย 8 ตะราง ความหมายของ “ตะราง” ในกรมราชทัณฑ์ หมายถึง สถานที่ใช้เป็นที่คุมขังผู้ต้องขังที่มีโทษตั้งแต่ 6 เดือนลงมากันนักโทษที่มิใช่โจรผู้ร้าย คือ มิไว้สำหรับนักโทษพัวที่มีโทษขนาดเบาไม่ร้ายแรงหนื่อนักโทษที่ขังคุก

คำว่า “เรือนจำ” เข้าใจว่าเป็นชื่อที่ตั้งขึ้นใหม่ในสมัยหลังพระปzag ในหนังสือเก่า สันนิษฐานว่าแต่เดิมที่คุมขังก็จะใช้เรือนไม้เนื่อง จำได้กำหนดเรียกว่า “เรือนจำ” ที่ว่าทำเป็นเรือนนั้น มีปรากฏอยู่ในหนังสือประมวลกฎหมายราชกิจจานุเบกษาที่ 1 หน้า 126 มีความว่า “กรรมการให้แต่ที่แต่เรือนตามไทยนักไทยเบาไว้ ณ กลางเมือง เรือน 3 ห้อง ฝากระดานตรึงเหล็กขุดลุ่มใต้ท้อง

เรือลึก 5 ศอก มีระดานปกบันลั่นกุญแจตามกฎสั่ง ให้ไว้บนเก้าอี้ ขุนเก้า ตามไทยหนักหรือเบา ถ้าไทยถึงตายให้ลงชุม

ที่กล่าวมานี้เป็นกฎหมายเดียรบากลงไทย ลูกหลวง ถ้าเป็นคนธรรมดายาจะเปลี่ยนแปลง บ้าง พวknกไทยผู้ร้ายมักจะใช้ว่าให้จำใส่คุกไว้ หรือจำไว้ ณ คุกกว่าจะตาย แต่ในพระ ไอยการ อาญาหลวง มีคำว่าให้จำใส่ตรุไว้ก็มี คำว่า “ตรุ” คุกใกล้กับ “กรุ” อ่ายองกรุใต้พระเจดีย์เก่าๆ ทำเป็น ห้องสี่เหลี่ยมนรรจุพระเครื่อง ตรุก็คงจะเป็นห้องทึบๆ ใต้ถุนบ้านหรือใต้ดินหรือจะอย่างเดียวกับที่ เรียกว่า ชุม นั่นเอง คำว่าชุม ก็หมายถึง บ่อ ตรุ กรุ ก็เป็นบ่อเป็นหลุม

ทิม ตามพจนานุกรมแปลว่า ห้องแควรสำหรับพัก และไว้ของในพระราชวังแต่ตาม ความหมายโดยทั่วไปหมายถึง โรงยาوا ที่ประชุมชนเช่น ทิมคาน ทิมสงษ์ ทิมขังคนไทย สามเดือน เจ้าฟ้ากรมพระยานริศราณุวัตติวงศ์ ทรงเข้าพระทัยว่า “ทิม” จะเป็นภาษาเขมร ทิมที่กล่าวว่า เป็น ที่ขังนักไทยด้วยน้ำไม่ได้หมายถึงไทยหนักอย่างพวknชักคูก ขังตะรง ถ้าจะเปรียบในปัจจุบันเห็น จะได้แก่ โรงพักหรือสถานีตำรวจนัก สรุปว่า ทิม น่าจะเป็นที่พักชั่วคราวของนักไทยเท่านั้นเอง

สม คำว่า สนมนั้น ความจริงไม่ได้หมายถึงที่คุณชักทั่วๆ ไป อย่างคุกตะรงดังกล่าว มาข้างต้น แต่เป็นที่คุณชักพิเศษที่อยู่ในความดูแลและควบคุมของพวknสนมน โดยเฉพาะ ในพระบรม หาราชวังชั้นในเดิม มีที่คุณชักอยู่ 2 แห่ง หลุบง่อมีความผิดต้องคำพิพากษาตัดสินของศาลรับสั่ง กระทรวงวัง หรือ พระบรมราชโองการ หรือมีพระราชเสาวนีขึ้นในสมเด็จพระบรมราชินีสั่งลงไทย ให้ขังหรือจำขัง ถ้าไทยเบิกต้องขัง หรือจำขังที่ศาลาว่าการกรมโขลง ถ้าไทยหนักต้องจำขังที่ ที่คุณชักฝ่ายใน การจำขังที่ศาลาว่าการกรมโขลงนั้น ถ้าผู้ต้องรับพระราชอาญาเป็นเชื้อพระวงศ์ เครื่องสังขสีกที่ใช้หุ่มด้วยผ้าขาว

การเด่าถึงถักษณะสถานที่คุณชักดังกล่าวมาแล้วข้างต้น เป็นการเดาเท่าที่จะพบหลักฐาน เพราะเป็นเรื่องเก่าเกินจะพนหาได้ด้วยตนเอง แต่ก็เข้าใจว่าจะทำให้เข้าใจถึงถักษณะและสภาพ ความแตกต่างของแต่ละสถานที่ตามหัวข้อที่กล่าวมาแล้วนั้นบ้างพอสมควร

3.1.3 สถานที่คุณชักสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ สมัยรัชการที่ 5

การราชทัณฑ์ในสมัยก่อนรัชการที่ 5 สมัยนี้เป็นการจำในกรุงเทพมหานคร และการ เรือนจำในหัวเมืองชั้นนอก ท่านองเดียวกันกับการที่ได้จัดแบ่งอยู่สมัยนี้ หรือที่เรียกว่าราชการ บริหารส่วนกลาง และราชการบริหารส่วนภูมิภาค

การเรือนจำในกรุงเทพมหานคร มีชื่อเรียกเป็น 2 อย่างคือ

1. คุก ในสมัยนี้มีอยู่ 2 แห่ง คือ คุกที่ตั้งอยู่หน้าวัดพระเชตุพน ตรงที่ตั้งกรมการ รักษากินแคนขยะนี้ ภาษาชาวบ้านท้าวไปเรียกคุกนี้ว่า “คุกหน้าวัดโพธิ์” แห่งหนึ่งและ “คุกหน้า วัง” ตั้งอยู่หน้าวัดชนะสงคราม ได้กำหนดท้องที่สมัยนี้เป็น แขวง อำเภอ พระราชวังบวรฯ

ปัจจุบันที่เป็นแขวงคลาดยอดพระนคร อีกแห่งหนึ่ง คุก wang หน้าไม่สูงมีชื่อเสียง เพราะประชาชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้พูดถึงคุก wang หน้าแม่ในประวัติศาสตร์ก็เป็นนิ่งแต่เพียงว่า มีคุก wang หน้าอยู่ที่หน้าวัดชนะสงครามเท่านั้น ได้ถูกยุบเลิกไปตั้งแต่เมื่อใดไม่ปรากฏหลักฐาน

2. ตะรangs ในพระนครสมัยนั้นใช้เป็นที่คุมขังนักไทยที่มีกำหนดโทษตั้งแต่ 6 เดือนลงมา และนักไทยที่มิใช่ชาวร้าย รวมถึง ผู้ที่กระทำผิดพระราชอาญาที่ซงไวระห่วงพิจารณาอรรถคดีด้วย ตะรangs มีอยู่หลายตะรangs ซึ่งสังกัดอยู่ตามกระทรวง ทบวง กรม ที่บังคับบัญชา กิจการนั้นๆ สาเหตุที่ตะรangs ต่างๆแยกขึ้นกันไปสังกัดในกระทรวง ทบวง กรมต่างๆกันนี้ ก็โดยเหตุที่การศาลสถิตยุติธรรมในสมัยก่อน ร.ศ.110 (พ.ศ.2434) ได้แยกขึ้นกันอยู่ในกรมต่างๆ ดังนี้ คือ ศาลครอบครัว ศาลแพ่งเกณฑ์ ศาลแพ่งกลาง ศาลกรบท่าชัย ศาลกรบท่าข瓦 ศาลต่างประเทศ ศาลราชตระกูล ศาลรัตน์ ศาลสรรพากร ศาลธรรมการ ศาลกรทั่วไป ศาลอาญา nation ศาลอุทธรณ์ กรมมหาดไทย ศาลกรรณานา รวมศาลฎีกาด้วย เป็น 16 ศาล

สถานที่ตั้งและลักษณะสถานที่คุมขังของ “ตะรangs” ที่ตั้งตะรangsของแต่ละกรมนั้น แล้วแต่กรมนั้นจะหาที่คินได้ เมื่อหาที่คินของทางราชการไม่ได้ก็ต้องใช้ที่คินส่วนตัวของอธิบดีผู้พิพากษา สมเด็จกรมพระยาดำรงราชานุภาพ ได้ทรงกล่าวไว้ในนิทานโนบราณคดี ตะรangs นี้มีกำแพงก่อด้วยอิฐ ปูน สามด้าน ด้านหน้าอยู่ริมคลองวัดราชบพิธ ด้านหลังและด้านตะวันออกติดบ้านหลวงพินัยนิติศาสตร์ (สุทธิ เพ็ญครร.) ตุลาการศาลต่างประเทศ ด้านตะวันตกติดบ้านท่านล้มนายครรเพ็ญ ที่คุมขังเป็นโรงไม้จริงใหญ่ชุมชนักไทยได้เติมดังกล่าวพื้นปูกระดาน ระเบียบการคุมขังภายในคล้ายกับหลักการคุกใหญ่แต่ลดหย่อนผ่อนเบากว่ามาก เพราะนักไทยที่มีโทษไม่ถึงขั้นมหันต์ ไม่ค่อยพยศพิศสงนักนักจากจะเป็นเหตุให้นักไทยหลบหนี หรือก่อการร้ายอย่างหนึ่งอย่างใดเกิดขึ้น จึงควบขันการควบคุมขังบังคับ บัญชา ป้องกัน เนพาราย ตะรangs ในกรุงเทพมหานคร ในสมัยรัตนโกสินทร์ศก 110 นั้น พожะมีหลักฐานยืนยันได้ว่า ได้มีการคุมขังผู้ต้องพระราชอาญาไว้ตามบ้านเจ้าขุนนาง แล้วเจ้าขุนนางก็มีตารางไว้สำหรับคุมขัง อยู่เควา ข้างบ้านหรือ จวนของท่านอีกด้วย

คำว่า “หันเผยแพร่” เป็นคำที่เกี่ยวข้องกับการราชทัณฑ์ หรือการคุกและการตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี และนี่เป็นคำที่รักษาประวัติศาสตร์ ดังจะเห็นได้ในสมัยกรุงศรีอยุธยา ก็ได้มีถนนชื่อ “หน้าหันเผยแพร่” อยู่จนถึงทุกวันนี้ แม้แต่ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ก็ยังมีถนน “หน้าหันเผยแพร่” ซึ่งเป็นถนนสายหนึ่งข้างกระทรวงยุติธรรม เริ่มต้นตั้งแต่ถนนกระทรวงกลาโหมด้านหนึ่งอ่อนนาไปตามคลองหลอดไปจดแม่พระธนบุรีอุทกทาน แต่ต่อมาทางการได้แบ่งส่วนการเรียกชื่อถนนเสียใหม่แบ่งให้เป็นชื่อถนนราชดำเนินเสียตอนหนึ่ง แล้วแบ่งถนนซอยข้างกรมอัยการและเนตบันทิตยสภาให้เป็นชื่อถนน “หน้าหันเผยแพร่” มีป้ายบอกชื่อถนนไว้ชัดเจน เพราะบริเวณหันเผยแพร่ตั้งอยู่ที่ด้านหน้าและด้านข้างเรือนจำกองลหุไทย เมื่อ ร.ศ.109

ที่แห่งใดก็ตามถ้าเป็นที่คุณชั้นนักไทย อ่านริเวณแห่งนั้นจะมีเนื้อที่เหลือไว้สำหรับปลูกบ้านเรือนผู้คุณซึ่ง พำนัง พัศดิ์ ได้อยู่อาศัย อยู่ดูแลนักไทยในคุกหรือตระรังนั้น และอาคารบ้านเรือนที่ปลูกในบริเวณคุกหรือตระรังนั้นมีชื่อเรียกกันแต่โบราณว่า “หันในหันเผยแพร่” ดังนั้นการที่เรียกถนนหน้าหันเผยแพร่ในกรุงศรีอยุธยาเกิดหรือในกรุงรัตนโกสินทร์ตี จึงเป็นชื่อที่แสดงให้รู้ว่า ครั้งหนึ่งเคยเป็นที่ดังคุกหรือตระรังมาก่อน และก่อนจะเข้าถึงคุกหรือตระรังอันเป็นที่คุณชั้นนักไทยนั้นจะต้องผ่านประตูหนึ่ง ล่วงเข้าบริเวณคุกหรือตระรัง ประตูนี้ก็เรียกว่า “ประตูหันเผยแพร่” และที่หน้าหันเผยแพร่นี้ จะมีถนนหรือทางเดินแต่จะเปิดให้เดินเป็นเวลา เช่นในตอนเช้าเปิดให้เดินผ่านเรียก “เผยแพร่” ตอนเย็นปิดเรียกว่า “หัน” ถ้าปิดหันเผยแพร่ไว้ราวก็เดินผ่านไม่ได้

ขณะนี้ “หันเผยแพร่” หมายถึงบริเวณพื้นที่อันเป็นสถานที่ร่องบริเวณเรือนจำกองลงหุ่นไทยในกรุงเทพฯ สมัยนั้น และเป็นอาณาบริเวณที่ใหญ่โตกว้างขวางมากพอสมควร การคุกการตระรังในสมัยปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปคงเหลือแต่นาม “หน้าหันเผยแพร่” ไว้เป็นประวัติศาสตร์ให้ศึกษาเท่านั้น

3.1.4 การเรือนจำหัวเมืองชั้นนอก

เรือนจำในหัวเมืองชั้นนอกก่อสร้างโดยรัตนโกสินทร์ศก 110 ได้แบ่งเจ้าสังกัดออกเป็นหัวเมืองฝ่ายใต้ขึ้นอยู่ในกระทรวงคลาโภม มีสมุหคลาโภมเป็นผู้บัญชาการ หัวเมืองฝ่ายเหนือขึ้นอยู่กับกระทรวงมหาดไทย มีสมุหนายกเป็นผู้บัญชาการ (เรียกว่ามหาดไทยฝ่ายเหนือ) ยกเว้นเรือนจำในเขตแม่ทักรุงเทพฯ เช่นเรือนจำจังหวัดปทุมธานี นนทบุรี ธัญบุรี มีนบุรี นครเขื่อนขันธ์ (พระประแดง) สมุทรปราการ ขึ้นอยู่ในกระทรวงคนบาตร ทั้งนี้ เพราะเป็นแบบฉบับการปกครองแผ่นดินในสมัยนี้ (พ.ศ.2325 – 2411)

เดิมหน้าที่การใต้สวนผู้ร้าย และการตุลาการ ในหัวเมืองชั้นนอกในสังกัดกระทรวงมหาดไทยก็คือ กระทรวงคลาโภมก็คือ รวมอยู่ในหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ว่าราชการ เมือง ซึ่งมีที่คุณชั้นนักไทย และผู้อยู่ในระหว่างใต้สวนพิจารณาคดี เรียกว่า “ตระรังประจำเมือง” เมืองละแห่ง (บางแห่งเรียกคุก) บางเมืองก็มีอาณาเขตกว้างขวาง มีพลเมืองมากก่อสร้างที่คุณชั้งย่อยตามอำเภอ การคุณชั้นนักไทยในสมัยนี้หากไม่มีกฎหมายขึ้นบังคับในการคุณชั้นนักไทยไว้โดยเฉพาะไม่ยอมแล้วแต่ผู้ว่าราชการเมืองจะวางขึ้นใช้เองตามที่เห็นสมควรบ้าง หรืออาศัยพระราชกำหนดกฎหมายที่ตราไว้ในกฎหมายตราสามดวง มาใช้ปฏิบัติต่อนักโทษเช่น

ให้จำ ๕ ประการ ๓ ประการไว้ในคุก

ให้ผู้รังเมือง ผู้รังกรรมการแต่งพนักงานให้ไปตรวจคุกเนื่องๆทั้งกลางวันและกลางคืน ผู้อยู่ในระหว่างพิจารณาใต้สวนคดีหาผู้ประกันตัวไม่ได้ เอาจำไว้สองวัน สามวัน เป็นต้น

ตามหัวเมืองในสมัยนั้นประเพณีอีกอย่างหนึ่ง ที่ไม่มีศาลาสรุบㄚลตั้งประจำสำหรับว่าราชการบ้านเมือง เหมือนอย่างทุกวันนี้ เจ้าเมืองตั้งบ้านเรือนอยู่ที่ไหน ก็ว่าราชการบ้านเมืองที่บ้านของตนเหมือนอย่างเสนาบดี เจ้ากระทรงในราชธานีว่าราชการที่บ้านตามประเพณีเดิม บ้านเจ้าเมืองพิคกับบ้านของคนอื่นเพียงที่เรียกกันว่า “ຈານ” เพราะมีศาลาโถงปลูกไว้ริ้วข้างบ้านหลังหนึ่งเรียกว่า “ศาลาກลาง” เป็นที่สำหรับประชุมกรรมการเวลามีการงาน เช่น รับท้องตราหรือปรึกษาราชการ เป็นต้น

การบริหารงานเรือนจำทั้งหัวเมืองฝ่ายใต้และฝ่ายเหนือ คงมีหลักเกณฑ์ในการบริหารราชการท่านองเดียวกันจึงขอทำการบริหารราชการของ “กรมมหาดไทย” ซึ่งบังคับบัญชาหัวเมืองฝ่ายเหนือ มีหน้าที่รับผิดชอบ การสืบสาน ใจผู้ร้ายและการเรือนจำซึ่งพ่อจะมีหลักฐานอ้างอิงมา กันล่าวไว้ตามสมควร

“กรมมหาดไทยฝ่ายเหนือ” กรมนี้เรียกชื่อเก่าในทำเนียบกระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่การสืบสวนโจรผู้ร้าย และการเรือนจำในหัวเมือง กรมที่มีเจ้ากรม และตามหัวเมืองมียิกกระบัตร ณ ผลัดๆ ละคนเป็น 17 คน ตามเมืองมียิกกระบัตรเมืองละ 1 คน และมีแห่งละ 1 คน หรือ 2 คน แล้วแต่การมากน้อย บัดนี้มียิกกระบัตร 34 คน แบ่ง 73 คน รวม 237 คน กรมมหาดไทยฝ่ายเหนือ แบ่งการบังคับบัญชาออกเป็น 3 แผนกคือ แผนกรักษาพระอัยการ 1 แผนกสืบสวนโจรผู้ร้าย 1 แผนกรีอนจำ 1

นักไทยเรื่องจำตามหัวเมืองเวลานี้นับว่าเป็นกำลังสำคัญของบ้านเมืองอย่างหนึ่ง เพราะเหตุว่าในภาระที่ได้รับอนุญาตให้ได้ในการซ้อมแซม การก่อสร้าง และการรักษาถนนทางต่างๆทุกๆปีมีเงินแต่เล็กน้อย แม้แต่เมืองที่ได้ตั้งสุขากิบาลแล้วก็ต้องไม่ได้อาศัยใช้แรงงานนักไทยจะเกิดความลำบากและขัดข้องเป็นอันมาก การใช้แรงงานนักไทยตามที่ว่ามานี้เป็นการใช้เฉพาะราชการนั้นแต่เดิมมาผู้ว่าราชการเมืองกรรมการได้เคยอาศัยใช้สอยแรงงานนักไทยในการส่วนตัวบ้าง แต่ในช่วง 2-3 ปีที่ล่วงมาแล้ว คุกกับตะรง มีวิธีควบคุมต่างกัน คือ คุกนั้นต้องเป็นที่มั่นคงแข็งแรงและนักไทยที่อยู่ในคุกไม่ให้ออกจ่ายทำงานภายนอก บังคับให้ทำงานหนักอยู่ในบริเวณคุกนั้นเอง จึงพิจารณาในที่นี้จึงเห็นว่าให้มีคุกขึ้นมาหลาย ใหญ่ที่ต่ำกว่า 5 ปี ลงมา ให้จำไว้ที่ตะรงเมือง

3.1.5 การปฏิบัติต่อนักโทษ

ในสมัยโบราณการลงโทษได้กระทำกันอย่างรุนแรง เนื่องจากมีวัตถุประสงค์ในการแก้แค้น ซึ่งจะปฏิบัติต่อนักโทษในลักษณะที่โหดร้าย ทารุณ ขาดศีลธรรมและมุขยธรรม อีกทั้งยังถูกของชำรุดพั้นชนาการอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ยังต้องเสียค่าธรรมเนียมให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ อีกด้วยในสมัยนี้การปฏิบัติเช่นนี้ ทางไม่มีแต่ในประเทศไทย ในประเทศอื่นๆ ก็ได้ปฏิบัติ

ทำงานองค์เดียวกัน แต่ได้มีวิพัฒนาการในทางที่ดีขึ้นในระยะเวลาต่อมาโดยเปลี่ยนไปในทางแก้ไขยิ่งกว่าการแก้แค้น เมื่อปรัชญาในการลงโทษได้เปลี่ยนแปลงไป ปัจจัยในการเกือบหนุนความเป็นอยู่ของนักไทยก็ค่อยๆ ดีขึ้นตามลำดับ การปฏิบัติต่อนักไทยในสมัยก่อน ย้อนต้นมาจนถึงการปัจจุบันตามลำดับต่อไป

3.1.6 ค่าธรรมเนียมนักไทย

นักไทยต้องเสียค่าธรรมเนียม ปรากฏหลักฐานอยู่ในกฎหมายตราสามดวง ในรัชกาล Xu หลวงสรศักดิ์

3.1.7 เครื่องพันธนาการลงทัณฑ์และทราบต่อผู้กระทำผิดหรือนักไทย

การใช้เครื่องพันธนาการ เป็นเครื่องลงโทษ เครื่องทราบและเครื่องจองจำ เพื่อป้องกันการหลบหนีของนักไทย ได้ใช้กันอย่างแพร่หลาย ตั้งแต่สมัยต้นกรุงศรีอยุธยา แบ่งออกได้เป็น 3 ชนิด ได้แก่ เครื่องพันธนาการ 1 เครื่องทราบเกี่ยวกับจาริตนราลา 1 เครื่องลงทัณฑ์ เกี่ยวกับการประหารชีวิต 1 เครื่องพันธนาการ ได้แก่

1. ตรวนหรือ คุณสามัญเรียกโว่ ที่ปลายตรวนทั้งสองข้างมีวงแหวนติดอยู่เพื่อใช้拴ม ข้อเท้า หรือ ข้อมือของนักไทย ระยะห่างจากวงแหวนข้างหนึ่งถึงวงแหวนอีกข้างหนึ่ง ยาวที่สุด 65 ซม. ส่วนเส้นผ่านศูนย์กลางของตรวนและถูกโว่ระหว่างวงแหวนมีแตกต่างกันหลายขนาด

2. ตรวนขานกยาง มีลักษณะเป็นหลักสองท่อน ตรงกลางมีวงแหวนไม่ใหญ่กัด เเพื่อเชื่อมเหล็กสองท่อนให้ติดติดกัน ปลายมีวงแหวนสำหรับใส่ข้อเท้านักไทย ใช้ลงโทษเมื่อผู้ต้องขังกระทำผิดวินัยของเรือนจำ

3. ตรวนขาต่าง เป็นเหล็กหนึ่งท่อนขวางระหว่างระหว่างแข็ง และปลายมีวงแหวนสำหรับใส่ข้อเท้าของผู้ต้องขังทั้งสองข้าง

4. โซ่พวงคอ มีห่วงหรือวงแหวนสำหรับสวมผู้ต้องขัง และมีโซ่ล้านมาที่ข้อเท้าปลายโซ่พวงแหวนสวม สำหรับคล้องติดกับตรวนที่เท้าอีกทีหนึ่ง

5. เหล็กร้อย ใช้กับผู้ต้องหาที่เป็นผู้ร้ายสำคัญจะของจำตัวรวมที่ขาเพื่อป้องกันการหลบหนีหรือก่อการร้ายเวลาขึ้นเรื่องขังเพื่อหลบหนอน และมีเหล็กขีดกับพื้นห้องเพื่อใช้สอดเหล็กร้อยให้ตรึงอยู่กับพื้นห้องแล้วใส่กุญแจที่หัวเหล็กร้อย เพื่อมิให้ถอดเหล็กร้อยออกจากที่ยึดติดพื้นได้

6. เหล็กครอบเอว มีลักษณะ โถงเป็นรูปวงกลม ปลายมีรูทั้งสองข้าง เพื่อใช้ตะปูหรือเหล็กสอดเข้าในรูทั้งสองข้าง แล้วขี้มิให้ติดกัน

7. เหล็กครอบข้อเท้า ใช้สวมข้อเท้าผู้ต้องขังเวลานอน แล้วใช้เหล็กยาวร้อยเพื่อตรึงให้อยู่กับที่เป็นการทราบและป้องกันการหลบหนี

8. ตะ โทางก ทำด้วยไม้ ลักษณะคล้ายข้อ แต่กว่าข้อรา 3 เท่า ใช้กับนักไทยที่มีไทยหนักใช้ส่วนที่ค่อ

9. กลังหรือคลังลักษณะเป็นไม้ระบบทอที่ร้อยโซ่หรือเชือกเข้ากลางระบบทอ ให้เชือกหรือโซ่โผล่ออกทางปลายสองข้างของระบบทอ ในประเทศจีนสมัยโบราณ ก็ใช้กลังล่ามนักไทยเรียกว่าลามระบบทอไม้

10. ข้อ มี 2 ชนิด คือ ข้อมือและข้อเท้า ข้อไม้ทำด้วยไม้เนื้อแข็งรูปร่างคล้ายเสาสี่เหลี่ยม ที่ตัวไม้จะเป็นช่องทะลุตลอด ขนาดพอให้ไม้ทั้งสองสอดเข้าไปได้ ปลายเท้าโผล่ออกข้างหนึ่ง ด้านบนของซ่องที่สอดไม้ทั้งสอง มีลิ่มตอกบังคับระหว่างกลางไม้ให้คงที่กลับออกมาได้ ข้อมือมีลักษณะเช่นข้อเท้า แต่ไม่ตั่งมีขนาดกว้างหนา Yah น้อยกว่าข้อเท้า

11. ตา ใช้ได้ที่คอผู้ต้องหาดือญาหรือนักไทยในสมัยโบราณ คาดทำด้วยไม้ไผ่หรือไม้เนื้อแข็งที่ตอนหัวและท้าย มีไม้ลักษณะให้ติดกันตรงกลางมีไม้ลักษณะสองอัน เพื่อสวมครอบเป็นเครื่องลงไทยที่ใช้กันแพร่หลายมาก

3.1.8 เครื่องทราบ

ปรากฏในกฎหมายตราสามดวง ที่ใช้ปฏิบัติกันมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ ใช้เป็นวิธีการได้ส่วนความจริงจากจำเลยหรือผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำการผิดอาญาแห่งเดียว ด้วยการทราบต่างๆ ให้เกิดความทุกข์ทราบ เพื่อให้รับสารภาพ เครื่องทราบมีหลักฐานปรากฏอยู่ในบัญชีของพิพิธภัณฑ์การราชทัณฑ์ดังนี้

(1) ไม้บีบเล็ก ลักษณะเป็นไม้เนื้อแข็งสองอัน ปลายสองข้างเป็นปุ่มและเรียวลงไปตอนกลางไปปีดปลายหนึ่งไว้ด้วยเชือก เพื่อเอาบีบลงตรงเล็บผู้ที่ถูกสอนสวนแล้วเอาเชือกรัดขัดปลายอีกด้านหนึ่งให้แน่น และว่าใช้ค้อนไม้เนื้อแข็งทุบลงไป - ตามไป

(2) ไม้บีบมัน ทำด้วยไม้เนื้อแข็งสองอัน ปลายข้างหนึ่งใช้เชือกผูกไว้อีกด้านหนึ่งมีเชือกขันตรงกลางมีปุ่มสองปุ่มสำหรับใช้ตรึงมันทั้งสองข้าง แล้วขันเชือกให้แน่นเข้าๆ ที่ลับน้อยพร้อมกับถามว่าได้กระทำการผิดจริงหรือไม่

(3) ไม้ตอกเล็บ ทำด้วยไม้ไผ่แก่ ๆ 2 ชิ้นปะลายน้ำมือนปากเปิดเป็นรูปเล็บมือตอกเข้าในระหว่างได้เล็บมือกับปลายนิ้วของผู้ถูกคำให้การ

(4) ไม้ข่าย่าง ลักษณะเป็นไม้ 3 ท่อนกลมปลายมีเหล็กแหลมหุ้ม สำหรับเสียบลงดินส่วนปลายอีกด้านหนึ่งมัคร่วมกัน แล้วเอาตัวผู้ร้ายมานั่งเฉย ๆ ข้างบนมีเชือกมัด

(5) ทึบทราบมีลักษณะคล้ายทึบคอมีฝาปิดมีรูเจาะไว้สองรูเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณครึ่งนิ้วสำหรับหายใจ ผู้ร้ายที่นอนในทึบไม่สามารถพลิกตัวได้ ร้อนและอึดอัดไม่เห็นเดือนเห็นตะวัน

3.1.9 บุคคลที่ควรของจำและไม่ควรของจำ

ตามปกตินักไทยต้องจำตรวจอย่างเดียว ไม่ต้องจำพวงคอ ส่วนจะต้องจำตรวจขนาดใด หรือไม่ต้องจำนั้น ให้เป็นไปดังนี้

นักไทยชายให้จำตรวจขนาดที่ 2 เว็บแต่อายุต่ำกว่า 18 ปี, ชรา, ป่วยไข้, ทุพพลภาพ หรือ นักไทยจำคุกฐานลหุโทษตามกฎหมายลักษณะอาญา หรือนักไทยที่ศาลสั่งจำแทนค่าปรับ ไม่ต้อง จำตรวจ

นักไทยหญิง ให้จำตรวจขนาดที่ 3 ข้อยกเว้นเช่นเดียวกับนักไทยชาย แต่หากเรื่องจำได้ มีกำแพงและห้องขังก่อศ้ายาหาร วัตถุที่มีลักษณะมั่นคง เป็นอันไม่ต้องจำตรวจแก่นักไทยหญิงทุก ประเภท

นักไทยที่ได้ยกขึ้นตามข้อบังคับให้เป็นนักไทย ชั้นที่ 1 ชั้นที่ 2 นักไทยยานในสามัญ นักไทยยานในตรวจ ให้ทำเป็นพิเศษดังนี้

นักไทยชั้นที่ 1 ให้จำตรวจขนาดที่ 3

นักไทยชั้นที่ 2 ให้จำแต่วงแหวนตรวจขนาดที่ 3 ไม่ต้องมีลูกโซ่

นักไทยยานในสามัญกับนักไทยยานในตรวจ ไม่ต้องจำตรวจ

เครื่องพันธนาการของจำนั้นเป็นเครื่องมือในการลงอาญาแก่ผู้ต้องพระราชอาญา ประการหนึ่งและเป็นเครื่องมือในการป้องกันยันยั่งมิให้นักไทยหลบหนี หรือก่อภัยขันตรายอีก อย่างหนึ่ง เมื่อได้มีการเปลี่ยนการปักครองจากสมบูรณ์ยาสิทธิราชมาเป็นการปักครองระบบ ประชาธิปไตย ได้มีพระราชบัญญัติขึ้นใหม่ บรรดาเครื่องพันธนาการของจำที่ใช้มาแต่ก่อนจึงได้ถูก ยกเลิกไป และได้กำหนดเครื่องพันธนาการขึ้นใหม่ ตามกฎหมายทรงมหาดไทยออกตามความ มาตราใน 58 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์พุทธศักราช 2479 มีอยู่ว่า เครื่องพันธนาการอันใช้แก่ ผู้ต้องขังนั้น กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

1. ตรวจ
2. ภูมิแจ่มือ
3. โซ่ล่าม

นโยบายของกรมราชทัณฑ์ในการใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องขังนั้น ในปี พ.ศ. 2486 ได้มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายของกรมราชทัณฑ์ โดยคำสั่ง ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง มหาดไทย กล่าวว่าคือ นักไทยที่จะไปทำการใด ๆ นอกเรือนจำให้คัดเลือกนักไทยที่มีความ ประพฤติเรียบร้อยเป็นที่วางใจได้ ให้กดขันให้แต่งกายให้สะอาดเรียบร้อย และห้ามไม่ให้จำเครื่อง พันธนาการ

ต่อมาในปี พ.ศ. 2500 ได้มีบัญญัติแห่งกฎหมายห้ามมิให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่ ผู้ต้องขังแต่เมื่อยกเว้นบางประการ เช่น ผู้ต้องขังเป็นบุคคลที่น่าจะทำอันตรายต่อชีวิต หรือร่างกาย

ของตนเอง หรือผู้อื่นเป็นบุคคลวิกิจกรรม อันอาจเป็นภัยต่อชีวิต หรือ ร่างกายของตนเอง หรือ ผู้อื่น เป็นบุคคลวิกิจกรรม อันอาจเป็นภัยต่อผู้อื่น หรือ พยายามหลบหนีการควบคุม เป็นต้น จำเป็นจะต้องใช้เครื่องพันธนาการ ซึ่งเป็นกรณีที่จำเป็นจริง ๆ การใช้เครื่องพันธนาการมิใช่เป็นการลงโทษทางวินัยแก่ผู้ต้องขัง หากผู้ต้องขังทำผิดวินัยของเรือนจำ ควรทำการลงโทษตามวินัยตามที่เหมาะสมแก่กรณีไป การที่จะนำผู้ต้องขังออกนอกเรือนจำ และ จำเป็นต้องใช้เครื่องพันธนาการ ก็ให้ใช้แต่เพียงกุญแจเมื่อเว้นแต่คนต้องขังในคดีอุกกรรช ถ้าจำเป็นต้องใช้ตรวน พยายามให้ ผู้ต้องขังที่ถูกจำครวนนั้น ปรากฏตัวโดยเบิดเผยต่อสาธารณชนให้น้อยที่สุด ทั้งนี้ เพราะเหตุที่ว่า ประเทศไทยเป็นประเทศที่เพียบพร้อมด้วยวัฒนธรรมสูง การจำเครื่องพันธนาการนั้นเป็นการ ชี้ให้เห็นว่ามีวัฒนธรรมอันดีด้วย

การประกันเชิงล้ำ เป็นวิธีการในการปล่อยนักโทษชั่วคราว ต่อผู้ต้องพระราชอาญาใน สมัยกรุงศรีอยุธยาจนถึงกรุงรัตนโกสินทร์ ตามกฎหมายตราสามดวง ตามปกตินักโทษแม้มีโทษ น้อยเพียงใดก็ตามจะถูกอกจากตะราง ไปไหหนมาไหน ไม่ได้เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นพิเศษ โดย นักโทษผู้ขอลาได้ประกอบคุณงามความดี และ โทษที่เหลือมีจำนวนน้อย และ ผู้มีหลักฐานมั่นคงมี ทรัพย์สินประกอบค่าเสียหายไว้ด้วย นักโทษที่ได้รับการประกันเชิงล้ำสามารถไปไหหนได้ภายในวัน เวลา ที่ได้รับอนุญาต

3.1.10 ชีวิตความเป็นอยู่ในคุกหรือตระrage

การรับนักโทษเข้ามาในคุกสมัยก่อนเรียกว่า “การขึ้นคุก” จะมีหมายมาพร้อมกับ นักโทษ เจ้าหน้าที่จะต้องลงบัญชีประวัตินักโทษ นักโทษที่เจ้าพนักงานรับไว้นั้น จะต้องแบ่ง ออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. จำพักครุโทษ เป็นนักโทษที่เข้าใหม่ นักโทษจำพักนี้ต้องทำงานหนัก จะต้อง จำครวนที่ข้อเท้ากับวงแหวนที่คอก ที่วงแหวนให้ห้อยคลากไม้ท้าสีดำแวงด้วยห่วงเหล็ก จากรึก หมายเลขประจำนักโทษ ประเภทนักโทษ วัน เดือน ปีที่ขึ้นคุก และกำหนดโทษ
2. จำพักมัชym ไทย ได้แก่พวนนักโทษที่มีความอุตสาหะทำงานด้วยความเพียร มี ภารกิจราชการเรียบร้อย เป็นนักโทษพักครุโทษมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี
3. จำพักลหุโทษ เป็นพวนที่คัดเลือกเลื่อนมาจากการมัชym ไทย ไม่จำต้องครวน และ วงแหวน แต่ต้องแต่งเครื่องนุ่งห่มนักโทษ และคลากไม้ที่ระบุหมายเลขประจำตัว ประเภท วัน เดือน ปีที่ขึ้นคุก กำหนดโทษ และวันพันโทษ ให้แขนไว้ที่เอว

นอกจากนักโทษ 3 จำพักนี้แล้ว ยังมีนักโทษที่คำสั่งพิเศษ นักโทษหญิง นักโทษวัยรุ่น นักโทษเสียจริตและนักโทษต้องโทษประหารชีวิต จะต้องแยกขังไว้ต่างหาก ไม่ให้ปะปนกับ นักโทษประเภทอื่น

3.1.11 การกินอยู่หลับนอน

นักไทยต้องนอนบนพื้นไม่มีม้าไม่เตี้ยยาวๆ วางบนยกพื้นขึ้นอีกชั้นหนึ่งสำหรับหมุนศีรษะ มีการเข้านอนเป็นเวลา ห้ามส่งเสียงดังอีกทีก หรือ ทะเลาะวิวาทกัน

ในเรื่องอาหารการกินของนักไทย หลวงต้องจ่ายให้ตามพิกัด ซึ่งกล่าวไว้ในเรื่องประวัติเรื่องจำกองหันต์ไทย ส่วนเครื่องนุ่งห่ม นักไทยชายนุ่งกางเกงขายาวเกินเข่าลงไป 4 นิ้ว กับสวมเสื้อแหะะคอแบบสันพอกเกินข้อศอก กับมีหมวกกระโлоสีเดียวกันกับเครื่องนุ่งห่ม นักไทยหญิงนุ่งผ้าโจงกระเบนสวมเสื้อแหะะคอแบบยาว มีผ้าขนาดผ้าขาวม้าห่มด้วย

ชีวิตของนักไทยในสมัยปัจจุบัน ซึ่งได้วัดนาการมาจากนวนธรรมเนียมสมัยก่อน แต่ได้มีการพัฒนาในหลาย ๆ ด้าน เช่น ได้จัดให้มีการอบรมศิลธรรม วัฒนธรรม อบรมความรู้ทางด้านกฎหมาย มีการฝึกวิชาชีพ หรือเล่นกีฬา ซึ่งเป็นประโยชน์มากขึ้น

3.1.12 ธรรมเนียมรางวัลคะแนน

ธรรมเนียมรางวัลคะแนน ได้มีขึ้นเพื่อโน้มน้าวชักจูงใจ ซึ่งเป็นการให้คะแนนนักไทย ที่มีความประพฤติดี ตั้งใจทำงาน เพื่อส่งเสริมให้นักไทยกลับคุณเป็นพลเมืองดี

นักไทยที่มีความประพฤติดี ปฏิบัติตามกฎข้อบังคับ และทำงานด้วยความเพียรตลอดเดือนจะได้รางวัลคะแนนเดือนละ 4 คะแนน โดยเป็นรางวัลสำหรับความประพฤติดี มีความดุลสาหะกระทำตามข้อบังคับ 2 คะแนน และ เป็นรางวัลสำหรับความเพียรที่ได้ทำงานดี 2 คะแนน ซึ่งเป็นคะแนนอัตราปกติที่นักไทยจะได้รับ นักไทยที่ได้เลื่อนชั้นสูงขึ้นได้รับคะแนนมากขึ้น คือ

1. นักไทยที่ได้เลื่อนจากชั้นมัธยมไทย ขึ้นเป็นจำพวกลูกไทย ได้คะแนนเพิ่มอีก 1 คะแนน

2. นักไทยจำพวกลูกไทย ถ้าได้เลื่อนเป็นนักไทยยามใน ได้คะแนนเพิ่มอีก 2 คะแนน
3. นักไทยยามในถ้าได้เลื่อนเป็นนักไทยผู้ตรวจสอบ ได้คะแนนเพิ่มอีก 3 คะแนน
4. นักไทยผู้ตรวจสอบถ้าได้เลื่อนเป็นนักไทยผู้คุ้ม ได้คะแนนเพิ่มอีก 4 คะแนน

นอกจากนี้หากนักไทยได้ทำความชอบในเหตุ 4 ประการ ต่อไปนี้ จะได้รับคะแนนพิเศษอีก

1. นักไทยทำสิ่งของด้วยฝีมือดีเยี่ยม
2. ได้แจ้งเหตุที่นักไทยอื่นคิดประทุร้ายเจ้าพนักงาน หรือคิดจะหนีคุก
3. ได้ช่วยป้องกันอันตรายเจ้าหน้าที่ หรือ เพื่อนนักไทย ที่มีนักโทษฝ่ายหนึ่งทำร้าย
4. ป้องกันคนจนหนีคุก ช่วยระจับเพลิงไหม้ กับช่วยป้องกันการฆ่าตัวตาย

คะแนนพิเศษที่นักไทยจะได้รับนี้ได้กำหนดว่าเท่าใด สุดแล้วแต่เจ้าพนักงานผู้ใหญ่จะกำหนดตามเหตุการณ์นั้นๆ

นโยบายในการพื้นฟูบุณฑิตใจคนชั่วให้กลับตนเป็นคนดี เป็นนโยบายที่ราชทัณฑ์ไทยได้ใช้ต่อเนื่องกันมาเป็นเวลาเกือบศตวรรษแล้ว และปัจจุบันยังคงใช้หลักนโยบายนี้อยู่ ซึ่งมีคุณที่พื้นไทยไปจากเรือนจำสามารถกลับเนื้อกลับตัวเป็นพลเมืองดี ซึ่งเป็นประโยชน์แก่สังคม

การลดวันต้องโทษจำคุกมิใช่เป็นการลดโทษตามคำพิพากษา เพราะผู้ที่จะลดโทษได้นั้นคือ ศาล หรือ ประมุขแห่งรัฐที่ใช้อำนาจในการอภัยโทษเท่านั้น แต่การลดวันต้องโทษจำคุกหมายถึงการลดระยะเวลาที่จะถูกคุกขังอยู่ในเรือนจำ โดยปล่อยตัวนักโทษออกไปอยู่ภายนอกเรือนจำ ภายใต้เงื่อนไขการคุุมประพฤติ เช่นเดียวกับการพักการลงโทษ ซึ่งเป็นมาตรการที่ทำให้นักโทษตั้งใจรับการอบรม ตั้งใจทำงานฝึกวิชาชีพมากขึ้น

นักโทษที่จะได้รับการลดวันต้องโทษจำคุกนั้น คือ นักโทษชั้นเยี่ยม ได้เดือนละ 5 วัน ชั้นดีมากได้เดือนละ 4 วัน ชั้นดีได้เดือนละ 3 วัน โดยวันที่ได้ลดนี้จะถูกเก็บสะสม เพื่อโอกาสที่นักโทษ จะถูกปลดปล่อยเพื่อการคุุมประพฤติเร็วขึ้น การลดวันต้องโทษจะต้องมีคณะกรรมการอนุมัติ ซึ่งคณะกรรมการประกอบไปด้วย ผู้แทนกรมราชทัณฑ์ กรมตำรวจนาย กรมอัยการ กรมประชาสงเคราะห์ และจิตแพทย์ กรมพิจารณาของคณะกรรมการถือมติข้างมากเป็นหลัก

3.1.13 การลงอาญาในคุก

การลงอาญาในคุก หรือ ลดโทษฐานผิดวินัยเรือนจำ เป็นกระบวนการในการลงโทษนักโทษ ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามอยู่ในกรอบแห่งระเบียบวินัย หรือข้อบังคับเรือนจำ การลงอาญาในคุกมีมาตั้งแต่ยุคต้นกรุงรัตนโกสินทร์ แต่การปฏิบัติตอย่างไรนั้นมิได้ปรากฏไว้โดยแน่ชัด และได้มีการเปลี่ยนแปลงเรื่อยมา จนกระทั่งก้าวไปสู่ระบบราชทัณฑ์สมัยใหม่ เมื่อ ร.ศ. 110 (พ.ศ. 2435) คอมมิตตีกรมพระนครบาลได้ออกข้อบังคับในเรื่องการลงอาญาในคุกไว้ดังต่อไปนี้

1. ลดคะแนน การลงโทษลดคะแนน เป็นอาญาที่ลงแก่นักโทษจำพวกที่มีคะแนนแล้วคือความผิดเล็กน้อย

2. ทำงานที่หนัก การทำงานหนัก ตามข้อบังคับนี้ ได้กำหนดให้ต่อยศิลา หรือ การทุบหินในปัจจุบันนั้นเอง โดยจะลงโทษกับนักโทษประเภทเกี้ยวกว้าน หรือ หัวดื้อ

3. ขังห้องคนเดียว การขังห้องคนเดียว มีด้วยกันสองประเภท คือ ขังห้องมีด และ ขังห้องไม่มีด การขังห้องมีดจะขังได้ไม่เกิน 7 วัน นักโทษสามารถออกห้องประมาณวันละ 2 เวลา คือ ให้อ่านหน้าและบริโภคอาหาร หากเป็นการขังห้องมีดอาจมีการจัดให้ทำงานด้วย

4. จำครวนมือ จำครวนมือ มีวิธีการอยู่ 3 วิธีการ คือ

1. มัดมือไว้ข้างหน้า ห้ามมิให้มัดเกิน 12 ชั่วโมง
2. มัดมือไว้ร่วง ห้ามมิให้เกิน 6 ชั่วโมง

3. ยืนมัคเมื่อโยง ห้ามมิให้เกิน 5 ชั่วโมง มัคที่มีอนันห้ามมิให้มัคเกินขึ้นไปกว่าบ่าของผู้ถูกมัค การจำตรวจมือ ถ่างไทยติดๆ กันทุกวัน ห้ามมิให้ทำเกินกว่า 4 วัน

5. เมี่ยน คือ การติดด้าย hairy หรือไม่เรียบเป็นการลงไทย

ในขณะเดียวกันกระทรวงมหาดไทยก็ได้ปรับปรุงคุกหัวเมืองเพื่อให้ก้าวไปสู่การราชทัณฑ์ระบบใหม่ เช่นเดียวกัน โดยการออกข้อบังคับเรื่องจำสำราบคุณขังนักไทยตามหัวเมือง ร.ศ. 118 (พ.ศ. 2442) ได้ข้อบังคับนี้ ให้กำหนดอาญาสำราบลงแก่นักไทย ได้ 3 สถาน คือ

เอตัวล่ามโซ่ติดไว้ไม่เกิน 7 วัน นักไทยจะได้รับการลงไทยล่ามโซ่ เมื่อ

- ละเมิดข้อบังคับ
- เกียจคร้าน ดื้อดึง ไม่ฟังบังคับเจ้าพนักงาน
- ใช้กริยา วาจา หมิ่นประมาทดูอื่น
- งใจทำความรำคาญแก่ผู้อื่น

6. โบทไม่เกิน 30 ที การลงไทยโดย เพระนักไทย

- งใจทำให้ของหลวงหรือของผู้หนึ่งผู้ใดเสียหายด้วยใจปองร้าย
- วิวาททุบตีผู้อื่น ไม่ถึงสาหัส

7. เพิ่มเติมไทยตามกระบิดเมือง การเพิ่มไทย จะต้องส่งตัวให้ศาลตัดสิน

3.1.14 การใช้แรงงานผู้ด้อยแข็ง และการฝึกวิชาชีพ

ในสมัยโบราณ การใช้แรงงานนักไทยนั้น อีกเป็นไทยอย่างหนึ่ง ซึ่งใช้ควบคู่กันไปกับการจำคุก เช่น ทำความสะอาดสถานที่ราชการ ทำความสะอาด ทำการต่อเรือรบ ซึ่งการใช้แรงงานนักไทยสมัยนั้นเป็นประโยชน์ต่อราชการแผ่นดิน

ส่วนในสมัยรัตนโกสินทร์ การใช้แรงงานนักไทยเป็นไปเพื่อประโยชน์ราชการแผ่นดิน เป็นส่วนน้อย ส่วนใหญ่นั้นผลประโยชน์ต่อกันอยู่แล้วเจ้าพนักงานผู้คุณ และเจ้าทุนนูญนายที่มีอำนาจ บังคับบัญชา ในสมัยนั้nnักไทยต้องเสียค่าธรรมเนียมด้วย ต่อมานในสมัยรัตนโกสินทร์ 108 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีพระราชดำริให้สร้างคุกและตารางใหม่ มี แนวความคิดที่จะปฏิรูปการใช้แรงงานของนักไทยให้เป็นประโยชน์ต่อราชการแผ่นดิน ไม่ใช่เพื่อ เป็นประโยชน์ผู้คุณไม่ได้มีการเก็บหนุนประโยชน์แผ่นดิน เช่น ในสมัยนั้นจึงได้ดำริต่อไปให้ ผลประโยชน์ที่ได้จากนักไทยทำงานนั้นจัดให้เป็นของแผ่นดินทั้งสิ้น และนักไทยมิให้เสีย ค่าธรรมเนียม ฝ่ายเจ้าพนักงานเมื่อมิได้รับผลประโยชน์ใดๆ จากนักไทยจึงจัดให้มีเงินเดือนพอสมควร แก่หน้าที่และนักไทยจะได้รับพระราชทานการเลี้ยงดูอาหาร ข้าวปลา การนุ่งห่ม โดยมิต้องให้ญาติ พี่น้องคิดตามมาส่ง หรือทำงานด้วยฝีมือเป็นลำไผ่ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายระหว่างที่ต้องพระราชทาน จำกูก

1) การใช้แรงงานนักไทยในหัวเมืองชั้นนอก

ในปี พ.ศ. 2440 ได้มีการสร้างเมืองนครปฐมชั้นใหม่ทึ้งเมือง คือ จะต้องทำป่าให้เป็นถนนหนทาง และเป็นที่สร้างสถานที่ต่าง ๆ สำหรับรัฐบาล สร้างที่พักข้าราชการ จึงเกินกว่าที่หลวงจะรับค่าใช้จ่ายได้ ดังนั้นจึงใช้แรงงานนักไทยจำนวนมากเว้นแต่ที่ไม่สามารถจะทำได้

เรือนจำในหัวเมืองอื่นๆ ปี พ.ศ. 2457 มีข้อบังคับกำหนดการขีดคั้นการเกษตร แรงงานรายภูมาราชใช้สอยจึงทำให้ต้องจ่ายนักไทยออกทำงานนอกเรือนจำมากขึ้น นักไทยจึงต้องทำงานสาธารณะเป็นการใช้เฉพาะราชการ และมีการกวดขันห้ามปราบให้เลิกใช้แรงงานนักไทย เป็นการส่วนตัว ในปีรัตนโกสินทร์ 118 กระทรวงมหาดไทย ได้ประกาศใช้ข้อบังคับเรือนจำ ต่อว่าด้วยการใช้แรงงานนักไทย กล่าวคือ “ห้ามมิให้เจ้าพนักงานคนใดใช้นักไทยทำการเพื่อประโยชน์ของ ตนเองอย่างหนึ่งอย่างใดเป็นอันขาด จะใช้นักไทยได้แต่การหลวงการตะราช เท่านั้น”

2) ความมุ่งหมายในการใช้แรงงานนักไทย มีวัตถุประสงค์หลักอยู่ 4 ประการคือ

1. เพื่อเป็นการประหยัดรายจ่ายของรัฐบาลให้น้อยลง เช่น การสืบข้าวซ้อมมือ การหุงอาหารเลี้ยงนักไทย เป็นต้น
2. เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่แผ่นดิน
3. เพื่อทุ่นรายจ่ายที่รัฐบาลจะต้องจ่ายในการของเรือนจำ เช่น รับจ้างทำสิ่งของ และทำการประดิษฐกรรมจำหน่าย แล้วเอากำไรนั้นใช้จ่ายในกิจกรรมต่าง ๆ ของเรือนจำ
4. เพื่อเป็นการลงทะเบียนนักไทยเพราะถือว่านักไทยที่ทำการนั้น เป็นอาชญาอย่างหนึ่ง

3) การใช้แรงงานนอกบริเวณเรือนจำ มีความมุ่งหมายเพื่อ

1. เพื่อให้เป็นวิชาชีพแก่นักไทย
2. เพื่อการอนามัยแก่นักไทย
3. เพื่อประโยชน์ที่จะอบรมขัดเกลานิสัยซึ่งร้ายให้กลับเป็นพลเมืองดีต่อไป
4. เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่แผ่นดิน
5. เพื่อให้เกิดประโยชน์ในทางทรัพย์สิน อันเป็นการเพิ่มพูนรายได้ของรัฐบาล

ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2477 รัฐบาลภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย ได้แต่งน้อมนำวิธีการราชทัณฑ์จะได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

ก. ได้จัดให้มีการอบรมนักไทยในทางธรรมจรรยา และสั่งสอนวิชาชีพ ฝึกฝน จัดให้มีการทำงานที่เป็นคุณประโยชน์เพื่อสุขภาพ เพื่อปลูกฝังนิสัย และส่งเสริมวิชาชีพ

ข. เพื่อจัดระบบคนจรจัดให้มีที่อยู่ ที่ทำกิน พร้อมดำเนินการอบรมเพื่อเปลี่ยนแปลงชีวิตให้เป็นพลเมืองดีต่อไป

ค. เพื่อปรับปรุงโรงเรียนด้วยสันดานเสียใหม่ ให้มีการศึกษาและฝึกฝนหัดทำงาน
วิชาชีพเพื่อบรนให้เป็นพลเมืองดีต่อไป

4) การใช้แรงงานในบริเวณเรือนจำ แบบได้ดังนี้

1. ทำกิจกรรมของเรือนจำ ซึ่งเป็นกิจการซึ่งเป็นประโยชน์ที่เกี่ยวแก่ตัวผู้ต้องขังเอง เช่น การทำความสะอาด การซักฟอกเสื้อผ้า การหุงต้มอาหาร ซึ่งเป็นกิจการที่ไม่สามารถเบิกเงินค่าจ้างแรงงานได้ แต่ทั้งนี้ เจ้าพนักงานเรือนจำจะต้องระมัดระวังให้การใช้แรงงานเป็นไปโดยสมควรแก่ภาระงานที่จำเป็นต้องกระทำ มิให้เป็นการฟุ่มเฟือยจนคนเหลืองาน

2. ทำกิจการเพื่อให้เกิดประโยชน์ในทางทรัพย์สินแก่เรือนจำ ได้แก่การรับข้างทำสิ่งของ ทำของสั่งซื้อ การรับจ้างใช้แรงทำการอย่างหนึ่งอย่างใดโดยเรือนจำไม่ต้องลงทุน และทำการประดิษฐ์กรรมเพื่อจำหน่าย

5) ลักษณะของงาน

นักโทษแต่ละคนจะได้รับการจัดให้ทำงานที่แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับฝีมือความละเอียด ความสามารถ และความสนใจของแต่ละบุคคล ซึ่งปัจจุบันการงานที่เรือนจำไทยจัดให้ผู้ต้องขังทำมีหลากหลายด้วยกัน คือ

ก. การงานภายในเรือนจำ มี การ โรงพิมพ์ การ พอผ้า และการทำเครื่องใช้สำหรับบ้าน

ข. งานนอกเรือนจำ มีการป้าไม้ รวมทั้งการตัดฟืน การโรงเลื่อย การเผาถ่าน การปลูกผัก การประเมิน การทำความสะอาด ก่อสร้าง และการบุคลากร โดยงานเหล่านี้แยกเป็นการรับเหมาทำ, เหมาสั่ง การรับจ้างทำเพื่อขาย และการซ่อมบำรุงส่วนอื่น

3.1.15 การพระราชทานอภัยไทย

การอภัยไทยเป็นส่วนประกอบอย่างหนึ่งแห่งอำนาจของประเทศไทย ในประเทศไทยสามารถประกอบระบบอนสมบูรณ์ยาสิทธิราช นอกจากได้มีการแก้คำพิพากษางานโทษประหารชีวิตแล้ว ยังมีพระราชอำนาจที่จะพระราชทานอภัยไทยไม่ว่าโทษนิดใด ๆ หรือจะทรงลงโทษให้บางส่วน ก็ได้ เมื่อหลังมีการเปลี่ยนแปลงทางปกครองรัฐธรรมนูญรับรองให้แก่พระมหากษัตริย์โดยชัดใน มาตรา 55 ว่า “พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจที่จะพระราชทานอภัยไทย” นั้นเป็นอำนาจเด็ดขาดของพระมหากษัตริย์ที่เหลืออยู่

การอภัยไทยมีผลที่จะเลิกหรือเปลี่ยนแปลงการลงโทษอันเป็นประนานั้น แต่ไม่มีผล อย่างใดในคำพิพากษางานโทษ ซึ่งยังคงมีอยู่พร้อมด้วยผลทั้งหลาย โดยหลักการอภัยไทยมิได้มีเงื่อนไขแต่อย่างใด จะมีเงื่อนไขหรือกฎหมายที่หรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับอำนาจของพระมหากษัตริย์

3.2 กฎหมายรัฐธรรมนูญกับการบังคับโทษ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550² มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการบังคับโทษจำคุกໄว้ดังต่อไปนี้

1. ประชาชนชาวไทยต้องได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอ กัน³ เป็นหลักที่รับรองความเท่าเทียมกันของประชาชนในรัฐ ไม่ว่าจะต้องโทษจำคุกหรือเป็นบุคคลทั่วไปก็ตาม และรัฐธรรมนูญยังกำหนดต่อไปอีกว่า⁴ บุคคลย่อมเสมอ กัน ในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ต่อบุคคลเพระเหตุแห่งความแตกต่าง ในเรื่องดินกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางร่างกาย หรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำไม่ได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

2. การรับรองคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคล⁵ เป็นการรับรองหลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในรัฐ ซึ่งรวมทั้งผู้ที่ต้องรับโทษจำคุกด้วย ดังนั้น กฎหมายราชทัณฑ์และการบริหารงานราชทัณฑ์ต้องเป็นไปตามหลักการที่สำคัญในรัฐธรรมนูญ

3. การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐต้องคำนึงถึง ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพ⁶ บทบัญญัตินี้เป็นการตอกย้ำให้ลึกซึ้งลงไปอีกว่า องค์กรของรัฐต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิและเสรีภาพของบุคคล ดังนี้รวมถึงงานราชทัณฑ์ด้วย กรมราชทัณฑ์ หน่วยงานต่างๆ เรือนจำ ในสังกัดกรมราชทัณฑ์ ซึ่งต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ

4. การคุ้มครองการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล⁷ หมายความว่า บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้ สิทธิอันนี้คือต้องชัดเจนและได้รับการอ่อนนุชความสะดวกกับผู้ต้องขึ้นในทัณฑสถานด้วย

² ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124. ตอนที่ 47ก. หน้า 1-127. ลงวันที่ 24 สิงหาคม 2550.

³ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. มาตรา 5.

⁴ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. มาตรา 30.

⁵ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. มาตรา 4.

⁶ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. มาตรา 26.

⁷ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. มาตรา 28.

5. การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย⁸ เรื่องนี้เป็นบทบัญญัติที่สำคัญกับงานบังคับไทยจำคุกมาก ดังนี้ข้อความต่อไปนี้

“มาตรา 32 บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย

การทราบ ทราบ หรือการลงโทษด้วยวิธีการให้ร้ายหรือไม่รับนุญช์ธรรมจะกระทำมิได้ แต่การลงโทษประหารชีวิต

การจับ การคุณชั่ง ตรวจค้นตัวบุคคล หรือการกระทำใดขันกระทนบต่อสิทธิ และเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย”

จากบทบัญญัติตามมาตรา 32 จะเห็นได้ว่าบทบาทของงานราชทัณฑ์ โดยเฉพาะการลงโทษจำคุก ต้องปรับเปลี่ยนตามรัฐธรรมนูญอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ กฎหมายต่างๆ และแนวการปฏิบัติต่างๆ ที่เดิมเคยทำมา การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของเจ้าพนักงานเรือนจำ ที่ขาดหรือแยกกับบทมาตรานี้จะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง มิฉะนั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญ

6. การคุ้มครองเสรีภาพในการเดินทางและการเลือกถิ่นที่อยู่⁹ บุคคลทุกคนย่อมมีเสรีภาพในการเดินทางและการเลือกถิ่นที่อยู่ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เนื่องเพื่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อย และสวัสดิภาพของประชาชน การผังเมือง หรือเพื่อสวัสดิภาพของผู้เยาว์ กรณีของการบังคับไทยจำคุกนั้น ถือเป็นข้อยกเว้นที่สามารถบังคับไทยได้ แต่ก็เป็นที่น่าสงสัยว่าผู้ต้องขังขอเข้าไปอยู่เรือนจำในจังหวัดใดจังหวัดหนึ่ง สามารถทำได้ หรือไม่ ตัวอย่างเช่น นาย ก ติดคุกที่บางขวาง แต่มีภูมิลำเนาที่จังหวัดตรัง ญาติพี่น้อง บิดามารดา ไม่สามารถเดินทางมาเยี่ยมได้ นาย ก จะสามารถขอเข้าไปคิดคุกที่เรือนจำจังหวัดตรังได้หรือไม่

7. การคุ้มครองเสรีภาพในการสื่อสาร¹⁰ ในเรื่องนี้บัญญัติไว้ในมาตรา 36 ความว่า

“มาตรา 37 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการสื่อสารถึงกันโดยทางที่ชอบด้วยกฎหมาย

การตรวจ การกัก หรือการปิดเผยสิ่งสื่อสารที่บุคคลมีติดต่อถึงกัน รวมทั้งการกระทำด้วยประการอื่นใดเพื่อให้ล่วงรู้ถึงข้อความในสิ่งสื่อสารทั้งหลายที่บุคคลมีติดต่อถึงกันจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน”

ตามบทบัญญัตินี้เกี่ยวข้องกับงานราชทัณฑ์ในการลงโทษจำคุก เสรีภาพในการสื่อสารตามรัฐธรรมนูญนั้นคุ้มครองบุคคลทุกคนในประเทศ การที่กฎหมายหรือข้อบังคับอื่นๆ เกี่ยวกับงานราชทัณฑ์จะออกมาเป็นข้อยกเว้นนี้ ต้องยกเว้นเฉพาะเท่าที่จำเป็นในเงื่อนไขเพื่อ

⁸ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. มาตรา 32.

⁹ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. มาตรา 34.

¹⁰ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. มาตรา 36.

รักษาความมั่นคงของรัฐ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เท่านั้น การออกกฎหมายหรือข้อบังคับอื่นๆ ของกรมราชทัณฑ์จึงต้องดำเนินถึงรัฐธรรมนูญมาตราโน้เซ่นกัน

8. การคุ้มครองเสรีภาพในการนับถือศาสนา¹¹ ในเรื่องนี้บุคคลทั่วไปและบุคคลที่อยู่ในฐานะผู้ต้องขัง ย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญอย่างเท่าเทียมกัน ในการมีเสรีภาพในการนับถือศาสนา นิเกียงของศาสนา หรือลัทธินิยมในทางศาสนา มีเสรีภาพในการปฏิบัติตามศาสนาบัญญัติหรือปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อถือของตน เมื่อไม่เป็นปฏิบัติที่อหなการ พลเมือง และไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

การใช้เสรีภาพดังกล่าวใน บุคคลย่อมได้ความคุ้มครองมิให้รัฐกระทำการใดๆ อันเป็นการรอนสิทธิหรือเสียประโยชน์อันควรเมื่อไว้เพราเหตุที่ถือศาสนา นิเกียงของศาสนา ลัทธินิยมในทางศาสนา หรือปฏิบัติตามศาสนาบัญญัติหรือปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อถือ แตกต่างจากบุคคลอื่น

บทบาทของกรมราชทัณฑ์ โดยเฉพาะในเรื่องจำต้องส่งเสริมกิจกรรมทางศาสนาอย่างมาก เพราะนอกจากจะปฏิบัติให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแล้วยังเป็นวิธีการหนึ่งในการแก้ปัญหานิสัยที่ได้ผลก่อนข้างมาก

9. การคุ้มครองเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน¹² ในเรื่องนี้ รัฐธรรมนูญได้ให้ความสำคัญและคุ้มครองเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น การจำกัดเสรีภาพในเรื่องนี้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อ คุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ เกียรติยศ ชื่อเสียง สิทธิในครอบครัวหรือความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคล อื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันหรือระงับความเสื่อมธรรมทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชน

สำหรับเรื่องนี้ บทบาทของกฎหมายราชทัณฑ์ที่ต้องสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญมาตราโน้ด้วย ในการที่ผู้ต้องขังต้องมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียนฯลฯ ในขณะเดียวกันผู้ต้องขังก็ยังได้รับความคุ้มครองตามข้อยกเว้นของบทบัญญัตินี้ด้วย

10. การคุ้มครองเสรีภาพในทางวิชาการ¹³ การศึกษา¹⁴ ในรัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ในมาตรา 50 และ 49 ซึ่งคุ้มครองผู้ต้องขังด้วย กล่าวคือ

¹¹ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. มาตรา 37.

¹² รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. มาตรา 45.

¹³ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. มาตรา 50.

¹⁴ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. มาตรา 49.

“มาตรา 50 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในทางวิชาการ

การศึกษาอบรม การเรียนการสอน การวิจัย และการเผยแพร่องค์ความรู้ทางวิชาการ ย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดต่อหน้าที่พลเมืองหรือศักดิ์ธรรมอันดีของประชาชน

มาตรา 49 บุคคลย่อมมีสิทธิเสนอแนะในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า สิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อายุตั้งแต่ห้าปีและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นและเอกชน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพและเอกชนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ ย่อม ได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

ในเรื่องนี้ จึงเป็นภารกิจที่งานราชทัณฑ์ต้องจัดให้กับผู้ต้องขัง ไม่ว่าเป็นการศึกษาขั้น พื้นฐานกรณีที่ผู้ต้องขังคนใดยังไม่ได้ผ่านการศึกษาขั้นพื้นฐาน การให้การศึกษาอบรมต่างๆ ใน ด้านวิชาการ หรือในการประกอบอาชีพต่างๆ

11. การคุ้มครองเสรีภาพในการประกอบอาชีพ¹⁵ คนที่ต้องขังก็ได้รับการคุ้มครองด้วย เช่นกัน การทำงานของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานต่างๆ ก็ต้องอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ เช่นกัน

12. การคุ้มครองความเสมอภาคในการรับบริการทางสาธารณสุขที่ได้มาตรฐาน¹⁶ ใน เรื่องนี้ผู้ต้องขังก็ได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ ที่จะมีสิทธิเสนอแนะในการรับบริการทาง สาธารณสุขที่ได้มาตรฐาน และผู้ยากไร้เมืองที่ได้รับการรักษาพยาบาลจากสถานบริการสาธารณสุข ของรัฐ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การบริการทางสาธารณสุขของรัฐต้องเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ โดย จะต้องส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนมีส่วนร่วมด้วยเท่าที่จะกระทำได้

การป้องกันและขัดโรคติดต่ออันตราย รัฐต้องจัดให้แก่ประชาชนโดยไม่คิดมูลค่าและ ทันต่อเหตุการณ์ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในหัวข้อนี้เป็นสาระสำคัญที่กฎหมายราชทัณฑ์หรือกฎหมายบังคับไทยต้องบัญญัติให้ صدقถูกต้อง และให้ได้มาตรฐานตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างเท่า เทียมกันทุกเรื่องจำและทัณฑสถานต่างๆ

¹⁵ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. มาตรา 43.

¹⁶ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. มาตรา 51.

13. การคุ้มครองการบริโภคของบุคคล¹⁷ ซึ่งรวมทั้งผู้ต้องขังด้วยในการคุ้มครองการบริโภคที่มีมาตรฐานในด้านงานสุทธกรรม อาจกล่าวได้ว่าการบริโภคของผู้ต้องขังในเรือนจำปัจจุบันดีขึ้นมากเมื่อเทียบกับในอดีต แต่รัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็กล่าวถึงเพื่อคุ้มครองและต้องการยกระดับการบริโภคให้ดีขึ้น

14. สิทธิในการเสนอเรื่องราวร้องทุกข์¹⁸ และได้รับแจ้งผลการพิจารณาภายในเวลาอันสมควร ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ในเรื่องนี้การที่ผู้ต้องขังมีสิทธิยื่นเรื่องราวร้องทุกข์ได้ เป็นสิ่งที่ดีและยกระดับมาตรฐานเรือนจำไทยได้อย่างมาก ทั้งเป็นการปฏิบัติให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญด้วย แต่ในเรือนจำและทัณฑสถานต้องมีวิธีปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกเรือนจำ จึงเป็นเรื่องที่ต้องบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์

15. หน้าที่ในการใช้สิทธิเลือกตั้ง¹⁹ ในหมวดที่ 4 หน้าที่ของชนชาวไทย ในรัฐธรรมนูญกำหนดให้ บุคคลมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง บุคคลซึ่งไม่ไปเลือกตั้งโดยไม่แจ้งเหตุอันสมควรที่ทำให้ไม่อาจไปเลือกตั้งได้ ย่อมเสียสิทธิตามที่กฎหมายบัญญัติ การแจ้งเหตุที่ทำให้ไม่อาจไปเลือกตั้ง และการอำนวยความสะดวกในการไปเลือกตั้งให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ในเรื่องการเลือกตั้งนี้ รัฐธรรมนูญกำหนดเป็นหน้าที่ แม้ว่าจะไม่เป็นบทบัญญัติที่เด็ดขาดและมีสภาพบังคับทางกฎหมายที่รุนแรง แต่ก็เป็นสิ่งสำคัญที่งานราชทัณฑ์ต้องดูแลและให้ความสะดวก ซึ่งมีผลต่อการบังคับโดยด้วย

กล่าวโดยสรุป รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศไทย รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันคือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มีแนวทางที่มุ่งคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมาก ในขณะที่พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ ได้บัญญัติขึ้นมาก่อนหน้าและมีมาเป็นเวลานานแล้ว รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ได้กำหนดกรอบอันเป็นสาระสำคัญไว้หลายประการ ดังนั้นการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายบังคับโดยด้วยกฎหมายรัฐธรรมนูญมาพิจารณาเป็นเบื้องแรกด้วย โดยเฉพาะการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องขัง ซึ่งผู้ต้องขังก็เป็นบุคคลที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับประชาชนคนทั่วไป สิทธิต่างๆ ที่คนในประเทศไทย ได้รับผู้ต้องขังก็จะได้รับสิทธิและเสรีภาพนั้นด้วยเช่นกัน เช่น การคุ้มครองเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การคุ้มครองเสรีภาพในการนับถือศาสนาฯ การพิจารณาทบทวนผู้ต้องขังของพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

¹⁷ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. มาตรา 61.

¹⁸ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. มาตรา 59.

¹⁹ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. มาตรา 68.

ทั้งหมด จึงต้องอยู่ในกรอบแนวทางของบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ ต้องไม่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มิฉะนั้นบทบัญญัตินั้นๆ ย่อมตกเป็นโมฆะ คือนำมาใช้บังคับไม่ได้

3.3 กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษจำคุก

เดิมงานเกี่ยวกับการลงโทษผู้กระทำความผิดในประเทศไทยไม่มีการบริหารจัดการและกฎหมายที่เป็นระบบและมีมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ จนกระทั่งได้มีการปฏิรูประบบการบริหารราชการแผ่นดิน ในสมัยของพระบาทสมเด็จพระปูลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีการตราพระราชบัญญัติลักษณะเรื่องจำ ร.ศ. 120 ประกาศใช้เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2444 และมีประกาศแก้ไขเพิ่มเติมใน พ.ศ. 2465 ต่อมาจึงได้มีการยกเลิกพระราชบัญญัติลักษณะเรื่องจำ ร.ศ. 120 และได้ตราพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479²⁰ ใช้บังคับแทน²¹ ภายหลังที่มีประกาศใช้พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2520²² พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2522²³ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2523²⁴ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้มีหน้าที่รักษาการและมีอำนาจออกกฎหมายเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์²⁵ ซึ่งอาจสรุปเนื้อหาของกฎหมายได้ดังต่อไปนี้

3.3.1 บุคคลที่ต้องบังคับโทษจำคุก

บุคคลที่ต้องถูกบังคับโทษจำคุกคือผู้ต้องขัง ผู้ต้องขังหมายถึงบุคคลดังต่อไปนี้

²⁰ ราชกิจจานุเบกษาฉบับพิเศษ เล่ม 53 ตอน 46. วันที่ 29 พฤษภาคม 2479., คำว่า “มาตรา” ที่กล่าวถึงในหัวข้อนี้หมายถึงมาตราตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479.

²¹ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479. มาตรา 2 และ 3.

มาตรา 2 ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ภายหลัง 4 เดือน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา.

มาตรา 3 ตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นต้นไป ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติลักษณะเรื่องจำ ร.ศ. 120 กับทั้งบรรดากฎหมายกฏและข้อบังคับอื่นๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้หรือที่มีข้อความขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้.

²² ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ. เล่ม 94. ตอน 22. วันที่ 21 มีนาคม 2520.

²³ ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ. เล่ม 96. ตอน 56. วันที่ 21 เมษายน 2522.

²⁴ ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ. เล่ม 97. ตอน 14. วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2523.

²⁵ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. มาตรา 58.

1) นักโภยเด็ขาด ได้แก่บุคคลที่ถูกขังตามหมายจำคุก ตามคำพิพากษางานที่สุดและบุคคลซึ่งถูกขังไว้ตามคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้ลงโทษ²⁶ คำว่า “คำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้ลงโทษ” หมายถึง ในการผีคนฝ่ากความคุณในพระราชนัญญัติราชทัณฑ์ มาตรา 4(5)

2) คนต้องขัง หมายถึงบุคคลที่ถูกขังตามหมายขัง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

3) คนฝ่าก หมายถึง บุคคลที่ถูกฝ่าให้ควบคุมไว้ในเรือนจำโดยไม่มีหมายอาญา แต่คุณขังไว้ด้วยเหตุผลอื่น เช่น วิกฤต แต่การจะนำบุคคลนั้นๆ เข้ากักขังจะต้องมีเอกสารคำสั่งของผู้มีอำนาจตามกฎหมายตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ มาตรา 8 ด้วย นอกจากนั้นตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ มีบทบัญญัติคำว่า “นักโภยพิเศษ” ซึ่งก็คือนักโภยเด็ขาดที่ส่งไปอยู่ทัณฑนิคมตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์²⁷ มาตรา 47 ถึงมาตรา 57

3.3.2 สถานที่บังคับโภยจำคุก

อาจได้แก่ เรือนจำกลาง เรือนจำพิเศษ เรือนจำจังหวัด เรือนจำอำเภอ ทัณฑสถาน สถานกักกัน สถานกักขัง

- เรือนจำ เนื่องจากเรือนจำมีไว้สำหรับใช้คุณขังบุคคลไว้มิให้หนีไปได้ ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ให้บุคคลผู้ถูกคุณขังอยู่ในเรือนจำตลอดเวลา เมื่อศาลมีคำต้องการตัวบุคคลดังกล่าวไปพิจารณาสามารถที่จะนำตัวไปศาลได้ และลงโทษจำคุกตามคำพิพากษาลงโทษจำคุกผู้กระทำความผิด หรือจำคุกเพื่อรอการประหารชีวิต

ในปี พ.ศ.2549²⁸ มีเรือนจำกลาง จำนวน 34 แห่ง เรือนจำพิเศษ จำนวน 30 แห่ง เรือนจำจังหวัด จำนวน 49 แห่ง เรือนจำอำเภอ จำนวน 27 แห่ง ทัณฑสถาน จำนวน 27 แห่ง สถานกักกัน จำนวน 1 แห่ง สถานกักขัง จำนวน 5 แห่ง

การแบ่งประเภทของเรือนจำ ตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ ได้บัญญัติเรื่องของเรือนจำไว้ในมาตรา 6 กล่าวคือ “รัฐมนตรีอำนวยอำนาจกำหนดประเภทหรือชั้นของเรือนจำ หรือสั่งให้จัดอาณาเขตภายในเรือนจำออกเป็นส่วนๆ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงประเภท ชั้น เพศ ของผู้ต้องขัง หรือความประสงค์ในการอบรมผู้ต้องขังด้วย” ชั้นหรือประเภทของเรือนจำจะปรากฏอยู่ในกฎหมายธรรมชาติไทย อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.

²⁶ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ (ฉบับที่3) พ.ศ. 2522 มาตรา 3.

²⁷ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ (ฉบับที่3) พ.ศ. 2522 มาตรา 14 (6).

²⁸ ประกาศกระทรวงยุติธรรม เรื่อง การกำหนดส่วนราชการตามกฎหมายธรรมชาติ ราชทัณฑ์ พ.ศ. 2545. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 123 ตอนที่ 45 หน้า 7-12, 2 พฤษภาคม 2549.

2479 แก้ไขโดยกฎกระทรวงมหาดไทยฉบับที่ 3 ซึ่งแบ่งประเภทเรือนจำไว้ใน ส่วนที่ 1 ประเภทเรือนจำ ข้อ 1-3 ดังนี้

ข้อ 1. เรือนจำแบ่งออกเป็นประเภทดังนี้

- (1) เรือนจำกลาง
- (2) เรือนจำส่วนภูมิภาค
- (3) เรือนจำชั่วคราว

ข้อ 2. เรือนจำกลางแบ่งเป็น

(ก) เรือนจำกลางบางขวาง รับผู้ต้องขังที่มีคามพิพากษากำหนด โทษจำคุกตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป และโทษประหารชีวิต

(ข) เรือนจำกลางประจำเขต รับควบคุมกักขังนักโทษเด็ดขาดที่มีกำหนดโทษ จำคุกตั้งแต่ 1 ถึง 10 ปี

(ค) เรือนจำพิเศษ รับควบคุมกักขังผู้ต้องขังเฉพาะแต่ละประเภทคือ หญิง เด็ก คนชรา หรือคนพิการทุพพลภาพ คนเป็นโรคเรื้อรัง คนเป็นวัณโรค คนเป็นโรคจิต หรือคนเป็นโรคติดต่ออันตรายต่างๆ

ข้อ 3. เรือนจำส่วนภูมิภาคแบ่งเป็น

- (ก) เรือนจำจังหวัด
- (ข) เรือนจำอำเภอ

เรือนจำส่วนภูมิภาคนี้ โดยปกติรับควบคุมกักขังที่เป็นคนฝ่า คุนต้องขัง นักโทษเด็ดขาดจำแทน เงินค่าปรับ นักโทษเด็ดขาดที่มีกำหนดโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี กล่าวโดย สรุปเรือนจำที่ใช้อยู่ในปัจจุบันอาจแยกได้เป็น 3 ประเภทคือ

1. เรือนจำประจำศาล เพื่อคุณขังบุคคลไว้ให้มีตัวอยู่เสมอ พร้อมที่จะนำໄไป ศาลเพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณาพิพากษาคดี เรือนจำประเภทนี้ได้แก่เรือนจำอำเภอและเรือนจำ จังหวัดนั้นเอง

2. เรือนจำที่จัดไว้คุณขังผู้ที่เป็นนักโทษเด็ดขาดแล้วเป็นที่สำหรับลงโทษ โดยวิธีการจำคุกเป็นหลัก เรือนจำประเภทนี้คือเรือนจำกลางต่างๆ จะมีจำนวนมากน้อยแล้วแต่ ความจำเป็นเพื่อร้องรับผู้ที่กระทำผิดและศาลมีคำพิพากษานั่งที่สุดแล้ว

3. เรือนจำพิเศษ เพื่อการคุณขังบุคคลประเภทซึ่งมีลักษณะที่ต้องปฏิบัติ แตกต่างกันเป็นพิเศษ เช่น ผู้กระทำผิดเป็นเด็ก ผู้ติดยาเสพติด ผู้หญิง เป็นต้น เรือนจำประเภทนี้ อาจเรียกว่าทัณฑสถาน เช่น ทัณฑสถานปีด ทัณฑสถานหญิง ทัณฑสถานวัยหนุ่ม

สำหรับเรื่องจำชั่วคราว²⁹ หมายถึง เรื่องจำที่จัดตั้งขึ้นเพื่อจุดประสงค์ในการระบายนผู้ต้องขังที่มีความประพฤติดี ออกไปรับการฝึกอบรมอาชีพนอกเรือนจำ เช่น เกษตรกรรมงานช่างต่างๆ เป็นต้น เรื่องจำชั่วคราวถือเป็นส่วนหนึ่งของเรื่องจำกลาง เรื่องจำจังหวัดหรือเรื่องจำอำเภอซึ่งเรื่องจำชั่วคราวตั้งอยู่ในเขต ไม่มีสภาพเป็นเรื่องจำที่ดาวรุ่ง เมื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์แล้วก็อาจยุบเลิกได้ หรือจะทำเป็นเรื่องจำต่อไปก็ได้

- การตรวจเรื่องจำ รัฐมนตรีมีอำนาจตั้งคณะกรรมการเรื่องจำ และกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการในการตรวจพัฒนาภารกิจการเรื่องจำ และให้คำแนะนำแก่เจ้าพนักงานเรื่องจำ³⁰ คณะกรรมการเรื่องจำจะมาจากข้าราชการต่างสังกัดกัน³¹ ซึ่งจะเป็นผู้ตรวจสอบการดำเนินการของเรื่องจำ ตลอดทั้งให้คำแนะนำต่างๆ ได้หลายแห่งมุน และเป็นการให้สังคมมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานด้านราชทัณฑ์

- ความผิดเกี่ยวกับเรื่องจำ บัญญัติอยู่มาตรา 7 และมาตรา 45 และ 46 ให้บุคคลภายนอกที่ได้รับอนุญาตให้เข้าไปในเรื่องจำ เพื่อกิจธุระก์ดี เยี่ยมผู้ต้องขัง เพื่อประโยชน์อย่างอื่น จักต้องปฏิบัติตามข้อบังคับซึ่งอธิบดีได้กำหนดและประกาศไว้โดยเปิดเผย³² ข้อบังคับซึ่งอธิบดีกรมราชทัณฑ์มีปรากฏในเรื่องการเยี่ยมผู้ต้องขัง 2 ฉบับ³³ และหนังสือเวียนอีกจำนวนหนึ่ง³⁴ ผู้ที่กระทำการผิดเกี่ยวกับเรื่องจำอาจเป็นบุคคลภายนอกหรือเป็นเจ้าพนักงานเรื่องจำ ซึ่งถ้าเป็นเจ้าพนักงานโดยจะเพิ่มเป็นทวีคูณ สำหรับการกระทำความผิดเกี่ยวกับเรื่องจำได้แก่³⁵

1) เข้าไปในเรื่องจำโดยไม่ได้นับอนุญาต

²⁹ กฎหมายธรรมมหาดไทย ข้อ 1(ค).

³⁰ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479. มาตรา 44.

³¹ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479. มาตรา 44 วรรค 2, คำสั่งที่ 618/2496 ลงวันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ.2496 เรื่อง ตั้งคณะกรรมการเรื่องจำ.

³² พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479. มาตรา 7.

³³ ข้อบังคับอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่ 1 เรื่อง การเยี่ยมเชิญและการติดต่อบุคคลภายนอกต่อผู้ต้องขัง พ.ศ.2479 และข้อบังคับอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่ 2 เรื่อง การเข้าดูกิจการหรือติดต่อกับการงานของเรื่องจำและกงสุลเข้าเยี่ยมผู้ต้องขังพ.ศ.2480.

³⁴ ตัวอย่าง หนังสือกรมราชทัณฑ์ที่ มท.0908/ว.15 ลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2512 เรื่อง การอนุญาตให้บุคคลภายนอกเข้าชมกิจการเรื่องจำและทัณฑสถาน, หนังสือกรมราชทัณฑ์ที่ มท.0911/ว.28 ลงวันที่ 31 มีนาคม 2542 เรื่อง การเข้าพบผู้ต้องขังของนายความ เป็นต้น

³⁵ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479. มาตรา 45.

2) รับเงินหรือสิ่งของต้องห้ามจากผู้ต้องขัง³⁶โดยฝ่าฝืนระเบียบหรือ
ข้อบังคับเรือนจำ

3) ส่งเงินหรือสิ่งของต้องห้ามให้แก่ผู้ต้องขังโดยฝ่าฝืนระเบียบหรือ
ข้อบังคับ

4) นำเงินหรือสิ่งของต้องห้ามเข้าไปในเรือนจำโดยฝ่าฝืนระเบียบหรือ
ข้อบังคับ

5) นำเงินหรือสิ่งของต้องห้ามออกไปในเรือนจำโดยฝ่าฝืนระเบียบหรือ
เงิน³⁷ และสิ่งของต้องห้ามที่นำเข้ามาในเรือนจำโดยฝ่าฝืนกฎหมายระหว่างประเทศ
ข้อบังคับให้รับเป็นของแผ่นดิน³⁸

- ความผิดฐานทำให้ผู้ต้องขังหลบหนี นอกจากความผิดตามที่กล่าวแล้ว
บทบัญญัติยังกำหนดกรณีบุคคลใดได้รับมอบหมายโดยข้อสัญญาให้กระทำการงานของเรือนจำ
และได้รับผู้ต้องขังไว้ในความควบคุมเพื่อทำการงานนั้น กระทำให้ผู้ต้องขังหลบหนีไปโดยเจตนา
หรือประมาท ให้ถือว่ามีความผิดตามมาตรา 168 และ 169 แห่งกฎหมายลักษณะอาญา แล้วแต่
กรณี³⁹ เมื่อเปรียบเทียบกับประมวลกฎหมายอาญาคือ มาตรา 204 และ 205

3.3.3 อำนาจและหน้าที่เจ้าพนักงานเรือนจำ

รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดอำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานเรือนจำ ในส่วนที่เกี่ยวแก่
การงานในความรับผิดชอบ และเงื่อนไขที่จะปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่นั้น⁴⁰ และตาม
กฎกระทรวงฯ ข้อ 4-24 เจ้าพนักงานเรือนจำแยกเป็น 2 ประเภท คือ

1. เจ้าพนักงานอำนวยการกลาง ประกอบด้วย อธิบดี รองอธิบดี หัวหน้ากองในกรม
ราชทัณฑ์ สารวัตรเรือนจำประจำกรมราชทัณฑ์ ข้าราชการกรมราชทัณฑ์

2. เจ้าพนักงานประจำเรือนจำ⁴¹ ประกอบด้วย ผู้บัญชาการเรือนจำ สารวัตรเรือนจำ
พัสดุ ผู้คุม

³⁶ กฎกระทรวงมหาดไทย ข้อ 127 ถึง 129.

³⁷ คำพิพากษายุติการที่ 645/2508.

³⁸ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479. มาตรา 45 วรรคท้าย และหนังสือกรมราชทัณฑ์ที่ 37/2490 ลง
วันที่ 31 กรกฎาคม 2490 เรื่อง การรับเงินผู้ต้องขังที่นำเข้าไปหรือเอาออกจากเรือนจำ..

³⁹ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479. มาตรา 46.

⁴⁰ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479. มาตรา 13.

⁴¹ คำสั่งกรมราชทัณฑ์ ที่ 328/2541 30 เมษายน 2541.

หน้าที่ของผู้บัญชาการเรือนจำ⁴²

1. รับผิดชอบบังคับบัญชาภารกิจการเรือนจำทั่วไป
2. ตรวจการเรือนจำตามระเบียบ
3. เอาใจใส่คุณภาพทุกข์สุขผู้ต้องขัง ให้โอกาสปรองดองทุกๆ ได้โดยสะดวก
4. ควบคุมเจ้าพนักงานและกิจการของเรือนจำ รวมทั้งรังับเหตุการณ์ไม่สงบใน

เรือนจำ

5. ออกหนังสือสำคัญให้ผู้ต้องขังกรณีอนุญาตให้ลาหรือได้รับการพักการลงโทษ

6. เป็นประธานในการลงโทษเมื่อยกเว้นผู้ต้องขังที่ทำผิดวินัย

7. รับเรื่องทุลเกล้าฯ ถวายถวีกาขอพระราชทานอภัยโทษ

8. เป็นประธานคณะกรรมการดำเนินการประหารชีวิตนักโทษ⁴³

อำนวยการเรือนจำ

1. บังคับบัญชาเจ้าพนักงานและผู้ต้องขังทุกคนในเรือนจำตามกฎหมาย

2. วินิจฉัยลงโทษ ยกการลงโทษ ลดหรือเพิ่มโทษ ทางวินัยผู้ต้องขัง⁴⁴ ใช้เครื่องพันธนาการอื่นๆ ที่เบากว่าตรวน กุญแจเมือง หรือโซ่ล้ม

3. อนุญาตในกรณีต่างๆ ตามกฎหมาย เช่น อนุญาตให้ผู้ต้องขังที่ป่วยไปรักษาอกเรือนจำในกรณีเร่งด่วน⁴⁵ กรณีอนุญาตให้ผู้ต้องขังที่ครบกำหนดปล่อยตัวแล้วแต่ป่วยหนักอยู่รักษาตัวในเรือนจำ⁴⁶ เป็นต้น

4. อำนวยอื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ยื่นร้องขอต่อศาลให้ปล่อยกรณีการขังหรือจำคุกโดยผิดกฎหมาย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 90

- แพทย์เรือนจำ เป็นเจ้าพนักงานประจำเรือนจำประจำหนึ่ง ตามกฎหมายที่ ข้อ 23 กำหนดให้มีแพทย์ประจำการทุกเรือนจำ แต่ในทางปฏิบัติปัจจุบันแพทย์มีไม่เพียงพอ กับเรือนจำ ทางกระทรวงสาธารณสุข ได้ร่วมมือกับกรมราชทัณฑ์ในเรื่องนี้ โดยออกระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการปฏิบัติงานอนามัยเรือนจำ พ.ศ. 2544 ภาระหน้าที่ของแพทย์ตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎหมายกระทรวงฯ อาจสรุปได้ดังนี้⁴⁷

⁴² วิสัย พฤกษะวัน ก (2534). คำอธิบายพระราชบัญญัติราชทัณฑ์. หน้า 73.

⁴³ คำสั่งกระทรวงมหาดไทย. ที่ 1807/2478.

⁴⁴ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479. มาตรา 35, มาตรา 37, มาตรา 45.

⁴⁵ ระเบียบกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่ 6 ข้อ 5.

⁴⁶ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479. มาตรา 41.

⁴⁷ วิสัย พฤกษะวัน ข (2534). เล่มเดิม. หน้า 76-77.

- ตรวจสอบสภาพผู้ต้องขังใหม่ ให้การดูแลรักษาพยาบาลผู้ต้องขังที่ป่วย รวมตลอดทั้ง การติดยาเสพติด การตั้งครรภ์ และการมีลูกอ่อน

- เสนอความเห็นกรณีส่งตัวผู้ต้องขังไปรักษาอกเรือนจำและทำหน้าที่ประสานงาน กับแพทย์ภายนอกเรือนจำในเรื่องต่างๆ ตามกฎหมาย

- บริหารจัดการวิธีการป้องกันโรคระบาดในเรือนจำ

- ตรวจร่างกายเจ้าพนักงานและผู้ต้องขังที่ทำหน้าที่ประกอบอาหาร ให้ผู้ต้องขัง และ ตรวจคุณภาพอาหารที่ปรุงเสร็จแล้ว มีอำนาจยับยั้ง ไม่ให้นำไปเลี้ยงผู้ต้องขังถ้าไม่ปลอดภัยในการ บริโภค

- ควบคุมการลงโทษผู้ต้องขังที่ทำผิดวินัย

- เป็นคณะกรรมการพิจารณาอภัยไทย

- เป็นคณะกรรมการลงโทษประหารชีวิตนักโทษ⁴⁸

- พัสดุ ตามกฎหมายระหว่างฯ ข้อ 18 กำหนดอำนาจไว้ดังนี้

1. ปกครองและควบคุมระเบียบวินัยของเจ้าพนักงานบริหารจัดการพนักงาน ภายในสังกัด

2. รักษาดูแล ซ่อมแซม สถานที่และทรัพย์สินของเรือนจำ

3. ควบคุมดูแลงานทะเบียนบัญชีของเรือนจำ ถ้าเรือนจำไม่มีสมุดบัญชี ต้องทำ หน้าที่แทน

4. ปกครองและควบคุมระเบียบวินัยผู้ต้องขัง จับกุมเมื่อมีการกระทำผิดอาญา

5. จัดการและควบคุมการศึกษาและการทำงานของผู้ต้องขัง

6. ดูแลการอนามัย สุขาภิบาลของเรือนจำ ตามคำแนะนำของแพทย์

7. เปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังได้ร้องทุกข์

นอกจากตามกฎหมายระหว่างฯ ข้อ 18 นี้แล้ว ยังมีปรากฏในหมวดอื่นและกฎหมายอื่น อีก เช่น อำนาจสั่งใช้และเพิกถอนเครื่องพันธนาการ การส่งผู้ต้องขังที่ป่วยไปรักษาภายนอก เรือนจำ⁴⁹ ลงโทษผู้ต้องขังที่ผิดวินัย รับเรื่องราวร้องทุกข์หรือหนังสือทูลเกล้าฯ ถวายถูก⁵⁰ เป็นต้น

⁴⁸ คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 1807/2478 ลงวันที่ 19 ธันวาคม 2478 “เรื่อง ระเบียบการประหารชีวิต นักโทษ”

⁴⁹ ระเบียบกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่ 6. ข้อ 2. ข้อ 3. ข้อ 8ก.

⁵⁰ กฎหมายระหว่างฯ ข้อ 100. ข้อ 122. ข้อ 123. และข้อ 124.

- ผู้คุณ ซึ่งรวมถึงผู้คุณพิเศษ⁵¹ อำนาจหน้าที่ปกครองและควบคุมระเบียบวินัย ผู้ต้องขัง จับกุมเมื่อมีการกระทำผิดอาญา จัดการและควบคุมการศึกษาและการทำงานของผู้ต้องขัง ดูแลการอนามัย สุขาภิบาลของเรือนจำตามคำแนะนำของแพทย์ ต้องเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขัง สามารถที่จะได้ร้องทุกข์⁵² อำนาจทำการดำเนินตามคำสั่งผู้บังคับบัญชาและอำนาจใช้เครื่องพันธนาการกรณี นำผู้ต้องขังออกนอกรีือนจำ⁵³

- เครื่องพันธนาการ การควบคุมผู้ต้องขังในบางครั้งมีความจำเป็นต้องใช้เครื่อง พันธนาการ เพื่อมิให้ผู้ต้องขังสามารถเคลื่อนไหวได้โดยง่าย การใช้เครื่องพันธนาการ เป็นการทำให้ผู้ต้องขังเสียเสรีภาพในการเคลื่อนไหวหรือการเคลื่อนที่จากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง ซึ่งกล่าวได้ว่า เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน แต่ในการบริหารกิจการเรือนจำยังมีความจำเป็นอยู่ พระราชนิยมยุติ ราชทัณฑ์ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 14 ดังนี้

“มาตรา 14 ห้ามมิให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องขัง เว้นแต่

- (1) เป็นบุคคลที่น่าจะทำอันตรายต่อชีวิต หรือร่างกายของตนเองหรือผู้อื่น
- (2) เป็นบุคคลวิกฤติ หรือจิตไม่สมประกอบ อันอาจเป็นภัยต่อผู้อื่น
- (3) เป็นบุคคลที่น่าจะพยายามหลบหนีการควบคุม
- (4) เมื่อถูกคุมตัวไปป้องกันเรือนจำ เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ควบคุมเห็นเป็นการ สมควรที่จะต้องใช้เครื่องพันธนาการ

(5) เมื่อรัฐมนตรีสั่งว่าเป็นการจำเป็นจะต้องใช้เครื่องพันธนาการ เนื่องแต่ สภาพของเรือนจำ หรือสภาพภารณ์ของห้องถัง

ภายใต้บังคับอนุมาตรา (4) และ (5) แห่งมาตรานี้ ให้พัดเป็นเจ้าหน้าที่มี อำนาจที่จะสั่งให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องขังและที่จะเพิกถอนคำสั่งนั้น”

พิจารณามาตรา 14 นี้ จะเห็นได้ว่า ตามหลักการแล้ว ห้ามใช้เครื่อง พันธนาการกับนักโทษ แต่การใช้เครื่องพันธนาการจะเกิดขึ้นแต่เฉพาะมีเหตุอันเป็นข้อยกเว้น เท่านั้น ในทางปฏิบัติที่ผ่านมาหากใช้เครื่องพันธนาการอย่างฟุ่มเฟือย โดยล่วงหนั่งใช้เป็นเครื่องมือ แสวงหาผลประโยชน์ เจ้าหน้าที่บังคันใช้ลงโทษผู้ต้องขังที่ผิดวินัยหรือแม้กระทั่งผู้บัญชาการ เรือนจำบังคันออกเป็นคำสั่งของเรือนจำให้ใช้ตรวจกับผู้ต้องขังที่ต้องคดีผิด พระราชนิยมยุติ ยาเสพติดให้โทษ ที่มีของกลางจำนวนมากตามข้อหาของพนักงานสอบสวน เช่น เสื้อเรือนจำจำนวน 100 กรัมขึ้นไป ซึ่งทั้งหมดนั้นเป็นการใช้เครื่องพันธนาการที่ผิด ทั้งละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานตาม

⁵¹ กฎกระทรวงฯ ข้อ 22. ผู้บัญชาการเรือนจำมีอำนาจแต่งตั้งผู้คุณพิเศษ.

⁵² กฎกระทรวงฯ ข้อ 21.

⁵³ พระราชนิยมยุติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 มาตรา 14(4).

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 銮ມີຄພຣະຈນບັນຍຸຕົຣາທັນທ່າ ມາດຕາ 14 ນີ້ ແລະທີ່ສຳຄັນຄືອ ເປັນກາຣກະທຳກວາມພິດເສີຍອອກຕາມປະນາກຸມຫາຍາອຸ້າ ວ່າດ້ວຍກາຣທຳໃຫ້ເສີຍເສົ່າກາພ⁵⁴

ກາຣໃຊ້ເຄື່ອງພັນນາກາຣຜູ້ຕ້ອງຂັງ ຕາມເຂດນາມລົ້ອກກຸມຫາຍຕ້ອງກາຣໃຊ້ ເຄື່ອງພັນນາກາຣເພື່ອປຶກກັນແຫຼວ້າຢໍາຫລັກ ສອງປະກາຣຄື⁵⁵ ປຶກກັນຜູ້ຕ້ອງຂັງຫລົນහີນ ອັນເປັນ ທຳມະນີ້ຫລັກຂອງກາຣຈົດທ່າທີ່ກາຣເຮືອງຈົດຈໍາ ແລະປຶກກັນຜູ້ຕ້ອງຂັງຈົດປົກຕິກີ່ໄມ່ປົກຕິກີ່ຕາມ ມີຫີ່ ທຳກາຣອັນເປັນອັນຕາຍຕ່ອຕົນເອງຫຼືຜູ້ອື່ນ

ພິຈາລານຂໍອຍເວັນ ຕາມມາດຕາ 14 ຜູ້ຕ້ອງຂັງຈາກຄູກພັນນາກາຣດ້ວຍເຫດ
ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້

- ຜູ້ອື່ນ
1. ເປັນບຸກຄຸລທີ່ນ່າຈະທຳອັນຕາຍຕ່ອງໝືວີດ ຢ່ວ່າຮ່າງກາຍຂອງຕົນເອງຫຼືຜູ້ອື່ນ
 2. ເປັນບຸກຄຸລວິກລົງຮົດ ຢ່ວ່າຈົດໄຟສົມປະກອບ ອັນຈາກເປັນກົມຕາຍຕ່ອງ
 3. ເປັນບຸກຄຸລທີ່ນ່າຈະພາຍານຫລົນໜີກາຣຄວບຄຸມ
 4. ເມື່ອຄຸມຕົວໄປນອກເຮືອງຈົດ ເຈົ້າພັນກົງການຜູ້ມີໜ້າທີ່ຄວບຄຸມເກີ່ນເປັນກາຣສົມຄວາມທີ່ຈະຕ້ອງໃຊ້ເຄື່ອງພັນນາກາຣ
 5. ເມື່ອຮູ້ມີຕະຫຼາດສົ່ງວ່າເປັນກາຣຈຳເປັນຈະຕ້ອງໃຊ້ເຄື່ອງພັນນາກາຣ ເນື່ອງແຕ່ສັກພາບຂອງເຮືອງຈົດ ຢ່ວ່າສັກພາບກາຣຜົນຂອງທົ່ວໂລມ

ໃນເຮືອງນີ້ມີຂໍອຳກຳຫຼາຍມາຕຽບຫຼັງຕໍ່ສຳຫຼັບປົງບົດຕິຕ່ອງຂັງຂອງສາທປະຊາທີ່ ຈຶ່ງປະເທດໄທ ໄດ້ນຳມາປັບໃຊ້ກັບກາຣພັນນາກາຣນັກໂທຍໂດຍກຳຫຼາດໄວ້ໃນພະຮາຍກຸມຢູ່ກາແບ່ງສ່ວນຮາຍກາຮອງກາຣຈົດທ່າ ໃນໝາດເຮືອງເຄື່ອງພັນນາກາຣ (Instruments of Restraint) ຂົ້ອ 33 ແລະ 34 ຈຶ່ງວາງຫລັກກາຣຫ້າມໃຊ້ເຄື່ອງພັນນາກາຣ ແລະຂໍອຍເວັນໃຫ້ໄດ້ ຄື່ອ

“ຂົ້ອ 33. ເຄື່ອງພັນນາກາຣ ເຫັນກຸມແນນີ້ ໂຫ້ຕ່ວນແລະເສື່ອຮັດຕັວ ຈະຕ້ອງໄມ່ໃຊ້ເພື່ອລົງໂທຍ ຍິ່ງກວ່ານັ້ນໂຫ້ຕ່ວນໄມ່ຄວາມໃຊ້ເປັນເຄື່ອງພັນນາກາຣ ສ່ວນເຄື່ອງພັນນາກາຣອື່ນໆ ກໍໄມ່ຄວາມໃຊ້ ຍາກເວັນໃນກຣົດຕໍ່ໄປນີ້

ກ. ເພື່ອປຶກກັນກາຣຫລົນຫີນໃນຮະຫວ່າງກາຣຢ້າຍຜູ້ຕ້ອງຂັງ ໂດຍຈະຕ້ອງຄອດອອກເມື່ອຍຸ່ຕ່ອ້າໜ້າສາລ່າຫຼືຜູ້ບໍລິຫານ

ບ. ດ້ວຍເຫດຸພລທາງກາຣແພທຍ໌ ຕາມຄໍາແນະນຳຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ທາງກາຣແພທຍ໌

⁵⁴ ວິສັບ ພຸກມະວັນ ຂ (2534). ເຄີມເຄີມ. ພັ້ນ 80.

⁵⁵ ແກ່ລ່າເຄີມ. ພັ້ນ 81.

ค. โดยคำสั่งของผู้บัญชาการเมื่อไม่อาจใช้วิธีอื่นป้องกันผู้ต้องขังทำร้ายด้วยตนเองหรือผู้อื่น หรือทรัพย์สิน ในการณ์เช่นนี้ผู้บัญชาการเรื่องจำจะต้องปรึกษาแพทย์โดยทันที และรายงานต่อผู้บังคับบัญชาสูงชั้นไป

ข้อ 34. รูปแบบและวิธีการใช้เครื่องพันธนาการ จะต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้บุกรุกส่วนกลาง และการใช้เครื่องพันธนาการจะต้องไม่ใช้นานเกินความจำเป็นอย่างแท้จริง"

เห็นได้ชัดว่าหลักการใช้เครื่องพันธนาการในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาติกลั่นกัน หลักการที่เป็นลายลักษณ์อักษร มีอยู่ในข้อบังคับสำหรับปฏิบัติต่อนักโทษของ คณะกรรมการพิจารณาการลงอาชญาและการราชทัณฑ์ ค.ศ. 1929 (แก้ไขใน ค.ศ. 1935) ของสันนิบาตชาติเข้าใจว่าทั้งข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติ และพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 ก็คงมีที่มาจากการบังคับฯ ของสันนิบาตชาตินี้เอง หลักการต่างๆ จึงคล้ายกัน นิใช้แต่เฉพาะเรื่องการใช้พันธนาการเท่านั้น⁵⁶

ประเภทของเครื่องพันธนาการ ตามความในกฎกระทรวง ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2541)⁵⁷ ออกโดยอาศัยอำนาจของมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 มีดังต่อไปนี้คือ “ข้อ 25. เครื่องพันธนาการที่จะใช้แก่ผู้ต้องขังนั้นมี 4 ประเภทคือ

- (1) ตรวน
- (2) กุญแจมือ
- (3) กุญแจเท้า
- (4) โซ่ล่าม”

(1) ตรวน ทำด้วยโลหะใช้ใส่ขาทั้งสองข้างของผู้ต้องขัง มีความยาววัดจากวงแหวน ซึ่งใช้สวมข้อเท้าข้างหนึ่งถึงวงแหวนอีกข้างหนึ่งไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร และไม่เกิน 75 เซนติเมตร สำหรับตรวนขนาดที่ 1 และขนาดที่ 3 ส่วนขนาดที่ 2 ยาวไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร และไม่เกิน 70 เซนติเมตร ในเรื่องนี้กฎกระทรวงฯ ได้บัญญัติไว้ดังนี้

“ข้อ 26 ตรวนมี 3 ขนาด คือ

- (1) ขนาดที่ 1 วัดผ่าศูนย์กลางเหล็กวงแหวน 10 มิลลิเมตร
- (2) ขนาดที่ 2 วัดผ่าศูนย์กลางเหล็กวงแหวน 12 มิลลิเมตร
- (3) ขนาดที่ 3 วัดผ่าศูนย์กลางเหล็กวงแหวน 17 มิลลิเมตร

⁵⁶ แหล่งเดิม. หน้า 82.

⁵⁷ แก้ไขเพิ่มเติมโดยให้ยกเลิกความในข้อ 25 ข้อ 26 ข้อ 27 และข้อ 28. ให้ไว้ ณ วันที่ 13 มกราคม พ.ศ.

ใช้ระหว่างวงแหวนของตราชวนขนาดที่ 1 และขนาดที่ 3 ให้มีความยาวไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตรและไม่เกิน 75 เซนติเมตร กับให้มีขนาดของลูกโซ่ชั้งวัดผ่าศูนย์กลางเหล็กสำหรับขนาดที่ 1 ไม่เกิน 10 มิลิเมตร และสำหรับขนาดที่ 3 ไม่เกิน 17 มิลิเมตร ส่วนใช้ระหว่างวงแหวนของตราชวนขนาดที่ 2 ให้มีความยาวไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตรและไม่เกิน 70 เซนติเมตร กับให้มีขนาดของลูกโซ่ชั้งวัดผ่าศูนย์กลางเหล็กไม่เกิน 4.75 มิลิเมตร”

การใช้ตราชวนนี้ให้ใช้ขนาดที่ 1 หรือ 2 แต่ถ้าผู้ต้องขังลูกศัลพิพากษาให้ลงโทษจำคุกผู้ต้องขังนั้นตั้งแต่สามปีขึ้นไปหรือเป็นผู้ต้องขังในคดีอุกฉกรรจ์จะใช้ตราชวนขนาดที่ 3 ก็ได้ ขึ้นอยู่กับคุณพินิจของผู้ใช้ ตามความในกฎหมายระหว่างฯ ข้อ 28 กล่าวคือ “ข้อ 28. การใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังนั้น โดยปกติให้ใช้ตราชวนขนาดที่ 1 หรือขนาดที่ 2 หรือกุญแจเท้า เว้นแต่เห็นว่ามีเหตุจำเป็นหรือศาลได้มีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกผู้ต้องขังนั้นตั้งแต่สามปีขึ้นไปหรือเป็นผู้ต้องขังในคดีอุกฉกรรจ์จะใช้ตราชวนขนาดที่ 3 ก็ได้”

(2) กุญแจเมื่อ เป็นเครื่องพันธนาการที่ทำด้วยโลหะ ใช้สำหรับใส่มือของผู้ต้องขังบัญญาติไว้ในกฎหมายระหว่างฯ ข้อ 27 กล่าวคือ

“ข้อ 27. กุญแจเมื่อให้เป็นไปตามแบบและขนาดชั้งกรมราชทัณฑ์กำหนดไว้ กุญแจเท้าให้เป็นไปตามแบบที่กรมราชทัณฑ์กำหนดไว้ เว้นแต่ขนาดของโซ่ระหว่างกุญแจเท้าทั้งสองข้างต้องมีความยาวไม่น้อยกว่า 38 เซนติเมตร และไม่เกิน 50 เซนติเมตร กับให้มีขนาดของลูกโซ่ชั้งวัดผ่าศูนย์กลางเหล็กไม่เกิน 4.75 มิลลิเมตร” การใช้จะเป็นไปตามกฎหมายระหว่างฯ ข้อ 28 วรรคสอง และวรรคสาม กล่าวคือ

“ข้อ 28. การใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังนั้น.....

เมื่อมีเหตุน่าเชื่อว่าผู้ต้องขังจะทำอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายผู้อื่น และเห็นว่าไม่มีทางอื่นที่จะป้องกันได้ดีกว่าให้ใช้กุญแจเมื่อหรือโซ่ล่ามเพิ่มขึ้นออกจากตราชวนหรือกุญแจเท้าได้

ในกรณีที่ต้องนำตัวคนต้องขังหรือคนฝ่ากไปปนອกเรือนจำ ถ้าจะใช้เครื่องพันธนาการให้ใช้กุญแจเมื่อ เว้นแต่คนต้องขังในคดีอุกฉกรรจ์จะใช้ตราชวนหรือกุญแจเท้าก็ได้”

ตามกฎหมายระหว่างฯ ข้อ 28 นี้ จะเห็นว่าการนำคนต้องขังหรือคนฝ่ากไปปนອกเรือนจำจะไม่ใช้เครื่องพันธนาการเลยก็ได้ กรณีเห็นเป็นการจำเป็นก็ให้ใช้กุญแจเมื่อ นอกจากในคดีอุกฉกรรจ์ อาจเลือกใช้ตราชวนหรือกุญแจเท้าได้

(3) โซ่ล่าม เป็นเครื่องพันธนาการที่ทำด้วยโลหะอีกชนิดหนึ่ง ใช้ล่ามผู้ต้องขังกับกระระหว่างฯ ได้บัญญาติไว้ในข้อ 27 วรรคท้าย กล่าวคือ “โซ่ล่ามให้มีขนาดตามที่กำหนดไว้สำหรับตราชวนขนาดที่ 1 และขนาดที่ 3” โซ่ล่ามใช้สำหรับจำกัดศักยภาพในการเคลื่อนไหวของผู้ต้องขังขนาดของโซ่ล่ามตามข้อ 27. ใช้เท่ากับตราชวนขนาดที่ 1 และขนาดที่ 3 ที่กำหนดไว้ การใช้โซ่ล่ามจะเป็นไปตามบทบัญญาติของข้อ 28 ทำนองเดียวกันกับกุญแจเมื่อ กล่าวคือ

“เมื่อมีเหตุน่าเชื่อว่าผู้ดองขังจะทำอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายผู้อื่น และเห็นว่าไม่มีทางอื่นที่จะป้องกันได้กว่าให้ใช้กฎหมายหรือใช่ล่ามเพิ่มขึ้นนอกจากตรวจหรือกฎหมายแท้ๆได้

ในกรณีที่ต้องนำตัวคนต้องขัง หรือคนฝากไปป้องกันเรือนจำ ถ้าจะใช้เครื่องพันธนาการให้ใช้กฎหมายเมื่อ เว้นแต่คนต้องขังในคดีอุகุจกรรมจะใช้ตรวจหรือกฎหมายแท้ๆได้”

(4) เครื่องพันธนาการอย่างอื่น การใช้จะต้องอยู่ในกรณีดังต่อไปนี้

1. เปากว่า ตรวจ กฎหมายเมื่อ กฎหมายแท้ๆหรือใช่ล่าม

2. ใช้ได้กรณีจำเป็นเท่านั้น

3. ต้องได้รับอนุญาตจากผู้บัญชาการเรือนจำ

ผู้ที่มีอำนาจสั่งใช้เครื่องพันธนาการและเพิกถอน มาตรา 14 (5) บัญญัติไว้ดังนี้
“เมื่อรัฐมนตรีสั่งว่าเป็นการจำเป็นจะต้องใช้เครื่องพันธนาการ เนื่องแต่สภาพของเรือนจำ หรือ สภาพการณ์ของห้องคุก
ภายในบังคับอนุมาตรา (4) และ (5) แห่งมาตรานี้ ให้พศดีเป็นเจ้าหน้าที่มีอำนาจที่จะสั่งให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ดองขังและที่จะเพิกถอนคำสั่งนั้น”

ตามบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น ผู้ที่มีอำนาจสั่งใช้เครื่องพันธนาการและมีอำนาจเพิกถอนคำสั่งในการใช้เครื่องพันธนาการ⁵⁸คือ พศดีผู้คุมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ตามปกติพศดีเป็นผู้มีอำนาจสั่งให้ใช้หรือเพิกถอนเครื่องพันธนาการ ยกเว้นกรณีมาตรา 14(4) เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ควบคุมมีอำนาจสั่ง⁵⁹

ข้อยกเว้นการใช้พันธนาการ ห้ามใช้กับผู้ดองขังที่มีอายุเกิน 60 ปี และผู้ดองขังหญิง เว้นแต่

1. ผู้ดองขังเป็นคนดุร้ายหรือเสียจิต

2. ผู้ดองขังเพศชายอายุเกิน 60 ปี เมื่อมีการนำตัวออกนอกรีือนจำ และในกรณีผู้ดองขังคดีอุกุจกรรม

3. ต้องเป็นพันธนาการที่เบากว่าที่กำหนดไว้และต้องได้รับอนุญาตจากผู้บัญชาการ เรือนจำ

⁵⁸ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479. มาตรา 14.

⁵⁹ พระราชบัญญัติ 73. ร.จ.1143. ตอนที่ 58. ลงวันที่ 16 ตุลาคม 2499. มาตรา 3.

“มาตรา 3 อำนาจรัฐมนตรีตามมาตรา 14(5) และมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 ให้อธิบดีกรมราชทัณฑ์ทำการแทนในนามรัฐมนตรีได้ด้วย”

- อาชญากรรมมีอำนาจกำหนดชนิดของอาชญากรรมที่เจ้าพนักงานเรื่องจำจะใช้ได้และวางแผนไว้ในสิ่งที่มีอาชญากรรมคือ รัฐมนตรี⁶⁰ มีกฎหมายตราไว้ ฉบับที่ 4 กำหนดอาชญากรรมปืนไว้คือ ปืนพกปืนยาว และไม่ต้องกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2.50 ซม. ยาว 50 ซม. กรณีอาชญากรรมที่ได้มีคำสั่งห้ามน้ำอาชญากรรมปืนเข้าไปในเรื่องจำโดยเด็ดขาดเว้นแต่กรณีฉุกเฉินจำเป็นตามมาตรา 17⁶¹ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479⁶² เจ้าพนักงานเรื่องจำอาจใช้อำนาจออกจากอาชญากรรมแก่ผู้ต้องขังได้ในกรณีดังต่อไปนี้⁶³

1. เมื่อปรากฏว่าผู้ต้องขังกำลังหลบหนี หรือพยายามจะหลบหนี และไม่มีทางที่จะป้องกันอย่างอื่นออกจากใช้อำนาจ
2. เมื่อผู้ต้องขังหลาຍคนก่อความรุนแรง หรือพยายามเปิด หรือทำลายประตูรัว หรือกำแพงเรื่องจำ

3. เมื่อปรากฏว่าผู้ต้องขังจะใช้กำลังกายทำร้ายเจ้าพนักงานหรือผู้อื่น

- การจับกุมผู้ต้องขังหลบหนี ภายในยี่สิบสี่ชั่วโมง นับแต่วเวลาที่หนีไป เจ้าพนักงานเรื่องจำอาจใช้อำนาจตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 15 ถึงมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัตินี้โดยอนุโลม เมื่อสิบห้านาทีแล้วจะใช้อำนาจเช่นว่านั้นต่อไปมิได้ แต่ทั้งนี้ไม่เป็นการตัดอ่อนใจของเจ้าพนักงานเรื่องจำในอันที่จะจัดการจับกุมผู้หลบหนีโดยประการอื่น⁶⁴ เจ้าพนักงานเรื่องจำที่จะจัดการจับกุมผู้หลบหนีโดยประการอื่น ได้แก่ พัสดุ⁶⁵ ผู้คุมทั่วไปไม่มีอำนาจจับ เพราะไม่มีฐานะเป็นเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา⁶⁶ ต้องร้องขอให้เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับให้หรือช่วยพัสดุจับ แต่ในการนี้พัสดุต้องมีหมายจับค่าวิกฤติที่เกินยี่สิบสี่ชั่วโมงแล้ว

- การรับตัวผู้ต้องขังไว้ในเรื่องจำ โดยหลักเจ้าพนักงานจะไม่รับบุคคลใดๆ ไว้เป็นผู้ต้องขังในเรื่องจำ เว้นแต่จะได้รับหมายอาญา หรือเอกสารอันเป็นคำสั่งของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ⁶⁷ ซึ่งได้แก่

⁶⁰ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479. มาตรา 15.

⁶¹ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479. มาตรา 17.

⁶² ข้อ 9 ระเบียบกรมราชทัณฑ์ว่าด้วยอาชญากรรมและเครื่องกระสุน พ.ศ. 2543. 17 ตุลาคม 2543.

⁶³ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479. มาตรา 16.

⁶⁴ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479. มาตรา 19.

⁶⁵ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(16) และกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 18(7).

⁶⁶ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. มาตรา 82.

⁶⁷ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479. มาตรา 8.

1) หมายอาญา คือ หมายจำคุก และหมายขั้งระหว่างสอบสวนหรือระหว่างพิจารณาคดี

2) เอกสารอันเป็นคำสั่งของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ

ก. ผู้ว่าราชการจังหวัด กรณีฝ่ากฎหมายวิกลจริต

ข. ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลผู้ได้รับมอบอำนาจในการฝ่ากฎหมาย เนรเทศชั้งไว้ชั่วคราว

ค. พนักงานตรวจคนเข้าเมือง กรณีคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง

ก. ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก

ข. พนักงานอัยการ

การรับตัวผู้ต้องขัง ไว้ในเรือนจำวิธีปฏิบัติ⁶⁸ คือ ตรวจค้นสิ่งของที่ตัว

ผู้ต้องขัง ให้แพทย์ตรวจอนามัย จดบันทึกเรื่องเกี่ยวกับผู้ต้องขัง การตรวจค้นสิ่งของที่ตัวผู้ต้องขัง น้ำลาย ถ้าผู้ต้องขังเป็นชายให้เจ้าพนักงานชายเป็นผู้ตรวจ ถ้าผู้ต้องขังเป็นหญิงให้เจ้าพนักงานหญิงเป็นผู้ตรวจ หากไม่มีเจ้าพนักงานหญิงให้ผู้ต้องขังน้ำลายแสดงแสดงสิ่งของที่ตนมีติดตัวมาต่อเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ตรวจ หากว่าข้างเป็นที่สูบบุหรี่ ให้แสดงสิ่งของที่มีอยู่ทั้งหมดก็ให้เชิญหญิงอื่นที่เชื่อมโยงทำการตรวจให้

เจ้าพนักงานเรือนจำต้องจัดแยกผู้ต้องขังที่รับตัวไว้ใหม่จากผู้ต้องขังอื่น เพื่อแพทย์ได้ตรวจก่อนหากโดยสภาพการณ์ไม่อาจจัดดังนั้นได้ให้พยาบาลปฏิบัติให้ใกล้เคียงกับที่กำหนดไว้

- เด็กติดมากับผู้ต้องขัง จะได้รับอนุญาตให้อ่าย ในเรือนจำเมื่อปรากฏว่า เด็กนั้นมีอายุต่ำกว่า 16 ปี หรือเด็กที่เกิดในเรือนจำ รวมทั้งที่คลอดในโรงพยาบาลนอกเรือนจำตามที่มารดาเป็นผู้ต้องขัง ทั้งสองกรณีต้องปรากฏว่า ไม่มีผู้ใดจะรับเลี้ยงดูเด็กนั้นและอยู่ในความดูแลของผู้ต้องขัง⁶⁹

- การตรวจผู้ต้องขังเข้าใหม่ โดยให้แพทย์ตรวจอนามัย และทำบันทึกข้อความเกี่ยวกับลักษณะความผิด ตำแหน่งรูปพรรณ สุขภาพและสติปัญญา และอื่นๆ ตามข้อบังคับที่ออกบังคับ

⁶⁸ กฎกระทรวงฯ ส่วนที่ 3. ข้อ 35-37.

⁶⁹ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479. มาตรา 9. ข้อบังคับกรมราชทัณฑ์ (ฉบับที่ 5) เรื่องเด็กในความดูแลของผู้ต้องขังติดมาขังเรือนจำ ข้อ 2, ระเบียบกรมราชทัณฑ์ (ฉบับที่ 16) เรื่อง เด็กในความดูแลของผู้ต้องขังติดมาขังเรือนจำ, หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ นท.0903/ว.200.

กำหนด เจ้าพนักงานเรื่องจำอาจร้องขอรายงานแสดงประวัติของผู้ต้องขังจากพนักงานสอบสวน ได้⁷⁰

- การแยกผู้ต้องขัง เป็นอำนาจของรัฐมนตรีในการแยกประเภทหรือชั้นของผู้ต้องขังและวางแผนเงื่อนไขในการข้ายากประเทกหรือชั้นหนึ่งไปยังอีกประเทกหรือชั้นหนึ่ง โดยวิธีเดือนขึ้นหรือลดลง และวิธีการปฏิบัติกับผู้ต้องขัง กรณีคนต้องขังและคนฝ่าก ให้แยกขังต่างหากจากนักโทษเด็ดขาดเท่าที่จะทำได้⁷¹ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการควบคุม การปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง การอบรมแก่ไขพฤติกรรมตามหลักทัณฑวิทยา อันเป็นการป้องกันการถ่ายทอดพฤติกรรมร้ายของผู้ต้องขังตามกฎหมาย⁷² แยกเป็น 7 ประเภทดังนี้

- 1) ผู้ต้องขังหญิง
- 2) ผู้ต้องขังที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี และต้องไทยเป็นครั้งแรก
- 3) ผู้ต้องขังที่ต้องไทยสำหรับความผิดที่กระทำนานาหาร
- 4) ผู้ต้องขังที่ต้องไทยสำหรับความผิดที่ประทุร้ายแก่ชีวิตและร่างกาย
- 5) ผู้ต้องขังที่ต้องไทยสำหรับความผิดที่ประทุร้ายแก่ทรัพย์สิน
- 6) ผู้ต้องขังซึ่งศาลพิพากษาว่าเป็นผู้มีสันดานเป็นผู้ร้าย
- 7) ผู้ต้องขังที่ไม่อยู่ในจำพวกที่ได้ระบุมาแล้ว

มีหลักว่า ผู้ต้องขังหลายคนในคดีเดียวกันให้แยกไว้ให้ปะปนกัน⁷³ นอกจากนั้น ยังได้มีการจัดแยกผู้ต้องขังบางประเภทให้ไปอยู่ร่วมกันในเรื่องจำพิเศษ เช่น ทัณฑสถานวัยหนุ่มสำหรับผู้ต้องขังชายอายุไม่เกิน 25 ปี ทัณฑสถานหญิง สำหรับผู้ต้องขังหญิง ทัณฑสถานบำบัดพิเศษสำหรับผู้ต้องขังติดยาเสพติด สำหรับการกำหนดชั้นผู้ต้องขังใช้กับนักโทษเด็ดขาดเท่านั้น มี 6 ชั้น คือ ชั้นเยี่ยม ชั้นดีมาก ชั้นดี ชั้นกลาง ชั้นเลว และชั้นเลวมาก⁷⁴ นักโทษเข้าใหม่จะถูกจัดให้อยู่ชั้นกลาง แต่กรณีนักโทษเด็ดขาดมีโทษจำคุกมากกว่า 1 ครั้ง ถ้าจำคุกครั้งปัจจุบันกับครั้งก่อนมิใช่ความผิดที่เป็นลหุโทษหรือกระทำโดยประมาทให้จัดอยู่ในชั้นเลว⁷⁵

⁷⁰ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479. มาตรา 10. กฎกระทรวงฯ ส่วนที่ 3 ข้อ 38-39.

⁷¹ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479. มาตรา 11.

⁷² กฎกระทรวงฯ ข้อ 40-42.

⁷³ กฎกระทรวงฯ ข้อ 43.

⁷⁴ กฎกระทรวงฯ ข้อ 44.

⁷⁵ กฎกระทรวงฯ ข้อ 45.

- การบ่ายผู้ต้องขังเป็นไปตามคำสั่งอธิบดี⁷⁶ เพื่อความสะดวกและเหมาะสมในการควบคุม และฝึกอบรม ฝึกอาชีพ นอกจากนั้นยังมีการบ่ายในระหว่างคำนินคดี⁷⁷ และการบ่ายผู้ต้องขังระหว่างเรือนจำพลเรือนและเรือนจำทหาร⁷⁸ การบ่ายผู้ต้องขังต้องมีการรายงานให้กรมราชทัณฑ์ทราบ⁷⁹ ประเภทของการบ่ายผู้ต้องขัง อาจได้แก่ เพื่อความปลอดภัย เพื่อระบายนความแออัด คดียาเสพติด กลับภูมิลำเนา⁸⁰ บ่ายผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมที่ไม่น่าไว้วางใจ

การลากจ้างประกอบพิธีเกี่ยวกับงานศพ ผู้ต้องขังมีสิทธิลาเฉพาะเพื่อไปประกอบพิธีเกี่ยวกับงานศพ การพิจารณาอนุญาตให้ผู้ต้องขังลาหนึ่น กรมราชทัณฑ์ได้มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับเรือนจำจังหวัดและเรือนจำอำเภอ⁸¹ และให้ผู้บัญชาการเรือนจำ ผู้อำนวยการห้องคน⁸² ในการพิจารณาอนุมัติให้ผู้ต้องขังที่เป็นนักโทษชั้นเยี่ยม ชั้นดีมาก และชั้นดี ลากจังกล่าว⁸³

3.3.4 การทำงานของนักโทษเดือดขาด

การให้ผู้ต้องขังทำงานเป็นผลต่อเนื่องจากการคุมขัง งานที่จะให้นักโทษเดือดขาดทำจะดำเนินถึง กำหนดเวลา ความแข็งแรงของร่างกาย สดปัญญา อุปนิสัยและฟิมือ หรือความรู้ความสามารถ ทำงาน ผลในทางเศรษฐกิจ ผลในทางอบรม สภาพการณ์แห่งเรือนจำ

1.1 การทำงานภายในเรือนจำ นักโทษเดือดขาดต้องทำงานตามคำสั่งของเจ้าพนักงานเรือนจำ⁸⁴ ไม่ว่าจะเป็นคนต้องขังและคนฝ่าก คำสั่งในการให้นักโทษทำงานต้องเป็นคำสั่งที่กฎหมาย

⁷⁶ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479. มาตรา 12.

⁷⁷ ระเบียบกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่ 8/2481 เรื่อง การบ่ายผู้ต้องขังไปดำเนินคดีที่เรือนจำอื่น, ข้อบังคับที่ 33/2485 เรื่อง การคัดเลือกผู้ต้องขังเข้ายังเรือนจำ, ข้อบังคับที่ 25/2486 เรื่อง การบ่ายผู้ต้องขังและการใช้แรงงานผู้ต้องขัง

⁷⁸ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479. มาตรา 7 พระราชบัญญัติเรือนจำทหาร พ.ศ. 2479, ข้อตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การปฏิบัติเกี่ยวกับการขอรับนักโทษจากเรือนจำของทหาร ไปยังเรือนจำของฝ่ายพลเรือน พ.ศ.2510.

⁷⁹ คำสั่งกรมราชทัณฑ์ที่ 313/2550 ลว. 26 มี.ค. 2550, คำสั่งกรมราชทัณฑ์ที่ 470/2547 ลว. 14 พ.ค. 2547, คำสั่งกรมราชทัณฑ์ที่ 468/2547 ลว. 14 พ.ค. 2547.

⁸⁰ หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ ยท 0905/ว 20 ลว. 14 ก.พ. 2539, หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ ยท 0711/ว 54 ลว. 16 ก.ย.2546.

⁸¹ คำสั่งกรมราชทัณฑ์ที่ 312/2550 ลว.26 มี.ค. 2550.

⁸² คำสั่งกรมราชทัณฑ์ที่ 313/2550 ลว.26 มี.ค. 2550.

⁸³ หนังสือกรมราชทัณฑ์ที่ ยช. 0706/2051 ลว.30 ก.ย. 2546.

⁸⁴ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479. มาตรา 22.

ให้อ่านใจไว้เท่านั้น โดยต้องพิจารณาจากอายุ เพศ ความเหมาะสมต่างๆ ของผู้ต้องขังด้วย ทั้งยังต้องจัดให้ผู้ต้องขังได้รับการหยุดพักผ่อนด้วยตามระยะเวลาที่กำหนดโดยกฎกระทรวงฯ ข้อ 54

1.2 การทำงานภายนอกเรือนจำ ในกรณีที่เจ้าพนักงานเรือนจำสั่งให้นักโทษเดือดขาดออกไปทำงานสาธารณชนนอกเรือนจำให้อธิบดีแต่งตั้งคณะกรรมการคุมหันนั่ง ไม่น้อยกว่าสามคน เป็นผู้พิจารณาคัดเลือกนักโทษเดือดขาด ซึ่งเหลือโทษจำคุกไม่เกินสองปี เพื่อทำงานสาธารณณะ แต่นักโทษเดือดขาดซึ่งต้องโทษในลักษณะความผิดดังต่อไปนี้ไม่อยู่ในข่ายได้รับการพิจารณาคัดเลือกให้ออกไปทำงานนอกเรือนจำ

- (1) ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
- (2) ความผิดต่อกำลังของรัฐภายใต้กฎหมายอาชญากรรม
- (3) ความผิดต่อกำลังของรัฐภายใต้กฎหมายอาชญากรรม
- (4) ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ

ลักษณะของงานสาธารณณะ การแต่งตั้งกรรมการ การสั่งและการงดสั่งนักโทษเดือดขาดออกไปทำงานสาธารณณะนอกเรือนจำ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงนักโทษเดือดขาดที่ได้จ่ายออกไปทำงานภายนอกเรือนจำหรือทัณฑสถานจะต้องนำกลับเข้ามาในเรือนจำหรือทัณฑสถานไม่เกินเวลา 17.00 น. ในวันเดียวกัน มีการออกข้อบังคับกรมราชทัณฑ์กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาให้นักโทษเดือดขาดออกไปทำงานภายนอกเรือนจำหรือทัณฑสถาน⁸⁵

- การทำงานของคนต้องขังและคนฝากรаЧ ทำงานได้แต่เฉพาะที่เกี่ยวกับความสะอาดหรืออนามัยของตน หรือการสุขาภิบาลในส่วนใดส่วนหนึ่งแห่งเรือนจำ คนต้องขังระหว่างอุทธรณ์หรือฎีกา อาจต้องทำงานเพื่อยังการบำรุงรักษาเรือนจำให้ดีขึ้น ผู้ต้องขังคนใดสมควรใจเข้าทำงานอย่างอื่นก็อาจอนุญาตให้ทำได⁸⁶

- การคัดเลือกจ่าขบวน กือการนำนักโทษออกทำงานภายนอกเรือนจำออกจากงานสาธารณณะ อญ្យในคุลพินิจของผู้บัญชาการเรือนจำ หลักการคือนำไปใช้งานส่วนตัวไม่ได้ ยกเว้นเอาไปทำความสะอาดบ้านพักราชการ หรือสถานที่ราชการ⁸⁷

⁸⁵ ข้อบังคับกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่ 2/2516 เรื่องการคัดเลือกนักโทษเดือดขาดจ่ายออกทำงานภายนอกเรือนจำหรือทัณฑสถาน.

⁸⁶ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479. มาตรา 23.

⁸⁷ หนังสือกรมราชทัณฑ์ ด่วนมาก ที่ มท.0908/ว.67 ลงวันที่ 29 กรกฎาคม 2509.

- เงินรางวัลผู้ต้องขัง⁸⁸ งานที่ผู้ต้องขังทำไปแล้วอาจคำนวนเป็นราคางานตามกำหนดในกฎกระทรวง ผู้ต้องขังไม่มีสิทธิได้รับค่าจ้าง แต่สามารถแบ่งรายได้อันเกิดจากการโดยหักค่าใช้จ่ายออกก่อน ให้เป็นรางวัลแก่ผู้ต้องขังและเจ้าพนักงานเรือนจำ

- เงินรางวัลผู้ต้องขังบาดเจ็บสาหัสหรือตาย ในการทำการตามหน้าที่อันอาจเป็นอันตรายต่อความปลอดภัยหรือชีวิตของผู้ต้องขัง ดังระบุไว้ในกฎกระทรวง⁸⁹ ก็ให้ได้รับรางวัลเป็นจำนวนตามแต่เจ้ากระทรวงจะวินิจฉัย โดยมิเคราะห์ถึงพฤติกรรมแห่งกรณี รางวัลเช่นว่านี้ถ้าผู้ต้องขังตายให้จ่ายให้แก่ผู้รับมรดก

3.3.5 การศึกษาอบรม

อธิบดีมีอำนาจออกข้อบังคับ เกี่ยวกับเรื่องการศึกษาและการอบรมผู้ต้องขัง⁹⁰ บรรดาเครื่องอุปกรณ์ในการศึกษาและการอบรม เช่น เครื่องมือเครื่องใช้ สมุดหนังสือนั้น รัฐบาลจะเป็นผู้จัดการให้ แต่ผู้ต้องขังจะนำของตนเองมาใช้ได้เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว⁹¹ การใช้ชีวิตอยู่ในเรือนจำของผู้ต้องขังเพื่อเป็นการจำกัดเสรีภาพของผู้ต้องขังคนนั้น ผู้ต้องขังก็ยังมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกต่อไป ทำให้สามารถปรับปรุงแก้ไขความผิดพลาดของชีวิตในอดีต มีวิชาความรู้และวิชาชีพติดตัวเมื่อพ้นโทษ สามารถประกอบสัมมาอาชีพได้ไม่เป็นภาระแก่สังคม ไม่ต้องถูกความจำเป็นบังคับให้ประกอบมิจฉาชีพเลี้ยงตัวอีกต่อไป

ผู้ที่กระทำการความผิดและต้องโทษอยู่ในเรือนจำส่วนใหญ่จะเป็นผู้มีการศึกษาน้อย และไม่มีอาชีพเป็นหลักแหล่งหรือมีอาชีพรับเข้ารับรายวัน การศึกษาอบรมจึงเป็นเรื่องที่จำเป็นมาก เพราะจะเป็นพื้นฐานที่ทำให้ผู้กระทำการความผิดมีสติปัญญา คิดเป็น แยกแยะความถูกต้อง ความดีความชั่วได้ เป็นการปรับปรุงคุณภาพมนุษย์ที่สำคัญทางหนึ่ง เรือนจำมีหน้าที่ดูแลให้มีศรัทธามุตและสถานที่อ่านหนังสือสำหรับผู้ต้องขัง และต้องพยายามจัดให้ผู้ต้องขังได้อ่านหนังสือตามระเบียบ กรมราชทัณฑ์

⁸⁸ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479. มาตรา 24-25.

⁸⁹ กฎกระทรวงมหาดไทย ข้อ 64, ระเบียบการจ่ายเงินรางวัลให้ผู้ต้องขังที่กระทำการตามหน้าที่ ซึ่งต้องประสบอันตราย วันที่ 16 เมษายน 2500, ระเบียบกรมราชทัณฑ์ว่าด้วย การจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาล ค่าทำงานวัสดุและค่าใช้จ่ายอื่นๆ แก่นักโทษเด็กชายที่ส่งออกไปทำงานสาธารณะนอกเรือนจำ พ.ศ. 2529, หนังสือกรมราชทัณฑ์ที่ มหาดไทย/ว.129 ลงวันที่ 5 สิงหาคม 2526.

⁹⁰ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479. มาตรา 27.

⁹¹ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479. มาตรา 28.

ในการศึกษาและอบรมผู้ต้องขัง กรมราชทัณฑ์ได้ออกข้อบังคับกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่ 8 เรื่อง การศึกษาและการอบรมผู้ต้องขัง โดยบัญญัติการศึกษาอบรมผู้ต้องขังนั้นให้จัดแบ่งเป็น 3 สาขา คือ พุทธศึกษา ได้แก่ การศึกษาวิชาสามัญและวิชาชีพ จริยศึกษา ได้แก่ การอบรมศีลธรรม จรรยาและหน้าที่พลเมืองดี

พลศึกษา ได้แก่ การศึกษารعونามัยและสุขาภิบาลตลอดจนการออกกำลังกายและการเล่นออกกำลังกายต่างๆ

ก. พุทธศึกษา การศึกษาในสาขานี้แบ่งออกได้ดังนี้

- วิชาสามัญ ผู้ต้องขังที่ยังอ่านเขียนหนังสือไทยไม่ได้และยังมีกำหนดไทยเหลือต้องจำต่อไปอีกตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป ต้องจัดให้ศึกษาวิชาสามัญตามที่ทางการเรือนจำจัดให้ จนสามารถมีความรู้อ่านเขียนหนังสือได้

- วิชาชีพผู้ต้องขังที่เป็นนักไทยเด็ขาด และมิได้กำหนดให้มีหน้าที่อันเกี่ยวข้องกับการทำงานที่มิใช่เป็นการทำประโภชน์ต้องจัดให้ศึกษาวิชาชีพทั้งในทางทฤษฎีและในทางปฏิบัติตามที่ทางเรือนจำจัดให้

กรณีถ้าเป็นคนฝ่า คนต้องขัง สมัครเข้ารับการศึกษาดังกล่าวข้างต้นได้ โดยให้ผู้บัญชาการเรือนจำพิจารณาอนุญาตได้ ตามสมควรแก่กรณี

ข. จริยศึกษา ทางเรือนจำจะจัดให้ผู้ต้องขังทุกคนได้รับการอบรมศีลธรรม จรรยาและหน้าที่พลเมืองดีและต้องจัดให้ฟังพระธรรมเทศนาตามลักษณะที่ตนนับถือ และต้องพยายามให้ความสะอาดผู้ต้องขัง ได้ประกอบพิธีกรรมในวันพระและพิธีสำคัญในทางลักษณะที่ผู้ต้องขังนับถือ ตามที่เห็นสมควร

ค. พลศึกษา เรือนจำต้องพยายามจัดให้ผู้ต้องขังได้รับการแนะนำในการอนามัยและการสุขาภิบาลตามสมควร ให้ผู้ต้องขังฝึกหัดระเบียบแล้ว เล่นกีฬาและการเล่นออกกำลังกายต่างๆ ตามที่เรือนจำจัดให้

ผู้ต้องขังที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องศึกษาและอบรม ได้แก่ คนชรา ทุพพลภาพ พิการ หรือป่วยเจ็บซึ่งแพทย์ประจำเรือนจำหรือถ้าไม่มีแพทย์หรือแพทย์ประจำเรือนจำไม่อยู่ เจ้าพนักงานผู้บังคับบัญชาควบคุมตั้งแต่ตำแหน่งพัสดุขึ้นไป รับรองว่าไม่สามารถจะรับการศึกษาสามัญ หรือวิชาสามัญตามที่ทางการจัดให้ได้เป็นครั้งคราวหรือตลอดไป

- การรักษาพยาบาล อนามัยและสุขาภิบาล ส่วนนี้เป็นการดูแลผู้ต้องขังค้านการเจ็บไข้ได้ป่วย หรือเป็นหวัดไข้หวัดใหญ่⁹² ต้องได้รับการรักษาจากแพทย์⁹³ นอกจากนี้ในการควบคุมคุกและอนามัยของผู้ต้องขังก็เป็นอำนาจของแพทย์ และแสดงความเห็นต่ออธิบดีเพื่อขออนุญาตให้ผู้ต้องขังไปรักษาตัวนอกเรือนจำ⁹⁴ ในเรื่องสุขภาพอนามัยผู้ต้องขังมีหน้าที่ดังต่อไปนี้⁹⁵

ก. ทำความสะอาดของร่างกาย เครื่องนุ่งห่มหลับนอน เครื่องใช้ส่วนตัว ที่อยู่อาศัย

ผู้หญิง

บ. ตัดผม โกนหนวดเครา ตัดเล็บ อาบน้ำ

ค. ได้รับเครื่องนุ่งห่ม ผ้าอาบน้ำ ผ้าห่มนอนและเสื้อปูนอนและสิ่งจำเป็นสำหรับ

ง. ได้พักผ่อนและออกกำลังกาย

จ. รับประทานอาหารที่มีคุณภาพ สะอาดและเพียงพอ อย่างน้อยวันละ 2 มื้อ มีแพทย์หรือเจ้าพนักงานเรียนจำตรวจสอบอาหารก่อนรับประทาน ผู้ท่าอาหารต้องให้แพทย์ตรวจสุขภาพ เสียก่อน นอกจากนี้แพทย์ยังมีหน้าที่ตรวจเรียนจำในเรื่องสุขาภิบาลด้วยในทุกๆ 3 วัน ให้คำแนะนำ และบันทึกลงสมุดตรวจการสุขาภิบาล แล้วพัสดุต้องทำตามคำแนะนำ⁹⁶ เช่นในเรื่อง ความเป็นอยู่ ของผู้ต้องขัง แสงสว่าง การระบายอากาศ การทำงาน การพักผ่อน น้ำดื่มน้ำใช้ การระบายน้ำเสีย การกำจัดปฏิกูลต่างๆ ภาชนะใส่อาหาร

- การจัดชั้นผู้ต้องขัง การเลื่อน-ลดชั้นนักโทษเด็กขาด และการแต่งตั้งผู้ช่วยเหลือ เจ้าพนักงาน เป็นมาตรการที่ทำให้ผู้ต้องขังเกิดความเคร่งครัดในระเบียบวินัย และมีความ รับผิดชอบต่อตนเองรวมทั้งส่วนรวมยิ่งขึ้น โดยมีการให้ประโยชน์ตอบแทนลดหลั่นตามชั้นของ ผู้ต้องขัง เป็นอำนาจของรัฐมนตรี มาตรา 11 พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎกระทรวง

⁹² หนังสือกรมราชทัณฑ์ที่ 102/2502 ลงวันที่ 11 กันยายน 2502 อนุญาตให้ผู้ต้องขังคลอดบุตรนอก เรือนจำ กรณีเด็กต้องคลอดในเรือนจำ ให้ระบุเลขที่ของสถานที่เป็นที่เกิด มิใช่เรือนจำ

⁹³ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479. มาตรา 29.

⁹⁴ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479. มาตรา 30, ระเบียบกรมราชทัณฑ์ (ฉบับที่ 6) เรื่อง การ อนุญาตให้ผู้ต้องขังออกไปรักษาตัวนอกเรือนจำ, หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ 113/2486 ลงวันที่ 16 พฤษภาคม 2486, ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย การควบคุมผู้ต้องขังที่ได้รับอนุญาตให้ออกไปรักษาตัวนอกเรือนจำ พ.ศ. 2521, หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ นท.1005/ว.86 ลงวันที่ 8 กรกฎาคม 2530 เรื่อง การอนุญาตให้ผู้ต้องขังป่วย ออกไปรักษาตัวนอกเรือนจำหรือ

ทัณฑสถาน

⁹⁵ กฎกระทรวงมหาดไทย ข้อ 67-78.

⁹⁶ กฎกระทรวงมหาดไทย ข้อ 66.

มหาดไทย ข้อ 44 กำหนดชั้นของนักไทยเด็ขาดไว้ 6 ชั้น คือ ชั้นเยี่ยม ชั้นดี ชั้นกลาง ชั้นดี และชั้นเลวมาก และมีข้อกำหนดเกณฑ์ต่างๆ ในการเลื่อน-ลดชั้นของนักไทยเด็ขาด⁹⁷ การเลื่อนและลดชั้นนักไทย ในทางปฏิบัติเป็นอำนาจของผู้บัญชาการเรือนจำ ซึ่งกระทำปีละ 2 ครั้ง ทำได้ครั้งละ 1 ชั้นเท่านั้น สำหรับชั้นต้องมีเหตุผลพิเศษและอนุมัติของบังคับ⁹⁸

- วินัย ความดี ความชอบ และโทษ หลักทั่วไปคือ ผู้ต้องขังจะต้องปฏิบัติตามระเบียบและข้อบังคับของเรือนจำ⁹⁹ โดยเรื่องจำต้องแจ้งระเบียบข้อบังคับให้ผู้ต้องขังทราบ¹⁰⁰

นักไทยเด็ขาดคนใดแสดงให้เห็นความประพฤติดี มีความอุตสาหะ ความก้าวหน้าในการศึกษาและทำการงานเกิดผลดี หรือทำความชอบแก่ทางราชการเป็นพิเศษ อาจได้รับประโยชน์อย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้

(1) ให้ความสะดวกในเรือนจำตามที่ขอคิดกำหนดไว้ในข้อบังคับ¹⁰¹

(2) เลื่อนชั้น

(3) ตั้งให้มีตำแหน่งหน้าที่ช่วยเหลือเจ้าพนักงานเรือนจำ

(4) ไม่เกินสี่วันในคราวหนึ่ง โดยไม่รวมเวลาที่ต้องใช้ในการเดินทางเข้าด้วย เมื่อมีความจำเป็นเห็นเป็นประจักษ์เกี่ยวกิจธุรสำคัญหรือกิจการในครอบครัว แต่ห้ามมิให้ออกไปนอกอาณาเขตส่วนใหญ่ และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดไว้ระยะเวลาที่อนุญาตให้ลานี้มิให้หักออกจากภารกิจประจำหน่วยกำหนดโทษ¹⁰²

(5) พักการลงโทษ ภายใต้บังคับเงื่อนไขตามที่รัฐมนตรีกำหนดไว้ แต่การพักการลงโทษนี้จะพึงกระทำได้ต่อเมื่อ นักไทยเด็ขาดได้รับโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของกำหนดโทษตามหมายศาลในขณะนั้น หรือไม่น้อยกว่าสิบปีในกรณีที่ต้องโทษจำคุกตลอดชีวิต และ

⁹⁷ กฎกระทรวงมหาดไทย ข้อ 44, 45, 48, 81, 83, 107, 108, 134.

⁹⁸ กฎกระทรวงมหาดไทย ข้อ 81-83, ระเบียบกรมราชทัณฑ์ว่าด้วย การเลื่อนและลดชั้นนักไทยเด็ขาด พ.ศ.2536. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย การเลื่อนและลดชั้นผู้ต้องขัง พ.ศ. 2522, หนังสือกรมราชทัณฑ์ที่ นท.0905/ว.55 ลงวันที่ 22 มีนาคม 2522.

⁹⁹ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479. มาตรา 31.

¹⁰⁰ ระเบียบกรมราชทัณฑ์ (ฉบับที่ 10) เรื่อง การซึ่งแจ้งระเบียบข้อบังคับของเรือนจำให้ผู้ต้องขังทราบ

¹⁰¹ ข้อบังคับอธิบดีกรมราชทัณฑ์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2480, แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับที่ 1/2499 กำหนดเรื่อง ความสะดวกและประโยชน์ที่นักไทยแต่ละชั้นจะได้รับในขณะใช้ชีวิตอยู่ในเรือนจำ, แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่ 4 พ.ศ.2533.

¹⁰² ระเบียบกรมราชทัณฑ์ (ฉบับที่ 5) เรื่อง การลาของผู้ต้องขัง พ.ศ. 2480, หนังสือกรมราชทัณฑ์ที่ 60/2502 เรื่อง การลาของผู้ต้องขัง ลงวันที่ 26 พฤษภาคม 2502.

ระยะเวลาที่จะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขนี้ ให้กำหนดไม่น้อยกว่าหนึ่งปี แต่ไม่เกินกว่ากำหนดโดยที่ยังเหลืออยู่¹⁰³

(6) ลดวันต้องโทยจำกัด (Goodtime Allowance) ให้เดือนละไม่เกินห้าวัน ตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ในการลดวันต้องโทยจำกัดจะพึงกระทำได้ต่อเมื่อนักโทยเด็ขาดได้รับโทยจำกัดตามคำพิพากษาถึงที่สุดมาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือน หรือไม่น้อยกว่าสิบปี ในกรณีต้องโทยจำกัดตลอดชีวิต ที่มีการเปลี่ยนโทยจำกัดตลอดชีวิตเป็นโทยจำกัดมีกำหนดเวลา¹⁰⁴

(7) ในการลดวันต้องโทยตาม (6) ให้มีคณะกรรมการประกอบด้วยผู้แทนของกรรมราชทัณฑ์ กรมตำรวจนครบาล อัยการ กรมประชาสงเคราะห์และจิตแพทย์จากการแพทย์ เป็นผู้พิจารณาโดยยமติเสียงส่วนมาก

เป็นมาตรการตอบแทนความประพฤติดีของนักโทยเด็ขาด ตามมาตรา 32(6) และ (7) แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2520 และกฎกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2521

(8) นักโทยเด็ขาดที่ส่งออกไปทำงานสาธารณูปโภคเรือนจำตามมาตรา 22 ให้ได้ลดวันต้องโทยจำกัดลงอีกไม่เกินจำนวนวันที่ทำงานสาธารณูปโภคนั้น และอาจได้รับรางวัลด้วยก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

- การลงโทษผู้ต้องขังกระทำการผิดวินัย ก่อนที่จะลงโทษทางวินัยจักต้องให้ผู้ต้องขังได้ชี้แจงว่าตนมีข้อแก้ตัวอย่างใดหรือไม่¹⁰⁵ ทางปฏิบัติเรือนจำ ทัณฑสถาน ดำเนินการตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเพื่อร่วบรวมพยานหลักฐานก่อนออกคำสั่ง และสอบปากคำผู้ถูกกล่าวหาให้แก่ข้อกล่าวหาด้วยทุกครั้ง เพื่อนำเสนอผู้บัญชาการเรือนจำ/ผู้อำนวยการทัณฑสถาน สั่งการในคำสั่ง¹⁰⁶ ซึ่งคำสั่งลงโทษทางวินัยเป็นคำสั่งทางปกครอง ซึ่งต้องทำตามรูปแบบด้วย และรายงานให้กรรมราชทัณฑ์ทราบ ผู้ต้องขังที่ถูกลงโทษมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งได้ต่อผู้บัญชาการเรือนจำ ผู้อำนวยการทัณฑสถาน ถ้าเห็นชอบตามอุทธรณ์ก็ให้แก้ไขภายใน 30 วัน นับแต่วันรับอุทธรณ์ หากไม่เห็นชอบด้วย ในกรณีเรือนจำถ่าง ให้รายงานกรรมราชทัณฑ์พิจารณาอุทธรณ์ต่อไป ถ้าเป็นเรือนจำส่วนภูมิภาค ให้รายงานผู้ว่าราชการจังหวัด

¹⁰³ ระเบียบกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การพักการลงโทษ พ.ศ. 2496.

¹⁰⁴ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2520 และพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2523, กฎกระทรวง ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2521), หนังสือกรรมราชทัณฑ์ มท. 0905/ว.149 ลงวันที่ 15 สิงหาคม 2521.

¹⁰⁵ กฎกระทรวงมหาดไทย ข้อ 99.

¹⁰⁶ กฎกระทรวงมหาดไทย ข้อ 103.

- การแต่งตั้งนักไทยเด็ขาดให้มีตำแหน่งหน้าที่ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน เป็นการดำเนินการตามนัยมาตรา 32(3) เนื่องจากไทยเด็ขาดชั้นเยี่ยมเท่านั้น แต่ก็กระทรวง ข้อ 84 กำหนดเพิ่มเติมว่า “ในกรณีมีเหตุพิเศษที่จะต้องใช้นักไทยเด็ขาดซึ่งไม่อยู่ในชั้นที่จะแต่งตั้ง ให้มีตำแหน่งหน้าที่ช่วยเหลือเจ้าพนักงานนั้น ผู้บัญชาการเรือนจำจะแต่งตั้งเป็นพิเศษก็ได้ แต่ในกรณี เช่นนี้จะให้นักไทยเด็ขาดผู้นั้นมีตำแหน่งหน้าที่ได้เพียงช่วงเวลาที่จำเป็นเท่านั้นและไม่ถือว่าเป็นให้ประโยชน์ตามกฎหมาย”

- การเยี่ยมและการพบทนาย ภายใต้ข้อบังคับที่อธิบดีกำหนด สามารถกระทำได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากหน่วยความ ตามมาตรา 8 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา¹⁰⁷

- การยื่นเรื่องรับรองทุกข์ กล่าวคือ ภายใต้บังคับบทบัญญัติในภาค 7 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วยอภัยไทย เปเลี่ยน ไทยหนักเป็นเบาและลดโทษผู้ต้องขึ้นยังมีสิทธิในอันที่จะยื่นคำร้องทุกข์หรือเรื่องราวใดๆ ต่อเจ้าหน้าที่เรือนจำ อธิบดี รัฐมนตรี หรือทูลเกล้าถวายถูกต่อพระมหากษัตริย์ได้ตามที่รัฐมนตรีกำหนดไว้¹⁰⁸

- การลงโทษทางวินัย เจ้าพนักงานเรือนจำทำการพิจารณาและลงโทษดังต่อไปนี้¹⁰⁹

(1) ภาคทัณฑ์

(2) งดการเลื่อนชั้น โดยมีกำหนดเวลา

(3) ลดชั้น

(4) ตัดการอนุญาตให้ได้รับการเยี่ยมเยียนหรือติดต่อไม่เกินสามเดือน เว้นไว้แต่ในกรณีที่ระบุไว้ในมาตรา 8 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(5) ลดหรือคงประโยชน์และรางวัลทั้งหมด หรือแต่งบางส่วน บางอย่าง

(6) ขังเดียวไม่เกินสามเดือน¹¹⁰ เป็นโทษที่มีนัยโยบายที่พยายามให้หลีกเลี่ยง

¹⁰⁷ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479. มาตรา 33.

¹⁰⁸ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479. มาตรา 34, กฎกระทรวงมหาดไทย ข้อ 120-126, หนังสือกรมราชทัณฑ์ที่ 136/2495 ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2495 เรื่อง การรับเรื่องรับรองทุกข์ของผู้ต้องขัง.

¹⁰⁹ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479. มาตรา 35, กฎกระทรวงมหาดไทย ข้อ 106-113.

¹¹⁰ หนังสือกรมราชทัณฑ์ที่ นท.0908/ว.75 ลงวันที่ 16 สิงหาคม 2508 เรื่อง การลงโทษขังเดียวแก่ผู้ต้องขังที่กระทำคิดวินัย.

(7) ขังห้องมีดไม่มีเครื่องหลับนอนไม่เกิน 2 วันต่อสัปดาห์ ควบคุมโดยแพทย์¹¹¹

(8) เมื่นกรังหนึ่งไม่เกิน 20 ที่ ในความควบคุมของแพทย์แต่ห้ามเมื่นคราวต่อไป เว้นแต่จะล่วงพื้นเวลาสามสิบวันจากวันเมื่นคราวที่แล้ว ถ้าผู้ต้องขังเป็นหญิงห้ามเมื่น¹¹²

(9) ตัดจำนวนวันที่ได้รับการลดวันต้องโทษจำคุกตาม มาตรา 32(6)

กรณีและเงื่อนไขลงโทษดั้งระบุไว้ข้างต้นให้กำหนดไว้ในกฎ

กระตรวจ

เมื่อผู้ต้องขังกระทำการพิเศษนัย จะต้องได้รับโอกาสในการต่อสู้ ขอกล่าวหา ได้เดิมที่ก่อนมีการวินิจฉัยโทษและลงโทษ¹¹³ เจ้าหน้าที่ต้องพิจารณาอย่างถ่องแท้เพื่อให้เกิดความยุติธรรม เพื่อให้ผู้ต้องขังเชื่อถือและยอมรับได้ การกระทำการพิศกรังหนึ่งจะลงโทษผู้ต้องขังเกิน 3 สถานไม่ได้

- ผู้ต้องขังกระทำการพิเศษที่มีโทษอาญาในเรือนจำ ซึ่งเป็นอำนาจของผู้บัญชาการเรือนจำวินิจฉัยลงโทษ โดยไม่ต้องส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีได้ เอกชนผู้ได้รับความเสียหายมีสิทธิที่จะฟ้องผู้ต้องขังได้¹¹⁴ ดังมีลักษณะดังนี้

- 1) ความผิดดูโทษ
- 2) ความผิดตามมาตรา 45 พระราชนิยมติราชทัณฑ์
- 3) ความผิดฐานประทุร้ายต่อทรัพย์สินของเรือนจำ
- 4) ความผิดฐานพยายามหลบหนี

3.3.6 ทรัพย์สินของผู้ต้องขัง มีสาระสำคัญของบทบัญญัติดังนี้

1) ทรัพย์สินผู้ต้องขังอาจหรือไม่อาจนำเข้ามาหรือเก็บรักษาไว้ในเรือนจำกับห้องเก็บรักษาให้ความปลอดภัยและคืนทรัพย์สินนั้นๆให้กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

2) ทรัพย์สินที่ผู้ต้องขังนำเข้ามาหรือเก็บรักษาไว้ในเรือนจำ โดยมิได้รับอนุญาตเพื่อการนั้น โดยขอบจากเจ้าพนักงานเรือนจำ ถ้าเป็นสิ่งของต้องห้ามให้รับเป็นของแผ่นดิน ถ้าเป็นสิ่งที่มีสภาพเป็นของสดเสียได้ หรือเป็นของอันตรายหรือโลสโตรก ให้เจ้าพนักงานเรือนจำทำลายเสีย

¹¹¹ มีบัญญัติในกฎหมาย แต่ในทางปฏิบัติไม่มีการนำมาใช้แล้ว.

¹¹² ระเบียบกรมราชทัณฑ์ฉบับที่ 3 เรื่อง การลงโทษเมื่น 9 กรกฎาคม 2480.

¹¹³ กฎกระทรวงมหาดไทย ข้อ 99.

¹¹⁴ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479. มาตรา 37, หนังสือกรมราชทัณฑ์ที่ นท.1005/ว.150 ลงวันที่ 8 พฤษภาคม 2531 เรื่อง ให้ดำเนินคดีอาญาแก่ผู้ต้องขังที่พยายามหลบหนี.

สิ่งของอันจะเก็บรักษาไว้ในเรือนจำไม่ได้เนื่องจากขนาด น้ำหนักหรือสภาพและผู้ต้องขังไม่สามารถจะฝากไว้แก่บุคคลภายนอกได้ อาจทำลายหรือขายทอดตลาดเสียได้ เงินที่ขายได้นั้นให้เก็บไว้ให้แก่ผู้ต้องขัง

3) ทรัพย์สินของผู้ต้องขังที่ตกค้างอยู่ในเรือนจำให้รับเป็นของแผ่นดินเสียในกรณีผู้ต้องขังหลบหนีพ้นกำหนด 1 ปี นักจากวันหลบหนี หรือผู้ต้องขังถูกปล่อยตัวแล้ว ไม่รับทรัพย์สินหรือร่างวัลของตนไป กายในกำหนด 3 เดือนนับจากวันปล่อย

3.3.6 การปล่อยตัวพ้นโทษและการปล่อยโดยมีเงื่อนไข

นักโทษเด็ขาดที่ถูกปล่อยพ้นโทษหรือศาลสั่งให้ปล่อย¹¹⁵ เป็นการปล่อยโดยไม่มีเงื่อนไขใดๆ อาจได้แก่ ถูกจำคุกครบกำหนดตามคำพิพากษาของศาลแล้ว มีพระราชทานอภัยโทษเฉพาะรายหรือตามพระราชบัญญัติในการระต่างๆ เรือนจำต้องดำเนินการ¹¹⁶

1) เรียกพัสดุของหลวงคืนจากผู้ต้องขัง
2) ผู้ต้องขังคนใดไม่มีเครื่องแต่งกายจะแต่งออกไปจากเรือนจำ ให้เรือนจำจ่ายเครื่องแต่งกายให้สำรับหนึ่ง ตามที่กรมราชทัณฑ์กำหนด

- 3) ทำหลักฐานในการปล่อยตัว
- 4) คืนทรัพย์สินของผู้ต้องขังให้แก่ผู้ต้องขัง
- 5) ออกใบสุทธิให้

- การปล่อยโดยมีเงื่อนไข เป็นการปล่อยนักโทษเด็ขาดที่ยังไม่พ้นระยะเวลาตามคำพิพากษา แต่มีคุณสมบัติตามเงื่อนไขของกฎหมายซึ่งได้รับการปล่อยตัวโดยมีเงื่อนไขในการคุณประพฤติ อาจได้แก่ การพักการลงโทษและลดวันต้องโทษจำคุก

นักโทษเด็ขาดที่ได้รับการพักการลงโทษตามมาตรา 32(5) หรือนักโทษเด็ขาดซึ่งได้ลดวันต้องโทษจำคุกตามมาตรา 32(6) หรือ (8) และถูกปล่อยตัวไปก่อนครบกำหนดโทษตามหมายศาลในขณะนี้ ต้องปฏิบัติตามโดยเคร่งครัดตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้สำหรับความประพฤติของตน ถ้าไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขนั้นข้อนี้ข้อใด นักโทษเด็ขาดนั้นจะถูกจับมาอีกโดยมีต้องมีหมายจับหรือหมายจำคุก และนำกลับเข้าจำคุกต่อไปตามกำหนดโทษที่ยังเหลืออยู่และให้ผู้มีอำนาจสั่งการพักการลงโทษตามมาตรา 32(5) หรือนักโทษเด็ขาดซึ่งได้ลดวันต้องโทษจำคุกตามมาตรา 32(6) หรือ (8) สั่งถอนการพักการลงโทษหรือถอนการลดวันต้องโทษจำคุกที่ยังเหลืออยู่ และจะลงโทษทางวินัยอีกด้วยก็ได้¹¹⁷ ตามมาตรา 35

¹¹⁵ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479. มาตรา 42.

¹¹⁶ กฎหมายมหาดไทย ข้อ 132.

¹¹⁷ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479. มาตรา 43.

ตารางที่ 3.1 สรุปเรื่องและประเภทของกฎหมายบังคับไทยในประเทศไทย

เรื่อง	กฎหมาย	มาตรา/ข้อ
1. การรักษาการตามพระราชบัญญัติ	- พ.ร.บ. 2479	ม.58
2. ผู้ดื้อขัง	- พ.ร.บ. 2479 ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2522	ม. 4(2)
3. ประเภทเรือนจำ	- พ.ร.บ. 2479 - กฎหมายธรรมชาตไทย ส่วนที่ 1 ประเภทเรือนจำ	ม.6 ข้อ 1 - 3
4. ทัณฑนิคม	- พ.ร.บ. 2479	ม.47-54
5. การตรวจเรือนจำ	- พ.ร.บ. 2479 - คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 618/2496 เรื่องดัง คณะกรรมการเรือนจำ	ม.44
6. ความผิดเกี่ยวกับเรือนจำ	- พ.ร.บ. 2479 - ข้อบังคับอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่ 1 เรื่อง การ เยี่ยมเชิงและติดต่อของบุคคลภายนอกต่อผู้ดื้อขัง 2479 - ข้อบังคับอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่ 2 เรื่อง การเข้าดู กิจการหรือติดต่อกับการงานของเรือนจำและงสุล เข้าเยี่ยมผู้ดื้อขัง 2480	ม.7, 45, 46
	- หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่มท.0908/ว.15 ลา.5 ก.พ. 2512 เรื่อง การอนุญาตให้บุคคลภายนอกเข้าชมกิจกรรมเรือนจำ และทัณฑสถาน - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่มท.0911/ว.28 ลา.31 ม.ค.2542 เรื่อง การเข้าพบผู้ดื้อขังของหน่วยความ - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่มท.37/2490 ลา.31 ก.ค.2490 เรื่อง การรับเงินผู้ดื้อขังที่นำเข้าไปหรือเอาออกมาน จากเรือนจำ	
7. อำนาจและหน้าที่เจ้าพนักงาน เรือนจำ แพทย์เรือนจำ	- พ.ร.บ.2479 - กฎหมายธรรมชาตไทย - คำสั่งกรมราชทัณฑ์ ที่ 328/2541 เรื่อง ให้ข้าราชการปฏิบัติ หน้าที่ตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 - ระเบียบกรมราชทัณฑ์ (ฉบับที่ 4) เรื่อง การตั้งผู้คุมพิเศษ - ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการปฏิบัติงานอนามัย เรือนจำ พ.ศ. 2544	ม.13 ข้อ 23 วรรค 2, 18, 21, 22, 100, 122-124
8. เครื่องพันธนาการ	- พ.ร.บ.2479 - กฎหมายธรรมชาตไทย ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2541)	ม.14 ข้อ 25-28, 30

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

เรื่อง	กฎหมาย	มาตรา/ข้อ
9. อาชญากรรมทางเพศ	<ul style="list-style-type: none"> - พ.ร.บ.2479 - กฎหมายธรรมชาตไทย ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2485) - ระเบียบกรมราชทัณฑ์ ว่าด้วย การใช้อาชญาและเครื่องกระสุนปืน พ.ศ. 2543 	ม.15, 16, 17, 18
10. การขับกุนมีผู้ต้องขัง	<ul style="list-style-type: none"> - พ.ร.บ.2479 	ม.19, 20, 21
11. การรับตัวผู้ต้องขังไว้ในเรือนจำ	<ul style="list-style-type: none"> - พ.ร.บ.2479 - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ 23/2494 ลง 5 มี.ค.2494 เรื่อง คนฝ่ากงขังวิกฤติ - กฎหมายธรรมชาตไทย ส่วนที่ 3 	ม.8 ข้อ 35-37
12. เด็กดิคามากับผู้ต้องขังหรือเกิดในเรือนจำ	<ul style="list-style-type: none"> - พ.ร.บ.2479 - ข้อบังคับกรมราชทัณฑ์(ฉบับที่ 5) เรื่อง เด็กในความดูแลของผู้ต้องขังดิคามายเรือนจำ พ.ศ. 2481 - ระเบียบกรมราชทัณฑ์ (ฉบับที่ 16) เรื่อง เด็กในความดูแลของผู้ต้องขังดิคามายเรือนจำ พ.ศ.2481 - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่มท.0903/ว.200 ลง 7 ธ.ค.2519 เรื่อง การปฏิบัติต่อเด็กดิคัลผู้ต้องขัง และเด็กดิคครรภ์มารดาเข้ามาคลอดในเรือนจำหรือทัณฑสถาน หรือสถานอบรมและฝึกอาชีพ หรือสถานกักกัน หรือสถานกักขัง 	ม.9
13. การตรวจอนามัยผู้ต้องขัง	<ul style="list-style-type: none"> - พ.ร.บ.2479 - กฎหมายธรรมชาตไทย 	ม.10 ข้อ 38, 39
14. การแยกและย้ายผู้ต้องขัง	<ul style="list-style-type: none"> - พ.ร.บ.2479 - กฎหมายธรรมชาตไทย - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่มท.1005/ว.97 ลง 27 ก.ค. 2530 เรื่อง การย้ายผู้ต้องขังกำหนดไทยสูงหรือมีลักษณะร้าย พฤติกรรมไม่น่าไว้วางใจ - ข้อบังคับกรมราชทัณฑ์ ที่ 33/2485 เรื่อง การคัดเลือกผู้ต้องขังย้ายเรือนจำ - ข้อบังคับกรมราชทัณฑ์ ที่ 25/2486 เรื่อง การย้ายผู้ต้องขัง และการใช้แรงงานผู้ต้องขัง - ข้อบังคับกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่ 7/2485 เรื่อง การส่งเอกสารสำหรับตัวผู้ต้องขังที่ย้ายไปค้างเรือนจำ - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ยธ.0706/ว.9 ลง 9 มี.ค.2549 เรื่อง ทบทวนแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการการจัดส่งเอกสาร ประกอบการย้ายผู้ต้องขัง 	ม.11, 12 ข้อ 40-45, 81-83, 100, 107

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

เรื่อง	กฎหมาย	มาตรฐาน/ข้อ
	<ul style="list-style-type: none"> - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่บช.0706/ว.8 ลา.17 มี.ค.2549 เรื่อง ทบทวนแนวทางปฏิบัติในการเข้ายื่นผู้ต้องขังที่ไม่มีสัญชาติไทย - หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ ห.1895/2489 ลา.15 ก.พ. 2489 เรื่อง การเข้ายื่นผู้ต้องขังตามพระราชบัญญัติเรื่องจราحتหาร - ข้อตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การปฏิบัติเกี่ยวกับการขอเข้ายื่นนักโทษจากเรือนจำของทหารไปยังเรือนจำของฝ่ายพลเรือน พ.ศ.2510 - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่มท.0907/ว.159 ลา.5 พ.ย. 2516 เรื่อง การเข้ายื่นผู้ต้องขังหลังจากเรือนจำฝ่ายทหารไปคุนขังยังทัณฑสถานหญิงและสถานที่กักขังกลาง - การบริการรับส่งจดหมายของผู้ต้องขัง พ.ศ.2546 - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่มท.0905/ว.60 ลา.23 ส.ค.2544 เรื่อง การเข้ายื่นผู้ต้องขังสูงอายุ(60 ปีขึ้นไป) กลับภูมิลำเนา - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่มท.0905/ว.35 ลา.15 พ.ค. 2545 เรื่อง การเข้ายื่นผู้ต้องขังสูงอายุ(60 ปีขึ้นไป) กลับภูมิลำเนา (เพิ่มเติม) 	
15. การงานของผู้ต้องขัง	<ul style="list-style-type: none"> - พ.ร.บ.2479 - ข้อบังคับกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่2/2516 เรื่อง การคัดเลือกนักโทษเด็ดขาดจ่ายออกทำงานภายนอกเรือนจำหรือทัณฑสถาน - ข้อบังคับกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่18/2484 เรื่องการรับจำขังและการควบคุมผู้ต้องขังออกทำงานนอกเรือนจำ - ระเบียบกรมราชทัณฑ์ ว่าด้วยการส่งนักโทษเด็ดขาดออกไปทำงานสาธารณะนอกเรือนจำ พ.ศ. 2523 - หนังสือกรมราชทัณฑ์ เกี่ยวกับเกณฑ์การเข้ายื่นผู้ต้องขังและผู้คุนที่ 471/2493 ลา.12มิ.ย.2493, ที่มท.0907/ว.48 ลา.7 พ.ค.2512, มท.0907/ว.105 ลา.2 ส.ค.2513 	น.22-23 ข้อ 32
16. รายได้จากการทำงาน	<ul style="list-style-type: none"> - พ.ร.บ.2479 - กฎกระทรวงมหาดไทย หมวด 2 ว่าด้วยรางวัล - ข้อบังคับกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่ 4 ว่าด้วยการจ่ายเงินผลประโยชน์เป็นรางวัล พ.ศ.2521 - ระเบียบกรมราชทัณฑ์ ว่าด้วยการส่งนักโทษเด็ดขาดออกไปทำงานสาธารณะนอกเรือนจำ พ.ศ.2523 หมวด 6 ว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลปั้นผล 	น.24, 25, 26 ข้อ 59, 60, 64, 65

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

เรื่อง	กฎหมาย	มาตรฐาน/ข้อ
	<ul style="list-style-type: none"> - ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลให้ผู้ต้องขังที่กระทำการตามหน้าที่ซึ่งต้องประสนอันตราย ลา. 16 เม.ย. 2500 แก้ไขเพิ่มเติม 25 ม.ค. 2522 - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ นท.1004/ว.129 ลา.5 ส.ค. 2526 เรื่อง การพิจารณาจ่ายเงินรางวัลให้ผู้ต้องขังประสนอันตราย ขณะทำการตามหน้าที่ - ระเบียบกรมราชทัณฑ์ว่าด้วยการจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาล ค่าทำวัสดุและค่าใช้จ่ายอื่นๆ แก่นักโทษเด็ดขาดที่ออกໄປ ทำงานสาธารณูปโภคเรือนจำ พ.ศ. 2529 	
17. การศึกษาและการอบรม	<ul style="list-style-type: none"> - พ.ร.บ.2479 - ข้อบังคับกรมราชทัณฑ์ฉบับที่ 8 เรื่องการศึกษาและการอบรม ผู้ต้องขัง 	ม.27, 28
18. การอนามัยและสุขาภิบาล	<ul style="list-style-type: none"> - พ.ร.บ. 2479 - กฎหมายกระทรวงมหาดไทย - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ 102/2502 ลา.11 ก.ย.2502 เรื่อง การอนุญาตให้ผู้ต้องขังหลบยิงออกໄປคลอดคนบุตรนอกเรือนจำ - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ นท.0903/ว.200 ลา.7 ธ.ค.2519 เรื่อง การปฏิบัติต่อเด็กติดผู้ต้องขังและเด็กติดครรภ์การดำเนินการคลอดในเรือนจำหรือทัณฑสถานหรือสถานอบรม และฝึกวิชาชีพ หรือสถานกักกัน หรือสถานกักขัง - ระเบียบกรมราชทัณฑ์(ฉบับที่ 6) เรื่อง การอนุญาตให้ผู้ต้องขังออกໄປรักษาด้านอกเรือนจำ - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ 113/2486 ลา.16 พ.ย.2486 เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมระเบียบกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่ 6 การอนุญาตให้ผู้ต้องขังออกໄປรักษาด้านอกเรือนจำ - ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการควบคุมผู้ต้องขังที่ได้รับอนุญาตให้ออกໄປรักษาด้านอกเรือนจำ พ.ศ.2521 - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ นท.1005/ว.86 ลา.8 ก.ค.2530 เรื่อง การอนุญาตให้ผู้ต้องขังป่วยออกໄປรักษาด้านอกเรือนจำ หรือ ทัณฑสถาน -หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ นท.0907/ว.125 ลา. 1 ธ.ค.2508 	ม.29, 30 ข้อ 67-78

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

เรื่อง	กฎหมาย	มาตรา/ข้อ
19.วินัย ความดีความชอบ และไทย	<ul style="list-style-type: none"> - พ.ร.บ.2479 - กฎหมายธรรมชาติไทย - ระเบียบกรมราชทัณฑ์ (ฉบับที่ 10) เรื่อง การซึ่งเจงระเบียบ ข้อบังคับของเรือนจำให้ผู้ต้องขังทราบ พ.ศ. 2481 - ข้อบังคับอธิบดีกรมราชทัณฑ์ (ฉบับที่ 3) เรื่อง กำหนด ความแก่ 尺度 และประ โยชน์ นำง ประการ สำหรับผู้ต้องขัง - ข้อบังคับที่ 1/2499 เรื่อง แก้ไขข้อบังคับอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่ 3 ลงวันที่ 30 พ.ย.2480 - ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 1/2505 เรื่อง การให้ ประ โยชน์แก่นัก ไทยเด็ขาด - ข้อบังคับอธิบดีกรมราชทัณฑ์ว่าด้วยเรื่อง แก้ไขข้อบังคับ อธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่ 3 เรื่อง กำหนดความ 尺度 และประ โยชน์ นำง ประการ สำหรับผู้ต้องขัง ลงวันที่ 30 พ.ย. 2480 ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2533 - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ มท.1005/ว.37 ลว.24 เม.ย.2533 เรื่อง การพัฒนาห้องสถานเปิดเนวใหม่ - ระเบียบกรมราชทัณฑ์(ฉบับที่5)เรื่อง การลากของผู้ต้องขัง - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ มท.60/2502 ลว.26 พ.ค. 2502 เรื่อง การลากของผู้ต้องขัง - ระเบียบกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การพักการลง ไทย พ.ศ. 2496 - ระเบียบกรมราชทัณฑ์ (ฉบับที่24) เรื่อง แจ้งการพ้น ไทย ของนัก ไทยเด็ขาด ในคดีอุกคกรรช นัก ไทยเด็ขาด ที่ไม่สงบ ละการพักการลง ไทยของนัก ไทยเด็ขาด ให้เจ้าหน้าที่ดารวจท้องที่ทราบ พ.ศ. 2484 - กฎหมาย ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2521) - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ มท.0905/ว.149 ลว.15 ส.ค. 2521 เรื่อง วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการคุมประพฤติผู้ได้รับการ ลดวันต้อง ไทยจำคุก - ระเบียบกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่3 เรื่อง การลง ไทยเยี่ยม พ.ศ. 2480 มีการยกเลิก ไทยเยี่ยม โดย ระเบียบกรมราชทัณฑ์ ว่าด้วยการยกเลิกระเบียบกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่ 3 เรื่อง การลง ไทยเยี่ยม พ.ศ. 2480 พ.ศ. 2548 - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ มท.0908/ว.75 ลว.16 ส.ค.2508 เรื่อง การลง ไทยขังเดี่ยวแก่ผู้ต้องขังที่กระทำผิดวินัย 	<ul style="list-style-type: none"> ม.31, 32, 35, 36, 37 ข้อ 99, 106- 117

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

เรื่อง	กฎหมาย	มาตรการ/ข้อ
	<ul style="list-style-type: none"> - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ นท.1005/ว.150 ลา.8 พ.ย.2531 เรื่อง ให้คำแนะนำคดีอาญาแก่ผู้ต้องขังที่พำนยานหลวงหนานี - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ นท.0906/ว.197 ลา. 30 ต.ค.2521 เรื่อง ตัดวันลดคุณต้องโทษ 	
20. การลงโทษผู้ต้องขังกระทำผิดวินัย	<ul style="list-style-type: none"> - พ.ร.บ.2479 - กฎหมายธรรมมาต McCoy - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ นท.0905/ว.197 ลา.30 ต.ค.2521 เรื่อง ตัดวันลดคุณต้องโทษจำคุก - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ นท.1006/ว.102 ลา.7 ส.ค.2530 เรื่อง ให้คำแนะนำคดีนักโทษเด็ดขาดในเรือนจำ ทัณฑสถาน ที่กระทำผิดวินัยเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ นท.0905/ว.55 ลา.22มี.ค.2522 เรื่อง การจัดชั้นนักโทษเด็ดขาด - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ ยท.0706/406 ลา.24 ก.พ.2546 เรื่อง ข้อหารือการลงโทษผู้ต้องขังกระทำผิดวินัย 	ม.35 ข้อ 99-119
21. การแต่งตั้งนักโทษเด็ดขาดให้มี ตำแหน่งหน้าที่ช่วยเหลือ เจ้าพนักงาน	<ul style="list-style-type: none"> - พ.ร.บ.2479 - กฎหมายธรรมมาต McCoy - ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 1/2505 เรื่อง การให้ประโยชน์แก่นักโทษเด็ดขาด - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ นท.0905/ว.26 ลา.11 มี.ค.2539 เรื่อง ห้ามผู้ต้องขังปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานใช้ตะบองในทุกราย - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ ยท.0706/1239 ลา.15 มี.ย.2548 เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการแต่งตั้งนักโทษเด็ดขาดให้มีตำแหน่งหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ ยท.0706/ว.11 ลา. 8 พ.ย. 2549 เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งนักโทษเด็ดขาด ให้มีตำแหน่งหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน 	ม.32(3) ข้อ 84
22. การเลื่อน-ลดชั้นนักโทษเด็ดขาด	<ul style="list-style-type: none"> - พ.ร.บ.2479 - กฎหมายธรรมมาต McCoy - ระเบียบกรมราชทัณฑ์ว่าด้วยการเลื่อนและลดชั้นนักโทษเด็ดขาด พ.ศ.2536 - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ค่าวมาก ที่นท.0906/ว.118 ลา.21 ต.ค.2536 เรื่อง ระเบียบการเลื่อนและลดชั้นนักโทษเด็ดขาด - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ นท.0909/ว.128 ลา.7 ต.ค.2507 เรื่อง ซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการเลื่อนชั้นนักโทษเด็ดขาด 	ม.11 ว. 1, ม.32 ว. 1(2),ม.35 ว. 1(2) และ(3) ข้อ 44, 45, 48, 81, 83, 107, 108, 134

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

เรื่อง	กฎหมาย	มาตรา/ข้อ
	<ul style="list-style-type: none"> - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ นท.0909/ว.179 ลา.20ช.ค.2515 เรื่อง ซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการเลื่อนชั้นนักไทยเด็คขาดในกรณีมีเหตุพิเศษ - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ด่วนที่สุด ที่ นท.0905/ว.78 ลา.21 เม.ย.2520 เรื่อง การเลื่อนชั้นนักไทยเด็คขาดท้าพิคคลายศรี - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ด่วนที่สุด ที่ นท.0905/ว.34 ลา. 14 ก.พ. 	
23. การพักรการลงโทษ	<ul style="list-style-type: none"> - พ.ร.บ.2479 - กฎหมายธรรมหาดไทย - กฎหมายธรรมหาดไทย ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2505 - ระเบียบกฎหมายธรรมหาดไทย ลา.20 ม.ค. 2496 	ม.32(5) ข้อ 91-98 ข้อ 46
24. การลดวันต้องโทษจำคุก	<ul style="list-style-type: none"> - พ.ร.บ. 2479 - กฎหมายธรรมหาดไทย ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2521) - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ยธ.0706/2353 ลา. 19 พ.ย. 2546 เรื่อง แจ้งแนวทางปฏิบัติงานลดวันต้องโทษจำคุก - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ยธ.0706/500 ลา.12 ก.พ.2550 เรื่อง ทบทวนแนวทางการปฏิบัติงานลดวันต้องโทษจำคุก 	ม.32(6), (7) ข้อ 1-4
25. การติดต่อกันบุคคลภายนอก	<ul style="list-style-type: none"> - พ.ร.บ. 2479 - ข้อบังคับกรมราชทัณฑ์ ว่าด้วยการเยี่ยมการติดต่อกันบุคคลภายนอกต่อผู้ต้องขังและการเข้าคุกจัดการหรือติดต่อการงานเรือนจำ พ.ศ. 2547 	ม.33
26. การดำเนินประกลับพิเศษเกี่ยวกับงานศพ	<ul style="list-style-type: none"> - ระเบียบกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่ 5 เรื่อง การลากของผู้ต้องขัง - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่นท.0906/ว.79 ลา.25 ม.ย. 2536 เรื่อง แนวทางการพิจารณาอนุญาตให้ผู้ต้องขังลาก - หนังสือกรมราชทัณฑ์ที่ ยธ 0706/2051 ลา.30 ก.ย. 2546 - คำสั่งกรมราชทัณฑ์ที่ 312/2550 ลา.26 มี.ค. 2550 - คำสั่งกรมราชทัณฑ์ที่ 313/2550 ลา.26 มี.ค. 2550 	
25. การยื่นคำร้องทุกข์หรือเรื่องราวคดๆ	<ul style="list-style-type: none"> - พ.ร.บ.2479 - กฎหมายธรรมหาดไทย - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ 136/2495 ลา.30 ธ.ค. 2495 เรื่อง การรับเรื่องราวร้องทุกข์ของผู้ต้องขัง 	ม.34 ข้อ 120-126

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

เรื่อง	กฎหมาย	มาตรา/ข้อ
26. ทรัพย์สินของผู้ต้องขัง	<ul style="list-style-type: none"> - พ.ร.บ.2479 - กฎหมายธรรมยาดไทย - หนังสือกรรมราชทัณฑ์ที่ 143/2504 ลา.17 ส.ค. 2404 เรื่อง การนำยาหรือยาเสื่อมเข้าเรือนจำหรือทัณฑสถาน - ระเบียบกรรมราชทัณฑ์ ว่าด้วย การรับ จ่ายเงินฝากของผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน พ.ศ. 2529 - หนังสือกรรมราชทัณฑ์ที่ ยช 0706/ว.2 ลา. 24 ม.ค. 2549 เรื่อง ทบทวนแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สิน - หนังสือกรรมราชทัณฑ์ที่ 37/2490 ลา.31 ก.ค.2490 เรื่อง การรับเงินผู้ต้องขังที่นำเข้าไปหรือเอาออกจากเรือนจำ 	ม.38, 39, 40 ข้อ 75, 76, 78, 127, 128
27. การปล่อยตัวพ้นโทษและการปล่อยโดยมีเงื่อนไข	<ul style="list-style-type: none"> - พ.ร.บ.2479 - กฎหมายธรรมยาดไทย 	ม.41, 42, 43 ข้อ 132

สรุป ข้อดีหรือจุดแข็ง ข้อบกพร่องหรือข้อด้อย อุปสรรค ดังต่อไปนี้

ข้อดีหรือจุดแข็ง กฎหมายการบังคับ โทษจำคุกในประเทศไทยมีวัตถุการมาเป็นเวลา ยาวนาน สังเกตได้จากการที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมมาตลอด ถึงแม้พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ฉบับที่บังคับใช้ในปัจจุบันจะมีมาตั้งแต่ พ.ศ. 2479 ก็ตามแต่ก็มีกฎหมายในลำดับรองและประกาศ หนังสือเวียน ฯลฯ ออกมาร่างแนวปฏิบัติและกำหนดกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่ใช้เป็นแนวทางให้ทุก เรือนจำปฏิบัติได้เหมือนกันหรือใกล้เคียงกันอย่างถูกต้องชัดเจน

เนื้อหาสาระมีการกล่าวถึงเรื่องต่างๆ อย่างครบถ้วน มีการเพิ่มเติมแก้ไขเป็นลำดับใน ส่วนที่จำเป็นในแต่ละสถานการณ์ และแสดงถึงความยืดหยุ่นในการจัดการหลายประการ ทำให้ กฎหมายไม่เป็นอุปสรรคในการบริหารจัดการสามารถปรับเปลี่ยนได้อย่างพอเหมาะสม ไม่เป็นที่ ยุ่งยากมากนัก โดยกลไกของกฎหมาย เช่นนี้ทำให้การบังคับ โทษจำคุกทันสมัยและ ไปในทาง เดียวกับนโยบายของกรมราชทัณฑ์ ได้ไม่ยาก และมีทิศทางเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำขององค์กร สถาบันชาชชาติ

สำนักทัณฑ์ปฏิบัติ กรมราชทัณฑ์ ได้มีการจัดทำ “คู่มือการปฏิบัติงานด้านทัณฑ์ปฏิบัติ” ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เจ้าพนักงานราชทัณฑ์เป็นจำนวนมากที่มิได้จบนิติศาสตร์ แต่สามารถเข้าใจ และปฏิบัติงานได้ตามกฎหมาย แสดงถึงจุดแข็งอีกทางหนึ่งคือการมีหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ ใน การทำเรื่องของกฎหมายที่เป็นเรื่องยากให้เจ้าพนักงานราชทัณฑ์ทั่วประเทศแม้มิได้สำเร็จการศึกษา นิติศาสตร์แต่ก็สามารถทำงานได้ตามกฎหมาย เป็นการบูรณาการที่ดี

ข้อบกพร่องหรือข้อด้อย ตามสภาพของกฎหมาย ส่วนสำคัญต่างๆ กระจัดกระจาดอยู่ ในหลายส่วน ได้แก่ ในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ 2479 ในกฎหมายธรรมยาดไทย ระเบียบ

กระทรวงมหาดไทย ในหนังสือเวียนกรมราชทัณฑ์ ระเบียบกรมราชทัณฑ์ ข้อบังคับอธิบดีกรมราชทัณฑ์ สำระสำคัญต่างๆ นุ่งไปในทางการบริหารจัดการงานราชทัณฑ์มากและกำหนดกฎหมายที่ใช้บังคับในทางปฏิบัติ ซึ่งมีศักดิ์เป็นกฎหมายเพื่อออกมานั้นก็ต้องมาจากผู้มีอำนาจ คืออธิบดีกรมราชทัณฑ์ แต่ละยุคสมัย ยกตัวอย่างเช่น ในตารางลำดับที่ 20 เกี่ยวกับ การเลื่อน-ลดชั้นนักโภชเด็ขาด เริ่มจาก พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ 2479 ในกฎหมายธรรมชาติไทย ระเบียบกรมราชทัณฑ์ และ หนังสือกรมราชทัณฑ์ จำนวน 11 ฉบับ แสดงให้เห็นว่าผู้ที่ต้องปฏิบัติงานหรือผู้ที่อยู่ภายใต้ร่องนี้ ต้องคุ้มครองทางกฎหมาย 4 ประเภท จำนวน 14 ฉบับ เป็นดัง

นอกจากนี้ อาจประพั่นปัญหาเรื่องความขัดหรือแย้งกันของกฎหมายหรือคำสั่ง หนังสือเวียน เกิดขึ้นได้ ยกตัวอย่างเช่น ในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ 2479 ซึ่งมีฐานะหรือศักดิ์ทางกฎหมายเป็นพระราชบัญญัติ มีบทบัญญัติให้ลงโทษทางวินัยโดยการเพรียญผู้ต้องขังได้ ต่อมาราชทัณฑ์ ออกระเบียบกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่ 3 เรื่อง การลงโทษเมรี่ยน พ.ศ.2480 ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติ ต่อมาในปี พ.ศ.2548 กรมราชทัณฑ์ ได้มีการยกเลิกโทษเมรี่ยน โดยออก ระเบียบ กรมราชทัณฑ์ ว่าด้วยการยกเลิกระเบียบกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่ 3 เรื่อง การลงโทษเมรี่ยน พ.ศ.2480 พ.ศ.2548 ประเด็นมืออยู่ว่า ระเบียบกรมราชทัณฑ์ ว่าด้วยการยกเลิกโทษเมรี่ยน มีผลกระทำถึง พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ ทำให้ไม่สามารถใช้โทษเมรี่ยนได้ ความจริงการยกเลิกโทษเมรี่ยน เป็นสิ่งที่ดีมาก เป็นนโยบายที่เหมาะสมสมสำคัญและสมควรยึด แต่ตามมติของกฎหมายเกิดความขัดแย้งในศักดิ์ของกฎหมาย

อาจมีปัญหาการนำมาใช้ของเจ้าพนักงาน เพราะสำเร็จการศึกษามาจากหลายสาขา อาจทำให้เกิดความสับสนในการนำมาใช้ได้ เช่น ในเรื่องการเลื่อน-ลดชั้นนักโภชเด็ขาด¹¹⁸ ในทางปฏิบัติพบว่ามีข้อผิดพลาดเกิดขึ้น หลายประการ ในเรื่องของการนับวัน การระบุข้อมูลผู้ต้องขัง ฐานความผิด เหตุผล กรณีนักโภชหลายคดี ฯลฯ ซึ่งส่วนมากเป็นความเข้าใจในทางกฎหมาย ก่อนข้างมาก

โอกาสในการพัฒนาการ เนื่องจากกฎหมายบังคับ ไทยมีการแก้ไขปรับปรุง มีพัฒนาการมาโดยตลอด จึงเป็นการไม่ยากที่จะทำการรวบรวมขัดทำประมวลกฎหมายบังคับไทย จำกัด ขัดทำเนื้อหาสาระให้เป็นหมวดหมู่ และเพิ่มเติมแนวคิดและเนื้อหาสาระของการบังคับ ไทย ในส่วนของการแก้ไขพฤตินิสัย ตลอดทั้งนัดกรรมค่างๆ อันเป็นเครื่องมือในการปรับพฤตินิสัย ผู้ต้องขัง ระบบการประกันคุณภาพและการตรวจสอบที่ทันสมัย นำสิ่งที่เป็นเรื่องที่สำคัญๆ คัดแยกออกมานั้นเป็นประมวลกฎหมายบังคับ ไทย ในขณะเดียวกันเพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการกีสามารถออกกฎหมายฝ่ายบริหาร เช่น ระเบียบ คำสั่ง ฯลฯ เพิ่มเติมได้ แต่

¹¹⁸ กรมราชทัณฑ์ (ม.ป.ป.). คู่มือการปฏิบัติงานต้านทัณฑ์ปฏิบัติ. หน้า 35-37.

สาระสำคัญในการบังคับโทษต้องอยู่ในประมวลกฎหมาย จะทำให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติมากขึ้น และไม่เกิดปัญหาเทคนิคในทางกฎหมาย

อุปสรรค ต้องใช้เวลามากในการทำความเข้าใจอย่างแท้จริง ในประเทศไทยขาดนักกฎหมายที่มีความเชี่ยวชาญในการบังคับโทษ

3.4 การบังคับโทษจำคุกในปัจจุบัน

ในหัวข้อนี้จะกล่าวถึงการบังคับโทษจำคุกของประเทศไทยในปัจจุบันตามลำดับดังจะกล่าวต่อไปนี้

- 3.4.1 อำนาจในการบังคับโทษจำคุกตามกฎหมาย
- 3.4.2 องค์กรที่มีภารกิจในการบังคับโทษจำคุก
- 3.4.3 ภารกิจของกรมราชทัณฑ์ในการบังคับโทษจำคุก
- 3.4.4 ศักยภาพของกรมราชทัณฑ์
- 3.4.5 มาตรการปรับพฤตินิสัย
- 3.4.6 มาตรการทางกฎหมายในการโน้มน้าวใจผู้ต้องขัง
- 3.4.7 การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมต่องานราชทัณฑ์
- 3.4.8 งบประมาณ

3.4.1 อำนาจในการบังคับโทษจำคุกตามกฎหมาย

อำนาจตามกฎหมายที่ทำให้สามารถลงโทษจำคุกผู้กระทำการผิดได้นี้ มาจากประมวลกฎหมายอาญา¹¹⁹ มาตรา 2¹²⁰ บทบัญญัตินี้เป็นหลัก “ไม่มีความผิด ไม่มีโทษ โดยไม่มีกฎหมาย” (nullum crimen, nulla poena sine lege) หรือหลักนี้ในทางวิชาการเรียกว่า “หลักไม่มีโทษ โดยไม่มีกฎหมาย” อันเป็น “หลักประกันในกฎหมายอาญา” และเป็น “หลักรัฐธรรมนูญ”¹²¹ กองประกันโทษจำคุกเป็นโทษชนิดหนึ่ง

¹¹⁹ มาตราต่างๆ ถ้ามิได้ระบุไว้เป็นอย่างอื่น หมายถึง มาตราของประมวลกฎหมายอาญา

¹²⁰ ประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 2 บุคคลจักต้องรับโทษในทางอาญาได้เมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษ และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำการผิดนั้น ต้องเป็นโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

¹²¹ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 32.

ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 18¹²² ดังนี้ อำนาจการที่ศาลพิพากษาลงโทษจำคุกผู้กระทำความผิด ได้อันเป็นผลให้ต้องบังคับโทษจำคุกในเรือนจำ จะต้องมาจากหลักการพื้นฐานของหลักรัฐธรรมนูญและหลักประกันในกฎหมายอาญาตามที่ได้กล่าวมานี้¹²³ เมื่อมีบทบัญญัติของกฎหมายอาญากำหนดฐานความผิดและโทษไว้ศาลก็มีอำนาจพิพากษาได้ ราชทัณฑ์ก็มีอำนาจที่สามารถปฏิบัติการบังคับโทษจำคุกได้

3.4.2 องค์กรที่มีภารกิจในการบังคับโทษจำคุก

การดำเนินงานบังคับโทษจำคุกอยู่ที่ในความรับผิดชอบของ กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม

3.4.3 การกิจของกรมราชทัณฑ์ในการบังคับโทษจำคุก

1. การควบคุมผู้ต้องขังตามคำพิพากษาให้อยู่ในความสงบเรียบร้อย โดยมิให้หลบหนี ออกไประก่อความเดือดร้อนและความไม่สงบสุขให้กับสังคม เป็นกลไกทางกฎหมายและตามจุดมุ่งหมายของการลงโทษ

2. แก้ไขบำบัดฟื้นฟูปรับพฤตินิสัยผู้กระทำผิด ก่อนปล่อยตัวกลับสู่สังคม

3.4.4 ศักยภาพของกรมราชทัณฑ์

1. ด้านอัตรากำลังและความพร้อมในการดำเนินงานบังคับโทษจำคุก

2. ความจุของเรือนจำและสถานที่ต้องโทษจำคุก

1. ด้านอัตรากำลังและความพร้อมในการดำเนินงานบังคับโทษจำคุก ปัจจุบันมีข้าราชการทั้งสิ้น 11,122 คน อยู่ในส่วนกลาง 620 คน ส่วนภูมิภาค 10,502 คน¹²⁴

¹²² ประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 18 โทษสำหรับลงแก่ผู้กระทำความผิดมีดังนี้

- (1) ประหารชีวิต
- (2) จำคุก
- (3) กักขัง
- (4) ปรับ
- (5) รับทรัพย์สิน

¹²³ คณิต ณ นคร ง (2547). กฎหมายอาญาภาคทั่วไป. หน้า 59-63.

¹²⁴ ณ วันที่ 1 เมษายน 2549.

บุคลากรของกรมราชทัณฑ์ต้องมีจำนวนผู้ต้องขังในภาพรวม อยู่ในสัดส่วนเจ้าพนักงาน 1 คน ต่อผู้ต้องขัง 15 คน (มาตรฐานสากล 1: 5) และมีระดับการศึกษาป্রากฎตามตารางแสดงระดับการศึกษาข้าราชการกรมราชทัณฑ์ ข้อมูล ณ 1 เมษายน 2552 ดังนี้

ตารางที่ 3.2 แสดงระดับการศึกษาข้าราชการกรมราชทัณฑ์

ระดับการศึกษา	เพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
1. ปริญญาเอก	2	0	2
2. ปริญญาโท	717	370	1,087
3. ชั้นกำกับปริญญาครัวค่ากว่าปริญญาโท	9	1	10
4. ปริญญาตรี	4,340	1,321	5,661
5. ปวส.	1,030	256	1,286
6. ปวท.	53	12	65
7. ปวช.เพิ่มเติม	1,322	79	1,401
8. ค่ากว่าปวช.	1,204	91	1,295
รวม	8,677	2,130	10,807

2. ความจุของเรือนจำและสถาบัติผู้ต้องโทษจำคุก¹²⁵ ความจุของเรือนจำ ที่สามารถรองรับผู้ต้องขังได้จำนวน 114,096 คน (คำนวณจากความจมารตราน 2.25 ตารางเมตรต่อคน)

ประเทศไทยมีผู้ต้องขังเกินความจุที่ $162,781 - 114,096 = 48,685$ คน

- คิดจากพื้นที่เรือนนอน เพศชาย และเพศหญิง เท่ากับ 2.25 ตารางเมตรต่อคน
 - ความจำเพิ่มคิดจากพื้นที่เรือนบ้าน เพศชาย เท่ากับ 1.2 ตารางเมตรต่อคน

เพศหญิง เท่ากับ 1.1 ตารางเมตรต่อคน และเป็นความจุเดิมที่คิดจากพื้นที่เรือนนอนที่ใช้ทั้งหมด มีสถานที่คุมขังประกอบด้วย¹²⁶

ตารางที่ 3.3 แสดงสถานที่คุมขังในประเทศไทย

ประเภทเรื่องจำ	จำนวน: แห่ง
- เรื่องจำกลาง	34
- เรื่องจำพิเศษ	30
- หัมตาสถาน	27
- สถานกักขัง	5
- สถานกักกัน	1
- เรื่องจำจังหวัด	49
- เรื่องจำอีกาอ	27
รวมเรื่องจำทั้งหมด	173

¹²⁵ ข้อมูลจากสำนักหัณฑ์วิทยา กรมราชทัณฑ์.

¹²⁶ ประกาศกระทรวงยุติธรรม เรื่อง การกำหนดส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการทั่วไป กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2549 ราชกิจจานุเบนกษา. เล่ม 123. ตอนที่ 45. หน้า 7. 2 พฤษภาคม 2549.

ตารางที่ 3.4 สถิติผู้ต้องขังตั้งแต่ปี 2530-2550

ปี	ผู้ต้องขังระหว่างคดี	นักโทษเด็ดขาด	จำนวนผู้ต้องขังรวมทั้งประเทศ
2530	12,804	82,262	95,066
2531	14,631	50,341	64,972
2532	14,947	65,159	80,106
2533	13,707	69,117	82,824
2534	16,068	70,941	87,009
2535	17,060	54,955	72,015
2536	28,196	60,669	88,865
2537	32,786	68,058	100,844
2538	34,911	73,920	108,915
2539	35,562	65,336	100,966
2540	50,550	75,320	125,955
2541	67,296	97,027	164,451
2542	74,284	125,258	199,673
2543	85,056	132,337	217,697
2544	86,650	164,253	250,903
2545	87,110	169,960	257,070
2546	89,561	153,766	211,327
2547	37,463	129,679	167,142
2548	40,559	121,734	162,293
2549	42,976	108,610	152,625
2550	44,796	123,860	168,656

ตารางที่ 3.5 แสดงสถิติแสดงจำนวนการหลบหนีของผู้ต้องขัง

ปี พ.ศ.	จำนวนผู้ต้องขัง	พฤติกรรมหลบหนี		รวม	ร้อยละ
		ภายนอก รจ./ทส.	ภายใน รจ./ทส.		
2543	223,406	60	52	112	0.05
2544	250,903	71	32	103	0.04
2545	257,070	51	23	74	0.03
2546	211,475	55	6	61	0.03
2547	167,142	43	9	52	0.03
2548	162,293	48	10	58	0.04

ตารางที่ 3.6 แสดงการเปรียบเทียบผู้ต้องขังต่อเจ้าหน้าที่และงบประมาณ

ปี	งบประมาณ	ผู้ต้องขัง	เจ้าหน้าที่	ผู้ต้องขัง: เจ้าหน้าที่
2543	5,515,973,800	217,697	10,507	18 : 1
2544	5,709,319,400	250,903	10,573	24 : 1
2545	5,969,567,900	254,070	10,825	23 : 1
2546	6,250,030,600	243,327	11,335	22 : 1
2547	6,116,380,700	167,142	12,480	14 : 1
2548	6,100,122,800	162,293	10,978	15 : 1
2549	6,069,171,000	152,625	11,321	13 : 1
2550	6,323,584,707	168,656	12,217	14 : 1

โรคภัยไข้เจ็บในเรือนจำ จากการศึกษาโรคที่พบในเรือนจำส่วนใหญ่เป็นโรคในกลุ่มดังต่อไปนี้

1. โรคผิวหนัง ได้แก่ หิต, กลากเกลื่อน, ผื่นคัน, แพลงอักเสบ แพลติดเชื้อ, ฝี, ชีด, เมือเยื่ออักเสบ, สุกใส, ผิวหนังอักเสบ, เริม, เรือน
2. ระบบทางเดินอาหาร/หายใจ ได้แก่ อุจจาระร่วง, โรคภัยในช่องปาก, กระเพาะอาหาร, หอบหืด, ท้องนาน, ปวดท้อง, คลื่นไส้ อาเจียน, หลอดคลมอักเสบ, หลอดคลมเกร็ง, ท้องเสีย, ท้องอืด, ความดันโลหิต, ไอ, หัวใจ, ปอด, วัณโรค, ติดเชื้อทางเดินหายใจ
3. ระบบประสาท ได้แก่ ปวดศีรษะ, ปวดหลัง, ปากเบี้ยว, อัมพาต, โรคประสาท, จิตเภท
4. โรคอื่นๆ ได้แก่ ภูมิคุ้มกันบกพร่อง, อุบัติเหตุ, ไส้ติ้งอักเสบ, ปวดตามข้อ, เหนื่อยมาก, แพ้ยา, เจ็บหน้าอก, ต้อกระจก, ลมชัก, ลิ่งแพลงปลอมเข้าตา, กระเพาะปัสสาวะอักเสบ, อวัยวะเพศอักเสบ, ตับอักเสบ, น้ำหนักลด, ไต, รูมาตอยด์, ผู้สูงอายุ, ไส้เลื่อน, บวม, เบาหวาน

จากการเก็บข้อมูลโรคในภาคสนาม 5 แห่ง ปรากฏนิดของโรคและสถิติดังต่อไปนี้

1. เรือนจำกลางบางขวาง

ตารางที่ 3.7 แสดงประเภทโรค ชนิดของโรคในเรือนจำบางขวาง

ประเภทโรค	ชนิดโรค	ปี พ.ศ.		
		2545	2546	2547
โรคผิวหนัง	ผื่นคัน, หิด, ผิวนัง, ฝี แพล้อกเสบ, งูสวัด, อีสุกอีส	2,699 ราย	2,830 ราย	-
ระบบทางเดินอาหาร/หายใจ	อุจจาระร่วง, กระเพาะอาหาร, แท้ออก-พัน, หนอง, ท้องเดิน, ป่วยท้อง, อ่อนเพลีย อาเจียน, ไอ เจ็บหน้าอก, วัณโรค, อาหารเป็นพิษ	2,351 ราย	1,574 ราย	-
ระบบประสาท	โรคจิต, ชัก, เครียค	27 ราย	52 ราย	
โรคติดต่อ	ตาแคง-ตาอักเสบ, ไข้หวัด, ติดเชื้อทางเดินปัสสาวะ, ไข้หวัดใหญ่,	30,582 ราย	23,450 ราย	-
อื่นๆ	เบาหวาน, ความดันโลหิตสูง, ความดันโลหิตต่ำ, มีไข้ไม่ทราบสาเหตุ, เอคซ์, อัมพาต, ไต, น้ำ, ริดสีดวง, น้ำท่วมปอด, หัวใจ, ตับแข็ง, จ้ำตัวตาย, ต้อกระจะก, แพ้ยา, ถ้าไส้อุดตัน, มะเร็ง, ไส้ดึงอักเสบ, ข้อเสื่อม ป่วยล้านเนื้อ, พยาธิ	2,252 ราย	1,323 ราย	-

2. สถานพยาบาลทันตแพทยสถานหญิงกลาง

ตารางที่ 3.8 แสดงประเภทโรค ชนิดของโรคในสถานพยาบาลทันตแพทยสถานหญิงกลาง

ประเภทโรค	ชนิดโรค	ปี พ.ศ.		
		2546	2547	2548
โรคผิวหนัง	โรคผิวหนัง, ทำแมลง	22,974 ราย	23,318 ราย	-
ระบบทางเดินอาหาร/หายใจ	วัณโรค, หนองหีด	15 ราย	17 ราย	-
ระบบประสาท	โรคจิต	2 ราย	2 ราย	-
โรคติดต่อ	ไข้หวัด	77 ราย	43 ราย	-
อื่นๆ	เอคซ์, เบาหวาน, มะเร็ง, หัวใจ, ลมชัก, ไทรอยด์, ความดันโลหิตสูง, ไตวาย, เก้า, ป่วยกระคลุก, สูติ, พิการ, นรีเวช, ศัลยกรรม, อายุรกรรม, อุบัติเหตุ, ทันตกรรม, ผ่าตัดอีกชาร์ช, ชันสูตร (โรค)	34,929 ราย	48,463 ราย	-

3. ห้องสถานบำบัดพิเศษจังหวัดปทุมธานี

ตารางที่ 3.9 แสดงประเภทโรค ชนิดของโรคในห้องสถานบำบัดพิเศษจังหวัดปทุมธานี

ประเภทโรค	ชนิดโรค	ปี พ.ศ.		
		2545	2546	2547
โรคผิวหนัง	หัด, กลากเกลื่อน, ผื่นคัน, แพลงอักเสบ แพลติกเชื้อ, ฝี, ชีด, เนื้อยื่นอักเสบ, สุกใส, ผิวหนังอักเสบ, เริม, เรื้อน	11,339ราย	11,695ราย	6,332ราย
ระบบทางเดินอาหาร/หายใจ	อุจจาระร่วง, โรคภายในช่องปาก, กระเพาะอาหาร, หอบหืด, ท้องนาน, ป่วยท้อง, คลื่นไส้ อาเจียน, หลอดลมอักเสบ, หลอดลมกรรไกร, ท้องเสีย, ท้องอืด, ความดันโลหิต ไอ, หัวใจ, ปอด, วัณโรค, ติดเชื้อทางเดินหายใจ	2,682ราย	5,037ราย	5,343ราย
ระบบประสาท	ปวดศีรษะ, ปวดหลัง, ปากเมี้ยง, อัมพาต, โรคประสาท ชิตภูมิ	12,478ราย	12,456ราย	10,296ราย
โรคติดต่อ	ตาแดง, ตาอักเสบ, ไข้หวัด, ไข้เรื้อรัง, ไข้หวัดใหญ่	11,767ราย	10,801ราย	5,849ราย
อื่นๆ	ภูมิคุ้มกันบกพร่อง, อุบัตเหตุ, ได้ตึงอักเสบ, ปวดตามข้อ เหนื่อยมาก, แพ้ยา, เบ็บหน้าอก, ต้อกระจาก, ลมชัก, สิ่งแปลกปลอมเข้าตา, กระเพาะปัสสาวะอักเสบ, อวัยวะ เพศอักเสบ, ตับอักเสบ, น้ำหนักลด, ไต, รูมาตอยด์, ผู้สูงอายุ, ไส้เลื่อน, บวม, เมาหวาน	6,268ราย	1,420ราย	6,230ราย

4. เรือนจำพิเศษชั่วคราว

ตารางที่ 3.10 แสดงประเภทโรค ชนิดของโรคในเรือนจำพิเศษชั่วคราว

ประเภทโรค	ชนิดโรค	ปี พ.ศ.		
		2546	2547	2548
โรคผิวหนัง	หัด, กลากเกลื่อน, ผื่นคัน	7,580 ราย	4,286 ราย	-
ระบบทางเดินอาหาร/หายใจ	เกี่ยวข้องกับทางเดินหายใจ, วัณโรค	19,204 ราย	14,964 ราย	-
ระบบประสาท	-	-	-	-
โรคติดต่อ	ตาแดง	209 ราย	8 ราย	-
อื่นๆ	-	-	-	-

5. เรือนจำจังหวัดพะนนครศรีอยุธยา

ตารางที่ 3.11 แสดงประเภทโรค ชนิดของโรคในเรือนจำจังหวัดพะนนครศรีอยุธยา

ประเภทโรค	ชนิดโรค	ปี พ.ศ.		
		2546	2547	2548
โรคผิวหนัง	หัด, กลากเกลี้ยง, ผื่นคัน, อีสุกอีสิ, ฝี	705 ราย	590 ราย	-
ระบบทางเดินอาหาร/หายใจ	กระเพาะอาหาร, เหงือกอักเสบ, ป่วคฟัน, วัณโรค	653 ราย	603 ราย	-
ระบบประสาท	ป่วคศีรษะ	368 ราย	351 ราย	-
โรคติดต่อ	ตาอักเสบ, ไข้หวัด	725 ราย	653 ราย	-
อื่นๆ	ความดันโลหิตสูง, เมาหวาน, หูอักเสบ, หัวใจ, ไตวายเรื้อรัง, ตับอักเสบ	154 ราย	173 ราย	-

กิจวัตรประจำวันของผู้ต้องขัง¹²⁷ (โดยสังเขป)

วันธรรมดा

เวลา 05.30 น.

ให้สัญญาณปลุก

เวลา 06.00 น.

ลงจากห้องแล้วปฏิบัติภารกิจส่วนตัว

เวลา 06.30 น.

ฝึกกายบริหารหรือระเบียบแคล

เวลา 07.00 น.

เตรียมตัวและรับประทานอาหาร

เวลา 08.00 น.

เคารพงชชาติแล้วอบรุม

เวลา 08.30 น.

เข้าโรงงานฝึกวิชาชีพหรือศึกษาอบรม

เวลา 12.00 น.

รับประทานอาหารกลางวัน

เวลา 13.00 น.

ฝึกอาชีพหรือศึกษา

เวลา 15.30 น.

เลิกงานแล้วเล่นกีฬาและอาบน้ำ

เวลา 16.00 น.

รับประทานอาหารเย็น

เวลา 17.00 น.

เขียนเรื่องนอน

เวลา 21.00 น.

ปฏิบัติศาสนกิจก่อนนอน

วันหยุดราชการ

เวลา 05.30 น.

ให้สัญญาณปลุก

เวลา 06.00 น.

ลงจากห้องแล้วปฏิบัติภารกิจส่วนตัว

เวลา 06.30 น.

ฝึกกายบริหารหรือระเบียบแคล

เวลา 07.00 น.

เตรียมตัวและรับประทานอาหาร

¹²⁷ กรมราชทัณฑ์. (2548). คู่มือการใช้ชีวิตในเรือนจำ. หน้า 5-6.

เวลา 08.00 น.

เคารพงชชาติและทำความสะอาดสถานที่ เครื่อง

แต่งกาย ตลอดจนเครื่องหลับนอน เล่นกีฬา

นันทนการ พักผ่อนตามอัธยาศัย

รับประทานอาหารกลางวัน

ฟังธรรม หรืออบรมศีลธรรม

เล่นกีฬา หรือการบันเทิง

อาบน้ำ

รับประทานอาหาร แล้วพักผ่อน

ขึ้นเรือนนอน

ปฏิบัติศาสนกิจก่อนนอน

เวลา 12.00 น.

เวลา 14.00 น.

เวลา 15.00 น.

เวลา 15.30 น.

เวลา 16.00 น.

เวลา 17.00 น.

เวลา 21.00 น.

หมายเหตุ : กำหนดการนี้อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมและตามสภาพของเรือนจำ

3.4.5 มาตรการปรับพฤตินิสัย

หากพิเคราะห์แล้วจะเห็นว่า ระยะเวลาที่ผู้กระทำผิดต้องโทษจำคุกในเรือนจำเป็นระยะเวลาที่มีคุณค่าต่อสังคมและประเทศชาติอย่างยิ่ง หากผู้กระทำผิดได้รับการขัดเกลาพัฒนาพฤตินิสัย ด้วยวิธีการที่ถูกต้องและเหมาะสมแล้ว ก็จะเป็นผลโดยตรงให้บุคคลนั้นได้รับได้รับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ มีการพัฒนาความคิด เติมเต็มในส่วนที่บกพร่องของชีวิต ลดอหลอมความรู้สึก ให้รู้ผิดชอบชั่วดีและฝึกฝน เพื่อควบคุมจิตใจให้บังคับกายให้มีการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องกับบรรทัดฐานที่ดีงามของสังคม การปรับพฤตินิสัย แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด จึงเป็นสิ่งที่สำคัญมาก การพยายามที่จะให้ผู้ต้องโทษกลับตัวกลับใจ ปรับพฤติกรรม และกลับเข้าสู่สังคม ได้ไม่กระทำการผิดช้าอีกเป็นสิ่งที่จำเป็น เพราะผู้ต้องโทษจำคุกเป็นพลเมืองของประเทศและยังคงเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

ในทางตรงกันข้าม การคุณขังผู้กระทำผิดไว้เพียงอย่างเดียว ไม่ให้การแก้ไขฟื้นฟู นอกจากจะทำให้ผู้กระทำความผิดไม่มีโอกาสกลับตัวกลับใจแล้ว ยังทำให้ผู้กระทำความผิดมีสภาพร่างกายและจิตใจที่เสื่อมโทรมลงไปกว่าเดิม มีผลกระทบในทางลบกับสุขภาพจิต เปิดโอกาสให้มีการรวมกลุ่มเรียนรู้ถ่ายทอดพุทธิกรรมอชาญากรรมซึ่งกันและกัน ในกลุ่มผู้ต้องขัง ดังความเชื่อว่า “ถ้าเราปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดอย่างไรเขาจะจดจำอยู่กับเรารอย่างนั้น”

1. การฝึกอาชีพและการทำงานของผู้ต้องขัง เป็นการเพิ่มทักษะและความรู้ให้กับผู้ต้องขังเพื่อใช้ในการประกอบสัมนาอาชีพภายหลังเมื่อพ้นโทษ แบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ

1) การฝึกอาชีพภายในเรือนจำ เป็นงานด้านเกษตร การตัดต่อผ้า การทำพรม เป็นต้น ผู้ฝึกอบรมมักเป็นเจ้าหน้าที่และนักโทษด้วยกัน ในบางโอกาสเมื่อบุคคลภายนอกมาให้ความรู้

2) การฝึกอาชีพภายนอกเรือนจำ สาเหตุเพระในเรือนจำไม่พร้อมในเรื่องของเครื่องมืออุปกรณ์ และผู้เชี่ยวชาญ

ในการทำงานของผู้ต้องขังจะต้องเป็นไปตามข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของสหประชาชาติ และไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 งานที่ผู้ขังทำงานมีรูปแบบต่างๆ กันดังนี้

1. จากภาคเอกชน เอกชนเข้าไปติดต่อขอใช้แรงงานผู้ต้องขังให้ทำสิ่งต่างๆ โดยหาวัตถุคืน และฝึกอบรมวิธีการต่างๆ ให้ดำเนินการในเรือนจำ

2. จากภาคเอกชนหรือหน่วยงานราชการภายนอก โดยการส่งผู้ต้องขังที่ใกล้จะพ้นโทษและมีความประพฤติดีออกໄປฝึกอาชีพภายนอกเรือนจำ เช่น ช่างยนต์

3. โครงการนิคมอุตสาหกรรมตามแนวคิดเปลี่ยนภาระให้เป็นพลัง ในเรื่องค่าใช้จ่ายของผู้ต้องขังที่สูงขึ้นและแรงงานผู้ต้องขังที่เหลือเพื่อจะไม่สูญเปล่า โดยพยายามจัดตั้งโรงงานในเรือนจำในรูปแบบนิคมอุตสาหกรรม ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบของรัฐสองทั้งหมดหรือให้เอกชนดำเนินการทำหมุดหรือบางส่วนก็ได้

แนวคิดเด่นนี้ในการให้ผู้ต้องขังทำงานเป็นการลงโทษเท่านั้น แต่ในปัจจุบัน การทำงานหรือการฝึกอาชีพมีวัตถุประสงค์หลายประการ เช่น

1. เพิ่มในส่วนที่คนๆ นั้นขาด กล่าวคือ ผู้กระทำความผิดจำนวนมากที่ไม่มีความรู้ในการประกอบอาชีพ จึงกระทำผิด การฝึกอาชีพและการทำงานจึงเป็นการเพิ่มเติมสิ่งที่ผู้นั้นขาดให้เต็ม มีอาชีพดีด้ว

2. สร้างรายได้ ผู้ต้องขังไม่มีสิทธิได้รับค่าจ้างแต่จะได้รับเงินรางวัลไม่เกินร้อยละ 50 ของกำไรในการขายชิ้นงาน

3. ความมั่นคงปลอดภัยในเรือนจำ

4. มีผลต่อการปรับพฤตินิสัย การฝึกอาชีพและการทำงานทำให้ผู้ต้องขังไม่อยู่ว่าง ทำให้ไม่ฟุ่งซ่าน หรือคิดหลบหนี ได้ใช้กำลังในกายที่มีอยู่อย่างเต็มที่ สร้างกำลังใจให้นักโทษได้ว่าเขาที่สามารถทำงานมาหากลายชีพตนเองได้ด้วยความสุจริตและได้ความรู้สึกว่าชีวิตมีคุณค่า

3.4.6 มาตรการทางกฎหมายในการโน้มน้าวให้ผู้ต้องขัง

การโน้มน้าวให้ผู้ต้องขังมี 4 มาตรการคือ การจัดชั้นนักโทษ การพักการลงโทษ การลดวันต้องโทษ การอภัยโทษ

1. การจัดชั้นนักโทษ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ผู้ต้องขังเกิดความเคร่งครัดในระเบียบวินัยและมีความรับผิดชอบต่อตนของรวมทั้งส่วนรวมยิ่งขึ้น โดยการให้ประโยชน์ตอบแทนลดหลั่นตามชั้นของผู้ต้องขัง ซึ่งพิจารณาจากผลความก้าวหน้าในด้านการอบรมและฝึกอาชีพ รวม

ตลอดทั้งความประพฤติในระหว่างต้องไทยจำคุก นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดแยกผู้ต้องขัง ตามข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขังขององค์การสหประชาชาติที่กำหนดไว้ว่า

1. เพื่อแยกต่างหากจากผู้ต้องขังจำพวกที่มีประวัติการประกอบอาชญากรรมหรือมีสัยอันด่าข้าหลวงรามซึ่งจะโน้มน้าวผู้อยู่ใกล้ชิดให้ชั่วตาม

2. เพื่อแบ่งผู้ต้องขังออกเป็นชั้นๆ ให้สะดวกในการปฏิบัติหรือพื้นฟูให้กลับมาสู่สังคมได้โดยปกติตาม พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 มาตรา 11 และกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง กฎหมายได้กำหนดชั้นของนักโทษไว้ 6 ลำดับคือ¹²⁸ ชั้นเยี่ยม ชั้นดีมาก ชั้นดี ชั้นกลาง ชั้นเลว และชั้นเลวมาก

หลักเกณฑ์การจัดชั้นนักโทษเดี๋ขาด¹²⁹ นักโทษที่เข้ามาอยู่ใหม่ให้อยู่ชั้นกลาง จนกว่าจะมีการเลื่อนหรือลดชั้น เว้นแต่เคยต้องโทษมาก่อนแล้ว และมาต้องโทษจำคุกในคราวนี้ อีกภายใน 5 ปี นับแต่วันพ้นโทษคราวก่อน กับความผิดทั้ง 2 คราวนี้ ไม่ใช่ความผิดลหุโทษหรือประมาทให้อยู่ในชั้นเลว การเลื่อนชั้นหรือลดชั้นให้เป็นไปตามระเบียบและวิธีของกรมราชทัณฑ์¹³⁰

2. การพักรการลงโทษ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 มาตรา 32 (5) ให้อำนาจให้มีการพักรการลงโทษกับผู้ต้องขังเดี๋ขาดได้ ภายใต้เงื่อนไขของความประพฤติ การศึกษาอบรม การทำงานให้เกิดผลดีหรือทำความดีความชอบให้แก่ราชการเป็นพิเศษ ให้ได้รับการปล่อยตัวก่อนครบกำหนดโทษตามคำพิพากษาของศาล ภายใต้เงื่อนไขการคุณประพฤติจนกว่าจะพ้นโทษถ้ากระทำผิดเงื่อนไขจะถูกนำตัวเข้ารับโทษจำคุกต่อไปตามกำหนดโทษที่เหลืออยู่¹³¹ มีหลักเกณฑ์พักรการลงโทษ

1. กฎหมายให้คุณพินิจแก่ ผู้ที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาคุณสมบัติของนักโทษ ได้แก่ ความประพฤติ ความอุตสาหะ ความก้าวหน้าในการศึกษา การทำงาน

2. เป็นนักโทษเดี๋ขาดที่ได้รับโทษจำคุกมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของกำหนดโทษ ตามหมายศาล กรณีโทษจำคุกตลอดชีวิตต้องรับโทษมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี

3. ต้องเป็นนักโทษชั้นดี ชั้นดีมาก และชั้นเยี่ยม โดยได้สิทธิการพักดังนี้

¹²⁸ ตามกฎหมายแห่งประเทศไทย. หมวด 2 ว่าด้วยเรื่องนักโทษเดี๋ขาด ข้อ 44.

¹²⁹ กฎหมายแห่งประเทศไทย ข้อ 25.

¹³⁰ กฎหมาย ข้อ 48, 81-83, 107-108.

¹³¹ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 มาตรา 32 (5), มาตรา 34 กฎหมายแห่งประเทศไทย ออกตามความในมาตรา 58 ข้อ 9 – ข้อ 98, กฎหมายแห่งประเทศไทย ฉบับที่ 6 และระเบียบกระทรวงมหาดไทย เรื่องการพักรการลงโทษ ฉบับลงวันที่ 20 มกราคม 2496.

นักไทยชั้นดี ได้รับการพักรถลงโทษไม่เกิน 1 ใน 5 ของกำหนดโทษ
 นักไทยชั้นดีมาก ได้รับการพักรถลงโทษไม่เกิน 1 ใน 4 ของกำหนดโทษ
 นักไทยชั้นเยี่ยม ได้รับการพักรถลงโทษไม่เกิน 1 ใน 3 ของกำหนดโทษ

4. ระหว่างการพักรถลงโทษต้องมีการคุณประพฤติไม่น้อยกว่า 1 ปี แต่ไม่เกินกำหนดโทษที่ยังเหลืออยู่ กรณีผิดเงื่อนไขสามารถจับกุมมาจำคุกได้

ตารางที่ 3.12 แสดงสถิตินักไทยเด็ขาดที่ได้รับการปล่อยตัวพักรถลงโทษเพื่อคุณประพฤติตั้งแต่ 2528-2548

ปี	อนุมัติพักรถลงโทษ		ผิดเงื่อนไขพักรถลงโทษ		หมายเหตุ
	กรณีปกติ	กรณีพิเศษ	กรณีปกติ	กรณีพิเศษ	
2528	1,503	-	22	-	
2529	1,956	-	30	-	
2530	2,278	-	46	-	
2531	787	-	6	-	
2532	1,220	-	8	-	
2533	1,768	-	7	-	
2534	956	-	1	-	
2535	945	-	12	-	
2536	1,282	-	4	-	
2537	2,088	-	40	-	
2538	2,114	-	52	-	
2539	805	-	36	-	
2540	1,114	-	7	-	
2541	1,016	-	24	-	
2542	1,071	-	29	-	
2543	703	-	6	-	
2544	1,837	-	9	-	
2545	3,461	10,000	31	172	
2546	6,704	15,781	142	181	นือภัยไทย
2547	5,538	7,825	157	442	
2548	5,64	1,440	70	369	
รวม	44,788	35,046	739	1,164	

ที่มา : กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม

หมายเหตุ โอนงานคุณประพฤติให้กรมคุณประพฤติตั้งแต่กรกฎาคม 2546

3. การลดวันต้องไทย ตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 มาตรา 32 (6) และ (7) แก้ไขเพิ่มเติม โดย พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2520 "ได้กำหนดคลาสการลดวันต้องไทยจำคุกให้แก่นักไทยเด็ขาด ดังนี้"

1. ลดวันต้องไทยจำคุกให้เดือนละ ไม่เกิน 5 วัน เมื่อนักไทยเด็ขาดได้รับไทยจำคุกตามคำพิพากษางานที่สุดแล้วไม่น้อยกว่า 6 เดือน หรือไม่น้อยกว่า 10 ปี ในกรณีที่ต้องไทยจำคุกตลอดชีวิต เป็นไทยจำคุกมีกำหนดเวลา

2. นักไทยเด็ขาดได้รับไทยจำคุกไม่น้อยกว่า 6 เดือน คือต้องแต่ชั้นดีขึ้นไป

3. ให้มีคณะกรรมการพิจารณาลดวันต้องไทยจำคุก¹³² มีหน้าที่พิจารณาลดวันต้องไทยจำคุกให้แก่นักไทยเด็ขาด ตามหลักการ หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และพ.ศ. 2520 และกฎกระทรวงมหาดไทยฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2521) การพิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติลดวันต้องไทยจำคุกให้แก่นักไทยเด็ขาดคนใด ให้ถือตามมติเสียงส่วนมากของคณะกรรมการ

4. ให้ตัดวันลดวันต้องไทยจำคุกออก เมื่อนักไทยเด็ขาดที่เข้าหลักเกณฑ์ได้รับการสะสมวันลดวันต้องไทยจำคุกจะทำผิดวินัย

5. นักไทยเด็ขาดคนใดที่เหลือไทยจำคุกต่อไป เท่ากับจำนวนวันลดวันต้องไทยจำคุกที่จะได้รับ คณะกรรมการพิจารณาให้ลดวันต้องไทยจำคุกได้ ก็ให้ปล่อยตัวไปแต่ต้องปฏิบัติตัวโดยเคร่งครัดตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้สำหรับความประพฤติแห่งตน โดยให้นำเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้สำหรับการคุมประพฤติ ผู้ได้รับพักการลงโทษมาใช้บังคับโดยอนุโลม

6. นักไทยเด็ขาดที่ได้รับการปล่อยตัวไป เนื่องจากได้รับการลดวันต้องไทยจำคุกหากไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการคุมประพฤติข้อหนึ่งข้อใด นักไทยเด็ขาดผู้นั้นอาจถูกจับมาอีกด้วย ไม่ต้องมีหมายจับ หรือหมายจำคุก และนำกลับมาจำคุกต่อไปตามกำหนดโทษที่เหลืออยู่ โดยให้เจ้าพนักงานผู้ที่มีอำนาจสั่งถอนวันลดวันต้องไทยจำคุกที่ยังเหลืออยู่ และจะลงโทษทางวินัยอีกด้วย

¹³² องค์ประกอบของคณะกรรมการลดวันต้องไทย

1. อธิบดีกรมราชทัณฑ์	ประธานกรรมการ
2. ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด	กรรมการ
3. ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	กรรมการ
4. ผู้แทนกรมประชาสงเคราะห์	กรรมการ
5. จิตแพทย์จากกรมการแพทย์	กรรมการ
6. ผู้อำนวยการสำนักคุมประพฤติ	เลขานุการ
7. ผู้อำนวยการส่วนพักการลงโทษและลดวันต้องไทย	ผู้ช่วยเลขานุการ
8. หัวหน้าฝ่ายลดวันต้องไทยจำคุก	ผู้ช่วยผู้ช่วยเลขานุการ

ก็ได้ นักไทยเด็ขาดอาจได้รับการลดวันต้องโทยจำคุกตามชั้นของนักไทยเด็ขาด และตามจำนวนวันดังต่อไปนี้

1.1 ชั้นเยี่ยม เดือนละ 5 วัน

1.2 ชั้นดีมาก เดือนละ 4 วัน

1.3 ชั้นดี เดือนละ 3 วัน

ตารางที่ 3.13 แสดงสถิตินักโทยเด็ขาดที่ได้รับการปล่อยตัวลดวันต้องโทยจำคุก ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2539-2548

ปีงบประมาณ	อนุมัติให้ปล่อยตัว	ชั้นผู้ต้องขัง			จำนวนวันลดโทย	ประยัดงบประมาณ	กระทำผิดเงื่อนไข		หมายเหตุ
		ดี	ดีมาก	เยี่ยม			n	x	
2539	17,978	6,511	4,490	6,977	906,456	20,848,488	27	0.15	พ.ร.บ.
2540	18,710	6,447	5,509	6,754	1,100,058	29,701,566	35	0.18	อคัยไทย
2541	17,670	6,110	4,247	7,313	1,057,177	28,543,779	45	0.25	
2542	23,052	7,315	5,343	10,394	1,418,126	38,289,402	68	0.29	
2543	18,604	4,635	4,313	9,686	1,283,852	37,231,708	40	0.21	
2544	25,983	5,954	5,559	14,490	1,964,831	56,980,099	52	0.20	พ.ร.บ.
2545	24,921	4,199	4,788	15,980	2,368,034	68,672,986	63	0.25	อคัยไทย
2546	25,535	3,853	4,445	17,237	2,861,944	82,996,376	140	0.55	
2547	20,156	3,021	4,639	12,496	2,120,801	65,744,831	369	1.83	
2548	25,237	1,675	3,883	19,979	2,944,747	91,287,157	92	0.36	
รวม	217,846	49,720	47,216	121,006	18,026,026	520,296,392	931	0.42	

ที่มา : กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม

4. การอภัยโทย การพระราชทานอภัยโทยเป็นวิธีการปล่อยตัวหรือลดโทยแล้วแต่กรณี โดยผู้ต้องโทยได้ยื่นเรื่องราบทูลเกล้าฯ ถวายถูกีก้า และการที่รัฐบาลได้เสนอให้มีการพระราชทานอภัยโทยเนื่องในโอกาสหรือวาระสำคัญส่วนของพระมหากษัตริย์ และบ้านเมือง การพระราชทานอภัยโทยอาจกระทำเป็นรายบุคคลหรือเป็นคณะบุคคลก็ได้¹³³ การพระราชทานอภัยโทยมีกฎหมายที่เป็นหลักการสำคัญ ได้แก่

¹³³ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค 7 ว่าด้วยการอภัยโทย เปลี่ยนโทยหนักเป็นเบาและ การลดโทย มาตรา 259-267.

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550
 2. พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 มาตรา 34
 3. กฎกระทรวงมหาดไทย ข้อ 120-126

3.4.7 การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมต่องานราชทัณฑ์

จากการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนคุณต่องานราชทัณฑ์มี 2 ลักษณะ กล่าวคือ

1. การมีส่วนร่วมในระดับบริหาร คือ สถาราชทัณฑ์ กรมราชทัณฑ์ โดยขัดให้มีคณะกรรมการสถาราชทัณฑ์ เป็นคณะกรรมการที่มีภาคเอกชนและบุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชทัณฑ์ มีหน้าที่เสนอแนะแนวทางพัฒนางานราชทัณฑ์ ทั้งด้านการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง การพัฒนาพฤตินิสัย และการสนับสนุนช่วยเหลือการกลับสู่สังคมของผู้พ้นโทษ การพัฒนางานด้านวิชาการ พัฒนานักล่ากรประสานระดมทรัพยากรทั่วภายในและภายนอกมาใช้ในการดำเนินงานของกรมราชทัณฑ์ ตลอดจนการติดตามประเมินผลการทำงานของกรมราชทัณฑ์ให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดไว้ พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆ โครงสร้างของสถาราชทัณฑ์ประกอบด้วยคณะกรรมการ 2 ระดับกล่าวคือ

1) คณะกรรมการระดับกรม จำนวน 25 คน มีคณะกรรมการโดยตำแหน่ง 5 คน คือ อธิบดี รองอธิบดี ผู้อำนวยการกองแผน ของกรมราชทัณฑ์ นอกจากนี้จะมีผู้ทรงคุณวุฒิของ กรมราชทัณฑ์ 8 คน จากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและภาคราชการ สถาบันการศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับงานราชทัณฑ์ 9 คน องค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) ด้านการพัฒนาและด้านสิทธิมนุษยชน ประชาชนที่มีชื่อเสียง ส.ว. ส.ส. สื่อมวลชน และองค์กรสาธารณประโยชน์ 8 คน และมี นายกสภาราชทัณฑ์ 1 คนที่มาจากการเลือกตั้ง

2) คณะกรรมการระดับภูมิภาค จำนวน 15 คน ประกอบด้วย ผู้บัญชาการเรือนำ ผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและผู้ทรงคุณวุฒิภาคประชาชน ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น

2. การมีส่วนร่วมในระดับปฏิบัติการของแต่ละมาตรการ อาจได้แก่ การจ้างแรงงานผู้ต้องขัง โดยเอกชนทำการการฝึกอบรมและจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ให้การฝึกอาชีพผู้ต้องขังนอกเรือนจำโดยหน่วยงานเอกชนให้การสนับสนุน การจัดนิคมอุตสาหกรรมเรือนจำ ภาคเอกชนสามารถมาลงทุนในการผลิตสินค้าในนิคมฯ ได้และโดยอาศัยแรงงานของผู้ต้องขัง นอกจากนี้ยังมีเรือนจำอุตสาหกรรม เอกชนอาจทำการผลิตสินค้าเองทึ่งหนึ่งก็ตามก่อนออกเรือนจำโดยทางเรือนจำส่งผู้ต้องขังไปทำงาน หรือเอกชนเข้ามาผลิตสินค้าในเรือนจำโดยรับผิดชอบในบางส่วน เช่น การจัดหาวัสดุคงคลัง การตลาด การวางแผนการผลิต

การเข้ามีส่วนร่วมอาชมีในลักษณะการให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำ ให้โอกาสและการสนับสนุน การศึกษา การจัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพผู้ที่พ้นโทษ สอนหนังสืออบรมแก่ไข ฝึกอาชีพและการสร้างอาชีพ ความสัมพันธ์ในทางครอบครัว เพื่อนบ้าน

3.4.8 งบประมาณ งบประมาณรายจ่ายกรมราชทัณฑ์ ปี 2543-2547¹³⁴ ดังนี้

ตารางที่ 3.14 แสดงงบประมาณรายจ่ายกรมราชทัณฑ์ ปี 2543-2547

ปี	งบประมาณ (บาท)
2543	5,515,973,800
2544	5,709,319,400
2545	5,969,567,900
2546	6,250,030,600
2547	6,116,380,700
2548	6,100,122,800
2549	6,069,171,000
2550	6,323,584,707

จากตารางพบว่างบประมาณมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นตั้งแต่ ปี 2543-2546 โดยในปี 2547 เป็นต้นมาลดลงเนื่องจากมีการโอนงานด้านคุณประพฤติไปให้กรมคุณประพฤติ

ในปี 2546 กรมราชทัณฑ์ ได้ขอปรับมาตรฐานค่าใช้จ่ายผู้ต้องขังจากเดิมคนละ 11,700.-บาท ต่อคนต่อปี เป็นค่าใช้จ่ายผู้ต้องขังเฉลี่ย เพศชาย คนละ 12,440.-บาท ต่อปี เพศหญิง คนละ 12,585.-บาท ต่อปี เมื่อพิจารณาเฉพาะค่าอาหารผู้ต้องขังต่อคนต่อวัน และรวมต่อปี ตั้งแต่ปี 2536 -2548 ปรากฏตามตารางดังต่อไปนี้

¹³⁴ กรมราชทัณฑ์. รายงานประจำปี 2543-2547.

ตารางที่ 3.15 แสดงการเปรียบเทียบค่าอาหารต่อจำนวนผู้ต้องขังต่อวันและต่อปี พ.ศ. 2536-2548

ปีงบประมาณ	ค่าอาหารต่อคนต่อวัน	จำนวนผู้ต้องขัง	รวมต่อวัน	รวมต่อปี
2536	20	90,307	1,806,140	659,241,100
2537	21	103,329	2,169,909	792,016,785
2538	22	111,028	2,442,616	891,554,840
2539	23	103,202	2,373,646	866,380,790
2540	27	130,997	3,536,919	1,290,975,435
2541	27	170,490	4,603,230	1,680,178,950
2542	27	205,340	5,544,180	2,023,625,700
2543	29	223,406	6,478,774	2,364,752,510
2544	29	250,903	7,276,187	2,655,808,255
2545	29	257,070	7,455,030	2,721,085,950
2546	31	211,475	6,555,725	2,392,839,625
2547	31	167,142	5,181,402	1,891,211,730
2548	31	162,293	5,031,083	1,836,345,295

การจัดสรรงบประมาณแต่ละปีจะแบ่งออกเป็น 4 ประเภทคือ

1. งบบุคลากร แยกเป็นข้าราชการ ลูกจ้าง ลูกจ้างชั่วคราว
2. งบดำเนินงาน จะเป็นส่วนของค่าเบี้ยเลี้ยงทำงานนอกเวลา ค่าอยู่เรือนักโทษ

ค่าใช้จ่ายผู้ต้องขัง

3. งบลงทุน ค่าก่อสร้าง การจัดซื้อจัดจ้างต่างๆ ค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง
4. งบเงินอุดหนุน เช่น โครงการวิจัยต่างๆ

ตารางที่ 3.16 สรุปผลการดำเนินการในปีงบประมาณ 2545-2547

การดำเนินงาน	ปี 2545	ปี 2546	ปี 2547
งบประมาณ	5,970,660,500.-บ.	6,250,030,600.-บ.	5,698,127,714.-บ.
จำนวนผู้ต้องราชทัณฑ์(ไม่รวมกักขังของค้าวож)	245,070 คน	211,475 คน	167,142 คน
พื้นที่เรือนอนหัวประเทศไทย	228,706 ตรม.	241,139.84 ตรม.	248,883.64 ตรม.
ความจุมาตรฐาน (2.25 ครม./คน)	101,647 คน	107,173 คน	110,615 คน
- ชาย	89,464 คน	92,694 คน	95,311 คน
- หญิง	12,183 คน	14,479 คน	15,304 คน
จำนวนผู้ต้องขังเกินความจุมาตรฐาน	152,423 คน	104,302 คน	56,304 คน
ความหนาแน่นของพื้นที่นอนผู้ต้องขัง	1.11 ตรม./คน	1.14 ตรม./คน	1.49 ตรม./คน
การลงหนี้ของผู้ต้องขัง	74 คน	61 คน	52 คน
- หลบหนีภายนอก	51 คน	55 คน	43 คน
- หลบหนีภายนอก	23 คน	6 คน	9 คน
การศึกษาวิชาสามัญ			
- ผู้เข้าสอบ	38,358 คน	38,122 คน	33,838 คน
- จบหลักสูตร	6,806 คน	8,954 คน	9,683 คน
การศึกษาวิชาชีพ			
- ผู้เข้าสอบ	22,643 คน	15,706 คน	17,017 คน
- จบหลักสูตร	22,294 คน	12,346 คน	16,468 คน
ธรรมศึกษา (หลักสูตรนักธรรมศรี โภ เอก)			
- ผู้เข้าเรียน	21,447 คน	23,287 คน	23,913 คน
การฟื้นฟูผู้ต้องขังดิตยาเสพติดด้วยวิธีชุมชน	9,043 คน	52,463 คน	34,807 คน
บำบัด	28,087 คน	47,608 คน	33,526 คน
การปล่อยคุณประพฤติ	3,166 คน	22,073 คน	13,370 คน
- พักการลงโทษ	24,921 คน	25,535 คน	20,156 คน
- ลดวันต้องโทษ	3,702 คน	3,084 คน	3,547 คน
จำนวนผู้ต้องขังออกทำงานสาธารณณะ			
การฝึกอบรมบุคลากร	40 หลักสูตร	44 หลักสูตร	43 หลักสูตร
- จำนวนหลักสูตร	3,987 คน	4,084 คน	5,634 คน
- จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม	326 คน	405 คน	320 คน
จำนวนข้าราชการกระทรวงทำผิดวินัย			

ที่มา : รายงานประจำปี 2547 กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม

วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคของการบังคับไทยจำคุกในประเทศไทย

1. การกิจของกฎหมายบังคับไทยจำคุก เป็นปัญหาและอุปสรรคของการไม่เข้าใจการกิจของการบังคับไทยจำคุก กล่าวคือ เป็นที่น่าแปลกใจมากที่ว่าการศึกษากฎหมายในประเทศไทยที่ผ่านมาไม่มีการศึกษากฎหมายบังคับไทย (Penalty Law) แต่อย่างใดเลย ซึ่งในต่างประเทศมีการเรียนการสอนกันมาเป็นเวลานานแล้ว ไม่ว่าประเทศต่างๆ ในสหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ญี่ปุ่น เป็นต้น เป็นผลทำให้คนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาไทยไม่รู้จักและไม่เข้าใจการพัฒนากฎหมายการบังคับไทยจำคุกจึงถูกละเลย ทั้งที่เป็นเรื่องสำคัญมาก และนอกจากนั้นในงานราชทัณฑ์ก็จะประสบปัญหา เพราะไม่มีการขยายผลทางความคิดในเรื่องนี้ที่จะนำไปสู่ทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม

1) การกิจการควบคุม มุ่งปฏิบัติตามคำพิพากษา ไม่ให้ผู้ต้องขังหลบหนีก่อนเวลาที่กำหนด เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการลงโทษ

2) การกิจในการบังคับไทย มุ่งดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการบังคับไทย คือ ผู้ต้องขังต้องสามารถที่จะดำเนินชีวิตในอนาคตต่อไปได้โดยปราศจากความผิดอาญา อย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม และการบังคับไทยจำคุกต้องตอบสนองการคุ้มครองสาธารณะต่อการกระทำความผิดในต่อๆ ไปด้วย การดำเนินชีวิตของบุคคลในการบังคับไทยต้องให้เป็นไปตามปกติธรรมามากที่สุดเท่าที่สามารถทำได้ และต้องหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดผลกระทบจากการสูญเสีย เสรีภาพในด้านต่างๆ กองปรกับการบังคับไทยต้องช่วยเหลือให้ผู้ต้องขังสามารถกลับมาใช้ชีวิตที่มีเสรีภาพต่อไปได้

กฎหมายบังคับไทยจำคุกปัจจุบันคือ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2549 ซึ่งจาก การศึกษาพบว่า กฎหมายเกี่ยวกับการบังคับไทยจำคุกที่ดี มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จะต้อง ประกอบไปด้วย 2 หลักการที่สำคัญเป็นองค์ประกอบที่ต้องบัญญัติกฎหมายให้ออกมาสามารถใช้ ให้เป็นผลได้จริง กล่าวคือ

1. ส่วนของการควบคุม มุ่งจำกัดเสรีภาพให้เป็นไปตามคำพิพากษา จะต้องเป็นไปตาม หลักการของจุดมุ่งหมายของการบังคับไทย

2. ส่วนบังคับไทย มุ่งแก้ไขเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมชั่ว ต้องดำเนินการให้เป็นไปตาม หลักการของจุดมุ่งหมายของการบังคับไทย

1. การควบคุม →	จุดประสงค์ของการลงโทษ	}
	กฎหมายบังคับไทยจำคุก	
2. การบังคับไทย →	จุดประสงค์ของการบังคับไทย	
- ภาพที่ 3.1 แผนภาพแสดงสาระสำคัญหลักของกฎหมายบังคับไทยจำคุก

หลักการทั้งสองข้อนี้ต้องเป็นสาระสำคัญหลักทางความคิดในการออกแบบ หรือการสร้างกฎหมายนี้อันจะทำให้กฎหมายบังคับโดยจำกัดมีศักยภาพดี สมบูรณ์ ใช้ได้เป็นผลได้จริง ทั้งในทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ

ปัญหาเกี่ยวกับความไม่ชัดเจนแน่นอนของวัตถุประสงค์ในงานราชทัณฑ์ อาจารย์นัทชี จิตสว่าง¹³⁵ ได้กล่าวถึงปัญหาในผลสำเร็จของงานราชทัณฑ์ในเรื่องนี้ว่า เนื่องจากวัตถุประสงค์ในงานราชทัณฑ์มีหลายประการ จึงทำให้เกิดความคลุมเครือยากต่อการประเมิน ยิ่งกว่านั้น วัตถุประสงค์ที่สำคัญของงานราชทัณฑ์ที่สำคัญ 2 ประการคือการควบคุมผู้กระทำความผิดเพื่อป้องกันสังคม กับการแก้ไขอบรมผู้กระทำความผิดที่ยังมีลักษณะที่ขัดแย้งกันซึ่งเป็นผลมาจากการปรัชญาในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดซึ่งแตกต่างกัน ดังนั้นการจะวัดความสำเร็จของงานราชทัณฑ์ จากวัตถุประสงค์ด้านหนึ่งก็อาจจะไม่บรรลุวัตถุประสงค์อีกด้านหนึ่ง ตัวอย่างที่เห็นได้คือ การดำเนินการของงานเรือนจำ ซึ่งหากเน้นด้านการควบคุมและประสบความสำเร็จในด้านการควบคุม ก็จะทำให้เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการอบรมแก้ไข ซึ่งจะทำให้งานด้านนี้ไม่ประสบความสำเร็จ ได้ในทางตรงกันข้ามถ้าเน้นงานด้านอบรมแก้ไขและประสบความสำเร็จในงานด้านนี้ ก็อาจจะต้องประสบปัญหาด้านการควบคุม ดังนั้นผู้บริหารงานราชทัณฑ์จึงมักนำข้ออ้างดังกล่าวนี้ไปใช้ในการโต้แย้งผลการวิจัยเกี่ยวกับงานของผู้บริหารผู้นั้นในทางลบเสมอๆ จน กราเซอร์¹³⁶ (Glaser) นักอาชญาเวทยา ได้กล่าวถึง สถานการณ์ของงานวิจัยในงานราชทัณฑ์ว่าต้องเผชิญกับสภาพของความเลื่อนระวาง และเป็นอุปสรรคต่อการวัดความสำเร็จของงาน

ตัวอย่าง วิธีการแก้ไขพฤตินิสัย

1. การทำแผนการบังคับโดยเฉพาะรายและแบบกลุ่ม
2. การจำแนกผู้ต้องขังอย่างเป็นระบบเพื่อการปรับปรุงแก้ไขตามแผนการบังคับโดย
3. การให้ผู้ต้องขังได้เรียนพื้นฐานการศึกษาทั่วไป เป็นการสร้างความรู้และเพิ่มสติปัญญา
4. การศึกษาและปฏิบัติธรรม เพื่อให้มีจิตสำนึกที่ดีแยกแยะผิดชอบได้
5. การจัดที่ปรึกษาผู้ต้องขัง
6. กลุ่มสัมพันธ์ เพื่อละลายพฤติกรรม
7. หลักเลี้ยงการทำลายบุคลิกภาพความเป็นมนุษย์

¹³⁵ นัทชี จิตสว่าง ฉ หลักทัณฑ์วิทยา. หน้า 166-171.

¹³⁶ Daniel Glaser. (1965, 2 January) "Correctional Research : An Elusive Paradise." Journal of Research in Crime and Delinquency. 1-11. อ้างอิงใน นัทชี จิตสว่าง. หลักทัณฑ์วิทยา. หน้า 167.

ทั้งนี้นอกจากหลักการที่กล่าวมาแล้ว กฎหมายบังคับไทยจำคุกยังต้องพิจารณากับ กฎหมายรัฐธรรมนูญ และมาตรฐานขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังด้วย เพื่อตรา กฎหมายบังคับไทยที่มีมาตรฐานสากลและสามารถบังคับไทยได้ตามวัตถุประสงค์ของการบังคับไทยได้จริง

จากการที่ได้ศึกษาพบว่า แนวโน้มของกรรมราชทัณฑ์ มีแนวคิดไปในลักษณะบังคับไทยและต้องการปรับเปลี่ยนพฤตินิสัยของผู้ต้องขัง ให้ต้องการยกระดับมาตรฐานเรื่องจำสังเกต ได้จากการมีนโยบายการตั้งมาตรฐาน 5 ด้าน ของเรือนจำต่างๆ มีการทำเรือนจำด้านแนว มีโครงการดาวรุ่งแคนส์โอลิมปิก เส้าแก่หลังเรือนจำ และโครงการอื่นๆ อีกมาก แต่ในทางปฏิบัติ เรือนจำและเจ้าหน้าที่เรือนจำตามไม่ทัน ทั้งในเรื่องความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ งบประมาณ วัฒนธรรมเก่าๆ ของเจ้าหน้าที่ที่ยังคงมีอยู่ทุกรายละเอียด แต่สิ่งที่สำคัญคือ กฎหมายราชทัณฑ์ไม่ได้ พัฒนาตามนโยบายที่กรรมราชทัณฑ์พยายามให้เกิดขึ้นจริง กฎหมายไม่กำหนดพันธะกิจ เป้าหมาย ให้ชัดเจน ต้องบอกว่า กฎหมายเป็นแกนสำคัญในการกำหนดสิทธิหน้าที่และความสมัพันธ์ต่างๆ ของบุคคล องค์กร และชุมชน ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับไทย ยุทธศาสตร์ต่างๆ แนวคิดต่างๆ มาตรการและกลไกต่างๆ แผนพัฒนาที่มีศักดิ์เป็นกฎหมาย ที่ต้องทำด้วยมี ซึ่งมีตัวอย่างประเทศที่ ทำแล้วได้ผลดี เช่น ญี่ปุ่น สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ซึ่งจะได้นำเสนอในบทต่อๆ ไป

2. บทบัญญัติของกฎหมาย กฎหมายบังคับไทยจำคุกในประเทศไทย โดยเฉพาะ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 ตลอดทั้งกฎหมายที่ต้องทำด้วยมี ซึ่งมีตัวอย่างประเทศที่ ทำแล้วได้ผลดี เช่น ญี่ปุ่น สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ที่มีข้อความที่แสดงถึงแหล่งที่มา

1) บทบัญญัติขาดการกำหนดภารกิจและเป้าหมายที่ชัดเจน ไม่มีข้อความที่แสดงถึง บทบาทและแนวทางที่เป็นวิสัยทัศน์ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานบังคับไทย ซึ่งต่างจากกฎหมาย ในต่างประเทศ เช่น ประเทศไทยญี่ปุ่น ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ที่มีข้อความที่แสดงถึงแหล่งที่มา

2) กฎหมายไทยมุ่งเน้นการควบคุมและลงโทษ มากกว่าการบังคับไทยเพื่อแก้ไข ฟื้นฟู สังเกตได้จากมีข้อความที่ชัดเจนเรื่องอำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงาน¹³⁷ การใช้เครื่อง พัฒนาการ¹³⁸ อาชุช การจับผู้หลบหนี วินัยผู้ต้องขัง

3) ขาดสาระสำคัญตามวัตถุประสงค์ของการบังคับไทย เนื้อหาสาระของกฎหมาย โดยรวมยังไม่มุ่งเน้นหรือแสดงให้เห็นว่าให้ความสำคัญกับการบังคับไทย ที่ต้องการแก้ไขฟื้นฟู

¹³⁷ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479. และ กฎการตรวจหาดไทย ส่วนที่ 2 ข้อ 4-ข้อ 24.

¹³⁸ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479. และ กฎการตรวจหาดไทย หมวด 3,4 ข้อ 25-34.

ผู้ต้องขัง เช่น ไม่ชัดเจนในเรื่องการศึกษา การอบรม แผนในการบังคับโทษกลุ่ม และแผนบังคับโทษเฉพาะราย

ในทางปฏิบัติมีการทำแผนการอบรมต่างๆ แต่ในเนื้อหาของกฎหมายนั้น ไม่มีการกำหนดกรอบ หรือแนวทางที่นิยมนายต้องการให้เป็น ทำให้เรือนจำต่างๆ ทำไปตามคำสั่งแต่ไม่มีกฎหมายออกแบบรอง ในทางปฏิบัติเรือนจำต่างๆ มีโครงการชุมชนบำบัด เช่น แบบโปรแกรม 1 ปี 6 เดือน หรือ โปรแกรมพสมพسان เป็นต้น ปรากฏว่าคนที่เข้าโครงการแล้ว เมื่อพ้นระยะเวลา ถูกส่งกลับมาอยู่ร่วมกับคนที่ยังไม่ได้เข้าโครงการ ผลการเข้าโครงการเสียเปล่า เพราะถูกคนที่ยังไม่ได้เข้าโครงการละลายพฤติกรรมกลับคืนหมด เป็นไปตามหลักการทำยากทำชั่วง่าย โดยหลักการแล้ว ปกติแล้วนักโทษจะเหมือนๆ กันในกลุ่มนักโทษในแดนเดียวกัน แต่เมื่อนักโทษผ่านโครงการชุมชนบำบัดแล้ว เกณฑ์หลังจากผ่านโครงการต้องแตกต่างจากนักโทษอื่นๆ ที่ยังไม่เข้าโครงการ ทั้งนี้เพื่อให้เห็นความแตกต่างและวางแผนที่ผ่านโครงการ เพื่อเป็นการแบ่งกับเข้าโครงการฯ หรือแบ่งกันทำความดี

3. การคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องขัง เป็นปัญหาในทางทฤษฎีและในทางปฏิบัติมาก กล่าวคือการบังคับโทษจำคุก เป็นการจำกัดเสรีภาพของบุคคล กฎหมายบัญญัติให้จำกัดเฉพาะเสรีภาพของบุคคลในสิ่นที่อยู่ การไปในที่ต่างๆ เท่านั้น ไม่ได้ให้จำกัดสิทธิเสรีภาพอื่นๆ ที่คุณในรัฐพึงมีพึงได้ตามรัฐธรรมนูญ แต่ในทางปฏิบัติตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน สิทธิและเสรีภาพอื่นๆ ถูกทำลายไปด้วย อันมีผลต่อการทำลายบุคคลิกภาพและของบุคคลและการดำเนินชีวิตในอนาคต กฎหมายจึงต้องบัญญัติเพื่อสร้างมาตรฐานให้ระบบกระบวนการเดือนถึงสิทธิอื่นๆ ให้น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้

4. การคุ้มครองสิทธิของเจ้าพนักงาน เจ้าพนักงานในเรือนจำควรต้องได้รับความคุ้มครองเป็นพิเศษด้วย เพราะมีความสำคัญมาก งานหนักในการควบคุมและแก้ไขพฤตินิสัยของผู้ต้องขัง มีความเสี่ยงสูง ต้องใช้ความรู้ในศาสตร์หลายๆ ด้าน แต่พิจารณาจากบทบัญญัติของกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่มีการคุ้มครองหรือจัดสวัสดิการให้อย่างดีพอ ซึ่งเทียบกับเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาหน่วยอื่นๆ เจ้าพนักงานราชทัณฑ์ยังด้อยอยู่มาก ซึ่งมีผลต่อขวัญและกำลังใจในการทำงานและเป็นการลดปัญหาการทำงานประโภชน์จากผู้ต้องขัง ญาติผู้ต้องขัง หรือภาคเอกชนที่มีประโภชน์เกี่ยวข้องกับเรือนจำ นอกจากนี้ยังต้องมีการประเมินเจ้าพนักงานในการปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจัง การวินัยต่างๆ ด้วย

5. ขาดการประเมินผลการบังคับโทษเมื่อผู้ต้องขังพ้นโทษ การบังคับโทษจะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือไม่ ต้องติดตามคุณลักษณะของพื้นที่ ในการปฏิบัติยังไม่มีหน่วยงานที่คุ้มครองด้านนี้ของกรมราชทัณฑ์ หรือจะเป็นหน่วยงานอื่นก็ตาม ประเทศรายจัด

ระบบในการติดตามประเมินผลภายหลังการปล่อยผู้ต้องขัง ตลอดทั้งการให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ อย่างเป็นรูปธรรม ตลอดทั้งกฎหมายที่กำหนดบทบาทหน้าที่ยังไม่ปรากฏชัด

6. ขาดบทบัญญัติที่ควบคุมและติดตามภายหลังการปล่อย จะเห็นได้ว่ากฎหมายราชทัณฑ์ของไทยไม่มีการเรียนถึงเรื่องการประเมินผลนักโทษก่อนปล่อยและหลังปล่อยผู้ต้องขัง การใช้ชีวิตภายหลังการปล่อยออกจากเรือนจำ ความสัมพันธ์ของเรือนจำกับชุมชน หรือความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นๆ ในภาครัฐและเอกชนจุดนี้เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นมาก เพราะจะเป็นผลที่ทำให้เราทราบว่าโปรแกรมการบังคับโทษต่างๆ ภายในเรือนจำปรับเปลี่ยนความประพฤติผู้ต้องโทษได้แค่ไหนเพียงไร มีจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องอย่างไร กฎหมายราชทัณฑ์ของไทยไม่มีหน่วยงานที่ให้การปรึกษาการบังคับโทษให้กับนักโทษ และบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง ภายหลังการปล่อย สังคมภายนอกต้องมีบทบาทอย่างไร เป็นต้น

7. การกำหนดอัตราโทษจำคุกขั้นต่ำและขั้นสูง กล่าวคือโทษจำคุก เป็นโทษที่มุ่งจำกัดเสรีภาพของบุคคล โทษจำคุกเป็นโทษที่มีประสิทธิภาพที่สุดที่จะทำให้ผู้ต้องโทษกลับคนเป็นคนดีแต่โทษจำคุกตามกฎหมายอาญาของไทยไม่มีการบัญญัติขั้นต่ำเอาไว้ จนนัดการวางโทษขั้นต่ำน้อยมากจึงไม่สอดคล้องกับหลักทัณฑ์วิทยา เพราะกรณีจะไม่สามารถใช้การปฏิบัติ (treatment) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ¹³⁹

อัตราโทษจำคุกสูงสุดตามกฎหมายอาญาของไทยเราเดิมคือ 20 ปี¹⁴⁰ แต่ปัจจุบันในกรณีที่มีการเพิ่มโทษหรือกรณีความผิดหลายกระทงอาจจำคุกได้สูงสุดถึง 50 ปี¹⁴¹ ข้อนี้ทำให้ประมวลกฎหมายอาญาของเรารู้เที่ยบทันสมัยมากในส่วนนี้ กล้ายเป็นประมวลกฎหมายอาญาที่ล้าสมัยไป¹⁴²

โทษจำคุกมี 2 ลักษณะคือ โทษจำคุกตลอดชีวิต และโทษจำคุกมีกำหนดระยะเวลา แต่ในทางปฏิบัติจะมีบุคคลที่ต้องอยู่ในเรือนจำแยกเป็น 2 ประเภทคือ

2.1 ผู้ต้องขังระหว่างพิจารณา หมายถึง ผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้น ศาลฎีกา หรือศาลมีนิกา โดยยังไม่มีคำพิพากษาที่ทำให้คดีถึงที่สุด

¹³⁹ หยุด แสงอุทัย. (2537). กฎหมายอาญา ภาค 1. หน้า 178.

¹⁴⁰ ประมวลกฎหมายอาญาอสเตรีย มาตรา 18 วรรคสอง กำหนดโทษจำคุกสูงสุดไว้ 20 ปี ทำนองเดียวกับประมวลกฎหมายอาญาของไทยแต่เดิม แต่ประมวลกฎหมายอาญาเยอร์มันน์ มาตรา 38 วรรค 2 กำหนดโทษจำคุกสูงสุดไว้เพียง 15 ปี.

¹⁴¹ คณิต ณ นคร จ (2547). กฎหมายอาญาภาคที่ ๒. หน้า 376.

¹⁴² คณิต ณ นคร. (2530). “ประมวลกฎหมายอาญา กับการแก้ไขเพิ่มเติมในรอบสามสิบปี” รพี'30. หน้า 68.

2.2 ผู้ต้องขังเด็คขาด หมายถึง ผู้ต้องขังที่ต้องคำพิพากษางานที่สุดว่ากระทำการใด
จริง และศาลพิพากษางานโดยจำกัด

8. การปฏิบัติในการบังคับโทษจำกัด จากการศึกษาโครงสร้างการบังคับโทษจำกัด
ในทางปฏิบัติสามารถแบ่งได้เป็น 3 ระยะ คือ

- 1) ระยะจำแนกเข้า
- 2) ระยะเรียนรู้วัฒนธรรมคุก
- 3) ระยะจำแนกออก

ทั้ง 3 ระยะประกอบตามแผนภาพและคำอธิบายต่อไปนี้

ภาพที่ 3.2 แผนผังการบังคับโทษจำกัด

จากแผนภาพในการบังคับโทษจำกัดอาจแบ่งออกเป็นระยะได้ดังนี้

ก่อนเข้า สู่การบังคับโทษจำกัด คนจะมีปัจจัยทางวัฒนธรรมการใช้ชีวิตที่แตกต่างกัน เช่น ฐานะทางสังคม การศึกษา เศรษฐกิจ ศาสนา ฯลฯ เมื่อคนๆ นั้นกระทำการใดก็ตาม กระบวนการยุติธรรมทางอาญาแล้ว ศาลมีความต้องการให้ลงโทษจำกัด ก็ต้องถูกนำมานังคับโทษจำกัด

ในคุกระยะที่ 1 จำแนกเข้า เป็นการจำแนกเพื่อจัดทำข้อมูลพื้นฐานของผู้ต้องขังและทำความคุุน เช่น เพศ อายุ ฐานะทางสังคม เป็นต้น ผู้ต้องขังที่เข้าคุกใหม่ๆ ยังต้องปรับตัวในการใช้ชีวิตในเรือนจำ ยังสับสน กับการสูญเสียอิสระภาพและส่วนใหญ่มีความรู้สึกสิ้นหวังทั้งหมด กองประกันจิตใจกอยู่ในภาวะที่ไม่ปกติ ดังนั้นข้อมูลที่ได้ในช่วงนี้จะสับสนและมักไม่ตรงความจริง ยังต้องถือว่าเป็นข้อมูลในช่วงที่ยังเชื่อถือไม่ได้ทั้งหมด การจำแนกเข้าจึงเป็นข้อมูลที่ไม่สมควรนำไปใช้ในการจำแนกเพื่อบำบัดหรือทำแผนบังคับโทษ

การจำแนกเข้าหรือจำแนกครั้งแรกควรเป็นการจำแนกเพื่อความคุุน ความปลอดภัย เป็นข้อมูลพื้นฐานทักษะชีวิต การใช้ชีวิตในเรือนจำให้อยู่รอดอย่างมีความสุขและปลอดภัย ที่แตกต่างจากวัฒนธรรมภายนอก ตามกฎเกณฑ์ใหม่ ผู้ต้องขังจะถูกสภาพบังคับให้ต้องปรับตัวเพื่อรับวัฒนธรรมและชีวิตความเป็นอยู่ในเรือนจำ

ในคุณระยะที่ 2 เรียนรู้วัฒนธรรมคุก เป็นวัฒนธรรมที่ต่างจากภายนอก เป็นช่วงที่ผู้ต้องขังคิดแต่พึงจะเอาตัวรอดในการใช้ชีวิตในเรือนจำ จะมีสภาพเห็นแก่ตัว คิดเพียงว่าจะอยู่ได้อย่างไร และจะเกิดพฤติกรรมการสร้างภูมิคุ้มกันในทางที่ผิด เช่น การสักตามร่างกาย การทำตัวเป็นเจ้าพ่อ ขาใหญ่ คนที่อ่อนแอกว่าก็จะมีผู้คุ้มครอง

นอกจากนี้ในกระบวนการจำคุกนี้สภาพร่างกายก็เปลี่ยนแปลงไปด้วยตามกาลเวลา ในขณะเดียวกันสังคมนอกคุกก็เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาเช่นกัน ดังนั้น อาจมีอะไรมาmany ภายนอกคุกที่เกี่ยวกับผู้ต้องขังเปลี่ยนแปลงไป เช่น พ่อแม่ตาย เมียเมีย เป็นต้น มีตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่น่าสนใจเรื่องหนึ่งดังนี้

ตัวอย่าง ในเรือนจำบางขวาง มีมือปืนรับจ้างฆ่าคนตายมาหลายศพแล้ว ลูกศอลพิพากษาจำคุก 10 ปี เมื่อเข้าคุกระยะแรกต้องการอยู่รอดปลอดภัยในคุก ขาใหญ่หรือเจ้าพ่อในบางขวางเห็นมือปืนคนนี้ สูงขาวสะอาดรูปหล่อ ก็เกิดชอบ ต่อมากลั่นความสัมพันธ์ใกล้ชิด ปรากฏว่ามือปืนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นเมียขาใหญ่หรือเจ้าพ่อ ประเด็นอยู่ที่ว่า ทำไมพฤติกรรมจึงเปลี่ยนไปได้ขนาดนี้ ตอบได้ว่าเขาต้องการอยู่รอดปลอดภัยในเรือนจำ สภาพบังคับที่勒ร้ายทำให้เขาต้องอยู่รอด คงเปลี่ยนแปลง เพราะสิ่งแวดล้อม¹⁴³

วัฒนธรรมคุกที่ดี เป็นวัฒนธรรมที่มีเห็นทิชชีไปในทางแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมชั่วหรือที่บกพร่องทั้งหลายให้กลับเป็นคนดี นุ่งปรับจิตสำนึก พื้นฟูสภาพจิตใจ เป็นไปตามแผนการบังคับไทย มีความเป็นอยู่ภายในที่ปราศจากอิทธิพลใดๆ หรืออาจกล่าวได้ว่ามีกฎหมายบังคับไทย จำคุกที่ดี และมีการปฏิบัติที่มีศักยภาพตามกฎหมาย เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการบังคับไทย จะทำลายวัฒนธรรมคุกที่ไม่ดี หรือสามารถถลายพฤติกรรมกลุ่มอิทธิพลต่างๆ ได้

วัฒนธรรมคุกที่เลว ไม่สามารถปรับเปลี่ยนหรือถลายพฤติกรรมที่ชั่ว หรือบกพร่องได้เนื่องจากสิ่งแวดล้อม และสภาพของสังคมภายในเรือนจำที่มีอิทธิพลในด้านต่างๆ ที่ควบคุมและครอบงำ ผู้ต้องขังมีการรวมกลุ่มกันเองมีผู้นำ หรือ “เจ้าพ่อ” มีการถ่ายทอดวิธีการประกอบอาชญากรรมระหว่างกัน หรือผู้ต้องขังยังมีความสัมพันธ์กับกลุ่มอิทธิพลภายนอกคุกอยู่ แผนในการบังคับไทยไม่สามารถนำมาใช้ให้สมฤทธิผลได้

สำหรับประเทศไทย มีผู้ต้องขังมากเป็นปัญหาใหญ่ กองปรับกับมุ่งที่จะควบคุมมากกว่าการบังคับไทย ทำให้เกิดวัฒนธรรมคุกที่ไม่ดี ซึ่งมีผลกระทบต่อความมั่นคงของเรือนจำ และความปลอดภัยของผู้ต้องขังทั่วไป และเจ้าพนักงาน

¹⁴³ ตัวอย่างที่ได้จากการสัมภาษณ์ภาคสนาม ห้องสถานบำบัดพิเศษพระนครรีอยุธยา 2 สิงหาคม

ในคุณรัษยะที่ 3 จำแนกออก หลังจากที่ผู้ต้องขังรับวัฒนธรรมของคุกนั้นๆ ไปแล้ว จะมีการเปลี่ยนแปลงอีกรึเปล่าเมื่อใกล้ระยะเวลาที่เขาจะได้อิสรภาพกลับคืนสู่สังคม การจำแนกออกจะเป็นการจำแนกที่ได้ผลในทางปฏิบัตินามา เพราะผู้ต้องขังจะมีใจที่จะมีส่วนร่วมในการบังคับไทยมากที่สุด

ในช่วงนี้สมมุติว่าผู้ต้องขังระยะเวลา 5 ปี พอกเข้าปีที่ 4 ผู้ต้องขังจะคิดโดยอัตโนมัติว่า เขายังจะทำอะไร เมื่อออกไปจากเรือนจำแล้ว คิดประมาณ 1 ปี เพราะอาจมีการลดโทษ พักโทษได้ ออกไปแล้วจะไปที่ไหน ไปอยู่กับใคร ประกอบอาชีพอะไร ใช้ชีวิตอย่างไร มีครอุปภาระ การจำแนกที่ให้ได้ผลมากที่สุดคือการจำแนกช้ำในช่วงที่ขาดคิดได้เอง ในชั้นนี้ผู้ต้องขังจะมีแรงบันดาลใจและมักจะมีความต้องการมากในการเข้าโปรแกรมบังคับไทยต่างๆ การฝึกอาชีพที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้จริง และอย่างมีประสิทธิภาพเมื่อพ้นโทษ ผู้ต้องขังจะมีส่วนร่วมในการแก้ไขพฤติกรรมได้อย่างดี

ในความคิดของผู้ต้องขังมีความหวังว่าจะได้ออกไปสู่อิสรภาพ การจำแนกเป็นการจำแนกเพื่อนภาค ในชั้นนี้ จะต้องหาข้อมูลจากอนาคตของผู้ต้องขังรายนั้นๆ ดูจากครอบครัว ภูมิลำเนา งาน สภาพความเป็นอยู่ สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

ปล่อยตัวผู้ต้องขังสู่สังคม เป็นช่วงที่มีความสำคัญมากอีกช่วงหนึ่ง กล่าวคือ การปรับปรุงพฤติกรรมของผู้ต้องขังตามแผนบังคับไทยในเรือนจำจะเดียงได้ตาม ถ้าผู้ต้องขังไม่ได้รับการยอมรับหรือรับรองจากคนในสังคม การดำเนินการต่างๆ ตามแผนการบังคับไทยในคุกก็ไร้ผล ดังนั้น ความร่วมมือของคนและองค์กรต่างๆ ในสังคมเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งอีกอย่างหนึ่ง ในการทำให้การบังคับไทยจำกัดความสำเร็จ

9. การกำกับดูแลและการตรวจสอบเรือนจำ

เป็นการประเมินศักยภาพเรือนจำ กฎหมายฉบับญูติให้มีคณะกรรมการเรือนจำทำการตรวจเรือนจำ¹⁴⁴ ซึ่งเป็นบุคลากรฝ่ายรัฐทั้งสิ้น ในขณะเดียวกันเนื้อหาของกฎหมายขาดบทบาทและอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจน การตรวจสอบเรือนจำโดยเอกชน หรือชุมชนไม่มีปรากฏในกฎหมายไทย

เรือนจำต้องเป็นส่วนหนึ่งของสังคมโดยเฉพาะในเขตชุมชนที่เรือนจำตั้งอยู่ จะอยู่โดยเดียวไม่ได้ เพราะเรือนจำต้องอาศัยความร่วมมือจากชุมชนในสังคมอย่างมาก เกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ในเรือนจำและนอกเรือนจำรวมตลอดทั้งการดูแลผู้ที่พ้นโทษจากเรือนจำ ชุมชนกับเรือนจำจะเป็นสิ่งที่อยู่กันและช่วยเหลือกัน นโยบายของราชทัณฑ์ต้องได้รับความร่วมมือจากชุมชนกิจกรรมที่สำคัญและมีผลทางกฎหมายในการตรวจสอบคือ การกำกับดูแลและการตรวจสอบเรือนจำ

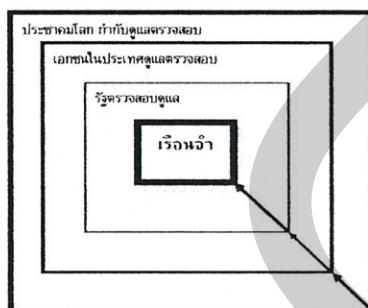
¹⁴⁴ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479. มาตรา 44.

นอกเหนือจากผลทางกฎหมายที่กล่าวแล้วยังมีผลในการสร้างสัมพันธ์อันดีกับชุมชนซึ่งเป็นภาคเอกชน จะทำให้ชุมชนตระหนักรึ่งปัญหาและความรับผิดชอบร่วมกันของสังคมอย่างแท้จริง อันจะนำไปสู่การบังคับโถยจำคุกที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป จากการศึกษาพบว่าการกำกับดูแลและตรวจสอบเรือนจำ มี 3 รูปแบบใหญ่ๆ ด้วยกันคือ

1. กรมราชทัณฑ์กำกับดูแลและตรวจสอบกันเอง เป็นการตรวจสอบกันเองในงานราชการที่เป็นระบบทางราชการ คณะกรรมการต่างๆ เป็นไปตามกฎหมาย แต่จากการศึกษาพบว่ากฎหมายไม่ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบเรือนจำไว้อย่างชัดเจน ประสิทธิภาพและประสิทธิผลจึงไม่อาจประเมินได้

2. เอกชนหรือหน่วยงานอื่นนอกจากราชทัณฑ์กำกับดูแลและตรวจสอบ เป็นการตรวจสอบถ่วงดุล ที่สำคัญในทางกฎหมาย และมีประสิทธิภาพมาก แต่ในกฎหมายราชทัณฑ์ของประเทศไทยยังไม่มี ซึ่งหากพัฒนากฎหมายในเรื่องนี้และปฏิบัติได้จริง จะสามารถกำกับดูแลและตรวจสอบเรือนจำได้อย่างเป็นระบบ และมีมาตรฐานที่ยอมรับจากสังคมภายนอกเรือนจำ สามารถขัดลำดับเรือนจำในเรื่องต่างๆ ได้ชัดเจน

3. จากประเทศโลก ที่มีการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ หรือข้อกำหนดต่างๆ เป็นการตรวจสอบและกำกับดูแลของหน่วยงานระหว่างประเทศที่ดำเนินการมาเป็นเวลานานแล้ว ได้แก่ องค์การสหประชาชาติ นอกจากนี้องค์การสหประชาติยังได้ออกมาตรฐานขั้นต่ำในเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับการลงโทษจำคุก ออกมายเป็นแม่แบบมากมาย

ภาพที่ 3.3 แสดงระบบการควบคุมตรวจสอบเรือนจำ

สำหรับประเทศไทยการตรวจสอบเรือนจำ ยังไม่ได้ผลอย่างจริงจังในทางปฏิบัติ เท่าที่ควร โดยเฉพาะในสายตาของประชาชนทั่วไป เนื่องจากตามกฎหมายผู้ตรวจเรือนจำเป็นส่วนใหญ่เป็นบุคคลในภาครัฐเอง การไปตรวจเรือนจำต้องไม่มีการบอกให้เรือนจำที่จะถูกตรวจรู้ล่วงหน้า

การตรวจสอบที่ดีต้องมีภาคเอกชนเข้าร่วมด้วย เช่น นักวิชาการ ผู้แทนชุมชน สื่อมวลชน เป็นต้น หรือออกกฎหมายให้มีคณะกรรมการตรวจสอบเรือนจำภาคเอกชน กำหนดสิทธิ

หน้าที่และอำนาจให้ชัดเจน และการตรวจสอบต้องสามารถเข้าตรวจได้ตลอดเวลา 24 ชั่วโมง โดยไม่มีการบุกล่วงหน้า

10. ปัญหาของผู้ต้องขัง

1. ไม่รู้ทักษะการใช้ชีวิตในคุก เข้าคุกใหม่ๆ คิดมาก มีความเครียด
2. น้ำใจวัฒนธรรมที่หลากหลาย
3. อญญาณในคุกนานถูกวัฒนธรรมคุกครอบงำ ช่วงพื้นที่ไทยไม่มีการละลายพฤติกรรมคุกก่อนปล่อยออกจากสู่สังคม
4. ผู้ต้องขังส่วนใหญ่มาจากผู้ที่ฐานะยากจน ขาดความรู้ ด้วยโอกาส

แนวทางแก้ไข ธรรมชาติของคนที่ติดคุกต้องเข้าใจว่า ก่อนเข้าคุกนั้น สถาบันครอบครัวขาดประส蒂ทิวิพ ลิ่งแวดล้อมในการดำรงชีวิตไม่ดี เป็นปัจจัยหลักที่ทำให้คนๆ นั้นประพฤติชั่วผิดกฎหมายอาญา เมื่อเข้ามาอยู่ในคุก คุกคือเปรียบเสมือนเครื่องกรองน้ำ พยายามทำน้ำเสียให้เป็นน้ำดีตามศักยภาพของเครื่องกรอง เมื่อพื้นที่ไทย ปัจจัยหลักสองประการที่กล่าวข้างต้นคือสถาบันครอบครัวและสิ่งแวดล้อมในการดำรงชีวิต เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยผู้ที่พื้นที่ไทย จุดที่สำคัญที่ต้องทำคือ ทำอย่างไร ให้คนที่พื้นที่พื้นที่ได้รับการยอมรับจากคนในสังคมเป็นปัญหาสำคัญ ที่ทั้งภาครัฐและเอกชนต้องช่วยกันคุ้มครองร่วมกัน โดยมีวิธีการดังนี้คือ

1. ส่วนของรัฐ ในชั้นแรกได้แก่ กรมราชทัณฑ์ ต้องประสานข้อมูลไปยังองค์กรท้องถิ่นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ที่จะพื้นที่พื้นที่ เช่น องค์กรบริหารส่วนตำบล ผู้ใหญ่บ้าน พระสงฆ์ ฯลฯ เพื่อช่วยเหลือและอุปการะ ตักเตือน แจ้งให้บิดามารดา ญาติ รับทราบด้วย รัฐต้องประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือจากสังคม ให้ต้องยอมรับหรือรับรองผู้พื้นที่พื้นที่ด้วย ต้องมีการประชาสัมพันธ์เชิงลึกจากเรือนจำ เพื่อให้สังคมนั้นๆ ให้อภัยและให้โอกาสกับผู้พื้นที่พื้นที่

2. ส่วนของเอกชน รัฐโดยเฉพาะงานราชทัณฑ์ต้องสร้างทัศนคติที่ดีให้กับชุมชน ให้ทราบถึงความรับผิดชอบร่วมกันของสังคมในการดูแลผู้ที่พื้นที่พื้นที่ โดยการให้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ให้ชุมชนสังคมทราบ การจัดอบรมสัมมนา การของความร่วมมือ หรือขอความช่วยเหลือ ให้ชุมชนมีความรู้สึกว่าเรือนจำเป็นของชุมชน การแก้ไขพฤติกรรมของคนในชุมชน เป็นหน้าที่ของทุกคนในชุมชน เพราะไม่ว่าในเรือนจำจะมีแผนกการบังคับโทษดีขนาดไหนก็ตาม มีกฎหมายดี ทุกสิ่งทุกอย่างดีหมด แต่หากสังคมชุมชนไม่รับรองหรือไม่ต้อนรับผู้ต้องขังที่พื้นที่พื้นที่ ออกมานแล้ว การแก้ไขภายในเรือนจำจะจะล้มเหลว

11. ปัญหาของเจ้าหน้าที่เรื่องจำนำ

1. สับสนในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในการจำแนก คุกมีพื้นที่จำกัด ไม่เพียงพอต่อการแยกประเภท
2. ผู้คุมขาดความชำนาญในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังผู้คุมส่วนใหญ่เก่งและชำนาญในเรื่องการควบคุมอย่างเดียว แต่ปราภคูว่าต้องทำหน้าที่อื่นไปพร้อมๆ กันด้วย ประหนึ่งว่าเป็นมุขย์อนาคตประสงค์ เช่น ต้องเป็นครูสอนหนังสือ นักโทษยังไม่จบชั้นประถมศึกษา อาจต้องเรียนเจ้าหน้าที่ก็ต้องสอน ผู้คุมต้องสอนเองแล้วส่งผลไปให้หน่วยงานที่จัดการศึกษาเพื่อรับรอง หรือกรณีการสอนศาสนา เป็นต้น
3. เจ้าหน้าที่ยึดคิดแบบผู้คุม ใส่เครื่องแบบคิดว่าเป็นผู้คุม เป็นวัฒนธรรมว่า “นักโทษไม่นหนี บัญชีไม่ขาด ญาติไม่ร้องเรียน” เป็นทัศนคติที่ผู้คุมเก่าถ่ายทอดให้คนใหม่ๆ เข้าไปทำพิเศษแตกต่างไม่ได้ ทำให้ เจ้าหน้าที่เก่ากลืนเจ้าหน้าที่ใหม่
4. เจ้าหน้าที่ทำการศึกษาค้นคว้าอ่านตำราวางแผน เพื่อแก้ไขผู้ต้องขังมีน้อยมาก เพราะวัฒนธรรมของผู้คุมไม่ชอบอ่านหนังสือหรือทำความรู้เพิ่มเติม สาเหตุหนึ่งมาจากการงานควบคุมเครียด เวลาไม่เพียงพอ พอเสร็จจากงานจึงไม่มีเวลาทำความรู้เพิ่มเติม
5. การเปลี่ยนแปลงของผู้ต้องขังที่ควบคุมดูแลยากขึ้น กล่าวคือ แต่เดิมคนไม่คุณดีคุก ปัจจุบันผู้ต้องขังยุคใหม่มีฐานะทางสังคมและการเมือง มีอิทธิพลต่อเจ้าหน้าที่ บางคนมีความรู้มากกว่าผู้คุม อิทธิพลภายนอกเข้ามาสู่เรือนจำง่ายขึ้น ซึ่งกระทบถึงศักดิ์ศรีของเจ้าหน้าที่กับผู้ต้องขัง
6. การคุ้มครองเจ้าหน้าที่ในกรณีที่มีการร้องเรียนจากผู้ต้องขัง โดยที่จะต้องมีกระบวนการสอบสวนที่ให้ความเป็นธรรมกับเจ้าหน้าที่ด้วย
7. งานหนัก รายได้น้อย ความเสี่ยงสูงในการถูกทำร้ายและโรคภัยจากผู้ต้องขัง ด้อยกว่าหน่วยงานอื่นในกระบวนการยุติธรรมมาก

3.5 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบังคับโทษจำคุก

จากการศึกษาค้นคว้าพบว่ามีผู้ที่ทำการศึกษาเรื่องที่เกี่ยวกับกฎหมายบังคับโทษ ในงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ ปรากฏดังต่อไปนี้

1. โครงการวิจัยเรื่อง สิทธิของผู้ต้องหา จำเลย และผู้ต้องไทยในคดีอาญา โดย ศาสตราจารย์ คณี ภาไชย	ที่ปรึกษา
ศาสตราจารย์ เสริน ปุณณพิตานนท์	ที่ปรึกษา
รองศาสตราจารย์ ณรงค์ ใจหาญ	หัวหน้าโครงการ
รองศาสตราจารย์ ประধาน วัฒนาภิชัย	ผู้วิจัย
รองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล	ผู้วิจัย
ผลสำรวจธี ธรรมชัย แสงเสย์โย	ผู้วิจัย
นายันท์ จิตสว่าง	ผู้วิจัย
ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์	ผู้วิจัย

สนับสนุนจากกองทุนพัฒนาคุณภาพฯ สำนักงานคณะกรรมการคุณภาพฯ สำนัก
นายกรัฐมนตรี พ.ศ.2540 สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า บทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และใน
พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้รับรองและคุ้มครองสิทธิของ
ผู้ต้องหา จำเลยและผู้ต้องไทยใกล้เคียงกับมาตรฐานสากลและมาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อ¹
ผู้ต้องขัง และใกล้เคียงกับกฎหมายต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ จะมีข้อต้องเพิ่มเติมเพียงบางเรื่องที่ทำ
ให้การบังคับให้เป็นไปตามสิทธิที่ได้รับการประกันที่ดีขึ้น และการเพิ่มมาตรการในการควบคุมการ
ใช้อำนาจที่ไม่ชอบของเจ้าพนักงานในกระบวนการคุกคามฟ้อง ซึ่งแนวทางที่ใช้ถือแนวทางของ
ประเทศที่ให้หลักประกันผู้ต้องหาจำเลยและผู้ต้องไทยไว้สูง เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส
เยอรมัน เป็นต้น

การศึกษาเกี่ยวกับสถานภาพของสิทธิผู้ต้องหา จำเลยและผู้ต้องไทยตามกฎหมายไทย
ปัจจุบัน พบว่า บุคคลดังกล่าวได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายและในทางปฏิบัติของเจ้าพนักงาน
ตามที่กฎหมายบัญญัติเป็นส่วนใหญ่ จะมีเพียงบางเรื่องที่ยังไม่ได้รับการคุ้มครองเท่าที่ควร กล่าว
โดยเฉพาะ การควบคุมการจับ การคืนของเจ้าพนักงานโดยองค์กรภายนอก การปล่อยชั่วคราว
ระหว่างการสอบสวนซึ่งต้องกระทำการเป็นหลัก การควบคุมผู้ต้องหาโดยพนักงานสอบสวนต้อง²
กระทำการที่จำเป็น การพิจารณาคดีต้องกระทำการโดยเร็ว และเป็นธรรม การปฏิบัติต่อผู้ต้องไทยอย่าง
ไร้มุขยธรรม เป็นต้น

ข้อเสนอปรับปรุงแก้ไขกฎหมายซึ่งคณะกรรมการผู้วิจัยได้นำเสนอในรายงานฉบับนี้ ตั้งอยู่บน
พื้นฐานของการเพิ่มมาตรการต่างๆ ในกระบวนการคุมการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานโดยองค์กร
ภายนอกและเพิ่มประสิทธิภาพบางประการที่จะนำไปสู่การให้หลักประกันตามมาตรฐานสากล
และให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับที่ 5) พ.ศ.

2538 ซึ่งมีบทบัญญัติคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหา จำเลยและผู้ต้องโทษในคดีอาญามากกว่ารัฐธรรมนูญฉบับเดิม กล่าวโดยเฉพาะ คณะผู้วิจัยเสนอให้ศาลเข้ามามีบทบาทในการออกหมายอาญาแต่เพียงผู้เดียว เพิ่มบทบาทของหน่วยความในการเข้าไปคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาในระหว่างการสอบสวน และเพิ่มการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ต้องหาและจำเลยในด้านหน่วยความ ห้ามการปฏิบัติต่อผู้ต้องหาริอ่องจำเลยในลักษณะประจำ การได้รับการแจ้งให้ทราบถึงสิทธิต่างๆ ของผู้ต้องหา จำเลยและผู้ต้องโทษ เพิ่มมาตรการในการพิจารณาคดีให้เกิดความรวดเร็วและเป็นธรรมยกเลิกโทษเมื่อยืนยันผู้ต้องโทษที่กระทำผิดคดี และลดขนาดของ纠缠อันเป็นการกระทำที่ไร้มนุษยธรรม เป็นต้น¹⁴⁵

2. โครงการวิจัยเรื่อง “สิทธิของผู้ต้องขังระหว่างพิจารณา” โดย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธนา วรกัธร์
2. อาจารย์จรรยา ลิปปันธ์

ได้ดังนี้

ได้รับทุนสนับสนุนจาก มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ พ.ศ. 2548 สรุปสาระสำคัญ

ประเทศไทยมีหลักประกันสิทธิขึ้นพื้นฐานของผู้ต้องขังระหว่างพิจารณา ที่ว่าด้วยเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าศาลจะพิพากษาว่าเป็นผู้กระทำความผิด ย่อมเป็นการนิיחอบที่จะคุมขังบุคคลนั้นไว้อันเป็นการกระทำที่กระทบเสรียภาพ เว้นแต่กรณีจำเป็นตามกฎหมายที่ต้องเอาตัวบุคคลนั้นไว้ในอำนาจจับเท่านั้น เพื่อความจำเป็นในการคดี แต่ในทางปฏิบัติพบว่าพนักงานสอบสวน อัยการ ศาล และราชทัณฑ์ ยังใช้อำนาจควบคุมตัวผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาโดยไม่เคร่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งกฎหมายประกรากฎให้เห็นอยู่ในประเทศไทย โดยอ้างเหตุเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการสอบสวนและเพื่อมิให้ผู้ต้องหาหลบหนี

ด้วยเหตุดังกล่าว จึงได้มีการศึกษาในเรื่องของการบังคับใช้กฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง กับการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานของรัฐในการนำบุคคลเข้าไว้ในอำนาจจับ และการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องขัง อันได้แก่ การแจ้งสิทธิต่างๆ การใช้อำนาจควบคุมตัวระหว่างพิจารณา สิทธิต่างๆ ตามกฎหมาย การต้องจำแนกประเภทผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาออกจากนักโทษเด็ดขาด การเยี่ยมการติดต่อกับญาติมิตร สิทธิในการได้รับการศึกษา การฝึกอาชีพ ฯลฯ เพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาให้มีมาตรฐานตามหลักนิติธรรม

ผลของการศึกษาพบว่า การใช้มาตรการต่อผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาไทย ยังไม่ได้คุ้มครองสิทธิของผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาตามมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติ และหลักการและทฤษฎีของกระบวนการยุติธรรมอย่างแท้จริง

¹⁴⁵ ณรงค์ ใจหาย และคณะ. (2540). สิทธิของผู้ต้องหา จำเลย และผู้ต้องโทษในคดีอาญา. หน้า ก-ข.

อย่างทัดเที่ยงกับกฎหมายของต่างประเทศ ด้วยเหตุนี้จึงต้องมีการพัฒนาบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และแก้ไขการบริหารจัดการของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมทุกหน่วยงาน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องขังระหว่างพิจารณา¹⁴⁶

3. วิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษากฎหมายเปรียบเทียบพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 กับกฎหมายราชทัณฑ์ญี่ปุ่น และประเทศไทย:ศึกษาปัญหากฎหมายที่เกี่ยวกับเด็กติดมาผู้ต้องขังหญิงและเด็กติดครรภ์มารดา”

โดย ศรัณย์ เชิดเกียรติกุล คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ผลการศึกษาพบว่า ความมีการบัญญัติเรื่องสิทธิของเด็กติดผู้ต้องขังหญิง และเด็กติดครรภ์มารดา ในส่วนที่เกี่ยวกับการใช้สิทธิของเด็กติดผู้ต้องขังหญิงและเด็กติดครรภ์มารดา เพิ่มเติมลงในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และความมีกฎหมายเฉพาะในการคุ้มครองเด็กเหล่านี้ โดยมีองค์กรของรัฐทำหน้าที่ช่วยเหลือให้ข้อมูล ให้ความสะดวก ความรวดเร็ว และความเป็นธรรมเพื่อให้การคุ้มครองเด็กติดผู้ต้องขังหญิง และเด็กติดครรภ์มารดา มีความเป็นสากล และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น¹⁴⁷

4. วิทยานิพนธ์เรื่อง “หลักประกันสิทธิผู้ต้องขัง: กรณีศึกษาสิทธิในการดำรงชีวิต”

โดย ณัฐยา จรรยาษัยเลิศ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

สิทธิในการดำรงชีวิตของผู้ต้องขัง อันได้แก่ สิทธิได้รับอาหาร สิทธิได้รับเครื่องนุ่งห่มหลับนอน สิทธิในการนับถือศาสนาและปฏิบัติศาสนกิจ สิทธิในการติดต่อสื่อสาร สิทธิได้รับการรักษาพยาบาล การจัดบริการเกี่ยวกับทื่อยู่อาศัย และการจัดบริการเกี่ยวกับการบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งถือเป็นสิทธิขั้นมาตรฐานที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตซึ่งผู้ต้องขัง ซึ่งได้รับการปฏิบัติในฐานะที่เป็นมนุษย์คนหนึ่ง เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไปในสังคม โดยข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ซึ่งเป็นมาตรฐานระหว่างประเทศ

¹⁴⁶ ธนาี วรภัทร์ และจิรรุ่ง ลิปิพันธ์. (2548). สิทธิของผู้ต้องขังระหว่างพิจารณา. หน้า ก-ข.

¹⁴⁷ ศรัณย์ เชิดเกียรติกุล. (2545). การศึกษาสำหรับกฎหมายเปรียบเทียบพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 กับกฎหมายราชทัณฑ์ญี่ปุ่น และประเทศไทย:ศึกษาปัญหากฎหมายที่เกี่ยวกับเด็กติดมาผู้ต้องขังหญิง และเด็กติดครรภ์มารดา. หน้า จ.

ฉบับสำคัญ ได้บัญญัติให้ความคุ้มครองสิทธิผู้ต้องขัง ไว้อย่างชัดเจนและเป็นมาตรฐานขั้นต่ำที่การราชทัณฑ์ของทุกประเทศพึงปฏิบัติให้สอดคล้องกับข้อกำหนด มาตรฐานขั้นต่ำฯ

ผลจากการศึกษาพบว่า พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 กฎหมายธรรมชาติไทย ออกตามความในมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และระบุใน ข้อบังคับกรมราชทัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดหลักประกันในการคุ้มครองสิทธิผู้ต้องขัง ในประเทศไทยมากขึ้น โดยบทบัญญัติของกฎหมายและระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ เหล่านี้สามารถแยกพิจารณาการให้ความคุ้มครองสิทธิในการดำรงชีวิตของผู้ต้องขัง ได้ดังนี้

1. สิทธิที่กฎหมายบัญญัติให้ความคุ้มครองผู้ต้องขัง ไว้สอดคล้องกับข้อกำหนด มาตรฐานขั้นต่ำฯ ได้แก่ สิทธิได้รับเครื่องนุ่งห่มหลับนอน สิทธิได้รับการรักษาพยาบาล สิทธิในการติดต่อสื่อสาร ในส่วนของการเยี่ยมและการติดต่อทางจดหมาย และการจดบันทึกการเกี่ยวกับการบันทึกและการพักผ่อนหย่อนใจ

2. สิทธิที่ไม่มีการบัญญัติไว้ในกฎหมาย แต่ในทางปฏิบัติมีการให้ความคุ้มครองแก่ ผู้ต้องขัง ไว้สอดคล้องกับข้อกำหนด มาตรฐานขั้นต่ำฯ ได้แก่ สิทธิในการนับถือศาสนา และปฏิบัติ ศาสนา กิจสิทธิในการติดต่อสื่อสาร ในส่วนของการรับรู้ข่าวสาร และการจดบันทึกการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย

3. สิทธิที่มีการบัญญัติให้ความคุ้มครอง ไว้ในกฎหมาย ต่ำกว่า ข้อกำหนด มาตรฐาน ขั้นต่ำฯ เมื่อว่าทางปฏิบัติจะสอดคล้องกับ มาตรฐานสากล

ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับ ข้อกำหนด มาตรฐานขั้นต่ำฯ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ให้มี การปรับปรุงพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎหมายธรรมชาติไทยฯ โดยให้แก้ไข เพิ่มเติมบทบัญญัติกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองสิทธิผู้ต้องขังดังนี้

1. เพิ่มเติมบทบัญญัติกฎหมาย ในส่วนของสิทธิในการนับถือศาสนา และการปฏิบัติ ศาสนา กิจ ตลอดทั้งสิทธิในการติดต่อสื่อสาร ในส่วนที่เกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสาร ให้ชัดเจน ใน พระราชบัญญัติราชทัณฑ์

2. แก้ไขกฎหมายฯ ข้อ 77 ที่บัญญัติให้จดอาหารให้ผู้ต้องขังรับประทานอย่าง น้อยวันละ 2 มื้อ เป็นอย่างน้อยวันละ 3 มื้อ

3. แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ มาตรา 33 โดยบัญญัติให้อ่านجا เขียนนักงานเรือนจำในการตรวจสอบข้อความในจดหมายที่ส่งออกหรือส่งถึงผู้ต้องขัง ไว้โดยเฉพาะ เพื่อทำให้การกระทำนั้น ไม่ขัดรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 37 และ ไม่เป็น การละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้ต้องขัง¹⁴⁸

¹⁴⁸ ณัฐยา จรรยาชัยเลิศ. (2548). หลักประกันสิทธิผู้ต้องขัง: กรณีศึกษาสิทธิในการดำรงชีวิต. หน้า (1)-(2).

5. วิทยานิพนธ์เรื่อง “กฎหมายว่าด้วยการบังคับไทย: ศึกษากรณีการลดวันต้องโทษจำคุก”

โดย ดร.รัตน์ สัมมา สาขาวิชาศิลปศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

จากการศึกษาพบว่า การลดวันต้องโทษเป็นวิธีการหนึ่งของงานราชทัณฑ์ที่จะช่วยบรรเทาระยะเวลาการจำคุกตามคำพิพากษาของศาลให้ลดน้อยลง สาเหตุเนื่องจาก การจำคุกในระยะเวลาขวนานย่อมไม่ส่งผลดีแก่ตัวนักโทษ อีกทั้งยังเป็นการช่วยแก้ไขฟื้นฟูนักโทษให้กลับตัว เป็นคนดีของสังคมภายหลังจากพ้นโทษแล้ว ได้อีกทางหนึ่ง ซึ่งเป็นไปตามหลักทฤษฎีแก้ไขฟื้นฟู (Rehabilitation Theory) ที่นิยมใช้ในการราชทัณฑ์ปัจจุบัน การลดวันต้องโทษยังเป็นมาตรการที่ให้รางวัลแก่นักโทษ ซึ่งมีความประพฤติดีอยู่ในระเบียบวินัย และให้ความร่วมมือในการเข้ารับการอบรมตามโครงการต่างๆ อาทิเช่น การศึกษา การฝึกอาชีพ อันเป็นประโยชน์แก่ตัวนักโทษเองที่จะได้รับการแก้ไขฟื้นฟูทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อเรือนจำและประเทศไทยต่อไป

ด้วยเหตุผลดังได้กล่าวไว้แล้วข้างต้นนี้ จึงควรส่งเสริมให้มีการลดวันต้องโทษขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานดังกล่าวมีประสิทธิภาพและเหมาะสมต่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังให้กลับตัวเป็นคนดีและยังเป็นการช่วยแก้ไขปัญหาจำนวนผู้ต้องขังล้นเรือนจำให้ลดน้อยลง ซึ่งแนวทางที่จะเสนอแนะ เพื่อแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานดังกล่าวมีดังนี้คือ ควรจัดให้มีการเพิ่มคณะกรรมการลดวันต้องโทษตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 มาตรา 32(7) โดยแก้ไขคำสั่งกระทรวงมหาดไทยให้เพิ่มผู้แทนจากสำนักงานศาลยุติธรรม เข้ามาเป็นคณะกรรมการพิจารณาลดวันต้องโทษ และควรจัดให้มีคณะกรรมการพิจารณากลั่นกรองการลดวันต้องโทษจำคุกรดับเรือนจำ เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ถึงพฤติกรรมของนักโทษแต่ละคนได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น ส่วนวิธีการคำนวณวันลดโทษนั้น ควรมีการเปลี่ยนแปลงโดยการคิดคำนวณไว้ล่วงหน้าจากจำนวนนักโทษที่ผู้ต้องขังแต่ละคนได้รับจากคำพิพากษาของศาล ทั้งนี้เพื่อให้นักโทษได้รู้สึกว่า ระยะเวลาจำคุกของเขาร่วงจากจำนวนที่เป็นผลดีในด้านจิตใจ เพราะจะทำให้เขามีความหวังที่จะพ้นโทษเร็วกว่ากำหนด ส่งผลให้ตั้งใจประพฤติดีเป็นคนดีเข้ารับการศึกษาอบรม รวมทั้งควรมีการแก้ไขปรับปรุงระเบียบในการเลื่อนชั้นนักโทษเด็ดขาดให้เหมาะสมกว่าที่เป็นอยู่ และควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้ต้องขังได้ทราบถึงหลักเกณฑ์การได้ลดวันต้องโทษจำคุก เพื่อให้ผู้ต้องขังทราบถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการลดวันต้องโทษจำคุก อันเป็นการชูใจให้เข้าประพฤติดีเพิ่มขึ้น สำหรับผู้ต้องขังชาวต่างประเทศนั้น ก็ควรประชาสัมพันธ์งานลดวันต้องโทษ เพื่อปล่อยตัวคุณประพฤติไปยังสถานทูต สถานคงสุล องค์กรกรกุศลต่างๆ รวมถึงรัฐให้มีการโอนผู้ต้องขังชาวต่างประเทศให้กลับไปรับโทษต่อไปยังประเทศไทยของตนให้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ควรจัดระบบแก้ไขฟื้นฟูในเรือนจำให้

มีประสิทธิภาพ รวมถึงการขยายที่คุณชั้ง แต่อย่างไรก็ตามมาตรการลดวันต้องโภยนั้นควรดำเนินไปด้วยความความรวดเร็ว ยุติธรรม และมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบการสืบเสาะ ข้อเท็จจริงอันเป็นหัวใจสำคัญของการคุณประพฤติ ทั้งนี้เพื่อรามาตรการดังกล่าวจะช่วยให้นักโภยเหล่านั้นได้รับการแก้ไขพื้นฟู และยังเป็นการจ่ายต่อการปกรองคุณแลนกโภยเหล่านั้นอีกทางหนึ่งด้วย¹⁴⁹

ข้อวิจารณ์ความแตกต่าง งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่มีมาก่อนแล้วนี้ ในเรื่องที่เกี่ยวกับ การบังคับไทยจำคุก จากการศึกษาพบว่า

ในแлемแรมเป็นการศึกษาที่เน้นในเรื่องสิทธิของผู้ต้องหา จำเลยและผู้ต้องโภยใน คดีอาญาซึ่งเป็นการศึกษาที่ยังไม่มีเนื้อหาทางกฎหมายที่เข้าถึงการบังคับไทยตามวัตถุประสงค์ของ การบังคับไทยอย่างแท้จริง ในมิติก่อนการบังคับไทยจำคุก คือในชั้นกระบวนการยุติธรรมทาง อาญา ในมิติของขั้นการบังคับไทยจำคุกในเรื่องจำและทัณฑสถาน และมิติของชั้นพ้นโทษ ซึ่ง เนื้อหาสาระ ไปยังไม่ถึงการบังคับไทยอย่างแท้จริง ทั้งนี้เนื่องจากงานวิจัยเล่มนี้มีวัตถุประสงค์ของ การศึกษาเป็นการเฉพาะที่มุ่งเน้นเรื่องสิทธิของผู้ต้องหา จำเลยและผู้ต้องโภยในคดีอาญา เท่านั้น

ในงานวิจัยเล่มที่สองกล่าวถึงเฉพาะสิทธิของผู้ต้องขังระหว่างพิจารณา ซึ่งเป็นเรื่องที่ เกี่ยวข้องกันบ้าง แต่วัตถุประสงค์ของการศึกษามิ่งต่องกันเรื่องเรื่องที่กำลังศึกษาอยู่นี้

สำหรับวิทยานิพนธ์ เรื่องที่ 3 และ 5 เป็นการศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับงานที่กำลัง ศึกษาอยู่ แต่แตกต่างกันตรงที่ทำการศึกษาเพียงเฉพาะเรื่อง กล่าวคือ เรื่อง หลักประกันสิทธิ ผู้ต้องขัง: กรณีศึกษาสิทธิในการค้ำประกันชีวิต และเรื่องของการลดวันต้องโภยจำคุก มิได้ศึกษาไปถึง ระบบของการบังคับไทยจำคุกทั้งระบบ และวัตถุประสงค์ของการบังคับไทย

¹⁴⁹ ธีราธัตน์ สมมาน. (2546). กฎหมายว่าด้วยการบังคับโภย: ศึกษากรณีการลดวันต้องโภยจำคุก. หน้า ๘-๙.

บทที่ 4

การบังคับโทษจำคุกในต่างประเทศ

ในบทนี้จะนำเสนอเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาพoSanghep และนำเข้าสู่การบังคับโทษจำคุกในต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศไทยญี่ปุ่น ประเทศไทยพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และประเทศไทยอังกฤษ ว่ามีเนื้อหาสาระของกฎหมายและมาตรการหรือแนวทางในการปฏิบัติอย่างไร มีจุดเด่น จุดด้อยและข้อแตกต่างหรือข้อเหมือนกันอย่างไร เพื่อนำไปใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบกับการบังคับโทษจำคุกในประเทศไทย และนำสิ่งที่ดีนพจาก การศึกษาในประเทศต่างๆ ตามที่กล่าวมาแล้ว มาพิเคราะห์เพื่อประยุกต์ใช้ตลอดทั้งใช้เป็นประเด็นในการนำไปกำหนดค่าตามใน การสร้างแบบสอบถามในการนำเสนอในบทต่อไปด้วย ดังจะปรากฏสาระสำคัญตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 ประเทศญี่ปุ่น

ในหัวข้อนี้จะกล่าวถึงกระบวนการยุติธรรมทางอาญา และกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับโทษจำคุกร่วมตลอดทั้งผลในทางปฏิบัติงานบังคับโทษของประเทศไทยญี่ปุ่น ดังต่อไปนี้

4.1.1 กระบวนการยุติธรรมทางอาญา

4.1.2 การบังคับโทษจำคุก

4.1.1 กระบวนการยุติธรรมทางอาญา

ในประเทศไทยญี่ปุ่น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ได้น้อมญัตติถึงหลักการพื้นฐานของการยุติธรรมทางอาญาไว้ดังนี้¹

1. การพิสูจน์ความจริงที่ถูกต้อง
2. ปรับใช้กฎหมายอาญาด้วยความยุติธรรมและรวดเร็ว
3. รักษาประโยชน์สาธารณะ
4. เป็นหลักประกันพื้นฐานส่วนบุคคลตามหลักสิทธิมนุษยชน

กระบวนการยุติธรรมทางอาญาของญี่ปุ่น โดยหลักการจะพยายามมิให้บุคคลใดอยู่ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเป็นระยะเวลานาน เพราะจะทำให้เกิดผลกระทบและความเสียหาย

¹ Article 1. The Code of Criminal Procedure.

แก่นบุคคลนั้นและผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลนั้นมากมายหลายประการ กระบวนการยุติธรรมของประเทศญี่ปุ่นจึงมีช่องทางให้ผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดพ้นออกจากกระบวนการยุติธรรมทางอาญาหลายวิถีทาง (Diversion) สำหรับองค์กรหรือหน่วยงานที่มีความสำคัญกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศญี่ปุ่นได้แก่

ตำรวจ องค์กรตำรวจเป็นหน่วยงานราชการ ที่มีภารกิจตามกฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่ในการคุ้มครองสิทธิและเสริมภาพของบุคคล รวมทั้งรักษาความเป็นระเบียบและความสงบเรียบร้อยสาธารณะ โดยดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดความเสมอภาคในสังคมตามที่ปรากฏในหลักการพื้นฐานของรัฐธรรมนูญประเทศไทยญี่ปุ่นที่ให้หลักการไว้ 2 ประการคือ กฎหมายกับความเสมอภาคของสังคม กฎหมายตำรวจประกาศใช้ในปีค.ศ.1954 มีความประสงค์ให้เกิดประสิทธิภาพขององค์กรตำรวจ กำหนดให้มีตำรวจแห่งชาติและตำรวจเมืองต่างๆ เพื่อให้เกิดการประสานกันระหว่างเขตปกครองแต่ละท้องที่กับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ² ซึ่งจะประกอบไปด้วย

1. คณะกรรมการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (National Public Safety Commission)
2. องค์กรตรวจแห่งชาติ (National Police Agency)
3. คณะกรรมการรักษาความปลอดภัยสาธารณะจังหวัด (Prefectural Public Safety Commission)
4. กองกำลังตำรวจนั้น (Prefectural Police)
 1. คณะกรรมการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ซึ่งทำหน้าที่เป็นประธาน และมีกรรมการอีก 5 คน มีภาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี แต่ต้องโดยรัฐมนตรีและได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา ทำหน้าที่ควบคุมและตรวจสอบการทำงานขององค์กรตำรวจนั้น รวมทั้งเรื่องการฝึกสอนอบรม การสื่อสาร สถิติ คดีอาญา อุปกรณ์ต่างๆ การสั่งการ การบริหารจัดการ การปฏิบัติการที่กระบวนการยุติธรรมให้อ่อนต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม
 2. องค์กรตำรวจนั้น ปฏิบัติงานภายใต้การควบคุมสั่งการของคณะกรรมการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ ตลอดทั้งควบคุมดูแลการทำงานของตำรวจนั้นด้วย เท่าที่อำนวย ตามกฎหมายให้ทำได้ องค์กรตำรวจนั้นทำงานประสานกับสำนักงานเลขานุการของหน่วยงานอื่น เช่น สำนักงานความปลอดภัยชุมชน สำนักงานสืบสวนคดีอาญา สำนักงานจราจร เป็นต้น
 3. คณะกรรมการรักษาความปลอดภัยสาธารณะจังหวัดจะอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของผู้ว่าราชการจังหวัดและมีคณะกรรมการอีก 3-5 คน ทำหน้าที่ควบคุมดูแลการทำงานของกองกำลังตำรวจนั้น

² UNAFEI, a Criminal Justice in Japan. p.1.

4. กองกำลังตำรวจนั้นที่ในฐานะเจ้าพนักงานตำรวจนักสืบสวนสอบสวนและดำเนินการตามหมายอญญาต่างๆ ภายใต้เขตอำนาจของตน

กฎหมายตำรวจนักสืบสวนทบทวนที่ของตำรวจนักสืบสวนสอบสวนและทรัพย์สินของบุคคลทุกคน ป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดอาญาความคุมเกี่ยวกับการจราจรและการรักษาความปลอดภัยความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสาธารณะ นอกจากนี้หน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาคือการสืบสวนคดีและจับกุมผู้ต้องหา ตลอดทั้งการสอบสวนตามกฎหมายของตำรวจนักสืบสวนนั้นประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ฉบับญัตติควบคุณกระบวนการสอบสวน รวมทั้งอำนาจในการจับกุมผู้ต้องหา และกระบวนการทางอาญาทั่วไป³

ทนายความ ในประเทศไทยปัจจุบันมีทนายความที่เขียนไว้ประมาณ 15,000 คน เรียกว่า "bengoshi" ซึ่งต้องลงทะเบียน ทั้งในเนติบันทิตด้วยสกุลแห่งชาติและเนติบันทิตด้วยสกุลห้องถ่ายรูปได้ทำงานอยู่ในพื้นที่ มีทนายความจำนวนน้อยที่มีความเชี่ยวชาญในการสู้คดีอาญา ส่วนใหญ่แล้วจะคัดงานในคดีเพิ่มมากกว่า⁴

อัยการ สำนักงานอัยการของประเทศไทยปัจจุบันเป็นองค์กรระดับชาติ มีโครงสร้างแบบลำดับชั้นสูงต่ำ ซึ่งระดับสูงสุดคือ สำนักงานอัยการสูงสุดที่กำกับดูแลสำนักงานอัยการศาลสูง 8 แห่ง สำนักงานอัยการจังหวัด 50 แห่ง และสำนักงานอัยการห้องถ่ายรูป 448 แห่ง มีพนักงานอัยการประมาณ 1,130 คน และอัยการผู้ช่วย 900 คน โดยทั่วไปอัยการผู้ช่วย จะรับผิดชอบสำนวนคดีที่ไม่ยุ่งยาก และมีอัตราโทษที่เบากว่าคดีที่อยู่ในความรับผิดชอบของพนักงานอัยการ พนักงานอัยการต้องสอบผ่านเนติบันทิตแห่งชาติ ในขณะที่อัยการผู้ช่วยจะต้องผ่านการทดสอบความรู้ที่แตกต่างออกไปซึ่งโดยทั่วไปจะคัดเลือกอัยการผู้ช่วยจากกระทรวงยุติธรรมและสำนักงานอัยการ⁵

พนักงานอัยการ ในประเทศไทยปัจจุบันปฏิบัติภารกิจหลัก 4 ประการคือ

1. สืบสวนสอบสวนการกระทำความผิดคดีอาญา โดยสอบผู้ต้องหา สอบคำพยาน และพิจารณาพยานเอกสารและพยานวัตถุที่รวบรวมมาโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจนักสืบสวน
2. พิจารณาอนิจฉัยสั่งคดีว่าควรฟ้องผู้ต้องหารือไม่
3. ฟ้องคดี และ
4. ควบคุมตรวจสอบการบังคับตามคำพิพากษาของศาล⁶ หรือเป็นเจ้าพนักงานบังคับคดี

³ Ibid. pp.2-3.

⁴ สถาบันกฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด ก (2540). สารานุกรมกระบวนการยุติธรรมนานาชาติ. หน้า 41.

⁵ แหล่งเดิม. หน้า 40.

⁶ แหล่งเดิม.

ศาล ศาลของญี่ปุ่นประกอบด้วย ศาลสูงสุด 1 ศาล ศาลสูง 8 ศาล ศาลแขวง(Summary Court) 448 ศาล ซึ่งเป็นไปใช้กับโครงสร้างของสำนักงานอัยการ ผู้พิพากษามีประมาณ 2,000 คน ส่วนศาลแขวงมีผู้พิพากษาระบม 800 คน ศาลแขวงและศาลจังหวัดเป็นศาลชั้นต้น ผู้พิพากษาศาลแขวงมีอำนาจนั่งพิจารณาพิพากษาคดีและอาจพิพากษางานโดยไม่ได้มีการบังคับใช้แรงงานได้ไม่เกิน 3 ปี ส่วนในศาลจังหวัดผู้พิพากษามิได้เพียงแต่ทำการพิพากษาว่าจำเลยได้กระทำความผิดหรือไม่ แต่ยังตัดสินลงโทษ พิจารณาการอุกอาจนายจัน การควบคุมผู้ต้องหาก่อนฟ้องคดี และการประกันตัว⁷

การตัดสินคดีของศาล ศาลจะตรวจสอบและนำเอาพยานหลักฐานทั้งหมดที่นำมาอ้างในการพิจารณาคดีลงไว้ในคำพิพากษาด้วย กระบวนการยุติธรรมของญี่ปุ่นจะมีระบบที่จัดการกับข้อพิพาททางอาญาให้ชัดโดยไม่จำเป็นต้องเข้าสู่กระบวนการพิจารณาทุกคดี ข้อพิพาทประมาณ 90 เปอร์เซ็นต์สามารถถูกตัดสินโดยไม่ต้องเข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดีของศาล เป็นกระบวนการที่ลดและแบ่งเบาภาระคดีได้มาก

คำพิพากษาในการลงโทษ ไทยพื้นฐาน คือ ประหารชีวิต จำคุก ปรับ ปรับเลิกน้อย กักขัง ไทยรับทรัพย์สิน ประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมายอื่นที่มีโทษทางอาญาจะกำหนดคือตราชัย ไทยขั้นสูงสุดและขั้นต่ำสุดไว้ในแต่ละฐานความผิด ตัวอย่างเช่น ความผิดฐานฆ่าคนตาย ไทยที่ลงได้คือ ประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกไม่ต่ำกว่า 3 ปี หรือความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ระหว่างไทยจำคุกประเภทต้องทำงานไม่ต่ำกว่า 1 เดือน ไม่เกิน 10 ปี ปรับไม่ต่ำกว่า 10,000 เยน ถึงไม่ต่ำกว่า 300,000 เยน ศาลจะเลือกชนิดของโทษและกำหนดระยะเวลาหรือจำนวนเงินด้วยดุลพินิจ ที่รอบคอบ⁸

ในคำพิพากษาคดีอาญาที่นี้ จะแสดงข้อเท็จจริงไปตามคำฟ้องที่กล่าวหา และการกระทำที่สำคัญ ข้อเท็จจริงที่พนในคำพิพากษาด้วย ข้อเท็จจริงในทางอาญาคดีที่มีผลต่อการกระทำผิดอาญาที่เกิดขึ้น ข้อเท็จจริงทั้งหลายที่สำคัญในการชี้ขาดตัดสินคดี การดำเนินการ เหตุผล ระดับของการกระทำความผิดและความเสียหาย แรงบันดาลใจในการกระทำความผิดของผู้กระทำ ความสัมพันธ์ระหว่างจำเลยและเหยื่อรวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องตามบทบาทที่เป็นจริง ตลอดทั้งนิสัย พฤติกรรม นิสัยปกติ อย่างละเอียด⁹

กระบวนการยุติธรรมทางอาญาของญี่ปุ่น องค์กรต่างๆ มีการทำงานสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ ทุกองค์กรจะทราบสภาพหรือสถานะของกระบวนการยุติธรรมอย่างดี เนื่องจากประเทศ

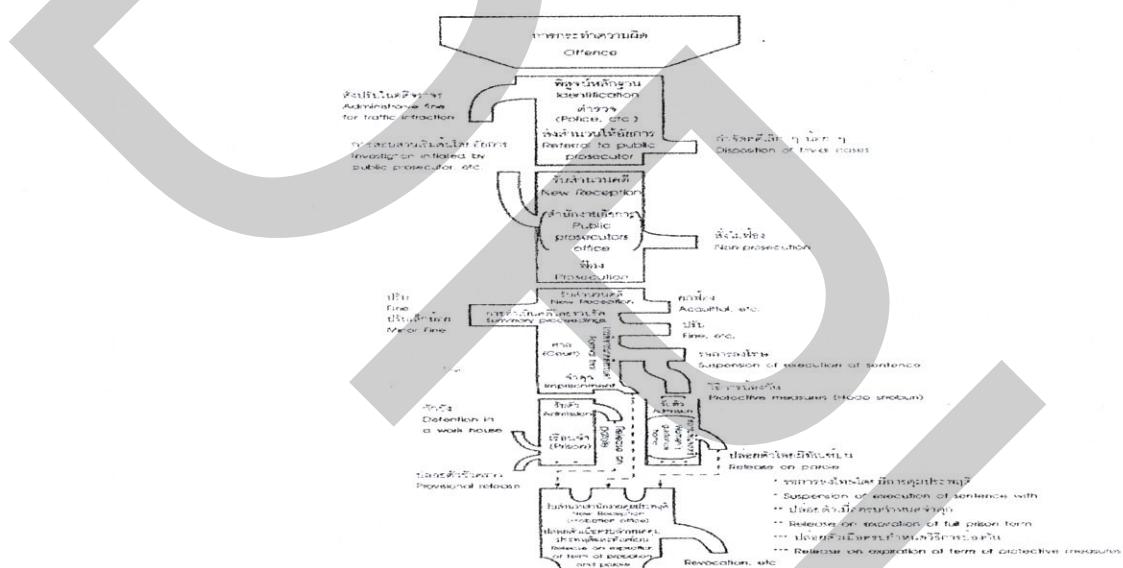
⁷ แหล่งเดิม. หน้า 40-41.

⁸ UNAFEI b Criminal Justice in Japan. p.27.

⁹ Ibid. p.28.

ญี่ปุ่นมีการทำเอกสารแสดงสถานการณ์ของทุกองค์กรในกระบวนการยุติธรรม (Criminal Record) ไม่ว่าจะเป็นองค์กรตำรวจ อัยการ ศาล ราชทัณฑ์ แสดงสถิติและภาวะที่ปรากฏในความเป็นจริง เรียกว่า “White Paper” ทุกองค์กรมุ่งค้นหาความจริงแท้และใช้มาตรการหลีกเลี่ยงการใช้โทษจำคุก กล่าวคือมีมาตรการในการเลี่ยงโทษจำคุกทุกองค์กร กระบวนการยุติธรรมของญี่ปุ่นจึงมีช่องทาง ให้ออกจากกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (Diversion) หลายทาง ปราบปรามแผนภาพแสดง กระบวนการยุติธรรมทางอาญาของญี่ปุ่นดังนี้¹⁰

ตารางแสดงกระบวนการดำเนินคดีอาญาสำหรับผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่
Flow Chart of the Criminal Process for Adult Offenders

ตารางที่ 4.1 แสดงแผนภาพแสดงกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของญี่ปุ่น

มาตรการเลี่ยงโทษจำคุกที่ใช้ เป็นผลโดยตรงที่ทำให้ประเทศญี่ปุ่นสามารถควบคุม ปริมาณผู้กระทำผิดให้อยู่ในปริมาณที่พอเหมาะสม และใช้โทษจำคุกเท่าที่จำเป็นต้องใช้กับผู้กระทำผิด บางคนเท่านั้น เมื่อกระบวนการยุติธรรมมีประสิทธิภาพ จะส่งผลถึงการบังคับโทษจำคุก ถ้าการ ให้โทษจำคุกไม่ได้แก้ไขหรือทำอะไรให้ผู้กระทำความผิดดีขึ้นได้แล้ว ก็จะไม่ใช้วิธีนี้โดยเด็ดขาด ผู้กระทำผิดที่ต้องถูกส่งมาเรือนจำจึงเป็นผู้ที่จำเป็นต้องบำบัดฟื้นฟูโดยระบบของการบังคับโทษ จำคุกเท่านั้น ในทางปฏิบัติการลงโทษจำคุกนั้นจะใช้กับผู้กระทำผิดที่คัดสรรอย่างดีแล้วและ สมควรต้องถูกจำคุกจริงๆ เท่านั้น

¹⁰ Akio Yamaguchi. (2000). *Institutional Treatment Profiles of Asia*. p. 55. สถาบันกฎหมายอาญา ฯ เล่มเดิม. หน้า 66.

4.1.2 การบังคับโทษจำคุก

หากประวัติการพัฒนากฎหมายราชทัณฑ์ของประเทศไทยปัจุบันมีความเข้มแข็ง มีการนำแนวคิดในเรื่องนี้มาจากการกฎหมายและระบบงานราชทัณฑ์ของยุโรปและอเมริกาเนื้อหาสาระต่างๆ มีความใกล้เคียงกันจนแทนจะไม่พบความแตกต่างกัน การราชทัณฑ์ของญี่ปุ่นจะดำเนินการอยู่บนหลักการพื้นฐานของกฎหมายราชทัณฑ์ ซึ่งเกิดขึ้นและนำมาใช้พร้อมๆ กับกฎหมายอาญาของญี่ปุ่น ที่ได้รับอิทธิพลแนวคิดมาจากประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทยยอมนี้ ซึ่งรวมตลอดถึงประกาศและข้อบังคับต่างๆ ที่ออกเพิ่มเติมภายหลัง จากกระทรวงยุติธรรม¹¹ กฎหมายที่ใช้ในปัจจุบันมีพัฒนาการในการปรับปรุงแก้ไขมากว่า 100 ปี โดยมีบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญในทางทฤษฎีการลงโทษและมีการเรียนการสอนเรื่องนี้อย่างต่อเนื่องกันมาโดยตลอด ทำให้มีการสร้างองค์ความรู้และทรัพยากรบุคคลในด้านนี้ได้อย่างมีคุณภาพ ทำให้กฎหมายราชทัณฑ์ของญี่ปุ่นมีความทันสมัย¹²

Akira Masaki ผู้ริ่มนิยมการทัณฑ์วิทยาในประเทศไทยปัจุบัน และให้ความสำคัญกฎหมายบังคับโทษอาญาในราชทัณฑ์ จนกระทั่งมีการประกาศใช้เป็นกฎหมาย และมีการปรับปรุงต่อเนื่องมาจนกระทั่งปัจจุบันเพื่อให้ทันสมัย มีกฎหมายเกี่ยวกับการฟื้นฟูผู้กระทำความผิดอาญา การช่วยเหลือในการเข้าและออกจากคุก มีสถาบันที่จัดไว้โดยเฉพาะสำหรับผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน ผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้หลงใหล¹³ กฎหมายเรือนจำ (Prison Law of 1908) อยู่ภายใต้การบริหารจัดการของกระทรวงยุติธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้มีอำนาจในการบริหารจัดการ การปฏิบัติต่อนักโทษมีความเจริญก้าวหน้ามากในค.ศ.1933 ต่อมามีการจำแนกนักโทษอย่างเป็นระบบในปี ค.ศ. 1972

ในปี ค.ศ. 1948 ได้มีการออกกฎหมายเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน (The Juvenile Law of 1948) และมีโรงเรียนฝึกหัดสำหรับเด็กและเยาวชน (The Juvenile Training school Law of 1948) อันเป็นการจำแนกเด็กและเยาวชนออกจากผู้ใหญ่ จัดระบบการเรียนการฝึกอบรมให้เหมาะสมกับเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะ ในปี ค.ศ. 1958 ได้มีการออกกฎหมายสำหรับผู้ต้องขังเพศหญิง อันเป็นการจำแนกผู้ต้องขังหญิงออกจากผู้ต้องขังชาย จัดระบบการควบคุมผู้ต้องขังและการให้คำแนะนำ การใช้ชีวิตตลอดทั้งการแก้ไขพฤตินิสัยให้เหมาะสมกับผู้ต้องขังหญิงโดยเฉพาะ

¹¹ Gunther Kaiser. a (1998). **Prison Systems & Correctional Laws : Europe, The United States, and Japan. A Comparative Analysis.** pp. 136-137.

¹² Bindzus. D., Ishii A. **Strafvollzug in Japan.** p. 2 .

¹³ Gunther Kaiser b (1998). Ibid.

การกิจและเป้าหมายของงานราชทัณฑ์¹⁴ ในกว่า 10 ปีที่ผ่านมาประเทศญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับเรื่องของการบังคับใช้กฎหมายกระทำการพิเศษในทางอาญา ส่วนการแก้แค้นทดแทนตามวัตถุประสงค์ของการลงโทษยังคงมีอยู่ไม่เปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด และนับตั้งแต่มีการจัดระบบราชทัณฑ์ในปี 1933 เป้าหมายและทิศทางของงานราชทัณฑ์มีการพัฒนาดีขึ้น และให้ความสำคัญกับการกลับคืนสู่สังคมของผู้กระทำการพิเศษเป็นหลัก โดยมีส่วนที่เป็นสาระสำคัญสองส่วนอยู่ร่วมกันคือ วัตถุประสงค์ของการลงโทษและเป้าหมายของการบังคับใช้กฎหมายอาญา

สภาพการณ์เรื่องจำในญี่ปุ่นเรื่องจำในญี่ปุ่นมีพื้นที่เพียงพอต่อจำนวนผู้ต้องขัง ในปี ก.ศ.1998 อัตราเฉลี่ยของนักโทษเดียวต่อห้องคุประมวล 42,611 คน คิดเป็น 89.1 เปอร์เซ็นต์ ของความจุที่เรื่องจำที่สามารถรองรับนักโทษได้ ในขณะที่มีผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาอัตราเฉลี่ย 9,060 คน คิดเป็น 57.2 เปอร์เซ็นต์ ของความจุเรื่องจำที่สามารถรองรับผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาได้¹⁵

ด้านเปรียบเทียบสถิติผู้ต้องขังระหว่างประเทศญี่ปุ่นกับประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชีย ช่วงปี 1996-2000 ปรากฏตามสถิติจำนวนนักโทษดังนี้

ตารางที่ 4.1 เปรียบเทียบสถิติผู้ต้องขังระหว่างประเทศญี่ปุ่นกับประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียช่วงปี 1996-2000

Country	Year				
	1996	1997	1998	1999	2000
Cambodia	2,826	2,909	3,233	3,832	5,502
China	1,280,000	1,410,000	1,444,000	1,408,860	1,427,407
Hong Kong	12,680	11,637	10,911	11,215	11,567
India	226,158	231,325	246,716	-	-
Indonesia	41,353	41,699	48,898	55,026	-
Japan	47,398	49,414	50,897	52,715	56,133
Korea	62,916	55,865	70,303	69,102	64,038
Malaysia	21,100	23,526	26,501	27,148	25,994
Philippines	18,353	19,541	18,747	21,218	-
Singapore	9,172	-	10,829	118,858	13,791
Sri Lanka	11,986	14,090	14,198	18,619	16,850
Thailand	102,950	121,204	164,232	197,214	206,011

¹⁴ Ibid. p. 137.

¹⁵ Annual Report of Statistics on Correction for 1998.

ตารางที่ 4.2 สัดส่วนจำนวนนักโทษแยกตามเพศและอัตราการจงจำของประเทศไทยในปี 2002¹⁶

Territory	Male	Female	Total	General Population (000)	Imprisonment Rate Per100000 Population
Cambodia	5,806	233	6,128	12,500,000	49.0
China	1,448,012	64,182	1,512,194	1,295,330,000	116.7
Hong Kong	9,857	2,463	12,320	6,800,000	181.2
India	262,990	9,089	272,079	1,027,000,000	26.5
Indonesia	57,377	2,111	59,488	206,265,000	28.8
Japan	63,730	3,525	67,255	127,450,000	52.8
Korea	58,151	3,319	61,470	47,700,000	128.9
Malaysia	27,476	1,328	28,840	23,000,000	125.2
Philippines	23,467	933	24,400	76,530,000	31.9
Singapore	14,621	1,689	16,310	4,131,000	394.8
Sri Lanka	16,871	614	17,485	18,732,000	93.3
Thailand	202,606	48,258	250,864	62,309,000	402.6

หมายเหตุ Imprisonment Rate อัตราการจงจำ หมายถึง จำนวนผู้ต้องขังต่อประชากร 100,000 คน

จากตารางแสดงให้เห็นในทางเปรียบเทียบระหว่างจำนวนประชากรกับจำนวนผู้ต้องขังของแต่ละประเทศข้างต้น พิจารณาประเทศญี่ปุ่น พบว่ามีจำนวนประชากรในประเทศ 127,450,000 คน ในขณะที่มีผู้ต้องขัง จำนวน 67,255 คน เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศไทย มีจำนวนประชากรในประเทศไทย 62,309,000 คน มีผู้ต้องขังสูงถึง จำนวน 250,864 คน ซึ่งเป็นความแตกต่างที่ต่างกันมาก ในสัดส่วนของประชากรต่อจำนวนผู้ต้องขัง เมื่อเทียบจำนวนผู้ต้องขังกับประชากรของประเทศไทยในแทนเอเชียตามตาราง พบว่าประเทศไทยมีสัดส่วนของผู้ต้องขังที่ค่อนข้างสูง อัตราดังกล่าวมีผลสะท้อนต่อประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรม ตลอดทั้งปัจจัยทางสังคมอื่นๆ ของบริบททางสังคมของแต่ละประเทศ

จากสถิติในตารางทั้ง 2 ข้างต้น จะพบว่าประเทศไทยญี่ปุ่นมีปริมาณผู้ต้องขังเมื่อเทียบกับประเทศไทยอื่นๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออก ในระดับที่น้อยกว่าประเทศต่างๆ เนื่องจากจะมีตัวบ่งชี้ที่สำคัญกล่าวคือ¹⁷

¹⁶ Asian and Pacific Conference of Correctional Administrators. www.apcca.org.

¹⁷ UNAFEI. Op.cit. p.34.

1. ความมีประสิทธิภาพและความมีประสิทธิผลของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศญี่ปุ่น ทำให้ปริมาณอาชญากรรมมีจำนวนน้อย

2. ไทยจำคุกมีผลเสียกับบุคคลมากจึงเป็นนโยบายของรัฐที่พยายามที่จะให้กระบวนการยุติธรรมทางอาญา พยายามใช้มาตรการเดียง โทษจำคุกมาปรับใช้ เช่น ในชั้นต่อๆ ไป การเปรียบเทียบปรับ ชั้นอัยการใช้วิธีการละลอกการฟ้อง ในชั้นศาล ใช้วิธีบังคับไทยปรับเพิ่มขึ้น การรอการลงโทษ ในส่วนของงานราชทัณฑ์ ใช้มาตรการพักการลงโทษ การคุณประพฤติ เป็นต้น จึงส่งผลโดยตรงในการจำกัดจำนวนผู้กระทำความผิด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้ได้ผู้กระทำความผิดที่สมควรรับโทษจำคุกจริงๆ เท่านั้น เข้าสู่เรือนจำ

3. คนในสังคมตระหนักและเห็นความสำคัญร่วมกัน โดยการให้ความร่วมมือและการช่วยกันดูแลผู้กระทำความผิด ทั้งในและนอกเรือนจำ จึงเป็นปัจจัยสำคัญอีกอย่างที่ทำให้แทนที่ผู้กระทำความผิดจะไห้เหล็กเข้าสู่เรือนจำมาก เปลี่ยนมาเป็นลดปริมาณให้สามารถควบคุมได้ อันเป็นวิธีการที่สังคมให้ความช่วยเหลือ และช่วยกันรักษาไว้ซึ่งความสงบสุขและความปลอดภัย

ประชญาของญี่ปุ่นในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังการบังคับไทยจำคุกจะทำโดยหน่วยงานทางอาญาของรัฐเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักไทยเด็ขาดที่มีความประสงค์จะแยกผู้กระทำความผิดออกจากสังคม เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของสังคม อันเป็นการชดเชยและตอบแทนผลจากการกระทำผิด นอกจากนั้นยังมีวัตถุประสงค์ที่ต้องการการปรับปรุงฟื้นฟูแก้ไขพฤติกรรมของผู้ต้องขังให้สามารถกลับเข้าสู่สังคมปกติได้ มีจิตสำนึกที่จะไม่ไปกระทำความผิดซ้ำอีก โดยความร่วมมือกันของภาครัฐและภาคสังคมอย่างจริงจัง

แนวคิดในการฟื้นฟูแก้ไขพฤตินิสัย มีการเริ่มในยุคแรกๆ ก่อน 100 ปี ที่ผ่านมา หน่วยงานทางอาญาได้เริ่มน้ำการการปรับปรุงพฤตินิสัยของผู้ต้องขัง โดยมีการทำแผนปรับพฤตินิสัยผู้ต้องขัง ต่อมาในช่วงก่อน ค.ศ. 1930 ได้เริ่มและส่งเสริมระบบการฟื้นฟูแก้ไขพฤตินิสัยอย่างเป็นระบบ ในปัจจุบัน ได้พัฒนาจนเป็นที่ยอมรับว่าประสบความสำเร็จอย่างมาก ในวิธีการรวมทั้งหลักการฟื้นฟูในวิธีการจำแนกหรือการจัดชั้นผู้ต้องขัง ในปี ค.ศ. 1949 ประเทศไทยญี่ปุ่นได้สร้างกฤษฎหมายเป็นพิเศษขึ้นมาเพื่อใช้ในเรื่องนี้ กล่าวคือ มีการออกกฎหมายการแก้ไขฟื้นฟูนักโทษโดยเฉพาะ (The Offenders Rehabilitation Law 1949) ซึ่งต่อมา มีการแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมกับต้องและมีประสิทธิภาพในทางปฏิบัติมากยิ่งขึ้น¹⁸

¹⁸ Ibid. p.34.

การจัดแบ่งประเภทเรือนจำ จะแยกเพศชายและเพศหญิง¹⁹ ตามกฎหมายแบ่งเป็น 4 ประเภทคือ²⁰

1. เรือนจำสำหรับนักโทษเด็กขาดที่ศาลพิพากษามีเงื่อนไขให้ต้องทำงาน
2. เรือนจำสำหรับนักโทษเด็กขาดที่ศาลพิพากษามิมีเงื่อนไขให้ต้องทำงาน
3. สถานที่กักขัง สำหรับผู้ที่ต้องคำพิพากษาให้ลงโทษกักขัง
4. สถานที่กักกัน สำหรับผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำการความผิด ได้รับอนุญาตให้กักกัน กักตัวไว้ตามอำนาจการจับกุม และผู้ที่ศาลพิพากษาให้ลงโทษประหารชีวิต

กรณีเด็กและเยาวชน ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุกอาจบังคับให้ ต้องทำงาน 2 เดือนหรือกว่าหนึ้น ในระหว่างกักขังอยู่ในทัณฑสถานวัยหุ่น หรือที่ตั้งขึ้นเป็นพิเศษ เฉพาะส่วนในเรือนจำ บุคคลที่อายุกว่า 18 ปีอาจคุมขังไว้ในสถานที่กักขังจนกระทั่งอายุครบ 20 ปี²¹

การเอาตัวบุคคลเข้าเรือนจำและการใช้ชีวิตในเรือนจำ การที่จะนำบุคคลใดเข้ารับโทษ จำคุกในเรือนจำ ต้องมีการตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้องในการส่งบุคคลนั้นสู่เรือนจำ และเมื่อมีการ ตรวจสอบและยืนยันเอกสารนั้นจากศาล ตลอดทั้งข้อกำหนดต่างๆ ที่ให้ดำเนินการ รวมทั้งเอกสาร อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงจะนำบุคคลนั้นสู่เรือนจำ²² ผู้ต้องขังต้องผ่านการตรวจร่างกายและต้องไม่มี โรคติดต่อ ถ้าพบว่ามีโรคติดต่อจะถูกส่งไปสถานที่อื่นเพื่อทำการรักษาก่อน²³ เรือนจำจะจัดการ ปฐมนิเทศผู้ต้องขังใหม่เพื่อแนะนำการใช้ชีวิตในเรือนจำ ระเบียบข้อบังคับและระบบของเรือนจำ

ผู้ต้องขังเป็นผู้หญิงอาจได้รับอนุญาตให้เลี้ยงลูกภายในเรือนจำได้ ในกรณีที่พิจารณา แล้วเห็นว่ามีความจำเป็น จนกระทั่งเด็กมีอายุครบ 1 ปี ซึ่งหมายถึงเด็กที่เกิดในเรือนจำด้วย²⁴

ผู้ต้องขังอาจจะถูกขังเดียวได้ เว้นแต่พิจารณาแล้วเห็นว่าไม่เหมาะสมในการปฏิบัติต่อ ผู้ต้องขัง เพราะสภาพจิตใจหรือสภาพร่างกาย

การอยู่ร่วมกันในเรือนจำของผู้ต้องโทษ พิจารณาจากลักษณะของการกระทำการผิดตลอด ถึงบุคคลกักขังของแต่ละบุคคล ประวัติการกระทำความผิด อายุของผู้ต้องขังที่อยู่ร่วมกัน เป็น

¹⁹ Article 3 The Prison Law.

²⁰ Article 1 The Prison Law.

²¹ Article 2 The Prison Law.

²² Article 11 The Prison Law.

²³ Article 13-14 The Prison Law.

²⁴ Article 11 The Prison Law.

สิ่งที่นำมาพิเคราะห์เพื่อจัดให้ผู้ต้องขังอยู่ในแดนต่างๆ ที่เหมาะสมภายใต้เงื่อนไข²⁵ ผู้ต้องขังทุกคนจะได้รับการดูแลในเรื่องสุขอนามัย การรักษาพยาบาล การปฏิบัติทางศาสนา²⁶

การควบคุมและการรักษาความปลอดภัย กฎหมายได้กำหนดวิธีการยับยั้งและการระวังป้องกันผู้ต้องขังหลบหนี ซึ่งต้องเป็นไปตามวิธีการที่กฎหมายกำหนดให้เท่านั้น²⁷

สิ่งจำเป็นได้แก่เครื่องนุ่งห่มที่อนุมอนมุ่ง รัฐจะจัดสรรให้ในบางกรณี อาจอนุญาตให้จัดหาเองได้โดยใช้เงินส่วนตัวของผู้ต้องขัง ซึ่งจะมีคำสั่งประกาศโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม²⁸

มีการจัดอาหารและน้ำดื่มให้ผู้ต้องขัง ตามความต้องการของสุขภาพ อายุ ชนิดของงานที่ผู้ต้องขังทำ เป็นปัจจัยที่ใช้พิจารณาจัดหาให้ อาจมีการอนุญาตให้ผู้ต้องขังหาอาหารกินเอง โดยค่าใช้จ่ายของผู้ต้องขังเอง นอกจากนี้กฎหมายยังบัญญัติดูแลถึงการตัดผม หนวดเครา ความสะอาดของสถานที่ทำงาน ห้องขัง การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ มีการกำหนดมาตรการในการป้องกันโรคติดต่อของผู้ต้องขัง เช่น การฉีดวัคซีน การแยกผู้ต้องขังที่ป่วยเป็นโรคติดต่อออกจาก ผู้ต้องขังที่ไม่ป่วย การรักษาพยาบาลจากแพทย์ผู้ต้องขังที่ป่วยอาจขออนุญาตแพทย์มารักษาโดยเฉพาะได้ โดยค่าใช้จ่ายของผู้ต้องขัง การอนุญาตขึ้นอยู่กับแต่ละสถานการณ์ ผู้ต้องขังตั้งครรภ์ ผู้ต้องขังเป็นเด็ก ผู้ต้องขังที่อายุมาก ตลอดทั้งการดูแลรักษาในโรงพยาบาลเมื่อจำเป็น²⁹ ในแต่ละเรือนจำจะมีแผนกแพทย์ กรณีป่วยหนักจะถูกส่งตัวไปรักษาในเรือนจำพยาบาล

เรือนจำทุกแห่งต้องมีแพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ประจำอยู่ทุกรสี แต่ยังมีเรือนจำสำหรับผู้ต้องขังที่ป่วยซึ่งจะได้รับการดูแลรักษาพยาบาลเป็นพิเศษ นอกจากนี้ยังมีศูนย์การแพทย์ในเรือนจำขนาดใหญ่ให้บริการผู้ต้องขัง กรณีมีเหตุฉุกเฉินจำเป็นก็สามารถส่งตัวไปรักษาในโรงพยาบาลภายนอกเรือนจำ

ญี่ปุ่นมีการให้ทุนการศึกษาทางการแพทย์เพื่อคิจกรรมงานราชทัณฑ์ เพื่อสร้างบุคลากรทางการแพทย์ให้เพียงพอโดยมีเงื่อนไขเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วต้องทำงานในเรือนจำ เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนแพทย์

การใช้เครื่องพันธนาการ กรณีเกรงว่าผู้ต้องขังจะหลบหนีหรือใช้ความรุนแรงหรือฆ่าตัวตายหรือใน กรณีที่ผู้ต้องขังอุกหนาเรือนจำอาจใช้เครื่องพันธนาการได้³⁰ เครื่องพันธนาการที่

²⁵ Article 16 The Prison Law.

²⁶ Article 18 The Prison Law.

²⁷ Article 20 The Prison Law.

²⁸ Article 32,33 The Prison Law.

²⁹ Article 34-44 The Prison Law.

³⁰ Article 19 The Prison Law.

จะใช้กับผู้ต้องขังมี 4 ชนิด ได้แก่ เสื้อรัดลำตัวหรือเสื้อเกราะ ผ้าปิดปากหรือที่ครอบปาก กุญแจเมื่อเชือกผูกรัง การจะใช้ชนิดอื่นนอกจากนี้ต้องกำหนดโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ปกติผู้บัญชาการเรือนจำเป็นผู้มีอำนาจใช้เครื่องพันธนาการผู้ต้องขัง เว้นแต่กรณีฉุกเฉินซึ่งต้องรายงานการใช้เครื่องพันธนาการต่อผู้บัญชาการ โดยเร็วที่สุด

ความก้าวหน้าในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังและระบบการจำแนก³¹ ใน พ.ศ.1934 มีการเริ่มใช้แผนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังอย่างเป็นรูปธรรม เป้าหมายต้องการกระตุ้นให้ผู้ต้องขังมีความพยายามในการฟื้นฟูแก้ไขพฤตินิสัยด้วยตนเอง เป็นการปรับปรุงตัวด้วยตัวเองเพื่อใช้ชีวิตปกติในสังคมเมื่อพ้นโทษต่อไปได้ ความก้าวหน้าในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังดูจากการจำแนกตั้งแต่ระยะเวลาเริ่มแรกที่จำคุก ไปจนถึงระยะเวลาสิ้นสุดการจำคุก พิจารณาจากพื้นฐานความประพฤติที่ค่อยๆเปลี่ยนแปลงขึ้น ซึ่งอาจขึ้นอยู่กับระดับชั้นโทษ ผู้ต้องขังจะมีจุดที่ค่อยๆ เกิดขึ้นจากการปรับตัวโดยปราศจากการบังคับ ตั้งอยู่บนหลักความอิสรภาพ ทำให้ผู้ต้องขังปรับเปลี่ยนชีวิตเพื่ออยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมได้ มีคุณค่าและความรับผิดชอบต่อการดำเนินชีวิตในสังคมต่อไปได้ด้วยตนเอง

การกระทำการล่าวมันเป็นสิ่งที่ยากแต่อย่างไรก็ตามแต่ละหน่วยงานจะไม่ได้ดำเนินการโดยลำพัง โดยระบบของการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังและต้องเลือกแผนการบังคับโทษที่เห็นว่าเหมาะสม สำหรับผู้ต้องขังแต่ละคน ในคุณสมบัติของ เพศ ชาชีวะ ภูมิปัญญา อุปนิสัย ปัญหา ตลอดทั้งการที่ผู้ต้องขังต้องมีส่วนร่วมหรือต้องให้ความร่วมมือในแผนการบังคับโทษนั้น พื้นฐานการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังโดยระบบการจำแนกเป็นหนึ่งในวิธีการที่ทำให้เจ้าหน้าที่เรือนจำสามารถออกแบบในการวางแผนบังคับโทษ เพื่อปฏิบัติต่อผู้ต้องขังแต่ละคน ได้อย่างเหมาะสม แผนการจำแนกผู้ต้องขังจะออกแบบโดยการหาเอกสารลักษณ์ของผู้กระทำการความผิดจัดสรรไว้เฉพาะเพื่อวัตถุประสงค์ของหลายๆ แผนในการนำมาใช้กับผู้ต้องขังคนนั้นๆ โดยจะมีการเลือกใช้แผนที่เหมาะสมและดีที่สุดในการนำมาใช้ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังแต่ละคน บนพื้นฐานที่มีการตรวจสอบประวัติผู้ต้องขัง กับเป้าหมายที่จะกระตุ้นให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพื่อการกลับเข้าสู่สังคม

ในระหว่างปี พ.ศ.1948-1949 ได้มีแผนการจำแนกผู้ต้องขังที่นับว่ามีประสิทธิภาพฉบับแรกของญี่ปุ่นและนำมาใช้ทั่วประเทศ ซึ่งสามารถนำมาพัฒนาปรับใช้ได้จนถึงปัจจุบัน ในปี พ.ศ. 1972 มีการออกข้อบังคับว่าด้วยการจำแนกผู้ต้องขัง (Prisoners' Classification Rules in 1972) เพื่อให้เกิดมาตรฐานการใช้แผนเหมือนกัน

ระบบการจำแนกผู้ต้องขัง เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นความพยายามในการปรับเปลี่ยนพฤตินิสัยผู้ต้องขังรายบุคคลที่เป็นระบบของญี่ปุ่น ที่ทำให้สร้างจิตสำนึกที่ดีที่จะเปลี่ยนแปลงตนเอง ที่จะพัฒนาและเป็นความสำเร็จของผู้ต้องขังแต่ละรายและของประเทศไทย

³¹ UNAFEI. e Ibid. p.35.

มีการจัดตั้งศูนย์จำแนกลักษณะผู้ต้องขังประจำภาคต่างๆ รวม 8 แห่ง และดำเนินการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังใน 2 ขั้นตอน คือ

1. การจัดกลุ่มแยกประเภทผู้ต้องขังออกเป็นชั้นๆ พิจารณาจากลักษณะทางร่างกาย ใจใจ และสังคม เช่น เพศ อายุ กำหนดโทษ ประเภทคดี เป็นต้น

2. การให้การปฏิบัติแก่ไขพื้นฟูผู้ต้องขังตามความเหมาะสม มีระบบการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังเข้าใหม่ทุกคน และมีการจำแนกชั้นเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อประเมินความก้าวหน้าของผู้ต้องขัง นอกจากนี้ในการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังได้มีการทดสอบทางจิตวิทยาด้วย เช่น การทดสอบความพร้อม การทดสอบบุคลิกภาพ การทดสอบทักษะคิดและสติปัญญา ซึ่งจะทำให้สามารถเข้าใจบุคลิกภาพของผู้ต้องขังแต่ละคน ได้ดียิ่งขึ้น

ระบบการแบ่งชั้นผู้ต้องขัง (Progressive Grade System) มีจุดมุ่งหมายให้ผู้ต้องขังได้รู้จักเกือบไปปรับปรุงตนเอง จะกำหนดจากพฤติกรรมของผู้ต้องขังแต่ละคน เช่น การทำงาน ความประพฤติ ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าทางการศึกษา โดยระดับชั้นต่ำสุด คือ เกรด 4 เกรด 3 เกรด 2 และสูงสุดคือเกรด 1 ตามลำดับ หากผู้ต้องขังมีความประพฤติดีก็จะได้รับการเลื่อนชั้นในระดับที่สูงขึ้น แต่ถ้าหากผู้ต้องขังคนใดที่ได้รับการเลื่อนชั้นไปแล้ว กระทำการผิดกฎหมาย ก็จะถูกพิจารณาลงโทษให้ลดชั้น ได้โดยมีการตั้งคณะกรรมการและมีการคุ้มครองให้คะแนนที่เข้มงวด สำหรับสิทธิประโยชน์ที่ผู้ต้องขังจะได้รับจากการเลื่อนชั้น คือ การให้อโอกาสแก่ผู้ต้องขังได้ดำเนินชีวิตอย่างอิสระ การได้รับสิทธิในด้านการติดต่อกับสังคมภายนอก และการซื้อสิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัวมากขึ้นจากการอำนวยความสะดวกในเรื่องของใช้ส่วนตัวให้ เป็นต้น

อุตสาหกรรมเรือนจำ การฝึกวิชาชีพ และการทำงาน³² จุดเด่นอีกประการหนึ่งของงานราชทัณฑ์ญี่ปุ่นคือการจัดอุตสาหกรรมในเรือนจำและการอบรมและฝึกอาชีพให้กับผู้ต้องขังวัยหนุ่มซึ่งกழูกามะจะบัญญัติเป็นแนวทางไว้ โดยแสดงในคำพิพากษาของศาลให้ต้องทำงานด้วยหรือไม่ซึ่งมักเป็นผู้ต้องขังส่วนใหญ่ การทำงานหนักจะช่วยทำให้ผู้ต้องขังมีจิตใจที่รักภาระเบี่ยง ได้รับความรู้และประสบการณ์ซึ่งผู้ต้องขังจะได้รับประกาศนียบัตรหรือใบอนุญาตในการประกอบอาชีพต่อไปด้วย ผู้ต้องขังทำงานสัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 8 ชั่วโมง หรือ 40 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ มีวันหยุด 2 วัน กำไรที่ได้จากการทำงานเป็นของรัฐ ผู้ต้องขังจะได้เป็นเงินรางวัลตอบแทน ไม่มีค่าจ้าง

อุตสาหกรรมในเรือนจำ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ การผลิต (Production) การฝึกวิชาชีพ (Vocational Training) และงานบำรุงรักษา (maintenance work) การผลิตและการฝึกวิชาชีพ มี 2 รูปแบบ คือ รัฐเป็นผู้จัดหาวัสดุคุณและสิ่งจำเป็นต่างๆ ทั้งหมดหรือบางส่วน และจัดการเรื่อง

³² Article 24-28 The Prison Law.

การตลาดให้ ส่วนอีกรูปแบบคือ รัฐให้ออกชนเข้าทำสัญญา เป็นผู้จัดหาวัสดุดินและสิ่งจำเป็นในการผลิต การจ่ายค่าแรงงานต้องจ่ายให้รัฐ

องค์กรภายในได้ทำการกำกับดูแลของรัฐคือ Japanese Correctional Association (JCA) ทำหน้าที่สนับสนุนให้ความช่วยเหลือในการจัดทำงานน่างผลิตภัณฑ์ผู้ต้องขัง มีการทำเครื่องหมายการค้าราชทัณฑ์ “CAPIC” จดทะเบียนอย่างเป็นทางการ

ในการฝึกอาชีพ Vocational Training ดำเนินการภายในเรือนจำ 3 รูปแบบ ได้แก่

1) การฝึกพื้นฐานทางวิชาชีพแบบเร่งรัด โดยศูนย์ฝึกวิชาชีพทั่วไป General Vocational Training Center. ทำการฝึกพื้นฐานทางวิชาชีพแบบเร่งรัดให้กับนักโทษที่เข้าเรือนจำใหม่

2) การฝึกอบรมวิชาชีพเฉพาะด้าน โดยสถาบันฝึกวิชาชีพ Concentrated Vocational Training Institute. โดยหัดเลือกผู้ต้องขังของแต่ละเรือนจำในส่วนภูมิภาคเข้ามาฝึกวิชาชีพเฉพาะด้าน

3) การฝึกอบรมตามงบประมาณของรัฐ จะมีการกระทำเป็นครั้งคราวตามนโยบายและงบประมาณ โดยการหัดเลือกผู้ต้องขังเข้ารับการอบรม

การศึกษาของผู้ต้องขัง³³ จัดให้มีการศึกษาทั้งในและนอกเรือนจำ ผู้ต้องขังที่ยังไม่สำเร็จการศึกษาภาคบังคับจะฉูกับนักเรียน และได้รับการรับรองผลการศึกษาไม่ว่าในระดับพื้นฐานระดับสูง ในวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้สอนจะเป็นเจ้าหน้าที่และอาสาสมัครจากภายนอกเรือนจำสอนให้ กรณีในการศึกษาภายนอกเรือนจำ มีหลักสูตรที่จัดขึ้นเพื่อบริการและสร้างสรรค์สังคม การศึกษาดูงานในโรงงานต่างๆ เป็นต้น

นอกจากนั้นยังมีการจัดกลุ่มอบรมเป็นพิเศษ การอบรมเข้มในเรื่องต่างๆ การเรียนรู้จาก audio-visual education การจัดกลุ่มทดลองเดี่ยวกันหรือและเปลี่ยนปรึกษาหารือ การแสดง จิตบำบัด การทำบันทึกประจำวัน การให้คำปรึกษาในการดำเนินชีวิต ซึ่งมีการจัดกันอย่างกว้างขวาง³⁴

ผู้ต้องขังที่เป็นเด็กและเยาวชน จะถูกจำแนกโดยใช้การศึกษาและเพศเป็นเกณฑ์พื้นฐาน ขึ้นที่สอง เนพะทางและที่ต้องรักษา ซึ่งต้องสนใจต่อการแก้ไขฟื้นฟูสำหรับเด็กและเยาวชนที่ทำผิดกฎหมายจนกระทั่งอายุครบ 20 ปี เด็กและเยาวชนจะถูกส่งไปอยู่ในโรงเรียนฝึกอบรมสำหรับเด็กและเยาวชน เว้นแต่ถ้ามีเหตุพิเศษอื่นๆ ที่ต้องควบคุมจนมีอายุถึง 23 ปี หรือที่ต้องคุ้มครองทางกฎหมายอาจมีอายุถึง 26 ปีได้ในสถานพยาบาลของโรงเรียนฝึกอบรมสำหรับเด็กและเยาวชน

การติดต่อกับภายนอกเรือนจำ สามารถทำได้โดย

1. จดหมายและการเยี่ยม การได้โอกาสพบน้องพี่เจ้าหน้าที่ชั้นของผู้ต้องขัง

³³ Article 29-31 The Prison Law.

³⁴ UNAFEI. Op.cit. p. 36.

2. ติดต่อกับชุมชน ผู้ที่มาเยี่ยมจากภายนอกเรือนจำเมื่อต้องการความช่วยเหลือ ปรึกษาให้คำแนะนำทางศาสนา โดยมีอาสาสมัครสังคมสงเคราะห์และอาสาสมัครคุณประพฤติมาช่วยในเรื่องนี้

ระบบการร้องทุกข์ ผู้ต้องขัง ได้รับสิทธิตามกฎหมายที่จะโถด้วยและเรียกร้องขอความช่วยเหลือที่ถูกต้องบุติธรรมโดยการเขียนข้อโต้แย้ง เช่น การร้องขอค่าชดเชยจากรัฐ เป็นต้น การร้องทุกข์สามารถทำได้ 2 วิธี³⁵

1. ต่อผู้บัญชาการเรือนจำ
2. ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม หรือต่อผู้ตรวจเรือนจำที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรี

เมื่อมีข้อร้องทุกข์ก็จะมีการตรวจสอบและการแจ้งผลการตรวจสอบให้ผู้ร้องทราบ ถ้าเป็นเรื่องที่สำคัญก็อาจนำมาใช้เป็นประโยชน์เพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการเรือนจำต่อไป ไม่ว่าจะเป็นมาตรการต่างๆ ในทางปฏิบัติที่อาจต้องปรับปรุงแก้ไข³⁶

การรักษาจะเบี่ยงบันยภัยในเรือนจำ นักโทษเด็ขาดจะได้รับการปฎิบัติอย่างดีและมีรางวัลให้ถ้าประพฤติดี³⁷ กรณีปฏิบัติผิดบันยภัย กฎหมายได้กำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ต้องขังที่กระทำผิดระเบียบบันยภัยในเรือนจำไว้ 12 ประการ³⁸ ดังนี้

1. ภาคทัณฑ์
2. งดสวัสดิการนาน 3 เดือนหรือน้อยกว่า
3. งดเว้นการให้สวัสดิการ
4. ห้ามการอ่านหนังสือทุกประเภทและการดูทีวี ภาพยนตร์เป็นเวลา 3 เดือนหรือน้อยกว่า
5. งดทำงานนาน 10 วัน หรือน้อยกว่าในกรณีที่ผู้ต้องขังได้รับอนุญาตให้ทำงานได้
6. งดการใช้เครื่องแต่งกายหรือที่หลับนอนของตน 15 วัน หรือน้อยกว่า
7. งดการให้ประกอบอาหารรับประทานเองนาน 15 วัน หรือน้อยกว่า
8. งดการให้ออกกำลังกายนาน 5 วัน หรือน้อยกว่า
9. งดการได้รับการปั้นผลตอบแทนจากการทำงานในเรือนจำ
10. ลดอาหารนาน 7 วัน หรือน้อยกว่า

³⁵ Article 7. The Prison Law.

³⁶ UNAFEI. Op.cit. p.36.

³⁷ Article 58. The Prison Law.

³⁸ Article 60. The Prison Law.

11. ไทยขังเดียวสำหรับฐานผิดวินัยนาน 2 เดือน หรือน้อยกว่า

12. ไทยขังเดียวสำหรับฐานผิดวินัยนาน 7 วัน หรือน้อยกว่า

แนวคิดในการแก้ไขฟืนฟูเพื่อกลับสู่สังคมของผู้ต้องขัง ซึ่งจะบรรลุวัตถุประสงค์ได้ ต้องอาศัยความมีระเบียบวินัยในหน้าที่ที่เคร่งครัดและการปักครองภายใต้การอบรมเรื่อง ระเบียบวินัย พยาบาลที่จะสร้างทัศนคติให้ผู้ต้องขัง แนะนำและกระทำให้ผู้ต้องขังได้ปรับตัว เข้าใจ และเชิดชูอิทธิพลต่อสังคม เพราะเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดความมั่นคงปลอดภัย ของชีวิตในเรือนจำ ในปี ค.ศ.1998 มีความบกพร่องในการรักษาความสงบเรียบร้อยจึงเกิดเหตุการณ์ ที่ผู้ต้องขัง 19 คน โดย 10 คน ฆ่าตัวตาย 9 คน ชกต่อยทำร้ายร่างกายกันจนเกิดอันตราย การป้องกัน และขัดขวางเหตุดังกล่าวต้องทำให้ผู้ต้องขังมีการรักษาคำสั่ง กฎ ระเบียบ วินัย ต่อมากล้ามีการนำ อุปกรณ์สมัยใหม่มาใช้ ได้แก่ กล้องโทรทัศน์วงจรปิด วิทยุ เครื่องมือสื่อสารต่างๆ และการตรวจสอบในเวลากลางคืนในจุดหรือสถานที่สำคัญในพื้นที่ต่างๆ

บทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วมของงานเรือนจำ งานบังคับ โทษจำคุกจะได้รับ ความร่วมมือจากชุมชนเป็นอย่างมากซึ่งมีพัฒนาการและวิวัฒนาการที่ยาวนานและต่อเนื่อง ไม่ว่า จะเป็นการแก้ไขฟืนฟูปรับพฤตินิสัยหรือการคุณประพฤติ ในระหว่างผู้ต้องขังได้รับโทษและ ภายหลังการปล่อยตัวแล้ว เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้ต้องขังไม่ลับเรือนจำ จากการปรับพฤตินิสัยที่ ได้ผลและมีประสิทธิภาพกันทั้งขังเป็นการตรวจสอบการทำงานของเรือนจำไปโดยระบบของตัวมัน เองด้วย หน่วยงานขอรับสารบัญปุ่นตระหนักรถึงข้อดีของการมีส่วนร่วมของชุมชนอันเป็นภาคประชา สังคม ในปี ค.ศ. 1992 สำนักงานคุณประพฤติมีการออกนโยบายชื่อว่า Community Participation Program ระบบการปรับพฤตินิสัยของผู้กระทำความผิดจะมีลักษณะเป็นกระบวนการยุติธรรมแบบ ประชาชนมีส่วนร่วม (Participatory justice) โดยมีลักษณะ 4 ประการ³⁹ คือ

1. มีประเภทของกิจกรรมหลากหลาย ทั้งนี้เพื่อที่จะให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมตามที่ แต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มสนใจอาสาสมัครเข้ามาช่วยเหลือและมีความสนใจ

2. การสร้างระบบการติดต่อประสานงานในการอำนวยความสะดวก เพื่อให้เกิดความ ร่วมมือที่ดีระหว่างองค์กรอาสาสมัครต่างๆ กับเรือนจำ

3. ให้ภาคประชาชนสังคมคิดคิตริเริ่มสร้างสรรค์เอง โดยภาครัฐจะเป็นฝ่ายที่จะให้การ สนับสนุนช่วยเหลือตลอดทั้งการพัฒนา

4. มุ่งเน้นนโยบายระดับภาคภูมิ และต้องสามารถควบคุมป้องกันอาชญากรรม ไม่ให้มี อิทธิพลเหนือชุมชน

³⁹ Kenji Teramura. (2000). "Community Involvement in the Rehabilitation and Treatment of Criminal Offenders." WWW.appca.org.

ในประเทศไทยปัจุบันมีอาสาสมัครในกิจการราชทัณฑ์ ซึ่งมีบทบาทค่อนข้างมากทั้งในการคุุมประพฤติและกิจการราชทัณฑ์ โดยจะเข้ามามีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในการให้การศึกษา ด้านวิชาการ และศาสนาแก่ผู้ถูกคุมขัง รวมทั้งแก้ไขปัญหาส่วนตัว ปัญหาทางบ้าน และการเตรียมตัววางแผนชีวิตภายหลังการถูกปล่อยตัว นอกจากนั้นยังมีระบบอาสาสมัครเป็นเพื่อนคนคุก (Volunteer Prison Visitor System) ซึ่งอาสาสมัครจะเข้าเยี่ยมผู้ต้องขังและให้ความช่วยเหลือด้านกำลังใจ ให้คำแนะนำ ให้ความบันเทิง รวมทั้งเข้าร่วมกิจกรรมกับผู้ถูกคุมขัง จำนวนอาสาสมัครเพื่อนคนคุกแยกตามอาชีพ ณ สิ้นปี ค.ศ. 1999⁴⁰ ดังนี้

ตารางที่ 4.3 จำนวนอาสาสมัครเพื่อนคนคุกแยกตามอาชีพ ณ สิ้นปี ค.ศ. 1999

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ศาสนา	334	17.0
การศึกษา	357	18.2
วรรณคดี	284	14.5
ปรัณพุตินิสัย	234	11.9
พาณิชย์และอุตสาหกรรม	124	6.3
สวัสดิการสังคม	65	3.3
กฎหมาย	98	5.0
อื่นๆ	468	23.8
รวม	1,964	100.0

ตารางที่ 4.4 การให้ความช่วยเหลือของอาสาสมัครเพื่อนคนคุก ณ สิ้นปี ค.ศ. 1999⁴¹ ดังนี้

เรื่องที่ช่วยเหลือ	จำนวน	ร้อยละ
วัดนันธรรม	8,853	29.1
ให้คำปรึกษาปัญหาส่วนตัว	6,621	21.8
งานอดิเรก	5,000	16.4
แนะนำด้านครอบครัว	2,133	7.0
แนะนำด้านอาชีพ	1,481	4.9
แนะนำวิชาชีวิตหลังถูกปล่อยตัว	1,683	5.5
แนะนำด้านศาสนา	1,008	3.3
แนะนำด้านกฎหมาย	457	1.5
อื่นๆ	3,211	10.5
รวม	30,447	100.0

⁴⁰ Ibid.

⁴¹ Ibid.

การตรวจสอบและการกำกับดูแลเรือนจำ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นผู้มีอำนาจสั่งให้เจ้าพนักงานตรวจสอบเรือนจำ อย่างน้อย 1 ครั้งในทุก 2 ปี นอกจากนั้น ศาลและอัยการอาจเข้าตรวจสอบเรือนจำได้⁴² นอกจากนี้จากมาตรการทางกฎหมายที่กล่าวมาแล้ว เรือนจำจะถูกตรวจสอบและการกำกับดูแลจากภาคสังคม โดยกลไกในทางปฏิบัติตามแนวโน้มนโยบายของรัฐ กล่าวคือ เรือนจำอาศัยความร่วมมือจากคนภาคสังคม กำหนดเรือนจำให้กิดกัน โลกของผู้ต้องขัง กับสังคมภายนอก เมื่อหน่วยงาน องค์กร บุคคลทัวไปในสังคมสามารถเข้าไปช่วยเหลือบำบัดฟื้นฟู ผู้ต้องขังได้ จึงทำกับว่ากลทางสังคมจะตรวจสอบเรือนจำ การทำงานของเจ้าพนักงาน มาตรการต่างๆ ด้วย งานเรือนจำและทัณฑสถาน จึงถูกตรวจสอบและดูแลโดยสายตาของคนในสังคมญี่ปุ่น ตลอดเวลา

มาตรการในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด (Rehabilitation of offenders)

1. การคุณประพฤติและการพักการลงโทษ (Probation and Parole)
2. การอภัยโทษ (Pardons)
3. การดูแลภายหลังการปล่อยผู้ต้องขัง (Aftercare of discharged offenders)
4. การป้องกันการกระทำความผิด (Crime Prevention activities)

1. การคุณประพฤติและการพักการลงโทษ

1.1 การคุณประพฤติ แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

1) การคุณประพฤติเด็กและเยาวชน (Juvenile Probation) กรณีเด็กและเยาวชนกระทำผิดหรือถูกดำเนินกระบวนการพิจารณาลงโทษตามกฎหมาย อาจถูกส่งไปคุณประพฤติโดยศาลครอบครัว เป็นมาตรการที่กำหนดไว้ในกฎหมายเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซึ่งอีกของเยาวชน

2) การคุณประพฤติผู้ใหญ่ (Adult Probation) ผู้กระทำผิดกฎหมายอาญาศาลอาจใช้คุณพินิจส่งไปคุณประพฤติแทนการลงโทษจำคุก หรือเป็นการใช้หลักในการลดโทษตามกฎหมายอาญาโดยคำพิพากษาของศาลจะกำหนดมาตรการเสริมเหล่านี้ ตลอดทั้งเงื่อนไขต่างๆ อย่างละเอียดชัดเจน

การคุณประพฤติจะอยู่ภายใต้การดูแลของเจ้าพนักงานคุณประพฤติ สำนักงานคุณประพฤติ (Probation Office) กระทรวงยุติธรรม โดยได้รับความร่วมมือช่วยเหลือจากอาสาสมัครคุณประพฤติ (Volunteer probation officers) มีภารกิจหลักในการดูแลผู้ถูกคุณประพฤติและผู้ที่ได้รับ

⁴² Article 4 The Prison Law.

การพักการลงโทษ ไม่ว่าเป็นเด็กเยาวชนหรือผู้ใหญ่ เงื่อนไขของผู้ที่ได้รับการคุมประพฤติทั่วไป ได้แก่

1. ต้องพักอาศัยตามกฎหมายลำดนานที่เจ้งไว้กับเจ้าพนักงานและประกอบอาชีพสุจริต
2. ต้องปฏิบัติตนเป็นคนดีในระหว่างคุมประพฤติ
3. ต้องไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการกระทำการใดๆ ทั้งสิ้น
4. กรณีข่ายกฎหมายลำดนานหรือเดินทางออกนอกพื้นที่จะต้องแจ้งให้เจ้าพนักงานคุมประพฤติทราบก่อนเสมอ

1.2 การพักการลงโทษ แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

1) การพักการลงโทษเด็กและเยาวชน เด็กและเยาวชนที่กระทำผิด อาจได้รับการพักการลงโทษได้พิจารณาจากระยะเวลาที่อยู่ในโรงพยาบาลเด็กและเยาวชน (Juvenile Training School) โดยการพิจารณาของคณะกรรมการพักการลงโทษเขต (Regional Parole Board (RPB)) เป็นไปตามหลักการพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด (The Offender Rehabilitation Law)

2) การพักการลงโทษผู้ใหญ่ อำนาจการพิจารณาจะอยู่ที่คณะกรรมการพักการลงโทษประจำภาค (Regional Parole Board (RPB)) สังกัดกรมบำบัดฟื้นฟู กระทรวงยุติธรรม (Rehabilitation Bureau) พิจารณาให้ความเห็นชอบผู้กระทำความผิดจะได้รับสิทธิการพักการลงโทษ รวมตลอดทั้งมีอำนาจในการเพิกถอนการพักการลงโทษได้ด้วย คุณสมบัติของผู้ได้รับการพิจารณาพักการลงโทษมีดังต่อไปนี้

1. ผู้ต้องขังต้องได้รับโทษจำคุกมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของกำหนดโทษ ตาม คำพิพากษา หรือไม่น้อยกว่า 10 ปี สำหรับโทษจำคุกตลอดชีวิต

2. ผู้ต้องขังต้องแสดงให้เห็นว่ามีความสำนึกรักในความผิดที่ได้กระทำลงไป และมีการแก้ไขปรับปรุงตนเองแล้ว

3. ผู้ต้องขังต้องไม่มีแนวโน้มที่จะไปกระทำผิดอีกในระหว่างการพักการลงโทษ

4. ผู้ได้รับพักการลงโทษจะต้องได้รับการยอมรับจากสังคม

ในประเทศญี่ปุ่นมีการพิจารณาปล่อยตัวผู้ต้องขังโดยวิธีการพักการลงโทษ กว่าร้อยละ 50 ของผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวทั้งหมด

2. การอภัยโทษ (Pardons) เป็นการปล่อยตัวผู้กระทำผิดให้ได้รับอิสรภาพวิธีหนึ่ง ซึ่ง มี 2 รูปแบบ คือ การอภัยโทษทั่วๆ ไป เนื่องในโอกาสวันสำคัญของชาติ และการอภัยโทษเป็นรายบุคคลตามที่มีการร้องขอ ซึ่งก็ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์คุณสมบัติและวิธีการตามกฎหมาย

3. การดูแลภายหลังการปล่อยผู้ต้องขัง (Aftercare of discharged offenders) ระบบการดูแลภายหลังการปล่อยผู้ต้องขังนี้น มีการออกกฎหมายให้บริการบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำความผิด The Offenders Rehabilitation Law ในปี ค.ศ. 1995⁴³ เพื่อช่วยเหลือผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวแล้ว โดยเฉพาะในระยะ 6 เดือนแรก เพื่อช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ งานส่วนน้อยในความรับผิดชอบของสำนักงานคุณประพุติ เช่น ในเรื่องของการจัดหาที่พักชั่วคราว การเดินทางกลับสู่ภูมิลำเนา การจัดหาสิ่งจำเป็นในการดำรงชีพต่างๆ อาหาร ยารักษาโรค เป็นต้น นอกจากนั้นยังมีการช่วยเหลือจากภาคเอกชนและอาสาสมัครต่างๆ ที่เข้ามาช่วยเหลือ ซึ่งถือเป็นโอกาสสำคัญแก่ผู้กระทำความผิดสามารถกลับเข้ามายังชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติ เช่น

1. บ้านพักช่วยเหลือฟื้นฟูผู้กระทำผิด (Rehabilitation Aid Hostels) มีจำนวนประมาณ 105 แห่ง ทั่วประเทศ ภายใต้การควบคุมดูแลสำนักงานคุณประพุติ เพื่อให้บริการในการจัดหาที่พักชั่วคราวและจัดหาอาหารให้รวมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ การจัดทำงานและปัญหาต่างๆ แก่ผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและผู้ใหญ่ ผู้ดูแลคุณประพุติ นอกจากนี้ บ้านกิจวิถีบางแห่งจะมีลักษณะพิเศษออกแบบมาเพื่อรองรับเด็กและเยาวชน อาจจะมีสถาบันที่บำบัดทางจิต หรือ บ้านพักคนชรา อยู่เป็นแหล่งให้ความช่วยเหลือแก่คนป่วยทางจิตหรือคนชรา ซึ่งไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้อันเนื่องมาจากความเจ็บป่วยหรืออายุมากแล้ว

2. สมาคมช่วยเหลือและฟื้นฟู (Rehabilitation Aid Association) สมาคมมีถึง 67 แห่ง ทั่วประเทศ เพื่อช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนให้กับผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัว เช่น อาหาร เสื้อผ้า เงิน การรักษาพยาบาล ตลอดทั้งการให้ตัวร้ายเอกสารและการฝึกอบรมต่างๆ และสิ่งอื่นๆ ที่จำเป็น

3. สมาคมสตรีช่วยเหลือแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด (Rehabilitation Aid Women's Group) มีวัตถุประสงค์ที่จะเข้ามาช่วยเหลือแก้ไขผู้กระทำผิด และมีส่วนรวมในการป้องกันอาชญากรรม โดยเป็นตัวแทนของมารดาและภรรยาในสังคมซึ่งเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม ปัญหาการกระทำผิดของเด็ก สวัสดิการของผู้กระทำผิดและครอบครัว กิจกรรมขององค์กร ให้ความสนับสนุนด้านการเงิน สิ่งจำเป็นต่างๆ แก่อาสาสมัครคุณประพุติ

4. สมาคมพี่สาวและพี่ชายคนโต (Big Brothers and Sisters) BBS เป็นองค์กรที่สมาชิกอาสาสมัครเป็นคนหนุ่มสาว อายุระหว่าง 17 – 30 ปี ที่ต้องการให้ความช่วยเหลือและป้องกันปัญหาเยาวชนกระทำผิด สมาชิกจะทำหน้าที่เป็นเพื่อนที่เข้าใจปัญหาและความต้องการของ

⁴³ ประกาศใช้แทนกฎหมายว่าด้วยการสงเคราะห์ผู้กระทำผิดหลังปล่อย ซึ่งบัญญัติไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2493

(The Law for After Care of Discharged Offenders 1950)

เยาวชน ช่วยเหลือพนักงานคุณประพฤติและอาสาสมัครคุณประพฤติของสำนักงานคุณประพฤติ
กระทรวงยุติธรรม

5. ความร่วมมือกับนายจ้าง ผู้พนักงานและผู้อุปถัมภ์ ประจำที่บ้านนายจ้าง ผู้พนักงานและผู้อุปถัมภ์ ประจำที่บ้านนายจ้าง ด้วยความร่วมมือของนายจ้าง บริษัท ห้างร้าน ต่างๆ ร่วมกับสำนักงานคุณประพฤติ กระทรวงยุติธรรม จะร่วมมือกันทำการช่วยเหลือแก่ไขพื้นฟูผู้กระทำผิดให้เป็นคนดีและมีอาชีพทำ

4. การป้องกันการกระทำความผิด (Crime Prevention Activities) ประเทศไทยปัจจุบันมีการรณรงค์การป้องกันอาชญากรรมประจำปี เรียกว่า “การปฏิบัติการเพื่อสังคมที่ดี” ภายใต้การนำของกระทรวงยุติธรรม พยายามส่งเสริมความเข้าใจต่อสาธารณะในการพื้นฟูผู้กระทำความผิด ให้สังคมมีอาชญากรรมน้อยลง ตามคำขวัญที่ว่า “ร่วมด้วยช่วยกันต่อต้านการกระทำความผิดและช่วยเหลือพื้นฟูผู้กระทำผิด” ภาคประชาชนจะมีส่วนร่วมในการช่วยสอดส่องและกำกิจกรรมต่างๆ ที่ช่วยป้องกันอาชญากรรมร่วมกัน ซึ่งพอที่จะสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.5 แสดงการช่วยเหลือของภาคประชาชนในการมีส่วนร่วมกับรัฐในการแก้ไขพื้นฟูและปรับพฤตินิสัยทั้งในระหว่างรับโภชนาญาติและภายหลังการปล่อยตัว

งานที่เข้าร่วม	ประเภทของภาคประชาสังคม					
	นักเรียน	เพื่อนบ้าน	สถาบันการศึกษา	สถานพยาบาล	ธุรกิจ	NGOs
การศึกษาเบื้องต้น			/			/
การอบรม,ฝึกอาชีพ					/	/
งาน	/				/	/
สาธารณสุข						/
ก่ออย่าตั้ง		/				/
ความสัมพันธ์กับครอบครัว	/	/				/
ปฏิบัติกรรมทางศาสนา	/			/		/
กีฬาและสันทานาการ	/					/

ระบบการจัดการเกี่ยวกับบุคลากรในงานราชทัณฑ์ เจ้าหน้าที่ที่บรรจุใหม่ จะต้องผ่านการคัดเลือกจากหน่วยบริหารงานบุคคลของรัฐ (NPA) และจะต้องผ่านการคัดเลือกจากหน่วยงานของราชทัณฑ์ด้วย และในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ จะมีการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะ ในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ โดยเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่บรรจุเข้าทำงานใหม่ทุกคนจะต้องผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรแรกรับ (Primary Course) จำนวน 220 วัน และมีการจัดฝึกอบรมให้หลักสูตรเฉพาะด้านอีกมากกว่า 100 หลักสูตร เป็นประจำทุกปี ทั้งนี้ การเลื่อนตำแหน่งต่างๆ ได้กำหนดให้เกี่ยวข้องสอดคล้องกับ

หลักสูตรการฝึกอบรมด้วย โอดิจัชให้มีการสอนแข่งขันเพื่อเข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรที่สูงขึ้น การฝึกอบรมดังกล่าวมี 2 ประเภทคือ การฝึกอบรมที่จัดโดยกรมราชทัณฑ์ และการฝึกอบรมโดยสถาบันยูนาเฟ (UNAFEI) อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่า รัฐบาลญี่ปุ่นได้ให้ความสำคัญแก่ ข้าราชการราชทัณฑ์เป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากอัตราเงินเดือนของข้าราชการประเภทอื่นๆ ซึ่งมีคุณวุฒิเท่าเดียวกันอีกประมาณร้อยละ 10 นอกจากนี้ ความเป็นข้าราชการยังได้รับความยกย่อง เนื่องจากสังคมญี่ปุ่นมีค่านิยมว่า ข้าราชการเป็นบุคคลที่มีความสามารถและตลาด เพราะสามารถสอนผ่านการคัดเลือกของรัฐบาลที่มากมากราด⁴⁴

มาตรการและกลไกทางกฎหมายในการบังคับโทษจำคุก จากการศึกษากฎหมายเดียวกับ การบังคับโทษจำคุกในประเทศไทยญี่ปุ่นพบว่า มีมาตรการและกลไกทางกฎหมายในการบังคับโทษจำคุก ที่ใช้กฎหมายเป็นกลไกหรือแกนสำคัญในการกำหนดบทบาทหน้าที่และวิธีการปฏิบัติเพื่อให้ เป็นมาตรฐานไปในทิศทางเดียวกัน⁴⁵ ดังนี้

1. The Prison Law
2. The Prison Law Enforcement Regulations
3. The Offenders Rehabilitation Law
4. The Juvenile Training School Law
5. Ordinance for Prisoner's Progressive Treatment
6. The Law For Aftercare of Discharged Offenders
7. The Law for Probationary Supervision of Persons under Suspension of Execution of Sentence
8. Amnesty Law
9. Amnesty Law Enforcement Regulations

วิเคราะห์

1. กระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศไทยญี่ปุ่น มีประสิทธิภาพที่เข้มแข็ง เป็นผล ทำให้อัตราการกระทำการคดค้ายังคงต่ำอยู่ ตลอดจนของการพิจารณาประ造假ญี่ปุ่นได้ใช้วิธีการที่จะเบี่ยงเบนผู้กระทำความผิด โดยไม่ใช้โทษจำคุก เช่น การปรับ การร้องอาญา ซึ่งเป็นอยู่กับความรุนแรงของการกระทำความผิด ใช้วิธีการแก้ไขและปรับพฤตินิสัยโดยไม่ต้องรับ

⁴⁴ กรมราชทัณฑ์ ก (2544). สารานุกรมงานราชทัณฑ์นานาชาติ. หน้า 27.

⁴⁵ UNAFEI. Criminal Justice Legislation of Japan.

ไทยจำคุก (non-custodian measures) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และด้วยการอาสาช่วยร่วมมือจากภาคประชาชนสังคมเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็ง ตัวอย่างเช่น ในปี 1998 มีผู้กระทำผิดจำนวน 66,290 คน ศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุกแต่ให้รอลงอาญาจำนวน 42,031 คน ที่จำคุกจริงมีเพียงจำนวน 24,259 คน

2. กฎหมายและระบบกฎหมายที่ดีและชัดเจน มีกฎหมายครอบคลุมในงานบังคับโทษตามที่กล่าวมาแล้วประเทศญี่ปุ่นมีการจัดระบบกฎหมายที่แยกเป็นเรื่องหมวดหมู่ ใช้กฎหมายเป็นแกนกลางในการปฏิบัติ ทำให้ง่ายแก่การทำความเข้าใจ มีมาตรฐานการปฏิบัติทั้งประเทศที่เหมือนกัน และแยกเป็นสันส่วน แต่มีความล้มเหลวอย่างเป็นระบบ เช่น The Prison Law , The Prison Law Enforcement Regulations, The Offenders Rehabilitation Law, The Juvenile Training School Law, Ordinance for Prisoner's Progressive Treatment

กระบวนการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังเป็นระบบต่อเนื่องทั้งในและนอกเรือนจำโดยเริ่มตั้งแต่ภายในเรือนจำ มีการจำแนกกลุ่มและผู้ต้องขัง การจัดการศึกษา การจัดอุตสาหกรรมในเรือนจำและการฝึกวิชาชีพ รวมทั้งการเตรียมการก่อนปล่อย และการสงเคราะห์หลังปล่อยที่เป็นรูปธรรม ฯลฯ การดำเนินการต่างๆ ภายในเรือนจำเกือบทุกขั้นตอนทุกวิธีการ ประเทศญี่ปุ่นต้องมีการบัญญัติกำหนดเป็นกฎหมาย

นอกจากนั้นยังมีการใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือ ในส่วนที่เป็นมาตรการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดนอกเหนือจากการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังภายในเรือนจำด้วย เป็นการปฏิบัติทั้งในและนอกเรือนจำ กล่าวคือ

1) การปล่อยตัวผู้ต้องขังก่อนกำหนด ตามมาตรการการคุณประพฤติและการพักการลงโทษและการอภัยโทษ ประกอบด้วยกฎหมาย The Offenders Rehabilitation Law, Amnesty Law, Amnesty Law Enforcement Regulations, The Law for Probationary Supervision of Persons under Suspension of Execution of Sentence เป็นต้น

2) มีการดูแลภายหลังการปล่อยผู้ต้องขังโดยมีการออกกฎหมาย The Law For Aftercare of Discharged Offenders

3) การป้องกันการกระทำความผิด (Crime Prevention activities)

3. มาตรการและกลไกการบังคับโทษจำคุก

1) พนว่าการทำงานบังคับโทษของญี่ปุ่นไม่ได้จบอยู่เพียงแค่ภายในเรือนจำ หากแต่การแก้ไขเยี่ยวยาภายหลังการปล่อยด้วย ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญอีกส่วนหนึ่ง งานบังคับโทษญี่ปุ่นสำเร็จได้ด้วยความร่วมมือของเรือนจำ (ภาครัฐ) กับภาคประชาชน

2) มีเป้าหมายและการกิจในงานที่ชัดเจน กล่าวคือมีปรัชญาของการบังคับไทยจำกัด
ที่จะประกอบด้วยสองส่วนสำคัญคือ วัดคุณประสังค์ของการลงโทษและเป้าหมายของการบังคับไทย
ทางอาญา

3) ใช้ไทยจำกัดเท่าที่จำเป็นจริงๆ กับบุคคลที่สมควรเท่านั้น

4) มีการพิจารณาให้ผู้ต้องขังได้รับพักการลงโทษออกไปก่อนครบกำหนดโทษ

5) ให้ความสำคัญกับแผนบังคับไทยที่จะใช้กับผู้ต้องขังแต่ละคน และให้ความ
สำคัญกับการจำแนกผู้ต้องขังแต่ละราย กล่าวคือมีการแยกผู้ต้องขังชาย หญิง เด็กและเยาวชน โดย
ใช้กฎหมายเป็นเกณฑ์สำคัญในการแบ่งแยกที่ชัดเจนแต่ละประเภทของผู้ต้องขัง มีกฎหมายที่ออกแบบ
บังคับใช้โดยเฉพาะทุกประเภท

4. วิเคราะห์ จุดเด่น จุดด้อยของระบบบริหารงานราชทัณฑ์ของประเทศไทย⁴⁶ สรุปได้

ดังนี้

4.1 จุดเด่น

1. จำนวนผู้ต้องขังน้อย

2. มีอัตราส่วนระหว่างเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ต่อผู้ต้องขังจะเป็น 1:3 ในขณะที่
อัตราส่วนตามมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติประมาณ 1:5 จึงทำให้การบริหารงานเรื่องจำของ
ประเทศไทยมีคุณภาพ

3. มีระบบบริการความมั่นคงปลอดภัยและการรักษาเรียบวินัยในเรือนจำที่ดี
โดยระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยในเรือนจำนี้ ได้นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ด้วยการติดตั้ง⁴⁶
อุปกรณ์รักษาความปลอดภัยต่างๆ เช่น ระบบโทรศัพท์ภายใน เครื่องตรวจจับในเวลากลางคืน⁴⁶
โดยแสงอินฟราเรด สัญญาณเตือนภัย และเครื่อง X-ray เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการฝึกอบรม
ระเบียบวินัยให้กับผู้ต้องขังอย่างเคร่งครัด ภายใต้สัมพันธภาพที่ดีระหว่างเจ้าหน้าที่กับ

4. แนวคิดในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง คือ การเคารพสิทธิมนุษยชนกับผู้ต้องขัง
การแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาพฤติกรรมกับผู้ต้องขังเพื่อให้สามารถกลับคืนสู่สังคมเป็นพลเมืองดี
ต่อไปได้ ก่อให้เกิดการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังอย่างมีมนุษยธรรมตามสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ต้องขัง เช่น
การจัดสวัสดิการทั้งในด้านความเป็นอยู่และสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิตประจำวันให้กับผู้ต้องขัง
และผู้ต้องขังมีสิทธิยื่นเรื่องราวร้องทุกข์เพื่อร้องเรียนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของเรือนจำ
การเรียกร้องค่าชดเชยจากรัฐ

⁴⁶ กรมราชทัณฑ์ ๖ เล่มเดม. หน้า 25.

5. มีการจำแนก ผู้ต้องขังที่เป็นระบบมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมีองค์กรดูแลที่เป็นระบบและเป็นรูปธรรม

6. การจัดให้ผู้ต้องขังทำงานในเรือนจำ โดยมีการจัดตั้งการอุตสาหกรรมในเรือนจำ และการฝึกวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขัง

7. มีการสร้างและพัฒนาบุคลากรทางด้านราชทัณฑ์ มีการอบรมทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ

8. ความร่วมมือจากภาคเอกชนและอาสาสมัครภายใต้ประเทศไทยญี่ปุ่น รัฐบาลสามารถทำให้คนในสังคมเข้าใจและตระหนักถึงประโยชน์ของการแก้ไขเพื่อฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ในระดับที่มีความพร้อมที่จะให้ความร่วมมือ ทำให้มีองค์กรภาคเอกชนให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนงานด้านนี้มาก

4.2 จุดเด่นของระบบราชทัณฑ์ในประเทศไทยญี่ปุ่น พบว่า 45 เปอร์เซ็นต์ ของผู้ต้องขังทั้งหมดที่พ้นโทษแล้วไม่กลับมากระทำการทำความผิดซ้ำอีก เป็นเปอร์เซ็นต์จะไม่มากนัก อัตราการกระทำการทำความผิดซ้ำของผู้ต้องขังค่อนข้างสูงซึ่งในรอบ 10 ปี⁴⁷ มีผู้กระทำการทำความผิดซ้ำโดยเฉลี่ยถึงร้อยละ 47 ต่อปี นอกจากนี้ยังพบอีกว่างานราชทัณฑ์ของประเทศไทยญี่ปุ่นกำลังประสบปัญหา⁴⁸ ดังนี้

1. จำนวนผู้ต้องขังสูงอยู่ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ได้เพิ่มมากขึ้น
2. จำนวนผู้ต้องขังหลวมเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เป็นผลมาจากการจำนวนผู้ต้องขังที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษมีจำนวนสูงขึ้น

3. จำนวนผู้ต้องขังในคดียาเสพติดให้โทษเพิ่มมากขึ้น ในปี พ.ศ. 2539 มีนักโทษเด็คขาดคดียาเสพติดเป็นจำนวนถึง 11,571 คน หรือ ร้อยละ 28.6 ของจำนวนผู้ต้องขังทั้งหมด ในขณะที่ผู้กระทำการทำความผิดคดียาเสพติดที่เกี่ยวข้องทรัพย์ของลงมาอันดับสอง จำนวน 11,080 คน หรือ ร้อยละ 27.4

4. ปัญหาผู้ต้องขังชาวต่างประเทศมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น (Class F) ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการปฏิบัติที่แตกต่างจากผู้ต้องขังชาวญี่ปุ่น

4.2 ประเทศไทยพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน

ประเทศไทยพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันใช้กฎหมายในระบบ Civil Law ที่เป็นต้นแบบที่หลาย ๆ ประเทศยกเรียนแบบมาใช้ มีแนวคิดทฤษฎีและหลักการต่างๆ เป็นแนวทางในการ

⁴⁷ อัตราการกระทำการทำความผิดซ้ำในระหว่างปี พ.ศ. 2526 - 2535 ปีที่ปล่อยตัว ที่มา : Annual Report of Statistic on Correction ,1997.

⁴⁸ กรมราชทัณฑ์ ค เล่มเดิม. หน้า 28-29.

ดำเนินการทางกฎหมายที่น่าสนใจหลายประการรวมตลอดถึงเรื่องของการบังคับไทยด้วยโดยในส่วนนี้จะกล่าวถึง 2 เรื่องที่สำคัญคือ

4.2.1 กระบวนการยุติธรรมทางอาญา

4.2.2 การบังคับไทยจำคุก

4.2.1 กระบวนการยุติธรรมทางอาญา

อำนาจตามกฎหมายที่ทำให้สามารถลงโทษจำคุกผู้กระทำความผิดได้นั้น เริ่มมาจากการประมวลกฎหมายอาญา⁴⁹ มาตรา 1⁵⁰ บทบัญญัตินี้เป็นหลัก “ไม่มีความผิด ไม่มีโทษ โดยไม่มีกฎหมาย” (nullum crimen, nulla poena sine lege) หรือหลักนี้ในทางวิชาการเรียกว่า “หลักไม่มีโทษ โดยไม่มีกฎหมาย” อันเป็น “หลักประกันในกฎหมายอาญา” และเป็น “หลักรัฐธรรมนูญ” กับประกันไทยจำคุกเป็นไทยนิติหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา ดังนั้น อำนาจการที่ศาลพิพากษาลงโทษจำคุกผู้กระทำความผิดได้อันเป็นผลให้บุคคลคนหนึ่งจะต้องถูกบังคับโทษจำคุกในเรื่องจำจะต้องมาจากหลักการพื้นฐานของหลักรัฐธรรมนูญ และหลักประกันในกฎหมายอาญา เมื่อมีบทบัญญัติของกฎหมายอาญากำหนดฐานความผิดและโทษไว้อย่างชัดเจน ศาลก็มีอำนาจพิพากษาได้

กระบวนการยุติธรรมทางอาญาของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี จะเริ่มจากตำรวจทำหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนและจับกุม เมื่อเจ้าพนักงานตำรวจทำการตรวจสอบข้อเท็จจริงอันเป็นความจริงแท้เบื้องต้นแล้ว ก็จะส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการ อัยการจะดำเนินการค้นหาความจริงเพิ่มเติม เพื่อยืนยันข้อเท็จจริงแห่งคดี และเพื่อเป็นการแสวงหาพยานหลักฐานให้เพียงพอต่อการเสนอฟ้องคดีต่อศาล⁵¹ เมื่อพนักงานอัยการเห็นว่าหนักพยานหลักฐานพอสมควรแล้ว คำแนะนำคดีแล้ว ก็จะมีคำสั่งฟ้องคดีต่อศาลที่มีเขตอำนาจต่อไป

กรณีถ้าเป็นคดีที่ไม่มีข้อบุกร่องหรือที่มีโทษปรับสถานเดียว อัยการอาจจะใช้วิธีการทางอาญาแบบเร่งรัด ไม่เป็นไปตามขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาปกติ (Schoffengericht / accelerate proceedings) วิธีการนี้สามารถทำให้คดีอาญาที่เกิดขึ้นในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ระงับลงได้เป็นจำนวนมาก กล่าวคือ กฎหมายให้อำนาจอัยการสามารถจะทำการร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งทางอาญาต่างๆ ได้โดยปราศจากการพิจารณาคดีของศาลตามขั้นตอนปกติได้ และผู้กระทำความผิดต้องปฏิบัติตามคำสั่งทางอาญาดังกล่าว ภายในกำหนดเวลา 2 สัปดาห์นับแต่วันที่

⁴⁹ Criminal Code (Strafgesetzbuch, StGB). As promulgated on 13 November 1998 Federal Law Gazette I, p. 945, p. 3322.

⁵⁰ Section 1 No punishment Without a La.

⁵¹ Section 163 [Duties of the Police].

ผู้กระทำความผิด ได้รับคำสั่ง ถ้าไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวจะมีผลเท่ากับเป็นคำพิพากษา อันจะนำไปสู่การบังคับคดีอาญาต่อไปได้ทันที⁵² อักษารสามารถใช้วิธีการสอบถามด้วยปากเปล่าสำหรับความผิดอาญาที่มีอัตราโทษไม่ถึง 1 ปี กระบวนการนี้ไม่สามารถใช้ได้กับความผิดที่มีอัตราโทษ จำกัดตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป และกรณีผู้กระทำผิดเป็นผู้เยาว์ เว้นแต่เพื่อเป็นการปรับพฤตินิสัยของผู้เยาว์ ในสถานพินิจหรือเพื่อเป็นการป้องกันความปลอดภัยของสังคม ไทยที่จะลงแก่ผู้กระทำผิด ได้แก่ โทษปรับ หรือการกักขังในสถานกักกันของรัฐ (Custodial) แทนโทษจำคุกที่จะได้รับ⁵³

กรณีพนักงานอัยการเห็นว่าพยานหลักฐานไม่เพียงพอ หรือการกระทำไม่เป็นความผิดทางอาญา ก็จะมีคำสั่งไม่ฟ้องคดีได้ พนักงานอัยการจะยุติการดำเนินคดีอาญา ตามหลักที่บัญญัติไว้ ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของเยอรมัน มาตรา 170 วรรค 2⁵⁴ การยุติคดีของพนักงานอัยการ อัยการมีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางอาญาในรูปแบบอื่นๆ ได้อีกด้วย อย่างเช่น การปรับ หรือรับทรัพย์สินให้เท่ากับความเสียหายที่เกิดขึ้น ปรากฏตามตารางแสดงคำสั่งคดีของอัยการและจำนวนผู้ถูกกล่าวหาปี ค.ศ. 2003⁵⁵

⁵² Section 407-412.

⁵³ Jorg-Martin Jehle. a (2005). **Criminal Justice in Germany.** pp. 19-20.

⁵⁴ Criminal Procedure Code. (StrafprozessBordnung, StPO)

Section 170 [Conclusion of the Investigation Proceedings]

(1) If the investigations offer sufficient reason for preferring public charges, the public prosecution office shall prefer them by submitting a bill of indictment to the competent court.

(2) In all other cases the public prosecution office shall terminate the proceedings. The accused shall be notified thereof if he was examined as such or a warrant of arrest was issued against him; the same shall apply if he requested such notice or if there is a particular interest in the notification.

⁵⁵ Source: 2003 Statistics of the Public Prosecution Office, published by Federal Statistic Office, Wiesbaden.

ตารางที่ 4.6 แสดงคำสั่งคดีของอัยการและจำนวนผู้ถูกกล่าวหาปี ค.ศ. 2003

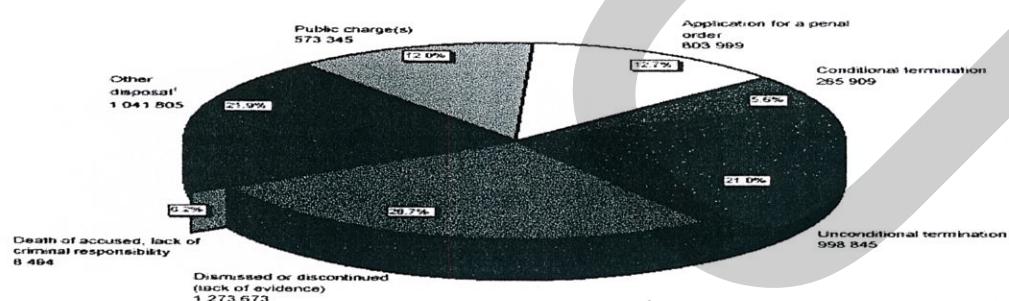
คำสั่งเกี่ยวกับคดีอาญา	จำนวนผู้ถูกกล่าวหา	อัตราส่วน (%)
รวม	5,624,822	100.0
พิพากษาลงโทษ	674,136	12.0
มีคำสั่งทางอาญา	619,827	11.0
ยุติคดีแบบมีเงื่อนไข	279,096	5.0
ยุติคดีโดยวิธีการอื่น	4,051,763	72.0

*เฉพาะคดีที่มีผ่านสำนักงานอัยการที่ตั้งอยู่ในศาลชั้นต้นของมลรัฐ ที่เหลือเป็นคดีที่ผ่านสำนักงานอัยการ ณ ศาลสูงของมลรัฐ อีก 2,604 คดี

จากตารางมีการดำเนินกระบวนการพิจารณาพิพากษาลงโทษเพียงร้อยละ 12 กรณีอัยการร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งทางอาญาอย่างละ 11 คดีอาญา yuticid แบบมีเงื่อนไขและโดยวิธีการอื่นๆ รวมกันคิดเป็นร้อยละ 77

จากสถิติข้างต้นแสดงให้เห็นว่าเพียงหนึ่งในสามของผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดได้รับโทษอาญาถึงจำคุก ปรับ และรวมถึงการยุติคดีโดยมีเงื่อนไข นอกจากนี้ผู้ต้องสงสัยอาจจะไม่ได้รับการดำเนินคดี เนื่องจากเข้าเงื่อนไขของการยุติคดีโดยวิธีการอื่น สำหรับคดีที่ผ่านการพิจารณาของสำนักงานอัยการ ทั้งหมดของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันีปรากฏตามแผนภูมดังนี้

Diagram 7:
Cases dealt with by the Public Prosecution Office*
- Whole of Germany -
Total number of cases: 4 766 070

ภาพที่ 4.2 แสดงคดีที่ผ่านการพิจารณาของสำนักงานอัยการ ทั้งหมดของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันี

สำหรับระบบศาลนั้นผู้พิพากษารามาตฐานทางกฎหมายหลักฐานเพื่อคืนความจริงแท้ได้ ศาลชั้นต้นเป็น “ศาลพิจารณา” (Trial Court) กล่าวคือ เป็นศาลที่ต้องพิจารณาข้อเท็จจริง และเมื่อข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติอย่างไร ศาลชั้นต้นก็จะวินิจฉัยซึ่งขาดประเด็นข้อกฎหมาย

ในเรื่องนี้ต่อไป ซึ่งการที่ศาลชั้นต้นจะฟังว่าข้อเท็จจริงเป็นยุติอย่างไรนั้นตามปกติก็ต้องอาศัยพยานหลักฐานเป็นสำคัญ

การ トイเดี้ยงคัดค้านในข้อเท็จจริงซึ่งจะนำไปสู่การวินิจฉัยในข้อกฎหมายนี้ จะกระทำได้ครั้งเดียว กล่าวคือใน “ศาลพิจารณา” หรือขอบที่จะมีอย่างมากเพียงสองชั้นเท่านั้น คือ ศาลชั้นต้น และศาลอุทธรณ์ เพราะมีจะนี้แล้วผลเสียก็จะเกิดแก่ทั้งคู่ความและรัฐ ดังนั้น กระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยทั้งหลายจึงมี “ศาลพิจารณา” (Trial Court) เพียงสองชั้น คือ “ศาลชั้นต้น” และ “ศาลชั้นอุทธรณ์”⁵⁶

เพื่อประกันความถูกต้องในปัญหาข้อกฎหมายกรณีจึงเห็นกันทั่วไปว่า ข้อกฎหมายนี้ ขอบที่จะได้รับการทบทวนอีกรอบหนึ่งโดยศาลสูง เหตุนี้ศาลสูงสุดเป็นศาลที่เกี่ยวกับ “การทบทวนข้อกฎหมาย” (Revision หรือ revision) หรือเป็น “ศาลทบทวนกฎหมาย” (Revisionsgericht หรือ Review Court)เท่านั้น เมื่อศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งแล้วและคู่ความยังคงติดใจเพียงข้อกฎหมายในกรณีเข่นนึกกฎหมายของหลายประเทศเปิดโอกาสให้มี การทบทวนข้อกฎหมาย ก้าวกระโดด (Sprungrevision หรือ Leapfrogging) กล่าวคือ ให้สามารถนำข้อกฎหมายขึ้นสู่ศาลสูงสุดได้โดยที่เดียว⁵⁷

คำพิพากษาของศาลที่ลงโทษจำคุก มีอิทธิพลต่อการบังคับ�行และบริหารงานเรื่องจำนวนมาก ศาลจะใช้นโยบายการเดียงโทยจำคุก โดยกำหนดเงื่อนไขในคำพิพากษาให้แปลงโทยจำคุกเป็นโทยชนิดอื่น เช่น พิพากษาให้ลงโทยจำคุกแต่ให้รอการลงโทย หรืออาจเดียงโทยจำคุกโดยใช้โทยชนิดอื่น ที่ใช้มากคือโทยปรับ ข้อเท็จจริงที่ปรากฏในการที่ศาลพิพากษางานโทยในประเทศไทยพันธ์สารณรัฐเยอร์มนีตั้งแต่ปี ค.ศ. 1970 ถึง ค.ศ. 2003 พบว่าคำพิพากษาของศาลจะรอการลงโทยมากกว่าการลงโทยจำคุกจริงทุกปี และรอการลงโทยในอัตราส่วนที่มากขึ้นโดยตลอด⁵⁸

4.2.2 การบังคับโทยจำคุก

ในการลงโทยตามนโยบายการบริหารจัดการคดีอาญา มีหลักการของการบังคับโทยภายใต้หลักทั่วไปของกฎหมายอาญา จะมุ่งเน้นที่การใช้โทยปรับและโทยจำคุก (ใช้หรือไม่ใช้วิธีการรอการลงโทยหรือการคุณประพฤติ) กฎหมายอนุญาตในการกำหนดโทยเพิ่มในการห้ามกระทำการอย่าง เช่น การห้ามขับรถ ห้ามเข้าเขตกำหนด การให้ต้องรายงานตัวต่อเจ้าหน้าที่มี

⁵⁶ คอมมิชชันนครชุม (2549). กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. หน้า 605-607.

⁵⁷ แหล่งเดิม.

⁵⁸ Jorg-Martin Jehle. Ibid. p. 29.

กำหนดระยะเวลา เป็นต้น ถ้าผู้ที่ถูกกล่าวหาถูกศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุกกำหนดโทษไม่เกิน 2 ปี การดำเนินการตามคำพิพากษามาตรการรอการลงโทษและหรือให้ผู้ต้องโทษจำคุกเข้าสู่ระบบ การคุมประพฤติได้ระยะเวลาการคุมประพฤติและเงื่อนไขการคุมประพฤติต่างๆ จะกำหนดโดยศาล ระบุในคำพิพากษาของผู้ต้องโทษแต่ละคน บุคคลที่ต้องคำพิพากษาต้องพิสูจน์จนเป็นที่พอใจว่า ศาลว่าจะไม่กระทำความผิดอีกในอนาคต มาตรการการเลี้ยงโทษจำคุก ทำให้บุคคลคนนั้นมีชีวิตที่ไม่ต้องรับโทษจำคุก มีงานทำ ยังมีชีวิตอยู่กับครอบครัว และมีสังคมอยู่ต่อไป แต่ถ้าผู้ต้องโทษจำคุกนั้นกระทำความผิดอาญาซ้ำอีก หรือกระทำผิดเงื่อนไขที่ศาลกำหนดในระหว่างคุมประพฤติ จะถูกเพิกถอนการพักการลงโทษจำคุกและบุคคลนั้นจะถูกนำตัวไปจำคุกต่อไป⁵⁹ สติติจำนวนคนดีที่ศาลพิพากษางลงโทษจำคุก และจำนวนผู้ที่ต้องโทษจำคุกจริงและผู้ที่ได้รับการพักการลงโทษจำคุก ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1970-2003⁶⁰ ปรากฏดังนี้

⁵⁹ Ibid. p.29.

⁶⁰ Source : Conviction statistics for the relevant years, published by the Federal Statistical Office, Wiesbaden, table 3.1

ตารางที่ 4.7 สถิติจำนวนคนดีที่ศาลพิพากษาลงโทษจำคุก และจำนวนผู้ที่ต้องโทษจำคุกจริงและผู้ที่ได้รับการพักการลงโทษจำคุกตั้งแต่ปี พ.ศ. 1970-2003

ปี	จำนวนคนดีที่ศาลพิพากษาลงโทษจำคุก	รอการลงโทษ	ลงโทษจำคุก
1970	88,248	46,972	41,276
1971	94,135	51,385	42,750
1972	96,651	55,148	41,503
1973	96,589	57,842	38,747
1974	104,726	63,863	40,863
1975	94,019	57,924	36,095
1976	98,233	61,801	36,432
1977	101,540	65,631	35,909
1978	105,506	67,889	37,617
1979	103,325	67,278	36,047
1980	104,850	68,878	35,972
1981	108,390	71,223	37,167
1982	115,726	75,182	40,544
1983	118,638	77,391	41,247
1984	116,595	77,031	39,564
1985	111,876	74,147	37,729
1986	108,472	74,075	34,397
1987	108,528	74,239	34,289
1988	108,214	74,305	33,909
1989	104,890	70,783	34,107
1990	102,454	69,705	32,749
1991	100,766	68,407	32,359
1992	103,187	70,936	32,251
1993	110,429	76,496	33,933
1994	114,749	79,172	35,577
1995	115,767	80,516	35,251
1996	121,326	84,452	36,874
1997	126,775	87,440	39,335
1998	130,022	88,271	41,751
1999	130,693	89,052	41,641
2000	125,305	84,552	40,753
2001	123,533	83,015	40,518
2002	125,019	85,749	39,273
2003	127,511	88,043	39,468

การจำคุกที่มีกำหนดโทษสูงความผิดร้ายแรงระยะเวลา การจะพักการลงโทษจำคุกได้จะต้องมีการพิจารณามาก ถ้าศาลพิพากษาลงโทษจำคุกต่อ กว่า 6 เดือน ปกติศาลมีสั่งพักการลงโทษจำคุกไว้ได้ทันที (สั่งรอการลงโทษ) เว้นแต่ในกรณีที่มีความจำเป็นที่ต้องเอาตัวผู้กระทำความผิดไว้เพื่อป้องกันเหตุอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้ ถ้าโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือนถึง 1 ปี ศาลจะใช้วิธีการเดียวกัน เว้นแต่มีเหตุจำเป็นหรือเพื่อความปลอดภัย ศาลอาจสั่งควบคุมบุคคลนั้นไว้ก็ได้ การจำคุก 1-2 ปี การพักการลงโทษก็อาจทำได้ โดยต้องพิจารณาจากสภาพข้อหาและฐานความผิดตลอดทั้งพฤติกรรม ความหนักเบา รวมทั้งเหตุผลอื่นๆ ด้วย

การคุมประพฤติ เป็นมาตรการที่นำมาใช้กับผู้ที่ได้รับการพักการลงโทษจำคุก โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะไม่ให้ผู้ที่รับการพักการลงโทษจำคุกไปกระทำความผิดซ้ำอีก

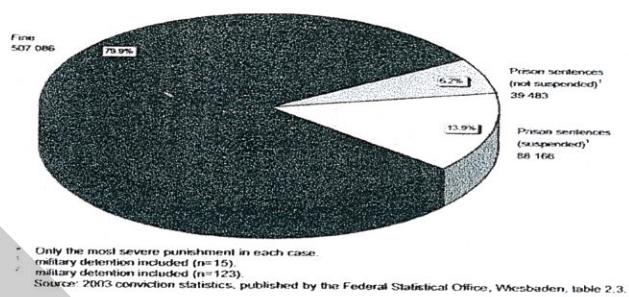
การลงโทษจำคุกนั้น ถ้ากำหนดโทษตามคำพิพากษามิ่งสามารถใช้วิธีการพักการลงโทษและคุมประพฤติได้ หรือถูกเพิกถอน เช่น ไปกระทำความผิดซ้ำอีก ผู้นั้นต้องถูกนำเข้าไปสู่การจองจำในเรือนจำหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งกลับมาลงโทษจำคุก

หลักการทั่วไปในการลงโทษจำคุก ผู้ต้องขังคนใดต้องโทษจำคุกมาแล้ว 2 ใน 3 ส่วนเวลาที่เหลืออาจได้รับการพักการลงโทษจำคุก และมีการคุมประพฤติแทนได้เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ต้องขังผู้นั้นมีพัฒนาการปรับพฤตินิสัยดีขึ้นแล้ว อยู่ในระดับที่สามารถกลับเข้ามาใช้ชีวิตร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้ การปล่อยตัวผู้นั้นจะเป็นประโยชน์ในเรื่องความปลอดภัยของสังคมด้วย ในบางกรณีที่มีเหตุอันควรอภัย ผู้ต้องโทษจำคุกจำคุกมาแล้ว 50 เข้อรัชีนต์ของกำหนดโทษ ก็สามารถพักการลงโทษได้

สำหรับโทษจำคุกตลอดชีวิต จะพักการลงโทษจำคุกได้ก็ต่อเมื่อได้จำคุกมาแล้วไม่น้อยกว่า 15 ปี ซึ่งพิจารณาจากพฤติกรรมแล้วไม่จำเป็นต้องเก็บผู้นั้นไว้ในเรือนจำอีก มีเหตุอันสมควรและเหมาะสมที่ควรจะปล่อยให้ได้รับอิสรภาพ

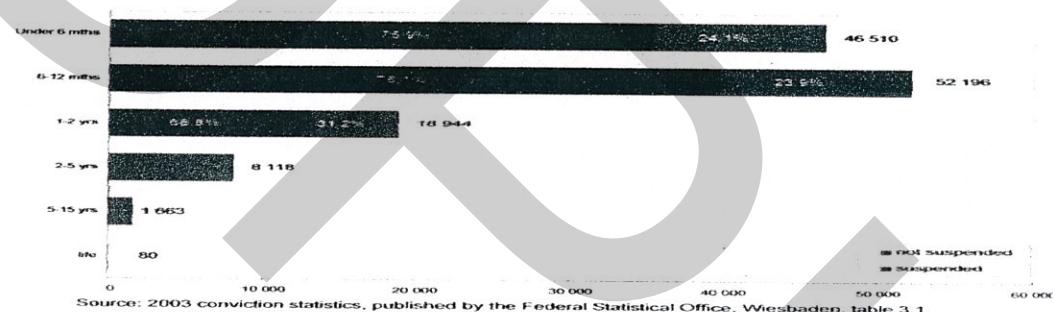
นอกจากนั้นยังมีมาตรการอื่นที่สามารถนำมาใช้เพื่อฟื้นฟูและป้องกันสังคมนำมาใช้กับผู้ต้องโทษจำคุก เช่น การเอาตัวผู้ต้องขังที่มีอาการ โรคจิตไปไว้ในโรงพยาบาล โรคจิตหรือสถานที่พักฟื้น สถานกักขังพิเศษ เป็นต้น

ในปี ค.ศ. 2003 จำนวนคดีทั้งหมด 634,735 คดี คดีที่ศาลพิพากษาตามกฎหมายอาญาไทยที่ใช้มากเป็นไทยปรับ 80 เข้อรัชีนต์ จำนวน 507,086 คน ที่เหลือเป็นไทยที่ศาลพิพากษาจำคุก pragmatism ตามกราฟวงกลมต่อไปนี้

ภาพที่ 4.3 แสดงคดีที่ศาลพิพากษาตามกฎหมายอาญา

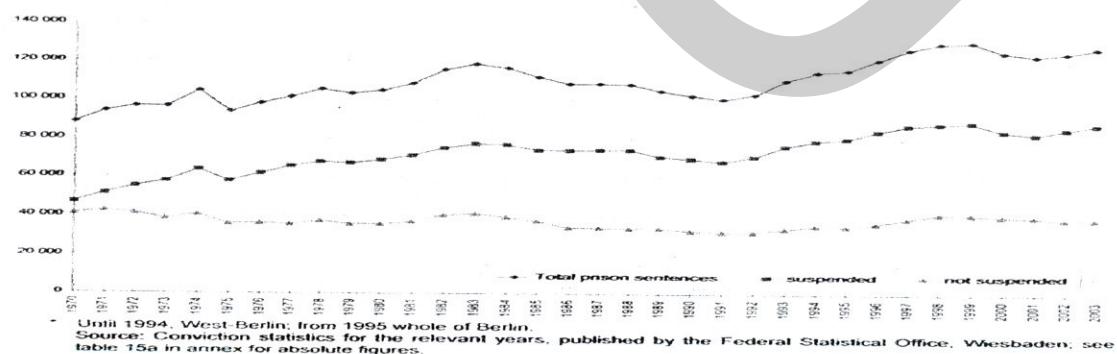
พิจารณาจากกราฟข้างต้น 2 ใน 3 ส่วน จำนวน 127,649 ที่ศาลมีพิพากษาให้ลงโทษจำคุกได้รับการพักการลงโทษและคุณประพฤติ โดยในส่วนนี้ 13.9 เปอร์เซ็นต์ จำนวน 88,166 คน ศาลมีพิพากษาให้ลงโทษจำคุก แต่ให้พักการลงโทษ(รอการลงโทษ) โดยมีคุณประพฤติ อีก 6.2 เปอร์เซ็นต์ จำนวน 39,483 คน ถูกพิพากษางลงโทษจำคุกโดยไม่มีการพักการลงโทษ เมื่อพิจารณาถึงระยะเวลาตามคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกในปี 2003 ปรากฏตามกราฟแสดงข้อมูลดังนี้

ภาพที่ 4.4 แสดงระยะเวลาตามคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกในปี 2003

จากการฟข้างต้นแสดงว่า คำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกระยะสั้น คือ ต่ำกว่า 6 เดือน 6-12 เดือน 1-2 ปี ศาลมีคำพิพากษาให้พักการลงโทษแทนการลงโทษจำคุกเป็นจำนวนมาก แต่ในไทยที่มีกำหนดเวลาลงโทษมากคำพิพากษาจะไม่ให้พักการลงโทษ ได้แก่ 2-15 ปี และจำคุกตลอดชีวิต

เมื่อพิจารณาข้อมูลตั้งแต่ปี ก.ศ. 1970 - 2003 มีปรากฏการณ์การบังคับโทษจำคุก แสดงตามกราฟเส้นดังนี้

ภาพที่ 4.5 ปรากฏการณ์การบังคับโทษจำคุกตั้งแต่ปี ก.ศ. 1970 - 2003

จากการเส้นข้างต้นพบว่า ในช่วงปี 1970 – 1983 มีอัตราการเพิ่มของผู้ต้องโทษจำคุกทั้งหมด 90,000 คน เพิ่มขึ้นถึง 120,000 คน ในระหว่างปี 1984 – 1991 จำนวนผู้ต้องคำพิพากษาจำคุกมีจำนวนลดลงอย่างชัดเจน และเพิ่มขึ้นอีกรังในปี 1992 – 1999 สูงขึ้นถึงระดับ 130,000 คน และลดลงอีกรังที่ 128,000 คน ในปี 2003

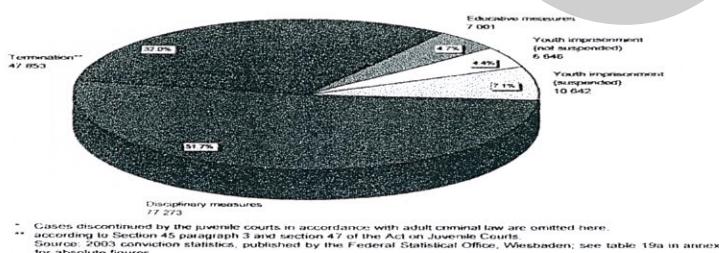
จำนวนผู้ต้องขังที่ศาลพิพากษางานโทษจำคุกโดยไม่มีการพักการลงโทษ (รอการลงโทษ) มีปริมาณที่ลดลงเล็กน้อยและเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในอัตราของปี 1970 เป็นต้นมา ในปี 2003 มีจำนวน 39,500 คน

จำนวนผู้ต้องขังที่ได้พักการลงโทษมีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งปี 1970 – 2003 แสดงให้เห็นว่าสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันใช้นโยบายการเลี้ยงโทษจำคุกอย่างต่อเนื่องและมีผลมาก ทำให้สามารถควบคุมปริมาณผู้ต้องขังในเรือนจำได้เป็นอย่างดี

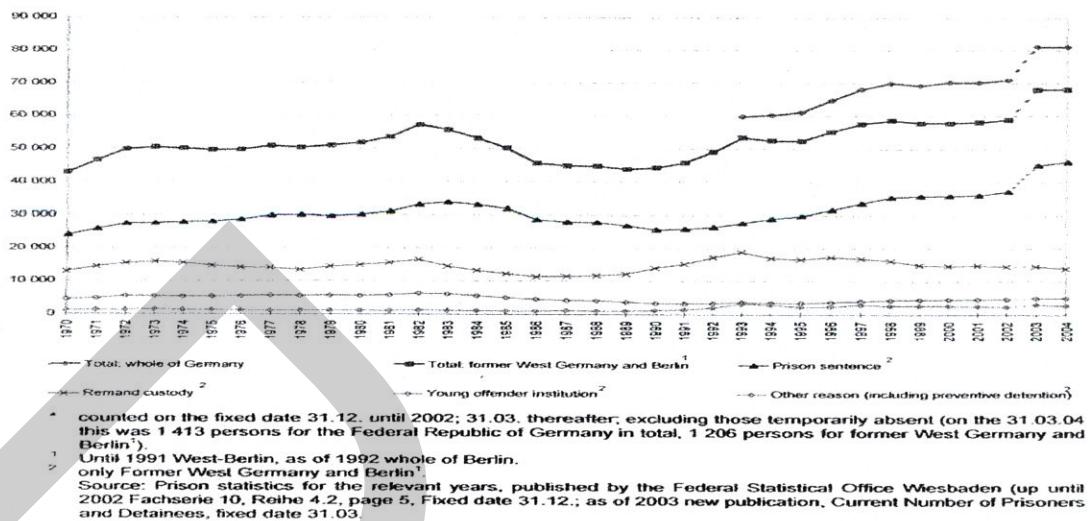
กรณีผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้เยาว์ตามกฎหมายจะแบ่งออกเป็นสองส่วน ได้แก่ เด็กอายุ 14-17 ปี (juvenile offender) และเยาวชน อายุ 18-20 ปี (young adult) กฎหมายอาญากำหนดมาตรการลงโทษผู้เยาว์ไว้ ประการแรก ได้แก่ การให้การศึกษา และการกระทำการเชิงคุณธรรม ประการที่สอง ได้แก่ การจำคุกผู้เยาว์แต่มิ่งเรือน ไขของ การพักการลงโทษและคุมประพฤติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการปรับปรุงพฤตินิสัยของผู้เยาว์สืบมากกว่าที่จะพิจารณาในเชิงลงโทษ และการดำเนินคดีอาญาที่ผู้เยาว์กระทำความผิดจะต้องใช้กระบวนการพิจารณาคดีอาญาสำหรับเยาวชน

การให้การศึกษาแก่ผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้เยาว์ เช่น การสั่งให้ผู้เยาว์ต้องเข้ารับการอบรมบางหลักสูตร หรือเข้าร่วมกิจกรรมบริการสังคมในชุมชนที่อาศัยอยู่ ส่วนการกระทำการเชิงคุณธรรมนั้น ได้แก่ การกำหนดเงื่อนไขความประพฤติ การขอมาผู้เสียหาย การปรับ หรือทำงานชดใช้ เป็นต้น

ส่วนมาตรการในการจำคุกผู้เยาว์นั้น จะกระทำได้ต่อเมื่อพิจารณาแล้วพบว่าการกระทำของผู้เยาว์เป็นความผิดร้ายแรงจริง ตามปกติศาลมักไม่พิพากษางานโทษจำคุกผู้เยาว์แต่ให้ใช้มาตรการอย่างอื่นแทน เว้นแต่การกระทำของผู้เยาว์เป็นความผิดรุนแรงจริงๆ ในปี ค.ศ. 2003 ได้มีคำพิพากษางานโทษผู้เยาว์ในรูปแบบต่างๆ ปรากฏตามกราฟวงกลมต่อไปนี้

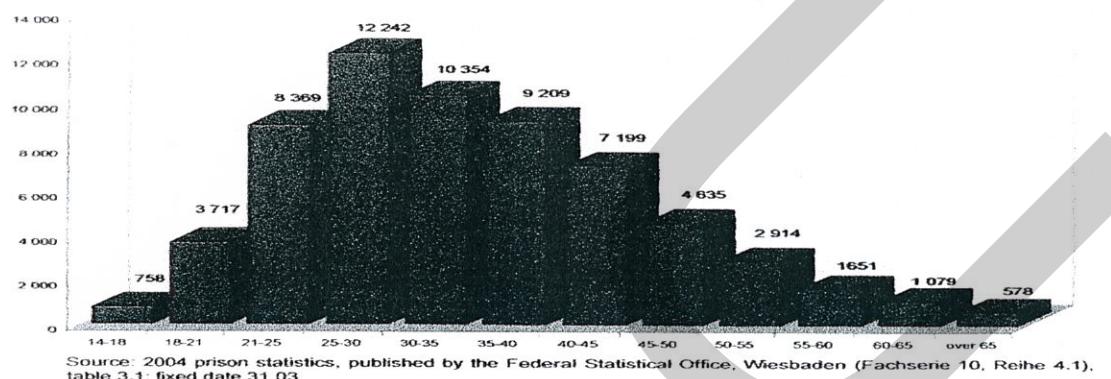

ภาพที่ 4.6 แสดงคำพิพากษางานโทษผู้เยาว์ในรูปแบบต่างๆ ในปี ค.ศ. 2003

ภาพที่ 4.7 แสดงจำนวนประชากรในเรือนจำในประเทศไทยพ้นธำรงรัฐเยอรมนี

จากการเป็นภาพของจำนวนประชากรในเรือนจำ แสดงถึงสภาพการณ์ตั้งแต่ก่อนประเทศไทยเยอรมันตะวันตกรวมกับเยอรมันตะวันออก จากปี 1992 ภาพชัดเจนที่ปรากฏขึ้นระหว่างปี 1977 และ 1982 โดยเฉพาะการพิพากษายาลงโทษจำคุกผู้ใหญ่ (รวมทั้งการจำคุกแทนค่าปรับ) และการจองจำ ในทางตรงกันข้ามจำนวนของผู้ต้องขังที่เป็นเยาวชนมีเพียงเล็กน้อย จำนวนไม่เปลี่ยนแปลง

ภาพที่ 4.8 แสดงโครงสร้างของอายุของผู้ต้องขัง

จากการแสดงข้อมูลในปี ค.ศ. 2004 ของโครงสร้างของอายุของผู้ต้องขัง จำนวนทั้งสิ้น 63,373 คน ผู้ต้องขังส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 21-40 ปี อัตรา้อยละ 7.1 เป็นผู้ต้องขังที่เป็นเต็กและเยาวชน อัตรา้อยละ 9.8 เป็นผู้ต้องขังอายุกว่า 50 ปี อัตราอยละ 2.6 เป็นนักโทษที่มีอายุกว่า 60 ปี

การคุณประพฤติ⁶¹ (Probation) การคุณประพฤติจะนำมายใช้เมื่อมีกระบวนการรอการลงโทษ หรือพักการลงโทษหลังจากที่ได้จำคุกไปแล้ว หรือเมื่อมีการเปลี่ยนรูปแบบการลงโทษ (Detention) สามารถควบคุมด้วยผู้กระทำความผิดนอกเขตเรือนจำได้ อาจควบคุมที่สถานพยาบาลสถาบันต่างๆ หรืออาจเป็นที่อยู่อาศัยของผู้นั้นเอง ภายใต้เงื่อนไขแห่งการคุณประพฤติ (Supervision of Conduct) และผู้กระทำผิดจะถูกควบคุมความประพฤติโดยเจ้าพนักงานคุณประพฤติ (Probation Officers) การคุณประพฤติใช้ได้กับผู้ใหญ่รวมทั้งเด็กและเยาวชนด้วย กระบวนการรอการคุณประพฤติจะสิ้นสุดต่อเมื่อ ผู้กระทำผิดได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขของการคุณประพฤติถูกต้องครบถ้วนตามเวลาที่กำหนด หรืออาจสิ้นสุดเมื่อผู้กระทำผิดฝ่าฝืนเงื่อนไขแห่งการคุณประพฤติและต้องถูกนำมารงโายน้ำจ่าย จำคุกอีกครั้ง สอดคล้องการคุณประพฤติในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ในปี 2002 ปรากฏดังนี้

ตารางที่ 4.8 สอดคล้องการคุณประพฤติในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ในปี 2002

	Periods of Probation		Probation Under			
	Total	Percentage	Adult law		Juvenile law	
Total	161,211	100	125,278	78	35,933	22

ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน คำนึงถึงผลเสียของการลงโทษจำคุกที่มีระยะเวลาสั้นอย่างมาก ประมวลกฎหมายอาญาในปัจจุบัน มาตรา 38 จึงบัญญัติว่า โทษจำคุกนั้นต้องจำคุกอย่างน้อยหนึ่งเดือน และในวรรคสองกำหนดโทษจำคุกไว้สูงสุดไว้เพียง 15 ปี⁶²

กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ปรากฏในกฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ. 1976 แก้ไขเพิ่มเติมครั้งล่าสุด ค.ศ. 2001 ใช้บังคับมาจนถึงปัจจุบัน ปรากฏสาระสำคัญดังนี้

1. หลักเกณฑ์พื้นฐานการบังคับโทษจำคุก⁶³

1.1 ภารกิจของการบังคับโทษจำคุก มี 5 ประการดังนี้

1. ผู้ต้องขังต้องสามารถที่จะดำเนินชีวิตในอนาคตต่อไปโดยปราศจากความผิดอาญาอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม

⁶¹ Jorg-Martin Jehle. c Op.cit.. p.41-42.

⁶² คณิต ณ นคร ๘ (2547). กฎหมายอาญาภาคทั่วไป. หน้า 375.

⁶³ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ. 1796.

มาตรา 2 และมาตรา 3.

2. การบังคับไทยจำคุก ต้องตอบสนองการคุ้มครองสาธารณชนต่อการกระทำความผิดในต่อๆ ไปด้วย

3. การคำนึงชีวิตของบุคคลในการบังคับไทย ต้องให้เป็นไปตามปกติธรรมชาติให้มากที่สุดเท่าที่สามารถจะทำได้

4. ผลร้ายทั้งหลายจากการสูญเสียเสรีภาพจะต้องหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดขึ้น

5. การบังคับไทยจัดต้องกระทำเพื่อช่วยเหลือให้ผู้ต้องขัง สามารถกลับมาใช้ชีวิตที่มีเสรีภาพต่อไปได้

1.2 ฐานะตามกฎหมายของผู้ต้องขัง⁶⁴

1. ผู้ต้องขังต้องร่วมมือในการกำหนดการบำบัดของตน และในการบรรลุชื่งชุดมุ่งหมายของการบังคับไทย ความพร้อมของผู้ต้องขังสำหรับการบำบัดจักต้องได้รับการปลูกเร้าและส่งเสริมให้เกิดขึ้น

2. ผู้ต้องขังต้องอยู่ภายใต้การจำกัดเสรีภาพตามกฎหมายนี้ ถ้ากฎหมายนี้มิได้ระบุหลักเกณฑ์พิเศษอย่างใดไว้ ข้อจำกัดต่างๆ ที่จะกำหนดใช้กับผู้ต้องขังจะต้องเป็นข้อจำกัดสำหรับการรักษาความมั่นคงปลอดภัย หรือใช้สำหรับการขัด抗拒ก่อความที่ร้ายแรงต่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเรือนจำที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้เท่านั้น

2. การวางแผนการบังคับโทษ

ในการรับตัวผู้ต้องขังจะกระทำการโดยมีผู้ต้องขังอื่นอยู่ร่วมด้วยไม่ได้ ผู้ต้องขังต้องได้รับการแจ้งให้ทราบถึงสิทธิและหน้าที่ของเขาร หลังจากการรับตัว ผู้ต้องขังจะต้องได้รับการตรวจร่างกายทันทีและต้องนำตัวผู้ต้องขังไปพบผู้ที่เป็นผู้บัญชาการเรือนจำหรือหัวหน้าแผนกรับตัว⁶⁵

2.1 การสำรวจเพื่อบำบัดหลังจากที่ได้มีการรับตัวผู้ต้องขังแล้วจะต้องเริ่มด้วยการค้นหาบุคคลิกภาพและความเป็นไปของชีวิตของผู้ต้องขัง การค้นหาดังกล่าวอาจละเอียด ได้ เมื่อคำนึงถึงระยะเวลาของการบังคับโทษแล้วกรณีไม่เปิดช่องให้กระทำเช่นนั้นได้⁶⁶

⁶⁴ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.

มาตรา 4.

⁶⁵ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.

มาตรา 5.

⁶⁶ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.

มาตรา 6 (1).

การตรวจสอบต้องครอบคลุมพฤติกรรมทั้งหลาย ซึ่งการได้รู้ถึงข้อนี้จำเป็นสำหรับการนำบัดผู้ต้องขังอย่างมีแผนในการบังคับไทยและสำหรับการกลับเข้าสู่สังคม หลังการพ้นโทษ ของผู้ต้องขัง⁶⁷

2.2 แผนในการบังคับไทย⁶⁸ จะต้องกำหนดจากผลของการสำรวจเพื่อนำบัด ต้องจัดให้สอดคล้องกับการพัฒนาการของผู้ต้องขัง กำหนดระยะเวลาที่คาดหมายได้ และอย่างน้อยต้องระบุเกี่ยวกับมาตรการดังต่อไปนี้

- 1) การให้เข้าอยู่ในการบังคับไทยปิดหรือการบังคับไทยเปิด
- 2) การเข้าไปอยู่ในสถานที่บำบัดทางสังคม
- 3) การให้อ่ายံรวมกันเป็นกลุ่มหรือบำบัดเป็นกลุ่ม
- 4) งานที่ให้ทำ การฝึกอาชีพ การศึกษา
- 5) กิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง
- 6) มาตรการช่วยเหลือและมาตรการบำบัดพิเศษ
- 7) การผ่อนปรนการบังคับไทย
- 8) มาตรการที่จำเป็นสำหรับการเตรียมการปล่อย

2.3 การย้ายและการเปลี่ยนที่คุณขัง⁶⁹ ผู้ต้องขังอาจถูกย้ายที่คุณขังไปบังคับไทยในเรือนจำอื่นเพื่อการบำบัดหรือเตรียมการกลับเข้าสู่สังคม หรือจำเป็นต้องกระทำนี้ของจากเหตุผลของการจัดองค์การบังคับไทย หรือเหตุผลอื่นๆ ที่สำคัญ

ผู้ต้องขังจะต้องถูกย้ายไปอยู่ในสถานบำบัดทางสังคม เมื่อถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดตามมาตรา 174 ถึงมาตรา 180 หรือ 182 ให้ลงโทษจำคุกกว่าสองปี และการบำบัดในสถานบำบัดทางสังคมจะเป็นผลดีกับเขา ผู้ต้องขังอาจต้องย้ายกลับมาที่เดิม ถ้าจุดมุ่งหมายของการบำบัดไม่บรรลุผลเนื่องมาจากสาเหตุของตัวผู้ต้องขังเอง

ผู้ต้องขังอาจถูกย้ายไปอยู่สถานบำบัดทางสังคม และใช้เครื่องมือบำบัดพิเศษและการช่วยเหลือ ซึ่งจะให้ผลดีในการกลับเข้าสู่สังคม โดยด้วยความยินยอมของผู้ต้องขังและความยินยอมจากหัวหน้าสถานบำบัดทางสังคม

⁶⁷ กฎหมายว่าด้วยการบังคับไทยและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.

มาตรา 6 (2).

⁶⁸ กฎหมายว่าด้วยการบังคับไทยและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.

มาตรา 7.

⁶⁹ กฎหมายว่าด้วยการบังคับไทยและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.

มาตรา 8-9.

2.4 การบังคับไทยที่เปิดและปิด⁷⁰ ด้วยความยินยอมของผู้ต้องขังอาจถูกส่งตัวไปบังคับไทยในสถานที่เปิดเป็นการเหมาะสม และไม่เป็นที่เกรงว่าจะหลบหนี หรือใช้โอกาสไปกระทำความผิดอาญาอีก ในกรณีอื่นผู้ต้องขังต้องอยู่ในการบังคับไทยปิด

2.5 การผ่อนปรนการบังคับไทย⁷¹ อาจกำหนดให้ผู้ต้องขังออกไปนอกเรือนเพื่อทำงานภายในได้การควบคุมของเจ้าหน้าที่ หรือปราศจากการควบคุม การผ่อนปรนต้องกระทำด้วยความยินยอมของผู้ต้องขังเมื่อไม่เป็นที่เกรงว่าจะหลบหนีหรือไปกระทำความผิดอาญา

2.6 การลาการคุณชั้ง⁷² ผู้ต้องขังอาจได้รับการลาการคุณชั้งได้ไม่เกิน 21 วัน ต่อหนึ่งปี เมื่อถูกจำคุกมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 เดือน กรณีจำคุกตลอดชีวิตจะลาจำคุกได้เมื่อรับโทษมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี นับวันลาเป็นวันที่ถูกบังคับไทยด้วย

ผู้บัญชาการเรือนจำมีอำนาจออกคำสั่งเกี่ยวกับการผ่อนปรนและการลากรณีจะเพิกถอนคำสั่งดูจากพฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายหลัง ผู้ต้องขังใช้มาตรการโดยมิชอบ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง⁷³

2.7 การเตรียมการปล่อย⁷⁴ ผู้ต้องขังจะได้รับการผ่อนปรน และอาจถูกย้ายไปอยู่เรือนจำเปิด ระหว่างระยะเวลา 3 เดือนก่อนปล่อยตัวอาจอนุญาตให้ลาเป็นพิเศษไม่เกิน 1 สัปดาห์ เพื่อเตรียมการปล่อยได้ ผู้ที่ออกจากเรือนจำโดยไม่ต้องควบคุมในระหว่างเวลา 9 เดือนก่อนการปล่อยตัว อาจได้รับอนุญาตให้ลาเป็นพิเศษได้ไม่เกิน 6 วันต่อเดือน

2.8 วันเวลาปล่อย⁷⁵ ผู้ต้องขังต้องได้รับการปล่อยตัวในวันสุดท้ายของเวลาการจำคุก ต้องกระทำการเข้าครุ กรณีจะอย่างไรก็ตามต้องกระทำการก่อนเที่ยงวัน กรณีติดวันหยุด ผู้ต้องขังอาจ

⁷⁰ กฎหมายว่าด้วยการบังคับไทยและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.
มาตรา 10.

⁷¹ กฎหมายว่าด้วยการบังคับไทยและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.
มาตรา 11.

⁷² กฎหมายว่าด้วยการบังคับไทยและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.
มาตรา 13.

⁷³ กฎหมายว่าด้วยการบังคับไทยและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.
มาตรา 14.

⁷⁴ กฎหมายว่าด้วยการบังคับไทยและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.
มาตรา 15.

⁷⁵ กฎหมายว่าด้วยการบังคับไทยและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.
มาตรา 16.

ได้รับการปล่อยในวันนั้นหรือวันทำงานก่อนวันสุดท้าย วันเวลาปล่อยอาจเลื่อนขึ้นมาได้ไม่เกิน 2 วัน เมื่อมีเหตุผลสำหรับการปล่อยนั้น

3. ที่พักและสุขกรรมผู้ต้องขัง⁷⁶

3.1 ที่พักระหว่างการทำงานและการใช้เวลาว่าง ผู้ต้องขังต้องทำงาน ศึกษาอบรมฝึกอาชีพ อาชีวบำบัดและทำกิจกรรมงานอื่นในระหว่างเวลาทำงาน อยู่ในอำนาจผู้บัญชาการเรือนจำเป็นผู้มีอำนาจตลอดทั้งօอกกฎหมายพิเศษต่างๆ

ระหว่างการทำงานและระหว่างเวลาว่างอาจถูกจำกัด เมื่อเกรงว่าจะเกิดอิทธิพลที่มีผลเสียหายกับผู้ต้องขังอื่น เพื่อความสงบเรียบร้อยของเรือนจำ โดยความยินยอมของผู้ต้องขัง

3.2 ที่พักระหว่างการพักผ่อน หลักการคือ ผู้ต้องขังต้องอยู่ในห้องของตนโดยลำพัง เว้นแต่ การอยู่ด้วยกันจะทำได้เมื่อผู้ต้องขังคนใดคนหนึ่งต้องได้รับความช่วยเหลือ หรือเมื่ออาจมีอันตรายต่อชีวิตหรืออนาคตของผู้ต้องขังคนหนึ่งคนใด ให้กระทำการช่วยเหลือ แต่ต้องกระทำเนื่องจากมีเหตุที่บังคับให้จำเป็นต้องทำ

ในการบังคับโทษที่เปิด โดยความยินยอมของผู้ต้องขังอาจจัดให้อยู่ร่วมกันได้ เมื่อไม่มีอิทธิพลใดๆ ที่อาจก่อความเสียหาย

3.3 การจัดห้องขังและการครอบครองทรัพย์สินผู้ต้องขัง ผู้ต้องขังอาจได้รับอนุญาตให้จัดห้องขังได้ตามความเหมาะสม ให้มีรูปของบุคคลผู้ใกล้ชิดและของที่ระลึกที่มีค่าในทางส่วนตัวได้ ห้ามใช้สิ่งบังตาและวัตถุใดๆ ที่บังการมองเห็นได้ของห้องขัง หรือสิ่งอื่นที่เป็นอันตรายต่อความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อย

เสื้อผ้า จะต้องสวมเสื้อผ้าของเรือนจำ ในการออกไปนอกเรือนจำ ผู้บัญชาการเรือนจำอาจอนุญาตให้สวมเสื้อผ้าของตนเองได้

3.4 อาหาร การประกอบอาหารและคุณภาพของอาหาร ต้องอยู่ในการควบคุมดูแลทางการแพทย์ สอดคล้องกับข้อปฏิบัติทางศาสนา

3.5 การซื้อสิ่งของ ผู้ต้องขังอาจซื้อสิ่งของต่างๆด้วยเงินประจำตัวหรือเงินติดกระเพา ผ่านทางเรือนจำ ภายใต้การกำกับดูแลของเรือนจำ

⁷⁶ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ พ.ศ.1796.
ลักษณะที่ 3 มาตรา 17-22.

4. การติดต่อสื่อสาร และการออกนอกรีือนจำ⁷⁷

หลักเกณฑ์พื้นฐานในเรื่องนี้ ต้องได้รับการส่งเสริม ภายใต้กฎหมายนี้

4.1 การเยี่ยมและห้ามเยี่ยม ผู้ต้องขังต้องได้รับอนุญาตให้เยี่ยมอย่างน้อย 1 ชั่วโมงต่อเดือน โดยการเยี่ยมนั้นเป็นการส่งเสริมการบำบัดหรือการกลับสู่สังคมของผู้ต้องขัง หรืออาจเป็นเรื่องส่วนตัวผู้ต้องขังในทางกฎหมายหรือธุรกิจ⁷⁸ รวมตลอดทั้งการเยี่ยมของหน่วยความด้วย⁷⁹ การเยี่ยมต้องอยู่ในการควบคุมดูแลด้วยเหตุผลของการบำบัด ความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยของเรือนจำ การสนทนาก็จะอยู่ในความควบคุมดูแล ได้เฉพาะเมื่อจำเป็นในการเฉพาะเท่านั้น การเยี่ยมของหน่วยในคืออาญาจะไม่มีการควบคุมดูแล ถึงของต่างๆ จะมอบให้ผู้ต้องขังในการเยี่ยมได้ เมื่อได้รับอนุญาตเท่านั้น⁸⁰

การห้ามเยี่ยม เป็นอำนาจของผู้บัญชาการเรือนจำที่อาจสั่งห้ามได้ กรณีเพื่อความปลอดภัยหรือความสงบเรียบร้อยของเรือนจำ หรือในกรณีผู้เยี่ยมนิใช่บุคคลในครอบครัวของผู้ต้องขังและเป็นที่เกรงว่าผู้เยี่ยมจะมีอิทธิพลต่อผู้ต้องขังหรือขัดขวางการกลับสู่สังคมของผู้ต้องขัง⁸¹

4.2 การสื่อสารทางจดหมาย⁸² ผู้ต้องขังมีสิทธิส่งหรือรับจดหมายโดยไม่จำกัด ส่งหรือรับโดยผ่านทางเรือนจำ ผู้บัญชาการเรือนจำมีอำนาจสั่งห้ามการติดต่อทางจดหมาย เมื่อปรากฏว่าจะมีผลเกี่ยวกับความปลอดภัย หรือความสงบเรียบร้อยของเรือนจำ กรณีไม่ใช่บุคคลในครอบครัวผู้ต้องขัง หรือเกรงว่าการติดต่อทางจดหมายจะมีอิทธิพลเป็นที่เสียหายต่อผู้ต้องขัง หรือเป็นการขัดขวางต่อการกลับเข้าสู่สังคม โดยทั่วไปด้วยประวัติผู้ต้องขังกับหน่วยห้ามตรวจ

⁷⁷ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโถยและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.
ลักษณะที่ 4 มาตรา 23-36.

⁷⁸ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโถยและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.
มาตรา 24.

⁷⁹ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโถยและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.
มาตรา 26.

⁸⁰ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโถยและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.
มาตรา 27.

⁸¹ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโถยและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.
มาตรา 25.

⁸² กฎหมายว่าด้วยการบังคับโถยและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.
มาตรา 28-30.

ขาดหมายของผู้ต้องขังที่มีถึงสภากแห่งสหพันธ์สาธารณะและสภากแห่งมารัฐ ตลอดจนสมาชิกแห่งสภากังล่าว สภายุโรป ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป คณะกรรมการขัดป้องกันการกระทำทารุณกรรมและการปฏิบัติอันไร้มนุษยธรรม หรือการกระทำอันเป็นการกดซี่บ่เมหง และถึงผู้แทนเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลแห่งสหพันธ์สาธารณะและมารัฐจะไม่มีการตรวจสอบได้จากหน้าของเช่นนี้และระบุผู้ส่งไว้

ผู้บัญชาการเรือนจำมีอำนาจกักจดหมายได้ ถ้าปรากฏว่าเกี่ยวกับการบังคับไทย หรือความปลอดภัย ความสงบเรียบร้อย ภาวะอันตรายหรือข้อความในจดหมายจะก่อให้เกิดความผิดอาญาหรือความผิดในทางปกครอง จดหมายมีเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพของเรือนจำอันอาจก่อให้เกิดความเสียหาย เนื้อหาเป็นการดูหมิ่นที่ร้ายแรง หรือมีข้อความที่เป็นอันตรายต่อการกลับเข้าสู่สังคมของผู้ต้องขังอื่น หรือมีรูปแบบของจดหมายลับ อ่านไม่ออก อ่านไม่เข้าใจ ใช้ภาษาต่างประเทศโดยปราศจากความจำเป็นและสมควร

4.3 โทรศัพท์และโทรเลข⁸³ ผู้ต้องขังอาจได้รับอนุญาตให้ใช้โทรศัพท์หรือส่งโทรเลขได้ การควบคุมดูแลการพูดโทรศัพท์มีความจำเป็นต้องกระทำ คู่สนทนากองผู้ต้องขังจะต้องทราบก่อนการสนทนาก

4.4 พัสดุไปรษณีย์⁸⁴ อาจรับพัสดุไปรษณีย์ที่มีอาหารและเครื่องบริโภคได้จำนวน 3 ครั้งต่อปี มีระยะเวลาห่างกันตามสมควร การรับมากกว่านี้ต้องได้รับอนุญาต พัสดุต้องเปิดต่อหน้าผู้ต้องขัง สิ่งของต้องห้ามที่ส่งมอบให้ผู้ต้องขังต้องส่งคืนผู้ส่ง ของที่อาจเป็นอันตรายในการส่งหรือในการเก็บรักษาอาจถูกทำลายเสียได้ การรับพัสดุไปรษณีย์อาจถูกสั่งห้ามชั่วคราวได้ เมื่อสิ่งดังกล่าวอาจเป็นอันตรายต่อกำลังปอดภัยและความสงบเรียบร้อยของเรือนจำอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

4.5 การลา การออกนอกเรือนจำและการนำตัวออกนอกเรือนจำ⁸⁵ ผู้บัญชาการเรือนจำ มีอำนาจอนุญาตให้ผู้ต้องขังออกนอกเรือนจำ โดยการลาได้ไม่เกิน 7 วัน เว้นแต่เป็นการลาที่มีเหตุสำคัญเป็นการเจ็บป่วยที่เป็นอันตรายแก่ชีวิต หรือเนื่องจากการตายของบุคคลในครอบครัว ข้อเรียกร้องในการลาจะต้องไม่ขัดขวางการบำบัดหรือการกลับเข้าสู่สังคม

⁸³ กฎหมายว่าด้วยการบังคับไทยและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.

มาตรา 32.

⁸⁴ กฎหมายว่าด้วยการบังคับไทยและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.

มาตรา 33.

⁸⁵ กฎหมายว่าด้วยการบังคับไทยและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.

มาตรา 35-36.

ผู้ต้องขังคนใดต้องไปปรากฏตัวในศาลตามหมายศาล มีสิทธิลาได้เมื่อไม่เกรงว่าจะมีการสอบหนนี่หรือการทำการอันมิชอบ กรณีที่เป็นผู้ต้องขังที่ไม่อาจลาได้ ทางเรือนจำต้องนำไปศาลแม้อาจจะมีการสอบหนนี่หรือการอันมิชอบ

5. การทำงาน การศึกษาและการศึกษาเพิ่มเติม

5.1 การมอบหมาย เป็นการใช้การทำงานเพื่อบำบัด การอบรมและการศึกษาอบรมเพิ่มเติม ต้องตอบสนองจุดมุ่งหมายให้ผู้ต้องขังสามารถยึดเป็นอาชีพหลังการปล่อยตัวได้ ผู้ต้องขังที่มีความสามารถต้องได้รับโอกาสในการฝึกวิชาชีพเพิ่มเติมกรณีที่ไม่สามารถให้ฝึกวิชาชีพได้จะต้องมอบหมายงานอื่นให้ ถ้าผู้ต้องขังไม่สามารถทำงานที่มีรายได้ต้องให้เข้าทำงานที่เป็นการบำบัดแทน

5.2 การศึกษา⁸⁶ ผู้ต้องขังที่ยังไม่จบชั้นมัธยม ต้องมีการจัดให้มีการศึกษาในวิชาที่จะนำไปสู่การจบการศึกษา การศึกษาต้องกระทำระหว่างการทำงาน

5.3 การทำงาน⁸⁷ ผู้ต้องขังมีสิทธิเลือกทำงาน ฝึกวิชาชีพ หรืออบรมอาชีพเพิ่มเติมนอกเรือนจำได้อย่างอิสระ ถ้าสิ่งดังกล่าวอยู่ในแผนการบังคับโทษที่ตอบสนองจุดมุ่งหมาย เพื่อให้มีความสามารถทำ หรือยึดเป็นอาชีพหลังการปล่อยตัวและไม่จัดต่อเหตุผลพิเศษของการบังคับโทษ ในในรับรองการจบการศึกษา หรือการศึกษาเพิ่มเติมจะต้องไม่ปราศจากความว่าเป็นความสำเร็จในระหว่างการคุมขังของผู้ได้รับ⁸⁸

5.4 หน้าที่ในการทำงาน⁸⁹ ผู้ต้องขังมีหน้าที่ต้องทำงาน ทำกิจกรรมบำบัดด้วยการทำงาน หรือทำกิจกรรมอื่นที่ได้รับมอบหมาย มีหน้าที่ต้องช่วยเหลืองานในเรือนจำมีกำหนดไม่เกิน 3 เดือน ต่อปี ด้วยความยินยอม การทำงานหรือการเพิกถอนการทำงานในธุรกิจของเอกชนจะต้องได้รับความยินยอมของผู้ต้องขัง

⁸⁶ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.

มาตรา 38.

⁸⁷ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.

มาตรา 39.

⁸⁸ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.

มาตรา 40.

⁸⁹ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.

มาตรา 41.

5.5 การว่างเว้นจากการทำงาน⁹⁰ การที่ผู้ต้องขังได้ทำงานตามที่ได้รับมอบหมายหรือการช่วยงานเป็นเวลา 1 ปี ผู้ต้องขังมีสิทธิที่จะร้องขอให้ว่างเว้นจากการทำงานได้มีกำหนด 18 วันทำงาน เวลาที่ผู้ต้องขังไม่อาจทำงานได้ เพราะเจ็บป่วยให้นับรวมเข้าด้วยได้ไม่เกิน 6 วันต่อปี

การลาออกจากเรือนจำ ต้องถูกหักออกจากเวลาทำงาน เมื่อผู้ต้องขังหยุดงานและการหยุดงานนั้นมิได้เกิดจากการเจ็บป่วยที่เป็นอันตรายแก่ชีวิต หรือเนื่องจากความตายนองบุคคล ใกล้ชิด ผู้ต้องขังต้องได้รับค่าแรงสำหรับเวลาทำงานด้วย

5.6 ค่าตอบแทนการทำงาน⁹¹ ผู้ต้องขังทำงานมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนการทำงานนั้น ตามกฎหมาย ค่าตอบแทนในการทำงานให้คิดตามผลงานและลักษณะของงาน กรณีผลงานต่ำกว่ามาตรฐานอาจถูกตัดร้อยละ 75 กรณีที่ผู้ต้องขังได้รับมอบหมายให้ทำกิจกรรมในการบำบัดด้วยการทำงาน ให้ผู้ต้องขังได้รับค่าตอบแทนการทำงานเมื่อผลงานได้มาตรฐาน ให้แจ้งค่าตอบแทนการทำงานเป็นหนังสือให้ผู้ต้องขังทราบ

5.7 เงินสนับสนุนการศึกษา ถ้าผู้ต้องขังที่เข้ารับการฝึกอาชีพ หรือเข้ารับการฝึกอาชีพเพิ่มเติม หรือเข้ารับการศึกษา อาจได้เงินสนับสนุนช่วยเหลือ หากปรากฏว่าไม่มีปัจจัยในการดำรงชีวิต ไม่มีการสนับสนุนจากบุคคลภายนอก ตลอดทั้งสิทธิเกี่ยวกับการประกันสั่งคุม

ในระหว่างการทำงาน ผู้ต้องขังต้องเข้าศึกษาเป็นชั่วโมงหรือวัน หรือตามที่ได้รับมอบหมาย มีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือในจำนวนที่สูงเท่ากับค่าตอบแทนในการทำงาน

5.8 ค่าชดเชยการตกงาน ผู้ต้องขังคนใดไม่สามารถทำงานได้เนื่องจากเหตุอื่นที่มิใช่ความผิดของตนเป็นเวลานานกว่า 1 สัปดาห์ ให้ผู้ต้องขังได้รับค่าชดเชยการตกงาน⁹² ถ้าหลังจากเริ่มงานแล้วเกิดอาการเจ็บป่วยไม่อาจทำงานได้เป็นเวลานานกว่า 1 สัปดาห์ โดยมิใช่ความผิดของตน ต้องได้รับค่าชดเชยการตกงานเช่นเดียวกัน

ัญญาครรภ์ที่ไม่อาจให้งานหรือกิจกรรมให้ทำได้ ต้องได้รับค่าชดเชยการตกงาน 6 สัปดาห์ก่อนการคลอดบุตร และได้รับต่อไปอีก 8 สัปดาห์ กรณีคลอดก่อนกำหนดและการคลอดบุตรแฟดให้ได้รับต่อไปอีก 12 สัปดาห์หลังการคลอดบุตร

⁹⁰ กฎหมายว่าด้วยการบังคับATORYและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.

มาตรา 42.

⁹¹ กฎหมายว่าด้วยการบังคับATORYและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.

มาตรา 43

⁹² กฎหมายว่าด้วยการบังคับATORYและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.

มาตรา 45(1).

นอกเหนือจากการณีที่อยู่มีครรภ์ ค่าชดเชยการติดงานจะต้องได้รับเป็นระยะเวลาสูงสุด 6 เดือนต่อปี หากกว่านั้นจะได้รับเมื่อไม่ได้รับค่าตอบแทนการทำงานใหม่ หรือค่าชดเชยการติดงานใหม่อย่างน้อย 1 ปี ในกรณีผู้ต้องขังได้เงินอุดหนุนตามกฎหมายประกันสังคมแห่งอาณาจักรไว้ไม่มีสิทธิได้รับเงินค่าชดเชยติดงาน

5.9 เงินติดกระเพา เงินประจำเดือน⁹³ ผู้ต้องขังที่ขาดหรือพิการ ไม่สามารถทำงานได้ หรือไม่เคยได้รับค่าชดเชยการติดงานเลย หรือไม่ได้รับค่าชดเชยการติดงาน ให้มีสิทธิได้รับเงินติดกระเพาตามสมควรถ้าเขายังต้องการ ในเรื่องนี้ให้ปรับใช้กับผู้ต้องขังที่ไม่ได้รับค่าแรงงานสำหรับการทำงาน

ผู้ต้องขังมีสิทธิใช้เงินที่กำหนดตามกฎหมายนี้อย่างน้อย 30 มาร์คต่อเดือน และใช้เงินติดกระเพาในการซื้อสิ่งของและอื่นๆ ผู้ต้องขังที่ทำงานภายนอกหรือได้รับอนุญาตให้ทำงานที่ต้องการทำด้วยตนเอง เงินประจำเดือนจะถูกกำหนดจากเงินรายได้

เรื่องขั้นของค่าแรง กระทรวงยุติธรรม โดยความเห็นชอบของกระทรวงแรงงานและระเบียบสังคมและด้วยความยินยอมของสถาที่ปรึกษาแห่งสหพันธ์รัฐมีอำนาจออกกฎหมาย⁹⁴

5.10 ค่าอุปการะเลี้ยงดู ผู้ต้องขังมีสิทธิยื่นคำร้องให้จ่ายเงินจากรายได้ของตนให้แก่ผู้มีสิทธิหรือบุคคลที่สามเป็นค่าอุปการะเลี้ยงดูได้⁹⁵

5.11 ค่าใช้จ่ายในการขัง จากจำนวนเงินที่กำหนดตามกฎหมายนี้และจากจำนวนเงินที่ได้จากการทำงาน ให้หักเป็นค่าใช้จ่ายในการขัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้กำหนดค่าเฉลี่ยทุกปี ตามอัตราค่าครองชีพในวันที่ 1 ตุลาคมในปีก่อนหน้านั้น และให้ประกาศในหนังสือแจ้งประกาศสหพันธ์รัฐ ค่าใช้จ่ายในการขังอาจถูกกำหนดจากส่วนที่ไม่มีการค้ำประกันได้ อย่างไรก็ตามจะกำหนดให้ระบบท่อเงินเดือนหรือค่าอุปการะเลี้ยงดูไม่ได้ ในการทำงานเองอาจตกลอยู่ภายใต้เงื่อนไขว่าผู้ต้องขังต้องถูกหักเป็นค่าใช้จ่ายในการขังรายเดือนเป็นการล่วงหน้า⁹⁶

5.12 เงินออม เงินรายได้ให้แยกฝ่าไว้เป็นเงินออมสำหรับช่วยเหลือผู้ต้องขังในการดำรงชีพที่จำเป็นและเป็นค่าอุปการะเลี้ยงดูให้เพียงพอสำหรับ 4 สัปดาห์หลังการปล่อย เงินออมให้จ่ายเมื่อปล่อยตัว เจ้าหน้าที่บังคับไทยอาจโอนเงินทั้งหมดหรือบางส่วนให้ผู้คุมประพฤติหรือองค์กร

⁹³ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.

มาตรา 46-47.

⁹⁴ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.

มาตรา 48.

⁹⁵ มาตรา 49.

⁹⁶ มาตรา 50.

ช่วยเหลือผู้ต้องขัง เพื่อพิจารณาว่าเงินดังกล่าวจะใช้อย่างไรใน 4 สัปดาห์แรกหลังการปล่อยตัว โดยต้องแยกเงินดังกล่าวออกต่างหากจากทรัพย์ของผู้ต้องขัง ด้วยความยินยอมของผู้ต้องขังอาจมีการโอนเงินให้ผู้ที่ต้องอุปการะเลี้ยงดูได้โดยตรง ผู้บัญชาการเรือนจำมีอำนาจสั่งให้ใช้เงินออมนั้นเพื่อประโยชน์ในการกลับเข้าสู่สังคมของผู้ต้องขัง⁹⁷

5.13 เงินส่วนตัว รายได้ของผู้ต้องขังที่มิใช้เงินประจำเดือน ค่าใช้จ่ายในการกักขัง ค่าอุปการะเลี้ยงดู หรือเงินออม ให้จดไว้เป็นเงินส่วนตัวของผู้ต้องขัง⁹⁸

6. การปฏิบัติภารกิจในทางศาสนา⁹⁹

6.1 การฝึกจิต การปฏิบัติภารกิจในทางศาสนาจะถูกปฏิรูปให้ ต้องได้รับการช่วยเหลือในการติดต่อ กับนักบวชในทางศาสนา ผู้ต้องขังมีสิทธิครอบครองหนังสือเกี่ยวกับศาสนา กรณีอาจถูกยึดหากใช้โดยมิชอบ และอาจมีวัตถุทางศาสนาได้ตามสมควร

6.2 พิธีกรรมในทางศาสนา ผู้ต้องขังมีสิทธิเข้าร่วมในในพิธีกรรมทางศาสนาตามความเชื่อของตน ได้รับอนุญาตให้ฟังสาดหรือร่วมกิจกรรมของศาสนาอื่นเมื่อนักบวชศาสนานั้นเห็นชอบ บางกรณีอาจต้องห้าม ไม่ให้ร่วมสาด หรือมีกิจกรรมทางศาสนาอื่น เมื่อเป็นภัยร้ายแรงต่อความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อย อย่างไรก็ตามจะต้องฟังความเห็นของนักบวชแห่งศาสนา ก่อนการปฏิเสธเห็นนั้น

7. การดูแลสุขภาพอนามัย

7.1 หลักการทั่วไป¹⁰⁰ สุขภาพอนามัยทางกายและทางจิตของผู้ต้องขัง จะต้องได้รับการดูแลไม่ถูกกระทำระเหื่อน ได้รับการดูแลด้วยมาตรการที่จำเป็นในการคุ้มครองสุขภาพอนามัย และความสะอาด

⁹⁷ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.

มาตรา 51.

⁹⁸ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.

มาตรา 52.

⁹⁹ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.

มาตรา 53-55.

¹⁰⁰ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.

มาตรา 56.

7.2 การตรวจสุขภาพและการรักษาพยาบาล¹⁰¹ ผู้ต้องขังที่มีอายุ 35 ปีบริบูรณ์ต้องได้รับการตรวจป้องกันโรคทุก 2 ปีโดยแพทย์โรคเกี่ยวกับหัวใจและความดันโลหิต โรคไต โรคเบาหวาน ผู้ต้องขังมีสิทธิร้องขอให้ตรวจป้องกันโรคมะเร็งปีละ 1 ครั้ง สำหรับผู้ต้องขังหลังอายุครบ 40 ปี ชายอายุครบ 45 ปี

ผู้ต้องขังหลังมีบุตรพักอาศัยอยู่ด้วยในเรือนจำมีสิทธิขอให้ตรวจป้องกันโรคจนบุตรมีอายุครบ 6 ปี ผู้ต้องขังที่มีอายุ 14 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี มีสิทธิร้องขอให้ตรวจเพื่อป้องกันโรคเกี่ยวกับฟัน 1 ครั้ง ในระยะเวลา 6 เดือน ตรวจอนามัยของช่องปาก สภาพของเหงือก โรคฟันผุ

ผู้ต้องขังมีสิทธิได้รับการรักษาด้วยยาและเวชภัณฑ์อื่นๆ เพื่อบำบัดความอ่อนแอดองสุขภาพอนามัยที่จะนำไปสู่ความเจ็บป่วยที่คาดหมายได้ ป้องกันอันตรายของพัฒนาการทางอนามัยของเด็ก หรือเพื่อหลีกเลี่ยงความจำเป็นในการรักษาพยาบาล

7.3 การรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย¹⁰² เมื่อเจ็บป่วยเพื่อป้องกันไม่ให้อาการเลวร้ายยิ่งขึ้น บรรเทาอาการเจ็บป่วย ต้องให้มีการรักษาทางแพทย์ ทันตแพทย์ การดูแลด้วยอุปกรณ์ต่างๆ ยา บริการทางแพทย์และบริการเสริมสำหรับคุณประพฤติ ตลอดจนความเครียดและการบำบัดด้วยการทำงาน เมื่อไม่ขัดแข้งกับการบังคับโทษ

ผู้ต้องขังมีสิทธิได้รับการดูแลด้วยอุปกรณ์ช่วยเกี่ยวกับสายตาและการได้ยิน เครื่องเติมร่างกาย อุปกรณ์ช่วยในการกระดูกและอื่นๆ ที่จำเป็นเฉพาะกรณี เมื่อคำนึงถึงระยะเวลาการจำคุกแล้วมีความชอบธรรม ไม่ขัดแข้งกับการบังคับโทษ

ในระหว่างขณะการพักผ่อนหรือการออกนอกร่องกิจ ผู้ต้องขังมีสิทธิเรียกร้องต่อเจ้าหน้าที่บังคับโทษให้มีการรักษาในเรือนจำที่มีอำนวยหนีตอนเท่านั้น

ในด้านทันตกรรม เกินช่วยค่าฟันปลอมและการครอบฟัน หน่วยงานยุติธรรมแห่งมลรัฐจะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด

สิทธิเรียกร้องในการรับบริการย้อมสะคุดหยุดลงเมื่อผู้ต้องขังได้ประกันสุขภาพเนื่องมาจากการทำงาน

ด้วยความเห็นชอบของผู้ต้องขัง พนักงานบังคับโทษอาจจัดให้ผู้ต้องขังได้รับการบริการทางแพทย์ เป็นตนว่าการผ่าตัด หรือมาตรการเสริมที่ส่งเสริมการกลับสู่สังคม ค่าใช้จ่ายเพื่อ

¹⁰¹ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796. มาตรา 57.

¹⁰² กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796. มาตรา 58-65.

การดังกล่าวให้ตกเป็นของผู้ต้องขังถาวรและของผู้ต้องขังยังสามารถรับได้ และวัตถุประสงค์ของการนำบัดไม่เป็นการขาดทางกับการบังคับโดย

7.4 การย้ายที่เมื่อป่วย เมื่อป่วยอาจถูกขับไปโรงพยาบาลของเรือนจำหรือเรือนจำอื่นที่เหมาะสมกับการรักษาพยาบาล กรณีที่ไม่สามารถรักษาภายในเรือนจำได้ให้ทำการย้ายให้ทันกับอาการ

7.5 การอยู่กลางแจ้ง จะต้องจัดให้ผู้ต้องขังได้อยู่กลางแจ้งอย่างน้อยวันละ 1 ชั่วโมงถ้าอากาศเป็นใจสำหรับเวลาที่กำหนดไว้นั้น

7.6 การบอกกล่าวเมื่อป่วย เสียชีวิต¹⁰³ กรณีผู้ต้องขังป่วยหนัก จะต้องแจ้งให้ญาติบุคคลที่ผู้ต้องขังให้ความเชื่อถือ หรือผู้แทนตามกฎหมายทราบโดยไม่ลักช้า วิธีเดียวกันนี้ให้ใช้กับกรณีเสียชีวิตด้วย

8. การใช้เวลาว่าง¹⁰⁴

ผู้ต้องขังต้องได้รับโอกาสทำกิจกรรมในเวลาว่าง ได้รับโอกาสในการหาความรู้ตลอดถึงการกีฬา การศึกษาทางไกล การสมาคมเป็นกลุ่มในเวลาว่าง

8.1 หนังสือพิมพ์และวารสาร ต้องจัดให้มีหนังสือพิมพ์และวารสารให้ผู้ต้องขังในจำนวนที่สมควร หนังสือบางเล่มหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของหนังสือพิมพ์หรือวารสารอาจถูกอยู่ในข้อห้ามได้ ถ้าสิ่งนั้นจะเป็นภัยอย่างมากต่อชุมชนหมายของบังคับโดย หรือต่อความมั่นคงหรือความสงบเรียบร้อยของเรือนจำ

8.2 วิทยุและโทรทัศน์ ผู้ต้องขังสามารถฟังวิทยุของเรือนจำ โทรทัศน์ รายการต้องเลือกโดยคำนึงถึงความประสงค์และความต้องการในการรับรู้ข่าวสารของประชาชนการศึกษา และบันเทิง การรับฟังวิทยุและดูโทรทัศน์อาจมีการสั่งห้ามชั่วคราวหรือห้ามเฉพาะตัวผู้ต้องขังคนหนึ่งคนใดก็ได้ ถ้าการกระทำดังกล่าวเป็นสิ่งจำเป็นที่ไม่อาจละเดียวได้ ในการรักษาความปลอดภัย และความสงบเรียบร้อยของเรือนจำ วิทยุและโทรทัศน์ส่วนตัวอาจอนุญาตให้มีได้

8.3 การครอบครองสิ่งของสำหรับกิจส่วนตัว ผู้ต้องขังอาจได้รับอนุญาตให้มีหนังสือในจำนวนที่เหมาะสมและสิ่งของอื่นที่ใช้สำหรับการเรียนหรือทำกิจส่วนตัวไว้ในครอบครอง เว้นแต่ เป็นการผิดกฎหมาย หรือทำให้ชุมชนหมายของบังคับโดย หรือความปลอดภัยหรือความสงบเรียบร้อยของเรือนจำห้ามได้ คำสั่งอนุญาตดังกล่าวอาจถูกเพิกถอนได้

¹⁰³ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโดย และวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ. 1796. มาตรา 66.

¹⁰⁴ มาตรา 67-70.

9. การสังคมสงเคราะห์¹⁰⁵

ผู้ต้องขังมีสิทธิได้รับการสังเคราะห์จากเรือนจำ เพื่อแก้ปัญหาส่วนตัวของตน

9.1 ความช่วยเหลือในการรับตัว การรับตัวผู้ต้องขังต้องได้รับความช่วยเหลือ เพื่อให้ผู้ไกลชิดได้รับการดูแลและให้ทรัพย์สินทั้งหลายที่อยู่นอกเรือนจำมีความปลอดภัย

9.2 ความช่วยเหลือระหว่างการบังคับโทษ ผู้ต้องขังต้องได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่ในการรักษาสิทธิและหน้าที่ของเขาระหว่างการบังคับโทษ ผู้ต้องขังต้องได้รับการจัดการศึกษาและอบรมที่เหมาะสม รวมถึงการดูแลผู้ต้องขูก่อนเข้าสู่ในความดูแลของทางราชการ และความเสียหายที่เกิดจากการกระทำการผิดกฎหมาย

9.3 ความช่วยเหลือในการปล่อยตัว ผู้ต้องขังต้องได้รับคำแนะนำในการจัดการเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัว เศรษฐกิจ สังคม สถานที่ที่สามารถทำประโยชน์ต่อสังคม ต้องได้รับความช่วยเหลือในการทำงาน ที่พักอาศัย บุคคลที่พึงพาหลังการปล่อยตัว

กรณีผู้ต้องขังไม่มีปัจจัยของตนเพียงพอ จะได้รับความช่วยเหลือจากเรือนจำ ซึ่งค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ตลอดถึงค่าดำเนินชีพและเตื้อผ้าตามความจำเป็น

10. การบังคับโทษผู้ต้องขังหญิง¹⁰⁶

10.1 การทำงานของผู้ที่ตั้งครรภ์และที่เป็นแม่ ผู้ต้องขังที่กำลังตั้งครรภ์และที่เพิ่งคลอดบุตร ให้นำบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแม่ที่ทำงานอันเกี่ยวกับการจัดการสถานที่ทำงาน มาใช้บังคับโดยอนุโลม ระหว่างการตั้งครรภ์ มีสิทธิที่จะได้รับการดูแลทางการแพทย์และการดูแลครรภ์ในเรือนจำ

ในการทำคลอดต้องกระทำในโรงพยาบาลนอกเรือนจำ ถ้าไม่อาจทำได้เนื่องจากเหตุผลพิเศษ ให้ทำคลอดในเรือนจำที่มีแผนกทำคลอด

10.2 ยา เครื่องเวชภัณฑ์และเครื่องมือในการรักษา ต้องจัดให้มีไว้บริการกรณีมีปัญหาการตั้งครรภ์และเกี่ยวพันกับการทำคลอด

10.3 การแจ้งเกิด ให้แจ้งการเกิดต่อเจ้าพนักงานทะเบียนรายภูร์จะหมายเหตุว่าสถานที่เกิดของเด็กเป็นเรือนจำ หรือความเกี่ยวข้องกับเรือนจำหรือการดูแลคุกของแม่ไม่ได้

10.4 มาตรการมีบุตรติดมา ในกรณีที่บุตรของผู้ต้องขังยังไม่ถึงเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ เด็กอาจได้รับอนุญาตให้อยู่ในเรือนจำด้วยความเห็นชอบของผู้มีสิทธิในการกำหนดที่

¹⁰⁵ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.

มาตรา 71-75.

¹⁰⁶ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.

มาตรา 76-80.

อยู่่องเด็ก ในสถานที่ที่มาราอยู่ หากว่าการกระทำนั้นจะเป็นผลดีกับเด็ก ก่อนนำเด็กเข้ามาในเรือนจำให้ฟังความเห็นของสถานเยาวชนประกอบ

ผู้ที่มีหน้าที่อุปการะเลี้ยงดูเด็กต้องรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายของการเข้าพักดังกล่าว สิทธิเรียกร้องค่าใช้จ่ายอาจยกเว้นได้ถ้าการกระทำดังกล่าวอาจจะเป็นการเสียหายแก่การอยู่ร่วมกันของมารดาและบุตร

11. ความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อย¹⁰⁷

ผู้ต้องขังต้องได้รับการกระตุนให้อยู่ร่วมกันอย่างมีระเบียบ หน้าที่และข้อจำกัดทั้งหลายที่ได้วางไว้เพื่อการรักษาความปลอดภัย และความสงบเรียบร้อยของผู้ต้องขัง จะต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสภาพและให้กระบวนการต่อผู้ต้องขังไม่มากไปน้อยกว่าความจำเป็น

11.1 ข้อปฏิบัติ ผู้ต้องขังต้องปฏิบัติตามตารางประจำวันของเรือนจำ ไม่ปฏิบัติดนอน เป็นที่รับกวนการอยู่ร่วมกันอย่างมีระเบียบต่อผู้ดูแลการบังคับไทย ผู้ต้องขังด้วยกัน และบุคคลอื่น ผู้ต้องขังต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ดูแลการบังคับไทยแม้ว่าตนจะรู้สึกว่าคำสั่งนั้นไม่ถูกต้อง งานที่มอบหมายให้กระทำจะหลีกเลี่ยงโดยไม่ได้รับอนุญาตไม่ได้ ห้องขังและสิ่งของที่เรือนจำอนุญาต ต้องรักษาให้เป็นระเบียบเรียบร้อยและแลดูสวยงาม และต้องแจ้งให้ทราบทันทีเกี่ยวกับเหตุการณ์ สำคัญที่จะมีผลอันตรายต่อชีวิตรือร่างกาย

11.2 สิ่งของในครอบครองและเงินส่วนตัว ในการครอบครองหรือรับซึ่งสิ่งของ ที่เจ้าหน้าที่บังคับไทยอนุญาต หรือที่ได้รับความเห็นชอบแล้วเท่านั้น สิ่งที่มีค่าน้อยอาจรับไว้โดยปราศจากความเห็นชอบได้

เจ้าหน้าที่บังคับไทยอาจกำหนดเงื่อนไขในการรับไว้หรือการครอบครองสิ่งของ ได้ สิ่งของที่ติดมาที่ผู้ต้องขังไม่อาจครอบครองได้ให้เก็บไว้ให้เขา ถ้าตามวิธีการและขอบเขต สามารถทำได้ เงินสดให้ทำบัญชีเป็นเงินส่วนตัวของผู้ต้องขัง ผู้ต้องขังต้องได้รับโอกาสได้รับมอบหมายพื้นที่ที่มีความจำเป็นในระหว่างถูกบังคับไทยหรือเมื่อปล่อยตัว ถ้าผู้ต้องขังปฏิเสธที่จะนำ สิ่งของติดตัวมาเนื่องจากสิ่งของเหล่านั้นไม่อาจนำเข้ามาได้ออกไปจากเรือนจำ เจ้าหน้าที่บังคับไทย มีอำนาจที่จะนำสิ่งนั้นออกจากเรือนจำโดยค่าใช้จ่ายของผู้นั้นภาพและสิ่งของอื่นที่เกี่ยวกับมาตรการ ความปลอดภัยของเรือนจำที่เจ้าหน้าที่บังคับไทยทราบ อาจถูกทำลายหรือทำให้ไร้ประโยชน์ได้

11.3 การค้น การค้นตัวผู้ต้องขัง ทรัพย์ห้องขัง สามารถทำได้ ค้นตัวผู้ต้องขังชายให้กระทำโดยผู้ชาย ค้นตัวผู้ต้องขังหญิงให้กระทำโดยหญิง ความอันตรายทางเพศต้องได้รับการดูแล

¹⁰⁷ กฎหมายว่าด้วยการบังคับไทยและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796. มาตรา 81-93.

กรณีเร่งด่วนหรือตามคำสั่งของผู้บัญชาการเรือนจำ การเปลี่ยนเสื้อผ้าที่เกี่ยวเนื่องกับการค้นตัวให้กระทำได้ ผู้ต้องขังชายให้กระทำโดยผู้ชาย ผู้ต้องขังหญิงให้กระทำโดยหญิง ต้องกระทำในห้องที่ไม่เปิดเผย

ผู้บัญชาการเรือนจำอาจวางแผนหลักทั่วไปเกี่ยวกับการค้นในการรับตัวผู้ต้องขัง การพนักงานผู้มาเยี่ยม และกรณีการไม่อนุญาตในเรือนจำ

11.4 การอยู่ในที่ที่ปลอดภัย ผู้ต้องขังคนหนึ่งอาจถูกขำๆไปอยู่ในเรือนจำที่มีความปลอดภัยคือว่า เมื่อเหตุที่จะหลบหนีมีอยู่ หรือมีฉะนั้นความประพฤติของเขารือสภาพของเขาตกลอยู่ในอันตรายต่อความปลอดภัยหรือความสงบเรียบร้อยของเรือนจำ

11.5 มาตรการระบุตัวบุคคล มาตรการระบุตัวบุคคลกระทำโดย การพินพืนที่มือ การถ่ายภาพ การระบุตำแหน่งรูปพรรณร่างกายภายนอก การชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง เอกสารระบุตัวดังกล่าวนี้ให้นำรวมเข้าไว้ในแฟ้มบุคคลของผู้ต้องขัง บุคคลที่ถูกระบุตัวหลังจากปล่อยตัวอาจเรียกร้องให้ทำลายแฟ้มระบุตัวได้ทันที ยกเว้นภาพถ่ายและตำแหน่งรูปพรรณ เมื่อการบังคับโทษหมดสิ้นแล้วต้องแจ้งให้ผู้พิพากษาทราบสิทธินี้ด้วย

11.6 อ่านจับ ผู้ต้องขังที่หลบหนีหรือออกไปนอกเรือนจำโดยไม่ได้รับอนุญาตอาจถูกจับและนำกลับเข้าเรือนจำโดยเข้าหน้าที่บังคับโทษหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ข้อมูลการระบุตัวหรือการจับอาจส่งไปยังเจ้าหน้าที่บังคับโทษหรือพนักงานสอบสวนได้ เท่าที่จำเป็นในการติดตามจับ

11.7 มาตรการมั่นคงพิเศษ ตามความประพฤติหรือสภาพจิตใจที่เกรงว่าจะหลบหนีหรือเป็นอันตรายต่อการใช้กำลังประทุร้ายผู้อื่น หรือทรัพย์หรือเป็นอันตรายต่อการม่าตัวตายหรือทำร้ายตนเอง มาตรการพิเศษที่ทำได้คือ การยึดหรือการเก็บไว้ต่ำๆ การเฝ้าสังเกตในตอนกลางคืน การแยกจากผู้ต้องขังอื่น การเพิกถอนหรือจำกัดการอยู่ในที่แจ้ง การนำไปไว้ในห้องมั่นคงพิเศษที่ปราศจากวัสดุที่เป็นอันตราย และการใช้เครื่องพันธนาการ

การนำตัวออกไปหรือในการขนส่ง การใส่เครื่องพันธนาการยื่อมกระทำได้ ถ้าเนื่องจากเหตุผลพิเศษอื่น เป็นที่เกรงว่าหลบหนี มาตรการพิเศษอื่นให้กระทำได้เท่าที่จำเป็นด้วยกระทำ

11.8 การขังเดียว กระทำได้เฉพาะเมื่อมีเหตุผลพิเศษเฉพาะบุคคล ถ้ากระทำเกิน 3 ครั้งในปีหนึ่งจะทำได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากผู้ตรวจการระยะเวลาดังกล่าวจะต้องไม่หยุดลงของการที่ผู้ต้องขังสามารถตื่นหรือเข้าร่วมในชั่วโมงว่าง

11.9 การพันธนาการ ตามปกติการพันธนาการให้กระทำที่มือหรือเท้าเพื่อประโยชน์แก่ผู้ต้องขัง ผู้บัญชาการเรือนจำอาจใช้การพันธนาการโดยวิธีอื่นได้ แต่จะต้องผ่อนปรนตามระยะเวลา ถ้าเป็นความจำเป็น

11.10 การสั่งการมาตรการพิเศษอื่น ผู้บัญชาการเรือนจำมีอำนาจสั่งมาตรการพิเศษได้กรณีมีความจำเป็นเร่งด่วนเจ้าหน้าที่อื่นอาจขอมาตรการความมั่นคงพิเศษเป็นการชั่วคราวได้ แล้วต้องรายงานผู้บัญชาการเรือนจำ การออกมาตรการเพื่อให้ผู้ต้องขังได้รับการบำบัดทางแพทย์หรือการสังเกตการณ์ทางแพทย์หรือสภาพทางจิต จะต้องฟังความเห็นของแพทย์ก่อน กรณีที่ไม่อาจทำได้ต้องฟังความเห็นของผู้ต้องขังด้วย

11.11 การคุ้มครองการแพทย์ ผู้ต้องขังถูกขังในห้องขังที่มีความมั่นคงพิเศษหรือถูกใช้เครื่องพันธนาการ นายแพทย์ประจำเรือนจำต้องเข้าตรวจเยี่ยมโดยไม่ชักช้า และเท่าที่จะทำได้ต้องกระทำการทุกวัน กรณีที่ไม่ใช้กับการพันธนาการระหว่างน้ำดีตัวนักโทษออกจากห้องขัง การนำตัวไปที่อื่นหรือการขนส่ง ตลอดเวลาที่ผู้ต้องขังถูกเพิกถอนการอยู่ในที่แจ้งรายวันนั้น จะต้องฟังความเห็นของแพทย์อย่างสมำเสมอ

11.12 การชดใช้ค่าใช้จ่าย ผู้ต้องขังมีหน้าที่ต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายให้แก่เจ้าพนักงานบังคับ โดยที่เขางใจหรือประมาทเดินเลื่อนอย่างร้ายแรงในการที่ตนได้รับบาดเจ็บหรือในการทำให้ผู้ต้องขังอื่นได้รับบาดเจ็บ สิทธิเรียกร้องตามกฎหมายอื่นไม่ถูกกระทบกระเทือน

12. การใช้กำลังบังคับ¹⁰⁸

12.1 ความทั่วไป การที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรการบังคับโดยและมาตรการความมั่นคงปลอดภัย การกิจดังกล่าววนนี้ไม่อาจจะใช้เวลาก่อนได้แก่ จึงจะมีอำนาจใช้กำลังบังคับได้ การใช้กำลังบังคับอาจใช้กับบุคคลอื่นที่มิใช่ผู้ต้องขังได้ด้วย ถ้าบุคคลนั้นๆ ได้กระทำการใดๆ เพื่อที่จะให้ผู้ต้องขังหลบหนี หรือมีการบุกรุกเข้ามาในเรือนจำ หรือเข้ามาอยู่ในเรือนจำโดยไม่มีอำนาจโดยชอบ การใช้กำลังบังคับ หมายถึง การใช้กำลังที่มีผลโดยตรงต่อบุคคลหรือทรัพย์โดยการใช้กำลัง การใช้อุปกรณ์ช่วยและการใช้อาวุธ โดยการใช้กำลัง หมายความว่า การกระทำใดๆ ที่มีผลต่อบุคคลหรือต่อทรัพย์ อุปกรณ์ในการใช้กำลัง เช่น เครื่องพันธนาการ อาวุธ ซึ่งอาจได้แก่ตะบอง อาวุธปืน สารที่มีผลต่อร่างกาย

12.2 หลักความพอสมควรแก่เหตุ การเลือกใช้มาตรการทั้งหลายที่สามารถใช้ได้ ต้องเป็นมาตรการที่มีผลกระทบต่อบุคคลหรือสาธารณชนน้อยที่สุด ความเสียหายที่คาดหมายได้จาก การใช้กำลังบังคับที่จะเป็นการเกินสมควรแก่เหตุ จะต้องยกเลิกทันที

¹⁰⁸ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโดยและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.

12.3 การปฏิบัติตามคำสั่ง การใช้กำลังกีดจากคำสั่งของผู้บังคับบัญชาหรือบุคคลอื่นที่มีอำนาจ เจ้าพนักงานบังคับไทยมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งนั้น เว้นแต่คำสั่งนั้นจะเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือเป็นกรณีที่ไม่อาจสั่งการอย่างเป็นทางการ เช่นนั้นได้

ห้ามนิให้มีการปฏิบัติตามคำสั่งให้กระทำผิดกฎหมาย ผู้ปฏิบัติตามคำสั่งจะพ้นความรับผิดชอบต่อเมื่อตนไม่รู้ว่าเป็นคำสั่งที่มีขอบด้วยกฎหมาย เมื่อเจ้าพนักงานบังคับไทยเห็นว่าคำสั่งใดเป็นคำสั่งที่มีขอบด้วยกฎหมาย ต้องทบทวนคำสั่งนั้นต่อผู้ออกคำสั่ง

12.4 การเตือนก่อนการใช้กำลังบังคับ ปกติถ้าจะมีการใช้กำลังบังคับจะต้องมีการเตือนให้ทราบก่อน เว้นแต่ พฤติการณ์ไม่เปิดช่องให้กระทำได้หรือต้องกระทำในทันทีทันใด เพื่อหลีกเลี่ยงมิให้มีการกระทำที่จะเป็นความผิดอาญาเกิดขึ้น หรือเพื่อป้องกันภัยนตรายปัจจุบันอย่างหนึ่งอย่างใด

12.5 หลักทั่วไปเกี่ยวกับการใช้อาวุธปืน¹⁰⁹ อาวุธปืนใช้เมื่อมีการใช้กำลังบังคับจะต้องมีผลลัพธ์เหลว การใช้อาวุธปืนแก่บุคคลจะกระทำได้ก็ต่อเมื่อการใช้อาวุธแก่ทรัพย์ไม่มีผลเป็นการระงับยั่งยืนได้ การใช้อาวุธปืนให้กระทำโดยผู้ที่เป็นเจ้าหน้าที่บังคับไทยที่ได้รับการฝึกฝนมาโดยเฉพาะเท่านั้น การใช้อาวุธปืนต้องระจังเมื่อปรากฏชัดว่าการใช้นั้นมีความเป็นไปได้สูงที่จะเป็นภัยนตรายแก่บุคคลผู้ไม่เกี่ยวข้อง

ก่อนการใช้อาวุธปืนต้องมีการเตือนล่วงหน้า อาจกระทำโดยการยิงเตือน การใช้อาวุธโดยไม่มีการเตือนให้กระทำได้เมื่อเป็นการสมควรเพื่อป้องกันภัยนตรายปัจจุบันที่มีต่อร่างกายและชีวิต

การใช้อาวุธปืนกับผู้ต้องขังจะกระทำการได้ ในกรณีที่ผู้ต้องขังไม่ยอมวางอาวุธ หรือเครื่องมือที่มีอันตรายอื่นแม่ทั้งที่จะได้เรียกร้องช้าแล้วช้าอีกให้ยอมวางอาวุธ หรือเมื่อผู้ต้องขังร่วมกันแก่กุกหรือเพื่อระจังยั่งการหลบหนีของผู้ต้องขัง หรือเพื่อที่จะจับกุมผู้ต้องขังที่หลบหนีไป แต่การระจังยั่งการหลบหนีออกจากเรือนจำเปิดจะใช้อาวุธปืนไม่ได้

การใช้อาวุธปืนกับบุคคลอื่นให้กระทำได้เมื่อบุคคลอื่นนั้นใช้กำลังเพื่อปลดอภัยตัวผู้ต้องขัง หรือใช้กำลังเพื่อบุกรุกเข้าไปในเรือนจำ

12.6 การใช้กำลังบังคับในขอบเขตของการอนามัย¹¹⁰ การตรวจการแพทย์และการบำบัด การให้อาหาร การใช้กำลังบังคับได้เฉพาะกรณีมีภัยนตรายแห่งชีวิต ร่างกายที่ร้ายแรงแก่

¹⁰⁹ กฎหมายว่าด้วยการบังคับไทยและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796. มาตรา 99-100.

¹¹⁰ กฎหมายว่าด้วยการบังคับไทยและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796. มาตรา 101.

ผู้ต้องขัง อันตรายแก่กายต่อนุคคลอื่น เป็นการป้องกันสุขภาพอนามัยและเพื่อความสะอาดดูดี ถูกสุขลักษณะ การตรวจร่างกายโดยไม่ยินยอมให้กระทำได้ เป็นการตรวจที่เป็นการใช้กำลังบังคับ มาตรการดังกล่าวจะกระทำได้ก็แต่โดยคำสั่งแพทย์และภายใต้การกำกับดูแลของแพทย์เท่านั้น ความดังกล่าวไม่ตัดการปฐมพยาบาลในกรณีที่ไม่อาจเรียกหาแพทย์ได้ทันและหากเนื่องช้าไปจะเกิด อันตรายแก่ชีวิตได้

13. มาตรการทางวินัย^{๑๑๑}

ผู้ต้องขังคนใดจะได้กระทำการใดๆ ที่ ผู้บัญชาการเรือนจำอำนวยการให้ดำเนินการทางวินัย การใช้มาตรการทางวินัยอาจละเอียดได้ เมื่อเห็นว่าการตักเตือนจะเป็นการเพียงพอแล้ว มาตรการทางวินัยสามารถใช้ได้ไปพร้อมๆ กับการดำเนินคดีอาญาเดียวกับการกระทำความผิด

13.1 ชนิดของมาตรการทางวินัย ที่สามารถกระทำได้คือ

1. หัมหัม
2. จำกัดหรือตัดเงินประจำหรือเงินใช้จ่ายไม่เกินสามเดือน
3. จำกัดหรือรับหนังสือไม่เกิน 2 สัปดาห์ รวมตลอดทั้งวิทยุหรือโทรทัศน์ไม่เกิน 3 เดือน
4. จำกัดหรือรับวัตถุที่ใช้ประกอบการงานในเวลาว่างหรือการร่วมกิจกรรมไม่เกิน 3 เดือน

5. แยกห้องระหว่างการพักผ่อนไม่เกิน 4 สัปดาห์
6. งดงานที่มอนามัยหรือการทำงานไม่เกิน 4 สัปดาห์ โดยไม่ได้รับเงิน
7. ห้ามพบกับบุคคลภายนอกเรือนจำในกรณีร้ายแรง ไม่เกิน 3 เดือน
8. คุมขังเป็นระยะเวลาไม่เกิน 4 สัปดาห์

การคุมขังจะกระทำได้ก็ต่อเมื่อได้มีการกระทำผิดร้ายแรง หรือกระทำผิดซ้ำหลายครั้งเท่านั้น มาตรการทางวินัยหลายอย่างอาจใช้ร่วมกันได้ในขณะเดียวกัน

13.2 การบังคับตามมาตรการวินัยและการรอการลงโทษ ปกติมาตรการทางวินัยต้องถูกบังคับในทันที มาตรการทางวินัยหนึ่งมาตรการ ได้อารอการบังคับทั้งหมดหรือบางส่วนได้ไม่เกิน 6 เดือน กรณีที่มีการจำกัดหรือรับเงิน ให้นำเงินในระหว่างนั้นรวมเข้าไว้เป็นรายได้ของผู้ต้องขัง

^{๑๑๑} กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ. 1796.
มาตรา 102-107.

กรณีที่มีการจำกัดผู้ต้องขังพนักคุกภายนอกเรือนจำ จะต้องให้โอกาสแก่เขาได้ แจ้งให้ผู้ที่ติดต่อทางจดหมายหรือผู้ที่มาเยี่ยมได้ทราบ กรณีติดต่อกับศาลและเจ้าหน้าที่ยุติธรรม ตลอดจนกับพนักงานหรือโนตารี่ในการคุ้มครองคดีจะจำกัดไม่ได้

การขังเดียว อาจถูกคุมขังในห้องคุณขังที่กำหนดไว้เป็นพิเศษได้ แต่ต้องเป็นห้องที่เหมาะสม

13.3 อำนาจลงโทษทางวินัย ผู้บัญชาการเรือนจำเป็นผู้มีอำนาจลงโทษทางวินัย การกระทำผิดระหว่างข่ายไปเรือนจำอื่นหัวหน้าเรือนจำอื่นที่นักโทษกำลังข่ายไปเป็นผู้มีอำนาจในการลงโทษ ถ้าการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังกระทำต่อผู้บัญชาการเรือนจำ เจ้าหน้าที่ตรวจการจะเป็นผู้วินิจฉัยข้อหา

13.4 กระบวนการพิจารณา¹¹² ขอกล่าวหาต้องได้รับการตรวจสอบอย่างชัดแจ้ง ผู้ต้องขังมีสิทธิโต้แย้งข้อกล่าวหาได้ และต้องมีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรคำให้การของผู้ต้องขังไว้ ในกรณีที่มีการกระทำความผิดร้ายแรงก่อนการตัดสินข้อหา ให้ผู้บัญชาการเรือนจำปรึกษากับบุคคลที่มีส่วนร่วมในการนำบัดก่อนที่จะสั่งใช้นาตรการทางวินัยกับผู้ต้องขัง ที่อยู่ในการนำบัดทางแพทย์ หรือผู้ต้องขังที่มีครรภ์ หรือผู้ที่เพิ่งคลอดบุตรจะต้องฟังคำชี้แจงของแพทย์ด้วยผู้บัญชาการเรือนจำต้องแจ้งคำวินิจฉัยข้อหาให้ผู้ต้องขังทราบด้วยว่า ก่อนที่จะมีการคุมขังจะต้องฟังความเห็นของแพทย์ระหว่างคุณขังเดียวผู้ต้องขังต้องอยู่ในความคุ้มครองแพทย์และต้องหยุดหรือระงับเมื่อสุขภาพอนามัยของผู้ต้องขังเป็นอันตราย¹¹³

14. การช่วยเหลือทางกฎหมาย¹¹⁴

ผู้ต้องขังต้องได้รับโอกาสในการมีสิทธิในการร้องเรียนในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตน ต่อผู้บัญชาการเรือนจำ ซึ่งต้องจัดเวลาให้พนักงาน ผู้แทนผู้ตรวจสอบการเรือนจำตรวจสอบมีหลักประกันว่าผู้ต้องขังคนหนึ่งคนใดสามารถออกกล่าวเกี่ยวกับเรื่องของตนต่อเขาได้

14.1 คำร้องต่างๆ การคัดค้านมาตรการเกี่ยวกับเรื่องหนึ่งเรื่องใดเกี่ยวกับการบังคับโทษ อาจมีการร้องต่อศาลได้ คำร้องให้ศาลวินิจฉัยจะกระทำได้ เมื่อผู้ร้องร้องว่ามาตรการหรือการ

¹¹² กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796 มาตรา 106.

¹¹³ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796 มาตรา 107.

¹¹⁴ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796 มาตรา 108-112.

ปฏิเสธหรือการละเว้น เป็นการละเมิดสิทธิของผู้ร้อง ศาลบังคับไทยที่พนักงานเจ้าหน้าที่บังคับไทยอยู่ในเขตเป็นผู้มีอำนาจวินิจฉัยคرار่อง

บุคคลที่เกี่ยวข้องในคดี ได้แก่ ผู้ยื่นคرار่อง เจ้าหน้าที่บังคับไทยที่เป็นผู้ออกมาตรการที่เป็นเหตุขอให้เพิกถอนหรือถูกปฏิเสธ โดยคرار่องหรือที่ละเว้น คرار่องจะต้องยื่นภายใน 2 สัปดาห์ หลังจากได้รับแจ้งให้ทราบเป็นหนังสือถึงมาตรการนั้น หรือหลังจากปฏิเสธเป็นหนังสือหรือบันทึกไว้ที่หน่วยงานของศาล ในกรณีที่ไม่อาจทำได้ตามกำหนดเวลาดังกล่าวโดยนิใช้ ความผิดของตน ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคرار่องขอให้กลับเข้าสู่กระบวนการเดิม

14.2 การดำเนินการรับคرار่อง ในกรณีที่ผู้ยื่นคرار่องประสงค์จะเว้นบางมาตรการ การร้องขอให้ศาลมีอำนาจชี้ขาดจะกระทำการใน 3 เดือนนับแต่วันยื่นคرار่อง เว้นแต่เป็นคرارองต้องห้าม เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อว่ามาตรการนั้นยังไม่นำออกใช้ ให้ศาลมุตติกระบวนการพิจารณา ให้คำแนะนำและเวลาที่เห็นสมควร เมื่อมาตรการที่ร้องขอได้ออกภายในการกำหนด ข้อพิพาทนั้นให้ดำเนินการในชั้นพิจารณาต่อไป คرار่องดังกล่าวนี้ ให้กระทำการใน 1 ปีนับแต่ได้ยื่นคرار่องให้ปฏิบัติตามมาตรการ เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยไม่อาจยื่นได้ภายใน 1 ปี หรือมีเหตุผลพิเศษเฉพาะเรื่องไม่อาจทำได้

14.3 การยกเลิกมาตรการ¹¹⁵ การยื่นคرار่องต่อศาลไม่เป็นเหตุให้ไม่ต้องปฏิบัติตาม ศาลมีอำนาจขยายเวลาการปฏิบัติตามมาตรการออกไปได้ เมื่อกัยมีอยู่กับสิทธิของผู้ร้องจะเสียไป หรือจะแยกยิ่งขึ้น และประโภชน์ที่ได้จะมีมากกว่าการบังคับตามมาตรการในทันใด ศาลมีอำนาจออกคำสั่งชั่วคราวได้ตามกฎหมายวิธีพิจารณาของศาลปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลมการอุทธรณ์ คำสั่งจะกระทำได้ แต่ศาลอ้างสั่งเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกในเวลาใดๆ ก็ได้

14.4 คำวินิจฉัยของศาล¹¹⁶ ศาลมีอำนาจออกคำสั่งโดยไม่ต้องสอบปากคำ เมื่อศาลมีอำนาจนั้นพิจรณ์หมายและผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิโดยมาตรการดังกล่าว ให้ศาลมีอำนาจอนุกรณ์ที่การปฏิเสธหรือการละเว้นมาตรการพิจรณ์หมาย และผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิโดยมาตรการดังกล่าว ให้ศาลมีอำนาจให้เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดีที่จะต้องกระทำการตามคำขอ ถ้าการสั่งนั้นสามารถกระทำได้ ในกรณีอื่นให้ศาลมีอำนาจเป็นหน้าที่ของผู้ร้องปฏิบัติตามความเห็นทางกฎหมายของศาล

14.5 การอุทธรณ์ในปัญหาข้อกฎหมาย การอุทธรณ์คำสั่งของศาลบังคับไทยในปัญหาข้อกฎหมายให้กระทำได้ เฉพาะเมื่อคำวินิจฉัยนั้นขัดต่อกฎหมาย กฎหมายถูกละเมิดปัทสถานทาง

¹¹⁵ กฎหมายว่าด้วยการบังคับไทยและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796. มาตรา 114.

¹¹⁶ กฎหมายว่าด้วยการบังคับไทยและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796. มาตรา 115-119.

กฎหมายไม่ได้ใช้หรือใช้อย่างไม่ถูกต้อง เพื่อเป็นการตรวจสอบหรือพัฒนากฎหมาย หรือเพื่อความมั่นคงและความเป็นเอกภาพของการพิพากษาของศาล ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนของการอุทธรณ์มาบังคับโดยอนุโน้ม เว้นแต่กฎหมายนี้จะได้กล่าวไว้เป็นอย่างอื่น

ศาลที่มีอำนาจวินิจฉัยอุทธรณ์ในปัญหาข้อกฎหมาย คือศาลสูงมรสูฐี่ศาลบังคับคดีอยู่ในเขต¹¹⁷

อุทธรณ์ต้องขึ้นภายในกำหนด 1 เดือนหลังจากการแจ้งให้ทราบถึงคำพิพากษาจะคัดค้านในประเด็นไหน จะขอให้ยกเลิกอย่างไร คำร้องขอต้องอ้างเหตุผลประกอบว่าคำพิพากษามาตรฐานิดปั๊กสถานกฎหมายใด ต้องกล่าวให้ชัดว่าข้อเท็จจริงใดที่ยังไม่สมบูรณ์ ผู้ยื่นคำร้องที่เป็นผู้อุทธรณ์อาจให้หนายลงนามในหนังสือหรือบันทึกได้¹¹⁸

14.6 คำวินิจฉัยเกี่ยวกับอุทธรณ์ในปัญหาข้อกฎหมาย ศาลอาญาซึ่งขาดได้โดยไม่ต้องสอบปากคำ การตรวจสอบของศาลไม่ผูกมัดกับคำร้อง และทราบที่การอุทธรณ์เกี่ยวกับความไม่สมบูรณ์ของวิธีพิจารณา ต้องผูกมัดกับข้อเท็จจริงที่เป็นเหตุผลในอุทธรณ์เท่านั้น คำสั่งที่ให้ยกอุทธรณ์ไม่ต้องให้เหตุผล ถ้าอุทธรณ์ไม่พึ่งรับไว้พิจารณาเอกสารที่หรือขาดเหตุผล กรณีที่อุทธรณ์ฟังขึ้นให้สั่งคำสั่งนั้น ศาลอาญาอาจวินิจฉัยเรื่องแทนศาลบังคับโดยเมื่อการวินิจฉัยนั้นสามารถกระทำได้ ในกรณีอื่นให้ส่งเรื่องกลับให้ศาลบังคับคดีเป็นผู้พิจารณาดำเนินการ คำพิพากษาของศาลอาญาให้เป็นที่สุด

14.7 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี ในการดำเนินคดีจะต้องกำหนดไว้ด้วยว่าค่าใช้จ่ายและค่าธรรมเนียมที่จำเป็นให้เป็นผู้รับภาระ ในกรณีที่ผู้ร้องแพ้คดีหรือมีการถอนคำร้อง ผู้ร้องต้องรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายและค่าธรรมเนียมที่จำเป็น ในกรณีที่มาตราการจับลงด้วยการอื่นนอกจากการถอนคำร้อง ก่อนการวินิจฉัยให้ศาลใช้คุลพินิจที่จะสั่งเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายและค่าธรรมเนียมตามที่เห็นสมควร

15. การบังคับคดีและการควบคุมระหว่างคดี¹¹⁹

ในกรณีที่การควบคุมตัวระหว่างคดีหยุดลงเพื่อการบังคับคดีหรือการควบคุมตัวระหว่างคดีสำหรับผู้ต้องขังคนหนึ่งคนใดในคดีอื่น ผู้ต้องขังต้องถูกจำกัดเสรีภาพตามที่จำเป็นสำหรับการ

¹¹⁷ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโดยและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.

มาตรา 117.

¹¹⁸ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโดยและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.

มาตรา 118.

¹¹⁹ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโดยและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.

มาตรา 122.

ควบคุมตัวระหว่างคดี ให้ผู้พิพากษาที่มีเขตอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเป็นผู้สั่งเกี่ยวกับมาตรการที่จำเป็น

16. สถานบำบัดทางสังคม¹²⁰

สถานบำบัดทางสังคมแยกต่างหากจากเรือนจำ หากมีเหตุผลพิเศษจะจัดตั้งแผนกบำบัดพิเศษในเรือนจำอื่นๆ ได้ สำหรับแผนกเหล่านี้ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับสถานบำบัดพิเศษมาใช้บังคับ

17. การลาเพื่อเตรียมการปล่อย

ผู้บัญชาการเรือนจำอาจอนุญาตให้ผู้ต้องขังคนใดลาพิเศษเพื่อเตรียมการปล่อยตัวได้ไม่เกิน 6 เดือน คำสั่งกับผู้ลาสำหรับการลาให้กระทำได้ ซึ่งอาจได้รับคำสั่งว่าต้องอยู่ในความดูแลของบุคคลใด โดยเฉพาะและให้กลับมาในเรือนจำในระยะเวลาสั้นๆ การลาอาจถูกยกเลิกได้เมื่อการยกเลิกจำเป็นสำหรับการบำบัดต่อผู้ต้องขัง¹²¹

ผู้ที่เคยเป็นผู้ต้องขัง อาจยื่นคำร้องให้ตนได้รับการบำบัดรักษาในสถานบำบัดทางสังคม เป็นการชั่วคราวได้ เมื่อเป้าหมายของการบำบัดเขาจะไม่ปลอดภัยและการเข้าอยู่ในเรือนจำเนื่องด้วยเหตุนี้เป็นสิ่งจำเป็น จะใช้มาตรการบังคับโทษด้วยวิธีการใช้กำลังโดยตรงกับเขาไม่ได้

การรับตัวนี้จะเพิกถอนเสียเมื่อไรก็ได้ และด้วยคำร้องต้องปล่อยตัวผู้ที่รับเข้ามาโดยไม่ชักช้า¹²²

18. การดูแลหลังการปล่อยตัว

จะต้องมีจำนวนนักวิชาการ สำหรับสถานบำบัดทางสังคมมากพอที่จะดูแลผู้ต้องขังหลังการปล่อยตัว ทราบเท่าที่ผลการบำบัดยังไม่เป็นที่มั่นใจพอที่จะปล่อยตัวออกสู่สังคม

19. เจ้าหน้าที่บังคับโทษ¹²³

19.1 สถานที่และการแบ่งแยกการบังคับโทษ การบังคับโทษจำกัด ให้กระทำในเรือนจำ ของมลรัฐ หยุงและชายต้องแยกขั้ง ในกรณีมีเหตุผลพิเศษอาจแยกขั้งหยุงไว้ในแผนกที่แยก

¹²⁰ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.

มาตรา 123-126.

¹²¹ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.

มาตรา 124.

¹²² กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.

มาตรา 125.

¹²³ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.

มาตรา 139-150.

ออกแบบในเรือนจำชายได้ การแยกอาชญากรรมออกจากเรือนจำต้องใช้มาตรการนำบัดของผู้ต้องขังในเรือนจำอื่น หรือในแผนกอื่นที่เห็นสมควร

19.2 การจำแนกผู้ต้องขัง ให้กำหนดสถานที่จำคุกในเรือนจำต่างๆ เรือนจำในการขังเดียวจักต้องคำนึงถึงการขังที่ปลอดภัยกรณีเรือนจำเปิดต้องไม่มีหรือมีมาตรการป้องกันการหลบหนีน้อยที่สุด ในเรือนจำหญิงจะต้องจัดให้มีสถานที่ที่แม่นและเด็กสามารถใช้ชีวิตร่วมกันได้

19.3 ขนาดและการจัดเรือนจำ เรือนจำทั้งหลายต้องจัดให้เพียงพอต่อความต้องการในการนำบัดผู้ต้องขังเป็นคนๆ เรือนจำบังคับไทยต้องจัดให้เหมาะสมกับการที่จะดูแลและนำบัดเป็นกลุ่ม เรือนจำสำหรับการนำบัดทางสังคม และเรือนจำหญิงจะจัดให้เกิน 200 ที่ไม่ได้

19.4 ขนาดและการจัดห้องขัง ห้องพักระหว่างเวลาพักผ่อนตลอดจนห้องรวมและห้องเยี่ยมจะต้องจัดให้น่าอยู่หรือเหมาะสมกับความมุ่งหมายอื่นๆ จะต้องมีอากาศอย่างเพียงพอสำหรับการสุขอนามัยที่ดี ต้องมีเครื่องทำความสะอาดร้อนและระบบการถ่ายเทอากาศ และมีพื้นที่และหน้าต่างอย่างเพียงพอ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมด้วยความเห็นชอบจากสภาที่ปรึกษา (Bundesrat) มีอำนาจออกกฎหมายกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับขนาดพื้นที่ของอาคาร การถ่ายเทของอากาศ ขนาดพื้นที่และหน้าต่าง ตลอดจนเครื่องทำความสะอาดร้อนและการจัดห้อง

19.5 การกำหนดความจุ ผู้ตรวจการเป็นผู้กำหนดขนาดความจุของเรือนจำแต่ละเรือนจำ โดยคำนึงถึงการอยู่ด้วยกันในระหว่างพักผ่อน (มาตรา 18) ในการนี้จะต้องคำนึงถึงสถานที่ทำงาน การศึกษาอบรมและการศึกษาต่อ ตลอดจนห้องสำหรับการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา การใช้เวลาว่าง การกีฬา มาตรการนำบัดและการเยียวยาอย่างเพียงพอ

19.6 การห้ามบรรจุผู้ต้องขังล้วนเรือนจำ ห้องขังจะบรรจุผู้ต้องขังเกินความจุที่กำหนดไว้ไม่ได้ข้อยกเว้นจะต้องเป็นไปเป็นการชั่วคราวและต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ตรวจการเท่านั้น

19.7 การจัดการสำหรับการปล่อยตัว ในการเตรียมการปล่อยตัวจะต้องจัดสิ่งต่างๆ ให้เหมาะสมกับเรือนจำปิดหรือต้องพิจารณาถึงเรือนจำปิด

19.8 การทำงาน โอกาสการฝึกงาน เจ้าหน้าที่บังคับไทยโดยการร่วมมือของสมาคมและสถาบันแรงงานและเศรษฐศาสตร์ต้องจัดทำงานให้กับผู้ต้องขังที่มีความสามารถทำงานได้ ได้ทำงานที่มีรายได้เหมาะสม และจัดต้องช่วยเหลือ แนะนำและติดต่อในเรื่องอาชีพ

19.9 สถานที่ทำงาน สถานที่ฝึกอาชีพ เรือนจำต้องจัดให้มีสถานที่ทำงาน สถานที่ฝึกอาชีพ และกิจกรรมการนำบัดด้วยการทำงาน

สถานที่ทำงานและสถานที่ฝึกอาชีพและสถานนำบัด จัดต้องมีความสัมพันธ์กับภายนอกเรือนจำ บทบัญญัติเรื่องการคุ้มครองแรงงานและความปลอดภัยในการทำงานจะต้องได้รับการพิจารณาด้วย

การฝึกอาชีพและกิจกรรมบำบัดด้วยการทำงาน อาจกระทำในสถานที่ของผู้ประกอบการเอกชนก็ได้ อาจมีการโอนการควบคุมทางเทคนิคและวิชาการให้ผู้ประกอบการเอกชนดูแลได้

20. การควบคุมดูแลเรือนจำ¹²⁴

20.1 เจ้าหน้าที่ควบคุมดูแล การควบคุมดูแลเรือนจำทั้งหลายเป็นอำนาจหน้าที่ของฝ่ายยุติธรรมลรธน อำนาจหน้าที่ดังกล่าวอาจโอนไปให้สำนักงานบังคับழอยได้

ในการควบคุมดูแลการทำงานตลอดจนการทำงานเพื่อสังคม การฝึกอบรมต่อเนื่อง การดูแลสุขภาพอนามัย และการบำบัดอื่นๆ ที่เป็นวิชาการ จะต้องกระทำการด้วยผู้ทรงคุณวุฒิของตนเอง ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ควบคุมดูแลไม่มีผู้ทรงคุณวุฒิ จักต้องจัดให้มีการแนะนำในทางวิชาการ

20.2 แผนการบังคับழอย แผนการบังคับழอยจะต้องระบุว่าผู้ต้องคำพิพากษานาใดจะต้องถูกส่งตัวไปไว้ในเรือนจำหรือแผนกใด การส่งตัวไปบังคับழอยที่อื่นให้กระทำได้เมื่อกรณีเหตุผลในการบำบัดหรือการคืนสู่สังคม

20.3 อำนาจในการโยกย้าย ฝ่ายยุติธรรมลรธนมีอำนาจสั่งการเรื่องการโยกย้ายผู้ต้องขังเอง หรือจะมอบหมายให้หน่วยงานกลางดำเนินการแทนก็ได้

21. โครงสร้างภายในของโครงกรยุติธรรม¹²⁵

21.1 การทำงานร่วมกัน ผู้ทำงานการบังคับழอยต้องทำงานร่วมกัน และปฏิบัติด้วยกันให้การกิจการบังคับழอยประสบความสำเร็จ

เจ้าหน้าที่และหน่วยงานการดูแลการปล่อยตัวกีดี การช่วยเหลือดูแลไม่ให้หลบหนีกีดี หน่วยงานควบคุมดูแลกีดี หน่วยทำงานกีดี ผู้มีอำนาจในด้านการประกันสังคมและการช่วยเหลือทางสังคมกีดี หน่วยงานช่วยเหลืออื่นกีดี และสมาคมการคุ้มครองกีดี ต้องทำงานร่วมกัน

21.2 เจ้าพนักงานบังคับழอย เป็นผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติภารกิจของเรือนจำยุติธรรม เมื่อมีเหตุผลพิเศษอาจมีการมอบหมายภารกิจให้เจ้าพนักงานอื่นปฏิบัติได้ หรือให้บุคคลในตำแหน่งหน้าที่อื่น หรือบุคคลที่มีหน้าที่ตามสัญญาปฏิบัติก็ได้ เรือนจำแต่ละแห่งต้องจัดผู้ทำงานที่เหมาะสม

¹²⁴ กฎหมายว่าด้วยการบังคับழอยและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.
มาตรา 151-153.

¹²⁵ กฎหมายว่าด้วยการบังคับழอยและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.
มาตรา 154-161.

มีกลุ่มอาชีพต่างๆ เป็นต้นว่า กลุ่มทั่วไป กลุ่มธุรกิจ กลุ่มงาน กลุ่มจิตวิทยา กลุ่มแพทย์ กลุ่มครู นักจิตวิทยาและนักสังคมสงเคราะห์

21.3 การดูแลเรือนจำ ให้แต่งตั้งผู้บัญชาการเรือนจำแต่ละเรือนจำเป็นผู้แทนเรือนจำในกิจการภายนอก เป็นผู้รับผิดชอบการบังคับโทษทั้งหมด เว้นแต่จะมอบหมายให้ร้องได้เรื่องหนึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของเจ้าพนักงานบังคับโทษผู้อื่น หรือเจ้าพนักงานบังคับโทษอื่นร่วมกัน

21.4 การดูแลทางด้านจิตใจ การแต่งตั้งหรือการว่าจ้างผู้สอนศาสตร์ต้องได้รับความเห็นชอบจากศาสตรา กรณีที่จำนวนผู้นับถือศาสตราไม่มากพอสำหรับผู้สอนศาสตรานั่นเอง อาจจัดการดูแลทางด้านจิตใจโดยวิธีอื่นได้ ด้วยความเห็นชอบของผู้บัญชาการเรือนจำ ผู้สอนศาสตราอาจให้ผู้ช่วยสอนแทนได้และสำหรับการสำรวจต่อตลอดจนกิจกรรมทางศาสตราอื่นอาจใช้ผู้สอนศาสตราภายนอกได้

21.5 การดูแลทางการแพทย์ 医療ที่ใหญ่เป็นผู้รับผิดชอบดูแลทางการแพทย์ การดูแลทางการแพทย์อาจมอบหมายให้แพทย์รองหรือแพทย์ที่มีลักษณะจ้างปฏิบัติหน้าที่แทนได้

การรักษาผู้ป่วยจะต้องกระทำโดยผู้มีใบอนุญาตประกอบโรคศิลป์ ตามกฎหมายว่าด้วยสถานโรงพยาบาล ในกรณีที่บุคคลตามประโภคแรกมิได้เพียงพอ ให้ใช้เจ้าหน้าที่บังคับโทษที่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับความรู้ในการดูแลผู้ป่วยแทนได้

21.6 การประชุมปฏิบัติการ การวางแผนและการทบทวนแผนการบังคับโทษ และในการเตรียมการในการตัดสินใจบังคับโทษ ให้ผู้บัญชาการเรือนจำ จัดให้มีการประชุมกับผู้เกี่ยวข้องในการนำบังคับ

21.7 ความรับผิดชอบร่วมของผู้ต้องขัง ผู้ต้องขังและผู้ที่เข้ามาอยู่ในเรือนจำต้องได้รับโอกาสร่วมในความรับผิดชอบ สำหรับเหตุการณ์แห่งประโภชั่นร่วมกัน ในสิ่งดังกล่าวตามลักษณะของเรื่องและตามภารกิจของเรือนจำเรียกร้อง เช่นนี้

21.8 ระเบียนเกี่ยวกับสถานที่ ผู้บัญชาการเรือนจำเป็นผู้วางแผนระเบียนเกี่ยวกับสถานที่ระเบียนดังกล่าวต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าหน้าที่กำกับดูแล ระเบียนเกี่ยวกับสถานที่จะต้องมีข้อกำหนดในเรื่องต่อไปนี้

เวลาเยี่ยม ความถี่และระยะเวลาการเยี่ยม

เวลาทำงาน เวลาส่วนตัวและเวลาพักผ่อนตลอดจน

โอกาสการร้องเรียนและการร้องทุกข์ที่จะทำได้หรือการใช้ผู้แทนได้พบกับเจ้าหน้าที่กำกับดูแล

22. คณะที่ปรึกษาเรือนจำ¹²⁶

22.1 การจัดให้มีคณะที่ปรึกษา ในทุกเรือนจำต้องจัดให้มีคณะที่ปรึกษา เจ้าหน้าที่บังคับไทยจะเป็นสมาชิกในคณะที่ปรึกษามิได้ รายละเอียดให้เป็นไปตามที่มีรัฐจะได้กำหนด

22.2 หน้าที่ของคณะที่ปรึกษา กรรมการในคณะที่ปรึกษาต้องร่วมในการกำหนดการบังคับไทย และการคุ้มครองผู้ต้องขัง เป็นผู้สนับสนุนผู้บัญชาการเรือนจำด้วยการเสนอข้อกระตุ้นเตือน และข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น และช่วยเหลือในการกลับเข้าสู่สังคมของผู้ต้องขัง

22.3 อำนาจหน้าที่ มีอำนาจเสนอเรื่องต่างๆ ได้ เป็นต้นว่า การกระตุ้นเตือน ข้อโต้แย้ง กรรมการอาจถึงให้มีการรายงานต่อตนเกี่ยวกับกักขัง การทำงาน การฝึกอาชีพ การกินอยู่ การบริการทางแพทย์และการรักษาพยาบาล และมีอำนาจตรวจสอบเรื่องจำและหน่วยงานต่างๆ ได้ กรรมการในคณะที่ปรึกษามีสิทธิเข้าพบผู้ต้องขัง และผู้ที่ผู้ต้องขังนำมาอยู่กับตนในห้องของเขานั้น การสนทนาระบุคคลกิของผู้ต้องขังและผู้ที่ผู้ต้องขังนำเข้ามาอยู่ด้วย

22.4 หน้าที่ในการไม่กล่าวถ้อยคำใดๆ กรรมการในคณะที่ปรึกษาทุกคนมีหน้าที่ต้องเก็บสิ่งที่ตามธรรมชาติเป็นที่ไว้วางใจที่ได้มามิได้เพร่งพระอุณาโลมไปภายนอก โดยเฉพาะเกี่ยวกับข้อและบุคคลกิของผู้ต้องขังและผู้ที่ผู้ต้องขังนำเข้ามาอยู่ด้วย

23. การวิจัยทางอาชญาศาสตร์ในการบังคับไทย¹²⁷

เป็นหน้าที่ของงานอาชญาศาสตร์ โดยความร่วมมือกับหน่วยวิจัยการบังคับไทยที่จะทำการวิจัยการบังคับไทย เป็นต้นว่า วิธีการบำบัด การพัฒนาทางวิชาการและผลของการนั้นเพื่อวัตถุประสงค์ที่จะให้เกิดประโยชน์ต่อกระบวนการยุติธรรม

24. การบังคับไทยกักขังในเรือนจำ¹²⁸

สำหรับการบังคับไทยกักขังในเรือนจำ ให้นำบทบัญญัติทึ้งหลายว่าด้วยการบังคับไทย มาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่กฎหมายนี้จะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

24.1 การเข้าพัก การเยี่ยม และการติดต่อทางจดหมาย การอยู่ร่วมกันระหว่างเวลาทำงาน เวลาว่างและเวลาพักผ่อนจะกระทำได้ก็โดยความยินยอมของผู้ต้องขังเท่านั้น ไม่ใช่บังคับ

¹²⁶ กฎหมายว่าด้วยการบังคับไทยและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.

มาตรา 162-165.

¹²⁷ กฎหมายว่าด้วยการบังคับไทยและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.

มาตรา 166.

¹²⁸ กฎหมายว่าด้วยการบังคับไทยและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.

มาตรา 167-170.

กรณีเป็นการควบคุณตัวในระหว่างการคุณขัง หรือเป็นการบังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยที่เป็นการจำกัดเสรีภาพ อนุญาตให้เยี่ยมได้ 1 ครั้ง/สัปดาห์

การเยี่ยมและการแลกเปลี่ยนจดหมายจะถูกปฏิเสธหรือถูกตรวจสอบได้เฉพาะเมื่อการกระทำดังกล่าวเป็นสิ่งจำเป็นอันเนื่องมาจากเหตุผลของความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยของเรือนจำเท่านั้น

24.2 เสื้อผ้า เครื่องชั้นใน และเครื่องนอน ผู้ต้องขังมีสิทธิใช้เสื้อผ้า เครื่องชั้นในและเครื่องนอนของตนเอง เมื่อกรณีปัญหาเรื่องความปลอดภัย และผู้ต้องขังต้องจัดการเกี่ยวกับการทำความสะอาด การรักษาสภาพ และการเปลี่ยนตามปกติด้วยค่าใช้จ่ายด้วยตนเอง

24.3 การซื้อสิ่งของ ผู้ต้องขังมีสิทธิซื้อของกินของใช้ตลอดจนเครื่องสำอางในจำนวนที่สมควรด้วยการติดต่อของเรือนจำ โดยค่าใช้จ่ายของตนเอง

25. การบังคับไทยคุณขังทั้งหลาย¹²⁹

ให้นำบทัญญัติทั้งหลายว่าด้วยการบังคับไทยฯคุณมาใช้บังคับโดยอนุโลม

25.1 การจัดให้เข้าพัก การอยู่ร่วมกันระหว่างการทำงาน เวลาว่างและเวลาพักผ่อนให้กระทำได้ด้วยความยินยอมของผู้ต้องขังเท่านั้นความดังกล่าวనឹមិត្តិให้ใช้บังคับเมื่อมีการขังในระหว่างการขังที่เป็นไทยอาญา หรือการขังในการบังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยที่เป็นการจำกัดเสรีภาพ

25.2 เสื้อผ้า เครื่องชั้นใน และเครื่องนอน ผู้ต้องขังมีสิทธิใช้เสื้อผ้า เครื่องชั้นในและเครื่องนอนของตนเอง เว้นแต่เมื่อกรณีมีปัญหาเรื่องความปลอดภัย และผู้ต้องขังต้องจัดการเกี่ยวกับการทำความสะอาด การรักษาสภาพ และการเปลี่ยนตามปกติด้วยค่าใช้จ่ายด้วยตนเอง

25.3 การซื้อสิ่งของต่างๆ ผู้ต้องขังมีสิทธิซื้อของกินของใช้ ตลอดจนเครื่องสำอางในจำนวนที่สมควรด้วย การติดต่อของเรือนจำโดยค่าใช้จ่ายของตนเอง

25.4 งาน ผู้ต้องขังไม่มีหน้าที่ต้องทำงาน ทำกิจกรรม หรือช่วยทำงาน

26. ค่าแรงในเรือนจำเยาวชนและในการขังระหว่างคดี¹³⁰

26.1 เรือนจำเยาวชน ในกรณีที่ผู้ต้องขังผู้ใดทำงานใดที่ได้รับมอบหมาย โดยไม่ตัดสิทธิตามบทัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองงานของเยาวชน อันเกี่ยวกับการทำงานเป็นชั้น

¹²⁹ กฎหมายว่าด้วยการบังคับไทยและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.

มาตรา 171-175.

¹³⁰ กฎหมายว่าด้วยการบังคับไทยและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.

มาตรา 176-177.

หรืองานในระบบสាយພານ ຜູ້ຕ້ອງຂັງຜູ້ນັ້ນມີສິທີໄດ້ຮັບຄ່າແຮງທີ່ເປັນຫຍາມ ໃນການຟື້ມີຜູ້ຕ້ອງຂັງທຳກິດຮຽນ ບໍລິຫານຫ່າຍທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸມາຍ ຜູ້ຕ້ອງຂັງມີສິທີໄດ້ຮັບຄ່າແຮງຕາມປະໂຍດແຮກ ກີ່ຕ່ອມເນື່ອສິ່ງນີ້ໂດຍລັກຍະນະເທິບໄດ້ກັບກິດຮຽນແລກການ

ຜູ້ຕ້ອງຂັງທີ່ສາມາດກຳນົດໄດ້ ໄນອາຈົດທີ່ຈະມອບໝາຍໃຫ້ກຳນົດແກ່ໄດ້ ຜູ້ຕ້ອງຂັງທີ່ເຈັບປ່ວຍແລກຜູ້ຕ້ອງຂັງທີ່ເພີ່ມຄລອດທີ່ໄນ່ອາຈົດໃຫ້ກຳນົດໄດ້ ມີສິທີໄດ້ຮັບຄ່າໜົດເຊຍໃນການຕົກການຈຳນວນແລກກະບວລາຂອງຄ່າໜົດເຊຍໃນການຕົກການ

ຜູ້ຕ້ອງຂັງທີ່ໄນ່ກຳນົດໄດ້ພະວະວິກລຈົມ ບໍລິຫານຫ່າຍທີ່ໄນ່ມີສິທີໄດ້ຮັບຄ່າໜົດເຊຍໃນການຕົກການເລຍຫຼວງໄນ່ມີສິທີໄດ້ຮັບຄ່າໜົດເຊຍໃນການຕົກການເອັກຕ່ອງໄປ ໄນມີສິທີໄດ້ຮັບເງິນສ່ວນຕົວຄາມສົມຄວຣ ລາກວ່າເຂົາມີຄວາມຕ້ອງການເຫັນນັ້ນ

26.2 ການຂັງຮະຫວ່າງຄົດ ການຟື້ມີຜູ້ຕ້ອງຂັງຮະຫວ່າງຄົດຜູ້ໄດ້ກຳນົດໄດ້ພະວະວິກລຈົມ ພູ້ນັ້ນມີສິທີໄດ້ຮັບຄ່າແຮງຕາມສົມຄວຣ

27. ການໃຊ້ກຳລັງບັນກັບໂດຍຕຽນໃນເຮືອນຈຳ¹³¹

ການໃຊ້ກຳລັງບັນກັບໂທຢາມມາຕຣາ 94 ຊົ່ງ 101 ໃຊ້ບັນກັບໄດ້ກາຍໃນຂອບເຂດທີ່ກ່າວຕ່ອງໄປນີ້ ການບັນກັບໂທຢາມໃນການຂັງຮະຫວ່າງຄົດແລກການຂັ້ງໜ້ວຄຣາ ໄນກະທບຕ່ອປະນະວຸກກູ້ຫາມຍ ວິທີພິຈານຄວາມອາສູ່ ການບັນກັບໂທຢາມກັນເຍວັນ ການບັນກັບຈັນກຸມ ຮັມຕລອດຄຶງການຂັງທາງວິນຍ ການຂັ້ງເພື່ອຄວາມປລອດກັບ ແລກການຂັ້ງອັນເປັນການບັນກັບຈະໃຊ້ອາວຸຊາການຟື້ມີກາຮລົບໜືນ ບໍລິຫານທີ່ເກີດເອົາຕ້ວກລັນນາໄນ່ໃຊ້ບັນກັບກັບການຂັ້ງຫຼືອັດໃຫ້ອູ້ໃນການບັນກັບວິທີການເພື່ອຄວາມປລອດກັບທີ່ເປັນກາຈຳກັດເສີງກາພ ກູ້ໝາຍມລຮ້າຈັນບຸລຸ່ມູດີຂໍ້ຈຳກັດອື່ນໆ ເກີ່ງກັບການໃຊ້ອາວຸຊາໄດ້

28. ການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ¹³²

28.1 ການຍົກເລີກຂໍ້ມູນ ຂໍ້ມູນເກີ່ງກັບນຸ່ມຄລທີ່ໄນ່ໃຊ້ຜູ້ຕ້ອງຂັງ ອາຈັກເລີກໄດ້ໂດຍປຣາຈາກຄວາມຮ່ວມມື່ອໂດຍນຸ່ມຄລຫຼືອໜ່ວຍງານນອກອໍານາຈຂອງເຈົ້າຫຼາກທີ່ບັນກັບໂທຢາໄດ້ ເນື່ອຂໍ້ມູນນັ້ນຈະເສີຍໄດ້ສໍາຮັບການນຳນັດຜູ້ຕ້ອງຂັງ ຄວາມປລອດກັບຂອງເຮືອນຈຳ ການປະກັນການບັນກັບໂທຢາຈຳກຸກ ແລກວິທີການຍົກເລີກໄນ່ກະທບຕ່ອນຕ່ອົດປະໂຍ່ນທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມຄຸ້ມຄອງຂອງຜູ້ຄູກກະທບ

¹³¹ ກູ້ໝາຍວ່າດ້ວຍການບັນກັບໂທຢາມແລກວິທີການບັນກັບເພື່ອຄວາມປລອດກັບທີ່ຈຳກັດເສີງກາພ ດ.ສ.1796.

ມາຕຣາ 178.

¹³² ກູ້ໝາຍວ່າດ້ວຍການບັນກັບໂທຢາມແລກວິທີການບັນກັບເພື່ອຄວາມປລອດກັບທີ່ຈຳກັດເສີງກາພ ດ.ສ.1796.

ມາຕຣາ 179-187.

28.2 กระบวนการทำงานและการใช้ประโยชน์ เจ้าน้าที่บังคับโทยอาจใช้ประโยชน์จากข้อมูลอันเกี่ยวกับตัวบุคคลได้ เมื่อการกระทำดังกล่าวจำเป็นสำหรับการบังคับโทยจ้ากุกที่ต้องกระทำการตามกฎหมาย เจ้าน้าที่บังคับโทยอาจกำหนดหน้าที่แก่ผู้ต้องขังคนหนึ่งคนใดให้ต้องมีบัตรที่มีรูปของติดตัว เมื่อการกระทำดังกล่าวเป็นความจำเป็นอันเนื่องจากความปลอดภัยหรือความสงบเรียบร้อย ข้อมูลอันเกี่ยวกับตัวบุคคลสำหรับวัตถุประสงค์อื่นก็อาจอนุญาตให้ทำได้ มาตรการของกองทัพเกี่ยวกับรับหรือการพัฒนาหารือตามกฎหมายว่าด้วยคนต่างด้าว

การใช้ประโยชน์สำหรับวัตถุประสงค์อื่น จะทำได้เมื่อบทบัญญัตินี้ได้ระบุไว้โดยชัดแจ้งถึงข้อมูลบุคคลเกี่ยวกับผู้ต้องขัง

28.3 ความเกี่ยวพันของวัตถุประสงค์ ข้อมูลบุคคลที่ส่งมอบโดยเจ้าน้าที่บังคับโทยให้ทำและใช้สำหรับวัตถุประสงค์ที่ถูกต้องชอบธรรมในการส่งมอบนั้นเท่านั้น ผู้รับมีอำนาจทำและใช้ข้อมูลเพื่อการอย่างอื่นเฉพาะข้อมูลนั้นอาจขอทำหรือเพื่อใช้การอย่างอื่นนั้นได้ และเมื่อเป็นกรณีการส่งมอบที่ไม่ใช่หน่วยงานของรัฐ เจ้าน้าที่บังคับโทยที่เป็นผู้ส่งมอบเห็นชอบด้วยแล้วเจ้าน้าที่บังคับโทยต้องแจ้งผู้รับที่มิใช่หน่วยงานของรัฐถึงวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้อง

28.4 การคุ้มครองข้อมูลพิเศษ ความเชื่อในทางศาสนาและลัทธินิยมของผู้ต้องขังคนหนึ่งคนใด และข้อมูลตัวบุคคล ที่ถูกหินยกขึ้นในการตรวจทางการแพทย์ จะทำให้เป็นที่รู้กันในเรือนจำไม่ได้ ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลอื่นๆ เกี่ยวกับผู้ต้องขังสามารถทำให้เป็นที่รู้กันทั่วไปได้ เมื่อสิ่งนั้นจำเป็นกับการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อยในเรือนจำ มาตรา 180(8) ถึง (10) ไม่ถูกกระทบ

28.5 การคุ้มครองข้อมูลในแฟ้มข้อมูลและแผ่นเก็บข้อมูล ผู้ปฏิบัติงานบังคับโทยแต่ละคนอาจได้รับข้อมูลบุคคลเพียงเพื่อทราบเท่านั้น เมื่อการนี้จำเป็นต่อความสมบูรณ์ในหน้าที่ หรือเพื่อการทำงานร่วมกัน

แฟ้มและแผ่นเก็บข้อมูลที่มีข้อมูลบุคคลจะต้องมีการคุ้มครอง โดยมีมาตรการทางเทคนิคและทางบริหารองค์กรเพื่อป้องกันการเข้าถึงโดยมิชอบและการใช้โดยมิชอบ แฟ้มสุขภาพและประวัติผู้ป่วยในโรงพยาบาลให้แยกเก็บต่างหากจากเอกสารอื่นและต้องเก็บไว้เป็นพิเศษ

28.6 การแก้ไข การลบ และการห้าม ข้อมูลบุคคลที่เก็บในแฟ้มบันทึกต้องลบอย่างช้า 2 ปี หลังจากการปล่อยตัวผู้ต้องขัง หรือย้ายผู้ต้องขังไปเรือนจำอื่น การกระทำดังกล่าวอาจยกเว้นจนกว่าจะสิ้นสุดระยะเวลาการคุ้มประพฤติสำหรับแฟ้มบุคคลในการเบิกซื้อสกุล ชื่อตัว ชื่อเกิด สถานที่เกิด การเข้ารับโทยและการออกไป เมื่อสิ่งดังกล่าวจำเป็นกับการตรวจพบแฟ้มบุคคลของผู้ต้องขัง ข้อมูลบุคคลในแฟ้มจะส่งต่อหรือใช้หลัง 2 ปี นับแต่การปล่อยตัวผู้ต้องขังได้ก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นไม่อาจหลักเลี่ยงได้ เพื่อการสอนส่วน เพื่อการดำเนินการในการวิจัยตามมาตรา 186

เพื่อจัดการกับความจำเป็นในเรื่องพยานหลักฐาน เพื่อยืนยันคำนิยมการหรือป้องกันสิทธิเรียกร้องตามกฎหมายที่สัมพันธ์กับการบังคับไทยจำคุกข้อจำกัดการใช้ดังกล่าวเนี้ยบ่อมถันสุคลง เมื่อได้มีการรับตัวผู้ต้องขังเพื่อการบังคับไทยใหม่ หรือผู้ต้องขังยินยอมให้กระทำได้

ระยะเวลาดังกล่าวไม่ใช้บังคับ เนื่องจากเหตุผลในข้อเท็จจริงเฉพาะถือได้ว่าการเก็บรักษาเพื่อวัตถุประสงค์ที่ยังมีความจำเป็นต้องเก็บรักษาไว้ต่อไปอีก ระยะเวลาการเก็บรักษาให้เริ่มนับตามปีปฏิทินแห่งปีที่ทำเพิ่มนั้น บทบัญญัติเกี่ยวกับจุดหมายเหตุของสภาพนิรัฐและของมลรัฐไม่ถูกกระทบ

ถ้าเป็นที่ปรากฏชัดว่าได้มีการให้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้องไป จะต้องบอกกล่าวให้ผู้รับทราบ เมื่อสิ่งนี้จำเป็นกับการรักษาประโยชน์ที่คุ้มครองของผู้ถูกกระทบ

28.7 การให้ข่าวแก่ผู้ถูกกระทบ การตรวจดูแฟ้ม ผู้ถูกกระทบจะได้รับข่าวตามมาตรการของมาตรา 19 แห่งกฎหมายคุ้มครองข้อมูลแห่งสภาพนิรัฐ เมื่อข่าวหนึ่งข่าวใดไม่เพียงพอแก่การที่จะรักษาประโยชน์ในทางกฎหมายของตน และเพื่อการนี้เป็นการแสดงให้เห็นว่าต้องตรวจดูแฟ้ม ให้ผู้แทนมารับทราบคุ้มครองข้อมูลเข้าแทนที่ผู้แทนสภาพนิรัฐสำหรับการคุ้มครองข้อมูลในมาตรา 19(5) และ (6) แห่งกฎหมายคุ้มครองข้อมูลสภาพนิรัฐ ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่สูงสุด

28.8 ข่าวสารและการตรวจดูแฟ้มเพื่อวัตถุประสงค์ทางวิชาการ ข้อมูลบุคคลในแฟ้มอาจเปิดเผยให้แก่นำวิชาลัย สถานศึกษาอื่นที่ทำการวิจัย หรือหน่วยงานของรัฐได้เมื่อ สิ่งนี้จำเป็นสำหรับการดำเนินงานวิจัยในทางวิชาการเฉพาะ การใช้ข้อมูลโดยไม่ทราบซื้อ ไม่เพียงพอต่อวัตถุประสงค์นั้น ประโยชน์สาธารณะเกี่ยวกับการวิจัยมีน้ำหนักหน่วงแน่นอกกว่าประโยชน์ที่คุ้มครองของผู้ถูกกระทบต่อการปกปิดการแจ้งข่าว

การให้ข้อมูลกระทำโดยแจ้งข่าวสาร เมื่อการกระทำดังกล่าวบรรลุวัตถุประสงค์ของงานวิจัย และการให้นั้นไม่เป็นการสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายเกินสมควรในกรณีอื่นให้มีการตรวจดูแฟ้มอาจส่งไปให้ตรวจดูก็ได้

ข้อมูลบุคคลให้ส่งมอบต่อบุคคลที่มีตำแหน่งหน้าที่ หรือบุคคลที่มีหน้าที่พิเศษในงานของรัฐ หรือที่มีหน้าที่รักษาความลับ มาตรา 1(1) (2) (3) และ (4) ข้อ 2 แห่งกฎหมายหน้าที่ให้ใช้กับหน้าที่ในการรักษาความลับ โดยอนุโถม

ข้อมูลบุคคลให้ใช้งานวิจัยที่จะส่งมอบเท่านั้น การใช้สำหรับงานวิจัยอื่น หรือการส่งต่อที่กระทำได้ตาม (1) ถึง (3) จะต้องได้รับความยินยอมของหน่วยงานที่มีการแจ้งข้อมูล

ข้อมูลต้องป้องกันการรับรู้โดยมิชอบโดยบุคคลที่สาม หน่วยงานวิจัยทางวิชาการต้องระมัดระวังมิให้การใช้ข้อมูลบุคคลแยกออกไปนอกพื้นที่หรือองค์กรจากการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ทางปกครอง หรือวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน สำหรับสถานที่ข้อมูลดังกล่าวมีความสำคัญ

เมื่อวัตถุประสงค์ของการวิจัยเปิดช่องให้ทำได้ ข้อมูลบุคคลต้องทำให้ไม่ปรากฏชื่อในขณะที่สิ่งดังกล่าวไม่อาจทำได้ ให้ทำดำเนินการเก็บรักษาเป็นพิเศษ ซึ่งด้วยการกระทำนั้นสามารถที่จะป้องกันรายละเอียดที่เกี่ยวกับบุคคลหรือเนื้อหาของบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะได้ สิ่งนี้ให้ทำเป็นการเฉพาะได้ เมื่อจำเป็นสำหรับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผู้ใดได้รับข้อมูลบุคคลตาม (1) (3) จะเปิดเผยข้อมูลนี้ได้ เมื่อการเปิดเผยนี้จำเป็นสำหรับการแสดงผลการวิจัยเกี่ยวกับลิงที่เกิดขึ้นในประวัติเวลาเท่านั้น การเผยแพร่ต่อองรับความยินยอมของหน่วยงานที่ให้ข้อมูลนั้นไป

ผู้รับมิใช่หน่วยงานของรัฐ ให้ใช้มาตรา 38 แห่งกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลร่วมด้วยมาตราการว่า เจ้าหน้าที่ดูแลรับผิดชอบได้กำกับดูแลการใช้บทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลด้วย เมื่อไม่มีข้อที่สมควรสำหรับการละเมิดบทบัญญัติดังกล่าว หรือผู้รับไม่หลอกลวงข้อมูลบุคคลในแผ่นบันทึกข้อมูล

28.9 การใช้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล หลักเกณฑ์แห่งกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เกี่ยวกับหน่วยงานสาธารณสุข และมิใช่สาธารณสุข (มาตรา 2) นิยามอื่นๆ (มาตรา 3) การขอและแบบการยินยอมของผู้ถูกกระทำ (มาตรา 4(2) และ (3)) ความลับของข้อมูล (มาตรา 5) ลิทธิที่ไม่อาจต่อรองได้ของผู้ถูกกระทำ (มาตรา 6(1)) และการดำเนินการคุ้มครองข้อมูล (มาตรา 18(2) และ (3)) ให้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลม กฎหมายคุ้มครองข้อมูลนั้นไม่ถูกกระทำ ในเรื่องที่เกี่ยวกับบทบัญญัติค่าเสียหาย บทบัญญัติเกี่ยวกับโทษอาญาและปกครอง ตลอดจนข้อกำหนดเกี่ยวกับการควบคุม โดยเจ้าหน้าที่ของกระทรวงที่ได้รับมอบหมายสำหรับการคุ้มครองข้อมูล

วิเคราะห์

1. สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันมีกระบวนการยุติธรรมที่มีระบบ ทำงานต่อเนื่อง สัมพันธ์กันทุกองค์กร ภายใต้แนวคิดทิศทางเดียวกัน เป็นมาตรฐาน เช่นเดิม สามารถที่จะรองรับที่กระทำความผิดจริงๆ ที่สมควรได้รับโทษจำคุกเท่านั้นที่ต้องเข้าบำบัดในเรือนจำ

2. มีกฎหมายบังคับไทยจำคุกที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล สามารถปฏิบัติได้จริง เป็นแนวทางเดียวกันอันเป็นผลได้จริง

3. การลงโทษจำคุกของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันมีหลักปฏิบัติต่อเนื่องมาว่า “การนำคนเข้าคุกต้องมีประโภชน์ต่อสังคมและผู้กระทำความผิด ถ้าไม่มีประโภชน์อะไรไม่ให้นำคนไปคุก”

4. ใช้มาตรการเลี่ยงโทษจำคุกอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนมาก โดยคาดอาจพักรลงโทษโดยพิพากษางลงโทษจำคุกแต่ให้รอการลงโทษ และการใช้โทษปรับในจำนวนมาก และในชั้นลงโทษจำคุกทางงานราชทัณฑ์มีมาตรการพักรลงโทษ

5. กกฎหมายของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันมีการวางแผนความคิด และทิศทางในการบังคับ焘ยจำคุกที่ มีความละเอียด ชัดเจนทำให้ผู้ที่ปฏิบัติงานสามารถเข้าใจแนวคิดพื้นฐานในการทำงานได้อย่างถูกต้องตรงกัน บทบัญญัติของกฎหมายได้กำหนดภารกิจอันเป็นป้าหมายที่สำคัญ ที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์คงไว้อายุ่ชัดเจน การบริหารจัดการต่างๆ จึงมีทิศทางที่ถูกต้อง ตรงกันและมีความยั่งยืนในการดำเนินการ ไม่เปลี่ยนไปเปลี่ยนมาตามนโยบายของผู้ที่มาดำรงตำแหน่งสูงสุดในองค์กร

6. เนื้อหาสาระของกฎหมายให้ความสำคัญกับความเป็นมนุษย์มาก เพื่อให้มีการดำรงชีวิตอนาคตโดยปราศจากการกระทำการใดความผิดและมีความรับผิดชอบต่อสังคม และปรับสภาพการใช้ชีวิตในเรือนจำให้มีความใกล้เคียงของชีวิตภายในและภายนอกเรือนจำมากที่สุด เท่าที่ไม่ขัดกับการรับ焘ยจำคุก ตลอดทั้งหลักเดิมผลเดิมจากการบังคับ焘ย กล่าวคือไม่ให้ผู้กระทำความผิดได้ประสบกับสิ่งที่ทำลายคุณลักษณะประจำตัวของคนคนนั้น กองประกันการบังคับ焘ยต้องอาศัยความร่วมมือจากความยินยอมโดยสมควรของผู้ต้องขังด้วย

7. มีการวางแผนการบังคับ焘ยเป็นแบบเฉพาะบุคคล มีการสำรวจเพื่อบำบัด และการประเมินผลตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อค้นหาบุคคลิกภาพและความเป็นไปของชีวิตของผู้ต้องขังคนนั้นๆ เพื่อให้ได้สาเหตุแห่งการกระทำการใดความผิดและแนวทางแก้ไขพฤตินิสัยที่เหมาะสมกับคนนั้นโดยเฉพาะ

8. มีระบบการผ่อนปรนการบังคับ焘ยจำคุก โดยมีการให้ผู้ต้องขังออกนอกเรือนจำโดยมีการควบคุมและแบบไม่มีผู้ควบคุมได้ ตลอดทั้งให้มีการลาการคุณขังได้ไม่เกิน 21 วันต่อปี เมื่อจำคุกมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 เดือน กรณีจำคุกตลอดชีวิตต้องจำคุกมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี เป็นต้น

9. การคุ้มครองสิทธิขึ้นพื้นฐานของผู้ต้องขัง ให้ถูกกระบวนการจากการบังคับ焘ยจำคุกให้น้อยที่สุดในเรื่องต่างดังต่อไปนี้

- 1) การศึกษาของผู้ต้องขัง การให้ทุนการศึกษา
- 2) การคุ้มครองทำงาน ค่าตอบแทนในการทำงาน ค่าชดเชยในการทำงาน เงินติดกระเป้า เงินประจำเดือน เงินออม เงินส่วนตัว ค่าอุปการะเด็กดู
- 3) การมีและการใช้เวลาว่าง การพักผ่อน รัฐต้องจัดให้มี หนังสือพิมพ์ วารสาร วิทยุ โทรทัศน์ ให้แก่ผู้ต้องขังโดยทั่วถึง
- 4) การได้รับประทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะ ตามหลักวิชาการทางแพทย์ ครบ 3 มื้อ
- 5) การได้โอกาสในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลภายนอก การได้รับการเขียนญาติ การสื่อสารทางคอมพิวเตอร์ พัสดุไปรษณีย์ ตลอดทั้งการซื้อสิ่งของต่างๆ
- 6) การปฏิบัติภารกิจในทางศาสนา

- 7) การคุ้มครองสุขภาพอนามัย การตรวจสุขภาพรายปี การรักษาพยาบาล
10. การสังคมสงเคราะห์ผู้ต้องขังในเรื่องต่างๆ มีระบบการช่วยเหลือ 3 ช่วง คือ
- 1) การช่วยเหลือในการรับตัวผู้ต้องขังเข้าเรือนจำใหม่ๆ
 - 2) การช่วยเหลือผู้ต้องขังในระหว่างบังคับโทษ
 - 3) การช่วยเหลือผู้ต้องขังในการปล่อยตัวจากการบังคับโทษแล้ว
11. เกี่ยวกับความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อย จะมีข้อบัญญัติของกฎหมายคุ้มครองเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในเรือนจำอย่างชัดเจน ละเอียด เป็นมาตรฐานเดียวกันของนักโทษทุกคน และกำหนดถึงอำนาจของเจ้าหน้าที่ในการคุ้มครองเจ้าหน้าที่ รวมทั้งขอบเขตของการใช้กำลังบังคับผู้ต้องขัง การจับได้ยา การใช้พันธนาการ การขาดใช้ค่าเสียหาย และการให้ผู้ต้องขังมีโอกาสเรียนในเรื่องต่างๆ ได้ การให้คำแนะนำปรึกษาในทางกฎหมาย
12. ระบบภายในการบริหารจัดการของการบังคับโทษจำกัด ผู้ทำงานการบังคับโทษ ต้องทำงานร่วมกัน และปฏิบัติด้วยกันให้การกิจกรรมบังคับโทษให้ประสบความสำเร็จ เจ้าหน้าที่และหน่วยงานการคุ้มครองการปล่อยตัวก็ต้องช่วยเหลือคุ้มครองไม่ให้หลบหนีก็ต้องทำงานร่วมกัน ควบคุมคุ้มครองก็ต้องทำงานก็ต้องมีอำนาจในการประคับประคองและการช่วยเหลือทางสังคมก็ต้องทำงานร่วมกัน
13. มีมาตรการในการตรวจสอบเรือนจำ การคุ้มครองผู้ต้องขังในด้านต่างๆ และมีคณะกรรมการปรึกษาเรื่องจำ การทำวิจัยทางอาชญาศาสตร์ในการบังคับโทษ การคุ้มครองข้อมูลประวัติผู้ต้องขัง

4.3 ประเภทอังกฤษ

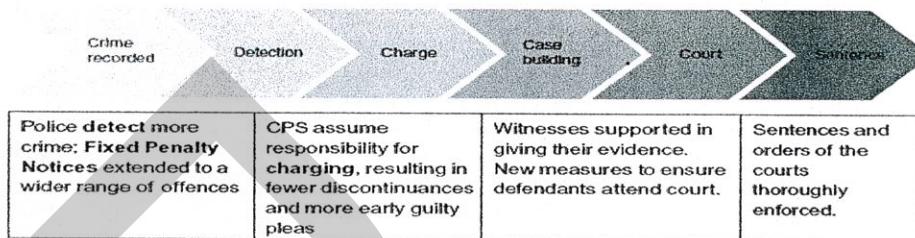
ประเภทอังกฤษใช้ระบบกฎหมาย Common Law ซึ่งเป็นอีกระบบที่แตกต่างจากประเภทญี่ปุ่นและสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันที่ได้กล่าวมาแล้วมีหลักการของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาและการบังคับโทษจำกัดดังจะกล่าวต่อไปนี้

4.3.1 กระบวนการยุติธรรมทางอาญา

ตำรวจมีหน้าที่ตรวจสอบการกระทำความผิดอาญาและแสวงหาพยานหลักฐานในการประกอบอาชญากรรม เพื่อนำผู้ที่กระทำผิดหรือลูกกล้ามาหาว่ากระทำผิดมาเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม มีหน้าที่ปกป้องคุ้มครองสังคม มีอำนาจในการเข้าจับกุมบุคคลผู้กระทำความผิดได้ และ

นำเสนอพยานหลักฐานเข้าสู่การพิจารณาคดีโดยอัลกอริทึม ศาลจะมีคำพิพากษา กรณีกระทำผิดจริงก็จะมีคำสั่งลงโทษและสภาพบังคับกระบวนการปรากฏามกระบวนการดังต่อไปนี้¹³³

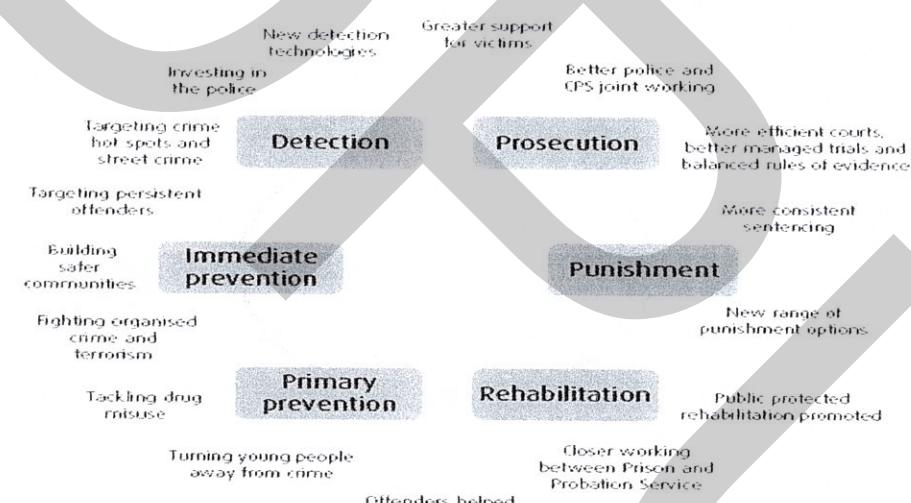
Bringing more offences to justice: an end-to-end strategy

ภาพที่ 4.9 แสดงกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศอังกฤษ

ประเทศอังกฤษมีแนวคิดและการปฏิบัติที่มุ่งความสัมพันธ์ระหว่าง กระบวนการยุติธรรม : สังคม : แนวคิดใหม่ : การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ที่เป็นวงจรเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน

ดังนี้¹³⁴

ภาพที่ 4.10 แสดงวงจรกระบวนการยุติธรรม : สังคม : แนวคิดใหม่ : การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด

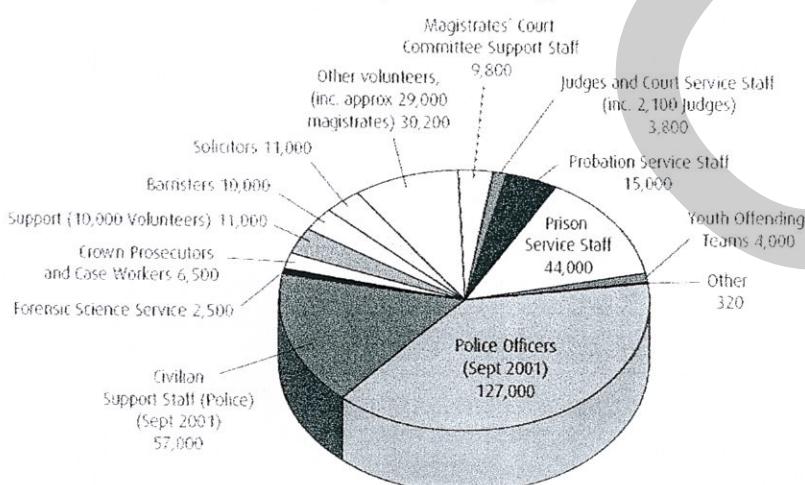
จากวงจรดังกล่าว เป็นกระบวนการที่สามารถลดปริมาณคดีอาญาและป้องกันคุ้มครองสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสาเหตุเนื่องจากในประเทศอังกฤษมุ่งเน้นการป้องกันมากกว่าการแก้ไข กล่าวคือ เป็นกลไกการทำงาน 2 ภาคส่วนผสานกันคือ ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาและนอกกระบวนการยุติธรรม คือ ความร่วมมือของภาคสังคม กล่าวคือ

¹³³ Command of Her Majesty. (2004). **Cutting Crime, Delivering Justice [A Strategic Plan for Criminal Justice 2004-08]**. p. 32.

¹³⁴ Secretary of State for the Home Department. (2002). **Justice for All**. p. 30.

- การป้องกันเบื้องต้น (Primary Prevention) เป็นการพยายามสร้างแนวทางในการป้องกันเยาวชนให้ห่างจากอาชญากรรมทุกประเภท มาตรการในการตรวจจับยาเสพติดที่มีประสิทธิภาพ
- กระบวนการป้องกันอย่างทันที (Immediate Prevention) การสร้างสังคมให้ปลอดภัยยิ่งขึ้น การปราบปรามองค์กรก่อการร้าย
 - การตรวจสอบ (Detection) เป็นมาตรการตรวจสอบการกระทำความผิด การสืบเสาะข้อมูลลักษณะการกระทำความผิด สืบเสาะสถานที่ เป้าหมายหรือแหล่งหลักฐานการประกอบอาชญากรรม การลงทุนกับงานด้านตัวตรวจ ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ สร้างมาตรฐานการป้องกันมากขึ้น
 - อัยการ (Prosecution) ให้เกิดความร่วมมือในการทำงานระหว่างตำรวจและระบบของกระบวนการทางอาญา ประสิทธิภาพของศาลในการบริหารจัดการการพิจารณาคดีที่ดีขึ้นและการสมดุลของการพิสูจน์พยานหลักฐานที่แท้จริง
 - การลงโทษ (Punishment) มีการกำหนดโทษจากศาลตามคำพิพากษาที่เป็นที่ยอมรับได้ย่างถูกต้องยุติธรรม มีการนำกระบวนการลงโทษทางเลือกมาใช้
 - การปรับพฤตินิสัย (Rehabilitation) กระบวนการปรับปรุงพฤตินิสัยโดยสังคมมีส่วนร่วมในการป้องกันและเข้ามาร่วมจัดการด้วย ความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างเรือนจำและการคุณประพฤติ การช่วยเหลือนักโทษให้เกิดทักษะในการทำงานและการทำงาน

วงจรดังกล่าวนี้เป็นทิศทาง หรือเข็มทิศในการร่วมมือกัน เพื่อยังให้เกิดประโยชน์สูงสุดของสังคม และทำให้เกิดความเชื่องแกร่งของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ในปี ค.ศ. 2001 มีอัตรากำลังในระบบกระบวนการยุติธรรมปรากฏตามกราฟวงกลมดังนี้

ภาพที่ 4.11 อัตรากำลังในระบบกระบวนการยุติธรรมในปี ค.ศ. 2001

สอดคล้องกับความต้องการของประเทศไทย จึงค่อนข้างคงที่แต่อาจมีการปรับเปลี่ยนในส่วนของ Street Crime มีเพิ่มมากขึ้นบนท้องถนน เป็นประเภทความผิดที่เกี่ยวกับทรัพย์ Street Crime กล้ายเป็นปัญหาเรื้อรังเนื่องจากในหลายครั้งไม่สามารถจับยุติหรือหาตัวผู้กระทำความผิดได้ทำให้เหยื่อไม่ได้รับการเยียวยา ประเทศไทยมีแนวโน้มภายในการคุ้มครองเหยื่อและสร้างความเข้มแข็งของกระบวนการดังนี้¹³⁵

1. กระบวนการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ
 2. จัดเตรียมพยานหลักฐานต่างๆ ให้พร้อมก่อนเสนอคดีต่อศาล
 3. ทำให้กระบวนการพิสูจน์พยานหลักฐานที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

การป้องกันมิให้กระทำการผิดซ้ำโดยการกำหนดโทษ และวิธีการลงโทษให้เหมาะสม ตั้งแต่แรก ไม่ว่าในเรื่องจำหรือโดยสังคม มีความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญเกิดขึ้นในกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย คือการทำให้หน่วยงานทุกหน่วยงานทำงานร่วมกันทุกหน่วย อย่าง สอดคล้องซึ่งกันและกัน สามารถทำงานสัมพันธ์กันได้เป็นอย่างดี กระบวนการยุติธรรมทางอาญา Criminal Justice System (CJS) มิใช่เป็นของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งหรือของใคร แต่เป็นของ สังคม โดยแท้ CJS มีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบและปกป้องความเป็นอิสระของผู้พิพากษา อัยการ และเพื่อประสิทธิภาพในการปราบปรามอาชญากรรม คุ้มครองเหยื่อและสังคม¹³⁶

ทิศทางของกระบวนการยุติธรรม พิจารณาถึงการเตรียมคดีก่อนการฟ้องเป็นอย่างดีจะทำให้กระบวนการไม่ล่าช้าและมีประสิทธิภาพ การปล่อยตัวผู้ต้องหาโดยไม่พิจารณาให้ดีจะทำให้ผู้กระทำความผิดหลบหนี 迨รวมมีความจำเป็นต้องควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้ก่อน เพื่อรอฟังคำสั่งศาล วินิจฉัยในการใช้มาตรการอันๆแทนการควบคุมตัว การที่ศาลเลื่อนคดีหรือยกเลิกกระบวนการพิจารณาทำให้เสียงบประมาณ กว่า 3 ใน 4 ของไทยทั้งหมดเป็นไทยปรับ แต่อัตราค่าปรับของรัฐมีเพียงอัตราเร้อยละ 59 ของความเสียหายทางสังคมที่เกิดขึ้น¹³⁷

สำหรับผู้กระทำความผิดที่เป็นเยาวชนจะมีหลักการว่า “ป้องกันดีกว่าการเยียวยา” วิธีการแก้ไขผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้เยาว์ที่มีลักษณะต่อต้านสังคม จะต้องใช้กระบวนการทางสังคมเข้ามาแก้ไขเยียวยา อันจะส่งผลดีต่อการป้องกันการกระทำความผิดจากผู้เยาว์ได้ กระบวนการที่นำผู้เยาว์สู่ที่คุณชั่งต้องเป็นหนทางสุดท้ายที่จะนำมาใช้ พยายามใช้มาตรการให้การศึกษาอบรม หรือการปรับปรุงพฤตินิสัยเสียก่อน ในทางความเป็นจริงมีการลงโทษผู้เยาว์ทางสังคมจำนวนมาก แต่ก็ยังไม่ชัดเจนในเรื่องของขอบเขตการใช้อย่าง มีการพยายามกำหนด โครงสร้างโทษทางสังคมให้ชัดเจน

¹³⁵ Ibid. p. 32.

¹³⁶ Ibid. p. 33.

¹³⁷ Ibid. p. 98.

กระบวนการใดๆ ที่นำมาใช้กับผู้เยาว์จะต้องได้รับการพ่อนปرن และการพื้นฟูผู้เยาว์ควรมีระยะเวลาประมาณ 12 เดือน และออกเป็น Action Plane¹³⁸

การใช้มาตรการลงโทษอย่างอื่นนอกจากการจำคุก ในกรณีเด็กและเยาวชน และเน้นการใช้วิธีการชุมชนนำบัดมีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการควบคุมตัวภายนอกเรือนจำ จากสถิติของ Home Detention มีถึงร้อยละ 98 พนว่าผู้กระทำผิดไม่ทำผิดซ้ำอีก และพบว่าการใช้โทษจำคุกทำให้เกิดความแตกแยกในครอบครัว แม้แต่ใน remand prison ยังตัดขาดจากการติดต่อจากญาติมิตร สถิติการใช้โทษในประเทศอังกฤษยังพบอีกว่า 3 ใน 5 ของคดีทั้งหมดเป็นโทษปรับ และมีการปรับลงเพียงร้อยละ 59 ของอัตราโทษเดิม¹³⁹

ในประเทศอังกฤษมีการปรับปรุงศาลเพื่อจัดการให้ได้คุณภาพจริงๆ มาลงโทษมากที่สุด อันจะยังให้เกิดความยุติธรรม และเพื่อนำโทษที่เหมาะสมสมกับการกระทำความผิดนั้นๆ ที่สังคมต้องการลดสถิติอาชญากรรม ได้ ศาลควรใช้นโยบายกำหนดโทษอย่างไรจึงจะเหมาะสม และมีประสิทธิภาพกับความผิดที่เกิดขึ้น การลงโทษที่ถูกต้องจะเป็นส่วนหนึ่งอันสำคัญในการรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคม ซึ่งในขณะนี้คุณในสังคมของอังกฤษยังเชื่อว่าวิธีการลงโทษที่ใช้อยู่ยังไม่เหมาะสม เช่น บุคคลที่ทำความผิดไม่ได้รับโทษที่สาสมหรือได้รับโทษน้อยเกินไป ยังไม่มีความชัดเจนในการใช้อำนาจของศาล ส่วนนี้ทำให้ประชาชนไม่เชื่อมั่นในระบบ เป้าหมายที่สำคัญของรัฐที่พยายามให้เกิดขึ้นในทางปฏิบัติคือการสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และการก่อตั้งคณะกรรมการพิจารณากำหนดโทษ Sentencing Guideline Council โดยมี Lord Chief Justice เป็นประธาน เพื่อป้องกันไม่ให้มีการวินิจฉัยลงโทษที่ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการบังคับโทษ โดยมีแนวทางเช่น¹⁴⁰

- มีการใช้ระบบการลงโทษทางเลือก กล่าวคือ มีการลงโทษโดยสังคม ซึ่งเป็นการลงโทษแนวใหม่ ทำให้โทษลดลง Custody Minus ที่มีคนเข้ารับโทษเป็นเวลาเพียงเพื่อการปล่อยนำบัด หรือการใช้วิธีการรำคุกเพียงบางวัน สุดสัปดาห์หรือวันอื่นๆ ที่กำหนด
- ระบบการพักการลงโทษ โดยคณะกรรมการพักการลงโทษ ทำการพิจารณาผ่อนปรนหรือปล่อยตัวเด็กหรือเยาวชนที่กระทำผิดร้ายแรง
- รัฐมีนโยบายให้ใช้โทษปรับเพิ่มขึ้นมากกว่าเดิม เพื่อคัดคุณทำผิดที่ไม่ปฏิบัติตามในการลงโทษปรับครั้งแรก

¹³⁸ Ibid. p. 99.

¹³⁹ Ibid. p. 85.

¹⁴⁰ Ibid. p. 86.

- ให้นำกระบวนการพื้นฟูบำบัด ผู้กระทำความผิด (remand) โดยเฉพาะกับผู้เยาว์มาเป็นส่วนหนึ่งของมาตรการลงโทษด้วย
 - ความผิดที่ไม่รุนแรงให้นำมาตรการลงโทษทางสังคมเข้ามาเกี่ยวข้องมาใช้แทนการจำคุก¹⁴¹

หลักการพื้นฐานและวัตถุประสงค์ของค้ำประกันของศาล

- ที่สำคัญที่สุดคือ ค้ำประกันต้องป้องสังคม
- กำหนดบทลงโทษให้เหมาะสมกับความผิดของอาชญากร
- กำหนดแนวทางในการแก้ไขเยียวยาผู้กระทำความผิด
- นำผู้กระทำความผิดออกจากสังคมชั่วคราวหรือถาวร
- กำหนดวิธีการพื้นฟูปรับปรุงพฤตินิสัยผู้กระทำความผิด เพื่อมิให้มีการกระทำความผิดซ้ำอีก

- สร้างจิตสำนึกให้กับผู้กระทำความผิดมีความรับผิดชอบต่อความผิดที่กระทำขึ้น

การกำหนดความรุนแรงของโทษ ความรุนแรงวัดได้จากความเสียหายที่เกิดขึ้นกับเหยื่อ ต้องให้ความสำคัญกับการป้องกันการกระทำความผิดและการกระทำความผิดซ้ำ ไทยที่รุนแรงนี้จะใช้ต่อเมื่อกระบวนการลงโทษครั้งแรกประสบความล้มเหลวเท่านั้น¹⁴²

รายงานที่เสนอต่อศาลก่อนที่จะพิพากษา เป็นรายงานที่กรมคุณประพฤติจัดทำเสนอต่อศาลว่าควรใช้มาตรการลงโทษอย่างอื่นเป็น Community Penalty แทนโทษจำคุก และเมื่อศาลมีรับรายงานนี้ศาลอาจใช้คุลพินิจในการสั่งไม่ลงโทษ หรือการลงโทษหรือยกฟ้อง รายงานจะระบุข้อมูลของผู้กระทำความผิดและมูลความผิดที่กระทำ วิเคราะห์ถึงสาเหตุการกระทำความผิด การกระทำความผิดอันประกอบด้วย วิธีการ พฤติกรรมว่ามีพฤติกรรมอย่างไรในการทำอันตรายต่อเหยื่อ หรือเป็นการกระทำความผิดซ้ำหรือไม่ ความสัมพันธ์ระหว่าง ผู้กระทำผิดกับเหตุอื่นๆ เช่น ปัจจัยทางครอบครัว สารเสพติด พฤติกรรมทางรุน伺คร้าย หรือความเกี่ยวข้องอื่นใดที่จะโยงไปถึงการกระทำความผิดฐานได้ และชี้แจงว่าผู้กระทำผิดเมื่อมีการเข้าระบบเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมแล้ว จะก่ออันตรายอีกหรือไม่ รายงานจะสรุปว่าการลงโทษโดยสังคมนั้นสามารถที่จะนำไปใช้กับผู้กระทำความผิดรายนี้ได้หรือไม่เพียงใดโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อครอบครัวผู้กระทำผิดและสังคม เป็นหลัก มีการนำวิธีการลงโทษที่หลากหลายมาใช้ในอังกฤษและเวลส์ ในปี ค.ศ. 2000¹⁴³

¹⁴¹ Ibid. p. 87.

¹⁴² Ibid. p. 88.

¹⁴³ Ibid. p. 89.

คณะกรรมการกำหนดคุณค่าลงโทษ Sentencing Guidelines Council. ตามกฎหมายการกำหนดโทษกำหนดโดยคุณจิการวินิจฉัยของศาลทุกชั้นศาล Magistrates' Court เรียกว่า bench book แต่ในทางปฏิบัติจริงไม่มีการกำหนดโทษที่ชัดเจนเพียงพอ สิ่งที่ต้องการจากข้อมูลในงานคือแนวทางที่จะกำหนดโทษสำหรับแต่ละความผิด มูลฐานที่ชัดเจน เพื่อป้องกันมิให้สังคมเกิดการไม่เชื่อถือในการใช้บทลงโทษของศาล อย่างไรก็ตามในแต่ละศาลมารถตั้งที่ปรึกษาของศาลได้เพื่อความสะดวกในการหารือการกำหนดโทษ แต่ต้องเป็นไปตามแนวทางของ Sentencing Guidelines Council.

รูปแบบแนวทางการลงโทษในสมัยใหม่

- การบริการสังคม
- การจำคุกระยะสั้นพร้อมทั้งบริการสังคม ตั้งแต่ 3 เดือนถึง 12 เดือน
- การพักการลงโทษและให้บริการสังคมสำหรับโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี¹⁴⁴
- การจำคุกในวันสุดสัปดาห์และบริการสังคมในวันธรรมด้า
- กรณีการจำคุกตั้งแต่ 12 เดือนขึ้นไป ศาลอาจสั่งจำคุกครึ่งหนึ่งและบริการสังคมอีกครึ่งหนึ่ง
 - ให้จำคุกทันทีไม่ต้องรอสำหรับผู้กระทำผิดที่เป็นอันตรายหรือทารุณกรรมทางเพศ
 - แม้ว่าการจำคุกระยะสั้นจะเหมาะสมสำหรับในหลายๆ คดี แต่ต้องทำไปพร้อมกับการฟื้นฟูบำบัด การอบรมและการให้การศึกษารวมถึงการปลูกฝังให้มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมด้วย

การลงโทษโดยสังคม เมื่อสังคมได้ร่วมมือกันหันมาใช้การบังคับโทษทางสังคมมากขึ้น โดยกำหนดโทษให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดเป็นรายๆ ไป อย่างเช่น การบังคับบำบัดผู้ติดยาเสพติด (Drug Treatment and Testing (DTTOs)) อย่างไรก็เดี๋ยงไม่บรรลุเป้าหมายเกี่ยวกับการออกแบบการลงโทษที่เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดแต่ละบุคคล ได้อย่างแท้จริง ด้วยเหตุผลนี้ รัฐบาลจึงกำหนดทางเลือกสำหรับการลงโทษทางสังคม มีเกณฑ์การพิจารณาลงโทษเป็นรายบุคคล เช่นดังต่อไปนี้

- ทำงานชดใช้โดยไม่มีค่าตอบแทน
- อบรมปรับพฤตินิสัยผู้กระทำผิด
- การศึกษาหรือการอบรมทักษะพื้นฐาน
- การตรวจสารเสพติดและการบำบัดรักษา

¹⁴⁴ Ibid. p.93.

- การสอดส่องดูแลของสังคม
- การใช้มาตรการควบคุมคุกคืนหรือใช้ข้อบกเว้นพิเศษ
- ควบคุมโดยเครื่องมือเทคโนโลยีสมัยใหม่
- เข้ากระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์

มาตรการ Custody Plus เป็นมาตรการที่มีการนำมาใช้ในอังกฤษ กล่าวคือ จะจดจำบุคคลไว้ 3 เดือนเต็มที่เหลืออีกประมาณ 12 เดือนให้ไปบริการสังคมหรือรับมาตรการลงโทษอย่างอื่นจากสังคม แต่การลงโทษแบบนี้จะใช้ได้ดีนั้นจะต้องมีรายงาน Pre-Sentence Report ก่อน แต่ทั้งนี้จะต้องแน่ใจว่าเมื่อใช้มาตรการนี้แล้วจะเกิดโอกาสในการปรับพฤตินิสัยของบุคคลนั้นๆ อย่างแท้จริง อย่างไรก็ดีขั้นสูงของไทยมีได้แค่จำคุกไม่เกิน 6 เดือน และบริการสังคมในเวลาที่เหลือแต่ไม่เกิน 15 เดือน¹⁴⁵

ไทยยังเป็นมาตรการป้องกันสังคมทั้งกับหญิงและเด็ก จากความรุนแรงของผู้กระทำผิดเกี่ยวกับเพศ ภายใต้ Sex offenders Act. รัฐบาลอังกฤษได้จัดทำ White paper เกี่ยวกับ Sex offenders เพื่อกำหนดขอบเขตของการใช้มาตรการควบคุมผู้กระทำความผิดในเรื่องนี้ ผู้กระทำความผิดจะต้องถูกจดจำไว้ในเรือนจำนานกว่าจะແนี่ใจว่าเข้าพร้อมที่จะกลับสู่สังคมและไม่เป็นอันตรายต่อคนอื่นๆ ต่อครอบครัวและต่อสังคม จึงจะพิจารณาปล่อยชั่วคราวโดยมีเงื่อนไขการคุณประพฤติด้วยจำนวนประชากรในคุกของประเทศ England และ Wale

ตารางที่ 4.9 จำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำของประเทศไทย England และ Wale

ปี.คศ	จำนวน
1975	39,820
1976	41,443
1977	41,570
1978	41,796
1979	42,220
1980	43,109
1981	43,346
1982	43,754
1983	43,773
1984	43,349
1985	46,278
1986	46,889
1987	48,963

¹⁴⁵ Ibid. pp.92-93.

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ปี ค.ศ.	จำนวน
1988	49,949
1989	48,610
1990	45,636
1991	45,897
1992	45,817
1993	44,566
1994	48,794
1995	51,047
1996	55,281
1997	61,114
1998	65,298
1999	64,770
2000	64,602
2001	66,301
2002	70,861
2003(30 June)	73,657
2004(30 June)	74,488

4.3.2 การบังคับโทษจำคุก

ในหัวข้อนี้จะเป็นเนื้อหาสาระของการบังคับโทษจำคุกในความเป็นมา รากฐานของหลักคิด แนวโน้มนายแห่งรัฐ และการดำเนินการในปัจจุบัน ดังต่อไปนี้

1. รากฐานทางกฎหมายในการบังคับโทษจำคุกในประเทศไทย โครงสร้างอันสำคัญในการบังคับโทษจำคุก ในประเทศไทยและเวลล์ ใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการกำหนดกฎหมาย และครอบแนวทางต่างๆ จะบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ ปี 1952 (Prison Act of 1952) และระเบียบข้อบังคับอิกส่วนหนึ่ง มีจุดมุ่งหมายเป็นไปตามมาตรฐานของการพัฒนาของกฎหมายเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา กฎหมายวางแผนของความเรียบง่ายและการบริหารจัดการตามบทบัญญัติของหมายที่อนุญาตให้ทำได้ตาม Prison Act of 1952 และ Prison Rules of 1964¹⁴⁶ ซึ่งกำหนดหลักการพัฒนาต่างๆ ตลอดทั้งข้อบังคับเกี่ยวกับโครงเรียนฝึกอบรม เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด Borstal Rules of 1964 และ Detention Center Rules of 1952 เนื้อหาสาระของกฎหมายราชทัณฑ์นี้มีการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขเปลี่ยนแปลงในระหว่างปี ค.ศ. 1968 และ 1972 และโดยเฉพาะในช่วงหลังส่งรวมโลกครั้งที่สอง มีการปรับปรุงแก้ไขจากสภาพปัจจุบันที่พบในทางปฏิบัติ และแก้ไขด้วยวิธีการที่พิสูจน์และประเมินผลได้จริง สามารถนำมาปฏิบัติ

¹⁴⁶ แก้ไขเพิ่มเติมปี 1999.

แล้วเกิดผลได้จริงภายในเวลาที่กำหนดได้ กล่าวคือ มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างอิสระ ไม่มีการแทรกแซงใดๆ มีเหตุนิผลอยู่บนพื้นฐานของกฎหมายอาญา พื้นฐานของระบบทัณฑ์วิทยา ที่สามารถอธิบายได้ชัดเจน

2. ภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของงานราชทัณฑ์ ตามข้อ 1. ของ Prison Rules of 1964 เป้าหมายเพื่อบรร猛และปฏิบัติต่อผู้ต้องขังเพื่อยังให้เกิดการกระตุ้นและสนับสนุนผู้ต้องขัง เพื่อนำไปสู่การมีชีวิตที่ดีและมีประโยชน์ต่อไป¹⁴⁷

เป้าหมายแรก เปลี่ยนทัศนคติของผู้กระทำความผิดให้มีผลเหมือนกับคนทั่วไป มีการเยียวยาให้มีการปรับปรุงตัว มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง

เป้าหมายที่สอง วิเคราะห์วิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง โดยเฉพาะของ Anglo-American และวิเคราะห์การกำหนดและไม่กำหนดระยะเวลาการจำคุกทั้งหมด มีแนวคิดในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดในการเบี่ยงเบนโทษจำคุกและนำสิทธิ์ต่างๆ ในเรื่องของมนุษยธรรม เมตตา กรุณา อายانมีขอบเขตมาใช้ภายใต้การบริหารงานของกระทรวงมหาดไทย (Home office)

เป้าหมายที่สามภารกิจที่รองรับการดำเนินการตามคำพิพากษาของศาลให้เป็นไปอย่างมีสิทธิมนุษยชนและเป็นที่เชื่อถือได้ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง มีมาตรการป้องกันการหลบหนี จากเรือนจำ

ในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้กระทำความผิด และการปฏิบัติที่เหมาะสมเป็นปัญหาที่มีอยู่ในระบบราชทัณฑ์ของประเทศไทย ตลอดทั้งปัญหาความแన่นของจำนวนผู้ต้องขัง และความขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกทางความสัมภាភกันๆ มีความพยายามค้นคว้าหาสิ่งใหม่ๆ และเป้าหมายในการบังคับโทษในทางอาญา

ตามสรุปรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบเรือนจำ¹⁴⁸ ในความรับผิดชอบในการบังคับโทษทางอาญาในเรือนจำดังนี้

1. การสร้างบรรยากาศที่สร้างสรรค์ให้กับผู้ต้องขังที่ส่งเสริมให้มีการปรับตัวได้ให้เหมาะสม เพื่อสามารถกลับสู่สังคมในอนาคต
2. ผู้ต้องโทษถูกพิทักษ์และมีการกระตุ้นให้รู้สำนึกด้วยตัวของตัวเอง
3. การถูกแยกออกจากสังคมปกติไปยังเรือนจำ ต้องเพื่อการปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำความผิดที่มีความเป็นไปได้เท่านั้นและเพื่อความปลอดภัย ตามพฤติกรรมของแต่ละบุคคล

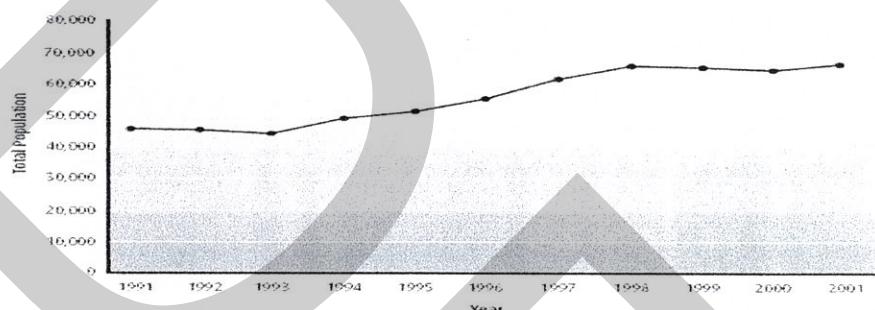
¹⁴⁷ Purpose of prison training and treatment

1. The purpose of the training and treatment of convicted prisoners shall be to encourage and assist them to lead a good and useful life.

¹⁴⁸ The report of the Committee of Inquiry into the United Kingdom Prison Services.

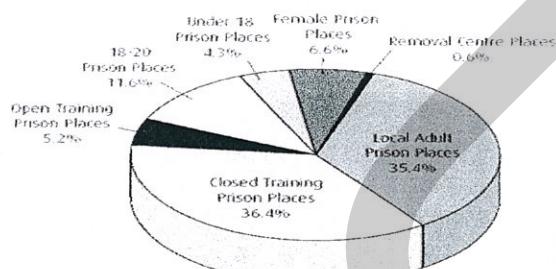
4. เพื่อเตรียมความพร้อมในการปล่อยตัวผู้กระทำความผิดกลับสู่สังคม และมีการช่วยเหลืออย่างดีเนื่องจากภัยหลังจากการปล่อยตัวไปแล้ว

งานบังคับโทษมีภาระความรับผิดชอบสูงมาก มิใช่แต่เพียงการลงโทษแล้วส่งตัวผู้ต้องขังกลับสู่สังคมเท่านั้น แต่รวมถึงการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องขัง และสิทธิพลเมืองระหว่างระยะเวลาที่รับโทษ มีเป้าหมายที่ต้องการบรรลุผลของการแก้ไขเปลี่ยนแปลงผู้กระทำผิด อย่างน้อยต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานขั้นต่ำของการคุณขัง อันเป็นการที่ให้เรือนจำดำเนินการอยู่อย่างปกติ

ภาพที่ 4.12 กราฟแสดงความหนาแน่นของผู้ต้องขัง ตั้งแต่ปี 1991 ถึง 2001

เรือนจำเป็นตัวแทนของการบริหารงานของ กระทรวงมหาดไทย (Home office) สภาพปัจจุบัน (ค.ศ. 2002) มีจำนวนผู้ต้องขังกว่า 71,000 คน ในที่คุณขัง 140 แห่ง เรือนจำมีหลายรูปแบบ pragmatism ตามกราฟวงกลมแสดงสัดส่วนของสถานที่คุณขังผู้กระทำผิด ปี 2001

ภาพที่ 4.13 กราฟวงกลมแสดงสัดส่วนของสถานที่คุณขังผู้กระทำผิด ปี 2001

3. สิทธิของผู้ต้องขังและมาตรฐานการลงโทษ รายงานของ European Council¹⁴⁹ แนะนำหลักการพื้นฐานของ สนับประชาติในมาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ในการบริหารงานภายใต้และ การปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง เปรียบเทียบกับประเทศอังกฤษและเวลส์ ใน การบังคับโทษในเรือนจำ เป็นการดำเนินการที่เกือบจะเป็นไปในทางเดียว กัน เพียงแต่ต่างกันในเรื่องความสัมพันธ์ของผู้ต้องขัง การปรับตัว และในเรื่องความหนาแน่นของจำนวนผู้ต้องขังใน

¹⁴⁹ ECCP: Report on the Standard minimum Rules for the Treatment of Prisoners. Strasbourg. (1980). p37.

เรือนจำ ซึ่งเป็นปรากฏการณ์เช่นเดียวกันกับประเทศอื่นๆ ในยุโรป ที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติเช่นเดียวกัน กฎหมายจะเป็นพื้นฐานในการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องขัง¹⁵⁰ อาทิตามข้อบังคับดังนี้

ข้อ 8. การเข้าสู่เรือนจำ

(1) ทุกข้อเรียกร้องของผู้ต้องขังอยู่ในความดูแลของรัฐบาล และมีการตรวจเยี่ยมของเลขานุการรัฐ หรือคณะกรรมการตรวจเยี่ยมเรือนจำ จะทำการบังทึกเรื่องต่างๆ เสนอเรื่องนั้นๆ ไปยังรัฐบาลด้วยความรวดเร็ว

(2) ในทุกๆ วัน ไม่ว่าจะเป็นวันอาทิตย์หรือวันหยุดราชการ รัฐบาลจะรับฟังคำร้องจากผู้ต้องขัง ไม่ว่าจะมีคำร้องมาจากผู้ใดก็ตาม

(3) เมื่อผู้ต้องขังมีข้อร้องเรียนและอยู่ต่อหน้าเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล เมื่อถูกต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล จะสามารถได้รับคำตอบในเรื่องนั้นๆ การเข้าตรวจเยี่ยมครั้งต่อไปอย่างไร่ตามกฎหมายบังคับโดยของอังกฤษ ไม่ยอมรับสิทธิการร้องทุกข์ของผู้ต้องขังในผลการตัดสินคดีของศาล และการร้องทุกข์ต่างๆ ของผู้ต้องขังจะกระทำไม่ได้ถ้าปราศจากกฎหมายให้อำนาจไว้ในเรื่องนั้น ผู้ถูกคุมขังสามารถ¹⁵¹;

(1) พนักงานขุนนาง พระสอนศาสนา พระในคริสต์ศาสนา หรือต้องการการรักษาพยาบาล การทำงาน การได้รับการเยี่ยมตามเวลาที่สามารถทำได้

(2) ต้องการปรึกษาหารือกับสมาชิกของ Board of Visitors (คณะกรรมการที่ปรึกษาเรือนจำ)

(3) พนักงานขุนนางสูงสุดของกรมราชทัณฑ์ Prison Department

(4) การเขียนจดหมายร้องทุกข์โดยไม่ผ่านการตรวจสอบก่อนไปยังเลขานุการรัฐ

(5) การเขียนคำร้องถึงสมาชิกรัฐสภาอังกฤษ กรณีไม่พอใจการปฏิเสธข้อร้องเรียนไปยัง Board of Visitors หรือเกี่ยวกับการทำงานในเรือนจำ

(6) การยื่นคำร้องเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนยุโรป European Human Right Commission.

4. ระบบและองค์การในการบังคับโดยทางอาญา ตั้งแต่ปี 1963 การราชทัณฑ์ของอังกฤษและเวลล์บริหารจัดการ โดย กระทรวงมหาดไทย (Home office) มีผู้บังคับบัญชา General Director ซึ่งไม่ได้รับผิดชอบดูแลเฉพาะการบังคับโดยตามกฎหมายอาญาเท่านั้น แต่รวมถึงอำนาจในการพักการลงโทษ การคุ้มประพฤติ และสวัสดิการความปลอดภัยของสังคมให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำ และการปล่อยตัว องค์กรกรมราชทัณฑ์ดำเนินการโดยคณะกรรมการราชทัณฑ์ โดยกรม

¹⁵⁰ No.8 Prison Rules of 1964.

¹⁵¹ Gunter Kaiser c (1998). Op.cit. p.54.

ราชทัณฑ์จะแบ่งการบริหารออกเป็น 4 ส่วน (หนึ่ง กลาง ตะวันตกเฉียงใต้ ใต้ ของอังกฤษ) แต่ละส่วนภาคจะมีผู้บังคับบัญชา Regional Director ดำเนินการบริหารจัดการกับผู้ต้องขังที่อยู่ในเรือนจำ¹⁵²

สถานที่ควบคุมผู้ต้องขัง ประกอบไปด้วยผู้ต้องขังระหว่างพิจารณา สำหรับนักโทษเด็กขาดที่ศาลพิพากษาแล้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จะเป็นผู้ส่งมอบผู้ต้องขังให้โดยมีกำหนดเวลาที่แน่นอนในการควบคุม ปรากฏตามหมายศาลยืนยันหรือเอกสารอื่นได้ตามกฎหมายของรัฐสภาระบุเหตุผลเป็นการเฉพาะราย¹⁵³

เรือนจำท้องถิ่นมักจะเกี่ยวข้องกับศาลเป็นเรือนจำปิด มักจะเป็นเรือนจำประเภท “B” มีหน้าที่หลักในการกักขังผู้ต้องขังระหว่างพิจารณา ถ้าต่อมาไม่คำพิพากษาว่ากระทำการใดจริงผู้ต้องขังก็จะถูกข้ายาไปอยู่เรือนจำอีกประเภทนี้อยู่กับการจำแนกลักษณะการกระทำความผิด ซึ่งจะได้รับการปฏิบัติและการปรับพฤตินิสัยในรูปแบบต่างๆ อย่างไรก็ตามผู้ต้องขังที่ศาลพิพากษาให้จำคุกระยะเวลาสั้นๆ อาจอยู่ในเรือนจำท้องถิ่นต่อไปได้จนครบกำหนดโทษ¹⁵⁴

ในระบบเรือนจำจะมีศูนย์ส่งผู้ต้องขังกลับเข้าสู่สังคม เป็นหน้าที่ของเรือนจำท้องถิ่น สำหรับผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน รวมทั้งผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี ในระหว่างปี 1961 ถึง 1965 ได้มีการยกเลิกการอยู่ร่วมกันของผู้ต้องขังที่เป็นเด็กและเยาวชน กับผู้ต้องขังที่เป็นผู้ใหญ่ เพศชาย และเพศหญิง

เรือนจำของประเทศไทยอังกฤษประกอบด้วยเรือนจำปริมณฑลที่มีกระจายอยู่ทั่วๆ ไป เป็นเรือนจำประเภท “B” สำหรับนักโทษที่มีอันตรายมากๆ ตั้งแต่ในปี 1968 จะถูกจัดแยกกลุ่ม เป็นจำนวนน้อยๆ เข้าไว้ในเรือนจำประเภท “A” เพื่อความเหมาะสมจากเหตุผลที่ว่าด้วยเรื่องของความปลอดภัย¹⁵⁵

สำหรับผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนจะไม่มีการส่งไปเรือนจำเหมือนผู้ต้องขังผู้ใหญ่ แต่จะถูกนำไปยังโรงเรียนฝึกเยาวชนที่ทำผิดกฎหมายเพื่อบรรฝึกวิชาชีพ หรือสถานกักกันกลาง ที่จัดขึ้นเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเด็กที่กระทำผิดระหว่างอายุ 14-21 ปี โรงเรียนฝึกเยาวชนดังกล่าวจะใช้เวลาอบรมประมาณ 6 เดือนถึง 2 ปี แล้วแต่หลักสูตร และมีการติดตามการปฏิบัติตามเงื่อนไขคำสั่งภายในระยะเวลาที่กำหนดภายหลังจากการปล่อยตัวแล้วระยะเวลาประมาณไม่เกิน 2 ปี รัฐมนตรีจะเป็นคนกำหนดช่วงระยะเวลาในการควบคุมตัวใน

¹⁵² Ibid. p. 55.

¹⁵³ Section 12 Prison Act 1952.

¹⁵⁴ Gunter Kaiser. Op.cit. p. 57.

¹⁵⁵ Ibid.

โรงเรียนฝึกอบรมเยาวชน โดยหลักสูตรอบรมพื้นฐานต่างๆ จะเป็นไปตามคำแนะนำของคณะกรรมการตรวจเยี่ยม¹⁵⁶ Board of Visitors เป้าหมายของการอบรมในระบบงานบังคับโดยต้องการสอนให้เยาวชนที่กระทำผิดนำไปปรับตัวให้เป็นคนดี และนำไปใช้ในชีวิตภายหลังการพ้นโทษออกไป สิ่งที่ดีที่สุดของการอบรมคือการปรับเปลี่ยนบุคลิกลักษณะของเยาวชนเตรียมความพร้อมให้เป็นคนที่มีคุณภาพ รู้สำนึกรักและมีความรู้สึกที่รับผิดชอบในการหน้าที่ของตนเองและสังคมในอนาคต¹⁵⁷ ก่อนครบกำหนดในโรงเรียนฝึกเยาวชนนั้น ผู้ฝึกอบรมจะถูกทดสอบความสามารถอย่างละเอียดในเรื่องของการคิด การตัดสินใจต่างๆ กับสถาบันเป็นอย่างดี Borstal การอบรมประกอบด้วย การศึกษาพื้นฐาน การทำงาน และการอบรมวิชาชีพต่างๆ

สถานกักขังกลาง เป็นสถานที่ปิด ใช้กับผู้กระทำการชั่วต่อต้าน 17 ปี และเยาวชนอายุ 17-21 ปี เตรียมไว้สำหรับผู้กระทำการชั่วต่อต้านที่มีระยะเวลาจำคุกสั้น คล้ายกับสถานกักขังเยาวชนในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ระยะเวลาปกติในสถานกักขังกลาง 3 เดือน และสามารถขยายออกได้สูง 6 เดือน ตามข้อเท็จจริงพิเศษที่พิจารณาเป็นเรื่องๆ ไปแต่อย่างไรก็ตามต้องไม่น้อยกว่า 31 วัน สถานกักขังกลาง ได้เริ่มเปิดดำเนินการในปี 1950 สร้างไว้เพื่อรับรองรับผลของการพิพากษาให้กักขังระยะเวลาสั้นที่มีสภาพบังคับที่แน่นอน ไม่มีการเปลี่ยนแปลงโทษ โดยในช่วงเวลาที่ถูกกักขังจะมีการนำเสนอแผนนำในการกลับคืนสู่สังคมอย่างเหมาะสม¹⁵⁸ มีการให้ทำงาน 8 ชั่วโมงต่อวัน ตามวัตถุประสงค์ที่มุ่งหมายให้มีการปรับตัวให้สม่ำเสมอในการทำงาน ผู้ต้องโทษที่เป็นเยาวชนยังต้องเข้าสู่โปรแกรมการศึกษาด้วย สำนักงานคุณประพฤติจะเข้ามาช่วยเหลือเยาวชนด้วย เพื่อความพร้อมที่จะให้ผู้นักกอบกวนเข้าสู่สังคม โดยมีเงื่อนไขในการคุณประพฤติระยะเวลาไม่น้อยกว่า 12 เดือน¹⁵⁹

การมีเงื่อนไขมากมีผลต่อจำนวนเข้าหน้าที่ ค่าใช้จ่ายต่างๆ การควบคุมและการบริหารจัดการต่างๆ ที่ผู้กระทำการชั่วต่อต้านมากๆ มีการพยาบาลใช้มาตรการภายนอกเรือนจำเพื่อลดปริมาณผู้ต้องขัง ใช้มาตรการทางการศึกษา การอบรมวิชาชีพ ผู้ต้องขังจำนวนมากสามารถแก้ไขพฤตินิสัยได้ด้วยเวลาสั้นๆ แต่ปรากฏว่าผู้ต้องขังที่ต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกระยะสั้น มีอัตราการกระทำการชั่วต่อต้านที่สูงมากกว่าคนที่ต้องคำพิพากษาให้จำคุกระยะนาน การจัดการวิเคราะห์สาเหตุมาจากการใช้โปรแกรมการแก้ไขพฤตินิสัยในการจำคุกระยะสั้นจะไม่ครบสมบูรณ์ ผู้ต้องขังดังกล่าวต้องถูกข้อหาไปยังเรือนจำที่ไกลจากภูมิลำเนา ผู้ต้องขังร้อยละ 43 บอกว่าพวกเขาระบุ

¹⁵⁶ Home office. (1977). Justice for All. p.80.

¹⁵⁷ Gunter Kaiser. Op.cit. p. 57.

¹⁵⁸ Home office. Op.cit. p. 76.

¹⁵⁹ Gunter Kaiser. Op.cit. p. 58.

ต้องเสียไปซึ่งการติดต่อและความสัมพันธ์กับครอบครัวตั้งแต่เข้าไปอยู่ในเรือนจำ สำหรับผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาเรื่องคดี นี้ข้อมูลการวิจัยพบว่าบังพอร์กยาการติดต่อสัมพันธ์กับครอบครัวได้อยู่¹⁶⁰

เมื่อผู้ต้องขังถูกส่งตัวเพื่อบังคับโทษจำคุกในเรือนจำ เรือนจำจะถ่ายรูป และทำประวัติผู้ต้องขัง รายละเอียดต่างๆ เช่น ศาสนาที่นับถือ เป็นต้น เอกสารต่างๆ จะถูกเก็บรักษาไว้ที่รัฐมนตรี เรือนจำต้องทำหนังสือแจ้งเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือสิทธิพิเศษต่างๆ การอุทธรณ์ และเรื่องที่นักโทษต้องทราบ กรณีนักโทษอ่านหนังสือไม่ออกก็ให้อธิบายด้วยวาจาให้เข้าใจ¹⁶¹

5. การจำแนกผู้ต้องขัง ในปี 1950 การจัดชั้นการบังคับโทษของเรือนจำในประเทศอังกฤษ จะพิจารณาตามหลักการพื้นฐานของระบบการจำแนกผู้ต้องขัง ซึ่งแยกผู้ต้องขังเป็นชั้นพิเศษและชั้นธรรมดा¹⁶² ต่อมามีผู้ต้องขังที่มีความเสี่ยงในความปลอดภัยอยู่ในระดับต่ำมาก ในปี 1948 ศาลอังกฤษได้ยกเลิกระบบการจำแนกดังกล่าว ระบบการจำแนกผู้ต้องขังที่ประเทศอังกฤษ และในประเทศต่างๆ ในภาคพื้นยุโรป ทำติดต่อกันมา มีเป้าหมายแรกเพื่อในเรื่องของความปลอดภัย ในช่วงกลางของปี 1960 ใช้การจำแนกผู้ต้องขังเป็นการป้องกันไว้ก่อนในการควบคุม ในประเทศอังกฤษจำแนกผู้ต้องขังในการรับตัวผู้ต้องขังเข้าสู่เรือนจำ ออกเป็น 4 ประเภท คือ

ประเภท A เป็นประเภทของเรือนจำที่ใช้กับผู้ต้องขังที่มีอันตรายต่อความปลอดภัยมากที่สุดกับสังคม และมีแนวโน้มที่อาจหลบหนี

ประเภท B เป็นประเภทของเรือนจำที่ใช้กับผู้ต้องขังที่ไม่เป็นอันตรายต่อความปลอดภัยมากกับสังคม และมีแนวโน้มที่อาจหลบหนี

ประเภท C ประเภทของเรือนจำที่ใช้กับผู้ต้องขังที่ไม่สามารถกำหนดให้อยู่ในทัณฑสถานเปิดได้ แต่มีความเป็นไปได้ที่อาจจะพยายามหลบหนี

ประเภท D เป็นประเภทของเรือนจำที่ใช้กับผู้ต้องขังที่สามารถอยู่ในทัณฑสถานเปิด ปราศจากข้อจำกัดเท่าที่ทำได้

กฎหมายสันนิษฐานว่า ผู้ต้องขังทุกคนเชื่อว่าการคุณขังในเรือนจำเป็นไปตามกฎหมาย และอยู่ในระยะเวลาอันจำกัด กองประกันต้องทำงาน หรือมีเหตุผลอย่างอื่น ภายใต้การควบคุมของเจ้าพนักงานเรือนจำ¹⁶³ ในปี 1979 อัตราเรื่องคดี 1 ของผู้ต้องขังทั้งหมดจะอยู่ในประเภท

¹⁶⁰ Secretary of State for the Home Department. b (2002). **Justice for All.** p.106.

¹⁶¹ Prison Rule.

¹⁶² Gunter Kaiser. Op.cit. p.58.

¹⁶³ Section 13 Prison Act 1952.

A อัตราเรือยลละ 30 ประเกท B อัตราเรือยลละ 49 ประเกท C อัตราเรือยลละ 20 ประเกท D ความหนาแน่นมากกินไปของผู้ต้องขังในเรือนจำของประเทศไทยเป็นผลโดยตรงที่สำคัญที่ทำลายระบบและขั้นตอนของการจำแนกผู้ต้องขัง

6. ห้องขัง รัฐมนตรีจะจัดการเพื่อให้สนองความต้องการของผู้ต้องขังในสิ่งอำนวยความสะดวก ความสะอาดจัดเตรียมให้กับผู้ต้องขัง ห้องขังที่ใช้จำกัดผู้กระทำความผิดจะต้องได้รับรองมาตรฐานโดยผู้ตรวจสอบในเรื่องของ ขนาด แสงสว่าง อุณหภูมิ การหมุนเวียนและถ่ายเทของอากาศ ตามความเหมาะสมและเพียงพอต่อสุขภาพ และการอนุญาตให้ผู้ต้องขังสามารถติดต่อกันเข้าพนักงานเรือนจำได้ทุกเวลา¹⁶⁴

มีการออกใบสำคัญกำหนดเวลาของการเข้าห้องขัง ผู้ต้องขังอาจต้องออกจากห้องขังเป็นชั่วโมงหรือเป็นวัน ในระหว่างที่ทำงานในเรือนจำ นอกจากนั้นใบสำคัญยังระบุถึงเลขห้องขัง และสิ่งที่เกี่ยวข้อง สัญลักษณ์ สถานที่ สถานะ อย่างชัดแจ้ง ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงโดยไม่ได้รับอนุญาตผู้ตรวจสอบจะพิจารณาจากใบสำคัญนี้ ผู้ตรวจสอบอาจเพิกถอนใบสำคัญได้ เมื่อพิจารณาถึงห้องขังและความเห็นเกี่ยวกับสภาพของผู้ต้องขัง สำหรับในห้องขังพิเศษทุกรีือนจำ ใช้ในการจำคุกชั่วคราวสำหรับพากที่มีปัญหาและไม่เชื่อฟัง หรือใช้กำลังทำร้ายผู้อื่น¹⁶⁵

กฎหมายอนุญาตให้ผู้ต้องขังสามารถมีภาพถ่ายในความครอบครองได้ซึ่งรัฐมนตรี จะกำหนดค่าเป็นภาพแบบใดบ้างที่ผู้ต้องขังสามารถมีได้ ชนิด ประเภท ลักษณะการแต่งตัว ฯลฯ¹⁶⁶

หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายของผู้ต้องขังที่กำหนดไว้ในเรือนจำจะเป็นไปตาม “แผนการฉุกเฉินให้เข็งแรง” The Mountbatten Plan จัดว่าเป็นแผนพื้นฐานที่สันนิษฐานว่าเหมาะสมที่จะนำมาใช้กับประเทศไทยเรือนจำเปิด ที่ไม่มีการระบบความมั่นคงสูงมาเป็นมาตรการในการควบคุมเป็นผู้ต้องขังที่มีความเสี่ยงในเรื่องของความปลอดภัยต่ำ และมีจิตสำนึกความรับผิดชอบ ไม่กระทำในทางที่ผิดกับสังคมซึ่งก่อ การจำแนกผู้ต้องขังอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่ดีหรือร้าย อันจะพัฒนาไปสู่การพักการลงโทษและการรอการลงโทษ จำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำเปิดจะมีจำนวนไม่มากถ้านามาเปรียบเทียบกับจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำปี 1 ใน 3 หรืออัตราเรือยลละ 10.9 และมีจำนวนลดลงทุกปี

สภาพของการคุณขังในเรือนจำค่อนข้างจะเป็นไปตามมาตรฐานของสหประชาชาติ แต่ปัญหาหลักที่พบคือ เรื่องของการที่เรือนจำมีความหนาแน่นของประชากร

¹⁶⁴ Section 14 (1),(2) Prison Act 1952.

¹⁶⁵ Section 14 (3)-(6) Prison Act 1952.

¹⁶⁶ Section 16 Prison Act 1952.

ผู้ต้องขังແນ່ນຫາເກີນໄປຈຶ່ງເປັນປັບປາຄາວ ໂດຍເລັກພະໃນເຮືອນຈຳທົ່ວມຄວາມຈຸບັນໄວ້ 1-3 ເທົ່າວ່ອນຄວາມຈຸບັນທີ່ຈະຮອງຮັບໄດ້ ໃນປີ 1975 ກາຣັກອາສີຍຂອງຜູ້ຕ້ອງໂທຢ 3 ດັນຕ່ອ 1 ທົ່ວມ ອີ່ ຢ້ອ 2 ດັນຕ່ອ 1 ທົ່ວມ ຕ່ອມາໃນປີ 1977 ມີຍອດຜູ້ຕ້ອງຂັງປະມານ 4,000 ດັນ ກີ່ຍັງມີອັດຕະການພັກຂອງຜູ້ຕ້ອງໂທຢ 3 ດັນຕ່ອ 1 ທົ່ວມ ຄວາມແອັດຍັດເບັດ ດັກລ່າວມີຜົດຕ່ອສກວະຂອງສຸກພາພແລະອນນາມຍີ່ແຍ່ມາກທີ່ສຸດ ແລະເປັນຜົດທໍາໃຫ້ກາຣອນຮມແລະກາຣປົງປັນຕ່ອຜູ້ຕ້ອງຂັງທີ່ຕ້ອງຫຼຸດຫາຍໄປ ຈຶ່ງນັກປະກຸງໃນເຮືອນຈຳທົ່ວມຄວາມຈຸບັນ ໃນສ່ວນຂອງກາຣຄວນຄຸມນັກນີ້ຄໍາດາມເກີຍກັນເວື່ອງຂອງນຸ້ມຍັຮຣມແສນອ¹⁶⁷

ໃນປີ 1976 ເກີດເຫດຖາກຄວາມວຸ່ນວາຍໄໝ່ສົງໃນເຮືອນຈຳ ຈົນກະທັ່ງເກີດກາຣປະກັນນັ້ນເນື່ອງມາຈາກຄວາມແອັດຍັດຂອງຜູ້ຕ້ອງຂັງທີ່ລິ້ນເຮືອນຈຳ ຈຳນວນທີ່ຄູຄູນຈິນເປັນ 3 ເທົ່າໃນຮະບະເວລາ 10 ປີ ກອປຮັບກັນເຈົ້າທີ່ມີໄໝ່ເພີ່ງພອ ສານກາຣນີ້ເກີດກາຣເພື່ອຫຼັກກັນກັບຜູ້ທີ່ຕິດຍາເສັດຕິດແລດກອຍອດ໌ ແລະພວກໂຮງຈົດ ບຸກຄລເຫັນໄໝ່ໄໝ່ໄດ້ມີກາຣຈັດໄຫ້ຍູ້ໃນສານທີ່ທີ່ເໝາະສົມ ແຫດພຸລຂອງກາຣເພີ່ມຈິນຂອງຜູ້ຕ້ອງຂັງນັກຄູກອ້າງໄປລຶ່ງຄວາມມີປະສົງທີ່ກາພຂອງກະຮບວນກາຣຍຸຕິຮຣມຄໍາຕັດສິນຂອງຜູ້ພິພາກນາຂອງຄາດໃນເມືອງໄໝ່ ກາຣບີຫາກະຮບວນກາຣຍຸຕິຮຣມໃນກາຣໃໝ່ມາຕຣກາຣຕ່າງໆຂອງຮັສ້ ທີ່ຄວນຄຸມຕຽບສອນທຳໃຫ້ເພີ່ມຈຳນວນອາຫຼຸກຮຽນສູງຂຶ້ນ

7. ກາຣຕຽບສອນຍາເສັດຕິຜູ້ຕ້ອງຂັງແລະກາຣທົດສອນກາຣປ່ວຍ ເຈົ້າທີ່ເຮືອນຈຳຈະທຳກາຣຕຽບປ່ວສສາວເພື່ອຕຽບຫາສາຣເສັດຕິໃນຮ່າງກາຣຜູ້ຕ້ອງຂັງ ກາຣຕຽບສອນຍາເສັດຕິຜູ້ຕ້ອງຂັງ¹⁶⁸ ກາຣຕຽບປ່ວສສາວເປັນອາຈຂອງຮັສ້ທີ່ສາມາດກະຮະທຳກັບຜູ້ຕ້ອງຂັງ ໄດ້ຕາມກູ່ໝາຍ¹⁶⁹ ທັງນີ້ເພື່ອຄວນຄຸມແລະປົ້ນກັນກາຣເສັດຕິກາຍໃນເຮືອນຈຳ ນອກຈາກນັ້ນຍັງມີອຳນາຈຕາມກູ່ໝາຍ¹⁷⁰ໃນກາຣຕຽບແລດກອຍອດ໌ ໂດຍໃຊ້ວິທີກາຣເປົ້າມາຫຍໃເພື່ອຕຽບຈັດປົມານຂອງແລດກອຍອດ໌¹⁷¹

ແພຍໍປະຈຳເຮືອນຈຳມີອຳນາຈຈະທຳກາຣທົດສອນຜູ້ຕ້ອງຂັງ ເພື່ອພິສູງນີ້ວ່າຜູ້ຕ້ອງຂັງເຈັບປ່ວຍຈິງທີ່ໄມ້ ແລ້ວງປ່ວຍທີ່ໄມ້¹⁷² ຜູ້ຕ້ອງຂັງຈຳນວນນັກທີ່ມີປັບປາທີ່ຕ້ອງກາຣໃໝ່ກາຣປົງປັນຕ່ອເຫົາ 7 ດັນໃນທຸກໆ 10 ດັນ ໃຊ້ສາຣເສັດຕິນັກກົດການເຂົ້າສູ່ເຮືອນຈຳ ແລະຮ້ອຍລະ 43 ດັນຜູ້ຕ້ອງຂັງຕາມຄໍາພິພາກນາຈະມີຜູ້ປ່ວຍເປັນໂຮງຈົດ 3 ດັນ ນໂຍນາຍຂອງຮັສ້ຕ້ອງກາຣໃໝ່ທີ່ກຳທຳການທີ່ກົດກົງກົມມື່ອນ໌ ເພື່ອຊ່ວຍແກ້ປັບປາທາງຈົດ ແລະຜູ້ຕິດສາຣເສັດຕິ ແລະຍັງເປັນກາຣສ້າງໂອກາສໃນກາຣທຳການ ເພື່ອປະສົມຄວາມສໍາເລົງໃນກາຣເປົ້າມາແປ່ງອນາຄຕຂອງຜູ້ຕ້ອງຂັງເຫັນໄໝ່¹⁷³ ກາຣຮັສ້ໄດ້ຄົງຖຸນຄົງ 42 ລ້ານປອນດໍ່ໃຫ້

¹⁶⁷ R. King and R. Morgan. (1980). **The Future of the Prison System.** p.25.

¹⁶⁸ Section 16 A. Prison Act 1952.

¹⁶⁹ Misuse of Drugs Act 1971.

¹⁷⁰ Police and Criminal Evidence Act 1984.

¹⁷¹ Section 16 B. Prison Act 1952.

¹⁷² Section 17. Prison Act 1952.

¹⁷³ Secretary of State for the Home Department c (2002). **Justice for All.** p. 105.

เวลากว่า 3 ปี ในการปรับปรุงแก้ไข เกี่ยวกับสถานที่ให้ผู้ต้องขังได้รับความปลอดภัยและทันสมัย สามารถตรวจร่างกาย พนักงานแพทย์ ได้มากยิ่งขึ้น มีการสร้างศูนย์ช่วยเหลือ Health Centres ขึ้น ใหม่เพื่อให้บริการ มีการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ต้องขังในการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสารเสพติด การประเมินผล การเสนอแนะ คำแนะนำ ผ่านการบริการภายในเรือนจำ เตรียมพร้อมในการให้คำปรึกษาและสนับสนุนไม่ให้มีการใช้สารเสพติดในทางที่ผิด และสร้างความต่อเนื่องในการปฏิบัติการแก้ไขผู้กระทำผิดที่อยู่ในเรือนจำอย่างเหมาะสม เพื่อเตรียมความพร้อมในการที่เขาจะออกไปสู่สังคม¹⁷⁴

ทุกรีือนจำต้องมีแพทย์ที่มีใบอนุญาตประกอบโรคศิลปะประจำเพื่อตรวจรักษา คุณภาพนักโทษ มีหน้าที่ดูแลอนามัยเกี่ยวกับการบริโภค การออกกำลังกาย และการแยกขัง ผู้ต้องขัง

เรือนจำจะจัดห้องน้ำให้นักโทษ เพื่อใช้ทำความสะอาดร่างกาย และต้องได้รับน้ำอุ่นอย่างน้อยสักคราฟท์ละ 1 ครั้ง โภนหนวดเคราได้ทุกวัน และตัดผม นอกจากนั้นต้องได้ออกกำลังกายกลางแจ้งอย่างน้อยวันละ 1 ชั่วโมง เว้นแต่วันที่ไม่อาจทำได้ ให้ออกกำลังกายในร่มแทน การประกอบกิจกรรมทางศาสนา เรือนจำจะอนุญาตให้เป็นไปตามที่นักโทษนับถือ

8. สิทธิในการเยี่ยมผู้ต้องขังและการติดต่อกับภายนอกเรือนจำตามกฎหมายต้องและเป็นอิสระของแต่ละเมือง อาจกำหนดเวลาเยี่ยมผู้ต้องขังของแต่ละเรือนจำในเมืองนั้นๆ ได้เอง รวมทั้งเงื่อนไขต่างๆ นิให้มิอิทธิพลหรืออภิสิทธิ์ใดก็หนาการติดต่อกับผู้ต้องขัง เว้นแต่เป็นเงื่อนไขพิเศษสำหรับผู้ต้องขังรายนั้น หรือการเยี่ยมผู้ต้องขังที่ศาลพิพากษาให้ลงโทษประหารชีวิต¹⁷⁵ นอกจากนั้นนักโทษมีสิทธิใช้จดหมายติดต่อกับญาติ 1 ฉบับต่อสักคราฟท์โดยรัฐเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย และได้สิทธิในการเยี่ยมจากคณะกรรมการตรวจเรือนจำเป็นประจำทุก 4 สักคราฟท์

9. การจ้างงานและความก้าวหน้าในการฝึกอบรม วัตถุประสงค์ของการลงโทษ ในทัณฑสถานของรัฐ จะเป็นไปตามกฎหมาย ระบุนั้นคับ รวมทั้งการจ้างงานในเรือนจำอันเป็นคำสั่งให้กับผู้ต้องขัง ซึ่งเป็นวิธีการช่วยเหลือเบื้องต้นในการสังเคราะห์ผู้ต้องขังในการอันเปลี่ยนแปลง และปรับปรุงพฤตินิสัยเพื่อการกลับคืนสู่สังคมปกติด่อไป

การทำงานของนักโทษต้องไม่เกิน 10 ชั่วโมงต่อสักคราฟท์ ห้ามนักโทษทำงานส่วนตัวของเจ้าพนักงานและขณะที่นักโทษเจ็บป่วยหรือสภาพร่างกายไม่เหมาะสมกับการทำงานนั้นๆ

¹⁷⁴ Ibid. p. 107.

¹⁷⁵ Section 19. Prison Act 1952.

ในการทำงานของผู้ต้องขังมิได้มีข้อกำหนดที่จะต้องอบรมก่อน ผู้ต้องขังจำนวนมากสามารถทำงานได้อยู่ในเกณฑ์การผลิตงานเล็กๆ น้อยๆ ในเรือนจำ หรือทำงานที่เกี่ยวกับการเกษตร สำหรับผู้ต้องขังที่ไม่สามารถทำงานได้จะถูกนำไปฝึกอาชีพ ส่งไปช่วยงานในสถานพยาบาล หรือโอนเข้าไปยังเรือนจำอื่น หรือเข้าอบรมตามโปรแกรมทางการศึกษา ความประพฤติ โดยอาจารย์ห้องถันและความร่วมมือของสถาบันการศึกษาภายนอกเรือนจำที่ผ่านการคัดเลือกแล้ว

10. วินัยและการลงโทษ มี 2 ระดับ คือ ระดับร้ายแรงและไม่ร้ายแรง การลงโทษทางวินัยต้องผ่านกระบวนการตรวจสอบโดยกระบวนการสอบสวนวินัยก่อน

11. สิทธิในการร้องทุกข์ ต่อผู้บัญชาการเรือนจำ หรือคณะกรรมการตรวจเรือนจำ โดยคำร้องทุกข์จะถูกดำเนินการจัดส่งให้ผู้ที่มีหน้าที่วินิจฉัยในทันที

12. การช่วยเหลือ การแก้ไขพฤตินิสัย การช่วยเหลือภายในหลังออกจากเรือนจำ มีการสร้างมาตรการในการเตรียมการเป็นพิเศษ ให้กับผู้ต้องขังในการที่จะปล่อยจากเรือนจำ หรือโครงการที่พักรับรอง สิ่งเหล่านี้เริ่มพัฒนาขึ้นในปี 1950¹⁷⁶ ให้เป็นเงื่อนไขการปล่อยหลังจากจำคุกตามคำพิพากษามาแล้ว 2 ใน 3 นับแต่เข้ารับโทษครั้งแรก มีการปรับปรุงแก้ไขระบบที่เดิมแก่กับเรือนจำในปี 1964 (Prison Rule of 1964) ซึ่งก่อนหน้านั้นมีการพยายามปล่อยผู้ต้องขังออกจากเรือนจำก่อนกำหนดเวลาอย่างต่อเนื่อง และเพิ่มขึ้นบางโอกาสซึ่งขึ้นอยู่กับบทบัญญัติของกฎหมาย ในเงื่อนไขการปล่อยผู้ต้องขัง หลังจากจำคุกมา 1 ใน 3 ของระยะเวลาทั้งหมด มีความเป็นไปได้ที่จะได้รับการพิจารณาให้ปล่อย หลังจากจำคุกมาไม่น้อยกว่า 12 เดือน เป็นอำนาจการดำเนินการเป็นของคณะกรรมการแต่ละเรือนจำ ผ่านการตรวจสอบจากคณะกรรมการพักการลงโทษ Parole Board ในกฎหมายอาญาได้มีการขยายกรอบการพิจารณาการปล่อยเป็นรายบุคคลมีเกณฑ์รับโทษมาเพียง 1 ใน 4 ตามคำพิพากษามาแล้วจึงปล่อยจากเรือนจำ แต่อย่างไรก็ตามใช้กับผู้ต้องขังที่มีโทษจำคุก 6 เดือนถึง 2 ปีเท่านั้น¹⁷⁷

การเตรียมตัวก่อนปล่อยมีเป้าหมายในการช่วยเหลือผู้ต้องขังอย่างเข้มข้น มีการกำหนดข้อตกลงต่างๆ กับครอบครัวและห้องถันที่ผู้ต้องขังอาศัยอยู่ และเกี่ยวกับสถานที่ทำการงานในอนาคต สำนักงานจัดหางานของรัฐจะเสนอแนะและหางานให้ทำ ทั้งให้คำปรึกษาในความเป็นไปได้ในการทำงาน สามารถตกลงทำงานกับบริษัทภายนอกเรือนจำในระหว่างเป็นผู้ต้องขังได้

¹⁷⁶ Gunter Kaiser. Op.cit. p. 61.

¹⁷⁷ J.Thomas and R.Pooley. (1980). *The Exploding prison. Prison Riots and the Case of Hull.* p. 156.

การวางแผนการทำงานเป็นการเตรียมตัวก่อนปล่อย ขึ้นอยู่กับอัตราโทษจำคุก¹⁷⁸ หลังจากได้รับอนุญาตให้ออกจากเรือนจำ ครอบครัวผู้ต้องขังจะต้องมีการให้กำลังใจ¹⁷⁹ รัฐมนตรีอาจปล่อยตัวผู้ต้องขังชั่วคราวเป็นกรณีพิเศษด้วยสาเหตุอันเนื่องมาจากการป่วย¹⁸⁰ และจะจัดสรรเงินจำนวนหนึ่งให้กับผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อย โดยพิจารณาจากบุคคลที่จะถูกปล่อย หรือเหตุผลแห่งการปล่อยจากเรือนจำ ตามงบประมาณที่กองคลังได้จัดสรรไว้¹⁸¹

กลุ่มตัวแทนต่างๆ อาสาสมัครทางสังคมท้องถิ่น สมาคมการคุ้มครองเด็กและเยาวชน ชีวิตใหม่ผู้ต้องขังแห่งชาติ The National Association for the Care and Resettlement of offenders (NACRO) และอาสาสมัครทางสังคมอื่นๆ จะช่วยเหลือผู้ต้องขังเมื่อพ้นท่าօกมาสู่สังคมแล้ว¹⁸²

13. การรายงานการปฏิบัติงานของเรือนจำ¹⁸³ สาระของ Prison Act 1952 กำหนดให้ทุกรัฐมนตรีต้องทำรายงานประจำปีเสนอต่อรัฐมนตรีก่อน หลังจากนั้นรัฐมนตรีจะนำเสนอต่อรัฐสภา รายงานดังกล่าวต้องประกอบด้วยสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1) เรื่องการเงิน เกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ของแต่ละเรือนจำเป็นค่าเฉลี่ยรายวัน และจำนวนชั้นห้องนอนของผู้ต้องขังในเรือนจำนั้น

2) สภาพและลักษณะการทำงานของผู้ต้องขังในแต่ละเรือนจำ จำนวนผู้ต้องขังที่ทำงาน ชนิดและปริมาณของสิ่งของที่ผลิต ตลอดทั้งอาจมีความคิดเห็นต่างๆ ไปยัง Secretary of State เพื่อส่งรายงานข้อมูลต่างๆ นั้น ไปยังรัฐสภาต่อไป

3) รายงานการลงโทษ และค่าใช้จ่าย ของแต่ละเรือนจำ และความถี่ของการลงโทษ

14. การแต่งตั้งผู้มีอำนาจตรวจสอบเรือนจำ Her Majesty จะแต่งตั้งบุคคลเป็นหัวหน้าผู้ตรวจสอบเรือนจำ มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบการบริหารจัดการเรือนจำในอังกฤษและเวลส์ และทำรายงานเสนอรัฐมนตรี ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังและสภาพการณ์ต่างๆ ในเรือนจำ กองประกันเสนอและแนวทางต่างๆ ที่ประกอบด้วยข้อเท็จจริงและเหตุผลไว้ในรายงานรัฐมนตรีจะนำเสนอรายงานดังกล่าวต่อรัฐสภาต่อไป¹⁸⁴

¹⁷⁸ Gunter Kaiser. Op.cit. p. 62.

¹⁷⁹ Ibid. p. 63.

¹⁸⁰ Section 28. Prison Act 1952.

¹⁸¹ Section 30. Prison Act 1952.

¹⁸² Secretary of State for the Home Department. j (2002). **Justice for All.** Ibid. p. 106.

¹⁸³ Section 5. Prison Act 1952.

¹⁸⁴ Section 5A Prison Act 1952.

15. คณะกรรมการตรวจเยี่ยมเรือนจำ รัฐมนตรีจะกำหนดให้ทุกเรือนจำมีคณะกรรมการตรวจเยี่ยมไม่น้อยกว่า 2 คน เพื่อความถูกต้องเป็นธรรมและการอยู่ร่วมกันภายในเรือนจำอย่างสันติ Prison Rules 1964 จะกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเยี่ยม สิ่งต่างๆ ที่เป็นที่ต้องการของสมาชิกผู้ต้องขัง และพิจารณาการร้องทุกข์จากผู้ต้องขัง และทำรายงานไปยังรัฐมนตรีในข้อสำคัญๆ ตามที่เหมาะสม คณะกรรมการตรวจเยี่ยมสามารถเข้าเรือนจำได้อย่างอิสระและทุกส่วนของเรือนจำ และเข้าพบผู้ต้องขังได้ทุกคน¹⁸⁵

16. เจ้าพนักงานเรือนจำ¹⁸⁶ ตามกฎหมายPrison Act 1952 กล่าวถึงเรื่องของเจ้าพนักงานเรือนจำไว้ดังนี้

(1) ทุกเรือนจำต้องมีเจ้าพนักงานของรัฐ อนุศาสนาจารย์ เจ้าพนักงานทางการแพทย์ และเจ้าหน้าที่ดำเนินการอื่นๆ ที่จำเป็น

(2) ทุกเรือนจำที่รับผู้ต้องขังหญิง จำต้องมีจำนวนเจ้าหน้าที่ผู้หญิงอย่างเพียงพอ

(3) เรือนจำที่มีความเห็นของรัฐมนตรีที่เป็นเรือนจำขนาดใหญ่ ให้ต้องมีตัวแทนของรัฐ หรือผู้ช่วยอนุศาสนาจารย์ หรือทึ้ง 2 อย่างเพิ่ม

(4) อนุศาสนาจารย์และผู้ช่วยอนุศาสนาจารย์ หมวดสอนศาสนา และเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ ต้องมีคุณสมบัติเหมาะสมที่รัฐกำหนดและได้ขึ้นทะเบียนไว้แล้วตาม Medical Acts.

17. หน้าที่โดยทั่วไปของเจ้าพนักงานเรือนจำ เจ้าพนักงานเรือนจำเป็นบุคคลที่ได้รับมอบหมาย โดยทั่วไปมีหน้าที่ควบคุมผู้ต้องขังและทำความตกลงต่างๆ และสิ่งอื่นๆ ที่จำเป็นในการดำเนินการต่างๆ ภายใต้กฎหมาย ในการดำเนินชีวิตภายในเรือนจำ การดูแลผู้ต้องขัง มีหน้าที่ดูแลภารกิจต่างๆ ของเรือนจำทั้งหมดและตรวจสอบสิ่งก่อสร้างของรัฐ การปฏิบัติต่างๆ ของเจ้าพนักงานในการแก้ไขเยียวยาปรับพฤตินิสัยและการปฏิบัติตัวของผู้ต้องขัง อำนาจในการควบคุมตัวบุคคลที่เป็นนักโทษ รวมทั้งหน้าที่เกี่ยวกับงานการบริหารเรือนจำที่สำคัญ ตลอดทั้งในเรื่องความปลอดภัยตามบทบัญญัติของกฎหมาย Prison Act 1952. และข้อบังคับที่จำเป็น Prison Rules 1964 ตามกฎหมายที่ออกใช้บังคับของรัฐสภา¹⁸⁷

18. อำนาจของเจ้าพนักงานเรือนจำ¹⁸⁸

¹⁸⁵ Section 6 Prison Act 1952.

¹⁸⁶ Section 7 Prison Act 1952.

¹⁸⁷ Section 4 Prison Act 1952.

¹⁸⁸ Section 8 Prison Act 1952.

1) เจ้าพนักงานทุกเรือนจำมีอำนาจทำการป้องกันและคุ้มครอง ตลอดทั้งมีสิทธิในการตรวจสอบ มีอำนาจการค้นหาผู้ต้องขังเข้าทำงาน

2) มีอำนาจในการสืบเสาะสืบค้นเพื่อหาผู้ต้องขังเอกสารทำงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ มีอำนาจเหนือทรัพย์สินของผู้ต้องขัง

3) อำนาจในการให้ทำงาน การฝึกหัด

4) จะมีขั้นตอนในการพิจารณาผู้ต้องขังที่เหมาะสม มีการบรรยายและฝึกอบรมในภาพรวม และให้คำปรึกษาหารือ

5) ทรัพย์สินที่ผู้ต้องขังไม่มีอาจครอบครอง เครื่องมือต่างๆ ทรัพย์สินต่างๆ ที่ผู้ต้องขังไม่มีอำนาจครอบครอง จะกำหนดตามข้อบังคับเรือนจำหรือโดยรัฐบาล

ในเรือนจำแต่ละแห่งกฎหมายกำหนดให้มีอนุศาสนานาชาติ¹⁸⁹ ผู้รับใช้พระผู้เป็นเจ้า¹⁹⁰ ที่ผู้ต้องขังเข้าเป็นสมาชิกของศาสนาใดศาสนาหนึ่ง นิกาย รัฐมนตรีจะแต่งตั้งและจ่ายเงินค่าตอบแทนตามเหตุผลที่สมควร เพื่อเป็นการใช้ศาสนาเป็นเครื่องเยียวยาผู้ต้องขัง

19. คณะกรรมการพักรถลงโทษ¹⁹¹ คณะกรรมการพักรถลงโทษมีอำนาจพิจารณาถึงความเสี่ยงในการปล่อยตัวผู้กระทำผิดกลับสู่สังคม โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อป้องสังคมจากอันตรายจากคนเหล่านี้ อย่างไรก็ได้ คณะกรรมการฯ อาจพิจารณาไม่ปล่อยตัวผู้กระทำความผิดในความผิดที่ร้ายแรง หรือที่เป็นอันตรายต่อสังคม โดยหลักการแล้วนักโทษทุกคนมีสิทธิได้รับการพักโทษเมื่อรับโทษมาแล้วระยะเวลา สิ่งที่ท้าทายการทำงานของคณะกรรมการพักรถลงโทษได้แก่ การตัดสินใจฯ เกี่ยวกับการพักโทษจะต้องเกิดจากพยานหลักฐานที่ชัดเจน คณะกรรมการพักการลงโทษจะต้องมีทักษะและประสบการณ์ที่เพียงพอในการวางแผนนโยบาย จะต้องทำตัวเป็นตัวแทนของความต้องการของสังคมอย่างแท้จริง

20. การคุณประพฤติ มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันสังคมส่วนรวม เพื่อลดปริมาณการกระทำผิดซ้ำ เพื่อการลงโทษที่เหมาะสมสำหรับผู้กระทำความผิด เพื่อให้นั่นใจว่าผู้กระทำความผิดทราบผลกระทบที่เขาได้กระทำต่อheyio และสังคมอย่างไรและเพื่อบำบัดและฟื้นฟูผู้กระทำความผิดโดยการบริหารจัดการจะมี คณะกรรมการคุณประพฤติจะต้องรับผิดชอบดูแลผู้กระทำความผิดตามเงื่อนไขคุณประพฤติ และทำรายงานส่งให้เรือนจำทราบ เมื่อมีการฝ่าฝืนต้องรายงานให้นำผู้นั้นกลับสู่การของจำอีกครั้ง แต่คำสั่งของคณะกรรมการพักรถลงโทษให้ของจำผู้กระทำความผิดสามารถอุทธรณ์ได้

¹⁸⁹ Section 9 Prison Act 1952.

¹⁹⁰ Section 10 Prison Act 1952.

¹⁹¹ Secretary of State for the Home Department. Op.cit p. 96.

พนักงานคุณประพฤติทุกคนต้องมี在里面รับรอง หรือประธานนี้ยบัตร แสดงคุณวุฒิ ในงานด้านสังคมสังเคราะห์ การทำงานจะใช้เวลาส่วนใหญ่กับการดูแลการคุณประพฤติและสร้างความเชื่อมโยงกับศาลาชุมชนของชุมชนอย่างใกล้ชิด มุ่งเน้นการรักษาบุคคล ให้ความสำคัญในเรื่องการให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือและให้ความเป็นเพื่อน การประเมินความเสี่ยงและการปักป้องคุ้มครองสาธารณณะ เป็นหัวใจของงานคุณประพฤติ อันจะลดโอกาสการกระทำความผิดในอนาคต และสร้างความมั่นใจให้กับสังคมว่าปลอดภัยจากอันตราย มีคนจำนวนมากที่อาสามาทำงานเป็นพนักงานคุณประพฤติโดยผ่านหน่วยงานอาสาสมัคร เช่น SOVA.¹⁹² และ YMCA.¹⁹³ เป็นต้น

การบริการสังคมจะต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่สังคมกำหนดและมีความต้องการ ถ้าทำไม่สำเร็จผลผู้กระทำการความผิดก็จะถูกนำกลับมาไว้ในอีกรึ่งหนึ่ง และถ้าไทยเดินไม่มีการจำกัดมิแต่บริการสังคมถ้าฝืนเงื่อนไขศาลอาจสั่งจำคุกได้โดยสภาพ Custody Minus ซึ่งเป็นกรณีพิเศษ ถ้าฝืนเงื่อนไข ศาลสั่งให้ใช้มาตรการจำคุกได้ทันที¹⁹⁴

การคุณประพฤตินักโทษเริ่มต้นครั้งแรกมีผู้ที่ถูกคุณประพฤติจำนวน 170,000 คน มีปริมาณคดีเกิดขึ้นมากขึ้นในแต่ละวัน ในปี ค.ศ. 1999 มีจำนวนถึง 200,000 คดี ค่าเฉลี่ยของประชากรที่ดูแลร้อยละ 90 เป็นเพศชาย ร้อยละ 10 เป็นเพศหญิง กว่าครึ่งหนึ่งมีค่าพิพากษาต้องบริการสังคมด้วย อายุระหว่าง 16-20 ปี มีปริมาณน้อยกว่า 1 ใน 3 นักจากนั้นอายุ 21 ปีขึ้นไป¹⁹⁵

กรมคุณประพฤติมีเป้าหมายในการลดอัตราการกระทำความผิดซ้ำในปี ค.ศ.2008 ให้ลดลงในอัตราร้อยละ 5 และในปี ค.ศ.2010 ลดลงในอัตราร้อยละ 10¹⁹⁶ และเปิดโอกาสให้เหยื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ด้วยว่าผู้กระทำการผิดจะถูกปล่อยตัวเมื่อไรและจะอยู่ในแผนการคุณประพฤติอย่างไร

21. ยุทธศาสตร์การลงโทษและการปรับพฤตินิสัยผู้ต้องขัง ที่กำหนดโดยรัฐบาล อังกฤษเป็นยุทธศาสตร์ของปี ค.ศ. 2004 ถึง ค.ศ. 2008 ดังนี้

- มุ่งเน้นการปรับปรุงกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนและงานราชทัณฑ์ ในการให้ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่ศาลตัดสินลงโทษให้มีอัตราลดลง¹⁹⁷

¹⁹² The Society of Voluntary Associates.

¹⁹³ Young Men's Christian Association.

¹⁹⁴ Secretary of State for the Home Department. Op.cit p.96.

¹⁹⁵ Ibid. p. 104

¹⁹⁶ Restructuring Probation to Reduce Re-Offending. National Offender Management Service, p. 2.

¹⁹⁷ Secretary of State for the Home Department. n (2002). Ibid. p. 102.

- มุ่งเน้นคำพิพากษางานไทยโดยสังคมให้ใช้ได้อย่างเหมาะสมเป็นไปตามกฎหมาย มีผลก้าวหน้าในการนำมาใช้ พัฒนาการคุณประพฤติให้เพียงพอและดีขึ้น

- ให้งบประมาณในการขยายเรือนจำให้รับผู้ต้องขังเพิ่มได้อีก 18 เปอร์เซ็นต์

- เพิ่มการคุ้มครองนักโทษต้องขังและการศึกษา เป็นส่วนที่สำคัญ

- มุ่งเน้นการรักษาความปลอดภัยในเรือนจำ ในปี 1992-93 มีผู้ต้องขังหลบหนี 232 คน ผลกระทบสภาพเรือนจำและมีคนให้ความช่วยเหลือ ในระหว่างปี 1995-95 มีผู้ต้องขังหลบหนีจากเรือนจำประเทศ A 12 คน ในระหว่างปี 2000-01 มีผู้ต้องขังหลบหนี 19 คน

22. ความหนาแน่นของผู้ต้องขังในเรือนจำ งานราชทัณฑ์ตามความเป็นจริงมีขนาดใหญ่มาก มีการหมุนเวียนเข้าออกของผู้กระทำการความผิด มีอัตราความถี่ที่สูงขึ้น โดยมิได้คาดคิด¹⁹⁸ ระดับความหนาแน่นของประชากรผู้ต้องขังจากรายงานบันทึกข้อมูลผู้ต้องขัง 71,000 คน ในปัจจุบัน สถานที่ควบคุมตัว 140 แห่ง

ผู้ต้องขังจำนวนนี้ ได้รับไทยจำกัดระยะเวลา สั้น ซึ่งจะไม่ได้รับการแก้ไขปรับปรุง พฤตินิสัยและการเริ่มต้นชีวิตใหม่ การจำกัดระยะเวลา สั้น เป็นการเพิ่มโอกาสในการกระทำการผิดซ้ำ ซึ่งมีอัตราเพิ่มขึ้น ผู้ต้องขังต้องการความช่วยเหลือในทักษะต่างๆ และปัญหาเกี่ยวกับการคุ้มครองสุขภาพ ในปี 1997 มีการปล่อยตัวผู้ต้องขังออกจากเรือนจำเกือบครึ่งหนึ่ง ปรากฏว่าภายใน 2 ปี กลับมาเป็นผู้ต้องขังซ้ำอีก¹⁹⁹

จำนวนผู้ต้องขังมากเป็นอุปสรรคที่มีผลต่อการทำงานในเรือนจำ ตลอดไปถึง การคุณประพฤติด้วย ในการควบคุมและการติดต่อกับผู้ต้องไทย อันเป็นผลกระทบต่อการทำงาน การบริหารจัดการที่ดีและมีคุณภาพ โดยนายในการปรับทิศทางการลงโทษตามคำพิพากษาเป็นกุญแจสำคัญสู่การคุ้มครองสังคมและการลดปริมาณการกระทำความผิดอาญา โดยเปลี่ยนรูปแบบของคำพิพากษาที่อาจริงอาจจัง คุกอันตราย อยู่บนพื้นฐานของความเครียด ในการเอาตัวผู้กระทำการผิดเข้าไว้ในเรือนจำและควบคุมตัวไว้จนกระทั่งปล่อยตัว มาสู่รูปแบบใหม่ในการลงโทษทางสังคม และมีการวางแผนการปฏิบัติต่อผู้กระทำการผิด ในรูปแบบใหม่ เป็นการปรับปรุงยุทธศาสตร์ ในการอาญาที่สำคัญ²⁰⁰

นอกจากที่กล่าวมาแล้วยังมีการเตรียมการใช้มาตรการในการลดปริมาณผู้กระทำผิด ใน การเข้าสู่เรือนจำโดยใช้การกักขังที่บ้าน The Home Detention Curfew (HDC) แทนหรือร่วมกับการให้ไทยจำกัดระยะเวลา สั้น หรือการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ Electronically-monitored

¹⁹⁸ Ibid. p. 105.

¹⁹⁹ Ibid. p. 103.

²⁰⁰ Ibid. p. 106.

Curfew และภาครัฐมุ่งเน้นการให้ความร่วมมือในการทำงานร่วมกันของทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและภาคสังคม²⁰¹

23. แนวทางที่รัฐบาลเสนอแนะเกี่ยวกับการบังคับโทษ ต้องการให้มีการพัฒนา ยุทธวิธีการแก้ไขฟื้นฟูแห่งชาติและทบทวนการรับและกระบวนการปล่อยผู้ต้องขังทั้งหมด รวมทั้ง การทำให้ผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวมีความมั่นคงที่ถูกต้องสมควร มีการทำงานทำที่แน่นอนและให้ ทุนสนับสนุนเพื่อช่วยเหลือในการตั้งรกรากหรือชีวิตใหม่²⁰²

จุดประสงค์อันสำคัญของคำพิพากษา ในการปรับปรุงผู้ต้องขังผ่านกระบวนการ ลงโทษและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ร่วมกับเรือนจำและการคุมประพฤติ ที่เป็นการร่วมมือ กันด้วยความสมัครใจ กระบวนการเด็กและเยาวชน แม้ว่าจะมีปริมาณมาก อันเป็นการท้าทายการ ทำงานอย่างมากและเป็นอุปสรรคและเป็นอันตรายมากต่อคนในสังคม ในส่วนของการเพชญหน้า การร่วมมือของคนในภาคสังคมตามกฎหมาย ทำให้ปริมาณการกระทำการผิดอาญาลดลงและทำให้ สังคมเกิดความมั่นคงและปลอดภัย²⁰³

24. การปรับปรุงแก้ไขพุตินิสัยในเรือนจำ การปรับปรุงแก้ไขพุตินิสัยของ ผู้ต้องขัง จะต้องดูผลตอบสนองจากการกระทำการกระทำการและผลที่เกิดตามมาจากการกระทำการทั้ง 2 ส่วน และเหยื่อหรือผู้เสียหาย จุดประสงค์ต้องการให้ผู้กระทำการผิดกลับเข้าสู่สังคม ด้วยมาตรการต่างๆ ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว ในปี ค.ศ. 2000-02 มีผู้ต้องขังได้รับรองคุณวุฒิ 16,000 คน และหักยะพื้นฐาน ในระดับ 2 เกี่ยวกับการเข้าสู่สังคม มีการลงทะเบียนกว่า 20 ล้านปอนด์ ในการส่งเสริมผู้ต้องขังที่มารถ เรียนได้และสร้างแรงจูงใจให้มีการเรียนรู้มากขึ้น ดังตัวอย่าง Learning skills in prison ต่อไปนี้

โทนี่เกิดใน Scotswood in Newcastle เรียนอยู่กับโรงเรียนประจำ ในช่วงอายุ ประมาณ 15 ปี ได้มีการกระทำการกระทำการผิดกฎหมายชิงทรัพย์ คนขายหนังสือพิมพ์ท่องถิน โดยมีมีคเป็น อาวุธ โทนี่ต้องคำพิพากษาจำคุก 6 ปี ถูกส่งไปยัง Casting Prison serving ในขณะนั้นเขาสามารถ เขียนหรืออ่านหนังสือได้เล็กน้อย แต่สิ่งที่กล่าวมาดีขึ้นมีการเปลี่ยนแปลงอันเป็นผลมา จากการเรียนในเรือนจำที่มีการประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข ผู้ต้องขังอย่างสม่ำเสมอ กระทั่งโทนี่ สามารถเขียนหนังสือเรื่อง nephew ได้รับรางวัล Koestler Awards และรางวัล The Puffin Book แห่งปี²⁰⁴

²⁰¹ Ibid. p. 109.

²⁰² Ibid. p. 103.

²⁰³ Ibid. p. 103.

²⁰⁴ Ibid. p. 107.

การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤตินิสัยผู้กระทำความผิดเป็นสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้น อันเป็นแนวทางในการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น เพื่อสามารถกลับเข้าสู่สังคมได้ โดยปราศจากการกลับไปสู่การใช้ชีวิตเป็นอาชญากรอีก

25. กฎหมายแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำความผิด ในทางปฏิบัติพบว่ามีผู้ต้องขังจำนวนมาก ที่ยากในการที่จะแก้ไขพื้นฟู เมื่อคุจกประวัติการกระทำความผิดอาญา จึงมีการออกกฎหมายแก้ไข พื้นฟูผู้กระทำความผิดขึ้น The Rehabilitation of Offenders Act 1974 ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในการสามารถตรวจสอบและให้การแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงผู้กระทำความผิดที่เหมาะสม ระหว่าง การคุณครองสาธารณกับความแน่นอนและความเสี่ยงภัยตราชากบุคคลผู้กระทำความผิด เพื่อให้เกิดการการเปลี่ยนแปลงผู้ต้องขังให้มีงานทำและไม่กระทำความผิดซ้ำอีก มีอำนาจในการทดสอบ ผลของการให้คำปรึกษาหรือวิธีการแก้ไขได้

26. การลงโทษและการแก้ไขพื้นฟูในสังคม Punishment and Rehabilitation in the Community จุดประสงค์ของระบบการพิพากษาลงโทษ โดยสังคมเพื่อลดการกระทำความผิดอาญา โดยการแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำความผิดและปกป้องสังคม ด้วยวิธีการใหม่ที่เป็นการปฏิรูปการลงโทษ ที่ทันสมัย โดยการลงโทษทางสังคมใช้กลไกของสังคมเป็นรากฐานในการแก้ไขพฤติกรรมผู้กระทำผิด โดยเฉพาะเกี่ยวกับยาเสพติด มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้มากขึ้น การตรวจจับ รักษาดูแล ได้จัดให้มีศูนย์การคุุมประพฤติ มีการกิจในการรับรองคุณภาพของศาลจะเน้นความสำคัญในผลการบังคับโทษและเพิ่มการทำงานในลักษณะต่างๆ ให้ผู้กระทำผิดให้สอดคล้องกับการแก้ไขผู้กระทำความผิด ดังนั้น ผู้พิพากษาจึงต้องมีทักษะความรู้ในเรื่องของการบังคับโทษเป็นอย่างดี

การคุุมประพฤติและการลงโทษทางสังคมนี้ จากข้อมูลสถิติพบว่า เป็นวิธีการที่สามารถลดปริมาณการกระทำความผิดซ้ำได้ร้อยละ 4.9 ของผู้กระทำผิด ในระบบการลงโทษในเรือนจำสามารถลดปริมาณการกระทำความผิดซ้ำได้ร้อยละ 3.3 เห็นได้ว่าการคุุมประพฤติและการลงโทษทางสังคมมีประสิทธิภาพมากกว่าการลงโทษภายในเรือนจำ²⁰⁵ กล่าวโดยสรุปการลงโทษโดยทางเลือกอื่นแทนการลงโทษจำคุกมีข้อดีและข้อเสีย ตลอดทั้งเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายของการบังคับโทษได้ดังนี้

1. ข้อดี

- สามารถลดอัตราการกระทำความผิดซ้ำได้
- ลดค่าใช้จ่าย
- เปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดตอบแทนกลับสู่สังคม

²⁰⁵ Home Office Research (2002). Development and Statistics Directorate. p.16.

- ตัดการรวมกลุ่มผู้กระทำความผิดของอาชญากรในเรือนจำ
- ลดปัญหาครอบครัวผู้กระทำผิดแตกแยกได้และความสัมพันธ์ของผู้ต้องขัง

กับสังคม

2. ข้อเสีย

- ไม่สามารถที่จะทำได้ทันทีและไม่สามารถเข้าใจได้โดยง่าย
- มีอัตราการเสียสูงกว่าการจำคุก เพราะอาชญากรลูกน้ำอกสูงสังคม
- ไม่ทำให้หล่ออาชญากรรม แต่การลูกจำคุกทำให้เกิดกระบวนการปฏิคัตัวไปตลอด
- ได้รับการยอมรับจากสังคมส่วนใหญ่น้อยกว่าการให้ท่าจำคุก

3. เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการลงโทษจำคุกกับการลงโทษวิธีอื่นแทนโทษจำคุก²⁰⁶

- การลงโทษจำคุก 1 ราย จะเสียค่าใช้จ่ายประมาณ 37,500 ปอนด์ต่อปี คิดเป็นเงินไทยประมาณ 3.0 ล้านบาท กรณีผู้ต้องขังเป็นเด็กและเยาวชน การลงโทษจำคุก 1 ราย จะเสียค่าใช้จ่ายประมาณ 42,000 ปอนด์ ต่อปี คิดเป็นเงินไทยประมาณ 3,360,000.-บาท

- การลงโทษวิธีอื่นแทนโทษจำคุก

1. การคุมประพฤติ 1 ราย จะเสียค่าใช้จ่ายประมาณ 3,000 ปอนด์ต่อปี คิดเป็นเงินไทยประมาณ 240,000.-บาท

2. การลงโทษโดยชุมชน 1 ราย จะเสียค่าใช้จ่ายประมาณ 2,000 ปอนด์ต่อปี คิดเป็นเงินไทยประมาณ 160,000.-บาท

3. การคุมประพฤติ และการลงโทษโดยชุมชน 1 ราย จะเสียค่าใช้จ่ายประมาณ 4,000 ปอนด์ต่อปี คิดเป็นเงินไทยประมาณ 320,000.-บาท การลงโทษจำคุกจะเสียค่าใช้จ่ายสูงกว่าการลงโทษด้วยวิธีอื่นถึง 12 เท่า

27. การทำงานและการเริ่มต้นชีวิตใหม่ภายหลังการปล่อยตัว การสนับสนุนให้ผู้ต้องขังที่พ้นจากการคุมขังทำงานเป็นการลดการกระทำความผิดซ้ำ งานด้านเรือนจำและงานคุณภาพดูแลร่วมกันพัฒนาโดยมีระบบการประเมินผู้ต้องขัง National Offender Assessment System ประเมินผู้ต้องขังตามคำพิพากษาที่เป็นกตุลเมือง เป้าหมาย พิจารณาพิเคราะห์พื้นฐานของบุคลิกภาพ ความประพฤติ ประเมินและรายงานก่อนศาลออกคำสั่งพ้นโทษ เรือนจำและงานคุณภาพดูแลร่วมกัน “ให้ทำงานอะไร” ที่เป็นการปรับปรุงแก้ไขผู้ต้องโทษ มีการกำหนดเงื่อนไขที่เป็นสาระสำคัญ และมาตรฐานต่างๆ เพื่อเสนออนุมัติจัดทำแผนที่เรียกว่า “What Works” เป็นแผนที่มีลักษณะเฉพาะเป็นรายบุคคล ซึ่งเป็นแผนที่มีที่มาที่ไป มีเหตุผลและทักษะทางสังคม ตัวอย่างเช่น

²⁰⁶ Ibid. p.53.

ผู้ต้องขังจำนวนกว่าครึ่งของทั้งหมดเป็นผู้ที่ยากจนจึงกระทำการความผิด ความยากจนเป็นปัจจัยสาหัส สามารถแก้ไขได้ด้วยการกระตุ้นให้เกิดการทำงานที่ถูกต้องของชุมชนมีโปรแกรมจำนวนมากที่ถูกสร้างขึ้นสามารถสร้างความรู้สึกร่วมกันของผู้ต้องขังกับเหยื่อ(ผู้เสียหาย) ทำให้ผู้ต้องขังสามารถดำเนินกิจกรรมทางศาสนาและกิจกรรมของคนเอง ภาครัฐจะทำการสืบเสาะการเริ่มต้นชีวิตใหม่ของผู้ต้องขังที่ถูกปล่อยออกจากคุกแล้ว โดยเฉพาะที่ถูกจำคุกระยะสั้น ติดตามคุกการพัฒนาชีวิตที่มีความแตกต่างจากก่อนรับโทษดีขึ้นหรือไม่ในรายละเอียดต่างๆ รวมทั้งจะช่วยในการทำงานระหว่างเรือนจำ งานคุณประพฤติ องค์กรอาสาสมัครต่างๆ และทำการออกใบพันโทษจากเรือนจำและผลการประเมินต่างๆ เช่น การทำงาน ความประพฤติ ฯลฯ ออกเป็นคำพิพากษาโดยศาล จุดสำคัญอันเป็นแนวทางในการปฏิบัติคือ ผู้พ้นโทษต้องการงานทำและที่พักอาศัย กองประกันการตัดขาดจากสารเสพติดที่แพร่หลายในกลุ่มนักโทษในกรณีผู้ติดสารเสพติด พยายามสร้างแรงบันดาลใจ และสร้างทักษะในการดำเนินชีวิตที่จำเป็น เพื่อช่วยในการเปลี่ยนแปลงลักษณะของนักโทษในเรือนจำให้อยู่ในสังคมในชีวิตใหม่ได้ ในเบตพืนที่ที่เป็นภูมิลำเนาเดิม โดยมีการสนับสนุนจากครอบครัว อาสาสมัครช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ และจากการให้คำปรึกษาจาก Probation Service ในประเทศอังกฤษมีโปรแกรมที่เชื่อว่าดีเยี่ยมมากในทางปฏิบัติในการสนับสนุนการทำงานการศึกษา กล่าวคือ เป็นโปรแกรมอบรมในพื้นที่ต่างๆ ภายหลังการปล่อยตัวผู้กระทำการความผิดแล้ว เช่น อบรมเกี่ยวกับงานก่อสร้าง มีการจัดหาสิ่งที่ต้องการให้ อบรมเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการทำงานและความสะอาด กีฬาวิธีการใช้เวลาว่าง เพิ่มเติมทักษะที่ยังขาดอยู่ในเรื่องต่างๆ เพื่อเป็นการเชื่อมต่อการทำงานและการใช้ชีวิตใหม่ภายนอกเรือนจำ เพื่อให้ได้งานทำที่เหมาะสม และใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างอยู่รอด ปลอดภัยโดยปราศจากการกระทำการความผิดอีก²⁰⁷

28. การปรับรูปเรือนจำ ในช่วงปี 1986-1987 ได้ตั้งคณะกรรมการพิจารณาในการให้เอกชนเข้ามาดำเนินกิจการของ ซึ่งมีข้อคือ

1. เป็นการบรรเทาภาระของผู้เสียภาษี
2. ก่อสร้างเรือนจำได้รวดเร็ว แข็งแรงและมั่นคง
3. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

ประเทศอังกฤษออกกฎหมายสำหรับเรือนจำเอกชนเป็นการเฉพาะ เพื่อให้ระบบการปฏิบัติงานมีกฎหมายรองรับ กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติที่แน่นชัด และมีการกำหนดตัวชี้วัดเพื่อประเมินผลการทำงานมีการร่วมทุนกันของบริษัทในและนอกประเทศ เช่น ในปี 1987 บริษัท Correction Corporation of America (CCA) ร่วมทุนกับบริษัทในประเทศอังกฤษชื่อ Sir Robert McAlpine & Sons Ltd. และ Mowlem&Co. จัดตั้งเป็นบริษัทชื่อ UK Detention Services Ltd.

²⁰⁷ Ibid. p. 108.

(UKDS) เข้าบริหารเรือนจำให้กับประเทศอังกฤษในประเภทเรือนจำระดับกลางที่ Blakenhurst prison ณ. Redditch ใน The West Midlands นอกจากนั้นยังให้ภาคเอกชนเข้าบริหารงาน ศูนย์ฝึกอบรมด้านความปลอดภัย (secure training centers) สำหรับผู้กระทำผิดที่เป็นเยาวชน ศูนย์กักขังผู้อพยพ(immigration detention center) บริการคุ้มกันนักโทษ เป็นต้น ปัจจุบันมีเรือนจำเอกชนกว่า 14 แห่ง นโยบายของภาครัฐเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันกันได้ระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน ยังจะทำให้เกิดเรื่องจำรูปแบบใหม่²⁰⁸

วิเคราะห์

1. ประเทศอังกฤษมีแนวคิดและการปฏิบัติที่มองความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการยุติธรรม : สังคม : แนวคิดใหม่ : การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ที่เป็นกลไกที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ทำให้สามารถลดปริมาณคดอาชญาและปกป้องคุ้มครองสังคม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล มุ่งเน้นการป้องกันมากกว่าการแก้ไข ทำงาน 2 ภาคส่วนผสานกันคือ ในกระบวนการยุติธรรมทางอาชญาและนอกรอบกระบวนการยุติธรรม คือ ความร่วมมือของภาคสังคม
 - มีมาตรการในการป้องกันเบื้องต้น โดยพยายามสร้างแนวทางในการป้องกันเยาวชนให้ออกห่างจากอาชญากรรมทุกประเภท มาตรการในการตรวจจับยาเสพติดที่มีประสิทธิภาพ
 - มีกระบวนการป้องกันอย่างทันที การสร้างสังคมให้ปลอดภัยยิ่งขึ้น การปราบปรามองค์กรก่อการร้าย
 - การตรวจสอบ เป็นมาตรการตรวจสอบการกระทำความผิด การสืบเสาะข้อมูลลักษณะการกระทำความผิด สืบเสาะสถานที่ เป้าหมายหรือแหล่งหลักฐานการประกอบอาชญากรรม การลงทุนกับงานด้านตำรวจนี้ ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ สร้างมาตรการปกป้องเหยื่อมากขึ้น
 - อีกการ ให้เกิดความร่วมมือในการทำงานระหว่างตำรวจกับระบบของกระบวนการทางอาชญา ประสิทธิภาพของศาลในการบริหารจัดการการพิจารณาคดีที่ดีขึ้น และการความสมดุลของการพิสูจน์พยานหลักฐานที่แท้จริง
 - การลงโทษ มีการกำหนดโทษจากศาลตามคำพิพากษาที่เป็นที่ยอมรับได้ย่างถูกต้องยุติธรรม มีการนำกระบวนการลงโทษทางเลือกมาใช้
 - การปรับพฤตินิสัย กระบวนการปรับปรุงพฤตินิสัยโดยสังคมมีส่วนร่วมในการป้องกันและเข้ามาร่วมจัดการด้วย ความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างเรือนจำและการคุ้มประพฤติ การช่วยเหลือนักโทษให้เกิดทักษะในการทำงานและการทำงาน

²⁰⁸ Secretary of State for the Home Department. Op.cit. p. 113.

ที่กล่าวมานี้เป็นทิศทางหรือเข็มทิศในการร่วมมือกันเพื่อยังให้เกิดประโยชน์สูงสุดของสังคม และทำให้เกิดความแข็งแกร่งของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

2. แนวนโยบายแห่งรัฐ ให้การทำให้หน่วยงานทุกหน่วยงานทำงานร่วมกันอย่างสอดคล้องซึ่งกันและกัน สมพันธ์กัน กระบวนการยุติธรรมทางอาญา มิใช่เป็นของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งหรือของใครแต่เป็นของสังคมโดยแท้จริง ทั้งนี้เพื่อประสิทธิภาพในการปราบปรามอาชญากรรม คุ้มครองเหยื่อและสังคม

3. คำพิพากษาของศาล มีบทบาทสำคัญในการบังคับไทย คาดควรใช้แนวนโยบายกำหนดไทยอย่างไร จึงจะเหมาะสมและมีประสิทธิภาพกับความผิดที่เกิดขึ้น โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการพิจารณากำหนดโทษ Sentencing Guideline Council เพื่อป้องกันไม่ให้มีการวินิจฉัยลงโทษที่ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการบังคับไทย

4. มีการทำรายงานเสนอต่อศาลก่อนพิพากษาลงโทษ โดยกรมคุณประพฤติ จัดทำเสนอต่อศาลว่าควรใช้มาตรการลงโทษอย่างอื่นเป็น Community Penalty แทนโทษจำคุก และเมื่อศาลได้รับรายงานนี้ศาลอาจใช้คุณพินิจในการสั่งไม่ลงโทษหรือรอการลงโทษหรือยกฟ้อง รายงานจะระบุข้อมูลของผู้กระทำความผิดและมูลความผิดที่กระทำ วิเคราะห์ถึงสาเหตุการกระทำความผิด การกระทำความผิดอันประกอบด้วย วิธีการ พฤติกรรมว่ามีพฤติกรรมอย่างไรในการทำอันตรายต่อเหยื่อ หรือเป็นการกระทำความผิดซ้ำหรือไม่ ความสัมพันธ์ระหว่าง ผู้กระทำผิดกับเหตุอื่นๆ เช่น ปัจจัยทางครอบครัว สารเสพติด พฤติกรรมทารุณโหดร้าย หรือความเกี่ยวข้องอื่นใดที่จะโยงไปถึงการกระทำผิดมูลฐานได้ และชี้แจงว่าผู้กระทำผิดเมื่อมีการเข้าระบบเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมแล้ว จะก่ออันตรายอีกหรือไม่ รายงานจะสรุปว่า การลงโทษโดยสังคมสามารถนำไปใช้กับผู้กระทำความผิดรายนี้ได้หรือไม่เพียงใด โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อครอบครัวผู้กระทำผิดและสังคมเป็นหลัก

5. มีการใช้มาตรการเลี้ยงโทษจำคุก ในภาคสังคมมีแนวโน้มการป้องกันอาชญากรรมมากกว่าการแก้ไข ในกระบวนการยุติธรรมมีไทยทางเลือกมากสำหรับใช้กับผู้กระทำความผิด มีการพยายามใช้มาตรการในการลดปริมาณผู้กระทำผิดในการเข้าสู่เรือนจำโดยใช้การกักขังที่บ้าน The Home Detention Curfew (HDC) แทนหรือใช้ร่วมกับการให้โทษจำคุกระยะสั้น หรือด้วยการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ Electronically-monitored Curfew และภาครัฐมุ่งเน้นการให้ความร่วมมือในการทำงานร่วมกันของทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและภาคสังคม

6. การลงโทษทางสังคม สังคมได้ร่วมมือกันหันมาใช้การบังคับไทยทางสังคมมากขึ้น โดยกำหนดโทษให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดเป็นรายๆ ไป อย่างเช่น การบังคับบำบัดผู้ติดยาเสพติด (Drug Treatment and Testing (DTTOs)) รัฐบาลได้กำหนดทางเลือกสำหรับการลงโทษทางสังคม มีกรณีการพิจารณาลงโทษเป็นรายบุคคล เช่น การทำงานชดใช้โดยไม่มีค่าตอบแทน

เข้าอบรมปรับพฤตินิสัยผู้กระทำผิด เข้าการศึกษาหรือการอบรมทักษะพื้นฐาน การตรวจสอบสารสภาพดี และการบำบัดรักษา การสอดส่องคุณแลของสังคม การใช้มาตรการควบคุมฉุกเฉินหรือใช้ข้อยกเว้น พิเศษ การควบคุมโดยเครื่องมือเทคโนโลยีสมัยใหม่ เข้ากระบวนการการยุติธรรมเชิงส่วนบันทึก

7. การบังคับโทษในประเทศอังกฤษมีกฎหมายที่ชัดเจน และกฎหมายสูงสร้างขึ้นมา จากสภาพปัจจุหาที่พบในทางปฏิบัติ และแก้ไขด้วยวิธีการที่พิสูจน์และประเมินผลได้จริง สามารถนำมาปฏิบัติแล้วเกิดผลได้จริงภายในเวลาที่กำหนดได้ กล่าวคือ มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ไม่มีการแทรกแซงใดๆ มีเหตุมีผลอยู่บนพื้นฐานของกฎหมายอาญา พื้นฐานของระบบหัวเมืองไทย ที่สามารถอธิบายได้ สามารถประเมินผลได้

8. มีเป้าหมายและหลักการในการบังคับโทษที่ชัดเจน ที่สามารถตรวจสอบผลงาน การบังคับโทษ ว่าถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ ดีไม่ดีอย่างไร มีวิธีคิดในการบังคับโทษมีความเป็นศาสตร์มาก ที่จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้กระทำความผิดให้มีผลเป็นเหมือนกับคนทั่วไป มีการเขียนบทให้มีการปรับปรุงตัว มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง

วิเคราะห์วิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง และวิเคราะห์การกำหนดและไม่กำหนดระยะเวลาการจำคุกทั้งหมด มีแนวคิดในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดในการเบี่ยงเบนโทษจำคุก และนำสิทธิ์ต่างๆ ในเรื่องของมนุษยธรรม เมตตา กรุณา อย่างมีข้อเสนอแนะให้กับการบริหารงานของกระทรวงมหาดไทย

9. การบังคับโทษจำคุกของประเทศไทยมีแนวปฏิบัติสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการลงโทษและมีการนำมาตรฐานขั้นต่ำขององค์กรสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังมาเป็นแนวทาง

10. ภาครัฐให้ความสำคัญและเอาใจใส่มาก มีการให้แนวโน้มฯที่ชัดเจนออกมานอกจากเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นแบบ White Paper หรือ Justice for All. อันยังให้เกิดความเข้าใจตรงกันทั่วระบบของกระบวนการการยุติธรรมและภาคสังคม ด้วยมุ่งเน้นการทำงานร่วมกันของทุกฝ่ายเป็นสำคัญ

11. มีแนวทางในการพยายามคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องขังในด้านต่างๆ ให้เป็นไปตามหลักการพื้นฐานของสหประชาชาติ

12. การพยาบาลใช้มาตรการภายในเรือนจำเพื่อลดปริมาณผู้ต้องขัง แต่มีประสิทธิภาพดีในการแก้ไขพฤตินิสัยมากกว่าการแก้ไขผู้กระทำความผิดภายในเรือนจำ เป็นการลงโทษและการแก้ไขฟื้นฟูในสังคม Punishment and Rehabilitation in the Community เพื่อลดการกระทำผิดอาญา โดยการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดและปกป้องสังคมด้วยวิธีการใหม่ที่เป็นการปฏิรูปการลงโทษที่ทันสมัย ใช้กลไกของสังคมเป็นรากฐานในการแก้ไขพฤติกรรมผู้กระทำผิด

13. มีระบบประเมินผู้ต้องขังก่อนศาลคำสั่งให้พ้นไทย National Offender Assessment System พิจารณาพิเคราะห์พื้นฐานของบุคคลภาพ ความประพฤติ เรื่องจำและงานคุณประพฤติจะมอนหมาย “ให้ทำงานอะไร” ที่เป็นการปรับปรุงแก้ไขผู้ต้องโทษ มีการกำหนดเงื่อนไขที่เป็นสาระสำคัญ และมาตรฐานต่างๆ เพื่อเสนออนุมัติจัดทำแผนที่เรียกว่า “What Works” เป็นแผนที่มีลักษณะเฉพาะเป็นรายบุคคล มีเหตุผลและทักษะทางสังคม

14. มีโปรแกรมจำนวนมากที่ได้สร้างขึ้นเพื่อให้เกิดความรู้สึกร่วมกัน ของผู้ต้องขัง กับเหยื่อ (ผู้เสียหาย) ทำให้ผู้ต้องขังสามารถสำนึกรู้และเข้าใจผลกระทบของพฤติกรรมของตนเอง

15. ภาครัฐจะทำการสืบเสาะการเริ่มต้นชีวิตใหม่ของผู้ต้องขัง ที่ลูกปล่อยออกสู่สังคมปกติแล้ว ติดตามดูการพัฒนาชีวิตที่มีความแตกต่างจากก่อนรับโทษดีขึ้นหรือไม่ ในรายละเอียดต่างๆ รวมทั้งจะยุติการทำงานระหว่างเรือนจำบ้านคุณประพฤติ องค์กรอาสาสมัคร ต่างๆ และทำการออกใบพ้นโทษจากเรือนจำและผลการประเมินต่างๆ เช่น การทำงาน ความประพฤติ ฯลฯ ออกเป็นคำพิพากษาโดยศาล

16. ในประเทศไทยมีโปรแกรมที่อบรมในเรื่องพื้นที่ต่างๆ ภายหลังการปล่อยตัว ผู้กระทำความผิดแล้ว เช่น อบรมเกี่ยวกับงานก่อสร้าง มีการจัดหารสิ่งที่ต้องการให้ อบรมเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการทำความสะอาด กีฬา วิธีการใช้เวลาว่าง เพิ่มเติมทักษะที่ยังขาดอยู่ในเรื่องต่างๆ เพื่อเป็นการเชื่อมต่อการทำงานและการใช้ชีวิตใหม่กานอกเรือนจำ เพื่อให้ได้งานทำที่เหมาะสม และใช้ชีวิตอยู่ในสังคมอย่างอยู่รอดปลอดภัยโดยปราศจากการกระทำความผิดอีก

17. มีการเประชุมร่วมกัน เพื่อให้ภาคเอกชนเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการเรือนจำ และทำให้เกิดการแข่งขันซึ่งกันและกัน

18. มีการตรวจสอบและการกำกับดูแลเรือนจำ กล่าวคือ

- ในระบบการบริหารจากภาครัฐ Prison Act 1952 กำหนดให้ทุกรีือนจำต้อง ทำรายงานประจำปีเสนอต่อ Secretary of State ก่อน หลังจากนั้นรัฐมนตรีจะนำเสนอต่อรัฐสภา

- การตรวจเรือนจำ Her Majesty จะแต่งตั้งบุคคลเป็นหัวหน้าผู้ตรวจสอบ เรือนจำ มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบการบริหารจัดการเรือนจำ และทำรายงานเสนอรัฐมนตรี ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังและสภาพการณ์ต่างๆ ในเรือนจำ กองประกันเสนอ แผนแนวทางต่างๆ ที่ประกอบด้วยข้อเท็จจริงและเหตุผลไว้ในรายงาน รัฐมนตรีจะนำรายงาน ดังกล่าวต่อรัฐสภาต่อไป

รัฐมนตรีจะกำหนดให้ทุกรีือนจำมีคณะกรรมการตรวจสอบเยี่ยมไม่น้อยกว่า 2 คน เพื่อความถูกต้องเป็นธรรมและการอยู่ร่วมกันภายในเรือนจำอย่างสันติ Prison Rules 1964 จะกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบเยี่ยม ลิ่งต่างๆ ที่เป็นที่ต้องการของสมาชิกผู้ต้องขัง และพิจารณาการร้องทุกข์จากผู้ต้องขัง และทำรายงานไปยังรัฐมนตรีในข้อสำคัญต่างๆ เพื่อพิจารณา

ด้วยวิธีที่เหมาะสม คณะกรรมการตรวจเยี่ยมสามารถเข้าเรือนจำได้อย่างอิสระและทุกส่วนของเรือนจำ และพบผู้ต้องขังได้ทุกคน

- ภาคสังคมเข้ามาช่วยเหลือในการบังคับโทษ เป็นการตรวจสอบจากสังคมโดยทางตรง รวมตลอดทั้งอาสาสมัครต่างๆ ที่เข้ามาช่วยเหลือภาครัฐในงานด้านนี้

- การตรวจสอบระหว่างองค์กร กล่าวคือ มีการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กร เช่น เรือนจำกับกรมคุมประพฤติ โดยระบบต่างฝ่ายต่างตรวจสอบกันเองในระบบงาน

บทที่ 5

ข้อมูลเชิงปริมาณจากการสำรวจโดยแบบสอบถาม

บทนี้เป็นการศึกษาข้อมูลในเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการออกแบบสอบถาม ไปยังกลุ่มนักศึกษาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนการศึกษาข้อมูลหลัก ที่เป็นการศึกษาในเชิงคุณภาพที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 2 ลิงบบที่ 4 เพื่อให้ได้ผลในเชิงความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องในภาคปฏิบัติ ตามบริบทของสังคมไทย และในวัฒนธรรมของงานในกระบวนการยุทธิธรรมทางอาญาไทย ในส่วนที่เกี่ยวข้อง อันจะยังให้เกิดผลงานวิจัยที่มีผลเป็นจริงมากที่สุด นำมาใช้ในการสนับสนุนข้อมูลในประเด็นต่างๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วและนำผลที่ได้ไปใช้ในการวิเคราะห์ในบทที่ 6 อันจะยังให้ได้ขอสรุปเสนอแนะในบทที่ 7 ต่อไป ซึ่งจะได้นำเสนอรายละเอียดและผลของการออกแบบสอบถาม การแจกแจงผลของการเก็บข้อมูล และการแปลผลโดยจะนำเสนอเป็นลำดับดังนี้

5.1 สาระสำคัญของการวิจัย

ในส่วนนี้จะเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ ทำการศึกษาโดยใช้แบบสอบถามสำรวจ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่องนี้รวมทั้งสิ้น 440 ราย โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ชุด แยกตามกลุ่มประชากรได้ดังนี้

กลุ่มแรก เป็นกลุ่มอาชีพเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ แบ่งพื้นที่แบบสอบถามออกเป็น 4 ภาค กำหนดให้เรือนจำและทัณฑสถานต่างๆ แห่งละ 4 ราย รวม 25 แห่ง รวมเป็นจำนวน 100 ราย

กลุ่มที่สอง เป็นกลุ่มผู้ต้องขัง จำนวน แบ่งพื้นที่แบบสอบถามออกเป็น 4 ภาค กำหนดให้เรือนจำและทัณฑสถานต่างๆ แห่งละ 4 ราย รวม 25 แห่ง รวมเป็นจำนวน 100 ราย

โดยกลุ่มแรกและกลุ่มที่สองนี้ ได้กำหนดพื้นที่เรือนจำและทัณฑสถานเฉพาะจังหวัดจำนวน 15 เขตเช่นเดียวกัน จำนวนเรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศ เป็นจำนวน 25 แห่ง เมื่อแบ่งตามภูมิภาค สามารถกำหนดพื้นที่เป็น 4 ภาค ได้ดังนี้

1) ภาคกลาง ได้แก่ ทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง ทัณฑสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ ทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา เรือนจำกลางบางขวาง เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร เรือนจำจังหวัดนนทบุรี เรือนจำอำเภอธัญบุรี

2) ภาคเหนือ ได้แก่ ทัณฑสถานหลุ่งเชียงใหม่ ทัณฑสถานเปิดหนองน้ำขุ่น เรือนจำกลางเชียงใหม่ เรือนจำกลางเชียงราย เรือนจำจังหวัดแพร่ เรือนจำอำเภอเทิง

3) ภาคอีสาน ได้แก่ ทัณฑสถานหลุ่งครราชสีมา ทัณฑสถานเกย์ตอร์อุตสาหกรรมเข้าพريح เรือนจำกลางคลองไฝ่ เรือนจำกลางขอนแก่น เรือนจำจังหวัดชัยภูมิ เรือนจำอำเภอสีคิ้ว

4) ภาคใต้ ได้แก่ ทัณฑสถานวัยหนุ่มนตรีธรรมราช เรือนจำกลางนครศรีธรรมราช เรือนจำกลางสุราษฎร์ธานี เรือนจำจังหวัดภูเก็ต เรือนจำอำเภอทุ่งสง เรือนจำอำเภอหลังสวน

กลุ่มที่สาม เป็นกลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาและประชาชนทั่วไป ได้แก่ ผู้พิพากษา พนักงานอัยการ ทนายความ ตำรวจ นักวิชาการ ประชาชนทั่วไป แบ่งพื้นที่เป็น 4 ภูมิภาค เช่นเดียวกับกลุ่มแรกและกลุ่มที่สอง ภูมิภาคละ 10 รายต่ออาชีพ รวมทั้งสิ้น 240 ราย

เพื่อทราบทัศนคติและความเห็นของประชาชนตามบริบทของสังคมในกลุ่มต่างๆ กับทั้งเป็นการติดตามประเมินผลการใช้กฎหมายในทางปฏิบัติด้วย อันจะนำมาเป็นข้อมูลสนับสนุนในการศึกษาวิเคราะห์ในงานวิจัย

5.1.1 การสร้างแบบสอบถาม

โดยศึกษาข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าในเชิงคุณภาพจากบทที่ 1 ถึงบทที่ 4 ในประเด็นสำคัญที่ต้องการทราบความเห็น และสามารถได้คำตอบจากแบบสอบถาม ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.1.2 การทดสอบเบื้องต้น

1) โดยผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้แก่

1. ศาสตราจารย์ ดร.ณิต ณ นคร
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ ลิขลักษชัยวนกุล
3. นายนพชัย จิตสว่าง

2) โดยผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิและประสบการณ์ภายนอก ได้แก่

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สรชัย พิศาลนุตร
2. คุณปริยาพร ศรีมงคล
3. คุณกอบกีรติ กาลวิวัฒน์

3) PRE-TEST โดยเลือกกลุ่มทดสอบทั้งหมด 3 กลุ่ม โดยใช้แบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากข้อ 1 และ ข้อ 2 แล้ว กลุ่มละ 10 ชุด รวม 30 ชุด ปรากฏผลการทดสอบเบื้องต้นประสบผลเป็นอย่างดี แบบสอบถามที่ทดสอบสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการทำวิจัยเชิงปริมาณได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ตามความต้องการ

5.1.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณในส่วนนี้ จะเป็นส่วนที่ไปสนับสนุนข้อมูลที่ได้จากการศึกษาทางเอกสารที่ได้กล่าวมาแล้ว โดยการออกแบบสำรวจกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับ焘ฯ จำกัดและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาไทย โดยจัดแบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มอาชีพเจ้าหน้าที่ ราชทัณฑ์ กลุ่มผู้ต้องขัง กลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาและประชาชนทั่วไปตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น และทำการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (QUOTA SAMPLING) และแบบเจาะจง (PURPOSIVE SAMPLING) เมื่อมีผู้ตอบแบบสอบถามครบແล້ວ จะดำเนินการวิเคราะห์โดยนำผลจากแบบสอบถาม มาทำการวิเคราะห์ทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS FOR WINDOWS) ซึ่งตามแบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วนด้วยกันคือ

ส่วนแรก คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่สอง คือ ส่วนที่เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับการบังคับ焘ฯ จำกัด ในประเด็นต่างๆ ในทางทฤษฎีและทางปฏิบัติที่สำคัญ เป็นรูปแบบของคำถามที่ให้เลือกตอบตามระดับคะแนน ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่มีความเห็น ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ส่วนที่สาม คือ ข้อเสนอแนะ ซึ่งจัดเป็นคำแนะนำโดยเปิดให้ตอบ

ผลของการออกแบบสอบถาม จะเสนอให้เห็นในลักษณะของร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นสำคัญ และหาความสัมพันธ์ของข้อมูลในรูปแบบต่างๆ ซึ่งจะได้เสนอเรียงตามลำดับดังต่อไปนี้

5.1.4 ข้อจำกัดในการวิจัย

การแจกแบบสอบถามทำด้วยวิธีวิธีการส่งทางไปรษณีย์ โดยกลุ่มแรกและกลุ่มที่สองขอความร่วมมือท่านผู้บัญชาการเรือนจำ ผ่านอธิบดีกรมราชทัณฑ์ กลุ่มที่สาม ขอความร่วมมือจากหัวหน้าแต่ละองค์กร ซึ่งผู้ทำวิจัยไม่สามารถควบคุมได้ แต่ก็ได้รับความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน จึงทำให้ได้รับแบบสอบถามกลับมาครบถ้วนตามจำนวนที่นําเสนอไว้ข้างต้น จึงไม่ปรากฏข้อจำกัดในการแจกแบบสอบถามแต่อย่างใด

5.2 ผลของการวิจัย

ในหัวข้อนี้จะแสดงผลการวิจัยอันเป็นความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่ม เรียงตามลำดับแต่ละกลุ่มดังนี้

5.2.1 ความคิดเห็นของบุคคลในกระบวนการยุติธรรมและประชาชนทั่วไป

5.2.2 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่งานราชทัณฑ์

5.2.3 ความคิดเห็นของผู้ต้องขัง

**5.2.1 ความคิดเห็นของบุคคลในกระบวนการยุติธรรมและประชาชนทั่วไป เกี่ยวกับการบังคับ
ไทยจำคุกในประเทศไทย ผลที่ได้สามารถสรุปเป็นประเด็นได้ดังต่อไปนี้**

1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการบังคับไทยจำคุกในด้านต่างๆ ผลจากการศึกษาทำให้ทราบว่า แนวคิดเกี่ยวกับการลงโทษจำคุก ที่เป็นไปเพื่อการแก้แค้นทดแทน และเป็นไปเพื่อการข่มขู่ และเป็นไปเพื่อการปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำผิดมีทิศทางที่ผ่อนปรนลงจากในสมัยก่อน ผลของความคิดเห็นมุ่งไปในหลักการที่ว่าการลงโทษจำคุกเป็นไปเพื่อการปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำผิดมากขึ้น ไทยจำคุกต้องทำให้ผู้กระทำผิดสามารถดำเนินชีวิตอนาคตโดยจะไม่ไปกระทบความผิดซ้ำอีก และมีความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นการคุ้มครองสังคม ดีนคนดีสู่สังคม เพิ่มมากยิ่งขึ้น

2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการบังคับไทยจำคุก ผลที่ผู้ตอบเห็นด้วยในค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสูงได้แก่

ก. การใช้ไทยจำคุก ควรลงโทษจำคุกกับผู้กระทำผิดที่เป็นอาชญากรรมมืออาชีพเป็นระยะเวลานานๆ ในข้อนี้เฉพาะเรื่องที่ให้ค่าระดับคะแนนความคิดเห็นที่ระดับปานกลางได้แก่ การนำมาตรการเลี่ยงไทยจำคุกมาใช้แทนไทยจำคุกระยะสั้น เช่น การลงโทษจำคุกเฉพาะในวันหยุดราชการ การควบคุมกักขังผู้กระทำความผิด โดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ การลงโทษทางสังคม ระบบเรือนจำเอกชน และการมีท่านูดที่ดีและยอมรับผู้ต้องขังที่เคยได้รับโทษจำคุกมาแล้ว

ข. การมีส่วนร่วมของภาคสังคม มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเปิดโอกาสให้ภาคสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการบังคับไทยจำคุกในเรื่องจำ

ค. คำพิพากษาของศาล จำเป็นจะต้องมีรายละเอียด เหตุผลการให้โทษ และเหตุผลการใช้มาตรการแก้ไขผู้กระทำผิดคนนั้นๆ ความจำเป็นที่ต้องมีระบบการสืบเสาะข้อมูลผู้กระทำความผิดเสนอศาลเพื่อให้ศาลใช้ประกอบการเลือกลงโทษและการกำหนดอัตราโทษกับผู้กระทำผิด ความมีการตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาการลงโทษเพื่อเสนอแนะโทษ จำนวนโทษ ตลอดทั้งแนวทางการแก้ไขพฤติกรรมต่างๆ แก่ศาลอาญา

ง. งานราชทัณฑ์ ต้องมีระบบการสืบเสาะข้อมูลของผู้กระทำความผิดเพื่อเป็นข้อมูลให้ทางงานราชทัณฑ์สามารถวินิจฉัยหัวใจแผนการแก้ไขผู้กระทำความผิดเป็นรายบุคคลได้ มีการติดตามและประเมินผลผู้ต้องขังภายหลังการปล่อยตัว โดยจะต้องมีกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด มีระบบหรือมาตรการช่วยเหลือผู้กระทำความผิดภายหลังการปล่อยตัว โดยความร่วมมือของภาครัฐและภาคสังคม เพราะว่างานราชทัณฑ์มีผลกระทบต่อความสงบสุขของสังคม ครอบครัวและสิ่งแวดล้อมในชุมชนของผู้กระทำความผิดมีผลต่อผู้ต้องขังที่พื้นที่พื้นที่ไทยจำคุกมาแล้ว ไม่ให้ไปกระทบความผิดซ้ำอีก

C

5.2.2 ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ มีเรื่องที่สอนตาม 6 เรื่อง แสดงผลการศึกษาตามลำดับดังต่อไปนี้

1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการบังคับไทยจำคุกด้านต่างๆ ผลจากการศึกษาทำให้ทราบว่า แนวคิดเกี่ยวกับการลงโทษจำคุก ที่เป็นไปเพื่อการแก้แค้นทดแทน และเป็นไปเพื่อการข่มขู่ และเป็นไปเพื่อการปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำผิด มีทิศทางที่ผ่อนปรนลงจากในสมัยก่อน ผลงานความคิดเห็นมุ่งไปในหลักการที่ว่าการลงโทษจำคุกเป็นไปเพื่อการปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำผิด ไทยจำคุกต้องทำให้ผู้กระทำผิดสามารถดำรงชีวิตอนาคตโดยจะไม่ไปกระทำการผิดซ้ำอีก และมีความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อเป็นการคุ้มครองสังคม คืนคนดีสู่สังคมเพิ่มมากยิ่งขึ้น

2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการที่เกี่ยวกับการบังคับไทยจำคุก คำตอบที่มีค่าระดับคะแนนสูง ได้แก่

ก. การใช้ไทยจำคุก การนำมาตรการเลี่ยงไทยจำคุกมาใช้แทนไทยจำคุกระยะสั้น โดยการควบคุมกักขังผู้กระทำความผิดโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ใช้มาตรการลงโทษโดยสังคม เลพาะในข้อนี้ที่ให้ค่าระดับคะแนนปานกลาง ได้แก่ ให้มีการลงโทษจำคุกเฉพาะในวันหยุดราชการ แทนไทยจำคุกระยะสั้น การใช้ระบบเรือนจำเอกชน

ข. การมีส่วนร่วมของภาคสังคม ความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเปิดโอกาสให้ภาคสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการบังคับไทยจำคุกในเรือนจำ

ค. คำพิพากษาของศาล จำเป็นต้องมีรายละเอียด เหตุผลการให้โทษ และเหตุผลการใช้มาตรการแก้ไขผู้กระทำผิดคนนั้นๆ มีความจำเป็นที่ต้องมีระบบการสืบเสาะข้อมูลผู้กระทำความผิดเสนอศาลเพื่อให้ศาลใช้ประกอบการเลือกลงโทษ และการกำหนดอัตราโทษกับผู้กระทำผิด รวมถึงคณะกรรมการที่ปรึกษาการลงโทษเพื่อเสนอแนะโทษ จำนวนโทษ แนวทางการแก้ไข พฤติกรรมต่างๆ แก่ศาลอาญา ก่อนมีคำพิพากษา

ง. งานราชทัณฑ์ ควรมีระบบการสืบเสาะข้อมูลของผู้กระทำความผิด เพื่อเป็นข้อมูลให้งานราชทัณฑ์วิเคราะห์วางแผนการแก้ไขผู้กระทำความผิดเป็นรายบุคคลได้ ควรมีกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ควรมีระบบหรือมาตรการช่วยเหลือผู้กระทำความผิดภายหลังการปล่อยตัวโดยความร่วมมือของภาครัฐและภาคสังคม ต้องมีการติดตามและประเมินผลผู้ต้องขังภายหลังการปล่อยตัว

3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของพระราชนูญตรราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 และประกาศกระทรวงฯระเบียบคำสั่งต่างๆ พนักงานราชทัณฑ์มีความเห็นว่า มีความชัดเจน มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสามารถใช้ปฏิบัติงานได้ ไม่ว่าในเรื่องการรับตัวผู้ต้องขัง การแยกประเภทผู้ต้องขัง การข้ายกผู้ต้องขัง อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานเรือนจำ การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังโดยทั่วไป การใช้เครื่องพันธนาการกันนักโทษ การใช้อาวุธกันนักโทษ การควบคุม

ผู้ต้องขัง การทำงานของผู้ต้องขัง เงินรางวัลจากการทำงาน การศึกษา และการอบรม อนามัยและสุขาภิบาล วินัยและการลงโทษทางวินัย การพักการลงโทษ การลดวันต้องโทษ การเยี่ยมหรือติดต่อกับบุคคลภายนอก ทรัพย์สินของผู้ต้องขัง การปล่อยตัว ความผิดเกี่ยวกับเรือนจำ งานทัณฑนิคม การร้องทุกข์ การยื่นเรื่องราวความภูมิ

4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานและสวัสดิการต่างๆ ของพนักงานราชทัณฑ์ พนักงานราชทัณฑ์ที่ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า พนักงานราชทัณฑ์ที่ปฏิบัติงานอยู่มีความรู้ ความสามารถเชิงวิชาชีพที่เหมาะสมกับงานราชทัณฑ์ ดำรงตนและปฏิบัติหน้าที่เป็นแบบอย่างที่จะชูใจให้นักโทษประพฤติดีและมีความน่าเชื่อถือ และมีความเห็นว่าบุคลากรของงานราชทัณฑ์ควร มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น จิตบำบัด สังคมสงเคราะห์ ครู เป็นต้น ลักษณะงานมีความเสี่ยงภัย อันตราย การทำงานในเรือนจำมีผลต่อสุขภาพจิต เห็นด้วยกับเรื่องเงินพิเศษ เช่น เงินค่าเดี่ยงภัย เป็นต้น มีการบริหารงานเรือนจำที่ดี ผู้ปฏิบัติงานได้รับการศึกษาอบรมเพิ่มทางทฤษฎีและปฏิบัติ เห็นว่าความรับผิดชอบในงานราชทัณฑ์มีผลต่อสังคมสูง ความคิดเห็นที่ให้ค่าระดับคะแนนปานกลาง ได้แก่เรื่อง อัตราเงินเดือนที่ได้รับ เวลาทำงานในเรือนจำ สวัสดิการต่างๆ ทั่วไป

5) ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง มีความเห็นที่มีค่าคะแนนระดับสูงในเรื่องการบริหารจัดการ การควบคุมทั่วไป การควบคุมโดยใช้กล้องโทรทัศน์วงจรปิด ใช้ประตูไฟฟ้า เครื่องເອົ້າຮູ່ເຮົ້າ ການໃຫ້ສັນຄວມມີກະແສ່ໄຟຟ້າ ອາວຸໂສພັນຮະຫວ່າງເຈົ້ານໍາທີ່ກັບຜູ້ຕ้องขัง ຈຳນວນຜູ້ຕ้องขังຕ່ອງຈຳນວນເຈົ້ານັກງານ ວິນຍີໃນເຮືອນຈຳ ຄວາມສະອາດຖຸກສຸຂອນາມັຍ ຂອງເຄື່ອງນຸ່ງທີ່ມີເຄື່ອງນອນ ອາຫາຣ ນໍາດືມ ການບໍລິການທາງການແພທຍ ການບໍລິການທາງທັນຕຽມ ການໃຫ້ຄຳປົກການທາງສຸຂພາພິຈີຕ ບໍລິການດ້ານສຸຂອນາມັຍ ການຮັກຍາພາບາລ ການອົກ ກຳລັງກາຍ ການເລີ່ມກົດ ການທຳມະນຸດ ການຈັດສຽງຮ່າງໃຈການທຳມະນຸດ ການມີເວລາວ່າງ ສີທີໃນການໄດ້ຮັບເຢີມຈາກບຸກຄົດພາຍນອກ ສີທີໃນການມີໂຄກສ້ອງເຮີຍ ການຕຽບສອນແລກຳກັບຄູແລ ເຮືອນຈຳ

6) ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการแก้ไขฟื้นฟูຜູ້ຕ้องขังในด้านต่างๆ มีความเห็นในค่าระดับคะแนนสูงในเรื่อง การแก้ไขฟื้นฟูຜູ້ຕ้องขังທั่วไป การฟื้นฟูຜູ້ຕ้องขังรายบุคคล การฟื้นฟูຜູ້ຕ้องขังเป็นກຸ່ມ ການศึกษา อบรม ຜູ້ຕ้องขัง ການປົງປັງກິດທາງຄາສານາ ການໃໝ່ມາຕຽກຮູ່ມານຸ່ມານຸ່ມ ການຈຳນວນຜູ້ຕ้องขัง ການຈັດຫຼັນຜູ້ຕ้องขัง ການພັກການลงโทษ ການลดວันต้องโทษ ການເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມຂອງການເອກະນຸມ ແພນໃນການບັນກັນໂທຢາຍບຸກຄົດ

5.2.3 ความคิดเห็นของຜູ້ຕ้องขัง ປຽກງານທີ່ໄດ້ຈຳນວນ

ก. ຄູ່ມາພ້ວມ ໄດ້ຮັບຄວາມຄູແລ ໃນເຮືອງສັກພແວດລ້ອມກາຍໃນເຮືອນຈຳ ໄດ້ຮັບເຄື່ອງຫລັບນອນເສື້ອຜ້າເຄື່ອງນຸ່ງໜ່າຍ ໄດ້ຮັບການຄູແລສຸຂອນາມັຍ ໄດ້ຮັບການຮັກຍາພາບາລເມື່ອເຈັບປ່ວຍ ໄດ້ຮັບ

การดูแลด้านอาหาร นำมีน้ำดื่ม สะอาดถูกหลักโภชนาการ ได้รับความดูแลในเรื่องของเวลาว่างส่วนตัว ได้รับโอกาสในการออกกำลังกายและกีฬา อญี่ปุ่นค่าระดับคะแนนสูง

ข. สิทธิประโยชน์ตามกฎหมาย มีค่าระดับคะแนนสูง ในเรื่องการได้รับโอกาสในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลภายนอก โอกาสในการเยี่ยมชม โอกาสใช้สิทธิในการร้องทุกษ์ ผู้ต้องขังมีโอกาสได้สิทธิลดวันต้องโทษ มีโอกาสได้สิทธิพักการลงโทษ มีโอกาสได้สิทธิในการอภัยโทษ สิทธิในการเดือนชั้น ได้รับโอกาสในการเข้าร่วมโปรแกรมพิเศษต่างๆ ที่เรียนจำจัดให้ ในส่วนนี้ที่ให้ค่าระดับคะแนนปานกลาง ได้แก่ เรื่องการมีโอกาสในการได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ ได้รับโอกาสในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลภายนอก ได้รับรายได้จากการทำงาน

ค. การควบคุม มีค่าระดับคะแนนสูง ในเรื่องระเบียบวินัยภายในเรือนจำมีความเหมาะสม และการได้รับการดูแลจากเจ้าพนักงาน

ง. มาตรการปรับพฤตินิสัย มีค่าระดับคะแนนสูงในเรื่องได้รับโอกาสในการศึกษาอบรม ได้รับโอกาสในการประกอบกิจในทางศาสนา ผู้ต้องขัง ได้รับโอกาสในการทำงาน

5.3 การแยกแยะผลการวิจัย

แบ่งการนำเสนอตามข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้ง 3 ชุด ตามลำดับดังนี้

5.3.1 บุคคลในกระบวนการยุติธรรมและประชาชนทั่วไป

5.3.2 เจ้าพนักงานราชทัณฑ์

5.3.3 ผู้ต้องขัง

5.3.1 บุคคลในกระบวนการยุติธรรมและประชาชนทั่วไป ปรากฏผลการศึกษาได้ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5.1 แสดงกลุ่มประชากรผู้ตอบแบบสอบถาม

ประเภทประชากร	n	%
1. ผู้พิพากษา	40	16.7
2. อัยการ	40	16.7
3. ตำรวจ	40	16.7
4. นักวิชาการ	40	16.7
5. ทนายความ	40	16.7
6. ประชาชนทั่วไป	40	16.7
รวม	240	100.0

จากตารางมีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 240 คน แบ่งเป็นผู้ที่มีอาชีพผู้พิพากษา อัยการ ตำรวจ นักวิชาการ ทนายความ และประชาชนทั่วไป อาชีพละ 40 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7

ตารางที่ 5.2 แสดงข้อมูลแยกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ	n	%
1. ชาย	176	73.3
2. หญิง	64	26.7
รวม	240	100.0

จากตารางมีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 240 คน แบ่งเป็นเพศชาย ร้อยละ 73.3 จำนวน 176 คน เพศหญิง ร้อยละ 26.7 จำนวน 64 คน

ตารางที่ 5.3 แสดงข้อมูลตามระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ระดับการศึกษา	n	%
1. ต่ำกว่าปริญญาตรี	18	7.5
2. ปริญญาตรี	75	31.3
3. สูงกว่าปริญญาตรี	147	61.3
รวม	240	100.0

จากตารางมีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 240 คน มีระดับการศึกษาแบ่งเป็นระดับ การศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 7.5 จำนวน 18 คน ระดับปริญญาตรีร้อยละ 31.3 จำนวน 75 คน ระดับสูงกว่าปริญญาตรีร้อยละ 61.3 จำนวน 147 คน

ตารางที่ 5.4 แสดงสถานที่อยู่หรือที่ทำงานในปัจจุบัน

ภาค	n	%
1. ภาคกลาง	60	25.0
2. ภาคเหนือ	60	25.0
3. ภาคตะวันออก	60	25.0
4. ภาคใต้	60	25.0
รวม	240	100.0

จากตารางมีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 240 คน แบ่งเป็น ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออก และภาคใต้ ร้อยละ 25.0 จำนวน 60 คน มีจำนวนเท่ากันทุกภาค

ตารางที่ 5.5 แสดงความรู้ความเข้าใจหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องจำของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประเด็น	n	%
1. มี	186	77.5
2. ไม่มี	54	22.5
รวม	240	100.0

จากตารางมีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 240 คน มีความรู้ความเข้าใจหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องเรื่องจำของ 77.5 จำนวน 186 คน ไม่มีความรู้ความเข้าใจหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องเรื่องจำของ 22.5 จำนวน 54 คน

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของบุคคลในกระบวนการยุติธรรมและประชาชนทั่วไป เกี่ยวกับการบังคับ โทษจำคุกในประเทศไทย

ในส่วนนี้ข้อมูลจะแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ ออกมาระบุเป็น 2 ส่วนตามลำดับคือ ส่วนที่ 1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการบังคับโทษจำคุกในด้านต่างๆ

ส่วนที่ 2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการบังคับโทษจำคุกด้านต่างๆ ในประเทศไทย

ระดับของความคิดเห็นได้กำหนดค่าระดับคะแนนของความคิดเห็นไว้ดังนี้

1.00 - 2.33 อยู่ในระดับต่ำ

มากกว่า 2.33 - 3.67 อยู่ในระดับปานกลาง

มากกว่า 3.67 - 5.00 อยู่ในระดับสูง

ซึ่งจะได้เสนอผลที่ได้จากการออกแบบสอบถามตามลำดับดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.6 แสดงความคิดเห็นของบุคคลในกระบวนการการยุติธรรมและประชาชนทั่วไป เกี่ยวกับหลักการบังคับไทยจำคุกในด้านต่างๆ

ด้าน	ระดับความเห็น										\bar{X}	SD.	เทปองค์			
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง		เห็นด้วย		ไม่มี ความเห็น		ไม่เห็น ด้วย		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง							
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n						
1. การลงโทษจำคุก เป็นไปเพื่อการแก้แค้นของบุคคล	6.3	15	24.2	58	7.9	19	41.7	100	20.0	48	3.450	1.230	ปานกลาง			
2. การลงโทษจำคุกเป็นไปเพื่อการชั่วชั้ง	7.1	17	36.7	88	11.7	28	32.5	78	12.1	29	3.058	1.209	ปานกลาง			
3. การลงโทษจำคุกเป็นไปเพื่อการปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำความชั่ว	27.9	67	64.6	155	3.3	8	3.3	8	0.8	2	4.154	0.707	สูง			
4. การลงโทษจำคุกเพื่อเป็นการตัดโศกอาสาในการกระทำ ความชั่ว	13.8	33	62.9	151	7.1	17	15.0	36	1.3	3	2.371	0.923	ปานกลาง			
5. การบังคับโทษจำคุกต้องการที่ให้ผู้กระทำความชั่วได้รับการสอน ด้วยวิถีคนตัวเองโดยไม่ใช้ความคิดเห็นว่าความผิดควรจะแก้ไข ด้วยการบังคับโดยขอคำอธัยคน	35.4	85	52	127	5.0	12	5.8	14	0.8	2	4.163	0.830	สูง			
6. การบังคับโทษจำคุกเป็นไปเพื่อเป็นการดูแลของลูกน้ำ	31.3	75	65	158	2.1	5	0.4	1	0.4	1	4.271	0.562	สูง			
7. การบังคับโทษจำคุกเป็นไปเพื่อเป็นการปรับปรุงแก้ไข บุคคลที่มีพฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย	33.3	80	56	136	3.8	9	5.4	13	0.8	2	4.163	0.799	สูง			
8. การบังคับโทษจำคุกเป็นไปตามหลักการคืนเกณฑ์ซึ่งลัก	30.4	73	51	123	7.1	17	10.4	25	0.8	2	4.000	0.933	สูง			
รวม											3.691	0.464	สูง			

จากตารางข้างต้น ได้ผลจากการออกแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการบังคับไทยจำคุก ในด้านต่างๆ พิจารณาตามข้อความลำดับประภูมลดังต่อไปนี้

ประเด็นแรก การลงโทษจำคุกเป็นไปเพื่อการแก้แค้นทดแทนในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 61 จำนวน 148 คน เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 30.5 จำนวน 73 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.450 ซึ่งอยู่ในค่าระดับปานกลาง

อภิปรายผลได้ว่าในบริบทของสังคมปัจจุบัน ความคิดของคนส่วนใหญ่ในกระบวนการยุติธรรมมิได้คิดว่าการลงโทษจำคุกเป็นไปเพื่อการแก้แค้นทดแทนเป็นหลัก เหมือนดังเห็นในอดีต ความคิดดังกล่าวในได้เปลี่ยนแปลงไป กล่าวว่าคือการลงโทษจำคุกมิใช่แค่การแก้แค้นทดแทนเท่านั้น แต่มีวัตถุประสงค์อื่นที่สำคัญอีก ผลที่ได้นี้เป็นปฏิกริยาทางสังคมที่พิสูจน์ให้เห็นได้ว่า แนวคิดในการบังคับโทษจำคุกของประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น และถูกต้องกับวัตถุประสงค์ของการบังคับโทษ การคาดคะเนที่คิดว่าความเป็นมนุษย์ และสิทธิ์ต่างๆ ตามกฎหมายของผู้ต้องขัง

ประเด็นที่สอง การลงโทษจำคุกเป็นไปเพื่อการชั่วชั้ง ในประเด็นนี้พบว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 44.1 จำนวน 107 คน เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 43.8 จำนวน 105 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.058 ซึ่งอยู่ในค่าระดับปานกลาง

อภิปรายผลได้ว่า การลงโทษจำคุกมีไกด์มีวัตถุประสงค์เพื่อการข่มขู่เท่านั้น แต่เห็นว่า การลงโทษจำคุกมีความสำคัญในส่วนอื่นมากกว่าการข่มขู่ประกอบอยู่ ยังมีเหตุผลอย่างอื่นที่สำคัญ อีกด้วย ความต้องการในการข่มขู่ไม่ให้กระทำหรือมีการกระทำความผิดอีกเป็นสิ่งที่ต้องนำมาใช้ ซึ่งมีการปฏิบัติตามแนวคิดนี้มากในอดีตและปัจจุบัน โดยพิจารณาตามสภาพ ของสังคม โดยถือว่าบังเป็นเรื่องที่สำคัญและยังต้องใช้แนวคิดนี้อยู่ ผลที่ได้ระหว่างเห็นด้วยและ เห็นด้วยอย่างยิ่งกันไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จึงได้ค่าที่ระดับใกล้เคียงกัน

ประเด็นที่สาม การลงโทษจำคุกเป็นไปเพื่อการปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำผิด ในประเด็นนี้ พบร่วมกัน ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 92.5 จำนวน 222 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 4.1 จำนวน 10 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.154 ซึ่งอยู่ ในค่าระดับคะแนน สูง

อภิปรายผลได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นตัวแทนของผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมนี้ เห็นด้วยกับการลงโทษจำคุกที่เป็นไปเพื่อการปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำผิดมากถึง 90 กว่า เปอร์เซ็นต์ แสดงว่าผู้ตอบมองว่าไทยจำคุกเป็นเครื่องมือที่สามารถใช้ปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำผิดได้ ชนิดหนึ่งซึ่งเป็นแนวความคิดที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับความคิดในการใช้โทษจำคุกในยุคใหม่ อย่างเช่นๆ อาทิ ประเทศซึ่งผลที่ได้นี้แสดงว่าคนในกระบวนการยุติธรรมเข้าใจและเห็นด้วยกับ แนวคิดนี้

ประเด็นที่สี่ การลงโทษจำคุกเพื่อเป็นการตัดโikoastในการกระทำความผิด ในประเด็นนี้ พบร่วมกัน ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 76.7 จำนวน 184 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 16.3 จำนวน 39 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.371 ซึ่ง อยู่ในค่าระดับคะแนนปานกลาง

อภิปรายผลได้ว่า ผู้ตอบคำถามมีความคิดเห็นว่าการใช้โทษจำคุกเป็นเหตุผลในการตัด โikoastในการกระทำความผิด เพราะอาชญากรถูกจำกัดเสรีภาพแล้ว ซึ่งในทางปฏิบัติเป็นผลเช่นนี้ เช่นกัน การบังคับโทษจำคุกจึงเป็นการคุ้มครองสังคมให้ปลอดภัยจากอาชญากร ทั้งแบบยาวคือ จำคุกตลอดชีวิต และแบบมีกำหนดระยะเวลา

ประเด็นที่ห้า การบังคับโทษจำคุกต้องการทำให้ผู้กระทำผิดสามารถดำรงชีวิตอนาคต โดยจะไม่ไปกระทำความผิดซ้ำอีกและมีความรับผิดชอบต่อสังคม ในประเด็นนี้พบร่วมกับความคิดเห็น ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 87.4 จำนวน 212 คน ไม่เห็นด้วยและ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 6.6 จำนวน 16 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.163 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนน สูง

อภิปรายผลได้ว่า ผลที่ได้แสดงให้เห็นถึงความคิดและมุ่งมั่นของผู้ตอบแบบสอบถาม เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งกับการบังคับโทษจำคุก ที่ต้องการทำให้ผู้กระทำผิดสามารถดำรงชีวิต อนาคต โดยจะไม่ไปกระทำความผิดซ้ำอีกและมีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งเป็นผลที่สอดคล้องกับ

แนวคิดในการบังคับไทยจำคุกในสมัยใหม่แสดงให้เห็นว่าผู้ต้องที่เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมเห็นด้วยกับแนวคิด ตามวัตถุประสงค์นี้ เป็นที่ยอมรับและเห็นชอบด้วย

ประเด็นที่หก การบังคับไทยจำคุกเป็นไปเพื่อเป็นการคุ้มครองสังคมในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ต้องแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 96.3 จำนวน 233 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 0.8 จำนวน 2 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.271 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิรายผลได้ว่า ผลที่ได้นี้แสดงให้เห็นว่าผู้ต้องแบบสอบถามทุกฝ่ายเห็นไปในทางเดียวกันว่า การบังคับไทยจำคุกเป็นไปเพื่อเป็นการคุ้มครองสังคม เป็นการแสดงถึงความเชื่อมั่นในวิธีการ อันเป็นผลที่เห็นได้อย่างเป็นรูปธรรม เพราะการลงโทษจำคุกแยกอาชญากรออกจากสังคม ในขณะเดียวกันในการบังคับไทยจำคุก ้มีภารกิจในการปรับพฤตินิสัย ซึ่งเป็นการป้องกันสังคมที่ถาวรมากขึ้น ค่าระดับคะแนนจึงมีจำนวนผู้ต้องแบบสอบถามที่สูง

ประเด็นที่เจ็ด การบังคับไทยจำคุกเป็นไปเพื่อการปรับปรุงแก้ไขบำบัดฟื้นฟูพฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ต้องแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 89.3 จำนวน 216 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 6.2 จำนวน 15 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.163 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิรายผลได้ว่า แนวคิดของผู้ต้องแบบสอบถามเห็นด้วยและเห็นความสำคัญในการใช้โทษจำคุกเพื่อเป็นการปรับปรุงแก้ไขบำบัดฟื้นฟูพฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย ตามวัตถุประสงค์ของการบังคับโทษ มีทัศนคติกับผู้กระทำผิดในเชิงสร้างสรรค์ นุ่งแก้ไขมากกว่าแนวคิดหรือทัศนคติแบบเดิมที่นุ่งแก้แค้นทดแทน ใช้โทษเป็นเครื่องมือกระทำต่อผู้กระทำความผิดให้สาสมเท่านั้น

ประเด็นที่แปด การบังคับไทยจำคุกเป็นไปตามหลักการคืนคนดีสู่สังคม ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ต้องแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 81.4 จำนวน 196 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 11.2 จำนวน 27 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.000 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนน สูง

อภิรายผลได้ว่าแนวคิดของผู้ต้องแบบสอบถามเห็นด้วยและตระหนักเห็นความสำคัญของการใช้โทษจำคุก ว่าถึงระยะเวลาหนึ่งผู้กระทำความผิดก็จะต้องออกมานสู่สังคม ถ้าไม่สำนึกหรือเข็คคลาบและมีความรับผิดชอบต่อสังคม อาชญากรรมก็ยังมีอยู่ และความสงบสุขของสังคมก็ไม่บังเกิดขึ้น ผลตามแบบสอบถามของประเด็นนี้ไปสัมพันธ์กับแนวคิดที่ว่า การจะเอาผู้กระทำผิดไปรับโทษจำคุกนั้นจะต้องมีการแสดงให้เห็นผลในคำพิพากษาอย่างชัดเจนว่าผลที่ได้นั้น เรื่องจำต้องสามารถแก้ไขพฤติกรรมที่ผิดกฎหมายได้หรือไม่ ถ้าคุกไม่ได้ทำให้ผู้กระทำผิดดีขึ้นหรือแก้ไขผู้กระทำผิดได้แล้ว ต้องไม่ส่งคุกๆ นั้นไปรับโทษจำคุก

สรุป ภาพรวมความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มนักศึกษาในกระบวนการยุติธรรม และประชาชนทั่วไป พบว่ามีปฏิกริยาในทางความคิดเห็นที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม กล่าวคือในประวัติศาสตร์การบังคับไทยจำคุก มุ่งเน้นและให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์ของการลงโทษมาก คือ เน้นการแก้แค้นทดแทน การข่มขู่ ความทารุณโหดร้าย ไม่คำนึงถึงผลกระทบภายหลังจากผู้กระทำความผิดได้พ้นโทษอุกมาเลี้ยว ว่าจะเป็นอย่างไร แต่ผลจากการสำรวจในการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มนักศึกษาในกระบวนการยุติธรรม และประชาชน แสดงถึงพัฒนาการทางความคิดและความต้องการในเชิงสร้างสรรค์หรือเชิงบวก เป็นไปตามแนวทางของวัตถุประสงค์ของการบังคับไทยอย่างเห็นได้ชัด การบังคับไทยจำคุกต้องการทำให้ผู้กระทำผิดสามารถดำเนินชีวิตอนุภาค โดยจะไม่ไปกระทำความผิดซ้ำอีกและมีความรับผิดชอบต่อสังคม การบังคับไทยจำคุก เป็นไปเพื่อเป็นการคุ้มครองสังคม การบังคับไทยจำคุกเป็นไปเพื่อเป็นการปรับปรุงแก้ไขบำบัดฟื้นฟูพฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย การบังคับไทยจำคุกเป็นไปตามหลักการคืนคนดีสู่สังคม

ทิศทางของความคิดเป็นเข็มทิศ ที่ซึ่งให้เห็นถึงสิ่งที่ต้องขยายผลในทางหลักการแนวคิด
กฎหมาย และการปฏิบัติ ในการบังคับ โทษจำคุกต่อไป

ตารางที่ 5.7 แสดงความคิดเห็นของบุคคลในกระบวนการยุติธรรมและประชาชนทั่วไป เกี่ยวกับมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการบังคับзыบทามกฎหมายในด้านต่างๆ ของประเทศไทย

ด้าน	ระดับความเห็น										Σ	SD.	ผลรวม			
	เห็นด้วย อย่างสั่ง		เห็นด้วย อย่างบ้าง		ไม่มี ความเห็น		ไม่เห็น ด้วย		ไม่เห็นด้วย อย่างสั่ง							
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n						
1. ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการลงทะเบียนจ้าวคุกเป็นอย่างดี	14.7	35	55.8	134	22.5	54	6.3	15	0.8	2	3.771	0.804	สูง			
2. ควรลงทะเบียนจ้าวคุกจะช่วยสนับสนุนกระทำความดี	1.7	4	23.3	56	25.4	61	44.6	107	5.0	12	2.721	0.934	ปานกลาง			
3. ควรลงทะเบียนจ้าวคุกจะช่วยสนับสนุนกระทำความดีที่เป็นอาชญากรรมโดยอิหรือ เป็นระเบเวนานนๆ	40.0	96	40.0	96	14.6	35	3.8	9	1.7	4	4.129	0.912	สูง			
4. การนิเทศการเพื่อὴไปลงทะเบียนจ้าวคุกมาใช้แทนลงทะเบียนจ้าวคุก ระยะสั้นในประเทศไทย	15.0	36	48.3	116	4.6	35	19.2	46	2.9	7	3.533	1.054	ปานกลาง			
5. ควรให้มีการลงทะเบียนจ้าวคุกเฉพาะในวันหยุดราชการแทนลงทะเบียนจ้าวคุกระยะสั้น	3.8	9	18.8	45	22.9	55	41.7	100	12.9	31	2.588	1.051	ปานกลาง			
6. การควบคุมักกังหันจ้าวคุกกระทำการความมีค่าให้ใช้อุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ เช่น สายอัลติเมทช์ที่สามารถควบคุม เขตพื้นที่ได้เป็นศูนย์แทนลงทะเบียนจ้าวคุกระยะสั้นในเรือนจำ	11.3	27	34.6	83	19.2	46	30.0	72	5.0	12	3.171	1.128	ปานกลาง			
7. มาตรการในการลงทะเบียนจ้าวคุกสั้นลงแทนลงทะเบียนจ้าวคุก ระยะสั้น	12.9	31	38.8	93	20.4	49	20.4	49	20.4	49	3.292	1.153	ปานกลาง			
8. ความจำเป็นที่ต้องให้มีการเปิดโอกาสให้ภาคสังคม เข้ามายื่นรับในกระบวนการนังคับลงทะเบียนจ้าวคุกในเรือนจำ	20.0	48	54.2	130	14.6	35	10.4	25	0.8	2	3.821	0.899	สูง			
9. การใช้ระบบเว็บไซด์เอกสารในประเทศไทย	6.3	15	28.8	69	21.7	52	33.8	81	9.6	23	2.883	1.118	ปานกลาง			
10. คำพิพากษาของศาลอาญาจึงเป็นระดับหนึ่งของการเอียง เหตุผลการให้ไทย และเหตุผลการใช้ข้อมูลการแก้ไข ผู้กระทำคดีคนเป็นๆ	39.6	95	51.3	123	5.0	12	3.3	8	0.8	2	4.254	0.769	สูง			

ตารางที่ 5.7 (ต่อ)

ด้าน	ระดับความเห็น										\bar{X}	SD.	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน			
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง		เห็นด้วย		ไม่เห็น ความเห็น		ไม่เห็น ด้วย		ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง							
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n						
11. ความรู้สึกว่าประเทศไทยต้องมีระบบการบริการสุขภาพที่ดี ให้สามารถเข้าถึงได้ สะดวกและรวดเร็ว	42.9	103	55.0	132	1.3	3	0.4	1	0.4	1	4.396	0.584	สูง			
12. การที่ประเทศไทยต้องมีการดึงดูดกลุ่มภารกิจที่มีศักยภาพของไทย เพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจไทย รวมทั้งการดึงดูดแรงงานต่างด้าว แก้ขาดอุปทานแรงงานที่ขาดแคลน	25.4	61	53.8	129	5.4	13	11.7	28	3.8	9	3.854	1.047	สูง			
13. ความรู้สึกว่าประเทศไทยต้องมีระบบการบริการสุขภาพที่ดี ให้สามารถเข้าถึงได้ สะดวกและรวดเร็ว แต่เป็นข้อมูลที่ใช้งานได้ยาก ไม่เข้าใจ ไม่สามารถเข้าใจได้	29.2	70	65.4	157	4.6	11	0.4	1	0.4	1	4.225	0.585	สูง			
14. ประเทศไทยต้องมีการติดตามและประเมินผลตัวชี้วัด ภายนอกการเปลี่ยนผ่าน	45.0	108	54.2	130	0.8	2	0.0	0	0.0	0	4.442	0.514	สูง			
15. ท่านมีพัฒนาคิดที่ดีและยอมรับผู้ต้องขังที่เดินทางเข้าประเทศไทย แต่ก็ไม่สามารถเข้าใจได้	5.0	12	58.3	140	27.9	67	8.3	20	0.4	1	3.592	0.732	ปานกลาง			
16. ท่านเห็นในความรู้สึกว่าประเทศไทยต้องมีกฎหมาย ว่าด้วยการบริการรักษาสุขภาพที่ดี ให้คนที่ต้องการเข้าถึงความคิดเห็น	33.3	80	61.3	147	4.2	10	1.3	3	0.0	0	4.267	0.596	สูง			
17. ท่านเห็นในความรู้สึกว่าประเทศไทยต้องมีระบบ ให้มีมาตรการซ่อมแซมและปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับความต้องการของคนต้องขัง ตัวเองความร่วมมือของภาครัฐและภาคสังคม	36.7	88	58.3	140	3.3	8	0.8	2	0.8	2	4.292	0.652	สูง			
18. ท่านเห็นความสำคัญและความจำเป็นของงาน ราชการที่ต้องมีผลกระทบต่อความสงบสุขของสังคม	32.9	79	55.4	133	7.5	18	4.2	10	0.0	0	4.171	0.738	สูง			
19. ท่านติดคุกมาแล้วและต้องการให้ความช่วยเหลือจาก ครอบครัวและตัวเองต้องดูแลในชุมชนของผู้ต้องรักษา ความคิดเห็นของผู้ต้องขังที่ท่านไทยเข้าถูกน้ำแล้วไม่ไป กระบวนการคิดเช่นเดิม	42.1	101	54.6	131	2.9	7	0.4	1	0.0	0	4.383	0.567	สูง			
รวม											3.778	0.376	สูง			

จากตารางเป็นผลจากการออกแบบสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับหลักการบังคับโทษ จำคุกในด้านต่างๆ พิจารณาตามข้อตามลำดับประภณฑ์ดังต่อไปนี้

ประเด็นแรก ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการลงโทษจำคุกเป็นอย่างดี ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 70.4 จำนวน 169 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 7.1 จำนวน 17 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.771 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่าค่าระดับคะแนนแสดงให้เห็นว่าผู้ที่ตอบแบบสอบถามมีพื้นฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการลงโทษจำคุกเป็นอย่างดี ผลคำตอบในทางความเห็นที่จะมีในลำดับต่อไปจะมีความน่าเชื่อถือ และน่าจะเที่ยงตรงมาก

ประเด็นที่สอง ควรลงโทษจำคุกระยะสั้นกับผู้กระทำความผิด ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 25 จำนวน 60 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 49.6 จำนวน 119 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.721 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนน ปานกลาง

อภิปรายผลได้ว่า แสดงให้เห็นว่าเวลาในการจำคุกมีผลต่อผู้ต้องขังการจำคุกระยะสั้น เป็นประเด็นที่มีการกล่าวถึงว่าให้ประโยชน์ในการบังคับโทษจำคุกหรือเป็นผลร้ายกันแน่ คำตอบ คือเป็นผลร้ายแก่ผู้รับโทษ ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นไปในแนวทางเดียวกันที่ไม่เห็นด้วยในการใช้โทษจำคุกระยะสั้น ในข้อนี้น่าจะเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข โทษจำคุกระยะสั้นตามประมวลกฎหมายอาญา และคุลพินิจของศาลในการพิจารณาการลงโทษระยะสั้นต่อไป

ประเด็นที่สาม ควรลงโทษจำคุกผู้ที่เป็นอาชญากรโดยอาชีพเป็นระยะเวลานานๆ ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 80.0 จำนวน 192 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 5.5 จำนวน 13 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.129 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนน สูง

อภิปรายผลได้ว่า ในประเด็นนี้ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าควรลงโทษจำคุกผู้กระทำผิดที่เป็นอาชญากรโดยอาชีพเป็นระยะเวลานานๆ ผลที่ได้น่าจะมาจากการ 2 ทางคือ ทางแรก ความคิดในการลงโทษให้สาสมเป็นการแก้แค้นทดแทน กอปรกับเป็นการตัดโอกาสในการกระทำความผิด อันเป็นการคุ้มครองสังคมในระยะหนึ่ง ทางที่สองมองว่าต้องใช้ระยะเวลาในการใช้มาตรการบังคับโทษต่างๆ เพื่อแก้ไขพฤตินิสัยอาชญากรโดยอาชีพ เพื่อให้ผู้กระทำผิดสามารถดำเนินชีวิตอนาคต โดยจะไม่ไปกระทำความผิดซ้ำอีกและมีความรับผิดชอบต่อสังคม

ประเด็นที่สี่ การนำมาตรการเลี้ยงโทษจำคุกมาใช้แทนโทษจำคุกระยะสั้นในประเทศไทย ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 63.3 จำนวน 152 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 22.1 จำนวน 53 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.533 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนน ปานกลาง

อภิปรายผลได้ว่า ผู้ตอบซึ่งเป็นตัวแทนของกลุ่มอาชีพต่างๆ มีความคิดเห็นว่าการจำคุกระยะสั้นทำให้เกิดผลเสีย มีผลกระทบหลายด้าน และมาตรการบังคับโทษยังไม่สามารถดำเนินการได้ จึงควรมีการนำมาตรการเลี้ยงโทษจำคุกมาใช้แทนโทษจำคุกระยะสั้นในประเทศไทย ในเรื่องนี้ จึงควรต้องมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงกฎหมายอาญาและทบทวนในทางปฏิบัติเพื่อปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ประเด็นที่ห้า ควรให้มีการลงโทษจำคุกเฉพาะในวันหยุดราชการ แทนโทษจำคุกระยะสั้น ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อย

ละ 22.6 จำนวน 54 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 54.6 จำนวน 131 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.588 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนน ปานกลาง

อภิปรายผลได้ว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่สนับสนุนให้มีการลงโทษจำคุกเฉพาะในวันหยุดราชการ ซึ่งเรื่องนี้เป็นเรื่องที่ใช้ในบางประเทศในภาคพื้นยุโรป แต่เป็นเรื่องใหม่สำหรับสังคมไทย พิจารณาจากค่าระดับคะแนนเป็นตัวบ่งบอกว่าวิธีนี้อาจจะไม่เหมาะสมกับสังคมไทยก็ได้

ประเด็นที่หก การควบคุมกักขังผู้กระทำความผิด โดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น สายลัดที่มีวงจรที่สามารถควบคุมเขตพื้นที่ได้ เป็นต้น แทนไทยจำคุกระยะสั้นในเรือนจำ ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 45.9 จำนวน 110 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 35.0 จำนวน 84 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.171 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนปานกลาง

อภิปรายผลได้ว่า ค่าคะแนนที่ได้แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่าสมควรให้มีการควบคุมกักขังผู้กระทำความผิด โดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น สายลัดที่มีวงจรที่สามารถควบคุมเขตพื้นที่ได้ เป็นต้น แทนไทยจำคุกระยะสั้นในเรือนจำ เป็นการยืนยันในการเห็นผลเสียของการจำคุกระยะสั้น และมีแนวทางในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ ซึ่งเป็นแนวทางที่ต่างประเทศนำมาใช้บ้างแล้ว

ประเด็นที่เจ็ด มาตรการในการลงโทษโดยสังคม แทนไทยจำคุกระยะสั้น ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 51.7 จำนวน 124 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 40.8 จำนวน 98 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.292 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนปานกลาง

อภิปรายผลได้ว่ามาตรการในการลงโทษโดยสังคม เป็นเรื่องค่อนข้างใหม่ในสังคมไทย แต่มีการใช้อัยการเพร่หลายในต่างประเทศเมื่อพิจารณาจากค่าระดับคะแนนพบว่ากว่า 50 เปอร์เซ็นต์ ที่เห็นชอบด้วยกับมาตรการนี้ เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่สามารถนำมาใช้แทนไทยจำคุกระยะสั้นในประเทศไทยได้

ประเด็นที่แปด ความจำเป็นที่ต้องให้มีการเปิดโอกาสให้ภาคสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการบังคับโทษจำคุกในเรือนจำ ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 74.2 จำนวน 178 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 11.2 จำนวน 27 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.821 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า ค่าระดับคะแนนค่อนข้างสูงมากที่เห็นความจำเป็นที่ต้องให้มีการเปิดโอกาสให้ภาคสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการบังคับโทษจำคุกในเรือนจำ ซึ่งเป็นข้อมูลที่แสดงให้

เห็นถึงความต้องการของคนในสังคมที่ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมกับการบังคับไทยในเรื่องจำกอปรกับเป็นกลไกทางสังคมที่ตรวจสอบการทำงานของเรือนจำไปพร้อมๆ กัน

ประเด็นที่เก้า การใช้ระบบเรือนจำเอกชนในประเทศไทย ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 35.1 จำนวน 84 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 43.4 จำนวน 104 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.883 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนปานกลาง

อภิรายผลได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ค่อนข้างจะไม่เห็นด้วยในการนำระบบเรือนจำเอกชนมาใช้ในประเทศไทยแต่อาจเนื่องมาจากความคิดของคนในสังคมไทยเห็นว่า การดำเนินการเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในรัฐเท่านั้นควรเป็นผู้ดำเนินการมิใช่เอกชน

ประเด็นที่สิบ คำพิพากษาของศาลอาญาจำเป็นจะต้องมีรายละเอียดเหตุผลการให้โทษ และเหตุผลการใช้มาตรการแก้ไขผู้กระทำผิดคนนั้นๆ ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 90.9 จำนวน 218 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 4.1 จำนวน 10 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.254 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิรายผลได้ว่า สังคมมีความต้องการให้คำพิพากษาของศาลอาญา มีรายละเอียดเหตุผล การลงโทษ และเหตุผลการใช้มาตรการแก้ไขผู้กระทำผิดคนนั้นๆ และให้ความสำคัญกับศักยภาพของคำพิพากษามาก กองประกันคำพิพากษาที่มีรายละเอียดของเหตุผลการให้โทษและเหตุผลการใช้มาตรการแก้ไขผู้กระทำผิดนั้น ทำให้กระบวนการยุติธรรมในชั้นตรวจสอบความจริง มีความเป็นเสรีนิยม และสังคมสามารถตรวจสอบได้ภายใต้ปัจจุบันในระบบประชาธิปไตย

คำพิพากษาของศาลอาญาต้องมีรายละเอียดเหตุผลของการลงโทษ และเหตุผลในการใช้มาตรการแก้ไขผู้กระทำผิด เพราะคำพิพากษาเป็นสิ่งเดียวที่เชื่อมต่อระหว่างระบบการตรวจสอบความจริงกับการบังคับไทย ในประเทศไทยปัจจุบัน สถาบันธารณ์รัฐเยอร์มนี และประเทศอังกฤษ คำพิพากษาของศาลมีรายละเอียดเหล่านี้อย่างสมบูรณ์ ทำให้ในส่วนของการบังคับไทยจำคุกทำงานต่อเนื่องและสามารถแก้ไขพฤตินิสัยให้ผู้กระทำผิดได้จริง

ประเด็นที่สิบเอ็ด ความจำเป็นที่ประเทศไทยจะต้องมีระบบการสืบเสาะข้อมูลผู้กระทำความผิดเสนอศาลเพื่อให้ศาลใช้ประกอบการเลือกลงโทษ และการกำหนดอัตราโทษกับผู้กระทำผิด ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 97.9 จำนวน 235 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 0.8 จำนวน 2 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.396 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิรายผลได้ว่า ความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่ามีความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องมีระบบการสืบเสาะข้อมูลผู้กระทำความผิดเสนอศาลเพื่อให้ศาลใช้ประกอบการเลือกลงโทษ และการกำหนดอัตราโทษกับผู้กระทำผิด เพราะจะเครื่องช่วยทำให้ศาลได้ข้อมูลที่ครบถ้วน ทราบ

ที่มาที่ไปของผู้กระทำความผิด ในการใช้สำหรับตัดสินใจเลือกลงโทษ และการกำหนดอัตราโทษ กับผู้กระทำผิด อันจะยังให้เกิดความพิจพลາดในการเลือกลงโทษและการกำหนดอัตราโทษน้อยที่สุด และทำให้เกิดผลในการลงโทษผู้กระทำความผิดที่เหมาะสม

ประเด็นที่สิบสอง การที่ประเทศไทยต้องมีการตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาการลงโทษ เพื่อเสนอแนะ ไทย จำนวน โทย แนวทางการแก้ไขพฤติกรรมต่างๆ แก่ศาลอาญา ก่อนมีคำพิพากษา ในประเด็นนี้พบว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 79.2 จำนวน 190 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 15.5 จำนวน 37 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.854 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า ความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าศาลควรจะมีคณะกรรมการที่ปรึกษาการลงโทษ เพื่อเสนอแนะ ไทย จำนวน โทย แนวทางการแก้ไขพฤติกรรมต่างๆ แก่ศาลอาญา ก่อนมีคำพิพากษา เนื่องจากการที่ศาลมีคณะกรรมการที่ปรึกษาฯ นี้ จะทำให้ช่วยศาลในการจะตัดสินใจลงโทษผู้กระทำความผิด ได้อย่างละเอียดรอบคอบมากยิ่งขึ้น ยังช่วยเสริมในเหตุผลในการให้โทยนั้นๆ ว่าจะสามารถเป็นแนวทางในการแก้ไขพฤติกรรมต่างๆ ของผู้กระทำความผิด

ประเด็นที่สิบสาม ประเทศไทยจะต้องมีระบบการสืบเสาะข้อมูลของผู้กระทำความผิด เพื่อเป็นข้อมูลให้งานราชทัณฑ์วิเคราะห์วางแผนการแก้ไขผู้กระทำผิดเป็นรายบุคคลได้ ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 94.6 จำนวน 227 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 0.8 จำนวน 2 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.225 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า ในประเด็นนี้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นว่าจะต้องมีระบบการสืบเสาะข้อมูลของผู้กระทำความผิด เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับให้งานราชทัณฑ์นำมาวิเคราะห์วางแผนการแก้ไขผู้กระทำผิดเป็นรายบุคคลได้ เพราะทุกวันนี้เป็นจุดอ่อนที่สำคัญในงานราชทัณฑ์ คือ เจ้าพนักงาน ไม่มีข้อมูลของผู้กระทำความผิด เพื่อเป็นข้อมูลให้งานราชทัณฑ์วิเคราะห์วางแผนการแก้ไขผู้กระทำผิดเป็นรายบุคคล ได้อย่างตรงเป้าหมาย สาเหตุน่าจะมาจากการข้อจำกัดของบุคลากร งบประมาณ ทำให้การบังคับโทยขาดประวัติข้อมูลผู้กระทำความผิดแนวลึก และไม่มีแผนการแก้ไขผู้กระทำผิดเป็นรายบุคคลกับผู้ต้องขังทุกคนได้ ซึ่งหากประเทศไทยมีการนำระบบนี้มาใช้จะช่วยทำให้งานราชทัณฑ์สามารถวิเคราะห์วางแผนการแก้ไขผู้กระทำผิดเป็นรายบุคคลได้รู้จุดอ่อนจุดแข็ง และหาโอกาสในการแก้ไขผู้ต้องขังแต่ละราย ได้อย่างได้ผล อันจะช่วยทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบังคับโทยที่คือไปได้

ประเด็นที่สิบสี่ ประเทศไทยต้องมีการติดตามและประเมินผลความประพฤติผู้ต้องขัง ภายหลังการปล่อยตัว ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็น

ด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 99.2 จำนวน 238 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 0.0 จำนวน 0 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.442 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า ผลที่ได้จากแบบสอบถามแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเกือบ ร้อยเปอร์เซ็นต์ต้องการให้มีการติดตามและประเมินผลผู้ต้องขังภายหลังการปล่อยตัว อันเป็นการ ตรวจสอบผลการบังคับ โทษว่ามีประสิทธิภาพดีเพียงใด กองประกันเป็นการปกป้องคุ้มครองสังคม ด้วย เพื่อการติดตามประเมินผล เป็นการเข้าไปสำรวจและประเมินผู้ที่พ้นโทษแล้วเข้ามาอยู่ใน สังคมได้หรือไม่ จะมีผลร้ายอะไรเกิดขึ้นกับผู้พ้นโทษและสังคมอย่างไร นอกจากนั้นยังอาจให้ ความช่วยเหลือผู้ที่พ้นโทษอุகมาเดล์ในบางเรื่องที่ขาดด้วยความช่วยเหลือได้ด้วย

ประเด็นที่สิบห้า ท่านมีทัศนคติที่ดีและยอมรับผู้ต้องขังที่เคยได้รับโทษจำคุกมาแล้ว ใน ประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 63.3 จำนวน 152 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 8.7 จำนวน 21 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.592 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนปานกลาง

อภิปรายผลได้ว่า พิจารณาจากผลที่ได้ตามแบบสอบถาม พนักงานดูแลด้วยการมี ทัศนคติที่ดีและยอมรับผู้ต้องขังที่เคยได้รับโทษจำคุกมาแล้ว แต่ในทางปฏิบัติพบว่าระเบียบราชการ ก็ยังไม่ยอมรับผู้ที่เคยต้องคำพิพากษาให้รับโทษจำคุกมาแล้วเข้ารับราชการ เข้าของกิจการส่วนใหญ่ ถ้าทราบมาก่อนกว่าบุคคลดังกล่าวเคยต้องโทษจำคุกมาก่อนก็จะปฏิเสธ สังคมคนแวดล้อมไม่สนิท ใจที่จะคนหาสามาคมด้วย

ในประเด็นนี้คุณเมื่อนผลที่ได้จะขัดแย้งกับความเป็นจริงแต่ที่แท้จริงแล้วหาเป็นเช่นนั้น ไม่ เพราะเรื่องนี้เป็นการถามถึงทัศนคติ อย่างน้อยจะทำให้เห็นว่าคนส่วนหนึ่งเริ่มนี้มีทัศนคติที่ดีและ ยอมรับผู้ต้องขังที่เคยได้รับโทษจำคุกมาแล้วซึ่งน่าจะนำไปสู่การยอมรับมากยิ่งขึ้นถึงระดับที่มิใช่ออยู่ แต่ในความคิดเชิงทัศนคติเท่านั้น แต่ยังพัฒนาไปสู่การยอมรับที่มีความเป็นจริงมากยิ่งขึ้นในสังคม ในอนาคตต่อไป

ประเด็นที่สิบหก ความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องมีกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงแก้ไข พื้นฟูผู้กระทำความผิด ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็น ด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 94.6 จำนวน 227 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 1.3 จำนวน 3 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.267 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า ค่าระดับคะแนนที่ได้นั้นเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับประเทศไทยที่มีการ พัฒนาและให้ความสำคัญกับการบังคับ โทษจำคุก กล่าวคือประเทศไทยต่างๆ เช่น ญี่ปุ่น อังกฤษ เป็น ต้น ซึ่งมักจะมีการตรากฎหมายบังคับ โทษจำคุกที่บูรณาการปรับปรุงแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำความผิด ขึ้น โดยเฉพาะ เพื่อความถูกต้อง ชัดเจน มีมาตรฐานเดียวกันในทางปฏิบัติ บุคลากรในการบังคับ โทษและผู้กระทำผิดเข้าใจตรงกันได้ง่าย

ประเด็นที่สิบเจ็ด ความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องมีระบบหรือมาตรการในการช่วยเหลือผู้กระทำผิดกฎหมายหลังการปล่อยตัวโดยความร่วมมือของภาครัฐและภาคสังคมนั้น ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 95 จำนวน 228 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 1.6 จำนวน 4 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.292 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิรายพลได้ว่า ข้อนี้เป็นอีกประเด็นหนึ่ง ที่มีค่าระดับคะแนนที่ได้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับประเทศที่มีการพัฒนาและให้ความสำคัญกับการบังคับ焘ยามาคุก กล่าวคือประเทศไทยต่างๆ เห็น ญี่ปุ่น อังกฤษ เป็นต้น ที่ใช้กฎหมายเป็นแกนสำคัญในการมีระบบหรือมาตรการช่วยเหลือผู้กระทำผิดกฎหมายหลังการปล่อยตัวโดยความร่วมมือของภาครัฐและภาคสังคม เพราะเป็นที่พิสูจน์แล้ว ว่าผลการบังคับ焘ยามาจะประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการบังคับ焘ยามาหรือไม่นั้น มิใช่จะพิจารณาเฉพาะการดำเนินการในเรื่องจำทัณฑสถานเท่านั้น แต่จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องการได้รับความร่วมมือจากภาคสังคม ในการช่วยเหลือผู้พ้น焘ยามาหลังการปล่อย ความร่วมมือของรัฐและภาคสังคมจึงเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งในการกลับเข้าสู่สังคมของผู้พ้น焘ยามาคุก

ประเด็นที่สิบแปด ความสำคัญและความจำเป็นของงานราชทัณฑ์ว่ามีผลกระทบต่อความสงบสุขของสังคม ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งถึงร้อยละ 88.3 จำนวน 212 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 4.2 จำนวน 10 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.171 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิรายพลได้ว่า ผู้ตอบคำถามเห็นความสำคัญและความจำเป็นของงานราชทัณฑ์ว่ามีผลกระทบต่อความสงบสุขของสังคม ค่าระดับคะแนนที่ได้เป็นสิ่งที่บ่งชี้ให้เห็นว่าสังคมไทยเริ่มให้ความสำคัญกับการบังคับ焘ยามาคุก และเห็นเป็นจริงว่ามีผลกระทบต่อความสงบสุขของสังคมมาก เพราะผู้กระทำผิดได้รับ焘ยามาแล้วต่อมาก็จะออกมายังสังคม ประเด็นคำถามข้อนี้จึงเป็นประเด็นที่สนับสนุนในการผลักดันให้มีการเข้ามามีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในสังคม เพื่อที่จะช่วยกันดูแลในเรื่องนี้ให้มากขึ้น และความจำเป็นในการมีกฎหมายและการช่วยกันดูแลผู้กระทำผิดที่พ้น焘ยามาสู่สังคมต้องมีระบบ หรือมาตรการช่วยเหลือผู้กระทำผิดกฎหมายหลังการปล่อยตัวโดยความร่วมมือของภาครัฐและภาคสังคมนั้นเอง

ประเด็นที่สิบเก้า การยอมรับและการให้ความช่วยเหลือจากครอบครัวและสิ่งแวดล้อม ในชุมชนของผู้กระทำความผิดมีผลต่อผู้ต้องขังที่พ้น焘ยามาคุกมาแล้ว ไม่ไปกระทำการผิดซ้ำอีก ในประเด็นนี้พบว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 96.7 จำนวน 232 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 0.4 จำนวน 1 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.383 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า การยอมรับและการให้ความช่วยเหลือจากครอบครัวและสิ่งแวดล้อมในชุมชนของผู้กระทำการความผิดมีผลต่อผู้ต้องขังที่พ้นโทษจำคุกมาแล้ว ในไปรษณีย์ทำความผิดซ้ำอีกเป็นเรื่องสำคัญที่ช่วยให้ผู้พ้นโทษสามารถแก้ไขพฤตินิสัย กลับตัวกลับใจ เป็นอย่างมากทั้งในขณะรับโทษอยู่ในเรือนจำและภายหลังการพ้นโทษแล้ว สภาพครอบครัวและสิ่งแวดล้อมในชุมชนของผู้กระทำการความผิดมีผลต่อผู้ต้องขังที่พ้นโทษจำคุกอ่อนน้อมาก คนที่พ้นโทษส่วนใหญ่มักจะกลับภูมิลำเนาเดิมเพื่อขออาศัยอยู่กับบิดามารดา ญาติพี่น้องเป็นลำดับแรกที่ผู้พ้นโทษมักจะทำ ดังนั้น ถ้าเขากลับไปรัฐจากครอบครัวและชุมชน การที่จะลูกชิ้นยืนด้วยขาของตัวเองหรือการเริ่มชีวิตใหม่ที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการบังคับโทษจำคุก ก็จะเกิดขึ้นได้ยาก ครอบครัวจึงเป็นปัจจัยสำคัญทั้งในระหว่างรับโทษในเรือนจำและในการเริ่มต้นชีวิตใหม่ของผู้พ้นโทษ

สรุป ผลจากการออกแบบสถาบันในส่วนนี้ ผู้ตอบมีความคิดเห็นที่ไม่เห็นด้วยกับการลงโทษจำคุกระยะสั้น เพราะมีผลเสียมากกว่าดี สำหรับผู้กระทำการผิดติดนิสัยควรให้ลงโทษจำคุกเป็นระยะเวลาหากพ่อที่จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ เห็นสมควรให้มีการนำมาตรการเดิมของไทยจำคุกมาใช้ในประเทศไทยให้มากแทนการลงโทษจำคุกระยะสั้น เช่น การควบคุมภายในออกเรือนจำโดยใช้อุปกรณ์ทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น สายล็อตที่มีวงจรที่สามารถจำกัดเขตพื้นที่ได้ การลงโทษโดยทางสังคมอื่นๆ และควรให้ภาคสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการบังคับโทษจำคุกในเรือนจำ แต่ยังไม่ถึงระดับการใช้เรือนจำเอกชน

ในส่วนของคำพิพากษาของศาล ต้องมีรายละเอียดของเหตุผลในการให้โทษและเหตุผลในการใช้มาตรการแก้ไขผู้กระทำการความผิดเป็นรายบุคคล โดยจัดให้มีระบบการสืบเสาะข้อมูลของผู้กระทำการความผิด เพื่อเป็นพื้นฐานในการพิจารณาเสนอต่อศาลก่อนมีคำพิพากษา เพื่อให้ศาลใช้ประกอบการเดือกลงโทษและกำหนดคอตราราโทษกับผู้กระทำการความผิด ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม หรือจัดให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาการลงโทษเพื่อเสนอแนะโทษ จำนวนโทษที่จะลง แนวทางการแก้ไขพฤตินิสัยที่ควรดำเนินใช้ในกรณีนี้ แก่ศาลก่อนพิพากษา

สำหรับในชั้นราชทัณฑ์ ต้องการให้มีการสืบเสาะข้อมูลของผู้กระทำการความผิดเพื่อเป็นพื้นฐานข้อมูลในการวิเคราะห์วางแผนและแนวทางแก้ไขผู้กระทำการความผิดเป็นรายบุคคล ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และมีผลได้จริง เมื่อปฏิบัติ ถ้าระบบหรือกระบวนการแก้ไขพฤตินิสัยของเรือนจำเป็นผลได้จริง มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการประกันคุณภาพของการปฏิบัติงานราชทัณฑ์ คนในสังคมก็จะให้ความเชื่อถือและให้ความร่วมมือและจะยอมรับผู้ที่พ้นโทษจำคุกกลับเข้าสู่สังคมได้โดยไม่ต้องหวาดกลัวว่าเขาจะก่ออันตรายใดๆ อันเป็นการกระทำการผิดซ้ำอีก

ในส่วนของการดูแลรายหลังการปล่อยจำเป็นที่ต้องมีการติดตามประเมินผลผู้ต้องขัง มีระบบประกันคุณภาพในตัวผู้ต้องขังภายหลังการปล่อยตัวออกจากเรือนจำ ต้องมีกฎหมายที่เกี่ยวกับการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำการความผิดและการติดตามดูแลช่วยเหลือภายหลังการปล่อย มีองค์กรภาครัฐ

และเอกสาร ครอบครัวและสังคมแวดล้อมผู้กระทำผิด ดำเนินมาตรการต่างๆในการช่วยเหลือ ให้ คำแนะนำ ผู้ที่พื้น โภยจำคุกเมื่อถูกมาสู่สังคมแล้ว มีจะนี้ เป็นการปล่อยอาชญากรออกจากสู่สังคมมา ทำร้ายประชาชนในสังคม

ส่วนที่ 3. ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการบังคับโภยจำคุกของประเทศไทย

1. ปรับปรุงเกี่ยวกับการพักโภยและลดโภย ให้มีมาตรฐานชัดเจนตรวจสอบได้
2. ควรปรับปรุงกฎหมายกรณีคนจนไม่มีหลักทรัพย์ประกันตัวต้องถูกขังจนกว่าศาลจะ มีคำพิพากษา
3. มาตรการลงโภยควรเป็นการลงโภยจริงๆ ปัจจุบัน ไม่ใช่การลงโภยจำคุกที่แท้จริง มีการลดโภย พักโภย อกัยโภย นิรโภยกรรม ถ้างมลทิน ทำให้มีการกระทำผิดซ้ำมากขึ้น
4. ปรับปรุงการบังคับโภยใช้วิธีการฉะลอกการฟ้องใช้บังคับแทนการลงโภยระยะสั้น
5. ควรเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังได้ทำประโยชน์ต่อสังคม โดยบริการสังคม หรือบริการ สาธารณสุขฯ
6. การเลี้ยงโภยจำคุกระยะสั้นควรเริ่มกลั่นกรองตัวแต่ชั้นเจ้าพนักงานตำรวจ ไม่ควร ปล่อยมาที่ศาลทั้งหมด
7. ปรับปรุงระบบควบคุมนักโภยให้ดีกว่านี้
8. ควรมีคณะกรรมการของราชทัณฑ์กลั่นกรองผู้ต้องขังว่าเป็นผู้กระทำผิดติดนิสัย หรือไม่ หากวิธีและมาตรการที่เหมาะสม
9. คดีที่มีพฤติกรรมรุนแรง ควรกำหนดในคำพิพากษาเลยว่าให้รับโภยก็ปัจจะพื้น โภย
10. ควรมีระบบคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ถูกบังคับโภยจำคุก
11. การลงโภยจำคุก ไม่ใช่วิธีการแก้ไขที่ถูกต้องหาก ไม่ใช่ความผิดอุบัติธรรม ควร หลีกเลี่ยง
12. สถานที่จำคุกควรมีการตรวจสอบจากภายนอกได้
13. อย่างให้ใช้มาตรการขั้นเด็ดขาด ไปร่วงใส
14. การพิจารณาเรื่องลดคดีต้องโภยควรมีคณะกรรมการหลายๆ ฝ่าย
15. การบังคับโภยจำคุกจะสัมฤทธิ์ผลต้องปรับปรุงการดำเนินการของกรมราชทัณฑ์ ด้วย
16. อย่างให้มีการติดตามความประพฤติหลังพื้น โภย
17. ควรคัดแยกผู้ต้องขังแต่ละคดีออกจากกัน
18. ควรใช้มาตรการรับใช้สังคมในระยะสั้นมาใช้ในทุกๆ ความผิด
19. การบังคับโภยจำคุกต้องดูข้อหา เจตนาในการกระทำความผิด พฤติกรรม

20. ต้องมีมาตรการเสริม เช่น การศึกษาอบรม การกีฬา ฝึกอาชีพ
21. ไม่เห็นด้วยเรื่องคุกออกชนเพระเหลื่อมล้ำ
22. ผู้กระทำผิดซ้ำๆ มากไม่ควรได้ลดโทษ
23. ความมั่นคงของไทยยังล้าหลัง เพราะขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถใน
- เรื่องนี้
24. การบังคับใช้กฎหมายไทยเป็นสากลมากกว่าปัจจุบัน
25. พัฒนาการความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพเป็นสากลมากกว่าปัจจุบัน
26. การบังคับใช้กฎหมายไม่ครอบคลุมนานเกินไป เพื่อเปิดโอกาสให้มีเวลาลับตัวเป็นพลเมืองดี ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างร่วม
27. นักโทษที่ทำผิดร้ายแรงโดยเจตนา ไม่ควรปล่อยออกมาสร้างความเดือดร้อนให้สังคมอีก ควรจำคุกตลอดชีวิต ไม่ให้ลดหย่อนโทษ
28. คดีที่ร้ายแรงควรเพิ่มโทษเพื่อให้เกรงกลัว เมื่อออกจากคุกจะไม่กระทำอีก
29. การบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปตามคำพิพากษาอย่างเคร่งครัด
30. ให้มีระบบสถิติและข้อมูลที่จำเป็นในเรื่องนี้
31. แนวโน้มการลงโทษจำคุกระยะหลัง เพื่อปรับแก้ไขพฤติกรรมเพื่อสร้างโอกาสลับสู่สังคม จึงเป็นผลดีต่อตัวผู้กระทำผิดเองและสังคม
32. ให้ช่วยวิจัยด้วยว่ากรณีการลงโทษจำคุกตลอดชีวิตแล้วราชทัณฑ์ลดโทษเหลือ 13-15 ปี พ้นโทษออกมารักษาความผิดซ้ำอีกเป็นความบกพร่องของฝ่ายใด
33. การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปโดยดีแล้ว เนื่องจากมาตรการช่วยเหลือผู้กระทำผิดหลังจากได้รับการปล่อยตัวให้กลับสู่สังคมตามปกติได้ จะได้ไม่กลับไปกระทำความผิดอีก
34. ควรมีมาตรการอย่างอื่นในการคัดนิสัยผู้กระทำความผิดให้มากกว่านี้
35. คดีอาญาสามารถรอการลงโทษได้ ให้ตัดสินให้รอการลงโทษได้เลย ไม่ต้องรอให้จำเลยรับสารภาพก่อนจึงมีคำพิพากษายหลัง เพราะจะทำให้คดีเสร็จเร็วขึ้น
- ข้อเสนอแนะเป็นไปในแนวทางที่ต้องการให้นำมาตรการเลื่อนโทษจำคุกมาใช้ตั้งแต่ชั้นต้น ตรวจ พนักงานอัยการ กับเรื่องของประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการลงโทษ การแก้ไขพฤตินิสัย การพักโทษ การลดโทษ อภัยโทษ ที่ต้องการความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ และเรื่องเกี่ยวกับการให้ผู้ต้องขังได้ทำประโยชน์ให้กับสังคม และความคิดเห็นยังเสนอแนะให้มีการกำหนดมาตรฐานการลงโทษ และการมีมาตรการที่ทำให้สังคมเชื่อมั่นในงานบังคับใช้กฎหมาย

5.3.2 เจ้าพนักงานราชทัณฑ์ ประภากฎผลการศึกษาได้ตามตารางต่อไปนี้
ตารางที่ 5.8 แสดงข้อมูลแยกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ	n	%
1. ชาย	82	82.0
2. หญิง	18	18.0
รวม	100	100.0

จากตารางมีเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ที่ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 100 คน แบ่งเป็นเพศชาย ร้อยละ 82.0 จำนวน 82 คน เพศหญิง ร้อยละ 18.0 จำนวน 18 คน

ตารางที่ 5.9 แสดงระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ระดับการศึกษา	n	%
1. ต่ำกว่าปริญญาตรี	20	20.0
2. ปริญญาตรี	56	56.0
3. สูงกว่าปริญญาตรี	24	24.0
รวม	100	100.0

จากตารางมีเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ที่ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 100 คน มีระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 20.0 จำนวน 20 คน ระดับการศึกษาปริญญาตรีร้อยละ 56.0 จำนวน 56 คน ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี 24.0 จำนวน 24 คน

ตารางที่ 5.10 แสดงระดับตำแหน่งงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตำแหน่งงาน	n	%
1. ข้าราชการระดับ 1-3	14	14.0
2. ข้าราชการระดับ 4-6	45	45.0
3. ข้าราชการระดับ 7-10	41	41.0
รวม	100	100.0

จากตารางมีเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ที่ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 100 คน มีระดับตำแหน่ง เป็นข้าราชการระดับ 1-3 ร้อยละ 14.0 จำนวน 14 คน ข้าราชการระดับ 4-6 ร้อยละ 45.0 จำนวน 45 คน ข้าราชการระดับ 7-10 ร้อยละ 41.0 จำนวน 41 คน

ตารางที่ 5.11 แสดงประเภทของเรือนจำ

ประเภทเรือนจำ	n	%
1. ทัณฑสถาน	32	32.0
2. เรือนจำกลาง	28	28.0
3. เรือนจำจังหวัด	16	16.0
4. เรือนจำพิเศษ	4	4.0
5. เรือนจำอำเภอ	20	20.0
รวม	100	100.0

จากตารางเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ที่ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 100 คน ปฏิบัติงานอยู่ในทัณฑสถาน ร้อยละ 32.0 จำนวน 32 คน เรือนจำกลาง ร้อยละ 28.0 จำนวน 28 คน เรือนจำจังหวัด ร้อยละ 16.0 จำนวน 16 คน เรือนจำพิเศษ ร้อยละ 4.0 จำนวน 4 คน เรือนจำอำเภอ ร้อยละ 20.0 จำนวน 20 คน

ตารางที่ 5.12 แสดงภาคของสถานที่อยู่หรือที่ทำงานในปัจจุบัน

ภาค	n	%
1. ภาคกลาง	25	25.0
2. ภาคเหนือ	25	25.0
3. ภาคตะวันออก	25	25.0
4. ภาคใต้	25	25.0
รวม	100	100.0

จากตารางมีเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ที่ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 100 คน รับ俸อยู่ในภาคกลาง ร้อยละ 25.0 จำนวน 25 คน รับ俸อยู่ในภาคเหนือ ร้อยละ 25.0 จำนวน 25 คน รับ俸อยู่ในภาคตะวันออก ร้อยละ 25.0 จำนวน 25 คน รับ俸อยู่ในภาคใต้ ร้อยละ 25.0 จำนวน 25 คน

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการบังคับโทษจำคุกในประเทศไทย

ในส่วนนี้ข้อมูลจะแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ ออกมากเป็น 6 ข้อตามลำดับคือ

ข้อที่ 1. ความคิดเห็นของพนักงานราชทัณฑ์เกี่ยวกับหลัก (แนวคิดทฤษฎี) เกี่ยวกับการ

บังคับโทษจำคุก

ข้อที่ 2. ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ที่เกี่ยวกับมาตรการบังคับโทษจำคุก

ข้อที่ 3. ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 และประกาศกระทรวงฯ ระบุข้อคิดเห็นดังต่อไปนี้

ข้อที่ 4. ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์เกี่ยวกับการทำงานและสวัสดิการต่างๆ

ข้อที่ 5. ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ เกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง

ข้อที่ 6. ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ เกี่ยวกับเรื่องประสิทธิภาพในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง

ระดับของความคิดเห็นได้กำหนดค่าระดับคะแนนของความคิดเห็นไว้ดังนี้

มากกว่า	1.00 - 2.33	อยู่ในระดับต่ำ
มากกว่า	2.33 - 3.67	อยู่ในระดับปานกลาง
มากกว่า	3.67 - 5.00	อยู่ในระดับสูง

ซึ่งจะได้เสนอผลที่ได้จากการออกแบบแบบสอบถามตามลำดับดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.13 แสดงผลของข้อที่ 1. ความคิดเห็นของพนักงานราชทัณฑ์เกี่ยวกับหลัก (แนวคิดทฤษฎี) เกี่ยวกับการบังคับトイหญาตุกุในด้านต่างๆ

ด้าน	ระดับความเห็น										\bar{X}	SD.	marge			
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง		เห็นด้วย อย่างปานกลาง		ไม่มี ความเห็น		ไม่เห็นด้วย อย่างปานกลาง		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง							
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n						
1. การลงโทษจ่าทุกเป็นไปเพื่อการตัดสินใจแทน	9.0	9	12.0	12	13.0	13	41.0	41	25.0	25	3.610	1.238	ปานกลาง			
2. การลงโทษจ่าทุกเป็นไปเพื่อการชั่วคราว	8.0	8	40.0	40	8.0	8	31.0	31	13.0	13	3.010	1.251	ปานกลาง			
3. การลงโทษจ่าทุกเป็นไปเพื่อการรักษาป้องกันตัว ผู้ประทับคุก และที่ห้ามคุกจัดรักษา	62.0	62	35.0	35	1.0	1	2.0	2	0.0	0	4.570	0.624	สูง			
4. การลงโทษจ่าทุกเพื่อเป็นการตัดสินใจในการกระทำ ความผิด	36.0	36	59.0	59	3.0	3	2.0	2	0.0	0	1.710	0.624	ต่ำ			
5. การบังคับใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการดำเนินการกระทำการ โดยปราศจากกระบวนการคิดและมีความรับผิดชอบ ต่อสังคม	32.0	32	54.0	54	8.0	8	6.0	6	0.0	0	4.120	0.795	สูง			
6. การบังคับใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจลงโทษ ผู้ต้องขัง	50.0	50	48.0	48	1.0	1	1.0	1	0.0	0	4.470	0.577	สูง			
7. การบังคับใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการรักษาป้องกันตัว บังคับพันธุ์ พฤติกรรมที่ต้องกู้ภัย	54.0	54	42.0	42	2.0	2	2.0	2	0.0	0	4.480	0.643	สูง			
รวม											3.710	0.473	สูง			

จากตารางผลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์เกี่ยวกับหลักการบังคับトイหญาตุกุในด้านต่างๆตามข้อความลำดับปรากฏผลดังต่อไปนี้

ประเด็นแรก การลง โทยจำคุกเป็นไปเพื่อการแก้แค้นทดแทนในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 66 จำนวน 66 คน เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 21.0 จำนวน 21 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.610 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนปานกลาง

อภิปรายผลได้ว่า จากข้อมูลที่ได้พบความคิดเห็นในมิติของพนักงานราชทัณฑ์ ผู้ตอบส่วนมากมิได้คิดว่าการลง โทยจำคุกเป็นไปเพื่อการแก้แค้นทดแทน แสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติงานของพนักงานราชทัณฑ์ต่อผู้ถูกกระทำตามทุณภูนีคือผู้ที่ถูกศาลพิพากษาให้รับ โทยจำคุก เมื่อเข้าสู่ระบบของการรับ โทย พนักงานราชทัณฑ์มิได้คิดว่ามีหน้าที่ปฏิบัติให้เป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์แห่งการแก้แค้นทดแทนอย่างเช่นแนวคิดในอดีต เพราะรู้และเข้าหน้าที่ของรัฐมิได้มีฐานะเป็นผู้เสียหายหรือผู้ที่ถูกกระทำ หากแต่รู้และเข้าพนักงานของรัฐปฏิบัติตามหน้าที่ตามกฎหมายในการอำนวยความยุติธรรมให้กับประชาชนในสังคมเป็นหลัก โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติและดำเนินการตามระบบที่เป็นสากล

ประเด็นที่สอง การลง โทยจำคุกเป็นไปเพื่อการชั่นญู ในประเด็นนี้พบว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 44.0 จำนวน 44 คน เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 48.0 จำนวน 48 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.010 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนปานกลาง

อภิปรายผลได้ว่า ในความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีฐานะพนักงานราชทัณฑ์ ยังมีความเห็นว่า การลง โทยจำคุกนั้นยังมีผลต่อสังคมไปในทางเป็นไปเพื่อการชั่นญูในระดับหนึ่ง ในขณะเดียวกันมีผู้ตอบแบบสอบถามที่มีแนวความคิดว่า การลง โทยจำคุกมิได้เป็นไปเพื่อการชั่นญู มีคะแนนระดับรองลงมา ผลที่ได้นี้แสดงให้เห็นปรากฏการณ์ในทางความคิดของผู้ปฏิบัติงานที่มีความคิดในทางผ่อนคลายจากความคิดเดิม ที่คิดว่า โทยจำคุกมิໄວเพื่อวัตถุประสงค์ในการชั่นญูเป็นพื้นฐาน

ประเด็นที่สาม การลง โทยจำคุกเป็นไปเพื่อการปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำการผิดและคืนคนดีสู่สังคม ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 97.0 จำนวน 97 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 2.0 จำนวน 2 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.570 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า พนักงานราชทัณฑ์ที่ตอบแบบสอบถามถึงร้อยละ 97.0 เห็นไปในทิศทางที่ว่าการลง โทยจำคุกเป็นไป เพื่อการปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำการผิดและคืนคนดีสู่สังคม ซึ่งถูกต้องตรงกันกับวัตถุประสงค์ของการบังคับ โทย ที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการและความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญกับบุคลากรที่ดูแลการบังคับ โทยจำคุกในประเทศไทย

ที่สำคัญยิ่ง อันนำไปสู่การบังคับไทยจำคุกที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ที่น่าจะมีผลได้จริง ตามวัตถุประสงค์ของการลงโทษจำคุกในประเทศไทยในระยะอันใกล้นี้ได้

ประเด็นที่สี่ การลงโทษจำคุกเพื่อเป็นการตัดโอกาสในการกระทำความผิด ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 95.0 จำนวน 95 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 2.0 จำนวน 2 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.710 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า ความคิดเห็นของพนักงานราชทัณฑ์ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ ให้ความเห็นว่า การลงโทษจำคุกเพื่อเป็นการตัดโอกาสในการกระทำความผิด ซึ่งอาจวิเคราะห์ได้ เป็นสองลักษณะกล่าวคือ

1) การจำคุกผู้กระทำความผิด ไว้แล้ว ผู้กระทำความผิดไม่มีโอกาสกระทำการอีก ตามกำหนดระยะเวลาหรือเป็นการถาวรสัมภาระ

2) จากผลของแนวความคิดในประเด็นที่สามมีผลเชื่อมโยงกับประเด็นนี้ กล่าวคือ การจำคุกมีระบบการปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำความผิดเพื่อคืนคนคืนสู่สังคม ถ้าระบบดังกล่าวนี้สามารถทำงาน ปรับพฤตินิสัยผู้กระทำความผิดได้จริง ก็จะไม่มีการกระทำความผิดขึ้นอีก เป็นการตัดหรือทำลายโอกาสในการกระทำความผิดอย่างแท้จริง

ประเด็นที่ห้า การบังคับไทยจำคุกเป็นไปเพื่อให้ผู้กระทำความผิดมีการดำรงชีวิตอนาคต โดยปราศจากการกระทำความผิดและมีความรับผิดชอบต่อสังคม ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 86.0 จำนวน 86 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 6.0 จำนวน 6 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.120 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า ประเด็นนี้ กล่าวได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของการบังคับไทยจำคุก และผลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของพนักงานราชทัณฑ์แสดงความคิดเห็นสัมพันธ์กับประเด็นนี้ เป็นปฏิกริยาทางความคิดของผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งต้องกล่าวว่าเป็นผลงานที่สำคัญของการบริหารจัดการ งานราชทัณฑ์แนวใหม่ ในทศวรรษที่ผ่านมาที่สามารถปรับแนวคิดพนักงานราชทัณฑ์ในระดับ ต่างๆ ให้มีความเห็นที่ทันสมัยในการทำงานการบังคับไทยจำคุกเป็นไปเพื่อให้ผู้ต้องโทษได้มีการ ดำรงชีวิตอนาคตโดยปราศจากการกระทำความผิดและมีความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม ผลของแบบสอบถามข้อนี้ชี้ให้เห็นความสำเร็จในการพัฒนาคนในงานราชทัณฑ์ ซึ่งเป็นก้าวแรกที่สำคัญ ในการเปลี่ยนแปลงงานราชทัณฑ์ไทย

ประเด็นที่หก การบังคับไทยจำคุกเป็นไปเพื่อเป็นการคุ้มครองสังคม ประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 98.0 จำนวน 98 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 1.0 จำนวน 1 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.470 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า ผลที่ได้แสดงให้เห็นว่าพนักงานราชทัณฑ์ตระหนักดีว่างานราชทัณฑ์มีผลต่อสังคมมาก ถ้าสามารถทำให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลแล้ว การบังคับโทษจำคุกที่จะเป็นไปเพื่อเป็นการคุ้มครองสังคม อันนำมาสู่ความสงบสุขและความมั่นคงความเจริญในทุกๆ ด้านของประเทศต่อไป

ประเด็นที่เจ็ด การบังคับโทษจำคุกเป็นไปเพื่อเป็นการปรับปรุงแก้ไขการบำบัดฟื้นฟูพฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 96.0 จำนวน 96 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 2.0 จำนวน 2 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.480 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนน สูง

อภิปรายผลได้ว่า พนักงานราชทัณฑ์ผู้ตอบแบบสอบถามให้ผลการตอบที่ชี้ให้เห็นถึงความเข้าใจที่ถูกต้องถ่องแท้ในการบังคับโทษจำคุกที่ต้องเป็นไปเพื่อเป็นการปรับปรุงแก้ไข บำบัดฟื้นฟูพฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย แสดงถึงศักยภาพของบุคลากรที่มีภารกิจในการบังคับโทษจำคุกที่เข้าใจภาระหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดีก่อนในลำดับแรก สำหรับผลในทางปฏิบัติจะเป็นสิ่งที่ตามมา

สรุป ผลของการตอบแบบสอบถามในข้อนี้ แสดงให้เห็นได้ว่าการราชทัณฑ์ของไทยสามารถสร้างบุคลากรให้มีความคิดในการบังคับโทษจำคุกอย่างมีพัฒนาการที่ทำให้ผู้ปฏิบัติมุ่งไปสู่การบังคับโทษที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันน่าจะยังให้เกิดผลในทางปฏิบัติได้จริง เพราะการพัฒนาคนที่ทำงานด้านนี้สำคัญมากเป็นอันดับที่หนึ่ง สามารถสร้างหรือปลูกฝังแนวความคิดพื้นฐานที่สำคัญในการบังคับโทษจำคุกให้กับบุคลากรได้อย่างมีศักยภาพ

ตารางที่ 5.14 แสดงผลของข้อที่ 2. ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์เกี่ยวกับมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการบังคับโทษจำคุกในด้านต่างๆ

หัว	ระดับความเห็น										\bar{X}	SD.	เบอร์			
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง		เห็นด้วย		ไม่มี ความเห็น		ไม่เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง							
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n						
1. การนำมาตรการอื่นไปห้ามไม้เข้าแทนโทษจำคุก	33.0	33	50.0	50	7.0	7	9.0	9	1.0	1	4.050	0.925	สูง			
2. การควบคุมกักขังผู้กระทำการความผิดโดยใช้อุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ เช่น สายอัคติฟ์ช่วงทางที่สามารถควบคุม เสียงที่ได้เป็นต้น แทนโทษจำคุกจะลดลงในเรื่องอื่น	29.0	29	54.0	54	6.0	6	11.0	11	0.0	0	4.010	0.893	สูง			
3. การให้มีการลงโทษจำคุก เอกพาะใบวนหกคราวสาร แทนโทษจำคุกจะลดลง	17.0	17	37.0	37	7.0	7	34.0	34	5.0	5	3.270	1.238	ปานกลาง			
4. มาตรการในการลงโทษโดยใช้ชั่งคน แทนโทษจำคุก	18.0	18	54.0	54	7.0	7	20.0	20	1.0	1	3.680	1.024	สูง			
5. ความต้องการที่ต้องให้มีการฝึกโภคภาระให้ภาคสังคมเข้า นาเพื่อสร้างร่วมในการบังคับโทษจำคุกในเรื่องอื่น	34.0	34	52.0	52	9.0	9	3.0	3	2.0	2	4.130	0.849	สูง			
6. การใช้ระบบเรือนจรอทัยในประเทศไทย	8.0	8	36.0	36	21.0	21	27.0	27	8.0	8	3.090	1.129	ปานกลาง			

ตารางที่ 5.14 (ต่อ)

หัวน	ระดับความเห็น										\bar{X}	SD.	แปรผล			
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง		เห็นด้วย		ไม่มี ความเห็น		ไม่เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง							
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n						
7. ค่าพิเศษของคำอวยญาณเป็นดั่งมีรายละเอียด เกิดผลการให้ไทย และเหตุผลการให้มาตรฐานการดำเนินการต่อไป	32.0	32	55.0	55	11.0	11	1.0	1	1.0	1	4.160	0.735	สูง			
8. ความอ่อนเป็นที่ประท跟ไทย ดังนี้ระบบการสืบเสาะ ข้อมูลของผู้รับทำความคิด เพื่อเป็นเครื่องให้คำอธิบาย ประกอบการเลือกภาษา และการกำหนดอัตราไทยกับผู้รับทำคิด	50.0	50	47.0	47	1.0	1	2.0	2	0.0	0	4.450	0.626	สูง			
9. การที่ประเทศไทยดังมีการตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษา การรองโภค เพื่อเสนอแนะโภค จำนวนโภค แนว ทางการแก้ไขกฎหมายต่างๆ แก้คำอวยญาณมีค่า พิเศษ	28.0	28	56.0	56	10.0	10	5.0	5	1.0	1	4.050	0.821	สูง			
10. ความอ่อนเป็นที่ประท跟ไทยดังมีระบบการสืบเสาะ ข้อมูลของผู้รับทำความคิด เพื่อเป็นเครื่องให้คำอธิบาย รายงาน รายงานที่วิเคราะห์รวมแผนการแก้ไขผู้รับทำคิดเก็บในรายบุคคลได้	48.0	48	50.0	50	2.0	2	0.0	0	0.0	0	4.460	0.540	สูง			
11. ความอ่อนเป็นที่ประท跟ไทยดังมีกฎหมายอ่อนตัวของการ บริการรุ่งสีที่เพื่อผู้รับทำคิด	47.0	47	46.0	46	6.0	6	1.0	1	0.0	0	4.390	0.650	สูง			
12. ความอ่อนเป็นที่ประท跟ไทยดังมีระบบบริการคิด ช่วยเหลือผู้รับทำคิดค่าตอบแทนและการปล่อยตัวโดยความ ร่วมมือของภาครัฐและภาคเอกชน	62.0	62	35.0	35	2.0	2	1.0	1	0.0	0	4.580	0.589	สูง			
13. ความอ่อนเป็นที่ประท跟ไทยดังมีการติดตามและ ประเมินผลดั่งข้อหาหลักการปล่อยตัว	59.0	59	39.0	39	2.0	2	0.0	0	0.0	0	4.570	0.537	สูง			
รวม											4.068	0.377	สูง			

จากตารางได้แสดงผล การออกแบบสอนความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ มาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการบังคับไทยจำคุกในด้านต่างๆ

ประเด็นแรก การนำมาตรการเลี้ยงไทยจำคุกมาใช้แทนไทยจำคุกระยะสั้น ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอนถ่านที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 83.0 จำนวน 83 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 10.0 จำนวน 10 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.050 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผล ได้ว่า พนักงานราชทัณฑ์เป็นผู้ที่ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับผู้ต้องขังมากที่สุดเห็นว่าการจำคุกระยะสั้นเป็นผลเดียวกับคนที่รับไทยและเป็นภาระกับเรือนจำ สมควรนำมาตรการเลี้ยงไทยจำคุกมาใช้แทนไทยจำคุกระยะสั้นจะไม่ทำให้เกิดผลเสียแก่บุคคลนั้นๆ ซึ่งแนวความคิดเห็นที่ได้นี้เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติของประเทศไทยต่างๆ ที่มีการพัฒนาการบังคับไทยจำคุกที่จะพยายามหลีกเลี่ยงไทยจำคุกระยะสั้น เช่น ประเทศไทยญี่ปุ่น สาธารณรัฐเยอรมัน เป็นต้น

ประเด็นที่สอง การควบคุมกักขังผู้กระทำความผิด โดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น สายล็อกที่มีวงจรที่สามารถควบคุมเบตพื้นที่ได้ เป็นต้น แทนไทยจำคุกระยะสั้น ในเรือนจำ ใน

ประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 83.0 จำนวน 83 คน ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 11.0 จำนวน 11 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.010 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า เรื่องนี้เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่สืบเนื่องจากประเด็นแรก ที่พนักงานราชทัณฑ์เห็นว่า การควบคุมกักขังผู้กระทำความผิด โดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นทางเลือกหนึ่งที่สามารถนำมาใช้แทนโทษจำคุกระยะสั้นได้ ผู้รับโทษจะไม่ถูกส่งตัวเข้าไปจำคุกในเรือนจำก็จะไม่ก่อผลเสียอย่างใดๆ กับผู้รับโทษ

ประเด็นที่สาม การให้มีการลงโทษจำคุก เนพะ ในวันหยุดราชการ แทนโทษจำคุกระยะสั้น ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 54.0 จำนวน 54 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 39.0 จำนวน 39 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.270 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนปานกลาง

อภิปรายผลได้ว่า เรื่องของการให้มีการลงโทษจำคุก เนพะ ในวันหยุดราชการ แทนโทษจำคุกระยะสั้นเป็นเรื่องที่พนักงานราชทัณฑ์ผู้ตอบแบบสอบถามกว่าครึ่งที่เห็นชอบด้วย วิธีนี้พบในกฎหมายของประเทศไทยพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ผลที่ได้แสดงให้เห็นว่าพนักงานราชทัณฑ์ มีความรู้ในเรื่องนี้ดีและเห็นว่าจะทำการศึกษาเพื่อว่าอาจจะนำมาใช้ในประเทศไทยได้ ซึ่งเป็นมาตรการที่น่าสนใจอีกประเภทหนึ่ง

ประเด็นที่สี่ มาตรการในการลงโทษโดยสังคม แทนโทษจำคุกระยะสั้น ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 72.0 จำนวน 72 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 21.0 จำนวน 21 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.680 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า ผลของแบบสอบถามเห็นว่า การใช้นามาตรการในการลงโทษโดยสังคม แทนโทษจำคุกระยะสั้นเป็นอีกมาตรการหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ได้ ซึ่งมาตรการนี้มีการนำมาใช้ในประเทศอังกฤษ ญี่ปุ่น เป็นต้น

ประเด็นที่ห้า ความจำเป็นที่ต้องให้มีการเปิดโอกาสให้ภาคสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการบังคับโทษจำคุกในเรือนจำ ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 86.0 จำนวน 86 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 5.0 จำนวน 5 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.130 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า พนักงานราชทัณฑ์มีความคิดเห็นว่ามีจำเป็นที่ต้องให้มีการเปิดโอกาสให้ภาคสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการบังคับโทษจำคุกในเรือนจำ ด้วยสังคมเป็นกลไกสำคัญในการช่วยแก้ไขพื้นฟู การปรับเปลี่ยนพฤตินิสัย ในขณะที่ผู้รับโทษถูกจำกัดเสรีภาพอยู่ในเรือนจำ และมี

ส่วนสำคัญในการดำรงชีวิตภายในห้องเรียนจากการพัฒนาจากไทยแล้ว เรื่องนี้จากการศึกษาข้อมูลพบว่าในญี่ปุ่นให้ภาคสังคมเข้ามามีบทบาทมากในการบังคับไทยจำกัด

ประเด็นที่หก การใช้ระบบเรือนจำเอกชนในประเทศไทย ในประเด็นนี้พบว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 44.0 จำนวน 44 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 35.0 จำนวน 35 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.090 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนปานกลาง

อภิรายผลได้ว่า ประเด็นนี้จะเห็นได้ว่า พนักงานราชทัณฑ์ไม่ถึง 50 เปอร์เซ็นต์ ที่เห็นว่าควรนำระบบเรือนจำเอกชนในประเทศไทย อาจเป็นเพราะเป็นเรื่องใหม่และประเทศไทยยังไม่มีมาก่อน ก่อปรับองค์ความรู้ด้านการบังคับโทษนั้นยังไม่แพร่หลายในประเทศไทยอย่างเท่าที่ควรก็ได้

ประเด็นที่เจ็ด คำพิพากษาของศาลอาญาจำเป็นจะต้องมีรายละเอียด เหตุผลการให้โทษ และเหตุผลการใช้มาตรการแก้ไขผู้กระทำผิดคนนั้นๆ ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 87.0 จำนวน 87 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 2.0 จำนวน 2 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.160 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิรายผลได้ว่า ประเด็นนี้จากค่าระดับคะแนนพบว่าเจ้าพนักงานราชทัณฑ์เห็นเป็นการจำเป็นที่คำพิพากษาของศาลอาญาจำเป็นจะต้องมีรายละเอียด เหตุผลการให้โทษและเหตุผลการใช้มาตรการแก้ไขผู้กระทำผิดคนนั้นๆ เพราะคำพิพากษาเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้พนักงานราชทัณฑ์มีอำนาจในการจำกัดผู้ต้องขังได้ ในขณะเดียวกันคำพิพากษาระยะต่อไปนี้จะต้องมีรายละเอียด เหตุผลการให้โทษ และเหตุผลการใช้มาตรการแก้ไขผู้กระทำผิดคนนั้นๆ เพื่อกำหนดภารกิจที่พนักงานราชทัณฑ์พึงปฏิบัติ คำพิพากษาเป็นส่วนหนึ่งของการบังคับโทษ ไปสู่การบังคับโทษ สิ่งนี้จะทำให้เกิดความสัมพันธ์ของทั้งสองส่วน เพราะในชั้นตรวจสอบความจริงของศาล ไปสู่การบังคับโทษ ที่สำคัญที่สุดคือการดำเนินการ ศาลจะมีความรู้ในการบังคับโทษในโปรแกรมแก้ไขพฤตินิสัยต่างๆ ตลอดทั้งให้เหตุผลในคำพิพากษาอย่างชัดเจนเป็นอย่างดี

ประเด็นที่แปด ความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องมีระบบการสืบเสาะข้อมูลของผู้กระทำความผิด เสนอศาลเพื่อให้ศาลใช้ประกอบการเลือกกลิ้งโทษ และการกำหนดอัตราโทษกับผู้กระทำผิด ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 97.0 จำนวน 97 คน ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 2.0 จำนวน 2 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.450 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า ประเด็นนี้สืบเนื่องมาจากข้อที่ 8 คำพิพากษาด้วยชัดเจน มีเหตุผล และมีความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องมีระบบการสืบเสาะข้อมูลผู้กระทำการคิด เสนอศาลเพื่อให้ศาลใช้ประกอบการเลือกลงโทษ และการกำหนดอัตราโทษกับผู้กระทำการคิด เป็นส่วนที่ทำให้คำพิพากษาของศาลมีความพิเศษพลาคน้อยที่สุด และมีความเหมาะสมในการที่จะเลือกลงโทษและกำหนดโทษผู้กระทำการคิดที่ถูกต้อง ในส่วนนี้จะเป็นการช่วยพัฒนาการบังคับโทษที่สามารถแก้ไขผู้กระทำการคิดได้ถูกต้องตรงความจริงมาก ซึ่งนำมาใช้แล้วในประเทศไทยอังกฤษ เป็นต้น กล่าวคือ เมื่อเรารู้ข้อมูลของผู้กระทำการคิดมากเท่าไร ศาลก็สามารถใช้ประกอบการเลือกลงโทษ ใช้ชนิดของโทษได้ถูกต้อง และการกำหนดอัตราโทษกับผู้กระทำการคิดที่เหมาะสม

ประเด็นที่เก้า การที่ประเทศไทยต้องมีการตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาการลงโทษ เพื่อเสนอแนะโทษ จำนวนโทษ แนวทางการแก้ไขพฤติกรรมต่างๆ แก่ศาลอาญา ก่อนมีคำพิพากษา ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 84.0 จำนวน 84 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 6.0 จำนวน 6 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.050 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า ในเรื่องไทยเป็นศาสตร์และศิลป์อันเป็นที่ประจักษ์ในการของการบังคับโทษแล้วว่ามิใช่เฉพาะใช้กฎหมายเท่านั้น แต่ประกอบด้วยความรู้ในศาสตร์อื่นๆ ด้วย ในประเทศไทยอังกฤษมีการตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาการลงโทษ เพื่อเสนอแนะโทษ จำนวนโทษ แนวทางการแก้ไขพฤติกรรมต่างๆ แก่ศาลอาญา ก่อนมีคำพิพากษา ซึ่งเป็นอีกมาตรการหนึ่งที่เสริมศักยภาพและช่วยตรวจสอบข้อมูลในการมีคำพิพากษาของศาล ได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลที่ได้จากความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ในข้อนี้

ประเด็นที่สิบ ความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องมีระบบการสืบเสาะข้อมูลของผู้กระทำการคิดเพื่อเป็นข้อมูลให้กับเจ้าพนักงานราชทัณฑ์วิเคราะห์วางแผนการแก้ไขผู้กระทำการคิดเป็นรายบุคคลได้ ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 98.0 จำนวน 98 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.440 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า ในประเด็นนี้พนักงานราชทัณฑ์เห็นความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องมีระบบการสืบเสาะข้อมูลของผู้กระทำการคิด เพื่อเป็นข้อมูลให้กับเจ้าพนักงานราชทัณฑ์วิเคราะห์วางแผนการแก้ไขผู้กระทำการคิดเป็นรายบุคคลได้ เนื่องจากข้อมูลของผู้กระทำการคิดเป็นสิ่งสำคัญในการวางแผนบังคับโทษ ซึ่งแต่ละคนจะมีข้อมูลที่แตกต่างกัน การที่จะทำให้แผนการแก้ไขพฤตินิสัยจะประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์การบังคับโทษ จึงต้องมีข้อมูลของผู้กระทำการคิดมาเป็นพื้นฐานในการคิดเป็นสำคัญ

ประเด็นที่สิบเอ็ด ความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องมีกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำการคิด ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็น

ค่าว่ายั่งยิ่งร้อยละ 93.0 จำนวน 93 คน ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 1.0 จำนวน 1 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.390 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า ผลที่ได้ตามข้อนี้ที่พนักงานราชทัณฑ์ผู้ตอบแบบสอบถาม เห็นความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องมีกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงแก้ไขเพื่อผู้กระทำความผิด เพราจะเป็นสิ่งที่กำหนดกฎหมายที่ต่างๆที่ชัดเจนสื่อสารเป็นลายลักษณ์อักษร และสร้างกฎหมายที่เป็นมาตรฐานเดียวกันในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดได้อย่างถูกต้องตรงกัน ปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มี

ประเด็นที่สินสองความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องมีระบบหรือมาตรการในการช่วยเหลือผู้กระทำความผิดภายหลังการปล่อยตัว โดยความร่วมมือของภาครัฐและภาคสังคม ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 97.0 จำนวน 97 คน ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 1.0 จำนวน 1 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.580 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่าพนักงานราชทัณฑ์เห็นความจำเป็นในการที่ต้องมีระบบหรือมาตรการช่วยเหลือผู้กระทำความผิดภายหลังการพ้นโทษจำกัดโดยความร่วมมือของภาครัฐและภาคสังคม เพราถ้าสังคมเข้มแข็งและร่วมมือกับภาครัฐในการช่วยเหลือผู้ที่พ้นโทษมาแล้ว ก็จะทำให้ผู้พ้นโทษรู้สึกว่าตนได้รับการยอมรับจากสังคมและได้รับโอกาสในการเริ่มชีวิตใหม่

ประเด็นที่สินสาม ความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องมีการติดตามและประเมินผลผู้ต้องขังภายหลังการปล่อยตัว ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 98.0 จำนวน 98 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 0.0 มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.570 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า พนักงานราชทัณฑ์เห็นชอบด้วยในการมีระบบการติดตามประเมินผลผู้ต้องขังภายหลังการปล่อยตัว เป็นสิ่งที่ดีเพื่อเป็นการวัดประสิทธิภาพของงานบังคับโทษว่ามีผลหรือไม่ยังไง กองประกันเป็นการติดตามและอาจให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ ให้กับผู้ที่พ้นโทษมาแล้วได้ด้วย

สรุป เจ้าพนักงานราชทัณฑ์เห็นด้วยกับการนำมาตรการเลี้ยงโทยจำกัดระยะสั้นมาใช้ในประเทศไทย และสนับสนุนให้มีการนำอาแทนโลยีสมัยใหม่มาใช้ เช่น สายลัดที่สามารถควบคุมจำกัดพื้นที่ได้ การให้มีการลงโทยจำกัดเฉพาะในวันหยุดราชการในกรณีที่ต้องลงโทยจำกัดระยะสั้นจริงๆ การลงโทยทางสังคม

ในส่วนของการดำเนินการในเรือนจำ ต้องการให้ภาคสังคมเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น รวมทั้งเห็นด้วยกับการนำระบบเรือนจำออกชนมาใช้

ในส่วนของคำพิพากษาของศาล ต้องมีรายละเอียดของเหตุผลในการให้โทยและเหตุผลในการใช้มาตรการแก้ไขผู้กระทำความผิดเป็นรายบุคคล โดยจัดให้มีระบบการสืบเสาะข้อมูลของผู้กระทำความผิดเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพิจารณาดำเนินคดีต่อศาลก่อนมีคำพิพากษา เพื่อให้

ศาลใช้ประกอบการลงโทษและกำหนดโทษกับผู้กระทำความผิดได้อย่างถูกต้องเหมาะสม หรือจัดให้มีคุณธรรมการที่ปรึกษาการลงโทษเพื่อเสนอแนะโทษ จำนวนโทษที่จะลง แนวทางการแก้ไข พฤตินิสัยที่ควรจะนำมาใช้ในการพินัย แก่ศาลก่อนพิพากษา

ตารางที่ 5.15 แสดงผลของข้อที่ 3. ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และประกาศกระทรวงฯ ระเบียบคำสั่งต่างๆ ประจำปี พ.ศ. 2479

หัวข้อ	ระดับความเห็น										\bar{X}	SD.	ม珀ผล			
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง		เห็นด้วย		ไม่เห็น ความเห็น		ไม่เห็น ด้วย		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง							
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n						
1. พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 และประกาศ กระทรวงฯ ระเบียบคำสั่งต่างๆ มีความชัดเจน	16.0	16	60.0	60	7.0	7	15.0	15	2.0	2	3.730	0.973	สูง			
2. พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 และประกาศ กระทรวงฯ ระเบียบคำสั่งต่างๆ มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิผล	12.0	12	62.0	62	11.0	11	15.0	15	0.0	0	3.710	0.868	สูง			
3. การันตีคุ้มครองชั้น มีความถูกต้องและมีประสิทธิภาพ	18.0	18	64.0	64	8.0	8	9.0	9	1.0	1	3.890	0.840	สูง			
4. การยกเว้นค่าใช้จ่าย	17.0	17	62.0	62	4.0	4	15.0	15	2.0	2	3.770	0.973	สูง			
5. การอัยการต้องซึ่ง	15.0	15	73.0	73	3.0	3	9.0	9	0.0	0	3.940	0.736	สูง			
6. อำนาจหน้าที่ของอัยการตามกฎหมาย	24.0	24	59.0	59	4.0	4	12.0	12	1.0	1	3.930	0.924	สูง			
7. การปฏิรูปต้องซึ่งโดยทั่วไป	16.0	16	65.0	65	7.0	7	11.0	11	1.0	1	3.840	0.861	สูง			
8. การให้ตรวจสอบการทำงานทันทีโดยภายในเรือนจำหรือ ห้องขอด่วน	20.0	20	66.0	66	4.0	4	9.0	9	1.0	1	3.950	0.833	สูง			
9. การให้หัวเรื่องทันทีในการบันทึกโทษในเรือนจำไปเบื้องต้น	27.0	27	65.0	65	3.0	3	3.0	3	2.0	2	4.120	0.769	สูง			
10. การใช้ยาหัวใจทันที	26.0	26	62.0	62	4.0	4	6.0	6	2.0	2	4.040	0.852	สูง			
11. การควบคุมคุ้มครองชั้น ตามกฎหมาย	34.0	34	64.0	64	2.0	2	0.0	0	0.0	0	4.320	0.510	สูง			
12. การทำงานของคุ้มครองชั้นภายในเรือนจำหรือห้องขอด่วน	28.0	28	60.0	60	5.0	5	7.0	7	0.0	0	4.090	0.780	สูง			
13. การทำงานของคุ้มครองชั้นภายในเรือนจำหรือห้องขอด่วน	26.0	26	66.0	66	5.0	5	2.0	2	1.0	1	4.140	0.682	สูง			
14. ผู้บรรยายหัวเรื่องการดำเนินงาน	31.0	31	53.0	53	3.0	3	11.0	11	2.0	2	4.000	0.985	สูง			
15. การศึกษา และการอบรมของคุ้มครองชั้นตามกฎหมาย	35.0	35	60.0	60	2.0	2	3.0	3	0.0	0	4.270	0.649	สูง			
16. อนามัยและสุขาภิบาลคุ้มครองชั้นตามกฎหมาย	33.0	33	60.0	60	4.0	4	3.0	3	0.0	0	4.230	0.664	สูง			
17. วินัยและการลงโทษทางวินัยตามกฎหมาย	41.0	41	51.0	51	2.0	2	6.0	6	0.0	0	4.270	0.777	สูง			
18. การพัสดุการลงโทษ	34.0	34	61.0	61	1.0	1	4.0	4	0.0	0	4.250	0.672	สูง			
19. การลดเวลาต้องโทษ	37.0	37	60.0	60	1.0	1	2.0	2	0.0	0	4.320	0.601	สูง			
20. การได้รับการชี้แจงทราบผลของการตัดสินใจคุ้มครองภายในเรือนจำ	35.0	35	64.0	64	1.0	1	0.0	0	0.0	0	4.340	0.497	สูง			
21. การนิรภัยยื่นขอของคุ้มครองชั้นตามกฎหมาย	18.0	18	60.0	60	12.0	12	8.0	8	2.0	2	3.840	0.884	สูง			
22. การปล่อยและตักเตือนการลงโทษตามกฎหมาย	35.0	35	58.0	58	2.0	2	4.0	4	1.0	1	4.220	0.760	สูง			
23. การตรวจสอบเรือนจำตามกฎหมาย	29.0	29	58.0	58	9.0	9	4.0	4	0.0	0	4.120	0.729	สูง			
24. ความคิดเห็นที่บันทึกไว้ในเรือนจำตามกฎหมาย	30.0	30	60.0	60	7.0	7	2.0	2	1.0	1	4.160	0.721	สูง			
25. งานทันทีทันใดตามกฎหมาย	14.0	14	57.0	57	19.0	19	7.0	7	3.0	3	3.720	0.900	สูง			
26. การลงโทษที่เข้มงวดรวมและด้วยวิธีการตามกฎหมาย	26.0	26	66.0	66	6.0	6	2.0	2	0.0	0	4.160	0.615	สูง			
รวม											4.053	0.449	สูง			

ประเด็นแรก พระราชนูญติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และประกาศกระทรวงฯ ระบุใน คำสั่งต่างๆ มีความชัดเจน ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 76 จำนวน 76 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 17 จำนวน 17 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.730 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า ในเรื่องความชัดเจนของพระราชนูญติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และประกาศกระทรวงฯ ระบุใน คำสั่งต่างๆ พนักงานราชทัณฑ์ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า มีความชัดเจนในการนำมานั่งคันใช้ได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งผลที่ได้อาจเป็นเพราะความคุ้นเคยในทางปฏิบัติที่ทำต่อเนื่องกันมาด้วย แต่ในทางปฏิบัติแล้ว ในส่วนของการแก้ไขพฤตินิสัยภายในเรือนจำ ก็มีการดำเนินการที่สำคัญ เช่น การสอนความรู้ทางกฎหมาย การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติ การให้คำแนะนำและสนับสนุนแก่ผู้ต้องขัง รวมถึงการจัดทำแผนการนั่งคันโดยทีมงานเฉพาะเจาะจง ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านนี้ ซึ่งผลที่ได้จากการสำรวจในช่วงเดือนกันยายน 2564 แสดงให้เห็นว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 76

ประเด็นที่สอง พระราชนูญติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และประกาศกระทรวงฯ ระบุใน คำสั่งต่างๆ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบคำถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 74 จำนวน 74 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 15 จำนวน 15 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.710 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของพระราชนูญติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และประกาศกระทรวงฯ ระบุใน คำสั่งต่างๆ มีผลในการนำมาใช้อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ แต่ยังไม่ดีที่สุด เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งเพียงร้อยละ 74

ประเด็นที่สาม การรับตัวผู้ต้องขัง มีความถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ในประเด็นนี้ พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 82 จำนวน 82 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 10 จำนวน 10 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.890 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า พนักงานราชทัณฑ์ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า กระบวนการนี้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ในทางปฏิบัติในการรับตัวผู้ต้องขัง มีความถูกต้องและมีประสิทธิภาพแล้ว ไม่มีปัญหาและอุปสรรคใดๆ

ประเด็นที่สี่ ในการแยกประเภทผู้ต้องขัง ประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบคำถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 79 จำนวน 79 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 17 จำนวน 17 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.770 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า พนักงานราชทัณฑ์ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า กระบวนการนี้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ในทางปฏิบัติในการแยกประเภทผู้ต้องขัง สามารถดำเนินการได้โดยง่ายและมีประสิทธิภาพ ไม่มีปัญหาและอุปสรรคในทางปฏิบัติ

ประเด็นที่ห้า การเขียนผู้ต้องขัง ในประเด็นนี้พบว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 88 จำนวน 88 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 9 จำนวน 9 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.940 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผล ได้ว่า ในเรื่องการเขียนผู้ต้องขัง พนักงานราชทัณฑ์ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าบทบัญญัติของกฎหมายและในทางปฏิบัติ มีสัมฤทธิผลที่ดี สามารถดำเนินการได้เป็นปกติ จากค่าระดับคะแนนที่ได้ถึงร้อยละ 88 ปรากฏอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

ประเด็นที่หก อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานเรือนจำตามกฎหมาย ในประเด็นนี้พบว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 83 จำนวน 83 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 13 จำนวน 13 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.930 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผล ได้ว่า ในประเด็นนี้ จากค่าระดับคะแนน สูง และมีอัตราถึงร้อยละ 83 แสดงให้เห็นว่าบทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานเรือนจำนี้ มีประสิทธิภาพในการบังคับใช้ ซึ่งถ้าพิจารณาในรายละเอียดของเนื้อหาจะค่อนข้างหนักไปในด้านการใช้อำนาจควบคุมมากกว่า อำนาจหน้าที่ในการปรับเปลี่ยนพฤตินิสัยผู้กระทำความผิด

ประเด็นที่เจ็ดเรื่องของการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังโดยทั่วไปในประเด็นนี้พบว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 81 จำนวน 81 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 12 จำนวน 12 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.840 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนน สูง

อภิปรายผล ได้ว่า ผู้ตอบคำถามเห็นว่าในเรื่องของการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังโดยทั่วไปอยู่ในเกณฑ์ดี สังเกตได้จาก ได้ค่าระดับคะแนน สูง ผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 81 ดังนี้ ในมุมมองของพนักงานราชทัณฑ์มีความเห็นว่า บทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังสามารถใช้งานได้

ประเด็นที่แปด การใช้เครื่องพันธนาการกับนักโทษในเรือนจำหรือทัณฑสถาน ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบคำถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 86 จำนวน 86 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 10 จำนวน 10 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.950 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผล ได้ว่าในเรื่องการใช้เครื่องพันธนาการกับนักโทษนี้ พนักงานราชทัณฑ์ให้ความอนุเคราะห์และสนับสนุนอย่างดี ผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 86 แสดงถึงว่า บทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องนี้พนักงานราชทัณฑ์สามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงานในการควบคุมผู้ต้องขัง ได้ตามความต้องการในการบริหารงานเรือนจำ

ประเด็นที่เก้า การใช้เครื่องพันธนาการกับนักโทษขณะออกไปนอกเรือนจำ ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 92 จำนวน 92

คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 5 จำนวน 5 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.120 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิประยพลด้วยว่า พนักงานราชทัณฑ์ยังเห็นความจำเป็นในการใช้เครื่องพันธนาการกับนักโทษขณะออกไปนอกเรือนจำ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.120 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนน สูง ผู้ตอบคำถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งมีถึงร้อยละ 92 แสดงให้เห็นว่าในทางปฏิบัติ ในประเด็นนี้มีความจำเป็นที่ต้องใช้เครื่องพันธนาการเพื่อป้องกันการหลบหนี

ประเด็นที่สิบ การใช้อาวุธกับนักโทษ ในประเด็นนี้พบว่าความคิดเห็นของผู้ตอบคำถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 88 จำนวน 88 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 8 จำนวน 8 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.040 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิประยพลด้วยว่า การใช้อาวุธกับนักโทษ เป็นสิ่งที่ในทางปฏิบัติและในบทบัญญัติของกฎหมายมีความจำเป็นและยังต้องมีอยู่ สาระสำคัญในเนื้อหารายละเอียดของเรื่องนี้นั้น ผลจากแบบสอบถาม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.040 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนน สูง ผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 88

ประเด็นที่สิบเอ็ด การควบคุมผู้ต้องขังตามกฎหมาย ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 98 จำนวน 98 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.320 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิประยพลด้วยว่า พนักงานราชทัณฑ์มีความเห็นว่า กฎหมายในส่วนของการควบคุมผู้ต้องขังที่ใช้อยู่มีประสิทธิภาพใช้ได้ดีโดยดูจากผลจากการตอบแบบสอบถาม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.320 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนน สูง ผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 98

ประเด็นที่สิบสอง การทำงานของผู้ต้องขังในเรือนจำหรือทัณฑสถาน ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 88 จำนวน 88 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 7 จำนวน 7 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.090 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิประยพลด้วยว่า บทบัญญัติในเรื่องการทำงานของผู้ต้องขังในเรือนจำหรือทัณฑสถาน เปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังสามารถทำงานได้ด้วย ซึ่งเป็นประโยชน์ในการควบคุมและในการปรับปรุงผู้กระทำความผิดไปพร้อมๆ กัน

ประเด็นที่สิบสาม การทำงานของผู้ต้องขังภายนอกเรือนจำหรือทัณฑสถาน ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 92 จำนวน 92 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 3 จำนวน 3 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.140 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิประยพลด้วยว่า กฎหมายเปิดโอกาสหรือให้อำนาจในการดำเนินการให้มีการทำงานของผู้ต้องขังภายนอกเรือนจำหรือทัณฑสถาน และพนักงานราชทัณฑ์ก็เห็นว่าการทำงานภายนอก

เรื่องจำนีประ โยชน์ทั้งเป็นการช่วยเหลือสังคม เป็นการบำเพ็ญประ โยชน์และในส่วนของการฝึกฝนอาชีพอีกส่วนหนึ่ง กฎหมายไม่เป็นอุปสรรคในการดำเนินการด้านนี้ ระดับคะแนนความคิดเห็นจึงออกมาสูง

ประเด็นที่สิบสี่ เงินรางวัลจากการทำงาน ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 84 จำนวน 84 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 13 จำนวน 13 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.000 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า ความคิดเห็นของพนักงานราชทัณฑ์เห็นว่าในเรื่องของเงินรางวัลจากการทำงาน เป็นสิ่งที่กฎหมายกำหนดไว้เหมาะสมเด็ดขาด จากค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.000 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

ประเด็นที่สิบห้า การศึกษาและการอบรมของผู้ต้องขังตามกฎหมาย ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 95 จำนวน 95 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 3 จำนวน 3 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.270 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า บทบัญญัติของกฎหมายมีการส่งเสริมการศึกษาและฝึกอบรมผู้ต้องขัง ในการปฏิบัติมีการเรียนรู้เพิ่มเติมและการอบรมพิเศษเกือบทุกเรือนจำ กฎหมายให้โอกาสในเรื่องนี้ มีผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 95

ประเด็นที่สิบหก เรื่องอนามัยและสุขาภิบาลผู้ต้องขังตามกฎหมาย ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 93 จำนวน 93 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 3 จำนวน 3 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.230 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า ในเรื่องอนามัยและสุขาภิบาลผู้ต้องขังตามกฎหมายพนักงานราชทัณฑ์เห็นว่าเหมาะสม หรือสมควรในระดับพอเหมาะสมแล้ว จึงปรากฏค่าคะแนนเห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งถึงร้อยละ 93 ซึ่งเป็นในมุมมองของพนักงานผู้ที่ทำงานด้านนี้

ประเด็นที่สิบเจ็ดวินัยและการลงโทษทางวินัยตามกฎหมาย ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 92 จำนวน 92 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 6 จำนวน 6 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.270 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า เรื่องนี้กฎหมายบัญญัติไว้ชัดเจน และมีการนำมาใช้เป็นปกติ ผู้ตอบคำถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งมากถึงร้อยละ 92 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบสามารถใช้กฎหมายเรื่องนี้ได้อย่างไม่มีอุปสรรค สามารถควบคุมดูแลความสงบสุขในเรือนจำได้

ประเด็นที่สิบแปด การพักรการลงโทษ ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบคำถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 95 จำนวน 95 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 4 จำนวน 4 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า ในเรื่องการพักรถลงโถม เป็นสิ่งสำคัญและเป็นสิทธิประโยชน์ของผู้ต้องขัง พนักงานราชทัณฑ์เห็นว่าบทบัญญัติของกฎหมายมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการนำมาใช้ ผู้ต้องคำตามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งมีถึงร้อยละ 95 เรือนจำสามารถดำเนินการได้เป็นปกติ

ประเด็นที่สิบเก้า การลดวันต้องโถม ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ต้องคำตามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 97 จำนวน 97 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 2 จำนวน 2 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.320 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า การลดวันต้องโถมเป็นอีกมาตรการหนึ่งที่จัดเป็นสิทธิประโยชน์ที่ชูให้ผู้ต้องขังที่ถูกขังทำให้ระยะเวลาจำคุกลดน้อยลง ซึ่งพนักงานราชทัณฑ์เห็นว่าตัวบทบัญญัติของกฎหมายมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการนำมาใช้ ผู้ต้องคำตามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งมีถึงร้อยละ 97 เรือนจำสามารถดำเนินการได้เป็นปกติ

ประเด็นที่ยี่สิบสิบหกที่จะได้รับการเยี่ยมหรือในการติดต่อกับบุคคลภายนอก ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ต้องแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 99 จำนวน 99 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.340 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่านี้เนื้อหาสาระของกฎหมายส่วนที่เกี่ยวกับการให้ผู้ต้องขังได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับบุคคลภายนอก พนักงานราชทัณฑ์ผู้ต้องแบบสอบถามเห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งมากถึงร้อยละ 99 แสดงให้เห็นว่าในเรื่องนี้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากในเรื่องการได้รับการเยี่ยม หรือติดต่อกับบุคคลภายนอก เป็นสิ่งสำคัญของผู้ต้องขังที่จะสามารถติดต่อกับญาติพี่น้องและพนักงานความ

ประเด็นที่ยี่สิบเอ็ด การมีทรัพย์สินของผู้ต้องขังตามกฎหมาย ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ต้องคำตามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 78 จำนวน 78 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 10 จำนวน 10 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.840 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่าบทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องทรัพย์สินของผู้ต้องขัง กำหนดเกณฑ์ของการมีทรัพย์สิน และการจัดการกับทรัพย์สินของผู้ต้องขังไว้ ผลที่ได้จากแบบสอบถามพบว่าอยู่ในระดับที่ใช้ได้ พนักงานราชทัณฑ์สามารถบริหารจัดการในเรื่องทรัพย์สินต่างๆ ได้ตามกฎหมาย

ประเด็นที่ยี่สิบสอง เรื่องการปล่อยและพักรถลงโถมตามกฎหมาย ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ต้องแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 93 จำนวน 93 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 5 จำนวน 5 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.220 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า พนักงานราชทัณฑ์เห็นว่าการปล่อยและพักการลงโทษตามกฎหมาย เป็นสิ่งที่เมื่อเป็นไปตามกฎหมายทั้งของกฎหมายแล้วเป็นประโยชน์ต่อผู้ต้องขัง และภาครัฐที่สามารถลดภาระลง ลดปริมาณผู้ต้องขังลงได้

ประเด็นที่ยังสืบสาน การตรวจเรือนจำตามกฎหมาย ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ต้องแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 87 จำนวน 87 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 4 จำนวน 4 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.120 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า ในมุมมองของพนักงานราชทัณฑ์กฎหมายในส่วนของการตรวจสอบเรือนจำ ผู้ต้องเห็นว่าเหมาะสม ที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 87 อยู่ในระดับคะแนน สูง ซึ่งเป็นความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานเอง ในข้อนี้จึงต้องพิจารณาจากมาตรฐานสากลมาประกอบด้วย

ประเด็นที่ยังสืบสาน ความมุ่งหมายกับเรือนจำตามกฎหมาย ในประเด็นนี้พบว่าความคิดเห็นของผู้ต้องแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 90 จำนวน 90 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 3 จำนวน 3 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.160 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนน สูง

อภิปรายผลได้ว่า พนักงานราชทัณฑ์ผู้ต้องคำถามเห็นว่า กฎหมายในเรื่องความมุ่งหมายกับเรือนจำ มีประสิทธิภาพประสิทธิผลดี ผู้ต้องแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 90 มีค่าระดับคะแนน สูง แสดงว่าในทางปฏิบัติเห็นว่าในเรื่องนี้มีความเหมาะสมใช้ได้ดี

ประเด็นที่ยังสืบสาน งานทัณฑนิคตามกฎหมาย ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ต้องแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 71 จำนวน 71 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 10 จำนวน 10 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.720 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า งานทัณฑนิคตามกฎหมาย เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ ผู้ต้องแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 71 ค่าระดับคะแนน สูง ซึ่งในทางปฏิบัติก็เห็นเป็นการจำเป็นในการมีทัณฑนิคเข่นกัน เพราะเป็นส่วนสำคัญในการช่วยเหลือผู้ต้องขังในด้านต่างๆ เช่น อาชีพเพิ่มความรู้ การเตรียมตัวก่อนการปล่อย เป็นต้น

ประเด็นที่ยังสืบสาน การร้องทุกข์ยื่นเรื่องราวและถวายฎีกาตามกฎหมาย ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ต้องแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 92 จำนวน 92 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 2 จำนวน 2 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.160 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า ในเรื่องนี้ผู้ต้องแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 92 แสดงถึงสภาพของเนื้อหาสาระของกฎหมายที่สามารถใช้ได้ในความเห็นของผู้ต้องการบริหาร จัดการเรือนจำและกฎหมายมิได้เป็นอุปสรรคในการร้องทุกข์และการถวายฎีกาของผู้ต้องโทษ

สรุป พระราชนูญตรราชทัณฑ์และกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการบังคับโทษจำกัด มีความชัดเจนใช้ได้อยู่ในเกณฑ์ที่ดีแต่ยังไม่ถึงขนาดดีที่สุด ในส่วนของการบริหารจัดการทั่วไป และการควบคุมคุกเลผู้ต้องขังดี แต่บทบัญญัติที่มุ่งเน้นหรือกำหนดแนวทางเป้าหมายในการบังคับโทษ

มาตรการแก้ไขพุตินิสัยต่างๆ มีเขียนไว้แต่ไม่ส่งเสริมให้ปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ค่าคะแนนที่เห็นด้วย ระดับกว่าร้อยละ 80 ได้แก่ การรับตัว การย้ายผู้ต้องขัง อำนาจหน้าที่พนักงานราชทัณฑ์ การปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง การใช้อาวุธ การควบคุม การทำงาน การศึกษาอบรม อนามัยสุขาภิบาล เงินรางวัล วินัยและการลงโทษ การเยี่ยมและการติดต่อกันภายนอก ต่ำกว่าร้อยละ 80 คือ การแยกประเภทผู้ต้องขัง

ตารางที่ 5.16 แสดงผลของข้อที่ 4. ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์เกี่ยวกับการทำงานและสวัสดิการต่างๆ ของพนักงานราชทัณฑ์

ด้าน	ระดับความเห็น										\bar{X}	SD.	เทปผล			
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง		เห็นด้วย		ไม่มี ความ เห็น		ไม่เห็น ด้วย		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง							
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n						
1. พนักงานราชทัณฑ์มีความสามารถเชิงวิชาชีพ เหมาะสมกับงานราชทัณฑ์	24.0	24	56.0	56	9.0	9	10.0	10	1.0	1	3.920	0.907	สูง			
2. พนักงานราชทัณฑ์ที่มีความสามารถและปฏิบัติหน้าที่เป็น แบบอย่างที่จะชูโรงให้คนทั่วไปประทับใจและมีความ น่าเชื่อถือ	46.0	46	46.0	46	5.0	5	3.0	3	0.0	0	4.350	0.716	สูง			
3. บุคลากรของงานราชทัณฑ์มีความเชื่อว่า เฉพาะด้าน เก่ง อิมบานัด สังคมสมควรนำไป เป็นแบบ	45.0	45	37.0	37	11.0	11	7.0	7	0.0	0	4.200	0.899	สูง			
4. งานที่ทำให้ความตื่นเต้นอย่างรวดเร็ว	78.0	78	21.0	21	1.0	1	0.0	0	0.0	0	4.770	0.446	สูง			
5. ตั้งใจเงินเดือนก้าวไก่	8.0	8	33.0	33	11.0	11	39.0	39	9.0	9	2.920	1.186	ปานกลาง			
6. เงินเดือน เย็น เงินค่าเดื่องลักษณะด้าน	30.0	30	42.0	42	2.0	2	22.0	22	4.0	4	3.720	1.223	สูง			
7. การบริหารงานเพื่อคนอื่น	10.0	10	74.0	74	9.0	9	7.0	7	0.0	0	3.870	0.677	สูง			
8. เวลาทำงานในเมืองนอก	8.0	8	61.0	61	6.0	6	22.0	22	3.0	3	3.490	1.020	ปานกลาง			
9. สวัสดิการต่างๆ	14.0	14	54.0	54	13.0	13	17.0	17	2.0	2	3.610	0.994	ปานกลาง			
10. การได้รับการศึกษาอบรมเพิ่มทางกฎหมาย และปฏิบัติ	31.0	31	57.0	57	5.0	5	6.0	6	1.0	1	4.110	0.827	สูง			
11. ควรที่จะนำเงินเดือนมาซื้อของดีๆ ของใช้ของกิน	59.0	59	29.0	29	6.0	6	5.0	5	1.0	1	4.400	0.888	สูง			
12. ความรับผิดชอบในงานราชทัณฑ์มีผลต่อ สังคมดูง	62.0	62	35.0	35	3.0	3	0.0	0	0.0	0	4.590	0.552	สูง			
รวม											3.996	0.437	สูง			

ประเด็นแรก พนักงานราชทัณฑ์มีความรู้ความสามารถเชิงวิชาชีพ ที่เหมาะสมกับงานราชทัณฑ์ ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 80 จำนวน 80 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 11 จำนวน 11 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.920 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า พนักงานราชทัณฑ์ส่วนใหญ่มี ความรู้ความสามารถเชิงวิชาชีพที่เหมาะสมกับงานราชทัณฑ์ ซึ่งคงมีได้หมายความถึงการศึกษาขึ้น

พื้นฐานเท่านั้นแต่หมายถึงประสบการณ์ความรู้ความเข้าใจในการบังคับไทยจำกัด ความมีทักษะในด้านนี้

ประเด็นที่สอง พนักงานราชทัณฑ์พึงดำรงตนและปฏิบัติหน้าที่เป็นแบบอย่างที่จะสูงให้กับไทย ประพฤติดีและมีความน่าเชื่อถือ ในประเด็นนี้พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 92 จำนวน 92 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 3 จำนวน 3 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.350 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า ความประพฤติและการปฏิบัติของพนักงานราชทัณฑ์มีผลต่อความเชื่อถือของผู้ที่ถูกบังคับไทยและเป็นการสูงใจให้นักโทษประพฤติตาม

ประเด็นที่สาม บุคลากรของหน่วยงานราชทัณฑ์มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น จิตบำบัด สังคมสงเคราะห์ ครู เป็นต้น ในประเด็นนี้พบว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 82 จำนวน 82 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 7 จำนวน 7 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.200 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า ความคิดเห็นของพนักงานราชทัณฑ์ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับการที่จะทำให้บุคลากรของงานราชทัณฑ์มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งจะเป็นผลทำให้มีความเชี่ยวชาญเป็นเรื่องๆ ไป แต่ในทางปฏิบัติพนักงานราชทัณฑ์ที่ปฏิบัติงานในเรื่องจำต้องสามารถทำงานได้ทุกอย่าง เพราะมีอุปสรรคด้านของบประมาณและจำนวนบุคลากร

ประเด็นที่สี่งานที่ทำมีความเสี่ยงภัยอันตรายในประเด็นนี้พบว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 99 จำนวน 99 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.770 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า ความรู้สึกของพนักงานราชทัณฑ์ตระหนักอยู่ว่างานที่ทำมีความเสี่ยงอันตรายมากเพระต้องใกล้ชิดกับผู้ที่เป็นอาชญากร และยังมีภารกิจที่ต้องเข้าไปสร้างความสัมพันธ์อันดีเพื่อมุ่งหวังที่จะนำผู้ต้องขังเข้าไปสู่แนวทางปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของการบังคับไทยอีกด้วย

ประเด็นที่ห้า อัตราเงินเดือน ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบคำถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 41 จำนวน 41 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 48 จำนวน 48 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.920 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนปานกลาง

อภิปรายผลได้ว่า เนพะในเรื่องอัตราเงินเดือนที่ได้รับ ฝ่ายที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยมีอัตราที่ไม่ต่างกันมาก ต่างกันเพียง 7 เ帛อร์เซ็นต์ แต่ในทางปฏิบัติตามความเป็นจริงเมื่อเปรียบเทียบลักษณะงาน ความยากง่าย ความเสี่ยงภัย ก็ยังจัดว่าน้อยมาก และถ้าเปรียบเทียบกับเงินเดือนของบุคลากรหน่วยอื่นๆ ในกระบวนการยุติธรรม จะพบว่ามีอัตราที่น้อยที่สุด

ประเด็นที่หก เงินพิเศษ เช่น เงินค่าเสื่องภัยเป็นต้น ในประเด็นนี้พบว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 72 จำนวน 72 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 26 จำนวน 26 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.720 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า ผลของการตอบแบบสอบถามในส่วนของเงินพิเศษ เช่น ค่าเสื่องภัย เป็นต้น ผลที่ได้พนักงานราชทัณฑ์กลุ่มที่ตอบคำถาม เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 72

ประเด็นที่เจ็ด การบริหารงานเรือนจำ ในประเด็นนี้พบว่าความคิดเห็นของผู้ตอบคำถาม ที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 84 จำนวน 84 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 7 จำนวน 7 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.870 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า พนักงานราชทัณฑ์เห็นชอบด้วยกับการบริหารงานเรือนจำในระบบที่ดำเนินอยู่ ตามแนวโน้มของกรมราชทัณฑ์

ประเด็นที่แปด เวลาทำงานในเรือนจำ ในประเด็นนี้พบว่าความคิดเห็นของผู้ตอบคำถาม ที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 69 จำนวน 69 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 25 จำนวน 25 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.490 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนน ปานกลาง

อภิปรายผลได้ว่า ในเรื่องของเวลาทำงานในเรือนจำ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 69 แสดงถึงว่าการกำหนดเวลาที่ทำงานอยู่ในเรือนจำอาจจะดีแล้ว แต่ยังไม่น่าจะดีที่สุด เพราะถ้าเหมาะสมดีแล้วจำนวนร้อยละน่าจะมากกว่านี้ ที่วิเคราะห์เช่นนี้ เพราะเวลาที่ทำงานในเรือนจำเป็นเรื่องสำคัญและมีผลกระทบกับพนักงานราชทัณฑ์ ความเครียด ฯลฯ

ประเด็นที่เก้า สวัสดิการต่างๆ ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบคำถาม ที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 68 จำนวน 69 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 19 จำนวน 19 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.610 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนน ปานกลาง

อภิปรายผลได้ว่า ผลที่ได้ในเรื่องนี้ เช่นเดียวกับข้อ 8 เพราะถ้าเหมาะสมดีแล้วจำนวนร้อยละน่าจะมากกว่านี้ ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่างานราชทัณฑ์นั้นสำคัญมากกับสังคมและประเทศชาติ กองประกันพนักงานราชทัณฑ์ต้องใช้ความสามารถและมีความเสี่ยงภัยสูง ในด้านของสวัสดิการต่างๆ ที่ผลแบบสอบถามออกมานะเช่นนี้ ถือว่าเป็นข้อมูลที่ชี้ให้เห็นว่ามีความจำเป็นที่ต้องมีการทบทวนในเรื่องนี้เพื่อหาจุดที่เหมาะสม

ประเด็นที่สิบ การได้รับการศึกษาอบรมเพิ่มทางทฤษฎีและปฏิบัติ ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 88 จำนวน 88 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 7 จำนวน 7 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.110 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า ผลที่ได้จากแบบสอบถามแสดงให้เห็นว่าในงานราชทัณฑ์นั้น ได้มีการให้การศึกษาอบรมเพิ่มเติมกับผู้ปฏิบัติงานมาก โดยพิเคราะห์จากผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและ

เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 88 ก่อประกันที่ปฏิบัติกันมาเป็นเวลานานคือ กรมราชทัณฑ์มีหน่วยงานในการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรมานานมากแล้ว จึงเป็นพื้นฐานปัจจัยให้มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.110 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

ประเด็นที่สิบเอ็ด การทำงานในเรือนจำมีผลต่อสุขภาพจิตของท่าน ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 88 จำนวน 88 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 6 จำนวน 6 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.400 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า พนักงานราชทัณฑ์เห็นว่า การทำงานในเรือนจำมีผลต่อสุขภาพจิต ของ พนักงานราชทัณฑ์ เพราะในเนื้องานต้องสัมผัสและอยู่ร่วมกับผู้กระทำความผิดที่หลอกหลอนมีความเสี่ยงต่อชีวิตอยู่ตลอดเวลา

ประเด็นที่สิบสองความรับผิดชอบในงานราชทัณฑ์มีผลต่อสังคมสูง ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 97 จำนวน 97 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.590 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า ค่าคะแนนของผู้ตอบแบบสอบถามถึงร้อยละ 97 แสดงให้เห็นว่า พนักงานราชทัณฑ์มีความเข้าใจถึงการกิจหน้าที่ในความรับผิดชอบในงานราชทัณฑ์ที่มีผลต่อสังคม สูงมาก ซึ่งแสดงให้เห็นพื้นฐานทางความคิดที่สำคัญ อันจะสามารถนำไปสู่การพัฒนาการในทางปฏิบัติไปสู่วัตถุประสงค์ของการบังคับใช้ได้เป็นอย่างดี

สรุป พนักมีความรู้ความเข้าใจในงานเป็นอย่างดีตลอดทั้งความประพฤติและการปฏิบัติ ตนที่เป็นด้วยอย่างที่คิด บุคลากรของเรือนจำมีความเชี่ยวชาญในการควบคุม และทำงานในด้านอื่นๆ ไปพร้อมกันด้วยคือ เป็นนักกิจวิทยา ครุ นักสังคมสงเคราะห์ กรมราชทัณฑ์มีการจัดให้อุบรมศึกษา เพิ่มเติมให้กับบุคลากรทุกระดับ

งานที่ทำมีความเสี่ยงอันตรายสูง การทำงานมีผลต่อสุขภาพจิต เงินเดือนยังไม่เหมาะสม กับงานและความเสี่ยง มีเงินพิเศษ เช่น เบี้ยเสี่ยงภัย ก็อยู่ในระดับที่พนักงานพอรับได้ การบริหารงาน เรือนจำ เวลาทำงาน อยู่ในเกณฑ์ที่ดี สวัสดิการอยู่ในเกณฑ์ที่พอรับได้แต่ยังไม่ดีที่สุด

ตารางที่ 5.17 แสดงผลของข้อที่ 5 ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในด้านต่างๆ

ด้าน	ระดับความเห็น										X	SD.	แปลงผล			
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง		เห็นด้วย		ไม่มีความ เห็น		ไม่เห็น		ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง							
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n						
1. การนวัตกรรมอัจฉริยะ	15.0	15	75.0	75	8.0	8	2.0	2	0.0	0	4.030	0.559	สูง			
2. การควบคุมที่ไวไป	15.0	15	77.0	77	2.0	2	6.0	6	0.0	0	4.010	0.643	สูง			
3. การควบคุมโดยอัตโนมัติให้ดีกว่ามนุษย์	61.0	61	36.0	36	2.0	2	1.0	1	0.0	0	4.570	0.590	สูง			
4. การควบคุมโดยอัตโนมัติให้ดีกว่ามนุษย์	46.0	46	49.0	49	2.0	2	3.0	3	0.0	0	4.380	0.678	สูง			
5. การควบคุมโดยอัตโนมัติให้ดีกว่ามนุษย์	46.0	46	50.0	50	4.0	4	0.0	0	0.0	0	4.420	0.572	สูง			
6. การควบคุมโดยอัตโนมัติให้ดีกว่ามนุษย์	50.0	50	45.0	45	4.0	4	1.0	1	0.0	0	4.440	0.625	สูง			
7. ความเสี่ยงที่ห้ามไม่ได้กับผู้ด้อยชั้น	18.0	18	62.0	62	15.0	15	4.0	4	1.0	1	3.920	0.761	สูง			
8. ความหมายของล้ำนานาที่ด้อยชั้น																
ต่อจิตวิญญาณงาน	22.0	22	14.0	14	7.0	7	40.0	40	17.0	17	2.840	1.448	ปานกลาง			
9. วิถีในเรื่องน่า	29.0	29	55.0	55	4.0	4	11.0	11	1.0	1	4.000	0.932	สูง			
10. ความเสี่ยงทางกฎหมายของเครื่องมือหุ่นยนต์																
เครื่องมือหุ่นยนต์	33.0	33	50.0	50	3.0	3	14.0	14	0.0	0	4.020	0.964	สูง			
11. ความเสี่ยงทางกฎหมายของอาหาร	32.0	32	59.0	59	6.0	6	3.0	3	0.0	0	4.200	0.682	สูง			
น้ำดื่ม																
12. อิทธิพลการบริการทางแพทย์	31.0	31	59.0	59	4.0	4	6.0	6	0.0	0	4.150	0.757	สูง			
13. อิทธิพลการบริการทางห้องครรภ์	26.0	26	59.0	59	9.0	9	5.0	5	1.0	1	4.040	0.803	สูง			
14. การบริการให้กับโรงพยาบาลสุขภาพจิต	30.0	30	57.0	57	9.0	9	4.0	4	0.0	0	4.130	0.734	สูง			
15. การบริการการดูแลคนไข้	32.0	32	63.0	63	3.0	3	2.0	2	0.0	0	4.250	0.609	สูง			
16. อิทธิพลของผู้ด้อยชั้นในการขอภัยและการเยียวยา	37.0	37	58.0	58	3.0	3	2.0	2	0.0	0	4.300	0.628	สูง			
เยียวยา																
17. อิทธิพลของผู้ด้อยชั้นในการทำงาน	27.0	27	62.0	62	3.0	3	8.0	8	0.0	0	4.080	0.787	สูง			
18. อิทธิพลของผู้ด้อยชั้นในการจัดการธุรกิจและการลงทุน	29.0	29	53.0	53	10.0	10	8.0	8	0.0	0	4.030	0.846	สูง			
การทำงาน																
19. อิทธิพลของผู้ด้อยชั้นในการเมือง	21.0	21	56.0	56	12.0	12	11.0	11	0.0	0	3.870	0.872	สูง			
20. อิทธิพลในการหักภาษีมูลค่าเพิ่ม	30.0	30	66.0	66	3.0	3	1.0	1	0.0	0	4.250	0.557	สูง			
21. อิทธิพลของผู้ด้อยชั้นในการเมืองและกิจกรรมทางการเมือง	21.0	21	48.0	48	18.0	18	11.0	11	2.0	2	3.750	0.978	สูง			
22. การตรวจสอบและก้าวเข้าบัญชีเรื่องน่า	27.0	27	64.0	64	5.0	5	4.0	4	0.0	0	4.140	0.682	สูง			
รวม											4.083	0.441	สูง			

ประเด็นแรก การบริหารจัดการในประเด็นนี้พบว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 90 จำนวน 90 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 2 จำนวน 2 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.030 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อกีประยุผลได้ว่า จากผลที่ได้พบว่า ประสิทธิภาพในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในด้านการบริหารจัดการ ในมิติของพนักงานราชทัณฑ์คิดว่าการบริหารจัดการเกี่ยวกับผู้ต้องขังเหมาะสมแล้ว มีประสิทธิภาพในทางปฏิบัติ เพราะผู้ต้องเรียนด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งถึงร้อยละ 90

ประเด็นที่สอง การควบคุมทั่วไป ในประเด็นนี้พบว่าความคิดเห็นของผู้ตอบคำถาม ที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 92 จำนวน 92 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 6 จำนวน 6 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.010 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า ผลจากการออกแบบสอบตามให้พนักงานราชทัณฑ์ตอบในประเด็นนี้ ปรากฏว่าในด้านการควบคุมผู้ต้องขัง โดยทั่วไปมีประสิทธิภาพเป็นที่น่าพอใจ ซึ่งในทางปฏิบัติ ระบบการควบคุมผู้ต้องขังของประเทศไทยมีประสิทธิภาพจริง

ประเด็นที่สาม การใช้กล้องโทรทัศน์วงจรปิด ในประเด็นนี้พบว่า ความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 97 จำนวน 97 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 1 จำนวน 1 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.570 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่าพนักงานราชทัณฑ์เห็นด้วยกับการนำกล้องโทรทัศน์วงจรปิดมาใช้เพื่อช่วยในการควบคุมผู้ต้องขัง ซึ่งมีประโยชน์หลายประการ เช่น บันทึกภาพได้ มองเห็นในมุมต่างๆ ได้เป็นดัน จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งในการควบคุมดูแลผู้ต้องขัง ทั้งยังเป็นการลดภาวะการเดี่ยวอยันตรายของพนักงานราชทัณฑ์ด้วย ในบางเวลาบางกรณี ทางปฏิบัติได้มีการนำกล้องโทรทัศน์วงจรปิดมาใช้ในเรือนจำแล้ว

ประเด็นที่สี่ การใช้ประตูเปิดปิดด้วยไฟฟ้า ในประเด็นนี้พบว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 95 จำนวน 95 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 3 จำนวน 3 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.380 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่าในขอนี้ก็เป็นเช่นเดียวกับกรณีกล้องโทรทัศน์วงจรปิด ถือเป็นการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้เพื่อช่วยในการควบคุมผู้ต้องขัง ในทางปฏิบัติได้มีการนำมาใช้ในเรือนจำบางแห่งแล้ว

ประเด็นที่ห้า การควบคุมโดยใช้เครื่องอีกซ์เรย์ ในประเด็นนี้พบว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 96 จำนวน 96 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.420 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่าเครื่องอีกซ์เรย์ เป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างหนึ่งที่สามารถช่วยเหลือในการควบคุมและรักษาความปลอดภัย ความสงบเรียบร้อยภายในเรือนจำได้ พนักงานราชทัณฑ์เห็นด้วยในการใช้เครื่องมือเหล่านี้ ซึ่งส่งผลถึงการตรวจสอบวัตถุอุปกรณ์ อาวุธ ฯลฯ ไม่สามารถเข้าสู่เรือนจำได้ ก็จะยังให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตร่างกาย ส่งผลถึงความมั่นใจในการทำงาน

ประเด็นที่หก การใช้สันดาลมีกระรสไฟฟ้าในประเด็นนี้พบว่าความคิดเห็นของผู้ตอบคำถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 95 จำนวน 95 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 1 จำนวน 1 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.440 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่าการใช้สืบสานมีกระแสไฟฟ้า พังคูแล้วน่ากลัวแต่ความเป็นจริงระบบไฟฟ้าที่ใช้ไม่มีอันตรายต่อผู้ต้องขัง เป็นระบบผลักออก มิใช่คุกคิดตายเหมือนไฟฟ้าทั่วไป และเป็นระบบที่มีการใช้ในเรือนจำในประเทศไทยต่างๆ ทั่วโลก ผลที่ได้จากแบบสอบถามจึงเห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 95 สำหรับประเทศไทยมีการนำมาใช้หลายแห่งแล้ว เช่นที่เรือนจำกลางนครศรีธรรมราช เป็นต้นผลของการนำอุปกรณ์ชนิดนี้มาใช้จะทำให้ช่วยในการควบคุมการหลบหนีได้ดี ลดปริมาณเจ้าหน้าที่เวรยาม ได้ แต่ภาครัฐต้องลงทุนเพิ่มในค่าใช้จ่ายส่วนนี้

ประเด็นที่เจ็ด ความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้ต้องขัง ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 80 จำนวน 80 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 80 จำนวน 80 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.920 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่าประสิทธิภาพในการควบคุมที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งที่พนักงานราชทัณฑ์ปฏิบัติอยู่ที่สำคัญคือ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้ต้องขัง ความสนิทสนมความใกล้ชิดและการให้เกียรติซึ่งกันและกันระหว่างผู้ต้องขังกับพนักงาน ทำให้เกิดความสามัคคี ทุกฝ่ายมีความสุขในการอยู่ร่วมกัน การควบคุมกำกับดูแลก็จะดูแลกันได้ไม่ยากและไม่เกิดความรุนแรง นอกจากนั้นยังนำไปสู่การนำผู้ต้องขังเข้าสู่มาตรการและกลไกตามแผนการบังคับ焘ฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเด็นที่แปด ความเหมาะสมของจำนวนผู้ต้องขังต่อจำนวนเจ้าพนักงาน ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 36 จำนวน 36 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 57 จำนวน 57 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.840 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนปานกลาง

อภิปรายผลได้ว่า ผลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามในประเด็นนี้ พนักงานราชทัณฑ์เห็นว่าสัดส่วนระหว่างพนักงานราชทัณฑ์กับผู้ต้องขังในประเทศไทยยังไม่เหมาะสม ผู้ต้องขังมีมากในสัดส่วนที่ทำให้พนักงานราชทัณฑ์ไม่สามารถดูแล และทำการปรับปรุงแก้ไขพฤตินิสัยผู้กระทำความผิดได้ทำให้ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเด็นที่เก้า วินัยในผู้ต้องขัง ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบคำถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 84 จำนวน 84 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 12 จำนวน 12 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.000 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า ในเรื่องวินัยในเรือนจำพนักงานราชทัณฑ์เห็นว่ามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลดีแล้ว สามารถควบคุมดูแลผู้ต้องขังได้ กฎหมายได้ให้อำนาจในการดำเนินการและในทางปฏิบัติก็สามารถบังคับใช้ได้

ประเด็นที่สิบ ความสะอาด ถูกสุขอนามัย ของเครื่องนุ่งห่ม เครื่องนอน ผู้ต้องขัง ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 83 จำนวน 83 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 14 จำนวน 14 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.020 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิรายผลได้ว่า ในมุมมองของพนักงานราชทัณฑ์ในเรื่องนี้ เห็นว่าความสะอาด ถูกสุขอนามัย ของเครื่องนุ่งห่ม เครื่องนอน ผู้ต้องขัง มีความเหมาะสม มีประสิทธิภาพในการดูแล สภาพความเป็นอยู่ในเรื่องนี้ให้กับผู้ต้องขังที่สมควรแล้ว

ประเด็นที่สิบเอ็ด ความสะอาด ถูกสุขอนามัย ของอาหาร น้ำดื่ม ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 91 จำนวน 91 คน ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 3 จำนวน 3 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.200 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิรายผลได้ว่า ข้อนี้ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่พนักงานราชทัณฑ์ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า มีความสะอาด ถูกสุขอนามัย ของอาหาร น้ำดื่ม สำหรับผู้ต้องขังอย่างดีและเหมาะสมแล้ว

ประเด็นที่สิบสอง สิทธิในการบริการทางการแพทย์ ในประเด็นนี้พบว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 90 จำนวน 90 คน ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 6 จำนวน 6 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.150 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิรายผลได้ว่า ในเรื่องนี้เป็นสิทธิประโยชน์ในการดูแลผู้ต้องขัง ในการบริการทางการแพทย์ ในมุมมองความคิดเห็นของพนักงานราชทัณฑ์เห็นว่า การบริการทางการแพทย์ให้กับผู้ต้องขังนั้น จัดอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่ดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดูแลและให้บริการอย่างเหมาะสม

ประเด็นที่สิบสาม สิทธิในการบริการทางทันตกรรม ในประเด็นนี้พบว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 85 จำนวน 85 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 6 จำนวน 6 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.040 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิรายผลได้ว่า ในข้อนี้ผลที่ได้จากผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 85 น้อยกว่าประเด็นที่ 12 เล็กน้อย แต่ในมุมมองความคิดเห็นของพนักงานราชทัณฑ์เห็นว่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดูแลที่เหมาะสม

ประเด็นที่สิบสี่ การบริการให้คำปรึกษาทางสุขภาพจิตในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 87 จำนวน 87 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 4 จำนวน 4 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.130 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิรายผลได้ว่า ในการให้คำปรึกษาทางสุขภาพจิต ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในงานด้านนี้ในความคิดเห็นของพนักงานราชทัณฑ์เห็นว่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการให้บริการแก่ผู้ต้องขังในการดูแลในเรื่องนี้ที่เหมาะสม

ประเด็นที่สิบห้า บริการการสุขอนามัย การรักษาพยาบาล ในประเด็นนี้พบว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 95 จำนวน 95 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 2 จำนวน 2 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.250 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิรายผลได้ว่า ในเรื่องของการให้บริการการสุขอนามัย การรักษาพยาบาล ผลที่ได้แสดงให้เห็นว่าการดูแลในเรื่องนี้ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอยู่ในเกณฑ์ที่มีมาตรฐาน ตามมุ่งมองของพนักงานราชทัณฑ์เห็นว่าเหมาะสมแล้ว

ประเด็นที่สิบหก สิทธิของผู้ต้องขังในการออกกำลังกาย การเล่นกีฬา ในประเด็นนี้พบว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 95 จำนวน 95 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 2 จำนวน 2 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.300 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนน สูง

อภิรายผลได้ว่า กิจกรรมที่เรือนจำจัดให้ผู้ต้องขังในการออกกำลังกาย การเล่นกีฬา ในมิติของพนักงานราชทัณฑ์เห็นว่า มีมาตรฐานที่เหมาะสมในทางปฏิบัติพบว่ามีการจัดตารางเวลาในการออกกำลังกายเกือบทุกวัน ดังนี้ ผลที่ได้จึงอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

ประเด็นที่สิบเจ็ด สิทธิของผู้ต้องขังในการทำงาน ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 89 จำนวน 89 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 8 จำนวน 8 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.080 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิรายผลได้ว่า ในด้านการทำงานของผู้ต้องขัง พนักงานราชทัณฑ์เห็นว่า เรื่องจ้างหางานได้พยายามจัดหางานให้ทำอย่างเต็มที่ สร้างโอกาสให้ผู้ต้องขังได้มีโอกาสในการได้ทำงานในระหว่างต้องโทษ โดยความคิดที่ว่า “การทำงานจะช่วยให้ผู้ต้องขังไม่คิดมากและไม่ฟุ่มซ่าน หรือกิจจะครอบหนนี” กิจกรรมในการทำงานในเรือนจำจึงเป็นสิ่งที่ทุกเรือนดำเนินการ ผลที่ได้จึงอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

ประเด็นที่สิบแปด สิทธิของผู้ต้องขังในการจัดสรรรายได้จากการทำงาน ในประเด็นนี้พบว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 82 จำนวน 82 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 8 จำนวน 8 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.030 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนน สูง

อภิรายผลได้ว่า ผู้ต้องขังมีสิทธิที่จะได้รับรายได้จากการทำงานในเรือนจำ ในมุ่งมองทางความคิดเห็นของพนักงานราชทัณฑ์เห็นว่า การจัดสรรรายได้ตามกฎหมายที่ดำเนินการอยู่ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความเหมาะสมแล้ว เป็นสิทธิของผู้ต้องขังในการได้รับการจัดสรรรายได้จากการทำงานที่สมควรได้รับแล้ว

ประเด็นที่สิบเก้า สิทธิของผู้ต้องขังในการมีเวลาว่าง ในประเด็นนี้พบว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 77 จำนวน 77 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 11 จำนวน 11 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.870 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อกบิประยผลได้ว่า เรื่องของการมีเวลาว่างในระบบสากลแล้วต้องจัดให้มีอย่างพอเหมาะสม และสมควร เพราะถ้าหากไปก็จะเกิดผลร้ายตามมาได้ สำหรับการให้เวลาว่างกับผู้ต้องขัง ในมุมมองความคิดของพนักงานราชทัณฑ์เห็นว่าเหมาะสมสมดีแล้ว ผลที่ได้ผู้ต้องแบบสอน datum ที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่ง ลึกร้อยละ 77

ประเด็นที่ยี่สิบ สิทธิของผู้ต้องขังในการรับการเยี่ยมจากบุคคลภายนอก ในประเด็นนี้ พบว่าความคิดเห็นของผู้ต้องแบบสอน datum ที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 96 จำนวน 96 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 1 จำนวน 1 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.250 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อกบิประยผลได้ว่า เรื่องของการได้รับการเยี่ยมจากบุคคลภายนอก เป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นมาก ในทุกเรือนจำมีการพัฒนาระบบการเยี่ยมผู้ต้องขังตามนโยบายของกรมราชทัณฑ์ ซึ่งมีการพัฒนาไปมาก ในเรื่องนี้พนักงานราชทัณฑ์เห็นว่าการจัดการให้ผู้ต้องขัง ในการรับการเยี่ยมจากบุคคลภายนอกมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมาก พิจารณาจากความคิดเห็นของผู้ต้องคดามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 96

ประเด็นที่ยี่สิบเอ็ด สิทธิของผู้ต้องขังในการมีโอกาสร้องเรียน ในประเด็นนี้พบว่าความคิดเห็นของผู้ต้องแบบสอน datum ที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 69 จำนวน 69 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 13 จำนวน 13 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.750 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อกบิประยผลได้ว่าการให้โอกาสผู้ต้องขังสามารถร้องเรียนในเรื่องต่างๆ ได้เป็นการสร้างความโปร่งใสให้กับเรือนจำอันเป็นการตรวจสอบเรื่องจำตัวยังกับทั้งเป็นการรักษาสิทธิของผู้ต้องขัง ที่สำคัญด้วย ผลจากการตอบแบบสอน datum ของพนักงานราชทัณฑ์ ในเรื่องเกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลในเรื่องนี้พบว่า ผู้ต้องแบบสอน datum ที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 69 ค่าที่ได้แม้ว่าจะเกินกว่าร้อยละ 50 ก็ตามแต่ก็เป็นค่าระดับคะแนนที่น่าจะดีที่สุดที่ทบทวนระบบการให้โอกาสร้องเรียนว่า ทำไม่พนักงานราชทัณฑ์เองถึงให้ค่าระดับคะแนนเพียงเท่านี้ ซึ่งดูจากระดับคะแนนอาจวิเคราะห์ได้ว่าอยู่ในเกณฑ์ แต่ค่าคะแนนระดับนี้การบริหารจัดการในเรื่องนี้น่าจะได้ค่าคะแนนที่สูงมากกว่านี้ กล่าวคือ ทำให้ดีกว่านี้ได้ เพราะเรื่องนี้เป็นการแสดงความโปร่งใส การตรวจสอบได้ และการเป็นประชาธิปไตยภายในเรือนจำที่สำคัญ

ประเด็นที่ยี่สิบสอง การตรวจสอบและการกำกับดูแลเรือนจำ ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ต้องแบบสอน datum ที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 91 จำนวน 91 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 4 จำนวน 4 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.140 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อกบิประยผลได้ว่า ระบบการตรวจสอบและการกำกับดูแลเรือนจำตามกฎหมายและทางปฏิบัติ พนักงานราชทัณฑ์ผู้ต้องแบบสอน datum เห็นว่า มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับการตรวจสอบและการกำกับดูแลเรือนจำเป็นอย่างดีแล้ว

สรุป ประสิทธิภาพในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในค้านต่างๆ ความคิดเห็นอยู่ในระดับกว่าร้อยละ 90 ในหลายประเด็น เช่น การบริหารจัดการทั่วไป การควบคุมผู้ต้องขัง การควบคุมโดยใช้โทรศัพท์มือถือ ประตูเปิดปิด ไฟฟ้า เครื่อง X-ray เส้นลวดไฟฟ้า ความคิดเห็นอยู่ในระดับกว่าร้อยละ 80 แต่ไม่ถึงร้อยละ 90 เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้ต้องขัง จำนวนผู้ต้องขังที่เหมาะสม วินัยเรือนจำ ความสะอาดถูกสุขอนามัยของเครื่องนุ่งห่ม เครื่องนอน ของผู้ต้องขัง เป็นต้น ค่าระดับคะแนนแสดงให้เห็นว่ามุมมองของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์เห็นว่ามีประสิทธิภาพในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในค้านต่างๆ อ่อนไหวเหมาะสมแล้ว

ตารางที่ 5.18 แสดงผลของข้อที่ 6 ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพในการแก้ไขพื้นฟูผู้ต้องขังในค้านต่างๆ

ค้าน	ระดับความเห็น										\bar{X}	SD.	แปลผล			
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง		เห็นด้วย		ไม่มีความ เห็น		ไม่เห็น ด้วย		ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง							
	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n						
1. การแก้ไขพื้นฟูผู้ต้องขังทั่วไป	26.0	26	71.0	71	2.0	2	1.0	1	0.0	0	4.220	0.524	สูง			
2. การทึบผู้ต้องขังรายบุคคล	33.0	33	58.0	58	5.0	5	4.0	4	0.0	0	4.200	0.711	สูง			
3. การทึบผู้ต้องขังเป็นกลุ่ม	30.0	30	67.0	67	2.0	2	1.0	1	0.0	0	4.260	0.543	สูง			
4. การเรียนรู้ อบรมผู้ต้องขัง	38.0	38	58.0	58	3.0	3	1.0	1	0.0	0	4.330	0.587	สูง			
5. การปฏิบัติต่องาน粲นา	37.0	37	58.0	58	4.0	4	1.0	1	0.0	0	4.310	0.598	สูง			
6. การใช้มาตรการรุนแรงบังคับ	34.0	34	57.0	57	6.0	6	2.0	2	1.0	1	4.210	0.729	สูง			
7. การจ่านแมลงผู้ต้องขัง	42.0	42	54.0	54	2.0	2	2.0	2	0.0	0	4.360	0.628	สูง			
8. การอัดขั้นผู้ต้องขัง	45.0	45	50.0	50	2.0	2	3.0	3	0.0	0	4.370	0.677	สูง			
9. การพักและการลงโทษ	38.0	38	58.0	58	3.0	3	1.0	1	0.0	0	4.330	0.587	สูง			
10. การตัวแหน่งห้องโถง	40.0	40	56.0	56	4.0	4	0.0	0	0.0	0	4.360	0.560	สูง			
11. การเข้ามาร่วมกิจกรรมทางศาสนา	35.0	35	55.0	55	4.0	4	6.0	6	0.0	0	4.190	0.775	สูง			
12. แผนในการนับตันโทษเป็นกลุ่ม	14.0	14	54.0	54	20.0	20	11.0	11	1.0	1	3.690	0.884	สูง			
13. แผนในการนับตันโทษรายบุคคล	26.0	26	60.0	60	13.0	13	1.0	1	0.0	0	4.110	0.650	สูง			
รวม											4.226	0.447	สูง			

ประเด็นแรก การแก้ไขพื้นฟูผู้ต้องขังทั่วไป ในประเด็นนี้พบว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยยิ่งร้อยละ 97 จำนวน 97 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 1 จำนวน 1 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.220 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่าประสิทธิภาพในการแก้ไขพื้นฟูผู้ต้องขังโดยทั่วไป พนักงานราชทัณฑ์ มีความคิดเห็นว่าเหมาะสม พิเคราะห์จากผู้ตอบคำถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยยิ่งมีจำนวนถึงร้อยละ 97

ประเด็นที่สอง การพื้นฟูผู้ต้องขังรายบุคคล ในประเด็นนี้พบว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 91 จำนวน 91 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 4 จำนวน 4 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.200 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผล ได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าการพื้นฟูผู้ต้องขังเป็นรายบุคคล เป็นการพื้นฟูผู้ต้องขังที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมาก มีผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 91

ประเด็นที่สาม การพื้นฟูผู้ต้องขังเป็นกลุ่ม ในประเด็นนี้พบว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 97 จำนวน 97 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 1 จำนวน 1 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.260 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผล ได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าการพื้นฟูผู้ต้องขังเป็นกลุ่มนั้นเป็นการพื้นฟูผู้ต้องขังที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอีกวิธีหนึ่ง มีผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 97

ประเด็นที่สี่ การศึกษาอบรมผู้ต้องขัง ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบคำถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 96 จำนวน 96 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 1 จำนวน 1 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.330 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผล ได้ว่าการศึกษาอบรมผู้ต้องขังเป็นมาตรการหนึ่งที่ทำให้การแก้ไขพื้นฟูพฤตินิสัยผู้ต้องขังเปลี่ยนแปลงดีขึ้น อีกทั้งเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมีการนำมาใช้ในประเทศไทยและประเทศต่างๆ ในเรื่องจำและทัณฑสถานทั่วไป มีค่าระดับคะแนนความคิดเห็นสูงถึงร้อยละ 96

ประเด็นที่ห้า การปฏิบัติการทำงานศาสนา ในประเด็นนี้พบว่าความคิดเห็นของผู้ตอบคำถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 95 จำนวน 95 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 1 จำนวน 1 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.310 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผล ได้ว่า การปฏิบัติการทำงานศาสนา เป็นวิธีการกล่อมเกลาจิตใจได้ดีที่สุดและสามารถช่วยแนะนำในการชี้จิตชี้สุข ได้อย่างชัดเจนกิจกรรมการปฏิบัติการทำงานศาสนาจึงเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมาในทางปฏิบัติ ที่สามารถทำให้เข้าถึงจิตใจผู้กระทำความผิดได้ มีค่าระดับคะแนนความคิดเห็น เช่นนี้สูงถึงร้อยละ 95

ประเด็นที่หก การใช้มาตรการชุมชนบำบัด ในประเด็นนี้พบว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 91 จำนวน 91 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 3 จำนวน 3 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.210 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผล ได้ว่า มาตรการชุมชนบำบัดนั้นความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่าเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ถึงระดับร้อยละ 91 ซึ่งได้มีการนำมาใช้ในประเทศไทย

ไทยบ้างแล้ว และในต่างประเทศก็เป็นมาตรการที่มีการนำมาใช้อย่างแพร่หลายแล้ว ผลที่ได้ในเชิง การแก้ไขจิตใจและพฤตินิสัย ค่อนข้างได้ผล ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.210 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนน สูง จึงเป็นวิธีการที่น่าจะต้องขยายผลอีกวิธีหนึ่งในประเทศไทย

ประเด็นที่เจ็ด การจำแนกผู้ต้องขังในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบคำถามที่ เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 96 จำนวน 96 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 2 จำนวน 2 คน มีค่าเฉลี่ย อยู่ที่ 4.360 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผล ได้ว่า การจำแนกผู้ต้องขังเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่ประเทศไทยต่างๆ นำมาใช้ รวมถึงประเทศไทยด้วย ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการแก้ไขพื้นฟูต้องขัง ความคิดเห็นของเจ้าพนักงาน ราชทัณฑ์ที่ตอบแบบสอบถามก็เป็นไปในทางเดียวกันมีผลที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 96

ประเด็นที่แปด การจัดชั้นผู้ต้องขัง ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบคำถามที่ เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 95 จำนวน 95 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 3 จำนวน 3 คน มีค่าเฉลี่ย อยู่ที่ 4.370 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผล ได้ว่า การจัดชั้นผู้ต้องขังเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่ประเทศไทยต่างๆ นำมาใช้ รวมถึงประเทศไทยด้วย ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการแก้ไขพื้นฟูต้องขัง ความคิดเห็นของเจ้าพนักงาน ราชทัณฑ์ที่ตอบแบบสอบถามก็เป็นไปในทางเดียวกันมีผลที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 95 เช่นเดียวกับการจำแนกผู้ต้องขัง

ประเด็นที่เก้า การพักรการลงโทษ ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบคำถามที่ เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 96 จำนวน 96 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 1 จำนวน 1 คน มี ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.330 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผล ได้ว่า การพักรการลงโทษ เป็นมาตรการในการผ่อนปรนการลงโทษและเป็น การชูใจให้ผู้ต้องขังปฏิบัติ เพื่อให้เข้าคุณสมบัติและได้จำนวนวันในการพักรการลงโทษเพิ่ม โดย วิธีการก็แสดงถึงประสิทธิภาพของการนำมาใช้ได้เป็นอย่างดีและเป็นที่ประจักษ์โดยสากล เมื่อคุณผล จากการออกแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นพนักงานราชทัณฑ์เห็นด้วยและเห็นด้วย อย่างยิ่งกับมาตรการนี้ถึงร้อยละ 96

ประเด็นที่สิบ การลดวันต้องโทษ ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบคำถามที่ เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 96 จำนวน 96 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.360 ซึ่งอยู่ในค่าระดับ คะแนนสูง

อภิปรายผล ได้ว่า การลดวันต้องโทษ เป็นมาตรการที่มีประสิทธิภาพมากการหนึ่งในการ นำมาใช้ในการพื้นฟูผู้กระทำความผิด เพราะคนที่จะได้รับสิทธิในการลดวันต้องโทษ ต้องมี ความประพฤติดีตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดเมื่อคุณผลจากการออกแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบคำถาม ที่เป็นพนักงานราชทัณฑ์เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งกับมาตรการนี้ถึงร้อยละ 96

ประเด็นที่สิบเอ็ด การเข้ามามีส่วนร่วมของภาคเอกชน ในประเด็นนี้พบว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 90 จำนวน 90 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 6 จำนวน 6 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.190 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่าในการแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำความผิดนั้น ในการทบทวนถือและปฏิบัติพบว่า ภาคเอกชนมีส่วนสำคัญในการช่วยแก้ไขพฤตินิสัยทั้งในระหว่างที่อยู่ในเรือนจำ และช่วยเหลือเมื่อพ้นโทษมีผลทำให้ผู้พ้นโทษไม่ไปกระทำความผิดซ้ำอีก ผู้ตอบคำถามที่เป็นพนักงานราชทัณฑ์เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งกับมาตรการนี้ถึงร้อยละ 90

ประเด็นที่สิบสอง แผนในการบังคับโทษเป็นกลุ่ม ในประเด็นนี้พบว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 68 จำนวน 68 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 12 จำนวน 12 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.690 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า ข้อนี้แสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพในการใช้แผนบังคับโทษเป็นกลุ่ม เป็นวิธีการหนึ่งที่นำมาใช้ได้ในการแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำความผิด ปรากฏผลที่เห็นด้วยร้อยละ 68 แสดงให้เห็นว่าสามารถนำมาใช้ได้ในระดับหนึ่ง แต่แผนที่คิดจะเป็นการแก้ไขเป็นรายบุคคล

ประเด็นที่สิบสาม แผนในการบังคับโทษรายบุคคล ในประเด็นนี้พบว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 86 จำนวน 86 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 1 จำนวน 1 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.110 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลได้ว่า แผนในการบังคับโทษเป็นรายบุคคล เป็นสิ่งที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากกว่าแผนในการบังคับโทษเป็นกลุ่ม เมื่อดูจากค่าระดับคะแนนพนักงานราชทัณฑ์ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 86 ซึ่งความเห็นนี้ไปสัมพันธ์กับแนวคิดในต่างประเทศที่เห็นว่าในการทำแผนบังคับโทษเป็นรายบุคคล จะให้ผลในการปรับปรุงแก้ไขพฤตินิสัยผู้กระทำความผิด ได้เฉพาะเจาะจงคือการทำแผนในระบบกลุ่ม

สรุป ผลที่ได้จากแบบสอบถามแสดงให้เห็นถึงความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ที่เห็นว่ามีประสิทธิภาพในการแก้ไขพื้นฟูผู้ต้องขังในด้านต่างๆจากการปฏิบัติงานที่ผ่านมา ประเด็นส่วนใหญ่มีค่าระดับความเห็นที่สูงกว่าร้อยละ 90 หลายประเด็น มีเฉพาะประเด็นที่ 12 แผนในการบังคับโทษเป็นกลุ่ม ความคิดเห็นที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 68 เท่านั้น ซึ่งการกำหนดแผนเป็นกลุ่มนั้น ผลที่พึงได้ก็เป็นที่ทราบดีว่าสู้แผนบังคับโทษเป็นรายบุคคลไม่ได้

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

1. อยากให้มีการบังคับโทษที่ไม่ยาวนานเกิน 20 ปี เนื่องจากเป็นการขาดโอกาสของบุคคลในการใช้ชีวิตภายนอก
2. อตราส่วนผู้ต้องขังไม่เหมาะสมกับจำนวนเจ้าหน้าที่ของกรมราชทัณฑ์

3. จำคุกปีจุบันหมายความว่าสมบัติความหนักเบาของไทยที่ได้รับ
4. ควรปรับปรุงการบังคับไทยคดีอุกอาจบรรจุเพิ่มไทยตามพฤติกรรมของแต่ละบุคคล
5. นำจะมีการวิจัยถึงผลกระทบของผู้ถูกลงโทษ ขณะถูกจำคุกและภายหลังเมื่อพ้นโทษ
- ไปแล้ว
6. ไม่มีการแยกผู้ต้องขังที่กระทำผิดเข้าเพื่อแก้ไขพฤตินิสัย ออกจากผู้ต้องขังที่ต้องโทษครั้งแรก
7. การลงโทษบางรายน้อยไปกับความผิดที่ได้กระทำ
8. ควรปฏิบัติต่อผู้ต้องขังโดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชนให้มาก
9. ผลักดันให้มีการปล่อยตัวผู้ต้องขังที่เจ็บป่วยระยะสุดท้ายได้มีโอกาสกลับไปอยู่กับครอบครัวก่อนตาย
10. การอภัยโทษทำให้การบังคับโทษจำคุกไม่มีประสิทธิภาพ อาจสูญเสียไม่เกรงกลัวโทษจำคุก
11. ผู้ต้องขังชาวต่างประเทศจะมีปัญหาในทางปฏิบัติ ในการควบคุมระเบียบวินัยและการแทรกแซงจากสถานศูนย์และองค์กรระหว่างประเทศ
12. เจ้าหน้าที่ควรได้รับการอบรมทางวิชาการ จะได้พัฒนาตนเอง
13. ควรปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้ชัดเจน
14. โทษจำคุกจะต้องมีและใช้อย่างจริงจัง ให้เกิดความกลัวและไม่กล้ากระทำผิด
15. ขาดอัตราจำลังเจ้าหน้าที่
16. ควรมีการนำลงโทษอื่นๆ มาใช้แทนวิธีการลงโทษจำคุกสำหรับคดีเล็กๆ น้อยๆ
17. ผู้เน้นพัฒนาคนไม่ให้เป็นภาระของสังคมหลังพ้นโทษออกไปสู่สังคม
18. สิทธิที่ได้รับควรจำกัดไม่เท่าเทียมกับคนภายนอก
19. ให้ทุกภาคส่วนให้ความร่วมมือรองรับสำหรับผู้พ้นโทษ จะสามารถลดการกระทำความผิดเข้าได้ดีขึ้น
20. ควรแยกประเภทของการจำคุกตามประเภทคดีความผิด โดยมิให้ปะปนกันหรือจำคุกร่วมกัน
21. ปีจุบันมีปัจจัยมากมายที่ทำให้โทษลงไม่เป็นไปตามคำสั่งศาล ทำให้ต้องโทษสั่นลงไม่เข็คกลาง ไม่เหมาะสมกับการกระทำ น่าจะให้ตรงไปตรงมาตามคำสั่งศาล
22. เรือนจำควรใช้ควบคุมเฉพาะผู้ต้องขังที่คดีเด็ดขาดแล้วเท่านั้น
23. กรณีโทษจำคุกทำให้สังคมมีภาระเลี้ยงดู สรุยเสียแรงงานในระบบเศรษฐกิจ การใช้ให้กับผู้ถูกกระทำกลับเป็นส่วนที่ปักป้องคุ้มครอง ให้ความสำคัญน้อยกว่าผู้กระทำผิด

การบังคับไทยที่ไม่ยาวนานเกิน 20 ปี อัตราส่วนผู้ต้องขังไม่เหมาะสมกับจำนวนเจ้าหน้าที่ ความมีการวิจัยถึงผลกระทบของผู้ลูกกลงโทษ เรื่องจำควรใช้ควบคุมเฉพาะผู้ต้องขังที่คดีเด็ดขาดแล้วเท่านั้น ปัจจุบันยังไม่มีการแยกผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำเพื่อแก้ไขพฤตินิสัย ออกจากผู้ต้องขังที่ต้องโทษครั้งแรก การอภัยโทษทำให้การบังคับไทยจำคุกไม่มีประสิทธิภาพ อาจสูญเสียไม่เกรงกลัวโทษจำคุก ความมีการนำการลงโทษอื่นๆ มาใช้แทนวิธีการลงโทษจำคุกสำหรับคดีเล็กๆ น้อยๆ นุ่งเน้นพัฒนาคนไม่ให้เป็นภาระของสังคมหลังพ้นโทษออกไปสู่สังคม ให้ทุกภาคส่วนให้ความร่วมมือรองรับสำหรับผู้พ้นโทษ จะสามารถลดการกระทำความผิดซ้ำได้ดีขึ้น ควรปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้ชัดเจน

5.3.3 ผู้ต้องขัง ผลการศึกษาปรากฏตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5.19 แสดงข้อมูลแยกตามเพศของผู้ต้องแบบสอบถาม

เพศ	n	%
1.ชาย	84	84.0
2.หญิง	16	16.0
รวม	100	100.0

จากตารางมีผู้ต้องขังที่ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 100 คน แบ่งเป็นเพศชาย ร้อยละ 84.0 จำนวน 84 คน เพศหญิง ร้อยละ 16.0 จำนวน 16 คน

ตารางที่ 5.20 แสดงข้อมูลตามระดับการศึกษาของผู้ต้องแบบสอบถาม

ระดับการศึกษา	n	%
1. ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	8	8.0
2. มัธยมศึกษาหรือ ปวช.	42	42.0
3. ปวส. หรือปริญญาตรี	49	49.0
4. สูงกว่าปริญญาตรีชั้นปี	1	1.0
รวม	100	100.0

จากตารางมีผู้ต้องขังที่ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 100 คน มีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ร้อยละ 8.0 จำนวน 8 คน ระดับมัธยมศึกษาหรือ ปวช. ร้อยละ 42.0 จำนวน

42 คน ระดับปวส. หรือปริญญาตรี ร้อยละ 49.0 จำนวน 49 คน ระดับสูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ 1.0 จำนวน 1 คน

ตารางที่ 5.21 แสดงไทยจำคุกที่ได้รับ

จำนวนปีที่รับโทษ	n	%
1. 1 ปี - 5 ปี	44	44.0
2. 6 ปี - 10 ปี	24	24.0
3. มากกว่า 10 ปี	32	32.0
รวม	100	100.0

จากตารางมีผู้ต้องขังที่ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 100 คน ผู้ตอบมีจำนวนปีที่ได้รับโทษ 1 ปี - 5 ปี ร้อยละ 44.0 จำนวน 44 คน จำนวนปีที่ได้รับ 6 ปี - 10 ปี ร้อยละ 24.0 จำนวน 24 คน จำนวนปีที่ได้รับมากกว่า 10 ปี ร้อยละ 32.0 จำนวน 32 คน

ตารางที่ 5.22 แสดงประเภทของเรือนจำ

ประเภทเรือนจำ	n	%
1. ทัณฑสถาน	32	32.0
2. เรือนจำกลาง	28	28.0
3. เรือนจำจังหวัด	16	16.0
4. เรือนจำพิเศษ	4	4.0
5. เรือนจำอำเภอ	20	20.0
รวม	100	100.0

จากตารางมีผู้ต้องขังที่ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 100 คน อยู่ในเรือนจำประเภททัณฑสถาน ร้อยละ 32.0 จำนวน 32 คน เรือนจำประเภทเรือนจำกลาง ร้อยละ 28.0 จำนวน 28 คน เรือนจำประเภทเรือนจำจังหวัด ร้อยละ 16.0 จำนวน 16 คน เรือนจำประเภทเรือนจำพิเศษ ร้อยละ 4.0 จำนวน 4 คน เรือนจำประเภทเรือนจำอำเภอ ร้อยละ 20.0 จำนวน 20 คน

ตารางที่ 5.23 แสดงภาคของสถานที่อยู่หรือที่ตั้งของเรือนจำในปัจจุบัน

ภาค	n	%
1. ภาคกลาง	25	25.0
2. ภาคเหนือ	25	25.0
3. ภาคตะวันออก	25	25.0
4. ภาคใต้	25	25.0
รวม	100	100.0

จากตารางมีผู้ต้องขังที่ต้องแบบสอบถามทั้งสิ้น 100 คน รับโภชนาญในภาคกลาง ร้อยละ 25.0 จำนวน 25 คน รับโภชนาญในภาคเหนือ ร้อยละ 25.0 จำนวน 25 คน รับโภชนาญในภาคตะวันออก ร้อยละ 25.0 จำนวน 25 คน รับโภชนาญในภาคใต้ ร้อยละ 25.0 จำนวน 25 คน

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ต้องขังเกี่ยวกับสิทธิของผู้ต้องขังในการบังคับโภชนาญาคุกค้านค้างๆ ของประเทศไทย

ในการพิจารณาระดับของความคิดเห็นได้กำหนดค่าระดับคะแนนของความคิดเห็นไว้ดังนี้

มากกว่า	1.00 - 2.33	อยู่ในระดับ ต่ำ
มากกว่า	2.33 - 3.67	อยู่ในระดับ ปานกลาง
	3.67 – 5.00	อยู่ในระดับ สูง

ซึ่งจะได้เสนอผลที่ได้จากการออกแบบสอบถามตามลำดับดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.24 แสดงความคิดเห็นของผู้ต้องขังเกี่ยวกับสิทธิของผู้ต้องขังในการบังคับโทษจำคุก
ด้านต่างๆ ของประเทศไทย

ประเด็นแรก ผู้ต้องขังได้รับการดูแลเรื่องสภาพแวดล้อมภายในเรือนจำอย่างเหมาะสม ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 81 จำนวน 81 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 6 จำนวน 6 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.000 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผล ในประเดิ้นนี้พาก่าว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้ต้องขังมีความเห็นว่าได้รับความดูแลในเรื่องสภาพแวดล้อมภายในเรือนจำอย่างเหมาะสมแล้วร้อยละ 81 และคงให้เห็นว่าแต่ละเรือนจำสามารถดำเนินการได้

สภาพแวดล้อมภายในเรือนจำให้ผู้ต้องขังมีความรู้สึกพึงพอใจถึงสภาพแวดล้อมที่ดีเหมาะสมมิได้มีสภาพทางรุณโหดร้ายหรือน่าหวาดกลัวแต่อย่างใด

ประเด็นที่สองผู้ต้องขังได้รับเครื่องหลับนอนเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มที่เหมาะสมในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ต้องแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 74 จำนวน 70 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 16 จำนวน 16 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.750 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนน สูง

อภิปรายผล เครื่องหลับนอน เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้ต้องขัง เป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องใช้ในชีวิตประจำวัน ปัจจุบันภาครัฐจะเป็นผู้จัดหาให้กับผู้ต้องขังทุกคน ผลกระทบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นของผู้ต้องขังพบว่า อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมในการใช้ในเรือนจำ

ประเด็นที่สาม ผู้ต้องขังได้รับความคุ้มครองในเรือนจำ อย่างเหมาะสม ในประเด็นนี้พบว่าความคิดเห็นของผู้ตอบคำถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 72 จำนวน 72 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 16 จำนวน 16 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.850 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลค้านสุขอนามัยในเรือนจำ เรือนจำเป็นผู้คุ้มครองในเรือนจำให้กับผู้ต้องขังทุกคน ผลกระทบแบบสอบถามของผู้ต้องขังมีความเห็นว่าการให้ความคุ้มครองในเรือนจำอยู่ในระดับที่เหมาะสม

ประเด็นที่สี่ ผู้ต้องขังได้รับการรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย อย่างเหมาะสม ในประเด็นนี้พบว่าความคิดเห็นของผู้ต้องแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 77 จำนวน 77 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 18 จำนวน 18 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.910 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผล ในประเด็นการได้รับการบริการรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วยอย่างเหมาะสมนั้น ในเรือนจำทุกแห่งมีการจัดบริการทางด้านการรักษาพยาบาลไว้แล้ว กรณีเมื่อมีการเจ็บป่วยที่อาการรุนแรงก็จะมีการส่งผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลของกรมราชทัณฑ์ หรือโรงพยาบาลอื่นภายนอกเรือนจำผลที่ได้จากแบบสอบถามผู้ต้องขังมีความเห็นว่าการให้บริการการรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วยอย่างเหมาะสมภายในเรือนจำนั้น อยู่ในระดับที่เหมาะสม

ประเด็นที่ห้า ผู้ต้องขังได้รับความคุ้มครองด้านอาหาร น้ำดื่ม สะอาดถูกหลักโภชนาการ อย่างเหมาะสมในประเด็นนี้พบว่าความคิดเห็นของผู้ต้องแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 75 จำนวน 75 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 12 จำนวน 12 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.940 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผล ในด้านอาหาร น้ำดื่ม รัฐเป็นผู้จัดให้กับผู้ต้องขัง ครบ 3 มื้อ โดยมีการจัดฝ่ายสูทกรรมภัยในเรือนจำและมีรายการอาหารมาตรฐานและการตรวจสอบคุณภาพของอาหารทุกมื้อ มีการจัดน้ำดื่มให้ผู้ต้องขังตามจุดต่างๆ ผลกระทบการสำรวจความคิดเห็นของผู้ต้องขังในเรื่องนี้

พบว่าผู้ต้องขังที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าเขาได้รับความดูแลด้านอาหาร น้ำดื่ม ที่สะอาดถูกหลักโภชนาการอย่างเหมาะสมแล้ว

ประเด็นที่หก ผู้ต้องขังได้รับความดูแลในเรื่องของเวลาว่างส่วนตัว อย่างเหมาะสม ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบคำถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 75 จำนวน 75 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 12 จำนวน 12 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.760 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผล การกำหนดเวลาว่างส่วนตัวของผู้ต้องขังนั้นในแต่ละเรือนจะทำกำหนดโดยพิจารณาจากเหตุแห่งความเหมาะสมหลายๆ ประการ แต่ตามปกติแล้วต้องจัดให้ผู้ต้องขังได้มีเวลาว่างส่วนตัวอยู่แล้ว จากผลการปฏิบัติงานของเรือนจำในเรื่องนี้ ผู้ต้องขังผู้ตอบแบบสอบถามสูงถึงร้อยละ 75 เห็นว่าเขาได้รับความดูแลในเรื่องของเวลาว่างส่วนตัวอย่างเหมาะสม

ประเด็นที่เจ็ด ผู้ต้องขังได้รับโอกาสในการออกกำลังกายเล่นกีฬา อย่างเหมาะสม ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 80 จำนวน 80 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 13 จำนวน 13 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.910 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผล ตามตารางกิจวัตรประจำวันของผู้ต้องขังในทุกวันต้องมีเวลาให้ผู้ต้องขังได้ออกกำลังกาย เล่นกีฬา ซึ่งมากน้อยอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมและตามสภาพของเรือนจำ ผู้ต้องขังที่ตอบแบบสอบถามสูงถึงร้อยละ 80 ของผู้ตอบทั้งหมด แสดงให้เห็นว่าเขาได้รับโอกาสในการออกกำลังกายเล่นกีฬาอย่างเหมาะสม

ประเด็นที่แปด ผู้ต้องขังได้มีโอกาสได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ อย่างเหมาะสม ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 64 จำนวน 64 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 28 จำนวน 28 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.480 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนน ปานกลาง

อภิปรายผล ตามสภาพเรือนจำทั่วไปจะมีโทรทัศน์ เสียงตามสาย หนังสือต่างๆ หลากหลายมีห้องสมุด เช่น ห้องสมุดพร้อมปัญญา บางแห่งมี Computer Internet ที่ให้ผู้ต้องขังสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้ตามสมควร ผลจากการออกแบบสอบถามผู้ต้องขังมีผู้ต้องขังร้อยละ 64 เห็นว่าเขามีโอกาสในการได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ อย่างเหมาะสม อีกส่วนหนึ่งผู้ตอบร้อยละ 28 ยังเห็นว่าเขาได้รับโอกาสในการได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ ยังไม่เพียงพอ ซึ่งผลที่ได้นี้เป็นแนวทางที่นักโทษทราบว่า ส่วนหนึ่งมาจากมาตรฐานการมีโอกาสในการได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ ของแต่ละเรือนจำ การจัดการยังไม่เท่าเทียมกัน ส่วนที่สองผู้ต้องขังบางคนมีความต้องการมากเกินความพอใจเหมาะสมพอเดี๋ย

ประเด็นที่เก้า ผู้ต้องขังได้รับโอกาสติดต่อสื่อสารกับบุคคลภายนอก อย่างเหมาะสม ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบคำถาม ที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 75 จำนวน 75 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 14 จำนวน 14 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.790 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผล การบังคับไทยจำกัดจะทำโดยให้ผู้ต้องไทยถูกตัดขาดจากสังคมภายนอก โดยเด็ดขาด ไม่ได้ เพราะจะเกิดผลเสียกับการบังคับไทยบุคคลนั้น การติดต่อสื่อสารอาจทำได้หลายรูปแบบ เช่นการส่งจดหมาย พัสดุครุภัณฑ์ โทรศัพท์เป็นต้น ในประเด็นนี้จากการออกแบบสอบถามพบว่าร้อยละ 75 เห็นว่าผู้ต้องขังมีโอกาสติดต่อสื่อสารกับบุคคลภายนอกอย่างเหมาะสม

ประเด็นที่สิบ ผู้ต้องขังได้รับโอกาสในการเยี่ยมญาติอย่างเหมาะสม ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นที่ได้ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 92 จำนวน 92 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 5 จำนวน 5 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.260 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลการเยี่ยมญาติเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นในการบังคับไทย เพราะความสัมพันธ์ในระบบของครอบครัวเป็นผลทำให้ผู้ต้องขังหลายคนสำนึกรักด้วยเป็นคนดีได้ การได้รับโอกาสเยี่ยมญาตินานขึ้น บางกรณีเป็นรางวัลในการชักจูงให้ผู้ต้องขังประพฤติดี ในขณะเดียวกันเป็นช่องทางสำคัญระหว่างผู้ต้องขังที่อยู่ภายนอกเรือนจำกับบุคคลในสังคมภายนอกที่จะมีปฏิสัมพันธ์กัน เมื่อพิจารณาจากผลของแบบสอบถามที่ผู้ต้องขังตอบพบว่าร้อยละ 92 ผู้ต้องขังได้รับโอกาสในการเยี่ยมญาติอย่างเหมาะสม แสดงถึงศักยภาพของการทำงานด้านการบังคับไทย ในทางปฏิบัติและในทางวิชาการบังคับไทยที่มีประสิทธิภาพอย่างเห็นได้ชัด

ประเด็นที่สิบเอ็ด ผู้ต้องขังได้รับโอกาสในการศึกษาอบรมอย่างเหมาะสม ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 87 จำนวน 87 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 1 จำนวน 1 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.260 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผล การศึกษาอบรมเป็นมาตรการหนึ่งในการสร้างความเข้มแข็งทางปัญญาให้คน และสร้างเสริมประสิทธิภาพและประสิทธิผลในชีวิต อันยังให้เกิดความคิดแยกผิดแยกถูกได้ และดำรงชีวิตของตนได้โดยปราศจากการกระทำการทำความผิดทั้งปวงซึ่งเป็นมาตรการตรงในการนำไปสู่วัตถุประสงค์ของการบังคับไทย ในการสร้างภูมิคุ้มกันการกระทำการทำความผิดกฎหมาย ผลของแบบสอบถามที่ผู้ต้องขังตอบพบว่าร้อยละ 87 ผู้ต้องขังได้รับโอกาสในการศึกษาอบรมอย่างเหมาะสม ในประเด็นนี้เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่แสดงถึงความพยายามของฝ่ายงานราชทัณฑ์ ซึ่งได้ผลดีโดยเฉพาะผู้ต้องขังยังแสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.260 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

ประเด็นที่สิบสอง ผู้ต้องขังได้รับโอกาสประกอบกิจในทางศาสนาอย่างเหมาะสม ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบคำถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 91 จำนวน 91 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 1 จำนวน 1 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.180 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผล การประกอบกิจทางศาสนาเป็นอีกมาตรการหนึ่งที่สำคัญ ที่มีผลทางด้านจิตใจกับผู้ต้องขัง เป็นเรื่องของความเชื่อความศรัทธา ในการที่จะกล่อมเกลาให้คนกระทำแต่สิ่งที่ดีงาม แยกพิเศษของหัวใจได้ และคำสอนทำให้เข้าใจถึงเหตุผลในอันที่จะไม่ให้บุคคลกระทำสิ่งที่ผิดศีลธรรม ซึ่งเป็นมาตรการตรงอีกชั้นกันที่ทำให้ผู้กระทำความผิดรู้สึกสำนึกรักในความผิดที่ได้กระทำและจะไม่กระทำความผิดซ้ำอีก โดยอาศัยตามหลักคำสอนของศาสนา จึงเป็นแนวโน้มนายของกรรมราชทันท์ ที่มุ่งเน้นกิจกรรมทางศาสนา ยกตัวอย่างเช่น โครงการเรือนจำเรือนธรรม เป็นต้น ซึ่งเป็นการดำเนินการที่ตรงจุดกับวัตถุประสงค์ของการบังคับโทษ ผู้ต้องขังถึงร้อยละ 91 เห็นว่าพวกเขากำไร้โอกาสในการประกอบกิจในทางศาสนาอย่างเหมาะสม

ประเด็นที่สิบสาม ผู้ต้องขังได้รับโอกาสในการทำงานอย่างเหมาะสมในประเด็นนี้ พนับว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 78 จำนวน 78 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 7 จำนวน 7 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.850 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลในระหว่างถูกจำคุกผู้ต้องขังอาจต้องการทำงานในทางวิชาการเห็นว่าการทำงานของผู้ต้องขังทำให้ผู้ต้องขังมีทักษะวิชาชีพเพิ่มขึ้น มีรายได้ และไม่คิดฟุ่มฟ่าย การทำงานเป็นการเรียนรู้อย่างหนึ่ง ยังมีผลต่อการดำรงชีวิตในอนาคตภาพหลังการพ้นโทษ และเป็นผลในด้านการควบคุมด้วย ในนโยบายและบทบัญญัติของกฎหมายในต่างประเทศ เช่น ญี่ปุ่น สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี หรือแม้แต่ในประเทศไทยเรา ก็บัญญัติถึงการให้ผู้ต้องขังทำงาน ผลจากการสำรวจจากผู้ต้องขังร้อยละ 78 เห็นว่า ผู้ต้องขังได้รับโอกาสในการทำงานอย่างเหมาะสม

ประเด็นที่สิบสี่ ผู้ต้องขังได้รับรายได้จากการทำงานอย่างเหมาะสม ในประเด็นนี้พนับว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 51 จำนวน 51 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 28 จำนวน 28 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.250 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนปานกลาง

อภิปรายผล ผลกระทบประเด็นที่ 13 เมื่อพิเคราะห์ถึงรายได้ของผู้ต้องขัง ในความคิดเห็นของผู้ต้องขังที่ตอบแบบสอบถามร้อยละ 51 ที่เห็นว่าได้รับรายได้จากการทำงานอย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.250 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนน ปานกลาง ซึ่งในส่วนนี้ เป็นประเด็นที่ควรต้องมีการทบทวนดูทั้งในทางนโยบายของรัฐและในทางบทบัญญัติของกฎหมาย เพื่อให้สามารถกำหนดจุดที่เหมาะสมหรือพอดีกัน เพราะค่าเฉลี่ยที่ได้นี้สะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกของผู้ต้องขังในเรื่องรายได้จากการทำงาน ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญที่รัฐต้องมีการคุ้มครองประโยชน์จากการทำงานของผู้ต้องขังที่เหมาะสม ก่อประกันเป็นเรื่องของทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการบังคับโทษจำคุกด้วย ถ้าผู้ต้องขังมีทัศนคติไม่ดีเป็นปฏิปักษ์ในขณะอยู่ในเรือนจำ แผนในการแก้ไขพฤตินิสัยต่างๆ ที่ต้องการความร่วมมือจากผู้ต้องขังก็เป็นอันล้มเหลว

ประเด็นที่สิบห้า ผู้ต้องขังได้รับโอกาสใช้สิทธิในการร้องทุกข์ อ้างเหตุการณ์ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ต้องขังที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 71 จำนวน 71 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 11 จำนวน 11 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.770 ชั่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผล เรื่องนี้เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ต้องโทษตามกฎหมาย ที่ต้องได้รับโอกาสในการร้องทุกข้ออ้างเหตุการณ์ ซึ่งมีปรากฏในกฎหมายของเกือบทุกประเทศ จากการสำรวจพบว่า ผู้ต้องขังร้อยละ 71 เห็นว่าผู้ต้องขังได้รับโอกาสใช้สิทธิในการร้องทุกข้ออ้างเหตุการณ์ เป็นการแสดงถึงผลของการปฏิบัติที่ผ่านมา ในกรณีนี้เนื่องจากเป็นสิทธิขั้นพื้นฐาน และเป็นมาตรการหนึ่งที่สำคัญในการตรวจสอบ และกำกับดูแลผู้ต้องขัง และการทำงานของพนักงานราชทัณฑ์ ตลอดทั้งเรือนจำ ผลที่ได้อ่ายိในเกณฑ์ดี มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.770 ชั่งอยู่ในค่าระดับคะแนน สูง แต่ส่วนเนื่องด้วยเหตุผลที่กล่าวมาแล้วในเรื่องโอกาสในการใช้สิทธิในการร้องทุกข์ดังกล่าวนี้ควรเป็นเรื่องที่ต้องการมีกำหนดคิวทีการ กฎหมาย แนวปฏิบัติ ให้ผู้ต้องขังมีความรู้สึกปลอดภัยในการใช้สิทธิในการร้องทุกข์ให้มากกว่าที่ดำเนินการอยู่นี้

ประเด็นที่สิบหก ระบุเบียนวินัยภายในเรือนจำมีความเหมาะสมในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ต้องแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 78 จำนวน 78 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 5 จำนวน 5 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.920 ชั่งอยู่ในค่าระดับคะแนน สูง

อภิปรายผล ระบุเบียนวินัยภายในเรือนจำเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง กล่าวคือ ระบุเบียนวินัยเป็นสิ่งที่สอนและฝึกให้ผู้ต้องขังรู้จักความมีวินัย เพื่อการใช้ชีวิตในอนาคตที่มีระบุเบียนมีวินัยในขณะเดียวกันเป็นประโยชน์ในการควบคุมผู้ต้องขังให้อยู่ร่วมกันในเรือนจำอย่างสงบเรียบร้อย และปลอดภัย ซึ่งผู้ต้องขังที่ฝ่าฝืนวินัยก็ต้องถูกลงโทษ จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้ต้องขังพบว่าร้อยละ 78 ของผู้ต้องแบบสอบถามทั้งหมด เห็นว่าระบุเบียนวินัยภายในเรือนจำปัจจุบันมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.920 ชั่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

ประเด็นที่สิบเจ็ด ผู้ต้องขังได้รับการดูแลจากเจ้าพนักงานอย่างเหมาะสม ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ต้องแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 78 จำนวน 78 คน ไม่เห็นด้วยร้อยละ 4 จำนวน 4 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.970 ชั่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผล ในประเด็นนี้ผู้ต้องขังร้อยละ 78 เห็นว่าผู้ต้องขังนั้นได้รับการดูแลจากเจ้าพนักงานอย่างเหมาะสม แสดงถึงการปฏิบัติงานของพนักงานราชทัณฑ์ที่สามารถทำให้ผู้ต้องขังมีความรู้สึกถึงการเอาใจใส่ดูแลที่เหมาะสม มีเพียงร้อยละ 4 ที่เห็นว่าไม่เหมาะสมในทางปฏิบัติ พนว่าประเทศไทยมีจำนวนผู้ต้องขังในอัตราที่สูงกว่ามาตรฐานขั้นต่ำขององค์การสหประชาชาติมาก เมื่อเทียบในอัตราเฉลี่ยพนักงานราชทัณฑ์ต่อจำนวนผู้ต้องขัง ดังนั้น ในการควบคุมจึงต้องมีวิธิการที่ดีกล่าวคือ เรือนจำต่างๆ จะปฏิบัติต่อผู้ต้องขังอย่างมิตรภาพ ควบคุมผู้ต้องขังอย่างมิตร มีความวัฒนา

“ควบคุมด้วยใจ แก้ไขด้วยปัญญา” เป็นต้น แนวโน้มและผลของการปฏิบัติทำให้ผู้ต้องขังมีความรู้สึกที่ดีและให้ความร่วมมือ ไม่มีการทำร้ายเจ้าหน้าที่ในขณะปฏิบัติงาน เว้นแต่เรื่องจำที่ไม่ปฏิบัติตามหลักการนี้ก็จะเกิดปัญหาขึ้นมาตาม

ประเด็นที่สินแบด ผู้ต้องขังมีโอกาสได้สิทธิลดวันต้องโทษอย่างเหมาะสม ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ต้องแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 80 จำนวน 80 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 10 จำนวน 10 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.120 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผล ผู้ต้องขังถึงร้อยละ 80 ที่ตอบแบบสอบถามเห็นว่าผู้ต้องขังมีโอกาสได้สิทธิลดวันต้องโทษอย่างเหมาะสม ซึ่งแสดงถึงประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน แนวโน้ม กว้างขวาง ที่มีความชัดเจน เนื่องจากเรื่องนี้เป็นสิทธิประโยชน์ของผู้ต้องขัง ที่ทำให้มีแรงบันดาลใจให้ทำความดี ให้ความร่วมมือกับเรื่องจำในการปฏิบัติภารกิจต่างๆ

ประเด็นที่สินเก้า ผู้ต้องขังมีโอกาสได้สิทธิพักการลงโทษอย่างเหมาะสม ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ต้องแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 76 จำนวน 76 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 8 จำนวน 8 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.090 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผล เรื่องนี้เป็นไปในทางเดียวกันกับมาตรการในการลดวันต้องโทษ กล่าวคือ เรื่องนี้เป็นสิทธิประโยชน์ของผู้ต้องขัง ที่ทำให้มีแรงบันดาลใจให้ทำความดี ให้ความร่วมมือกับเรื่องจำในการปฏิบัติภารกิจต่างๆ และมีผลต่อการบังคับโทษด้วย ผู้ต้องขังที่จะได้รับการพักการลงโทษต้องเป็นผู้ต้องขังที่ผ่านคุณสมบัติที่กฎหมายกำหนด และต้องได้รับอนุญาตแล้ว เมื่อออก柙าภัยอกเรื่องจำก่อนกำหนดจะอยู่ในการคุมประพฤติ และได้รับการติดตามให้ความช่วยเหลือด้านต่างๆ เป็นการให้โอกาสให้ผู้นี้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้

ประเด็นที่ยี่สิน ผู้ต้องขังมีโอกาสได้สิทธิในการอภัยโทษอย่างเหมาะสม ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ต้องแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 85 จำนวน 85 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 8 จำนวน 8 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.200 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผล การอภัยโทษเป็นสิ่งที่ผู้ต้องขังต้องการ ผู้ต้องแบบสอบถามร้อยละ 85 เห็นว่าผู้ต้องขังมีโอกาสได้สิทธิในการอภัยโทษอย่างเหมาะสม และคงถึงวิธีปฏิบัติ กว้างขวาง มีความเหมาะสมในการมาใช้ในเรื่องนี้

ประเด็นที่ยี่สินอีกด้วย ผู้ต้องขังมีโอกาสได้สิทธิในการเลื่อนชั้นอย่างเหมาะสม ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ต้องแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 94 จำนวน 94

คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 3 จำนวน 3 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.360 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผลประเด็นโอกาสได้สิทธิในการเลื่อนขั้นอย่างเหมาะสม ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 94 เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่ง แสดงถึงวิธีปฏิบัติ กฎหมาย มีความเหมาะสมในการมาใช้ในเรื่องนี้ ผู้ตอบจึงมีความคิดเห็นในทางบวกมาก

ประเด็นที่ยังส่อง ผู้ต้องขังมีโอกาสเข้าร่วมโปรแกรมพิเศษต่างๆ ที่เรือนจำจัดให้อย่างเหมาะสม ในประเด็นนี้พบว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 85 จำนวน 85 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 4 จำนวน 4 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.020 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนสูง

อภิปรายผล ผู้ตอบเห็นว่าเขามีโอกาสเข้าร่วมโปรแกรมพิเศษต่างๆ ที่เรือนจำจัดให้อย่างเหมาะสม มีค่าระดับคะแนนถึงร้อยละ 85 แสดงถึงวิธีปฏิบัติ กฎหมาย มีความเหมาะสมในการมาใช้ในเรื่องนี้ ผู้ตอบจึงมีความคิดเห็นในทางบวกมาก

ประเด็นที่ยังส่อง ผู้ต้องขังได้รับการบริการทางทันตแพทย์ที่เหมาะสม ในประเด็นนี้ พบร่วมกับ ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 59 จำนวน 59 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 28 จำนวน 28 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.490 ซึ่งอยู่ในค่าระดับคะแนนปานกลาง

อภิปรายผล ในประเด็นนี้จะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งเพียงร้อยละ 59 เนื่องจากในทางปฏิบัติงานราชทัณฑ์ขาดแพทย์และทันตแพทย์

สรุป ผลจากการออกแบบสอบถามความคิดเห็นผู้ต้องขัง ทำให้พบว่าความคิดเห็นของผู้ต้องขังในด้านต่างๆ อยู่ในเกณฑ์ที่ผู้ต้องขังพึงพอใจในการที่ได้รับการปฏิบัติจากเรือนจำและเจ้าพนักงานเรือนจำในเรื่องต่างๆ ตามที่กล่าวมาแล้วนี้ แต่สังเกตจากค่าระดับคะแนนที่ให้จะอยู่ที่ตั้งแต่ร้อยละ 68 ถึงไม่เกินร้อยละ 80 ผลส่วนใหญ่อยู่ที่ประมาณร้อยละ 70 ผลที่ได้กล่าวไว้ดีเกินกว่าร้อยละ 50 ถือว่าใช้ได้ แต่การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังนั้นค่าระดับคะแนนควรที่จะอยู่ในระดับที่สูงกว่านี้ กองประกันมุนมองของคนที่ถูกลงโทษจำคุก ไม่ได้คาดหวังอะไรมากจากเรือนจำในเรื่องต่างๆ เหล่านี้ เว้นแต่อิสรภาพ ซึ่งเป็นสิ่งที่ขาดองค์กรมาที่สุดเท่านั้น ดังนั้น การที่ผลออกแบบมาอยู่ในเกณฑ์ที่กว่าร้อยละ 50 ทุกข้อ ยังไม่ใช่สิ่งที่ตอบได้ว่าเรือนจำและเจ้าพนักงานเรือนจำปฏิบัติต่อผู้ต้องโทษจำคุกได้อย่างเหมาะสมแล้ว

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

1. ปรับปรุงเจ้าหน้าที่ควรปฏิบัติหน้าที่ให้สมบูรณ์ เพื่อสิทธิประโยชน์ของผู้ต้องขัง
2. การทำวันลดหรือพักโถงล่าช้า การทำให้เร็วกว่านี้
3. อยากให้เน้นเรื่องการศึกษาและกีฬา
4. การบังคับไทยเหมาะสมและเป็นธรรมแล้ว
5. กรณีทำพิเศษหากหรือไม่หานานจำควรเพิ่มไทย
6. ควรลงไทยให้เหมาะสมกับคดีที่กระทำพิด
7. เห็นควรให้จำคุกไม่เกิน 10 ปี เพราะมีผลกระบวนการคุกต้องครอบครัว
8. บางครั้งไทยที่ได้รับมากเกินไปกว่าฐานความผิด
9. ควรจัดให้มีผู้ให้คำปรึกษาข้อกฎหมายแก่ผู้ต้องขัง
10. ควรให้ผู้ต้องขังมีโอกาสตรวจสอบวันลดไทยและหลักการวิธีคิดอย่างถูกต้อง
11. การบังคับไทยจำคุกของไทยยังไม่เป็นธรรม
12. การได้รับอภัยไทยไม่เท่าเทียมกัน ควรพิจารณาให้ได้สิทธิที่เท่าเทียมกัน
13. ควรแยกผู้ต้องไทยครึ่งแรกออกจากผู้ต้องไทยซ้ำซาก จะง่ายต่อการควบคุม
14. ในการสอนสวนน่าจะมีเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอื่นร่วมด้วย เพื่อให้ความเป็นธรรม
15. การบังคับไทยจำคุกมีทั้งผลดีคือทำให้สังคมสงบเรียบร้อย ผลเสียมีผลกระทบกับสุขภาพจิต และครอบครัว
16. ไทยจำคุกไม่ควรกำหนดสูงมาก สำหรับผู้กระทำความผิดครึ่งแรก
17. ควรให้เวลาและโอกาสกับผู้กระทำความผิดครึ่งแรก ให้มีโอกาสกลับตัวเป็นคนดี
18. ควรมีกิจกรรมจากภายนอกให้มาก เพื่อผ่อนคลาย
19. เกณฑ์พิจารณาการพักการลงโทษไม่ควรจำกัดของเขตไทยและฐานความผิดของไทย
20. ควรมีการตรวจสอบให้ถูกต้องรอบคอบให้โอกาสผู้ที่ไม่ได้กระทำความผิดมีโอกาสในการสู้คดีมากกว่านี้
21. ควรให้มีการพักการลงโทษให้ตรงเวลา ให้มีกำลังใจในการดำเนินชีวิตภายในเรือนจำ
22. การบังคับไทยผู้ต้องขังที่สูงอายุควรดูความเหมาะสมของคดีมากกว่านี้
23. ให้พัฒนาอาชีพและมีสถานประกอบการรองรับแรงงานที่เป็นอดีตผู้ต้องขัง
24. ปัจจุบันได้ใช้สิทธิมากขึ้นเหมาะสมขึ้น ทำให้ผ่อนคลายไม่เครียด ปัญหาความขัดแย้งน้อยลง

25. น่าจะมีการนำกฎหมายสากลเข้ามาใช้ในประเทศไทย
26. อยากให้เปลี่ยนแปลงอัตราโทษการจำคุกให้น้อยลงกว่านี้
27. ให้โอกาสพนญาติอย่างใกล้ชิดบ่อยขึ้น
28. ควรมีการอบรมเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการให้เข้าใจระเบียบกฎหมายที่ให้ได้รับความสะดวก ส่งคำร้องเร็วขึ้น
29. เห็นควรลงโทษผู้กระทำผิดทางเพศกันเด็กอย่างรุนแรงและเด็ดขาด

ผู้ต้องขังต้องการให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเต็มที่ทุกคน และต้องการความรวดเร็วและเป็นธรรมในเรื่องของสิทธิประโยชน์ของผู้ต้องขัง ให้ผู้ต้องขังเข้าใจและมีโอกาสตรวจสอบในเรื่องวันลดโทษและหลักการวิธีคิดอย่างถูกต้อง และต้องการให้เน้นด้านการศึกษาอบรมและกีฬา ควรให้จำคุกไม่เกิน 10 ปี เพราะมีผลกรະหนบต่อครอบครัว ควรแยกผู้ต้องโทษครั้งแรกออกจากผู้ต้องโทษซ้ำซาก จะง่ายต่อการควบคุมจัดให้มีผู้ให้คำปรึกษาข้อกฎหมายแก่ผู้ต้องขัง ควรมีกิจกรรมจากภายนอกให้มาก

บทที่ 6

วิเคราะห์และเปรียบเทียบกฎหมายการบังคับ焘ยจำคุกในประเทศไทย

ในบทนี้จะทำการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับ焘ยจำคุก ที่ได้ทำการศึกษามาแล้วตั้งแต่บทที่ 2 ถึงบทที่ 5 ตลอดทั้งแนวทางในการนำมาปฏิบัติตามบริบทของสังคมไทย ในประเด็นที่สำคัญ โดยจัดระบบการทำเสนอในบทนี้เป็น 2 ส่วน คือ

6.1 วิเคราะห์กระบวนการยุติธรรมทางอาญาไทยกับผลกระบวนการในการบังคับ焘ยจำคุก ในบริบทของสังคมไทย เปรียบเทียบกับประเทศญี่ปุ่น สถาบันธารณรัฐเยอรมนี และประเทศไทยอังกฤษ

6.2 การศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายมาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนัก焘ยของสหประชาชาติ (Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners) กับการบังคับ焘ยในญี่ปุ่น สถาบันธารณรัฐเยอรมนี ประเทศไทยอังกฤษ และประเทศไทย โดยในข้อ 6.2 นี้กำหนดระบบหรือโครงสร้างตามลำดับการนำเสนอดังนี้

1) นำกฎหมายมาตรฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติต่อนัก焘ย¹ เป็นหลักการในเบื้องต้น ซึ่งได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 2 หัวข้อ 2.7 เพื่อใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง และกฎหมายของประเทศไทยต่างๆ เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกฎหมายของประเทศไทย

2) เป็นส่วนของข้อมูลกฎหมายของต่างประเทศ ซึ่งได้แก่ ประเทศไทยญี่ปุ่น สถาบันธารณรัฐเยอรมนีและประเทศไทยอังกฤษ ที่ได้ทำการศึกษามาแล้วในบทที่ 4 แสดงผลเพื่อประกอบการวิเคราะห์เปรียบเทียบ

3) ส่วนของพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เป็นส่วนที่ศึกษามาแล้วในบทที่ 2 ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในทางกฎหมายในการนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบในบทนี้

4) แนวทางการปฏิบัติในปัจจุบันของประเทศไทย

5) ส่วนที่เป็นบริบทของสังคมไทยในการบังคับ焘ยจำคุก จากผลที่ได้จากการออกแบบสอบถาม ซึ่งเป็นผลที่ได้ศึกษามาแล้วในบทที่ 5

¹ ข้อ ที่จะกล่าวต่อไปในบทนี้หมายถึงข้อความกฎหมายมาตรฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติต่อนัก焘ย Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners.

นำข้อมูลตามโครงสร้างดังกล่าวข้างต้นวิเคราะห์เปรียบเทียบ จุดเด่นจุดด้อย ข้อดี ข้อเสียในประเด็นสำคัญต่างๆ ว่ากฎหมายบังคับไทยจำคุกในประเทศไทยมีมาตรฐานเป็นไป มาตรฐานสากลหรือไม่และในต่างประเทศเป็นอย่างไร ทิศทางในการปรับปรุงแก้ไขควร ไปใน ทางใด ซึ่งจะได้ศึกษา และนำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

6.1 กระบวนการยุติธรรมทางอาญาไทยกับการบังคับโทษจำคุก ในบริบทของสังคมไทย เปรียบเทียบกับประเทศไทยญี่ปุ่น สาธารณรัฐเยอรมัน และประเทศไทยอังกฤษ

ในหัวข้อนี้จะทำการวิเคราะห์ในประเด็นต่างๆ โดยนำเสนอตามลำดับดังนี้คือ

6.1.1 ความหมายและความสัมพันธ์ของกฎหมายอาญา กับกฎหมายบังคับโทษจำคุก

6.1.2 กระบวนการยุติธรรมทางอาญา กับการบังคับโทษจำคุก

6.1.3 คำพิพากษาของศาลอาญา

6.1.4 การบริหารจัดการโทษ

6.1.1 ความหมายและความสัมพันธ์ของกฎหมายอาญา กับกฎหมายบังคับโทษในประเทศไทยญี่ปุ่น สาธารณรัฐเยอรมัน ประเทศไทยอังกฤษ และประเทศไทย พนว่า พิจารณาความหมายของ กฎหมายอาญาออกเป็น 2 ความหมาย กล่าวคือ

1) กฎหมายอาญาในความหมายของคน คือ กฎหมายอาญาสารบัญญัติ

2) กฎหมายอาญาในความหมายของกว้าง มีความหมายครอบคลุมกฎหมายอาญา 3 ลักษณะ คือกฎหมายอาญาสารบัญญัติหรือกฎหมายอาญา (Criminal Law) กฎหมายอาญาไว้ที่ สนับสนุน หรือ กฎหมายไว้ที่พิจารณาความอาญา (Criminal Procedure Law) และกฎหมายบังคับโทษ หรือกฎหมายราชทัณฑ์ (Penalty Law / Prison Law)

จะเห็นได้ว่า เมื่อพิเคราะห์ความหมายของกฎหมายอาญาอย่างกว้าง พนว่า กฎหมาย บังคับโทษหรือกฎหมายราชทัณฑ์ เป็นส่วนหนึ่งในความหมายของกฎหมายอาญา และเมื่อพิจารณา ระบบหรือกลไกการทำงานในการกิจของกฎหมายทั้ง 3 ลักษณะ มีความสัมพันธ์กัน pragduct นี้

ภาพที่ 6.1 แสดงวงจรความสัมพันธ์ของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาไทย

ด้วยความหมาย การกิจ หลักการและเหตุผลดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความหมายและ บทบาทความสำคัญและความจำเป็นของกฎหมายบังคับโทษ ที่มีผลต่อสังคมในการรักษาความสงบ

เรียนร้อย คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคล กฎหมายบังคับไทยที่ดึงต้องมีลักษณะที่เป็นเสรีนิยม มีความเป็นประชาธิปไตย กระทำเพื่อสังคม และตรวจสอบได้

“การบังคับไทยอาญา” เป็นมาตรการในการดำเนินการที่เกี่ยวกับไทยจำกัดและไทยหรือวิธีการเพื่อความปลอดภัยที่เป็นการจำกัดเสรีภาพของบุคคล การบังคับไทยจึงอยู่นอกกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กล่าวคือ การบังคับไทยจะต้องเป็นไปตาม “กฎหมายว่าด้วยการบังคับไทย” (Strafvollzugsrecht หรือ penal law หรือ prison law) ของประเทศไทยจึงได้แก่ พระราชนัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎหมายระหว่างประเทศอาศัยอำนาจแห่งพระราชนัญญัติดังกล่าว ตลอดทั้งบทบัญญัติในภาค 7 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา อันว่าด้วยการอภัยไทย เปลี่ยนไทยหนักเป็นไทยเบาและอภัยไทย²

6.1.2 กระบวนการยุติธรรมทางอาญา กับการบังคับไทยจำกัด กระบวนการยุติธรรมทางอาญาไทยเป็นการดำเนินคดีอาญา โดยรัฐเป็นผู้รับผิดชอบในการรักษาความสงบเรียบร้อย เป็นระบบการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐที่เป็นหลักเช่นเดียวกับ ประเทศไทยปัจุบัน สถาบันธารณะรัฐเยอรมนี เป็นการดำเนินคดีที่ไม่มีคู่ความ แต่เป็นการอำนาจความยุติธรรมโดยรัฐ พนักงานอัยการจึงไม่เป็นคู่ความโดยเนื้อหา องค์กรดำเนินคดีฝ่ายรัฐทุกองค์กรต้องร่วมมือกันในการตรวจสอบค้นหาความจริง ทุกฝ่ายจึงต้องระดมรือร้นในการตรวจสอบค้นหาความจริง องค์กรของรัฐต้องมีความเป็นภาวะวิสัย ปรากฏตามนิติสัมพันธ์ทางวิธีพิจารณาของการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐ เป็นนิติสัมพันธ์สองฝ่ายดังนี้

รัฐ <<<< ----- >>>> ผู้ถูกกล่าวหา
คดี (ผู้ต้องหา / จำเลย)
อัยการ (ตำรวจ) และอื่นๆ

ภาพที่ 6.2 นิติสัมพันธ์ทางวิธีพิจารณาของการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐ

ตามกฎหมายไทยปัจจุบัน รัฐไม่ได้ผูกขาดการดำเนินคดีอาญาไว้ หากแต่ผู้เดียวแต่ยังได้เปิดโอกาสให้ผู้เสียหายดำเนินคดีอาญาได้ด้วย การที่กฎหมายให้ผู้เสียหายมีอำนาจดำเนินคดีอาญาได้ก่อให้เกิดปัญหาหลายประการ เช่น การทึ่งฟ้องของผู้เสียหายซึ่งทำให้เกิด ne bis in idem การใช้กระบวนการยุติธรรมโดยมิชอบ ในการฟ้องคดีอาญาเพื่อเรียกເອງเงิน ในคดีความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค การใช้กระบวนการยุติธรรมโดยมิชอบกรณีความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณาในทางปฏิบัติ ทำให้ขัดกับหลัก ne bis in idem และทำให้เกิดความเสียหายต่อ “คดีของอัยการ”

² คอมิต ณ นคร ๗ (2547). กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. หน้า 46.

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่ากฎหมายวิธีสนับสนุนติด แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ชั้นกำหนดคดี และ ชั้นบังคับคดี

- ชั้นกำหนดคดี ในชั้นกำหนดคดีมีผลต่อการบังคับโทษจำคุกมาก เพราะในชั้นนี้ต้องมี การตรวจสอบความจริงแท้ให้ได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยกระทำความผิดจริงหรือไม่ ทั้งนี้ ถ้า การพิสูจน์ความจริงไม่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก็จะทำให้คันที่ไม่ได้กระทำความผิด อาจต้องรับโทษหรือคันที่กระทำความผิดอาจหลุดพ้นจากการกระบวนการยุติธรรมไปได้ สำหรับผู้ที่จะได้รับโทษควรได้รับโทษชนิดใดอัตราเท่าไร ทั้งนี้ในการตรวจสอบความจริงตามหลักการของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาแล้ว เกิดขึ้นตั้งแต่ชั้นเจ้าพนักงานตำรวจ ชั้นอัยการ และชั้นศาล ท้ายที่สุดศาลก็จะพิพากษาตามหลักการของศาล โดยทั่วไป คุณวัฒนาจะมีการอุทธรณ์คดีต่อไปได้ศาลในคดีอาญาซึ่งปกติจะมี 3 ชั้นศาล ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ จะทำหน้าที่เป็น “ศาลมารยา” ซึ่งพิจารณาข้อเท็จจริงให้ฟังเป็นที่ยุติและพิจารณาข้อกฎหมาย ศาลอุทธรณ์ จะทำหน้าที่เป็น “ศาลมหทวน” เนื่องในข้อกฎหมายนั้นจะทั้งศาลมีคำพิพากษานี้ที่สุด ใน “คำพิพากษา” จะให้ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย ตลอดทั้งเหตุผลในการลงโทษและเหตุผลในการเลือกใช้ประเภทของโทษ เหตุผลในการกำหนดโทษ ทั้งนี้คำพิพากษาของศาลมีผลต่อการพิจารณาชั้นกำหนดโทษไปสู่ชั้นบังคับโทษ

สำหรับประเทศไทยในชั้นกำหนดคดีจากการศึกษาพบว่า เป็นหลักการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐเป็นหลัก ระบบการตรวจสอบความจริง การค้นหาความจริงแท้ ต้องการความร่วมมือขององค์กรดำเนินคดีอาญาของรัฐทุกองค์กรในการตรวจสอบค้นหาความจริง ปรากฏว่าที่ปฏิบัติกันอยู่ยังมีข้อกพร่อง กล่าวคือในชั้นพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการ ยังไม่มีการดำเนินการไปในทางตรวจสอบความจริง ข้างต้นความร่วมมือกันในการตรวจสอบความจริงในชั้นก่อนฟ้อง ด้วยเหตุผลของกฎหมายและวัฒนธรรมองค์กรของทั้งสองฝ่าย หลักการมีว่าในชั้นพนักงานสอบสวน พิจารณาเพียงว่ามีผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษหรือไม่ “ข้อเท็จจริงพอนมีมูลของการกระทำความผิดหรือไม่” ส่วนในชั้นพนักงานอัยการก็พิจารณาว่า “คดีมีมูลความผิดพอฟ้องหรือไม่” โดยการคุยกับพยานหลักฐานว่ามีน้ำหนักพอฟ้องคดีได้หรือไม่ ถ้ามีน้ำหนักพยานหลักฐานน่าเชื่อได้ว่ามีการกระทำความผิด อัยการก็จะเสนอฟ้องคดีต่อศาลเลย สำหรับในชั้นศาลศาลไทยก็จะพิพากษาโดยพิจารณาจากข้อมูลต่างๆ และพยานหลักฐานที่มีการนำเสนอมา และศาลพิพากษาตามพยานหลักฐานที่มีการสืบพยานตามรูปแบบของกระบวนการพิจารณาคดีโดยเอกสาร หรือประชาชนที่เรียกว่า Cross Examination ที่ใช้ในประเทศอังกฤษเสียส่วนใหญ่ กล่าวคือศาลจะมีบทบาทเป็นเพียงผู้รับฟังข้อมูลแล้วพิพากษา ซึ่งไม่เป็นไปตามหลักการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐที่แท้จริง เมื่อมีการถามผู้พิพากษาว่าทำไว้ในจังหวะคดี เช่นนี้ คำตอบคือพิพากษาตามน้ำหนัก

พยานหลักฐานที่คู่ความนำมาเสนอ ถ้าตามค่อว่า สามารถยืนยันว่าเป็นความจริงที่ถูกต้องแท้จริง หรือไม่ ตอบว่าไม่ทราบ เพราะไม่ได้เห็นในเหตุการณ์พิเคราะห์และพิจารณาจากพยานหลักฐาน เท่านั้น ในความคิดเห็นของผู้เขียนเห็นว่าเรื่องดังที่หลักคิดก็ผิดแล้ว

- ขั้นบังคับคดี การดำเนินคดีอาญาขั้นบังคับคดีเมื่อศาลได้พิพากษากำหนดมาตรการบังคับทางอาญาในคดีใดและคำพิพากษาในคดีนั้นถึงที่สุดแล้ว ก็จะต้องมีการจัดการบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาอันถึงที่สุดแล้วนั้นต่อไป เว้นแต่จะได้มีการลดโทษ เปลี่ยนโทษ หรืออภัยโทษ หรืออื่นๆ ในประเทศภาคพื้นยุโรป เจ้าพนักงานบังคับคดีคือ “พนักงานอัยการ” แต่สำหรับประเทศไทยเป็น “ศาล” เป็นกระบวนการที่กระทำไปเพื่อให้มีการบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาถึงที่สุด

กระบวนการต่อจากขั้นบังคับคดีคือ การบังคับโทษในทางอาญา ซึ่งเป็นการดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากยาส่วนหนึ่งและการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการบังคับโทษอีกส่วนหนึ่งซึ่งจะได้กล่าวต่อไป

6.1.3 คำพิพากษาของศาลอาญา คำพิพากษาของศาลจะเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงการพิจารณาขั้นกำหนดโทษไปสู่ขั้นบังคับโทษในประเทศญี่ปุ่น สถาบันธารณะรัฐเยอรมนี และประเทศอังกฤษ ให้ความสำคัญต่อคำพิพากษาของศาลอย่างมาก เหตุผลในการบังคับโทษ ว่าทำในศาลจึงเลือกลงโทษประเทศนี้ และจำนวนเท่านี้ ผู้พิพากษาจะได้รับคำแนะนำในการกำหนดโทษ และจะเลือกลงโทษและกำหนดโทษที่มีเหตุผลเหมาะสม และสัมพันธ์กับแผนการบังคับโทษเป็นรายบุคคล ทำให้เจ้าพนักงานบังคับโทษสามารถดำเนินการบังคับโทษ ได้ตามความประสงค์ มีลักษณะเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ดังนั้น เหตุผลในการทำคำพิพากษาและเหตุผลในการลงโทษจึงต้องปราศจากในคำพิพากษาที่แสดงถึงฐานทางความคิดที่มีตระราก ข้อเท็จจริงต้องยุติและสิ้นสังสัยในทุกกรณี สามารถอธิบายให้สังคมเข้าใจได้อย่างถูกต้องชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ มิใช่แค่การผิดโดยชอบ พยานหลักฐานที่เสนอมาครบองค์ประกอบความผิดหรือไม่เท่านั้น คำพิพากษาของศาลที่มีประสิทธิภาพจึงต้องแสดงถึงความจริงแท้ที่ประจักษ์ อันเป็นผลจากการตรวจสอบความจริง โดยองค์กรทางกระบวนการยุติธรรมภาครัฐ และเหตุผลในการลงโทษและเหตุผลในการบังคับโทษ คำพิพากษาของศาลก็จะมีศักยภาพน่าเชื่อถือจากทุกฝ่ายในสังคม มีความศักดิ์สิทธิ์ในตัวเอง อันจะนำไปสู่การบังคับโทษที่มีทิศทาง กำหนดเวลา และแผนการบังคับโทษที่มีศักยภาพ งานในส่วนบังคับโทษก็จะสามารถทำงานให้เกิดผลได้จริง ตามวัตถุประสงค์ของการบังคับโทษตามที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 2

ในเรื่องนี้ท่านอาจารย์นัทชี จิตสว่าง³ ได้กล่าวไว้ว่าปัญหาที่สำคัญที่สุดของกระบวนการยุติธรรมในประเทศไทยในเวลานี้คือ การที่ไม่สามารถแยกปฎิบัติต่อ “ผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ร้ายหรืออาชญากร” กับ “ผู้กระทำผิดที่กระทำโดยพลังพลาด” ได้ด้วยระบบที่ไม่สมบูรณ์ ผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ร้ายหรืออาชญากร โดยสันดาน ได้รับการปฏิบัติหรือได้รับโทษที่ไม่แตกต่างจากผู้กระทำผิดโดยพลังผลอ และถือได้ว่าเรื่องนี้เป็นสาเหตุหลักของความล้มเหลวของกระบวนการยุติธรรมในประเทศไทย

ความไม่สมบูรณ์ของระบบดังกล่าว เป็นผลมาจากการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด ในเรื่อง “รูปแบบหรือวิธีการลงโทษ” ที่เน้นการใช้โทษแบบเดียวกันสำหรับความผิดแทนทุกประเภท และโดยเฉพาะกับผู้กระทำความผิดทั้งสองประเภทดังกล่าวข้างต้น กล่าวคือ ผู้กระทำผิดโดยสันดานที่เป็นผู้ร้ายกับผู้กระทำผิดโดยพลังพลาดในคดีเดือน้อย ได้รับโทษจำคุกเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ในเรื่อง “ระบบการกำหนดโทษ” ที่เน้นการพิจารณาจากความร้ายแรงของการกระทำโดยไม่ให้ความสำคัญต่อภูมิหลังของผู้กระทำความผิดเท่าที่ควร และในเรื่องของ “ระบบการลดโทษ” ที่ไม่มีการแยกความแตกต่างระหว่างผู้กระทำผิดโดยพลังพลาดกับผู้กระทำความผิดโดยสันดาน หรือผู้ร้ายมืออาชีพ

กฎหมายไทยเปิดโอกาสให้ผู้พิพากษาได้ใช้คุณลักษณะในการลงโทษ ค่อนข้างจะจำกัดมาก โดยเฉพาะคุณลักษณะในการเลือกใช้วิธีการลงโทษแบบต่างๆ หรือการใช้มาตรการเดี่ยวๆ ของไทย จำคุก เป็นผลให้มีการนำโทษจำคุกมาใช้เป็นจำนวนมาก แม้ในปัจจุบันจะมีการใช้มาตรการอื่น ลงอาญา โดยมีการคุณประพฤติเพิ่มมากขึ้น แต่โทษจำคุกที่ยังเป็นมาตรการที่ถูกนำมาใช้กันอย่างแพร่หลาย เพราะยังมีผู้กระทำผิดอีกเป็นจำนวนมากที่ไม่สมควรจะใช้โทษจำคุกที่เข้ามาในระบบเรือนจำ เพียงเพราะกฎหมายของไทยยังขาดมาตรการทางเลือกอื่นๆ โดยเฉพาะมาตรการกี่ควบคุมที่อยู่กึ่งกลางระหว่างการคุณประพฤติกับมาตรการจำคุกเพื่อมาตราการที่เป็นทางเลือกแทนการจำคุกอื่นๆ ที่มีอยู่ในขณะนี้ยังไม่ถูกนำมาใช้อย่างเต็มที่และ เพราะโทษจำคุกเป็นโทษยอดนิยมที่ง่ายต่อการนำมาใช้ปฏิบัติสำหรับคดีทุกประเภท เรือนจำจึงเป็นที่รวมของผู้กระทำผิดที่เป็นทั้งคนร้ายและคนที่พลังพลาด และเกิดปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ⁴ ไม่ว่าจะเป็นคดีเล็กคดีใหญ่ คดีค้ายาเสพติด หรือคดีเสพยาเสพติด คดีที่ศาลตัดสินเด็ดขาดแล้วหรือยัง ไม่เด็ดขาด จะถูกส่งเข้าเรือนจำเป็นส่วนใหญ่⁵ สถานการณ์ดังกล่าวก่อให้เกิดคำถามว่าขณะนี้เราใช้โทษจำคุกกันฟุ่มเฟือยไปหรือไม่ รวมถึง

³ นัทชี จิตสว่าง ช หลักทัณฑ์วิทยา. หน้า 192.

⁴ แหล่งเดิม หน้า 193.

⁵ แหล่งเดิม หน้า 195.

ใช้ไทยจำคุกเป็นเหมือนยาครอบจักรวาลที่ใช้รักษาโรคต่างๆ สารพัดโรคเหมือนกันหมดหรือไม่⁶ คำตอบคือ ไทยจำคุกไม่ใช่ “เป้าหมาย” ของการลงโทษและไม่ใช่ยาครอบจักรวาลที่จะใช้สำหรับผู้กระทำผิดทุกประเภท หากเป็น “วิธีการ” อย่างหนึ่งในการปฏิบัติต่อคนที่ทำผิด ซึ่งยังมีวิธีการอื่นๆ อีกหลายวิธี ตามแต่ลักษณะของความหนักเบาของคดีและลักษณะของผู้กระทำผิด⁷

ข้อมูลจากการสำรวจโดยการใช้แบบสอบถาม ปรากฏผลดังนี้

1) ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม

ประเด็นคำพิพากษาของศาลอาญาจำเป็นจะต้องมีรายละเอียด เหตุผลการให้ไทย และเหตุผลการใช้มาตรการแก้ไขผู้กระทำผิดคนนั้นๆ ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 90.9 แสดงว่าผู้ตอบส่วนใหญ่มีความต้องการให้คำพิพากษาของศาลอาญา มีรายละเอียดเหตุผลการลงโทษและเหตุผลการใช้มาตรการแก้ไขผู้กระทำผิดคนนั้น และให้ความสำคัญกับคุณภาพของการนำเสนอไปใช้ได้จริงของคำพิพากษา กองประกันคำพิพากษาที่มีรายละเอียดในเหตุผลการลงโทษและเหตุผลในการใช้มาตรการแก้ไขเพื่อผู้กระทำผิด ซึ่งจะทำให้กระบวนการยุติธรรมในชั้นตรวจสอบความจริงมีความเป็นเสรีนิยมและโปร่งใส ในระดับที่คนในสังคมสามารถตรวจสอบได้ในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย คำพิพากษาในประเทศญี่ปุ่น สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และประเทศไทย พบว่าคำพิพากษาของศาลมีรายละเอียดเหล่านี้ อย่างสมบูรณ์ เป็นผลทำให้ส่วนของการบังคับ ไทยจำคุกสามารถทำงานต่อเนื่องได้ และสามารถแก้ไขพฤตินิสัยให้แก่ผู้ที่กระทำความผิดตามวัตถุประสงค์ของการบังคับ ไทยได้จริง

ประเด็น ความจำเป็นที่ต้องมีระบบการสืบเสาะข้อมูลผู้กระทำความผิดเสนอศาล เพื่อให้ศาลใช้ประกอบการเลือกลงโทษและการกำหนดอัตราโทษกับผู้กระทำผิด ความคิดเห็นของผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 97.9 ความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่ามีความจำเป็นที่ต้องมีระบบการสืบเสาะข้อมูลของผู้กระทำความผิดเสนอศาลเพื่อให้ศาลใช้ประกอบการเลือกลงโทษ และการกำหนดอัตราโทษกับผู้กระทำผิด เพราะจะเป็นเครื่องช่วยทำให้ศาลได้ข้อมูลที่ครบถ้วน ทราบที่มาที่ไปของผู้กระทำความผิด เป็นพื้นฐานในการใช้สำหรับตัดสินใจเลือกลงโทษ และการกำหนดอัตราโทษกับผู้กระทำผิด อันจะช่วยให้เกิดความผิดพลาดในการเลือกลงโทษและการกำหนดอัตราโทษน้อยที่สุด และทำให้ได้ผลในการลงโทษผู้กระทำความผิดที่เหมาะสม บังคับ ไทย เสร็จแล้วกลับตัวกลับใจได้

ประเด็น การที่ประเทศไทยต้องมีการตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาการลงโทษเพื่อนำเสนอ ไทย จำนวน ไทย แนวทางการแก้ไขพฤติกรรมต่างๆ แก่ศาลอาญาที่อนุมัติพิพากษา ความคิดเห็น

⁶ แหล่งเดิม.

⁷ แหล่งเดิม. หน้า 197.

ของผู้ตอบคำถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 79.2 ความเห็นของผู้ตอบเห็นว่าศาลควรจะมีคณะกรรมการที่ปรึกษาการลงโทษ เพื่อนำเสนอไทย จำนวนไทย แนวทางการแก้ไขพุทธิกรรมต่างๆ แก่ศาลอาญา ก่อนมีคำพิพากษา เนื่องจากการที่ศาลมีคณะกรรมการที่ปรึกษาฯ นี้ จะทำให้ช่วยศาลในการที่จะตัดสินใจลงโทษผู้กระทำความผิดได้อย่างละเอียดรอบคอบมากยิ่งขึ้น บังช่วยเสริมในเหตุผลในการให้โทษนั้นๆ ว่าจะสามารถเป็นแนวทางในการแก้ไขพุทธิกรรมต่างๆ ของผู้กระทำความผิดได้

2) ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์

ประเด็น คำพิพากษาของศาลอาญา จำเป็นจะต้องมีรายละเอียดเหตุผลการให้โทษ และเหตุผลการใช้มาตรการแก้ไขผู้กระทำผิดคนนั้นๆ ความคิดเห็นของผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 87.0 จากค่าระดับคะแนนพนว่า เจ้าพนักงานราชทัณฑ์ที่เห็นเป็นการจำเป็นที่คำพิพากษาของศาลอาญา จำเป็นจะต้องมีรายละเอียด เหตุผลการให้โทษและเหตุผลการใช้มาตรการแก้ไขผู้กระทำผิดคนนั้นๆ เพราะคำพิพากษาเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้พนักงานราชทัณฑ์มีอำนาจในการจำกัดผู้ต้องขังได้ ในขณะเดียวกันคำพิพากษาระยะต่อไปนี้จะต้องมีรายละเอียด เหตุผลการให้โทษ และเหตุผลการใช้มาตรการแก้ไขผู้กระทำผิดคนนั้นๆ เพื่อกำหนดภารกิจที่พนักงานราชทัณฑ์ที่มีภารกิจ คำพิพากษาเป็นส่วนเชื่อมต่อของระบบตรวจสอบความจริงของศาลไปสู่การบังคับโทษที่ดี สิ่งนี้จะทำให้เกิดความสัมพันธ์ของทั้งสองส่วน เพราะในชั้นตรวจสอบความจริงในกระบวนการยุติธรรม จะทราบรายละเอียดต่างๆ ของผู้กระทำผิด ประวัติการกระทำต่างๆ อย่างดี แต่ในชั้นราชทัณฑ์นั้น ไม่ทราบที่มาที่ไปมาก่อน แต่รับบทบาทที่สำคัญในการแก้ไขเปลี่ยนแปลงผู้กระทำผิด ซึ่งในต่างประเทศพบว่าคำพิพากษาจะระบุภารกิจให้พนักงานราชทัณฑ์ดำเนินการ ศาลจะมีความรู้ในเรื่องของการบังคับโทษในโปรแกรมแก้ไขพุทธิโนสัยต่างๆ ตลอดทั้งให้เหตุผลในคำพิพากษาอย่างชัดเจน

ประเด็นความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องมีระบบการสืบเสาะข้อมูลผู้กระทำความผิด เสนอศาลเพื่อให้ศาลใช้ประกอบการเลือกลงโทษ และการกำหนดอัตราโทษกับผู้กระทำผิด ความคิดเห็นของผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 97.0 แสดงถึงว่าคำพิพากษาต้องชัดเจน มีเหตุผล จึงมีความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องมีระบบการสืบเสาะข้อมูลผู้กระทำความผิด เสนอศาล เพื่อให้ศาลใช้ประกอบการเลือกลงโทษ และการกำหนดอัตราโทษกับผู้กระทำผิด เป็นส่วนที่ทำให้คำพิพากษาของศาลเกิดความผิดพลาดน้อยที่สุดและมีความเหมาะสมสมถูกต้องมากที่สุดในการเลือกลงโทษและกำหนดโทษผู้กระทำความผิดที่ถูกต้องในส่วนนี้จะเป็นการช่วยพัฒนาการบังคับโทษที่สามารถแก้ไขผู้กระทำความผิดได้ถูกต้องตรงความจริงมาก ซึ่งนำมาใช้แล้วในประเทศไทย เป็นต้น กล่าวคือ เมื่อเรารู้ข้อมูลของผู้กระทำความผิดมากเท่าไร ศาลก็สามารถใช้ประกอบการเลือกลงโทษ ใช้ชั้นดูของโทษได้ถูกต้อง และการกำหนดอัตราโทษกับผู้กระทำผิดที่เหมาะสม

ประเด็นการที่ประเทศไทยต้องมีการตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาการลงโทษเพื่อเสนอแนะโทษ จำนวนโทษ แนวทางการแก้ไขพุทธิกรรมต่างๆ แก่ศาลอาญา ก่อนมีคำ ความคิดเห็นของผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 84.0 ในเรื่อง ไทยเป็นศาสดร์และศิลปอันเป็นที่ประจักษ์ในวงการของการบังคับ ไทยแล้วว่า มิใช่เฉพาะใช้กฎหมายเท่านั้น แต่ประกอบด้วยความรู้ ในศาสดร์อันๆ ด้วย ในประเทศไทยอังกฤษมีการตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาการลงโทษ เพื่อเสนอแนะโทษ จำนวนโทษ แนวทางการแก้ไขพุทธิกรรมต่างๆ แก่ศาลอาญา ก่อนมีคำพิพากษาซึ่งเป็นอีกมาตรการหนึ่งที่เสริมศักยภาพและช่วยตรวจสอบข้อมูลในการมีคำพิพากษาของศาล ได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลที่ได้จากความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ในข้อนี้

ประเด็น ความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องมีระบบการสืบเสาะข้อมูลของผู้กระทำความผิด เพื่อเป็นข้อมูลให้งานราชทัณฑ์วิเคราะห์วางแผนการแก้ไขผู้กระทำความผิดเป็นรายบุคคล ได้ ความคิดเห็นของผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 98.0 พนักงานราชทัณฑ์เห็นความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องมีระบบการสืบเสาะข้อมูลของผู้กระทำความผิด เพื่อใช้เป็นข้อมูลให้งานราชทัณฑ์ วิเคราะห์วางแผนการแก้ไขผู้กระทำความผิดเป็นรายบุคคล ได้ เนื่องจากข้อมูลของผู้กระทำความผิดเป็นสิ่งสำคัญในการวางแผนบังคับ ไทย ซึ่งแต่ละคนจะมีข้อมูลที่แตกต่างกัน การที่จะทำให้แผนการแก้ไขพุทธินิสัยประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์การบังคับ ไทย จึงจำเป็นต้องมีข้อมูลของผู้กระทำความผิดมาเป็นพื้นฐานในการคิดเป็นสำคัญ

ผลจากการศึกษาทำให้ทราบว่า คนส่วนใหญ่ในสังคมต้องการความถูกต้องและต้องการให้คำพิพากษาของศาล มีคุณภาพที่สัมพันธ์กับการบังคับ ไทย ได้จริง มีเหตุมีผลอันเป็นแนวทางที่จะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการบังคับ ไทย และมีความร่วมมือจากหน่วยต่างๆ ที่จะให้ข้อมูลแก่ ศาลในการตัดสินใจลง ไทย มิใช่ให้ศาลเป็นผู้พิจารณาพิพากษาแต่เพียงลำพัง ปรากฏการเข่นนี้ทำให้เห็นว่ากระบวนการยุติธรรมทางอาญา ไทย กำลังถูกสังคมเรียกร้องให้ต้องไปร่วม之力 ตรวจสอบได้ ภาคสังคมเริ่มที่จะเข้าใจและเริ่มที่จะขอเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และในกระบวนการขึ้น ต่างๆ ด้วย

6.1.4 การบริหารจัดการไทย ในประเทศไทยญี่ปุ่น สถาบันสาธารณะเยอรมนี และประเทศไทย อังกฤษ ต่างใช้นโยบายในการบริหารจัดการ ไทย ในชั้นกำหนด ไทย จะมีการนำมาตรการ Diversion กล่าวคือ มีการผันคดีออกจากกระบวนการยุติธรรม เช่น การละละการฟ้อง การต่อรองคำรับสารภาพ การใช้ไทยปรับ เป็นต้น โดยพยายามเลี่ยง ไทย จำกัดและทำการยกเลิกการจำกัดระยะเวลา สิ้น เพราะเป็นที่ประจักษ์แล้วว่าเกิดผลร้ายแก่ผู้ได้รับ ไทย จำกัดมาก

1) ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม

ประเด็น ควรลงโทษจำคุกระยะสั้นกับผู้กระทำความผิด ความคิดเห็นของผู้ตอบคำถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 25 ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 49.6 แสดงให้เห็นว่าระยะเวลาในการจำคุกมีผลต่อผู้ต้องขัง ในการจำคุกระยะสั้นเป็นประเด็นที่มีการกล่าวถึงมากกว่าให้ประโภชน์ในการบังคับโทษจำคุกหรือเป็นผลร้ายกันแน่ ซึ่งจากการศึกษาในเรื่องนี้ในประเทศไทยปัจจุบัน สถาบันสาธารณรัฐเยอรมันนีและประเทศอังกฤษ พบว่าเป็นผลร้ายแก่ผู้รับโทษมากกว่า ผลตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นไปในแนวทางเดียวกันที่ไม่เห็นด้วยในการใช้โทษจำคุกระยะสั้น จึงน่าจะเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขโทษจำคุกระยะสั้นตามประมวลกฎหมายอาญา และคุลพินิจของศาลในการพิจารณาการลงโทษระยะสั้น

ประเด็น ควรที่จะลงโทษจำคุกผู้กระทำผิดที่เป็นอาชญากรโดยอาชีพเป็นระยะเวลานานๆ ความคิดเห็นของผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 80.0 เห็นว่าควรลงโทษจำคุกผู้กระทำผิดที่เป็นอาชญากรโดยอาชีพเป็นระยะเวลานานๆ ผลที่ได้น่าจะมาจาก 2 ทางคือ ทางแรก ความคิดในการลงโทษให้สามอันเป็นการแก้แค้นทดแทน กองประกันเป็นการตัดโอกาสในการกระทำความผิดอันเป็นการคุ้นครองสังคมในระยะหนึ่ง ทางที่สองอาจมองว่าต้องใช้ระยะเวลานานในการใช้มาตรการบังคับโทษต่างๆ เพื่อแก้ไขพฤตินิสัยอาชญากรรมของอาชีพ เพื่อให้ผู้กระทำผิดสามารถดำเนินชีวิตอนาคต โดยจะไม่ไปกระทำความผิดซ้ำอีกและมีความรับผิดชอบต่อสังคม

ประเด็น การนำมาตรการเลี่ยงโทษจำคุกมาใช้แทนโทษจำคุกระยะสั้น ความคิดเห็นของผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 63.3 ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 22.1 ผู้ตอบซึ่งเป็นตัวแทนของกลุ่มอาชีพต่างๆ ต่างมีความคิดเห็นว่าการจำคุกระยะสั้นจะทำให้เกิดผลเสียมีผลกระทบหลายด้าน และมาตรการบังคับโทษยังไม่สามารถดำเนินการให้ผลได้ จึงควรมีการนำมาตรการเลี่ยงโทษจำคุกมาใช้แทนโทษจำคุกระยะสั้นในประเทศไทย

ประเด็น ควรที่จะจัดให้มีการลงโทษจำคุกเฉพาะในวันหยุดราชการแทนโทษจำคุกระยะสั้น ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 22.6 ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 54.6 ความคิดเห็นของผู้ตอบคำถามส่วนใหญ่ไม่สนับสนุนให้มีการลงโทษจำคุกเฉพาะในวันหยุดราชการซึ่งเรื่องนี้เป็นเรื่องที่ใช้ในบางประเทศในภาคพื้นยุโรปแต่เป็นเรื่องใหม่สำหรับสังคมไทย

ประเด็น การควบคุมกักขังผู้กระทำความผิดโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น สายลักษ์ที่มีวงจรที่สามารถควบคุมเขตพื้นที่ได้ เป็นต้น แทนโทษจำคุกระยะสั้นในเรื่องจำ ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 45.9 ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 35.0 ค่าคะแนนที่ได้แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของผู้ตอบคิดว่าสมควรให้มีการควบคุมกักขังผู้กระทำความผิด โดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น สายลักษ์ที่มีวงจรที่สามารถควบคุม

เบตพื้นที่ได้ เป็นต้น แทนไทยจำคุกระยะสั้น ในเรือนจำ เป็นการยืนยันในการเห็นผลเสียของการจำคุกระยะสั้น และเห็นด้วยกับการที่มีแนวทางในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ ซึ่งเป็นแนวทางที่ต่างประเทศนำมาใช้บ้างแล้ว

ประเด็น มาตรการในการลงโทษ โดยสังคม แทนไทยจำคุกระยะสั้น ความคิดเห็นของผู้ตอบคำถามเห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 51.7 ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 40.8 มาตรการในการลงโทษโดยสังคม เป็นเรื่องค่อนข้างใหม่ในสังคมไทยแต่มีการใช้อย่างแพร่หลายในต่างประเทศ เมื่อพิจารณาจากค่าระดับคะแนนพบว่ากว่า 50 เบอร์เซ็นต์ ที่เห็นชอบด้วยกับมาตรการนี้ เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่สามารถนำมาใช้แทนไทยจำคุกระยะสั้น ในประเทศไทยได้

ประเด็นความจำเป็นที่ต้องให้มีการเปิดโอกาสให้ภาคสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการบังคับโทษจำคุกในเรือนจำความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 74.2 ค่าระดับคะแนนค่อนข้างสูงมาก ที่เห็นความจำเป็นที่จะต้องให้มีการเปิดโอกาสให้ภาคสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการบังคับโทษจำคุกภายในเรือนจำ ซึ่งเป็นข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงความต้องการของคนในสังคมที่ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมหรือช่วยเหลือในการบังคับโทษในเรือนจำ กองประกันเป็นกลไกทางสังคมที่ตรวจสอบการทำงานของเรือนจำไปพร้อมๆ กัน

ประเด็น การใช้ระบบเรือนจำเอกชนในประเทศไทย ความคิดเห็นของผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 35.1 ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 43.4 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ค่อนข้างจะไม่เห็นด้วยในการนำระบบเรือนจำเอกชนมาใช้ในประเทศไทย สาเหตุอาจมาจากความคิดของคนในสังคมไทยเห็นว่า ในการดำเนินการเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาณั้น รัฐเท่านั้นควรเป็นผู้ดำเนินการ มิใช่เอกชน

2) ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานเรือนจำ

ประเด็น การนำมาตรการเดี่ยงโทษจำคุกมาใช้แทนโทษจำคุกระยะสั้น ความคิดเห็นของผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 83.0 ผู้ตอบเห็นว่าการจำคุกระยะสั้นเป็นผลเสียหลายอย่างกับคนที่รับโทษและเป็นภาระกับเรือนจำสมควรนำมาตรการเดี่ยงโทษจำคุกมาใช้แทนโทษจำคุกระยะสั้น จะไม่ทำให้เกิดผลเสียแก่บุคคลนั้นๆ ซึ่งแนวความคิดเห็นที่ได้นี้เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติของประเทศต่างๆ ที่มีการพัฒนาการบังคับโทษจำคุกจะพยายามหลีกเลี่ยงโทษจำคุกระยะสั้น เช่น ประเทศญี่ปุ่น สาธารณรัฐเยอรมนี เป็นต้น

ประเด็น การควบคุมกักขังผู้กระทำความผิด โดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น สายล็อกที่มีวงจรที่สามารถควบคุมเบตพื้นที่ได้ เป็นต้น แทนโทษจำคุกระยะสั้น ในเรือนจำ ความคิดเห็นของผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 83.0 เรื่องนี้เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่สืบเนื่องจากประเด็นแรก ที่พนักงานราชทัณฑ์เห็นว่า การควบคุมกักขังผู้กระทำความผิดโดยใช้อุปกรณ์

อิเล็กทรอนิกส์ เป็นทางเลือกหนึ่งที่สามารถนำมาใช้แทนโทยจำกุระบะสันได้ ผู้รับโทยจะไม่ถูกส่งตัวเข้าไปจำกุในเรือนจำก็จะไม่ก่อผลเสียอย่างใดๆ กับผู้รับโทย

ประเด็นการให้มีการลงโทยจำกุเฉพาะในวันหยุดราชการแทนโทยจำกุระบะสัน ความคิดเห็นของผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 54.0 ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 39.0 แสดงว่า เรื่องของการให้มีการลงโทยจำกุ เฉพาะในวันหยุดราชการ แทนโทยจำกุระบะสันเป็นเรื่องที่พนักงานราชทัณฑ์ผู้ตอบคำนว่าครึ่งที่เห็นชอบด้วย วิธีนี้มีในกฎหมายของประเทศไทยพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี เป็นต้น ผลที่ได้แสดงให้เห็นว่าพนักงานราชทัณฑ์มีความรู้ในเรื่องนี้ดีและเห็นว่าจะทำให้ศึกษาค้นคว้า เพราะอาจจะมีการนำมาใช้ในประเทศไทยได้ซึ่งเป็นมาตรการที่นำเสนอใจอกระเกหะหนึ่ง

ประเด็น มาตรการในการลงโทยโดยสังคม แทนโทยจำกุระบะสัน ความคิดเห็นของผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 72.0 ผลของแบบสอบถามเห็นว่า การใช้มาตรการในการลงโทยโดยสังคม แทนโทยจำกุระบะสันเป็นอีกมาตรการหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ได้ ซึ่งมาตรการนี้มีการนำมาใช้ในประเทศอังกฤษ ญี่ปุ่น เป็นต้น

ประเด็นความจำเป็นที่ต้องให้มีการเปิดโอกาสให้ภาคสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการบังคับโทยจำกุในเรือนจำ ความคิดเห็นของผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 86.0 พนักงานราชทัณฑ์มีความคิดเห็นว่า มีจำเป็นที่ต้องให้มีการเปิดโอกาสให้ภาคสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการบังคับโทยจำกุในเรือนจำ ด้วยสังคมเป็นกลไกสำคัญในการช่วยแก้ไขพื้นฟู การปรับเปลี่ยนพฤตินิสัย ในขณะที่ผู้รับโทยถูกจำกัดเสรีภาพอยู่ในเรือนจำ และมีส่วนสำคัญในการดำเนินชีวิตภายหลังการพ้นจากโทยแล้ว เรื่องนี้จากการศึกษาข้อมูลพบว่า ในประเทศไทยญี่ปุ่น ให้ภาคสังคมเข้ามามีบทบาทมากในการบังคับโทยจำกุ

ประเด็น การใช้ระบบเรือนจำเอกชนในประเทศไทย ความคิดเห็นของผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 44.0 ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 35.0 เห็นได้ว่า พนักงานราชทัณฑ์ไม่ถึง 50 เปอร์เซ็นต์ ที่เห็นว่าควรนำระบบเรือนจำเอกชนในประเทศไทยมาใช้เป็นเพียงร่องใหม่และประเทศไทยยังไม่เคยมีมาก่อน

- เป้าหมายในการลงโทยจำกุ จากการศึกษาพบว่าแนวคิดในการลงโทยจำกุเดิมมุ่งเน้นตามวัตถุประสงค์ของการลงโทย กล่าวคือมุ่งแก้แค้นทดแทน ข่มขู่ ตัดออกจากสังคม มากสู่ เป้าหมายของการบังคับโทยในแนวคิดใหม่ที่มุ่งเน้น เพื่อให้มีการดำเนินชีวิตอนาคตโดยปราศจากการกระทำความผิดและมีความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อเป็นการคุ้มครองสังคม ปรับปรุงแก้ไข บำบัด พฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย และคืนคนดีสู่สังคม ในรูปแบบที่มีการดำเนินการแบบสหศาสตร์

สรุปผลการวิเคราะห์ในส่วนของการบวนการยุติธรรมทางอาญาณั้น ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบวนการยุติธรรมเป็นลิ่งสำคัญมาก หากการบวนการยุติธรรมไม่สามารถ

พิสูจน์ความจริงแท้ได้ หรือในคดีความผิดเล็กน้อย หรือกรณีคดีที่ไม่สมควรเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ควรหลีกเลี่ยงการเข้าสู่กระบวนการคดีด้วยการผันคดีออก Diversion ด้วยกฎหมายที่และวิธีการต่างๆ ตามกฎหมาย เป็นการกรองคดีที่ไม่จำเป็นที่ต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมออกไป ส่วนหนึ่ง ก็จะเหลือส่วนที่จำเป็นที่ต้องดำเนินคดีในศาลให้พิพากษาลงโทษ ในชั้นศาลก็มี มาตรการและกลไกสำหรับใช้ในการบริหารคดีที่ไม่จำเป็นไม่ต้องเข้าสู่การบังคับคดี เช่น การรอการลงโทษ เป็นต้น ในชั้นศาลมีความสามารถกรองคดีที่ไม่ถึงระดับที่ต้องบังคับคดีไปได้อีกชั้นหนึ่ง ที่เหลือก็จะเป็นคดีที่มีความจำเป็นที่ต้องลงโทษอาญาจึงทำการพิพากษาลงโทษอาญาในประเทศต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นประเทศญี่ปุ่น สาธารณรัฐประชาชนจีน อังกฤษ และประเทศไทย กระบวนการทางกฎหมายและสังคมต้องการความโปร่งใส ตรวจสอบได้ เพราะจะนั้นการใช้คุลพินิจลงโทษโดยการเลือกประเภทของไทยทางอาญา ได้แก่ ประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ รินทรัพย์สิน และจำนวนโทษที่ลงแก่ผู้กระทำผิดซึ่งต้องมีเหตุผล กำหนดในคำพิพากษาว่า เพราะเหตุใดจึงเลือกใช้โทษชนิดนี้ จำนวนเท่านี้กับผู้กระทำความผิด ไทยและจำนวนโทษที่ลงแก่ผู้กระทำความผิดจะมีผลต่อบุคคลนั้นอย่างไร ในมิติของการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด อันจะเป็นผลโดยตรงให้บุคคลนั้นไม่กระทำความผิดซ้ำอีกในอนาคตและมีความรับผิดชอบต่อสังคมซึ่งจะทำให้สังคมเข้าใจและมีความเชื่อมั่นในเหตุผลของศาลอันจะยังให้เกิดความศักดิ์สิทธิ์และความยุติธรรมของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่ยังยืนสืบสาน ในประเทศญี่ปุ่น สาธารณรัฐประชาชนจีนนี้ ประเทศอังกฤษ มีการสร้างระบบและกลไกต่างๆ เพื่อช่วยศาลในการทำคำพิพากษาตามที่กล่าวมาแล้ว ทั้งนี้ก็เพื่อเป้าหมายที่ยังให้เกิดความศักดิ์สิทธิ์และความยุติธรรมของกระบวนการยุติธรรมที่ยังยืนสืบสาน และประชาชนมีความรู้สึกว่ากระบวนการยุติธรรมเป็นที่พึงที่ดี การที่คำพิพากษาของศาลมีเหตุผลในการลงโทษอย่างชัดเจน มีผลต่อการบังคับโทษจำคุกอย่างมาก เพราะจะaley จะถูกนำตัวไปจำคุกได้ก็ด้วยอำนาจจากคำพิพากษาของศาล เวลาส่งตัวไปศาลต้องมีหมายอาญา เป็นหมายจำคุกส่งตัวเสนอ มีฉบับนี้เจ้าพนักงานราชทัณฑ์จะไม่รับตัวเข้าเรือนจำ เรือนจำไม่ทราบความเป็นมา ความชั่ว ข้อเท็จจริงอันเป็นรายละเอียด ในทางปฏิบัติก็ต้องมานับหนึ่งใหม่ในการดำเนินการบังคับโทษจำคุกกับผู้ต้องขังคนนั้นซึ่งคนที่ทราบข้อมูลเหล่านี้คือสุดคือคนในกระบวนการตรวจสอบความจริงแท้โดยเฉพาะศาล เพราะศาลถ้าไม่รู้ความจริงแท้ลงโทษจำเลยไม่ได้ ดังนี้เหตุผลในการลงโทษในคำพิพากษา ศาลในประเทศญี่ปุ่น สาธารณรัฐประชาชนจีนนี้ ประเทศอังกฤษ จะให้ความพิถีพิถันในการอธิบายเหตุผล และศาลก็มีความรู้ดีในเรื่องของการบังคับโทษในเรือนจำด้วย ว่าความชั่วร้ายด้านนี้ควรจะจำคุกกี่ปี ผู้พิพากษารู้ว่าผู้ต้องโทษจะต้องเข้าโปรแกรมบังคับโทษอะไรบ้าง ในระยะเวลาที่รับโทษนั้นๆ และที่สุดแล้วผู้รับโทษจะต้องไม่กระทำความผิดซ้ำอีกในอนาคตและมีความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นการคืนคนดีสู่สังคม เป็นความรับผิดชอบของคำพิพากษา

สำหรับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทย จึงต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไข เพื่อขับให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างแท้จริง เพื่อนำคุณที่กระทำผิดจริงรับโทษ โดยเฉพาะการบังคับโทษจำคุกของกระบวนการยุติธรรมในชั้นตรวจสอบความจริง มีความสำคัญ มากรวมตลอดทั้งเหตุผลต่างๆ ในคำพิพากษาในการเลือกใช้โทษจำคุกอย่างมั่นใจว่า สิ่งที่ศาลตัดสินไปแล้วในที่สุดหลังจากที่ผู้กระทำผิดรับโทษนั้นแล้ว ผู้รับโทษจะต้องไม่กระทำการผิดซ้ำอีกในอนาคตและมีความรับผิดชอบต่อสังคม อันเป็นหลักประกันความศักดิ์สิทธิ์ของคำพิพากษาของศาลอาญา

6.2 การศึกษาเปรียบเทียบมาตรฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติต่อนักโทษ Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners กับการบังคับโทษในประเทศไทย

ในส่วนนี้ได้กำหนดหัวข้อเพื่อนำเสนอเรียงลำดับดังต่อไปนี้คือ

6.2.1 หลักการ เจตนาณ์ และแนวทางบังคับใช้กฎหมายบังคับโทษจำคุก

6.2.2 การควบคุมนักโทษในเรือนจำ

6.2.3 สิทธิของผู้ต้องโทษจำคุก

6.2.4 เจ้าพนักงาน และบทบาทอำนวยหน้าที่ของเจ้าพนักงาน

6.2.5 การบำบัดแก้ไขพื้นฟู

6.2.6 ความสัมพันธ์กับสังคมและการคุ้มครองหลังการพ้นโทษ

6.2.1 หลักการ เจตนาณ์ และแนวทางบังคับใช้กฎหมายบังคับโทษจำคุก ปรากฏตามหัวข้อต่อไปนี้

6.2.1.1 แนวทางการบังคับใช้และการแสดงถึงเจตนาณ์ของกฎหมายบังคับโทษจำคุก

6.2.1.2 กฎที่ใช้เฉพาะกับกรณีพิเศษนักโทษที่ต้องโทษจำคุกตามคำพิพากษา

6.2.1.1 แนวทางการบังคับใช้และการแสดงถึงเจตนาณ์ของกฎหมายบังคับโทษจำคุก

6.2.1.1 แนวทางการบังคับใช้และการแสดงถึงเจตนาณ์ของกฎหมายบังคับโทษจำคุก

1) มาตรฐานองค์กรสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง บัญญัติเป็นมาตรฐานไว้ในข้อ 6 ข้อ 56 ถึงข้อ 64 สรุปความดังต่อไปนี้

“กฎหมายต่างๆ ที่ต้องใช้อย่างเสมอภาคปราศจากการเลือกปฏิบัติ เพราะเหตุใดในเรื่องเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดทางการเมือง หรือความคิดเห็นอื่นๆ กำหนด

ทางชาติหรือสังคม สถานะทางทรัพย์สิน ภานุคหรืออื่นใด ห้ามทิ้งสิ่น และต้องให้ความเห็นชอบต่อความเชื่อทางศาสนาของนักไทย”

“พึงเป็นที่ตระหนักว่า ไทยจำคุกและมาตรการอื่นที่เกี่ยวเนื่องนั้นเป็นไทยที่หนักอยู่แล้วในแต่ที่ว่า เป็นการทำให้ผู้กระทำความผิดต้องถูกแยกออกจากโลกภายนอก โดยเป็นการจำกัดอิสรภาพและเสรีภาพของผู้นั้น ดังนั้นระบบราชทัณฑ์จึงไม่ควรจะไปเพิ่มความทุกข์ให้แก่นักไทยในเรือนจำหนักขึ้น ไปกว่าโดยสภาพของไทยจำคุกนั้นอีก เว้นแต่ในกรณีของการคัดแยกประเภทของนักไทย โดยชอบธรรมหรือเพื่อรักษาประโยชน์บุคคล”⁸

- วัตถุประสงค์และความชอบธรรมของไทยจำคุกหรือมาตรการลงโทษอื่น คือ เพื่อคุ้มครองสังคมให้ปลอดภัยที่สุดจากอาชญากรรม ซึ่งวัตถุประสงค์นี้บรรลุผลได้ก็ต่อเมื่อไทยจำคุกนั้นสามารถจะทำให้ผู้กระทำความผิดได้รับการพื้นฟูทัศนคติใหม่มากที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ เพื่อให้เป็นผู้ที่มีความตั้งใจ และสามารถที่จะดำรงชีวิตในทางที่ควรพ่อกฎหมายบ้านเมือง และช่วยเหลือคนเองได้มีกลับคืนสู่สังคมแล้ว⁹

- เรือนจำพึงนำเอาการดำเนินการและรูปแบบของการช่วยเหลือทุกอย่างที่เหมาะสม ทั้งในด้านการแก้ไขเยาวชน การศึกษา การอบรมทางคุณธรรมและทางจิตวิญญาณมาใช้ ตลอดจนจัดให้มีการช่วยเหลือเชิงแก้ไขเยาวชนนักไทยให้เหมาะสมกับความต้องการของนักไทยรายบุคคลด้วย¹⁰

- ระเบียบข้อบังคับของเรือนจำต้องเป็นไปเพื่อลดความแตกต่างระหว่างชีวิตในเรือนจำกับชีวิตที่เป็นอิสระนั้น หากความแตกต่างนี้เป็นผลลบต่อความรับผิดชอบของนักไทย หรือลดทอนความเห็นพ้องความเห็นด้วยกัน ความเห็นด้วยกันนักไทย ให้เหมาะสมกับความต้องการของนักไทย¹¹

- ก่อนที่จะถึงกำหนดเวลาพ้นโทษ ทางเรือนจำต้องจัดมาตรการที่จำเป็น รองรับเพื่อให้นักไทยนั้นได้กลับคืนสู่สังคม จะต้องมีกระบวนการกรอก่อนปล่อยตัวที่จัดในเรือนจำ หรือสถานที่คุุนขังอื่นที่เหมาะสมหรือการปล่อยตัวไปภายใต้การควบคุมดูแลซึ่งการควบคุมดูแลนี้ ไม่ควรที่จะมอบหมายให้ตำรวจเข้ามารักษาการ หากแต่พึงอาศัยความร่วมมือจากภาคสังคม¹²

- การนำบัดแก้ในนักไทยจะต้องไม่เป็นการตัดขาดนักไทยออกจากชุมชน หากแต่ต้องให้นักไทยได้มีความสัมพันธ์กับชุมชนทางเรือนจำกรณีข้อมูลรายชื่อของหน่วยงานใน

⁸ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักไทย ข้อ 6.

⁹ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักไทย ข้อ 56-57.

¹⁰ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักไทย ข้อ 58.

¹¹ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักไทย ข้อ 59.

¹² มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักไทย ข้อ 60 (1).

¹³ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักไทย ข้อ 60 (2).

ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับงานบำบัดพื้นฟูไว้เพื่อช่วยเหลือในการบำบัดพื้นฟูทางสังคมแก่นักโทษ มีการประสานงานกับทุกองค์กรที่มีผู้ทำงานด้านสังคมเกี่ยวกับการดูแลและพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักโทษ ครอบครัวของนักโทษหน่วยงานที่บำเพ็ญประโยชน์ทางสังคม ทุกขั้นตอนกระบวนการมีมาตรการดูแลเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมาย กำหนดโทษตามคำพิพากษา สิทธิประโยชน์สวัสดิภาพทางสังคม และประโยชน์ทางสังคมอื่นๆ ของนักโทษให้มากที่สุด¹⁴

- การบริการด้านการแพทย์ พึงต้องให้เป็นไปในลักษณะของการตรวจ และรักษาอาการเจ็บป่วยของนักโทษทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ หรือความบกพร่องอื่นที่อาจกระทบต่อการบำบัดพื้นฟูนักโทษ การเยียวยา การผ่าตัดและการบำบัดทางจิตที่จำเป็น¹⁵

- กรณีเพื่อผลของการรักษา จำเป็นที่จะต้องแยกรักษานักโทษเป็นรายบุคคล และในกรณีที่มีนักโทษที่ป่วยเป็นโรคอย่างเดียวกันหลายคน และจำเป็นต้องได้รับการบำบัดรักษาเฉพาะด้านกีวาร์ที่เรือนจำจะคัดแยกให้ไปอยู่ที่สถานบำบัดรักษาเฉพาะด้านนี้ มาตรการรักษาความปลอดภัยของสถานบำบัดเฉพาะด้านแต่ละประเภทอาจมีระดับความเข้มงวดแตกต่างกัน ได้ตามความเหมาะสมและจำเป็น เช่น กรณีเรือนจำปิด ซึ่งจัดไว้ให้แก่นักโทษชั้นดีที่ไม่มีเหตุจะต้องหลบหนีนั้น อาจเน้นไปที่การส่งเสริมการฝึกฝนวินัยของตนเองมากกว่าการป้องกันการหลบหนี โดยอาจจัดสภาพแวดล้อมที่เน้นหนักไปที่การบำบัดแก้ไขสำหรับนักโทษประเภทนี้โดยเฉพาะ เป็นต้น¹⁶

- จำนวนนักโทษในเรือนจำปิดแต่ละแห่งจะต้องมีไม่นักจนเกินไป เพราะอาจทำให้การบำบัดแก้ไขนักโทษในรายบุคคลไม่ได้ผล โดยทั่วไปแล้วเรือนจำปิดแต่ละแห่งควรมีนักโทษไม่เกิน 500 คน และสำหรับเรือนจำปิดควรมีนักโทษน้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้¹⁷ ในทางกลับกันการมีเรือนจำขนาดเล็กมากแต่กลับไม่มีสาธารณูปการที่เพียงพออยู่om ไม่เป็นลักษณะที่พึงประสงค์¹⁸

- การบำบัดแก้ไขนักโทษไม่สิ้นสุดลงเมื่อนักโทษได้รับการปล่อยตัว หากแต่หน่วยงานทั้งของทางราชการและเอกชนควรติดตามดูแลนักโทษอย่างมีประสิทธิภาพหลังการพ้นโทษนี้ด้วย เพื่อคัดปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นแก่นักโทษและเพื่อประโยชน์ในการบำบัดพื้นฟูทางสังคมแก่นักโทษนั้น¹⁹"

¹⁴ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 61.

¹⁵ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 62.

¹⁶ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 60 (1), (2).

¹⁷ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 63 (3).

¹⁸ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 64 (4).

¹⁹ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 64.

2) กฎหมายบังคับไทยในต่างประเทศ ในส่วนของแนวทางในการบังคับใช้กับ

ผู้ต้องขัง ผลจากการศึกษากฎหมายบังคับไทยในต่างประเทศได้แก่ ประเทศไทยญี่ปุ่น สาธารณรัฐประชาชนจีน และประเทศไทยอังกฤษ ในส่วนของบทบัญญัติโดยตรงที่กล่าวถึง “ต้องใช้อัยการเป็นภาคปราบคดีการเดือกดูบัญชีเพราะเหตุในเรื่องเชื้อชาติ” ไม่ปรากฏในกฎหมายบังคับไทย พนบบทบัญญัติที่กล่าวถึงเฉพาะในส่วนของ “เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดทางการเมือง หรือความคิดเห็นอื่นๆ ดำเนินคดีทางชาติหรือสังคม สถานะทางทรัพย์สิน ดำเนินคดีหรืออื่นใด ห้ามทั้งสิ้น และต้องให้ความเห็นชอบต่อความเชื่อทางศาสนาของนักโทษ” ซึ่งกล่าวไว้ในเนื้อหาสาระของกฎหมายแต่โดยสภาพของการปฏิบัติทุกชาติที่ปกครองระบอบประชาธิปไตยมักจะปฏิบัติไปในแนวทางนี้ ทั้งสิ้นแต่จะปรากฏในรัฐธรรมนูญของประเทศต่างๆ เช่น ประเทศไทยญี่ปุ่น สาธารณรัฐประชาชนจีน และประเทศไทยอังกฤษ เป็นต้น

ในส่วนของการแสดงถึงเจตนาณัฐของกฎหมายบังคับไทยจำกัด กฎหมายของสาธารณรัฐประชาชนจีน มีบทบัญญัติกำหนดด้วยประสาท เพื่อจะแสดงถึงเจตนาณัฐของกระบวนการบริหารจัดการเรื่องจำเลยเดียวกับ กฎหมายฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติต่อนักโทษของสหประชาชาติในมาตรา 2 และมาตรา 3 ภารกิจของการบังคับไทยจำกัด มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. ผู้ต้องขังต้องสามารถที่จะดำเนินชีวิตในอนาคตต่อไป โดยปราศจากความผิดอาญาอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม

2. การบังคับไทยจำกัดต้องตอบสนองการคุ้มครองสาธารณะในการกระทำการใดๆ ในส่วนที่มีผลต่อสังคม

3. การดำเนินชีวิตของบุคคลในการบังคับไทย ต้องให้เป็นไปตามปกติธรรมชาติให้มากที่สุดเท่าที่สามารถจะทำได้

4. ผลร้ายทั้งหลายจากการสูญเสียเสรีภาพจะต้องหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดขึ้น

5. การบังคับไทยจัดต้องกระทำเพื่อช่วยเหลือให้ผู้ต้องขังสามารถกลับมาใช้ชีวิตที่มีเสรีภาพต่อไปได้

ประเทศไทยญี่ปุ่น มีการใช้แผนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังอย่างเป็นรูปธรรม เป้าหมาย ต้องการกระตุนให้ผู้ต้องขังมีความพยายามในการฟื้นฟูแก้ไขพฤตินิสัยด้วยตนเอง ที่เป็นการปรับปรุงตัวด้วยตัวเองเพื่อใช้ชีวิตปกติในสังคมเมื่อพ้นโทษต่อไปได้ ความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังดูจากการจำแนกตั้งแต่ระยะเวลาเริ่มแรกที่จำกัดไปจนถึงระยะเวลาลิ้นสุดการจำกัดพิจารณาจากพื้นฐานความประพฤติที่ค่อยๆ เปลี่ยนแปลงดีขึ้น โดยปราศจากการบังคับ ตั้งอยู่บนหลักความอิสระ ทำให้ผู้ต้องขังปรับเปลี่ยนชีวิตเพื่ออยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมได้มีคุณค่าและมีความรับผิดชอบต่อการดำเนินชีวิตในสังคมต่อไปได้ด้วยตนเอง

ระบบการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง และต้องเลือกแผนการบังคับโทษที่เห็นว่า เหมาะสมสำหรับผู้ต้องขังแต่ละคน ในคุณสมบัติของ เพศ ชาช หญิง อุปนิสัย ปัญหา ตลอดทั้งการ ที่ผู้ต้องขังต้องมีส่วนร่วมหรือต้องให้ความร่วมมือในแผนการบังคับโทษนั้น

สำหรับกฎหมายของ ประเทศไทย ไม่ปรากฏทบทวนถัดจากแจ้งในเรื่อง วัตถุประสงค์หรือการกิจของกฎหมายบังคับโทษหรือในลักษณะของคำแนะนำ แต่จะเขียนวิธี ปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกันนี้ บทบัญญัติต่างๆ มีเป้าหมายไปในทิศทางของการบังคับโทษ

ในประเทศไทย ความรับผิดชอบในการบังคับโทษทางอาญาในเรือนจำคือ การสร้างบรรยายกาศที่สร้างสรรค์ให้กับผู้ต้องขังที่ส่งเสริมให้มีการปรับตัวได้ให้เหมาะสม เพื่อ สามารถกลับสู่สังคมในอนาคต ผู้ต้องโทษถูกพิทักษ์และมีการกระตุ้นให้รู้สำนึกรักด้วยตัวของตัวเอง การถูกแยกออกจากสังคมปกติไปยังเรือนจำ ต้องเพื่อการปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำความผิดที่มีความ เป็นไปได้เท่านั้นและเพื่อความปลอดภัยตามพฤติกรรมของแต่ละบุคคลเพื่อเตรียมความพร้อมใน การปล่อยตัวผู้กระทำความผิดกลับสู่สังคม และมีการช่วยเหลืออย่างดีเมื่อออกจากเรือนจำ การปล่อยตัวไปแล้ว

3) พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ไม่ปรากฏ บทบัญญัติที่มีข้อความในการนำมาใช้อย่างชัดเจนและมีสภาพการปฏิบัติเช่นเดียวกันที่ปรากฏใน ต่างประเทศ แต่จะมีปรากฏในมาตรา 30 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย²⁰

ส่วนบทบัญญัติที่แสดงถึง เป้าหมายของกฎหมายบังคับโทษจ้าคุก ไม่ปรากฏ บทบัญญัติที่กล่าวถึงวัตถุประสงค์อันเป็นแนวปฏิบัติหรือการกิจของกฎหมายบังคับโทษ ไม่มีการ กำหนดเป้าหมายในทางปฏิบัติลงเป็นบทบัญญัติชัดเจนตามแนวทางของมาตรฐานขั้นต่ำฯ แต่ ในทางบริหารจัดการพบในแผนปฏิบัติงาน แนวนโยบายของกรมราชทัณฑ์ ของเรือนจำ แต่ไม่มี ปรากฏเป็นบทบัญญัติในทางกฎหมาย

4) แนวทางการปฏิบัติของประเทศไทยในปัจจุบัน ผู้ต้องขังชาวต่างชาติได้รับ การปฏิบัติอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกันกับผู้ต้องขังในประเทศไทย ในมิติของกฎหมายและใน ขณะเดียวกันถ้ามีฐานะเป็นผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาทางสถานทูตของประเทศไทยนั้นๆ ก็จะเข้ามาช่วย คุ้มครองเป็นพิเศษในทางคดีอีกด้วย ในเรื่องของภาษา ศาสนา ความคิดเห็นต่างๆ กำหนดทางชาติและ สังคม สถานะทางทรัพย์สิน ทางปฏิบัติของประเทศไทยให้อิสระแก่ผู้ต้องขัง และปฏิบัติอย่างเสมอ ภาคภัยได้ครอบของกฎหมายรัฐธรรมนูญ

²⁰ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 30.

สำหรับในเรื่องเป้าหมายของกฎหมายบังคับไทยจำคุกจะปรากฏเป็นแนวโน้มนายอันเป็นยุทธศาสตร์ในการปฏิบัติงาน เช่น “ปักครองด้วยใจ แก้ไขด้วยปัญญา” “คืนคนดีสู่สังคม” “เรือนจำเรือนธรรม” เป็นต้น

จุดอ่อน กือ

- ไม่มีบทบัญญัติเป็นกฎหมายออกแบบอย่างชัดเจนอันเป็นการกำหนดภารกิจในทางปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเดียวกันออกแบบอย่างชัดเจนอันเป็นการกำหนดภารกิจในทางปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเดียวกันออกแบบอย่างชัดเจนอันเป็นการกำหนดภารกิจในทางปฏิบัติ เรือนจำใหม่ผู้บริหารมีความคิดก้าวหน้าเข้าใจเรื่องนี้ดี กับบริหารจัดการเชิงนโยบายในเรือนจำแต่บางเรือนจำไม่ทำ เพราะไม่ใช่หน้าที่หรือทำเป็นพิเศษตามโอกาสก็ได้
- วัฒนธรรมหรือบริบทของสังคมราชการไทย มักจะเปลี่ยนแปลงไปตามผู้บริหาร ผู้บริหารใหม่มักไม่ดำเนินการตามแนวทางนโยบายของคนเก่า คนใหม่มารับงานบริหารมักไม่สืบสานแนวคิดที่ดีๆ ต่อไป คนใหม่มาถึงเริ่มใหม่ นับหนึ่งใหม่ การระบุในกฎหมายจึงเป็นการกำหนดเป้าหมายและทิศทางที่เหมือนกัน และเป็นพันธกิจที่ต้องดำเนินการทุกเรือนจำ

5) บริบทของสังคมไทยในการบังคับโทษจำคุกจากผลที่ได้จากการออกแบบสอบสวน เรือนจำได้มีการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังอย่างเท่าเทียมกัน และเคราะห์ในความเชื่อทางศาสนาของผู้ต้องขังทุกคน และมีการปฏิบัติกิจในทางศาสนาด้วย การดำเนินการต่างๆ เป็นไปตามแนวทางมาตรฐานขึ้นตัวๆ ผลของการสำรวจความคิดเห็นพบว่า

- ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม ภาพรวมความคิดเห็นของผู้ต้องบุคคล พบปฏิกริยาในทางความคิดที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมกล่าวคือในอดีตการบังคับโทษจำคุกมุ่งเน้นและให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์ของการลงโทษมาก กือ เน้นการแก้แค้นทดแทน การบ่มเพ็ญ ความทารุณ โหดร้าย และไม่คำนึงถึงผลกระทบภายหลังจากผู้กระทำความผิดได้พ้นโทษออกแบบกลุ่มนักโทษผู้เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการทางความคิดและความต้องการในเชิงสร้างสรรค์หรือเชิงบวก เป็นไปตามแนวทางของวัตถุประสงค์ของการบังคับโทษอย่างเห็นได้ชัด คะแนนระดับความคิดเห็นที่เห็นด้วยและให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์ที่ว่า การบังคับโทษจำคุกต้องการทำให้ผู้กระทำความผิดสามารถดำรงชีวิตอนาคต โดยจะไม่ไปกระทำความผิดซ้ำอีกและมีความรับผิดชอบต่อสังคม การบังคับโทษจำคุกเป็นไปเพื่อการคุ้มครองสังคม การบังคับโทษจำคุกเป็นไปเพื่อเป็นการปรับปรุงแก้ไขบำบัดฟื้นฟูพฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย การบังคับโทษจำคุกเป็นไปตามหลักการคืนคนดีสู่สังคม ทิศทางของความคิดเป็นเข้มทิศที่ชี้ให้เห็นถึง สิ่งที่ต้องขยายผลในทาง หลักการ กฎหมาย และการปฏิบัติ ในการบังคับโทษจำคุก ต่อๆไป ในมุมมองใหม่ของผู้ที่เกี่ยวข้อง

2. ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ ผลของการตอบแบบสอบถามในข้อนี้ ค่าระดับคะแนนที่ได้แสดงให้เห็นได้ว่าการราชทัณฑ์ของไทย สามารถสร้างบุคลากรให้มีความคิดเห็นในการบังคับไทยจำคุกมีพัฒนาการที่ปลูกฝังความคิดของผู้ปฏิบัติที่มุ่งสู่การบังคับไทยที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันน่าจะยังให้เกิดผลในทางปฏิบัติได้จริงเพื่อการพัฒนาคนที่ทำงานด้านนี้สำคัญมากเป็นอันดับที่หนึ่ง ราชการสามารถสร้างหรือปลูกฝังแนวความคิดพื้นฐานที่สำคัญ และเป็นสำคัญในการบังคับไทยจำคุกให้เกิดขึ้นกับบุคลากร ให้มีทัศนคติไปในทิศทางของวัตถุประสงค์ของการบังคับไทย ได้อย่างมีศักยภาพอันได้แก่

- การลงโทษจำคุกเป็นไปเพื่อการปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำผิดและคืนคนดีสู่สังคม
- การบังคับโทษจำคุกเป็นไปเพื่อให้มีการดำรงชีวิตอนาคตโดยปราศจาก การกระทำความผิดและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
- การบังคับโทษจำคุกเป็นไปเพื่อเป็นการคุ้มครองสังคม
- การบังคับโทษจำคุก เป็นไปเพื่อเป็นการปรับปรุงแก้ไข บำบัดฟื้นฟู พฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย

เมื่อสามารถทำให้ผู้ปฏิบัติเข้าใจแนวคิดทฤษฎีที่เป็นมาตรฐานสากลไป ในทางเดียวกันได้แล้ว ถือว่าเป็นการปฏิรูปทางความคิด การทำให้เป็นผลได้จริงเป็นสิ่งที่ไม่ยาก หากปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องมีความพร้อมกันจะทำให้เกิดผลได้ตามเป้าหมายของการบังคับโทษจำคุก

๖) ประมวลผลการวิเคราะห์ แนวทางในการบังคับใช้กับผู้ต้องขัง ไม่ปรากฏในกฎหมายบังคับไทยของ ประเทศไทย ล้วนเป็นภาระณรัฐธรรมนูญของประเทศต่างๆ ที่กล่าวมาเนื่องจากประเทศ ก่อประกันในทางปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักการและแนวทางของกฎหมายบังคับไทยเป็นไปตามข้อกำหนด มาตรฐานขั้นต่ำ

ในการกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการบังคับโทษ ในลักษณะนี้ เป็นประโยชน์มากในอันที่จะยังให้ผู้ปฏิบัติงานที่มีอยู่ทั่วประเทศ และมีตำแหน่งงานตลอดทั้งชุมชน ทางการศึกษาที่แตกต่างกัน ได้รับทราบทิศทางแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตรงกันและเห็นแนวทางในการบังคับโทษเพื่อผลสำเร็จอย่างไรร่วมกัน เมื่อกำหนดตามแนววัตถุประสงค์ของการบังคับโทษ แล้ว ก็จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามผู้บริหารที่มีการหมุนเวียนตำแหน่งตามวาระ กับทั้งขึ้นเป็น การแสดงชุดยืนที่ชัดเจนและเป็นมาตรฐานสากลด้วย

กล่าวโดยสรุปบทัญญัติกฎหมายของไทยไม่มีเรื่องนี้ แต่พนในทางปฏิบัติ ที่เป็นไปตามแนวโน้มที่ไปในทิศทางตามมาตรฐานขั้นต่ำส่วนนี้เท่านั้น ดังนั้น เพื่อความถูกต้อง

ขัดเจนและเป็นการยกระดับให้เท่ากันมาตรฐาน จึงควรมีการระบุวัตถุประสงค์ในการบังคับไทยลงไว้ในส่วนแรกของพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ไทย กฎหมายไทย ไม่มีบัญญัติไว้ แต่ทางปฏิบัติเป็นไปตามแนวทางของมาตรฐานขึ้นต่อไป จึงต้องทำการแปลงนโยบายและการปฏิบัติงานให้เป็นบทบัญญัติกฎหมาย

6.2.1.2 กฎที่ใช้เฉพาะกับกรณีพิเศษนักไทยที่ต้องไทยจำคุกตามคำพิพากษา

1) มาตรฐานองค์การสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ประภูมิ
เนื้อหาคือ เรื่องจำเป็นนำเอกสารดำเนินการและรูปแบบของการช่วยเหลือทุกอย่างที่เหมาะสม ทั้งในด้านการแก้ไขเยียวยา การศึกษา อบรมทางคุณธรรมและทางจิตวิญญาณมาใช้ ตลอดจนจัดให้มีการช่วยเหลือเชิงแก้ไขเยียวยานักไทยให้เหมาะสมกับความต้องการของนักไทยรายบุคคลด้วย²¹

การนำบัดดี้แก้ไขนักไทยยังไม่สิ้นสุดลงเมื่อนักไทยได้รับการปล่อยตัวไป หากแต่หน่วยงานทั้งของทางราชการและเอกชนควรติดตามดูแลนักไทยอย่างมีประสิทธิภาพ ภายหลังการพ้นโทษนั้นด้วย เพื่อลดปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นแก่นักไทยและเพื่อประโยชน์ในการนำบัดดี้ฟื้นฟูทางสังคมแก่นักไทยนั้น²²

ระเบียบข้อบังคับของเรือนจำจะต้องเป็นไป เพื่อลดความแตกต่างระหว่างชีวิตในเรือนจำกับชีวิตที่เป็นอิสระนั้น หากความแตกต่างนั้นเป็นผลลบต่อกลไนต์ของนักไทยหรือลดทอนความเคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักไทย²³

ก่อนที่จะถึงกำหนดเวลาพ้นโทษ ทางเรือนจำจะต้องจัดมาตรการที่จำเป็นรองรับเพื่อให้นักไทยนั้นได้กลับคืนสู่สังคม จะต้องมีกระบวนการก่อนปล่อยตัวที่จัดในเรือนจำ หรือสถานที่คุุมขังอื่นที่เหมาะสม หรือการปล่อยตัวไปภายใต้การควบคุมคุ้มครอง ซึ่งการควบคุมคุ้มครองนี้ไม่ควรที่จะมอบหมายให้ตำรวจเข้ามายัดการ หากแต่พึงอาศัยความร่วมมือจากภาคสังคม²⁴

การนำบัดดี้แก้ไขนักไทยจะต้องไม่เป็นการตัดขาดนักไทยออกจากชุมชน หากแต่ต้องให้นักไทยได้มีความสัมพันธ์กับชุมชน ทุกเรือนจำควรมีข้อมูลรายชื่อของหน่วยงานในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับงานนำบัดดี้ฟื้นฟูเพื่อช่วยเหลือในการนำบัดดี้ฟื้นฟูทางสังคมแก่นักไทย มีการประสานงานกับทุกองค์กรที่มีผู้ทำงานด้านสังคมเกี่ยวกับการคุ้มครอง และพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักไทย ครอบครัวของนักไทยหน่วยงานที่นำไปร่วมมือ ประโยชน์ทางสังคม ทุกขั้นตอนควรมี

²¹ มาตรฐานขึ้นต่อไปในการปฏิบัติต่อนักไทย ข้อ 59.

²² มาตรฐานขึ้นต่อไปในการปฏิบัติต่อนักไทย ข้อ 64.

²³ มาตรฐานขึ้นต่อไปในการปฏิบัติต่อนักไทย ข้อ 60 (1).

²⁴ มาตรฐานขึ้นต่อไปในการปฏิบัติต่อนักไทย ข้อ 60 (2).

มาตรการคูดเลเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมาย กำหนดโดยตามคำพิพากษา สิทธิประโยชน์ สวัสดิภาพทางสังคม และประโยชน์ทางสังคมอื่นๆ ของนักโทษให้มากที่สุด²⁵

เรื่องจำกัดแห่งอาจจัดให้มีระบบการให้สิทธิพิเศษตามสมควรแก่นักโทษ แยกตามประเภทของนักโทษและประเภทของการบำบัดแก้ไขนั้นได้ ทั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อที่จะให้กำลังใจแก่นักโทษที่มีความประพฤติดีกับเพื่อส่งเสริมการพัฒนาความรับผิดชอบ ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือของนักโทษในการบำบัดแก้ไขนั้น²⁶

2) กฎหมายบังคับไทยในต่างประเทศ ประเทศญี่ปุ่น ในกว่า 10 ปีที่ผ่านมาใน การบังคับไทยจำกัดนั้น ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องของการป้องกันยังการกระทำผิดในทางอาญา ส่วนการแก้ແกັນທດแทนตามวัตถุประสงค์ของการลงโทษยังคงมีอยู่ไม่เปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด และนับตั้งแต่มีการจัดระบบราชทัณฑ์ในปี 1933 เป้าหมายและทิศทางของงานราชทัณฑ์มีการ พัฒนาดีขึ้น และให้ความสำคัญกับการกลับคืนสู่สังคมของผู้กระทำผิดเป็นหลัก โดยมีส่วนที่เป็น สาระสำคัญสองส่วนอยู่ร่วมกันคือ วัตถุประสงค์ของการลงโทษและเป้าหมายของการบังคับไทย ทางอาญา รัฐบาลญี่ปุ่นได้ออกกฎหมายเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง โดยเฉพาะกล่าวคือ The Offenders Rehabilitation Law The Juvenile Training School Law Ordinance for Prisoner's Progressive Treatment The Law For Aftercare of Discharged Offenders The Law for Probationary Supervision of Persons under Suspension of Execution of Sentence

ในญี่ปุ่นมีการนำมาตราการให้สิทธิพิเศษหรือรางวัลกับผู้ต้องขังที่ประพฤติดี ได้แก่ การพักการลงโทษ การลดวันต้องโทษ และการอภัยโทษ

ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี การกิจของ การบังคับไทยจำกัด มี สาระสำคัญคือ ผู้ต้องขังต้องสามารถที่จะดำเนินชีวิตในอนาคตต่อไป โดยปราศจากความผิดอาญา อย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม การบังคับไทยจำกัดต้องตอบสนองการคุ้มครองสาธารณะในการ กระทำการผิดในต่อๆ ไปด้วย การดำเนินชีวิตของบุคคลในการบังคับไทย ต้องให้เป็นไปตามปกติ ธรรมชาติให้มากที่สุดเท่าที่สามารถจะทำได้ ผลร้ายทั้งหลายจากการสูญเสียเสรีภาพจะต้องหลีกเลี่ยง ไม่ให้เกิดขึ้น การบังคับไทยจึงต้องกระทำการเพื่อช่วยเหลือให้ผู้ต้องขัง สามารถกลับมาใช้ชีวิตที่มี เสรีภาพต่อไปได้ปกติ เนื้อหาของกฎหมายจะคุ้มครองและประกันสิทธิของผู้ต้องขัง มีความเป็น เสรีนิยม ความเป็นประชาธิปไตย และโปร่งใสตรวจสอบได้ มุ่งเน้นการแก้ไข เปลี่ยนแปลง การ ฟื้นฟูผู้กระทำผิด

²⁵ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 61.

²⁶ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 70.

ในประเทศไทยก็ตามและเวลาลักษณะของกฎหมายเป็นไปในทางให้การคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องขังมากแยกบัญญัติเป็นเรื่องๆ ไป ภาคสังคมจะมีบทบาทมากทึ้งในเรื่องจำและการช่วยเหลือภายหลังการปล่อยตัวมีแนวทางปฏิบัติประกูลในสรุประยงานของคณะกรรมการตรวจสอบเรือนจำ²⁷ เกี่ยวกับความรับผิดชอบในการบังคับโทษทางอาญาในเรือนจำดังนี้

1. การสร้างบรรยายกาศที่สร้างสรรค์ให้กับผู้ต้องขังที่ส่งเสริมให้มีการปรับตัวได้ให้เหมาะสม เพื่อสามารถกลับสู่สังคมในอนาคต

2. ผู้ต้องโทษถูกพิทักษ์และมีการกระตุ้นให้รู้สำนึกด้วยตัวของตัวเอง

3. การถูกแยกออกจากสังคมปกติไปยังเรือนจำ ต้องเพื่อการปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำความผิดที่มีความเป็นไปได้เท่านั้นและเพื่อความปลอดภัย ตามพฤติกรรมของแต่ละบุคคล

4. เพื่อเตรียมความพร้อมในการปล่อยตัวผู้กระทำความผิดกลับสู่สังคม และมีการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องภายหลังจากการปล่อยตัวไปแล้ว

3) พระราชบัญญัติราชกันท์ พ.ศ.2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ไม่ประกูลบทบัญญัติของกฎหมายทึ้งหมอดอย่างชัดเจนเหมือนมาตรฐานขึ้นต่ำฯ อย่างเช่นของประเทศไทยสหพันธ์สาธารณรัฐเยอร์มนี พบในบางเรื่อง เช่น การศึกษา การอบรม การนับถือศาสนา แต่มีประกูลชัดในแนวโน้มนายและทิศทางในการปฏิบัติงาน สำหรับในเรื่องสิทธิประโยชน์ต่างๆ กฎหมายก็บัญญัติให้แก่นักโทษ เช่น สิทธิในการลา การพักการลงโทษ การลดวันต้องโทษ การอภัยโทษ หรือสิทธิอื่นๆ

4) แนวทางการปฏิบัติของประเทศไทยในปัจจุบัน ได้มีการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการแก้ไขกับผู้กระทำความผิดก่อนกลับเข้าสู่สังคม โดยให้การศึกษาอบรมทางจิตใจ และวิชีปฎิบัติเป็นรายบุคคล เรือนจำในประเทศไทยส่วนใหญ่ได้เน้นการปฏิบัติกิจกรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการฝึกอาชีพ การให้การศึกษา และการอบรมทางจิตใจ อย่างไรก็ตาม มาตรการปฏิบัติกับผู้ต้องขังรายบุคคลในประเทศไทย ไม่อาจทำได้ เนื่องจากปริมาณผู้ต้องขังมีมาก

นอกเหนือจากเรื่องเสรีภพแล้ว สภาพความเป็นอยู่ของผู้ต้องขังโดยทั่วไป เช่น อาหาร น้ำสะอาด ที่นอน การรักษาพยาบาล อาชีพ การศึกษา การพักผ่อน การออกกำลังกาย เเล่นกีฬา ไม่มีความแตกต่างจากบุคคลภายนอกเรือนจำ การดูแลชีวิตความเป็นอยู่ของผู้ต้องขังมีผู้รักษาพยาบาลท่านบอกว่าถ้าเปรียบเทียบกันแล้ว สำหรับบุคคลภายนอกเรือนจำคนที่มีฐานะยากจน อาจมีมาตรฐานหรือคุณภาพชีวิตที่ต่ำกว่าคนที่ติดคุกเสียด้วยซ้ำไป

กฎหมายและทางปฏิบัติ มีหลักเกณฑ์ในการเตรียมการปลดปล่อยและการคุ้มประพุติในระหว่างการพักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษ เพื่อปล่อยผู้ต้องขังสู่สังคมก่อนครบ

²⁷ The report of the Committee of Inquiry into the United Kingdom Prison Services.

กำหนดโดยตามคำพิพากษายกได้เงื่อนไขการคุณประพฤติ ดูแลโดยงานของกรมคุณประพฤติ ทำให้มีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพของสังคมภายนอกได้ก่อนพ้นไทยอย่างแท้จริง

ความสัมพันธ์ของเรือนจำกับชุมชนทางเรือนจำส่วนใหญ่ได้พยาบาลให้กับสังคมเข้ามาช่วยเหลือในการบำบัดมากขึ้น ไม่ว่าในรูปของกลุ่มนักศึกษา สมาคม มูลนิธิ หรือมหาวิทยาลัยต่างๆ ที่พัฒนาความร่วมมือกัน

กฎหมายกำหนดไว้ชัดเจนในการตอบแทนการปฏิบัติตามผู้ต้องขัง โดยมีการจัดชั้นของผู้ต้องขังเป็นตัวกำหนด อาจได้แก่ การอภัยโทษ การลดโทษตามชั้น การลากลับบ้าน การพักการลงโทษ การลดวันต้องโทษ การเยี่ยม การพบญาติ เป็นต้น สิทธิเหล่านี้เรือนจำทุกแห่งในประเทศไทยดำเนินการเหมือนกันอยู่แล้ว

5) บริบทของสังคมไทยในการบังคับโทษจำกัดจากผลที่ได้จากการออกแบบสอนสาม

1. ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม ประเด็นความจำเป็นที่ต้องให้มีการเปิดโอกาสให้ภาคสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการบังคับโทษจำกัดในเรือนจำ ความคิดเห็นของผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 74.2 ค่าระดับคะแนนค่อนข้างสูงที่เห็นความจำเป็น ที่ต้องให้มีการเปิดโอกาสให้ภาคสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการบังคับโทษจำกัดในเรือนจำ เพื่อลดการตัดขาดจากสังคมทำให้ความรู้สึกของผู้ต้องโทษยังผูกพันกับสังคมภายนอกลดความรู้สึกที่แตกต่าง

ประเด็นประเทศไทยต้องมีการติดตามและประเมินผลผู้ต้องขังภายหลังการปล่อยตัว นั้นความคิดเห็นของผู้ตอบคำถาม ที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 99.2 ผู้ตอบแบบสอบถามเกือบร้อยเปอร์เซ็นต์ต้องการให้มีการติดตามและประเมินผลผู้ต้องขังภายหลังการปล่อยตัว

ประเด็นความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องมีกฎหมายว่าด้วยการแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำความผิด ความคิดเห็นของผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งคิดเป็นร้อยละ 94.6 ค่าระดับคะแนนที่ได้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับประเทศไทยที่มีการพัฒนาซึ่งให้ความสำคัญกับการบังคับโทษจำกัด ที่นุ่งแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำความผิด

ประเด็นความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องมีระบบหรือมาตรฐานในการจะช่วยเหลือผู้กระทำความผิดภายหลังการปล่อยตัวโดยความร่วมมือของภาครัฐและภาคสังคม ความคิดเห็นของผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 95 ข้อนี้เป็นอีกประเด็นหนึ่ง ที่มีค่าระดับคะแนนที่ได้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับประเทศไทยที่มีการพัฒนาและให้ความสำคัญกับการบังคับโทษจำกัด ในส่วนของผู้ต้องขังที่พ้นโทษแล้ว

ประเด็น การยอมรับและการให้ความช่วยเหลือจากการครอบครัวและสิ่งแวดล้อมในชุมชนของผู้กระทำการพิเศษต่อผู้ต้องขังที่พ้นโทษจำคุกมาแล้วไม่ไปกระทำการพิเศษอีก ความคิดเห็นของผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 96.7 แสดงถึงสิ่งสำคัญที่ช่วยให้ผู้พ้นโทษสามารถแก้ไขพฤตินิสัยกลับตัวกลับใจเป็นอย่างมากทั้งในขณะรับโทษอยู่ในเรือนจำและภายหลังการพ้นโทษ คือการให้ความช่วยเหลือจากการครอบครัวและสิ่งแวดล้อมในชุมชน

2. ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์

ประเด็นการลงโทษจำคุกเพื่อการปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำการพิเศษและคืนคนคดสู่สังคม ความคิดเห็นของผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 97.0 กล่าวคือ พนักงานราชทัณฑ์เห็นไปในทิศทางที่ว่าการลงโทษจำคุกเป็นไปเพื่อการแก้ไขผู้กระทำการพิเศษและคืนคนคดสู่สังคม

ประเด็น การลงโทษจำคุกเพื่อเป็นการตัดโอกาสในการกระทำความผิด ความคิดเห็นของผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 95.0 แสดงให้เห็นว่าพนักงานราชทัณฑ์ส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าการลงโทษจำคุกเพื่อเป็นการตัดโอกาสในการกระทำความผิด

ประเด็น การบังคับโทษจำคุกเป็นไปเพื่อให้มีการดำรงชีวิตอนาคตโดยปราศจากการกระทำความผิดและมีความรับผิดชอบต่อสังคม ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 86.0 ผลที่ได้จากการตอบของพนักงานราชทัณฑ์แสดงความคิดเห็นสัมพันธ์กับปฏิกริยาทางความคิดของผู้ปฏิบัติงาน

ประเด็นการบังคับโทษจำคุกเป็นไปเพื่อเป็นการคุ้มครองสังคม ความคิดเห็นของผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 98.0 ผลที่ได้แสดงให้เห็นว่า พนักงานราชทัณฑ์ตระหนักรู้ว่างานราชทัณฑ์มีผลต่อสังคมมากถ้าสามารถทำให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลแล้วการบังคับโทษจำคุกจะเป็นไปเพื่อเป็นการคุ้มครองสังคม

ประเด็นความรับผิดชอบในงานราชทัณฑ์มีผลต่อสังคมสูงผู้ตอบเห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 97 แสดงให้เห็นว่าพนักงานราชทัณฑ์มีความเข้าใจถึงการกิจหน้าที่ในการรับผิดชอบในงานราชทัณฑ์ที่มีผลต่อสังคมสูงมาก ซึ่งแสดงให้เห็นพื้นฐานทางความคิดที่สำคัญ

ประเด็นการบังคับโทษจำคุกเป็นไปเพื่อเป็นการปรับปรุงแก้ไข บำบัดฟื้นฟู พฤติกรรมที่พิเศษหมาย ความคิดเห็นของผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 96.0 พนักงานราชทัณฑ์ผู้ตอบให้ผลการตอบที่ชี้ให้เห็นถึงความเข้าใจในการบังคับโทษจำคุกเป็นไปเพื่อการปรับปรุงแก้ไข บำบัดฟื้นฟู พฤติกรรมที่พิเศษหมาย แสดงถึงศักยภาพของบุคลากรที่มีภารกิจในการบังคับโทษจำคุกที่เข้าใจภารหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี

ประเด็นประสิทธิภาพในการแก้ไขพื้นฟูผู้ต้องขังทั่วไปความคิดเห็นของผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยแต่ไม่เห็นด้วยอ่อนยิ่งร้อยละ 97 พนักงานราชทัณฑ์มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมดี

ประเด็นการพื้นฟูผู้ต้องขังรายบุคคล ความคิดเห็นของผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอ่อนยิ่งร้อยละ 91 เห็นว่าการพื้นฟูผู้ต้องขังรายบุคคลมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมาก

ประเด็นการพื้นฟูผู้ต้องขังเป็นกลุ่ม ความคิดเห็นของผู้ตอบเห็นด้วยและเห็นด้วยอ่อนยิ่งร้อยละ 97 เป็นการพื้นฟูผู้ต้องขังที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอีกวิธีหนึ่ง

ประเด็นการศึกษาอบรมผู้ต้องขัง ความคิดเห็นของผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอ่อนยิ่งร้อยละ 96 แสดงว่าเป็นมาตรการหนึ่งที่ทำให้การแก้ไขพื้นฟูพฤตินิสัยผู้ต้องขังเปลี่ยนแปลงดีขึ้น ถือว่าเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเด็นความจำเป็นที่ต้องให้มีการเปิดโอกาสให้ภาคสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการบังคับโทษจำคุกในเรือนจำ ความคิดเห็นของผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอ่อนยิ่งร้อยละ 86.0 แสดงให้เห็นว่ามีจำเป็นที่ต้องให้มีการเปิดโอกาสให้ภาคสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการบังคับโทษจำคุกในเรือนจำ ด้วยสังคมเป็นกลไกสำคัญในการช่วยแก้ไขพื้นฟู การปรับเปลี่ยนพฤตินิสัย ในขณะที่ผู้รับโทษถูกจำกัดเสรีภาพอยู่ในเรือนจำและมีส่วนสำคัญในการดำเนินชีวิตภายหลังการพ้นจากโทษ

ประเด็นความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องมีกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำความผิด ความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องมีกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำความผิด เพราะกฎหมายจะเป็นสิ่งที่กำหนดกฎหมายที่ต่างๆ ที่ชัดเจนสื่อสารเป็นลายลักษณ์อักษร และสร้างกฎหมายที่เป็นมาตรฐานเดียวกันในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด ได้อย่างถูกต้องตรงกัน

ประเด็นความจำเป็นที่ต้องมีระบบหรือมาตรการช่วยเหลือผู้กระทำผิดภายหลังการปล่อยตัวโดยความร่วมมือของภาครัฐและภาคสังคม ความคิดเห็นของผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอ่อนยิ่งร้อยละ 97.0 พนักงานราชทัณฑ์มองเห็นความจำเป็นในการที่ประเทศไทยต้องมีระบบหรือมาตรการช่วยเหลือผู้กระทำผิดภายหลังการปล่อยตัวโดยความร่วมมือของภาครัฐและภาคสังคม

ประเด็น ความจำเป็นที่ต้องมีการติดตามและประเมินผลผู้ต้องขัง ภายหลังการปล่อยตัว ความคิดเห็นของผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอ่อนยิ่งร้อยละ 98 พนักงานราชทัณฑ์เห็นชอบกับการมีระบบการติดตามและประเมินผลผู้ต้องขังภายหลังการปล่อยตัวแล้ว เป็นการวัดประสิทธิภาพของงานบังคับโทษว่ามีผลหรือไม่อย่างไร และอาจให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ ด้วย

ประเด็นการปล่อยและพักรถลงไทยตามกฎหมาย ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างร้อยละ 93 พนักงานราชทัณฑ์เห็นว่าการปล่อยและพักรถลงไทยตามกฎหมาย เป็นสิ่งที่เมื่อเป็นไปตามกฎหมายที่ของกฎหมายแล้วเป็นประโยชน์ต่อผู้ต้องขังเองหรือภาครัฐที่สามารถลดภาระลง ลดปริมาณผู้ต้องขังลงได้

ประเด็น การพักรถลงไทย ผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างถึงร้อยละ 96 แสดงถึงประสิทธิภาพของการนำมาใช้ได้เป็นอย่างดี

ประเด็นการลดคดวันต้องไทย ความคิดเห็นของผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างร้อยละ 96 เป็นมาตรการที่มีประสิทธิภาพมากในการหนุนนำในการนำมาใช้ในการฟื้นฟูผู้กระทำความผิด

ประเด็นการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคเอกชน ผู้ตอบเห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างร้อยละ 90 พบว่าภาคเอกชนมีส่วนสำคัญในการช่วยแก้ไขพฤตินิสัย ทั้งในระหว่างที่ผู้ต้องขังอยู่ในเรือนจำและช่วยเหลือเมื่อพ้นโทษ มีผลทำให้ผู้พ้นโทษไม่ไปกระทำความผิดซ้ำอีก

3. ความคิดเห็นของผู้ต้องขัง ประเด็นผู้ต้องขังมีโอกาสเข้าร่วมโปรแกรมพิเศษต่างๆ ที่เรือนจำจัดให้อย่างเหมาะสม ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างร้อยละ 85 เป็นผลมาจากการที่กรมราชทัณฑ์มีแนวทางให้เรือนจำพยายามจัดโปรแกรมพิเศษต่างๆ ในเรือนจำและให้โอกาสผู้ต้องขังได้เข้าร่วมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เช่น การกีฬา การปฏิบัติธรรม ชุมชนบำบัด คณตรี เป็นต้น เป็นผลให้ผู้ต้องขังมีความคิดเห็นว่าตนได้เข้าโปรแกรมพิเศษต่างๆ อย่างเหมาะสมแล้ว

ประเด็น ผู้ต้องขังมีโอกาสได้สิทธิลดคดวันต้องไทยอย่างเหมาะสม ผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างร้อยละ 80 แสดงถึงประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน

ประเด็น ผู้ต้องขังมีโอกาสได้สิทธิพักรถลงไทยอย่างเหมาะสม ผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างร้อยละ 76 เป็นไปในทางเดียวกันกับมาตรการในการลดคดวันต้องไทย

ประเด็น ผู้ต้องขังมีโอกาสได้สิทธิในการอภัยโทษอย่างเหมาะสม ผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างร้อยละ 85 เพราะการอภัยโทษเป็นสิ่งที่ผู้ต้องขังต้องการ

ประเด็น ผู้ต้องขังมีโอกาสได้สิทธิในการเลื่อนชั้นอย่างเหมาะสม ผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างร้อยละ 94 ผลที่ได้แสดงให้เห็นถึงความพอใจของเกณฑ์ในการได้สิทธิในการเลื่อนชั้น ซึ่งมีความชัดเจนในบทบัญญัติของกฎหมายและทางปฏิบัติ

สรุป ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม เห็นด้วยกับการที่ต้องเปิดโอกาสให้ภาคสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการบังคับโทษจำคุก และต้องมีการติดตาม

และประเมินผลผู้ต้องขังภายหลังการปล่อยตัวประเทศไทยมีความจำเป็นต้องมีกฎหมายว่าด้วยการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำการช่อมีระบบหรือมาตรการช่วยเหลือผู้กระทำการช่อมีความพิเศษภายหลังการปล่อยตัวที่เกิดขึ้น บนความร่วมมือของภาครัฐและภาคสังคม ที่ควรให้การยอมรับและการให้ความช่วยเหลือจากครอบครัว และสิ่งแวดล้อมในชุมชน ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่งานราชทัณฑ์ เห็นด้วยกับหลักการที่ว่า การลงโทษจำคุกเป็นไปเพื่อการปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำการช่อมีความต่อเนื่องและคืนคนดีสู่สังคม และเพื่อเป็นการตัดโอกาสในการกระทำการช่อมีความพิเศษ

๖) ประมวลผลการวิเคราะห์ ในส่วนนี้จึงปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำฯ ได้แต่เพียงบางส่วน กรณีถ้ามองเนื้อหาสาระของกฎหมายจะพบเพียงบางส่วน แต่ถ้าดูทางปฏิบัติพบว่าได้มีการดำเนินการไปในทิศทางของมาตรฐานขั้นต่ำฯ แล้ว เรือนจำในประเทศไทย ส่วนใหญ่สามารถปฏิบัติได้ตามข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำฯ

ประเทศไทย เช่น ญี่ปุ่น อังกฤษ เป็นต้น ที่ใช้กฎหมายเป็นแกนสำคัญในการมีระบบหรือมาตรการช่วยเหลือผู้กระทำการช่อมีความร่วมมือของภาครัฐและภาคสังคม เพราะเป็นที่พิสูจน์แล้วว่าผลการบังคับโทษจะประสบความสำเร็จวัตถุประสงค์ของการบังคับโทษหรือไม่ มิใช่เฉพาะการดำเนินการในเรือนจำทั้งสถานที่นั้น แต่จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับความร่วมมือจากภาคสังคมในการช่วยเหลือผู้พ้นโทษภายหลังการปล่อยความร่วมมือของรัฐและภาคสังคมจึงเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งในการกลับเข้าสู่สังคมของผู้พ้นโทษจำคุก

สภาพครอบครัวและสิ่งแวดล้อมในชุมชน ของผู้กระทำการช่อมีผลต่อผู้ต้องขังที่พ้นโทษจำคุกคนที่พ้นโทษส่วนใหญ่มักจะกลับภูมิลำเนาเดิมเพื่อขออาศัยอยู่กับบิดามารดาญาติพี่น้องเป็นลำดับแรกที่ผู้พ้นโทษมักจะทำ ดังนั้น ถ้าเขากลับไปมาจากครอบครัวและชุมชน การลูกจีนยืนด้วยขาของตัวเองหรือการเริ่มชีวิตใหม่ที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการบังคับโทษจำคุก ก็จะเกิดขึ้นได้ยาก ครอบครัวจึงเป็นปัจจัยสำคัญทั้งในระหว่างรับโทษในเรือนจำ และในการเริ่มต้นชีวิตใหม่ของผู้พ้นโทษ

6.2.2 การควบคุมนักโทษในเรือนจำ pragmatism หัวข้อต่อไปนี้

6.2.2.1 การจำแนกประเภทนักโทษ การคัดแยกนักโทษ การลงโทษเบี้ยน การให้ข้อมูลแก่นักโทษ

6.2.2.2 วินัยและการลงโทษ

6.2.2.3 เครื่องพันธนาการ

6.2.2.1 การจำแนกประเภทนักไทย การคัดแยกนักไทย การลงทะเบียน การให้ข้อมูลแก่นักไทย

1) มาตรฐานองค์การสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง “กำหนดให้ต้องจำแนกตามเพศ ชาย หญิง โดยแยกเรือนจำหรือแยกแคน อาชีพ ประวัติการกระทำความผิด เหตุผลในการต้องโทษ และความจำเป็นในการปรับปรุงแก้ไข ผู้คุมขังระหว่างคดีต้องแยกจากนักไทยเด็กขาด นักไทยคดีแพ่งต้องแยกกับนักไทยคดีอาญา นักไทยเยาวชนต้องแยกจากนักไทยผู้ใหญ่²⁸

การจำแนกประเภทของนักไทยและการคัดแยกนักไทยรายบุคคล วัตถุประสงค์ของการจำแนกประเภทนักไทยคือ²⁹

(ก) เพื่อคัดแยกนักไทยออกจากบรรดาลูกไทยอื่นที่มีประวัติอาชญากรรม และความประพฤติที่ไม่ดีซึ่งอาจกันนำไปในทางที่เลวร้ายนั้น

(ข) เพื่อประโยชน์ในการจัดมาตรการการบำบัดฟื้นฟูทางสังคมแก่นักไทย จึงต้องมีการคัดแยกประเภทของนักไทยหลายประเภท

การจัดให้มีเรือนจำหลายประเภท และการจัดให้มีแคนต่างๆ ของเรือนจำ แยกเป็นหลายแคนตามประเภทของนักไทยเป็นเรื่องที่ควรดำเนินการ เพื่อเป็นประโยชน์แก่การบำบัดแก้ไขนักไทยให้เหมาะสมแก่ลักษณะของนักไทยนั้น³⁰ ในทันทีที่รับนักไทยผู้นั้นเข้าสู่เรือนจำและได้ศึกษานิเทศก์สภาพของนักไทยผู้นั้นแล้ว การจัดรายการฝึกอบรมและการบำบัดแก้ไขนักไทยผู้นั้น ให้อาศัยข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการเฉพาะสำหรับนักไทยผู้นั้น ตลอดจนความสามารถ และแนวโน้มของนักไทยผู้นั้นเป็นฐานในการพิจารณา³¹

สมุดบันทึกทะเบียน เรือนจำทุกแห่งควรจัดให้มีสมุดบันทึกทะเบียน บันทึกข้อมูลรายละเอียดของนักไทยแต่ละคนเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของนักไทยรายนั้นๆ เหตุที่ต้องโทษ และศาลมิพากษา วันเวลาที่รับเข้าเรือนจำและกำหนดการปล่อย เรือนจำจะรับตัวบุคคลใดเข้าจำคุก มิได้³² หากยังไม่มีการลงบันทึกข้อมูลรายละเอียดของคำสั่งจำคุกที่ถูกต้องเท่านั้น

นักไทยทุกคนพึงได้รับข้อมูลเป็นลายลักษณ์อักษรที่เกี่ยวกับ ข้อบังคับและระเบียบวินัยของเรือนจำ วิธีการແສງหาข้อมูลและวิธีการร้องทุกข์ ตลอดจนข้อมูลสำคัญอื่นๆ ที่จำเป็นให้นักไทยเข้าใจถึงสิทธิและหน้าที่ของตน รวมทั้งข้อแนะนำเกี่ยวกับวิธีการปรับตัวในการ

²⁸ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักไทย ข้อ 8.

²⁹ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักไทย ข้อ 67.

³⁰ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักไทย ข้อ 68.

³¹ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักไทย ข้อ 69.

³² มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักไทย ข้อ 7.

ใช้ชีวิตในเรือนจำ ในกรณีที่นักโทษอ่านหนังสือไม่ออกทางเรื่องจำจะต้องอธิบายข้อมูลต่างๆ ดังกล่าวด้วยภาษาให้นักโทษได้เข้าใจ³³

2) กฎหมายบังคับไทยในต่างประเทศ ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีได้มีการจัดจำแนกผู้ต้องขัง โดยพิจารณาจากเพศชายหญิง มีการจำแนกลักษณะของเรือนจำเปิด และเรือนจำปิด สถานบันบัดทางสังคมในร่องของการคัดแยกนักโทษเป็นรายบุคคลจัดว่ามีบทบัญญัติที่เด่นมาก กล่าวคือมีบทบัญญัติว่าด้วยการวางแผนการบังคับไทยเป็นเฉพาะราย มีการสำรวจเพื่อบันดัด การกำหนดแผนในการบังคับไทย ที่เกิดจากความยินยอมพร้อมใจของผู้ต้องขัง จะมีการทำแฟ้มประวัติระบุตัวบุคคลที่เป็นผู้ต้องขังอย่างละเอียด มีการพิมพ์ลายนิรนาม หรือลายมือ ภาพถ่าย สำเนา รูปพรรณสันฐานภายนอก ข้อมูลผู้ต้องขังอื่นๆ

ในประเทศไทยปัจจุบันตามกฎหมายจะแยกเพศชายและเพศหญิงและได้แบ่งแยกเป็น 4 ประเภทคือ เรือนจำสำหรับนักโทษเด็ขาดที่ศาลพิพากษามีเงื่อนไขให้ด้องทำงาน เรือนจำสำหรับนักโทษเด็ขาดที่ศาลพิพากษามิมีเงื่อนไขให้ด้องทำงาน สถานที่กักขัง สถานที่กักกัน ผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด

กรณีเด็กและเยาวชน ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุกในทัณฑสถานวัยหนุ่ม หรือที่ตั้งขึ้นเป็นพิเศษเฉพาะส่วนในเรือนจำมีข้อบังคับว่าด้วยการจำแนกผู้ต้องขัง Prisoners' Classification Rules in 1972 เพื่อให้เกิดมาตรฐานการใช้ที่เหมือนกัน จัดตั้งศูนย์จำแนกลักษณะผู้ต้องขังประจำภาคต่างๆ รวม 8 แห่ง จำแนกลักษณะผู้ต้องขัง การจัดกลุ่มแยกประเภทผู้ต้องขังออกเป็นชั้นๆ พิจารณาจากลักษณะทางร่างกาย จิตใจ และสังคม เช่น เพศ อายุ กำหนดโทษ ประเภทคดี เป็นต้น ให้การปฏิบัติแก่ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังตามความเหมาะสม มีการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังเข้าใหม่ทุกคน และมีการจำแนกเข้าเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อประเมินความก้าวหน้า

การที่จะนำบุคคลใดเข้ารับโทษจำคุกในเรือนจำตามกฎหมาย จะต้องมีการตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้องในการส่งบุคคลนั้นสู่เรือนจำ และเมื่อมีการตรวจสอบและยืนยันเอกสารนั้นจากศาล ตลอดทั้งข้อกำหนดต่างๆ ที่ให้ดำเนินการ รวมทั้งเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงจะนำบุคคลนั้นสู่เรือนจำ ผู้ต้องขังต้องผ่านการตรวจร่างกายและต้องไม่มีโรคติดต่อ ถ้าพบว่ามีโรคติดต่อจะถูกส่งไปสถานที่อื่นเพื่อทำการรักษาก่อน ผู้ต้องขังหญิงอาจได้รับอนุญาตให้เลี้ยงลูกภายในเรือนจำได้ จนกระทั่งเด็กมีอายุครบ 1 ปี ซึ่งหมายถึงเด็กที่เกิดในเรือนจำด้วย³⁴

³³ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 35.

³⁴ Article 11 The Prison Law.

การอยู่ร่วมกันในเรือนจำของผู้ต้องโทษ จะพิจารณาจากลักษณะของการกระทำความผิด บุคคลิกลักษณะของแต่ละบุคคล ประวัติการกระทำความผิด อายุของผู้ต้องขังที่อยู่ร่วมกัน เป็นสิ่งที่นำมาพิเคราะห์เพื่อจัดให้ผู้ต้องขังอยู่ในแดนต่างๆ ที่เหมาะสมภายใต้ในเรือนจำ ผู้ต้องขังทุกคนจะได้รับการดูแลในเรื่องสุขอนามัย การรักษาพยาบาล การปฏิบัติงานทางศาสนา

ในอังกฤษและเวลส์ ระบบการจำแนกผู้ต้องขังที่ประเทศอังกฤษ ทำติดต่อกันหลายครั้ง มีเป้าหมายในเรื่องของความปลอดภัย ใช้การจำแนกผู้ต้องขังเป็นการป้องกันในการควบคุม มีการแยกเพศชายหญิง เด็กและเยาวชนด้วย ในการจำแนกผู้ต้องขังการรับตัวผู้ต้องขังเข้าสู่เรือนจำออกเป็น 4 ประเภท คือ

ประเภท A เป็นเรือนจำที่ใช้กับผู้ต้องขังที่มีอันตรายต่อความปลอดภัยมาก ที่สุดกับสังคม และมีแนวโน้มที่อาจหลบหนี

ประเภท B เป็นเรือนจำที่ใช้กับผู้ต้องขังที่ไม่เป็นอันตรายต่อความปลอดภัยมากนักกับสังคม และมีแนวโน้มที่อาจหลบหนี

ประเภท C เป็นเรือนจำที่ใช้กับผู้ต้องขังที่ไม่สามารถกำหนดให้อยู่ในทัณฑสถานเปิดได้ แต่มีความเป็นไปได้ที่อาจจะพยาຍาหลบหนี

ประเภท D เป็นเรือนจำที่ใช้กับผู้ต้องขังที่สามารถดูแลในทัณฑสถานเปิด

3) พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รัฐมนตรีจะมีอำนาจในการกำหนดประเภทหรือชั้นของเรือนจำ หรือสั่งให้จัดอนาเบตในเรือนจำออกเป็นส่วนๆ โดยคำนึงถึงประเภท ชั้น เพศ ของผู้ต้องขัง หรือเพื่อประโยชน์ในการอบรมผู้ต้องขัง ตามความในมาตรา 6 และกฎกระทรวงมหาดไทย ข้อ 1-3 ส่วนในเรื่องสมุดบันทึกทะเบียนผู้ต้องขัง ปรากฏในมาตรา 8³⁵ และกฎกระทรวงมหาดไทย ข้อ 35³⁶ ให้ทำทะเบียนผู้ต้องขัง คือ การจดบันทึกตามแบบ ร.ท.101 ที่กรมราชทัณฑ์กำหนดให้เรือนจำทำประวัติผู้ต้องขังตามหนังสือด่วนมากที่ นก.0905/ว. 180 ลงวันที่ 22 กรกฎาคม 2519 เรื่องให้ใช้ทะเบียนรายตัวผู้ต้องขัง(ร.ท 101)

4) แนวทางการปฏิบัติของประเทศไทยในปัจจุบัน มีการแยกเพศผู้ต้องขัง และสร้างทัณฑสถานหญิงโดยเฉพาะ กรณีเรือนจำที่มีผู้ต้องขังรวม ต้องจัดให้มีการแยกแคนดี้ขังหญิง ออกค่างหากไม่สามารถติดต่อกันได้ กรณีผู้ต้องขังวัยหนุ่ม ก็มีการจัดให้มีทัณฑสถานวัยหนุ่มเช่น รองรับโดยเฉพาะ นอกจากนั้นมีการแยกผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาอกจากนักโทษเด็ขาด โดยมี

³⁵ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ 2479.

³⁶ ข้อ 35 “เมื่อได้รับตัวผู้ต้องขังไว้แล้ว ให้จัดการดังต่อไปนี้

- (ก) ตรวจค้นสิ่งของที่ด้วยผู้ต้องขัง
- (ข) ให้แพทย์ตรวจอนามัยผู้ต้องขัง
- (ค) จดบันทึกเรื่องเกี่ยวกับผู้ต้องขัง

การตั้งเรือนจำพิเศษขึ้น หรือมีการแบ่งแยกแดน และห้องนอนในเรือนจำไม่ให้ปะปนกัน เรือนจำทุกแห่งต้องจัดให้มีสมุดทะเบียนผู้ต้องขังตามแบบ ร.ก. 101 มีการระบุสาระสำคัญต่างๆ ของผู้ต้องขัง ตามมาตรฐานขั้นต่ำๆ ทุกประการ

การจำแนกประเภทของนักโทษและการคัดแยกนักโทษรายบุคคล ในประเทศไทยไม่มีการแยกผู้ต้องขังต่างชั้นไว้ในเรือนจำต่างกันหรือแคนขังหรือห้องนอนที่ต่างกัน การแยกจะคำนึงถึงประเภทความผิด เพศ อายุ และระดับของความเป็นอาชญากร มิใช่การแยกโดยอาศัยเกณฑ์เกี่ยวกับชั้นของผู้ต้องขัง ในข้อนี้เรือนจำในประเทศไทยจึงไม่สามารถปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำๆ ได้

มีการศึกษาบุคลิกภาพของนักโทษในทันทีที่รับนักโทษผู้นั้นเข้าสู่เรือนจำ ขัด อบรมและนำบัดแก้ไข โดยอาศัยข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการเฉพาะสำหรับนักโทษผู้นั้นเรือนจำบางแห่งสามารถทำได้เรือนจำบางแห่งไม่สามารถทำได้ จึงเป็นการปฏิบัติตามข้อกำหนดมาตรฐานฯ ได้เพียงบางส่วนเท่านั้น

5) บริบทของสังคมไทยในการบังคับโทษจากผลที่ได้จากการอุปกรณ์สอบสวน

1. ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ การแยกประเภทผู้ต้องขัง ในประเด็นนี้ ความคิดเห็นของผู้ตอบเห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 79 ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าบทบัญญัติ และในทางปฏิบัติในการแยกประเภทผู้ต้องขังสามารถนำมาใช้ได้กฎหมายมิได้เป็นอุปสรรคในทางปฏิบัติ

ประเด็นการจำแนกผู้ต้องขัง ความคิดเห็นของผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 96 ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ที่ตอบแบบสอบถามก็เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ประเด็น การรับตัวผู้ต้องขังมีความถูกต้องและมีประสิทธิภาพในความคิดเห็นของผู้ตอบคำถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 82 ผู้ตอบเห็นว่าบทบัญญัติและในทางปฏิบัติในการรับตัวผู้ต้องขังมีความเหมาะสมแล้ว

ประเด็นการจัดชั้นผู้ต้องขังผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 95 ซึ่งทำให้เกิดประสิทธิภาพในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง

6) ประเมินผลการวิเคราะห์ ในเรื่องการจำแนกประเภทนักโทษ การคัดแยกนักโทษ และการจัดทำสมุดทะเบียนผู้ต้องขัง ตามกฎหมายไทยและแนวทางปฏิบัติ อยู่ในเกณฑ์ตามมาตรฐานขั้นต่ำ เช่นเดียวกับกฎหมายบังคับไทยและในทางปฏิบัติของประเทศไทยที่มุ่งสุ่น สร้างรัฐธรรมนูญและประเทศอังกฤษ

6.2.2.2 วินัยและการลงโทษ

1) มาตรฐานขององค์กรสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังได้มีกำหนดมาตรฐานไว้ในข้อที่ 27 ถึงข้อ 32 สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้³⁷

“การรักษาจะเป็นเรื่องที่ต้องเป็นไปเพื่อความจำเป็นในการรักษาความปลอดภัย และความเป็นระเบียบร้อยภัยในเรือนจำ”³⁷ โดยต้องไม่ให้นักโทษด้วยกันเป็นผู้ทำหน้าที่ของเจ้าพนักงานเรือนจำและงานเกี่ยวกับการรักษาวินัยกับนักโทษคนอื่นๆ หลักเกณฑ์นี้ไม่กระทบต่อระบบการให้นักโทษมีโอกาสฝึกฝนการดูแลกันเองภายใต้กิจกรรมสังคม การศึกษาหรือกิจกรรมที่จัดในเรือนจำ ซึ่งนักโทษนั้นอยู่ในกลุ่มกิจกรรมดังกล่าวอันเป็นส่วนหนึ่งของการบูรณาการ นำบัคฟืนนักโทษ³⁸ ในการกำหนดว่ากรณีใดเป็นความผิดทางวินัย ชนิดและระยะเวลาในการลงโทษทางวินัย หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดโทษทางวินัยนั้น³⁹

ห้ามมิให้ลงโทษทางวินัยแก่นักโทษ เว้นแต่มีกฎหมายหรือข้อบังคับกำหนดและจะลงโทษช้ำในความผิดเดียวกัน ไม่ได้แลกเปลี่ยนกันที่จะมีการลงโทษต้องมีการแจ้งข้อกล่าวหาแก่นักโทษและต้องให้โอกาสในการแก้ข้อกล่าวหา อีกทั้งหน่วยงานราชทัณฑ์ต้องสอบสวนข้อเท็จจริงว่า ได้กระทำการใดกระทำการใด ในการใดเป็นและหากเป็นไปได้นักโทษควรได้รับอนุญาตให้มีผู้ช่วยเรียนรู้ในกระบวนการดำเนินการแก้ข้อกล่าวหา⁴⁰ กองประกันการลงโทษที่กระทำการต่อเนื่องตัวร่างกายอย่างรุนแรง การขังไว้ในห้องมืด ตลอดจนโทษที่เป็นการทำรุุณให้ร้ายไว้ในมนุษยธรรมหรือลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักโทษถือเป็นเรื่องด้วยห้ามเด็ดขาด⁴¹

ห้ามมิให้ลงโทษโดยให้ขังไว้ในที่คับแคบหรือให้ลูกอาหาร เว้นแต่เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ได้ตรวจร่างกายนักโทษผู้นี้ และได้รับรองความเห็นเป็นลายลักษณ์อักษรว่านักโทษผู้นี้แข็งแรงพอที่จะรับการลงโทษนั้นได้ หลักเกณฑ์เดียวกันนี้ให้ใช้กับโทษอื่น ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพกายหรือสุขภาพจิตของนักโทษ และเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ต้องไปตรวจเยี่ยมทุกวันตลอดระยะเวลาที่นักโทษได้รับโทษทางวินัยนั้น รวมทั้งให้คำแนะนำแก่ผู้บัญชาการเรือนจำ เพื่อที่จะยกเลิกหรือจะเปลี่ยนแปลงโทษทางวินัยตามความจำเป็นกรณีไป⁴²”

2) กฎหมายบังคับโทษในต่างประเทศ ในสภาพนี้สาธารณะยอมรับ มาตรการทางวินัย กฎหมายและทางปฏิบัติจะพิจารณาตามความประพฤติหรือสภาพจิตใจที่逛街ว่าจะ

³⁷ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 27.

³⁸ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 28.

³⁹ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 29.

⁴⁰ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 30.

⁴¹ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 31.

⁴² มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 32.

หลวงหนี้ หรือเป็นจะอันตรายต่อการใช้กำลังประทุร้ายผู้อื่น หรือทรัพย์ หรือเป็นอันตรายต่อการฆ่าตัวตาย หรือทำร้ายตนเอง สิ่งที่ทำได้คือ การยึดหรือการเก็บวัตถุต่างๆ การฝ่าสังเกตในตอนกลางคืน การแยกจากผู้ต้องขังอันการเพิกถอนหรือจำกัดการอยู่ในที่แจ้งการนำไปไว้ในห้องมั่นคงพิเศษที่ปราศจากวัตถุที่เป็นอันตราย และการใช้เครื่องพันธนาการ

การนำตัวออกไปหรือในการขนส่ง การใส่เครื่องพันธนาการย่อมกระทำได้ถ้าเนื่องจากเหตุผลพิเศษอื่น เป็นที่เกรงว่าหลวงหนี้ สำหรับการขังเดียว กระทำได้เฉพาะเมื่อมีเหตุผลพิเศษเฉพาะบุคคล ถ้ากระทำเกิน 3 ครั้งในปีหนึ่งจะทำได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากผู้ตรวจการ

ผู้บัญชาการเรือนจำมีอำนาจสั่งการให้ดำเนินการทางวินัย มาตรการทางวินัยอาจละเอียด เมื่อเห็นว่าการตักเตือนจะเป็นการเพียงพอ มาตรการทางวินัยสามารถใช้ได้ไปพร้อมกับการดำเนินคดีอาญาเกี่ยวกับการกระทำความผิด⁴³ ชนิดของมาตรการทางวินัยต่างๆ ที่สามารถทำได้คือ ทัณฑ์บน จำกัดหรือตัดเงินประจำหรือเงินใช้จ่ายไม่เกินสามเดือน จำกัดหรือรับหนังสือไม่เกิน 2 สัปดาห์ รวมตลอดทั้งวิทยุหรือโทรศัพท์ไม่เกิน 3 เดือน จำกัดหรือรับวัตถุสำหรับประกอบการงานในเวลาว่างหรือการร่วมกิจกรรมไม่เกิน 3 เดือน แยกขังระหว่างการพักผ่อนไม่เกิน 4 สัปดาห์ งดงานที่น้อมน้ำยาหรือการทำงานไม่เกิน 4 สัปดาห์โดยไม่ได้รับเงิน ห้ามพนกันบุคคลภายนอกเรือนจำในกรณีร้ายแรงไม่เกิน 3 เดือน คุณขังเป็นระยะเวลาไม่เกิน 4 สัปดาห์

กระบวนการพิจารณา⁴⁴ ข้อกล่าวหาต้องได้รับการตรวจสอบอย่างชัดแจ้ง ผู้ต้องขังมีสิทธิได้แบ่งข้อกล่าวหาได้อย่างเต็มที่ และจะต้องมีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ในคำให้การของผู้ต้องขัง ไว้ ในการที่มีการกระทำความผิดร้ายแรงก่อนการตัดสินชี้ขาดให้ผู้บัญชาการเรือนจำปรึกษา กับบุคคลที่มีส่วนร่วมในการนำบัคก่อนที่จะสั่งใช้มาตรการทางวินัยกับผู้ต้องขังที่อยู่ในการนำบัคทางการแพทย์ หรือผู้ต้องขังที่มีครรภ์หรือผู้ที่เพิ่งคลอดบุตรจะต้องฟังคำชี้แจงของแพทย์ด้วยผู้บัญชาการเรือนจำต้องแจ้งคำวินิจฉัยชี้ขาดให้ผู้ต้องขังทราบด้วยว่าจาก่อนที่จะมีการคุณขังเดียวต้องฟังความเห็นของแพทย์ระหว่างคุณขังเดียวผู้ต้องขังต้องอยู่ในความดูแลของแพทย์ และจะต้องหยุดหรือระงับเมื่อสุภาพอนามัยของผู้ต้องขังเป็นอันตราย⁴⁵

⁴³ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.
มาตรา 102-107.

⁴⁴ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.
มาตรา 106.

⁴⁵ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.
มาตรา 107

ในประเทศไทย อำนาจการลงโทษทางวินัยอยู่กับผู้บัญชาการเรือนจำ กฎหมายได้กำหนดคุบทลงโทษสำหรับผู้ต้องขังที่กระทำผิดระเบียบวินัยในเรือนจำไว้ 12 ประการ⁴⁶ ดังนี้

- ห้ามการอ่านหนังสือทุกประเภทและการดูทีวีภาคย์เป็นเวลา 3 เดือน
หรือน้อยกว่า
- ทำงานได้
1. ภาคทัณฑ์
 2. งดสวัสดิการนาน 3 เดือนหรือน้อยกว่า
 3. งดเว้นการให้สวัสดิการ
 4. ห้ามการอ่านหนังสือทุกประเภทและการดูทีวีภาคย์เป็นเวลา 3 เดือน
หรือน้อยกว่า
 5. งดทำงานนาน 10 วัน หรือน้อยกว่าในกรณีที่ผู้ต้องขังได้รับอนุญาตให้ทำงานได้
 6. งดการใช้เครื่องแต่งกายหรือที่หลับนอนของตน 15 วัน หรือน้อยกว่า
 7. งดการให้ประกอบอาหารรับประทานเองนาน 15 วัน หรือน้อยกว่า
 8. งดการให้ออกกำลังกายนาน 5 วัน หรือน้อยกว่า
 9. งดการได้รับการปั๊บผลตอบแทนจากการทำงานในเรือนจำ
 10. ลดอาหารนาน 7 วัน หรือน้อยกว่า
 11. โทษขังเดียวสำหรับฐานผิดวินัยนาน 2 เดือน หรือน้อยกว่า
 12. โทษขังเดียวสำหรับฐานผิดวินัยนาน 7 วัน หรือน้อยกว่า

ในประเทศไทยอังกฤษและเวลส์ การลงโทษทางวินัยและโทษที่ลงแก่นักโทษอยู่ในอำนาจพิจารณาสั่งการของ Secretary of the State ซึ่งจะเป็นผู้สอนสวนและพิจารณาโทษผู้ต้องขังโดยผ่านกระบวนการตรวจสอบโดยกระบวนการสอนสวนทางวินัยก่อน โทษทางวินัยมีสองระดับคือ ร้ายแรง และไม่ร้ายแรง

3) พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การรักษาวินัยและคำสั่งและเรื่องโทษทางวินัยและการลงทัณฑ์ ในทางกฎหมายจะปรากฏอยู่ใน พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ 2479 มาตรา 35 และกฎหมายธรรมชาติไทย ออกตามความในมาตรา 58 ข้อ 99-113 ให้อำนาจผู้บัญชาการเรือนจำสามารถออกระเบียบข้อบังคับได้เอง และเป็นผู้วินิจฉัยโทษ เมื่อผู้ต้องขังกระทำผิดวินัยจะต้องได้รับโอกาสในการต่อสู้ขอกล่าวหาได้อย่างเต็มที่ ก่อนที่จะมีการวินิจฉัยลงโทษเจ้าหน้าที่ต้องพิจารณาความจริงอย่างถ่องแท้ เพื่อความยุติธรรม และหนังสือกรมราชทัณฑ์ได้แก่

⁴⁶ Article 60. The Prison Law.

- หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ มท.0905/ว.197 ลา.30 ต.ค.2521 เรื่อง ตัดวันลดวันต้องไทยจำคุก

- หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ มท.1006/ว.102 ลา.7 ส.ค.2530 เรื่อง ให้คำแนะนำคดีนักไทยเด็คขาดในเรือนจำ ทัณฑสถาน ที่กระทำผิดวินัยเกี่ยวกับยาเสพติดให้ไทย

- หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ มท.0905/ว.55 ลา.22มี.ค.2522 เรื่อง การจัดชั้นนักไทยเด็คขาด

- หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ ยท.0706/406 ลา.24 ก.พ. 2546 เรื่อง ข้อหารือการลงโทษผู้ต้องขังกระทำผิดวินัย

4) แนวทางการปฏิบัติของประเทศไทยในปัจจุบัน การปฏิบัติตามวินัยและข้อกำสั่งอย่างเคร่งครัดกฎหมายบัญญัติไว้ชัดเจนในบางกรณีมีการจัดผู้ต้องขังให้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานในการคุ้มครองความเรียบร้อยและการป้องกันอาชญากรรมในเรือนจำ ภายใต้การควบคุมและการให้คำแนะนำของเจ้าพนักงาน แต่ไม่ถึงระดับของการทำหน้าที่แทน

ผู้บัญชาการเรือนจำเป็นผู้ที่มีอำนาจในการลงโทษผู้ต้องขังได้ในความผิดต่างๆ ภายใต้กรอบของกฎหมายที่ให้กระทำได้โดยมีการแจ้งข้อกล่าวหา และให้มีการตั้งกรรมการขึ้นมาทำการสอบสวน กรณีผู้ต้องขังชาวต่างชาติต้องมีการจัดหาล่ามให้ กฎหมายราชทัณฑ์ห้ามการลงทัณฑ์ต่อร่างกาย ขังห้องมืด เมี้ยน และการลงทัณฑ์ที่เหยี่ยม โหดหารุณตามข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำๆ กรณีแพทย์ที่ต้องคุ้มครองผู้ต้องขังที่ถูกลงทัณฑ์และตรวจเยี่ยมผู้ต้องขัง ทั้งให้คำแนะนำกับผู้บัญชาการเรือนจำ ในประเทศไทยไม่สามารถทำได้ เพราะขาดแคลนแพทย์ที่จะมาทำหน้าที่นี้

5) บริบทของสังคมไทยในการบังคับโทษจำคุกจากผลที่ได้จากแบบสอนสาม

1. ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ ในส่วนของตัวบทกฎหมาย และการนำมาใช้ ความคิดเห็นของผู้ต้องค้ำถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 92 ซึ่งเรื่องนี้กฎหมายบัญญัติไว้ชัดเจน และมีการนำมาใช้เป็นปกติมาโดยตลอด แสดงให้เห็นว่าสามารถใช้กฎหมายส่วนนี้นำมาใช้ได้อย่างไม่มีอุปสรรค สามารถควบคุมคุ้มครองความสงบสุขในเรือนจำได้

ความคิดเห็นในประสิทธิภาพของการปฏิบัติผลที่ได้เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 84 ดังนี้ในเรื่องวินัยในเรือนจำ พนักงานราชทัณฑ์เห็นว่า มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลดีแล้ว สามารถควบคุมคุ้มครองผู้ต้องขังได้ กฎหมายให้อำนาจและในทางปฏิบัติก็สามารถบังคับใช้ได้ดี

2. ความคิดเห็นของผู้ต้องขัง ความเห็นชอบของระเบียนวินัยภายในเรือนจำจากการสำรวจความคิดเห็นของผู้ต้องขังพบว่าร้อยละ 78 ของผู้ต้องแบบสอนสามทั้งหมดเห็นว่า ระเบียนวินัยภายในเรือนจำปัจจุบันมีความเหมาะสม เป็นที่ยอมรับได้ซึ่งผู้ต้องขังที่ฝ่าฝืนวินัยก็ต้อง

ถูกมองไทย เป็นสิ่งที่สอนและฝึกให้ผู้ต้องขังรู้จักความมีวินัย โดยที่ในขณะเดียวกันเป็นประโยชน์ในการควบคุมผู้ต้องขัง ให้อยู่ร่วมกันในเรือนจำอย่างสงบเรียบร้อยและปลอดภัย

๖) **ประเมินผลการวิเคราะห์ ตามบทบัญญัติของกฎหมาย และแนวทางปฏิบัติของประเทศไทยพนว่ากฎหมายนัยนี้คุ้มครองหรือประับนลิติของผู้ที่ต้องขังที่ถูกมองไทยทางวินัย ห้ามลงโทษทางวินัย เว้นแต่มีกฎหมายหรือข้อบังคับกำหนดให้มีกระบวนการตรวจสอบความจริง โดยต้องมีการสอบสวนว่าผิดจริงหรือไม่ โดยเริ่มจากมีการแจ้งข้อกล่าวหา ให้โอกาสในการแก้ข้อหา และจะลงโทษช้ำในความผิดเดียวกันไม่ได้ เช่นเดียวกับกฎหมายของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันนี และห้ามลงโทษที่กระทำต่อเนื่องตัวร่างกายอย่างรุนแรง การขังไว้ในห้องมืด ตลอดจนไทยที่เป็นการทารุณโดยคร้ายไม่มนุษยธรรม หรือลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งเมื่อพิเคราะห์ถึงผลที่ได้จากการวิจัยเชิงสำรวจแสดงให้เห็นว่ากฎหมายนั้นคงโทษของไทยในเรื่องนี้เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำ**

6.2.2.3 เครื่องพันธนาการ

๑) **มาตรฐานองค์การสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ในข้อที่ 32 ถึงข้อ 34 สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้**

๑. รูปแบบและลักษณะของการใช้เครื่องพันธนาการ ซึ่งจะต้องมีการกำหนดโดยหน่วยงานราชทัณฑ์ของประเทศไทย และเครื่องพันธนาการนั้นจะใช้ได้เพียงใด ในระยะเวลาที่จำกัดและเท่าที่จำเป็นอย่างยิ่งเท่านั้น⁴⁷

๒. ข้อห้ามการใช้เครื่องพันธนาการ เช่น ถูบและมือ โซ่ ตรวน และเดือธรمان ต้องไม่นำมาใช้เพื่อการลงโทษ หรือนำมาใช้เพื่อการของจำนำกโทษส่วนเครื่องพันธนาการอย่างอื่น จะนำมาใช้ได้ต่อเมื่อมีพฤติกรรมดังต่อไปนี้⁴⁸

(ก) เพื่อป้องกันการหลบหนีในระหว่างการขนข้ายานักโทษ แต่ควรจะต้องถอนเครื่องพันธนาการนั้นออกเมื่อนำนักโทษไปปรากฏตัวที่ศาลหรือหน่วยงานอื่นของฝ่ายบริหาร

(ข) ด้วยเหตุผลทางการแพทย์ตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์

(ค) โดยคำสั่งของผู้บัญชาการเรือนจำในกรณีที่การควบคุมตัวนักโทษด้วยวิธีอื่นใช้ไม่ได้ผล ทั้งนี้เพื่อที่จะป้องกันปัญหาร่องนักโทษทำร้ายตัวเองหรือผู้อื่นหรือทำลายทรัพย์สิน ในกรณี เช่น นักโทษใช้ปืนบัญชาการเรือนจำต้องปรึกษากับแพทย์และรายงานข้อเท็จจริงต่อผู้บังคับชั้นสูงต่อไป"

⁴⁷ มาตรฐานขั้นต่ำในการในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 34.

⁴⁸ มาตรฐานขั้นต่ำในการในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 33.

2) กฎหมายบังคับไทยในต่างประเทศ ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ตามปกติ การพัฒนาการให้กระทำที่มือหรือเท้า ผู้บัญชาการเรือนจำอาจใช้การพัฒนาการโดยวิธีอื่นได้ แต่ จะต้องผ่อนปรนตามระยะเวลาถ้าเป็นความจำเป็นแพทย์ประจำเรือนจำต้องเข้าตรวจเช่นโดยไม่ ชักช้า และเท่าที่จะทำได้ต้องกระทำทุกวัน กรณีจะไม่ใช้กับการพัฒนาการระหว่างน้ำด้วยนักโทษออกจากห้องขัง การนำตัวไปที่อื่นหรือการขนส่ง ตลอดเวลาที่ผู้ต้องขังถูกเพิกถอนการอยู่ ในที่แจ้งรายวันนั้น จะต้องฟังความเห็นของแพทย์อย่างสมำเสมอและจะต้องถอดเครื่องพันธนาการ ออกเมื่อนำนักโทษไปปราภูตัวที่ศาล

ในประเทศไทยปัจุบันการใช้เครื่องพันธนาการในกรณีเกรงว่าผู้ต้องขังจะหลบหนี หรือใช้ความรุนแรงหรือฝ่าตัวตาย หรือในกรณีที่ผู้ต้องขังออกเรือนจำอาจใช้เครื่องพันธนาการได้⁴⁹ เครื่องพันธนาการที่จะใช้กับผู้ต้องขังมี 4 ชนิด ได้แก่ เสื้อรัดลำตัวหรือเสื้อเกราะ ผ้าปิดปาก หรือที่ครอบปากกุญแจเมื่อ เชือกผูกรัง ภาระใช้ชนิดอื่นนอกจากนี้ต้องกำหนดโดยรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงยุติธรรม ปกติผู้บัญชาการเรือนจำเป็นผู้มีอำนาจใช้เครื่องพันธนาการผู้ต้องขัง เว้นแต่กรณี ฉุกเฉินซึ่งต้องรายงานการใช้เครื่องพันธนาการต่อผู้บัญชาการโดยเร็วที่สุด

3) พระราชบัญญัติราชทัณฑ์พ.ศ. 2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รูปแบบและ วิธีการในการใช้เครื่องพันธนาการ ปราภูติในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 มาตรา 14 และ กฎกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 1 ข้อ 25-28 และ 135 ซึ่งเนื้อหาสาระสำคัญลักษณะเป็นไปตาม มาตรฐานขั้นต่ำ

4) แนวทางการปฏิบัติของประเทศไทยในปัจุบัน ทุกเรือนจำยังต้องมีการตี ตรวนผู้ต้องขังในขณะไปศาลและในขณะที่อยู่ในเรือนจำ เพราะผู้ต้องขังบางคนก่อคดีอุกคักรร้าย บางคนพฤติกรรมไม่น่าไว้วางใจ บางเรือนจำเก่าและมีสภาพไม่แข็งแรง การไปปราภูตัวต่อหน้า ศาลเพื่อพิจารณาคดีในประเทศไทยนั้นยังไม่มีการถอดเครื่องพันธนาการ แต่ในเรื่องแบบและ วิธีการใช้เครื่องพันธนาการ ตลอดทั้งข้อห้ามต่างๆ เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำ

5) บริบทของสังคมไทยในการบังคับโทษจำคุกจากผลที่ได้จากแบบสอบถาม

1. ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ ประเด็น การใช้เครื่อง พันธนาการกับนักโทษในเรือนจำหรือทัณฑสถาน ความคิดเห็นของผู้ต้องบนแบบสอบถามที่เห็นด้วย และเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 86 แสดงว่าบทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องนี้พนักงานราชทัณฑ์ สามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างปกติ ควบคุมผู้ต้องขังได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามความ ต้องการในการบริหารงานเรือนจำ สำหรับการใช้เครื่องพันธนาการกับนักโทษจะออกไปนอก เรือนจำ ในประเด็นนี้ ความคิดเห็นของผู้ต้องบนแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ

⁴⁹ Article 19 The Prison Law.

92 แสดงว่าพนักงานราชทัณฑ์เห็นความจำเป็นในการใช้เครื่องพันธนาการกับนักโทษในขณะออกไปนอกรีอนจำ ในทางปฏิบัติในประเทศไทย ซึ่งมีความจำเป็นที่ต้องใช้เครื่องพันธนาการเพื่อป้องกันการหลบหนี

๖) ประมวลผลการวิเคราะห์ กฎหมายและทางปฏิบัติของเรือนจำในประเทศไทย มีเนื้อหาสาระของบทัญญัติและแนวปฏิบัติที่เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำฯ มาก แต่จะมีปรากฏส่วนที่ยังทำไม่ได้คือ “ควรจะต้องถอดเครื่องพันธนาการนั้นออกเมื่อนำนักโทษไปปราศรัยที่ศาลหรือหน่วยงานอื่นของฝ่ายบริหาร” ซึ่งในสภาพธารณรัฐเยอรมนี จะต้องถอดเครื่องพันธนาการนั้นออกเมื่อนำนักโทษไปปราศรัยที่ศาล กับประเทศไทยขาดแคลนแพทย์ที่จะมาช่วยดูแลในส่วนนี้

6.2.3 สิทธิของผู้ต้องโทษจำคุก

6.2.3.1 ที่พักอาศัย สุขอนามัยส่วนตัว เสื้อผ้าและที่นอน อาหาร การออกกำลังกายและกีฬา ของนักโทษ

6.2.3.2 แพทย์และบริการทางการแพทย์

6.2.3.3 การศึกษาและสันทานการ หนังสือและการติดต่อกับโลกภายนอก

6.2.3.4 การนับถือศาสนา

6.2.3.5 การเก็บรักษาทรัพย์สินของนักโทษ

6.2.3.6 การทำงานของนักโทษในเรือนจำ

6.2.3.7 การแจ้งข่าวเกี่ยวกับการตาย ความเจ็บป่วย หรือการข้ายাযไปจำคุกที่เรือนจำอื่น เป็นต้น⁵⁰

6.2.3.1 ที่พักอาศัย สุขอนามัยส่วนตัว เสื้อผ้าและที่นอน อาหาร การออกกำลังกายและกีฬา ของนักโทษ

1) มาตรฐานขั้นต่ำของการสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง

ในค้านที่พักอาศัย กำหนดให้⁵¹ กรณีแรก ควรเป็นห้องนอนเดียว เว้นแต่มีเหตุพิเศษ โดยทั่วไปไม่ควรให้นอนสองคนในห้องเดียวกัน กรณีที่สอง ห้องพักร่วม ต้องคัดสรรนักโทษที่มีความเหมาะสมที่จะมาพักร่วมกันต้องมีการคุ้มครองตรวจสอบตราตลอดเวลาอย่างคืนโดยคำนึงถึงสภาพของเรือนจำ ทุกสถานที่พักอาศัยและทำงานต้อง

1. มีหน้าต่างที่กว้างพอจะให้นักโทษได้รับแสงสว่างสำหรับอ่านหนังสือ หรือทำงาน ควรออกแบบให้มีอากาศที่สดชื่นถ่ายเทเข้าไปได้

⁵⁰ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 44.

⁵¹ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 9-14.

2. มีไฟฟ้าที่ให้แสงสว่างพอเพียง ไม่เกิดปัญหากับสุขภาพตาในการอ่านหนังสือหรือทำงาน

ห้องนอนต้องคำนึงถึงสุขลักษณะโดยเฉพาะปริมาณอากาศ ขนาดขึ้นต่ำของพื้นที่ห้องนอน แสงสว่าง ระดับความอบอุ่น และการถ่ายเทของอากาศ ควรจัดสุขภัณฑ์อย่างเพียงพอต่อความต้องการและความจำเป็นในสภาพที่สะอาดและถูกสุขลักษณะ จัดให้มีน้ำและอุปกรณ์ในห้องน้ำที่จำเป็นต่อการชำระร่างกายเพื่อสุขอนามัยในอุณหภูมิที่เหมาะสมแก่สภาพอากาศ ถูกลาก และสภาพภูมิประเทศ อย่างน้อยที่สุดควรให้นักไทยมีโอกาสได้อ่านหนังสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ในสภาพอากาศที่เหมาะสม ที่สำหรับห้องอ่านหนังสือการคุ้นเคยรักษาให้อยู่ในสภาพอากาศที่เหมาะสม ทุกส่วนของเรือนจำซึ่งปกติเป็นที่อยู่ของผู้ต้องขัง พึงพิจารณารักษาให้สะอาดเรียบร้อยตลอดเวลา

เสื้อผ้าและที่นอน เรือนจำต้องจัดเสื้อผ้าที่เหมาะสมแก่สภาพอากาศ โดยคำนึงถึงสุขอนามัยของนักไทย มีสภาพดีและสะอาด ชุดชั้นในต้องมีการเปลี่ยนซักอยู่เสมอตามความจำเป็นในการรักษาสุขอนามัย ไม่มีลักษณะเป็นการเหี้ยดหยาหรือลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักไทย เรือนจำต้องตรวจสอบคุณภาพเสื้อผ้าที่อนุญาตให้นักไทยจัดหามาเอง ให้มีสภาพที่เหมาะสมและสะอาด กรณีนักไทยได้รับอนุญาตให้ออกไปนอกเรือนจำ พึงได้รับอนุญาตให้ใส่เสื้อผ้าที่จัดหามาเอง หรือเสื้อผ้าอื่นที่ไม่ใช่ชุดนักไทย ได้⁵²

ต้องจัดให้นักไทยนอนในที่นอนที่เป็นสัดส่วนเฉพาะตน อย่างพอเพียง สะอาด มีการดูแลให้อยู่ในสภาพที่ดีและมีการทำความสะอาดอยู่เป็นประจำ⁵³

อาหาร ต้องมีสารอาหารที่เพียงพอและตามกำหนดเวลาปกติ ที่เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพด้านนามัย มีคุณภาพ มีการจัดเตรียมและเก็บรักษาที่ดี เรือนจำต้องจัดเตรียมน้ำดื่มที่เพียงพอต่อความต้องการของนักไทยทุกคน⁵⁴

การออกกำลังกาย นักไทยทุกคนต้องได้รับโอกาสในการออกกำลังกาย กลางแจ้งอย่างน้อยวันละ 1 ชั่วโมง เมื่ออากาศเอื้ออำนวย กรณีนักไทยที่เป็นเยาวชนและนักไทย อื่นที่อยู่ในวัยและสภาพร่างกายที่เหมาะสม พึงมีสิทธิ์ได้รับโอกาสในการฝึกฝนการเล่นกีฬาและสันทนาการ ในชั่วโมงของการออกกำลังกาย เรือนจำต้องจัดให้มีสถานที่และอุปกรณ์ตามสมควร⁵⁵

⁵² มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักไทย ข้อ 17,18.

⁵³ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักไทย ข้อ 19.

⁵⁴ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักไทย ข้อ 20.

⁵⁵ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักไทย ข้อ 21.

2) กฎหมายบังคับไทยในต่างประเทศ ในประเทศไทยปัจจุบัน ผู้ต้องขังทุกคนจะได้รับการดูแลในเรื่องสุขอนามัย การรักษาพยาบาล การปฏิบัติงานทางศาสนา⁵⁶ สิ่งจำเป็น ได้แก่ เครื่องผุ่งห่น ที่นอนหมอนมุ้งภาครัฐจะจัดสรรให้ ในบางกรณีอาจอนุญาตให้จัดหาเองได้โดยใช้เงินส่วนตัวซึ่งจะมีคำสั่งประกาศโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม⁵⁷

มีการจัดหาอาหารและน้ำดื่มให้ผู้ต้องขัง ตามความต้องการของสุขภาพ อายุ ชนิดของงานที่ผู้ต้องขังทำ เป็นปัจจัยที่ใช้พิจารณาจัดหาให้ อาจมีการอนุญาตให้ผู้ต้องขังหาอาหารกินเองโดยค่าใช้จ่ายของผู้ต้องขังเอง นอกจากนี้กฏหมายบังคับญี่ปุ่นและถึงการตัดผม หนวดเครา ความสะอาดของสถานที่ทำงาน ห้องขัง การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ มีการกำหนดการในการป้องกันโรคติดต่อของผู้ต้องขัง เช่น การฉีดวัคซีน การแยกผู้ต้องขังที่ป่วยเป็นโรคติดต่อออกจาก ภารกิจ ภารกิจจากแพทย์ผู้ต้องขังที่ป่วยอาจขออนุญาตแพทย์มารักษากลายเฉพาะได้ โดยค่าใช้จ่ายของผู้ต้องขัง การอนุญาตขึ้นอยู่กับแต่ละสถานการณ์ ผู้ต้องขังตั้งครรภ์ ผู้ต้องขังเป็นเด็ก ผู้ต้องขังที่อายุมาก ตลอดทั้งการดูแลรักษาในโรงพยาบาลเมื่อจำเป็น⁵⁸

กฏหมายของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันนี ที่พัก หลักการคือ ผู้ต้องขังต้องอยู่ ในห้องของตน โดยลำพัง การอยู่ด้วยกันจะทำได้มีผู้ต้องขังคนใดคนหนึ่งต้องการได้รับความช่วยเหลือ หรือเมื่อสามีอันตรายต่อชีวิต หรืออนาคตของผู้ต้องขังคนหนึ่งคนใด ให้กระทำได้เป็นการชั่วคราวเท่านั้น และต้องกระทำเนื่องจากมีเหตุที่บังคับให้จำเป็นต้องทำ

เสื้อผ้า จะต้องสวมเสื้อผ้าของเรือนจำ ในการออกไปนอกเรือนจำ ผู้บัญชาการเรือนจำอาจอนุญาตให้สวมเสื้อผ้าของตนเองได้

อาหาร การประกอบอาหารและคุณภาพของอาหาร จะต้องอยู่ในการควบคุม ดูแลในทางการแพทย์ สองคลื่นกับข้อปฏิบัติทางศาสนา

ประเทศไทยอังกฤษและเวลส์ห้องขังนักโทษ Secretary State จะจัดให้ผู้ต้องขัง ในสิ่งอำนวยความสะดวก ห้องขังที่ใช้จำคุกจะต้องได้รับรองมาตรฐานโดยผู้ตรวจสอบในเรื่องของขนาด แสงสว่าง อุณหภูมิ การหมุนเวียนและถ่ายเทของอากาศ ตามความเหมาะสมและเพียงพอ ต่อสุขภาพ และการอนุญาตให้ผู้ต้องขังสามารถติดต่อกับเจ้านักงานเรือนจำได้ทุกเวลา

มีใบสำคัญกำหนดเวลาของการเข้าห้องขัง ผู้ต้องขังอาจต้องออกจากห้องขัง เป็นชั่วโมงหรือเป็นวัน หรือในช่วงระหว่างที่ทำงานในเรือนจำนอกกานนี้ ในสำคัญยังระบุถึงเลข ห้องขังและสิ่งที่เก็บข้าง สัญลักษณ์ สถานที่ สถานะ อย่างชัดแจ้ง ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงโดย

⁵⁶ Article 18 The Prison Law.

⁵⁷ Article 32,33 The Prison Law.

⁵⁸ Article 34-44 The Prison Law.

ไม่ได้รับอนุญาตผู้ตรวจสอบจะพิจารณาจากใบสำคัญนี้ นักโภยมีสิทธิได้รับอาหารและน้ำดื่มอย่างเพียงพอ และอาหารต้องได้รับการปฐมอย่างถูกหลักอนามัย และต้องมีโอกาสได้ออกกำลังกาย กลางแจ้งด้วยอย่างน้อยวันละหนึ่งชั่วโมงทุกวันที่อากาศอำนวย กรณีไม่สามารถทำได้ให้ออกกำลังกายในร่มแทน

3) พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มาตรา 9, 10, 29, 30 ปรากฏในกฎกระทรวงมหาดไทยและในระเบียบกรมราชทัณฑ์ ตลอดทั้งหนังสือเวียนต่างๆ ของกรมราชทัณฑ์ และระเบียบของเรือนจำ ซึ่งมีเนื้อหาสาระในการคุ้มครองและให้ความช่วยเหลือผู้ต้องขัง ที่พักอาศัยของนักโภย สุขอนามัยส่วนตัว เสื้อผ้าและที่นอน อาหาร การออกกำลังกาย และกีฬา ของนักโภย ตลอดถึงกับแนวทางของมาตรฐานขั้นต่ำฯ

4) แนวทางการปฏิบัติของประเทศไทยในปัจจุบัน ในเรื่องที่พักอาศัยประเทศไทยใช้ระบบการขังรวม โดยแต่ละห้องได้มีการแยกห้องนอนผู้ต้องขังประเภทต่างๆ ออกจากกัน เรือนจำส่วนมากสามารถจัดสภาพห้องนอนและสถานที่ทำงานผู้ต้องขัง ส้วมและที่อาบน้ำที่เพียงพอ สะอาด และเหมาะสม ให้เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำได้ การรักษาความสะอาดภายในเรือนจำนั้น เรือนจำทุกแห่งพยายามดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยจะมีการจัดผู้ต้องขังคุ้มครองเป็นการเฉพาะ สำหรับเรื่องน้ำสะอาด เรือนจำได้จัดน้ำสะอาดให้กับผู้ต้องขัง ได้อานและชำระร่างกาย รวมทั้งของใช้จำเป็น เช่น ขันน้ำ สาบ แปรงสีฟัน ซึ่งผู้ต้องขังสามารถใช้เงินส่วนตัวหรือเงินปันผลที่ได้จากการทำงานซื้อเองได้ เรือนจำมีกฎระเบียบให้ผู้ต้องขังตัดผมสั้นและไม่ไว้หนวดเครารุ่งรัง มีการฝึกอาชีพช่างตัดผม และจัดบริการให้ผู้ต้องขังโดยไม่คิดมูลค่า

เสื้อผ้าผู้ต้องขัง เรือนจำอนุญาตให้ผู้ต้องขังใช้เสื้อผ้าของตนเองได้ ในขณะเดียวกันก็มีการจัดเสื้อผ้าให้ผู้ต้องขังด้วย แต่ในเวลาที่นำผู้ต้องขังออกนอกรีือนจำ กรมราชทัณฑ์มีระเบียบให้ผู้ต้องขังใส่ชุดของเรือนจำ เพื่อความสะดวกในการควบคุม กรณีผู้ต้องขังใหม่ ถ้าพบว่าเสื้อผ้าสภาพแย่และน่าจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพ เรือนจำก็จะจัดชุดของทางเรือนจำให้ใหม่ในการอนันต์ระบบอนวนบนพื้นห้องโดยมีเสื้อหรือผ้าห่มปุนนอน จึงไม่มีการจัดเตียงนอนแยกออกเทศ

อาหารที่เลี้ยงผู้ต้องขังเป็นอาหารที่มีประโยชน์เพื่อสุขภาพ และเป็นรายการอาหารที่ผ่านการตรวจคุณภาพจากกรมราชทัณฑ์ และมีบริการน้ำดื่มที่สะอาดแก่ผู้ต้องขังอย่างเพียงพอ

การบริหารร่างกายและการเล่นกีฬา มีการกำหนดในโปรแกรมของผู้ต้องขัง ทุกวัน มีการแข่งขันกีฬากายในเรือนจำและระหว่างเรือนจำ มีกีฬาให้เล่นในวันหยุด เช่น ตะกร้อ ปิงปอง พุตบลลล์ เล็กฯ

5) บริบทของสังคมไทยในการบังคับโภยจำคุกจากผลที่ได้จากการแบบสอบถาม

1. ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ ประเด็นอนามัยและสุขากินบาล ผู้ต้องขังตามกฎหมายความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 93 พนักงานราชทัณฑ์เห็นว่าเหมาะสม หรือสมควรในระดับพอเหมาะสมแล้ว

ประเด็น ความสะอาด ถูกสุขอนามัย ของเครื่องนุ่งห่ม เครื่องนอน ผู้ต้องขัง ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 83 ในมุมมองของพนักงานราชทัณฑ์ในเรื่องนี้ เห็นว่ามีความเหมาะสม มีประสิทธิภาพในการดูแลสภาพความเป็นอยู่ในเรือนนี้ให้กับผู้ต้องขังที่สมควรแล้ว

กรณีของอาหารและน้ำดื่ม ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 91 ข้อนี้ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่พนักงานราชทัณฑ์ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า มีความสะอาด ถูกสุขอนามัย ของอาหาร น้ำดื่ม สำหรับผู้ต้องขังอย่างดีและเหมาะสมแล้ว

ในการออกกำลังกายการเล่นกีฬา เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ได้ผลเห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 95 แสดงว่ากิจกรรมที่เรื่องจำกัดให้ผู้ต้องขังในการออกกำลังกาย การเล่นกีฬา ในมิติของพนักงานราชทัณฑ์เห็นว่า อยู่ในมาตรฐานที่เหมาะสม ในทางปฏิบัติพบว่ามีการจัดตารางเวลาในการออกกำลังกายเกือบทุกวัน

2. ความคิดเห็นของผู้ต้องขังการได้รับความดูแลในเรื่องของสภาพแวดล้อม ภายในเรือนจำอย่างเหมาะสมในประเด็นนี้ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 81 แสดงว่าแต่ละเรือนจำสามารถทำการปรับสภาพแวดล้อมภายในเรือนจำ ให้ผู้ต้องขังมีความรู้สึกที่ดีจนผู้ต้องขังรู้สึกว่าเหมาะสม มีได้มีสภาพทารุณ โหลดร้ายหรือน่าหวาดกลัว แต่อย่างใด

กรณีผู้ต้องขัง ได้รับเครื่องหลับนอนเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม ที่เหมาะสม ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 74 เครื่องหลับนอน เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้ต้องขัง เป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องใช้ในชีวิตประจำวัน ปัจจุบันภาครัฐจะเป็นผู้จัดหาให้กับผู้ต้องขังทุกคน ผลกระทบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นของผู้ต้องขังพบว่า อยู่ในเกณฑ์ที่พอใจเหมาะสมพอกว่าในการใช้ในเรือนจำ

ประเด็นการดูแลสุขอนามัยภายในเรือนจำอย่างเหมาะสมความคิดเห็นของผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 72 เรือนจำจะเป็นผู้ให้การดูแลสุขอนามัยภายในเรือนจำให้กับผู้ต้องขังทุกคน ในมุมมองของผู้ต้องขังมีความเห็นว่าการให้ความดูแลสุขอนามัยภายในเรือนจำอยู่ในระดับที่เหมาะสมแล้ว

ประเด็น ผู้ต้องขังได้รับความดูแลด้านอาหาร น้ำดื่ม สะอาดถูกหลัก โภชนาการ อย่างเหมาะสม ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วย

และเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 75 รัฐเป็นผู้จัดให้กับผู้ต้องขัง ครบ 3 มื้อ โดยมีการจัดฝ่ายสุทธกรรมภายในเรือนจำ และมีรายการอาหารมาตรฐานและการตรวจสอบคุณภาพของอาหารทุกมื้อ มีการจัดน้ำดื่มให้ผู้ต้องขังตามจุดต่างๆ หลากหลายรูปแบบสำรวจความคิดเห็นของผู้ต้องขังในเรือนี้ พบว่า ผู้ต้องขังที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าเขาได้รับความดูแลด้านอาหาร น้ำดื่มที่สะอาดถูกหลักโภชนาการอย่างเหมาะสมแล้ว

ประเด็นผู้ต้องขัง ได้รับโอกาสในการออกกำลังกายเล่นกีฬาอย่างเหมาะสม ความคิดเห็นของผู้ตอบเห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 80 ซึ่งตามตารางกิจวัตรประจำวันของผู้ต้องขัง ในทุกวันต้องมีเวลาให้ผู้ต้องขัง ได้ออกกำลังกายเล่นกีฬา ซึ่งจะมากน้อยอาจเปลี่ยนแปลง ได้ตามความเหมาะสมและตามสภาพของเรือนจำ ผู้ต้องขังที่ตอบแบบสอบถามสูงถึงร้อยละ 80 ของผู้ตอบทั้งหมด แสดงให้เห็นว่าเขามีโอกาสในการออกกำลังกายเล่นกีฬาอย่างเหมาะสม

๖) ประมวลผลการวิเคราะห์ ที่พักอาศัยในประเทศไทยเป็นรูปแบบห้องนอนรวม โดยมีการจัดผู้ต้องขังที่เหมาะสมที่นอนรวมกัน ได้โดยพิเคราะห์จากปัจจัยต่างๆ เช่น ความผิดที่กระทำ ไทย เพศ อายุ เสื้อผ้าและที่นอน อาหาร ส่วนใหญ่รับจัดหาให้ แต่ก็มายากไปกว่าโอกาสให้ผู้ต้องขังจัดหาเอง ได้ในบางกรณี ส่วนการบริหารร่างกายและเล่นกีฬาเป็นไปตามโปรแกรมที่เรือนจำจัดให้ ในเรือนนี้ประเทศไทยไม่ต่างจากกฎหมายและแนวทางปฏิบัติในต่างประเทศพิจารณาจากบทบัญญัติของกฎหมาย ระบุว่า ข้อบังคับ หนังสือเวียนฯ และผลจากการสำรวจ สรุปผลการวิเคราะห์ได้ว่า ในเรือนนี้ทั้งในทางกฎหมายและทางปฏิบัติเป็นไปตามแนวทางของข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำฯ

6.2.3.2 แพทย์และบริการทางการแพทย์

๑) มาตรฐานขั้นต่ำองค์กรสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ภายในเรือนจำต้องมีแพทย์อย่างน้อย 1 คน มีความรู้ด้านจิตบำบัดการให้บริการควรที่จะต้องประสานกับโรงพยาบาลหรือศูนย์สาธารณสุขของชนชั้นหรือประเทศไทยรวมถึงศูนย์จิตบำบัด⁵⁹ กรณีเป็นโรคต้องการบำบัดรักษามาเฉพาะด้านควรจะต้องส่งตัวไปยังสถานบำบัดรักษาระยะยาวหรือโรงพยาบาลภายนอกเรือนจำ กรณีที่ในเรือนจำมีสถานพยาบาลเองจะต้องมีอุปกรณ์ในการรักษาและยาที่พอแก่การเจ็บป่วย มีเจ้าหน้าที่การแพทย์ประจำ⁶⁰ เรือนจำต้องให้บริการทันตกรรมโดยเจ้าหน้าที่ทันตกรรมแก่นักโทษทุกคน⁶¹

⁵⁹ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 22 (1).

⁶⁰ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 22 (2).

⁶¹ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 22 (3).

ในเรือนจำที่มีขนาดใหญ่ จะต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่ทำการแพทย์ที่ทำงานเต็มเวลา มาประจำคนหนึ่งหรือหลายคน โดยที่อย่างน้อยที่สุดหนึ่งในจำนวนนั้นพึงพักอาศัยอยู่ในบ้านพักของเรือนจำนั้น หรือในสถานที่ที่สามารถมาบังเรือนจำได้ในทันที ในเรือนจำอื่นๆ ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ทำการแพทย์เข้าไปในเรือนจำทุกวัน ควรมีเจ้าหน้าที่ทำการแพทย์พักอาศัยอยู่ใกล้พอที่จะสามารถติดตามดัวให้เข้าไปตรวจรักษานักโทษได้ในทันทีที่เกิดเหตุฉุกเฉิน⁶²

เรือนจำผู้ต้องจัดให้มีที่พักพิเศษ ให้ห้องที่มีครรภ์ก่อนและหลังการคลอดบุตร ต้องจัดให้ห้องได้คลอดบุตรในสถานพยาบาลนอกเรือนจำ กรณีที่การคลอดเกิดขึ้นในเรือนจำต้องไม่บันทึกสถานที่เกิดของเด็กในสูติบัตรว่าเด็กนั้นเกิดในเรือนจำ⁶³ ผู้ดูแลทราบในเรือนจำจะต้องผ่านการอบรมอย่างดีแล้วและต้องได้รับอนุญาตก่อน โดยเรือนจำต้องกำหนดระยะเวลาเปลี่ยนผ่านระหว่างการคลอดเกิดขึ้นในเรือนจำ⁶⁴

การกิจของแพทย์ ต้องตรวจสอบสุขภาพนักโทษทุกคนตั้งแต่แรกรับและหลังจากนั้นอีกตามความจำเป็น⁶⁵ จะต้องดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิตของนักโทษ⁶⁶ และต้องทำรายงานต่อผู้บัญชาการเรือนจำ เมื่อพบว่านักโทษรายใดควรส่งตัวไปบำบัดรักษาภายนอกเรือนจำ⁶⁷ นอกจากนั้นจะต้องตรวจสอบและเสนอความเห็นต่อผู้บัญชาการเรือนจำอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับ⁶⁸

- ก. ปริมาณและคุณภาพด้านอาหารในเรือนจำ
- ข. สุขลักษณะและความสะอาดของเรือนจำและนักโทษ
- ค. ความสะอาด ความร้อน แสงสว่าง และการระบายอากาศภายในเรือนจำ
- ง. ความเหมาะสมและความสะอาดของที่นอนและเสื้อผ้าของนักโทษ
- จ. ข้อสังเกตเกี่ยวกับการศึกษาและการกีฬาในเรือนจำกรณีไม่มีเจ้าหน้าที่

รับผิดชอบโดยเฉพาะ

⁶² มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 52.

⁶³ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 23 (1).

⁶⁴ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 23 (2).

⁶⁵ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 24.

⁶⁶ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 25 (1).

⁶⁷ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 25 (2).

⁶⁸ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 26 (1).

ผู้บัญชาการเรือนจำจะต้องพิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับรายงาน และคำแนะนำของแพทย์ในทันที และหากมีเรื่องที่อยู่นอกวิสัยที่จะจัดการเองได้ให้รายงานต่อผู้บังคับบัญชาระดับสูงกว่า เพื่อพิจารณาทันที⁶⁹

การให้บริการทางการแพทย์

- การบริการด้านการแพทย์ พึงเป็นไปในลักษณะของการตรวจและนำบัตรักษาการเจ็บป่วยของนักโทษทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ หรือความบกพร่องอื่นที่อาจกระทบต่อการบำบัดฟื้นฟูนักโทษ การเยียวยา การผ่าตัดและการบำบัดทางจิตที่จำเป็น⁷⁰

- กรณีเพื่อผลของการรักษา จำเป็นที่จะต้องแยกรักษานักโทษเป็นรายบุคคลและในกรณีที่มีนักโทษที่ป่วยเป็นโรคอย่างเดียวกันหลายคนและจำเป็นต้องได้รับการบำบัดรักษาเฉพาะด้านก็ควรที่เรือนจำจะคัดแยกให้ไปอยู่ที่สถานบำบัดรักษาเฉพาะด้าน มาตรการรักษาความปลอดภัยของสถานบำบัดเฉพาะด้านแต่ละประเภทอาจมีระดับความเข้มงวดแตกต่างกัน ได้ตามความเหมาะสมและจำเป็น เช่น กรณีเรือนจำเปิดซึ่งจัดไว้ให้แก่นักโทษชั้นดีที่ไม่มีสาเหตุจะต้องหลบหนีนั้น อาจเน้นไปที่การส่งเสริมการฝึกวินัยของตนเองมากกว่าการป้องกันการหลบหนี โดยอาจจัดสภาพแวดล้อมที่เน้นหนักไปที่การบำบัดแก้ไขสำหรับนักโทษประเภทนี้โดยเฉพาะ เป็นต้น⁷¹

- จำนวนนักโทษในเรือนจำปิดแต่ละแห่งจะต้องมีไม่นักจนเกินไป เพราะอาจทำให้การบำบัดแก้ไขนักโทษในรายบุคคลไม่ได้ผล โดยทั่วไปแล้วเรือนจำปิดแต่ละแห่งควรมีนักโทษไม่เกิน 500 คนและสำหรับเรือนจำเปิด ควรมีนักโทษน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้⁷² ในทางกลับกันการมีเรือนจำขนาดเล็กมากแต่กลับไม่มีสาธารณูปการที่เพียงพออยู่กับไม่เป็นลักษณะที่พึงประสงค์⁷³

นักโทษที่วิกฤตหรือผิดปกติทางจิตนั้น ผู้ดูแลไทยจำคุกที่วิกฤตจะต้องไม่ถูกคุมขังในเรือนจำ ต้องหายไปอยู่ในสถานบำบัดทางจิตในทันที พึงส่งไปอยู่ในความดูแลและบำบัดรักษาในสถานพยาบาลที่ดูแลรักษาโรคด้านนี้โดยเฉพาะ ในช่วงเวลาที่รออยู่ในเรือนจำนั้น นักโทษที่มีอาการวิกฤตหรือผิดปกติทางจิตดังกล่าว จะต้องอยู่ภายใต้การดูแลเป็นพิเศษของเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ แผนกการแพทย์ของเรือนจำต้องให้มีการบริการด้านจิตบำบัดให้แก่นักโทษอีกๆ ที่มีความจำเป็นต้องได้รับบริการด้านจิตบำบัด ด้วยการมีหน่วยงานที่เหมาะสมมาดูแล

⁶⁹ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 26 (2).

⁷⁰ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 62.

⁷¹ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 63 (1)(2).

⁷² มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 63 (3).

⁷³ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 64 (4).

รักษาคนไทยที่มีอาการวิกฤติ หรือผิดปกติทางจิตอย่างต่อเนื่อง ไปถึงเวลาหลังจากที่นักไทยผู้นั้นได้พ้นไทยแล้ว รวมทั้งการให้มีการบำบัดฟื้นฟูทางสังคมหลังการบำบัดรักษาผู้นี้ด้วย⁷⁴

2) กฎหมายบังคับไทยในต่างประเทศ ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สุขภาพอนามัยทางกายและทางจิตของผู้ต้องขัง จะต้องได้รับการดูแลไม่ให้อุบัติเหตุกระเทือน ได้รับการดูแลด้วยมาตรการที่จำเป็นในการคุ้มครองสุขภาพอนามัยและความสะอาด แพทย์ใหญ่เป็นผู้รับผิดชอบดูแลซึ่งอาจมีภาระให้แพทย์รอง หรือแพทย์ที่มีสัญญาจ้างปฏิบัติหน้าที่แทนได้ การรักษาผู้ป่วยจะต้องกระทำโดยผู้มีใบอนุญาตประกอบโรคศิลป์ ตามกฎหมายว่าด้วยสถานโรงพยาบาล

การตรวจสุขภาพและการรักษาพยาบาล ผู้ต้องขังที่มีอายุ 35 ปีบริบูรณ์ต้องได้รับการตรวจป้องกันโรคทุก 2 ปี โดยเฉพาะโรคเกี่ยวกับหัวใจและความดันโลหิต โรคไต โรคเบาหวาน ผู้ต้องขังมีสิทธิร้องขอให้ตรวจป้องกันโรคมะเร็งปีละ 1 ครั้ง สำหรับผู้ต้องขังหญิงอายุครบรอบ 40 ปี ชายอายุครบรอบ 45 ปี

ผู้ต้องขังหญิงมีบุตรพักอาศัยอยู่ด้วยในเรือนจำ จะมีสิทธิขอให้ตรวจป้องกันโรคจนบุตรมีอายุครบ 6 ปี ผู้ต้องขังที่มีอายุ 14 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี มีสิทธิร้องขอให้ตรวจเพื่อป้องกันโรคเกี่ยวกับฟัน 1 ครั้ง ในระยะเวลา 6 เดือน ตรวจอนามัยของช่องปาก สภาพของเหงือก โรคฟันผุ

ผู้ต้องขังมีสิทธิได้รับการรักษาด้วยยาและเวชภัณฑ์อื่นๆ เพื่อที่จะบำบัดความอ่อนแอของสุขภาพอนามัยที่จะนำไปสู่ความเจ็บป่วยที่คาดหมายได้

การรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย เมื่อเจ็บป่วยเพื่อป้องกันไม่ให้อาการเลวร้ายยิ่งขึ้น บรรเทาอาการเจ็บป่วย ต้องให้มีการรักษาพยาบาลทางแพทย์ ทันตแพทย์ การดูแลด้วยอุปกรณ์ต่างๆ ยา บริการทางแพทย์และบริการเสริมสำหรับคุณประพฤติ ตลอดจนความเครียดและการบำบัดด้วยการทำงาน เมื่อไม่ขัดแย้งกับการบังคับไทย ผู้ต้องขังมีสิทธิได้รับการดูแลด้วยอุปกรณ์ช่วยเกี่ยวกับสายตาและการได้ยิน เครื่องเสริมร่างกาย อุปกรณ์ช่วยในการกระดูกและอื่นๆ ที่จำเป็นเฉพาะกรณี เมื่อคำนึงถึงระยะเวลาการจำคุกแล้วมีความชอบธรรมไม่ขัดแย้งกับการบังคับไทย ในด้านทันตกรรม เงินช่วยค่าฟันปลอมและการครอบฟัน หน่วยงานยุติธรรมแห่งนรัฐจะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด ด้วยความเห็นชอบของผู้ต้องขัง พนักงานบังคับไทยอาจจัดให้ผู้ต้องขัง ได้รับการบริการทางแพทย์ เป็นต้นว่าการผ่าตัด หรือมาตรการเสริมที่ส่งเสริมการกลับสู่สังคมค่าใช้จ่ายเพื่อการดังกล่าวให้ตกเป็นของผู้ต้องขังถาวนานของผู้ต้องขังยังสามารถรับได้ และวัตถุประสงค์ของการบำบัด ไม่เป็นการขัดขวางกับการบังคับไทย การย้ายที่เมื่อป่วยเมื่อป่วยอาจถูก

⁷⁴ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 82-83.

ข้อไปโรงพยาบาลของเรือนจำหรือเรือนจำอื่นที่เหมาะสมกับการรักษาพยาบาล กรณีที่ไม่สามารถรักษาในเรือนจำได้ให้ทำการข้อไปทันกับอาการ

ในประเทศไทย ไม่แต่ละเรื่องจำจะมีแผนกแพทย์ กรณีป่วยหนักจะถูกส่งตัวไปรักษาในเรือนจำพยาบาลเรือนจำทุกแห่งต้องมีแพทย์ หรือผู้ชี้บิวชาัญทางการแพทย์ประจำอยู่ทุกเรือนจำ และยังมีเรือนจำสำหรับผู้ต้องขังที่ป่วยซึ่งจะได้รับการดูแลรักษาพยาบาลเป็นพิเศษ มีศูนย์การแพทย์ภายในเรือนจำขนาดใหญ่ให้บริการผู้ต้องขังกรณีเหตุฉุกเฉินจำเป็นก็สามารถส่งตัวไปรักษาในโรงพยาบาลภายนอกเรือนจำญี่ปุ่นมีการให้ทุนการศึกษาทางการแพทย์เพื่อกิจการงานราชทัณฑ์ เพื่อสร้างบุคลากรทางการแพทย์ให้เพียงพอโดยมีเงื่อนไขเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วต้องทำงานในเรือนจำ เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนแพทย์

ในประเทศไทยองค์กรและเวลձีจะมีแพทย์ประจำเรือนจำสำหรับช่วยตรวจรักษาผู้ต้องขังและมีอำนาจจะทำการทดสอบผู้ต้องขัง เพื่อพิสูจน์ว่าผู้ต้องขังเจ็บป่วยจริงหรือไม่ สร้างป่วยหรือไม่⁷⁵ มีการสร้างศูนย์ช่วยเหลือ Health Centres ขึ้นใหม่เพื่อให้บริการ ตลอดทั้งมีการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ต้องขัง ให้คำปรึกษาแก่เยาวชนสารเสพติด การประเมินผล การเสนอแนะ คำแนะนำ ผ่านการบริการภายในเรือนจำ

3) พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มาตรา 9,10,13
กฎกระทรวงมหาดไทย ระเบียบกรมราชทัณฑ์ คำสั่งกรมราชทัณฑ์ ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข
รวมตลอดทั้งหนังสือเวียนต่างๆ ของกรมราชทัณฑ์เพื่อจัดการให้บริการทางแพทย์ทั้งการ
ควบคุมดูแลอนามัยในเรือนจำ การรักษาภายในเรือนจำ และภายนอกเรือนจำ การดูแลผู้ต้องขัง
หญิงที่ตั้งครรภ์ หรือคลอดคลูกในเรือนจำหรือมีเด็กติดมาด้วย ในเนื้อหาสาระของบทบัญญัติของ
กฎหมายคลอบคลุมเนื้อหาตามแนวทางของบทบัญญัติตามมาตรฐานขั้นต่ำฯ หลักการที่wang ไว้มี
ความทันสมัยพอสมควรแม้ว่ามีการประกาศบังคับใช้มานานแล้ว

4) แนวทางการปฏิบัติของประเทศไทยในปัจจุบัน เรื่องจำเกือบทุกแห่งประสบปัญหาขาดแคลนแพทย์ประจำ จำเป็นต้องอาศัยแพทย์จากหน่วยงานอื่น ปกติจะมาตรวจรักษา 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์ ยกเว้นกรณีป่วยหนักและมีการร้องขอ ในข้อนี้จึงปฏิบัติไม่ได้ตามมาตรฐานขั้นต่ำๆ

ในประเด็นเรื่องของแพทย์ ประเทศไทยไม่อาจปฏิบัติตามข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำๆ ได้ เนื่องจากขาดแคลนแพทย์ในการตรวจและนำบัตรักษาผู้ต้องขัง เพราะแพทย์ไม่นิยมในการปฏิบัติงานในเรือนจำ ทางปฏิบัติเป็นแพทย์จากกระทรวงสาธารณสุข ตามความร่วมมือของกรมราชทัณฑ์กับกระทรวงสาธารณสุข ในทางปฏิบัติจึงดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำๆ ได้ยาก เพราะแพทย์ของกระทรวงก็มีภารกิจประจำอยู่แล้วด้วย

⁷⁵ Section 17, Prison Act 1952.

ในประเด็นการจัดแยกเรือนจำออกเป็นส่วนๆ ประเทศไทยมีการดำเนินการแยกเรือนจำออกเป็นประเภทต่างๆ และมีการสร้างเรือนจำเปิดตามข้อกำหนด อย่างไรก็ตามเรือนจำจำนวนมากในประเทศไทยมีขนาดใหญ่เกินกว่า 500 คน

ข้อเท็จจริงที่ปรากฏคือ ยังมีการคุณขั้นบุคคลที่วิกฤติไว้ในเรือนจำ และไม่มีโรงพยาบาลทางจิตที่จะส่งตัวไปได้ทำให้ไม่สามารถบำบัดในสถาบันโดยเฉพาะได้ และจะขาดการดูแลจากแพทย์ ด้วยเกื่องทุกจังหวัดที่เรือนจำตั้งอยู่มักจะขาดแคลนแพทย์ด้านนี้เรือนจำจึงไม่ได้ติดต่อให้โรงพยาบาลรับเป็นธุรให้ได้ แต่จะพยายามติดต่อกับญาติหรือครอบครัวมารับตัวไปรักษา เรือนจำส่วนใหญ่ไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำๆ ได้

กรณีผู้ต้องขังที่วิกฤติหรือผิดปกติทางจิต ยังมีการคุณขั้นบุคคลที่วิกฤติไว้ในเรือนจำ และไม่มีโรงพยาบาลทางจิตที่จะส่งตัวไปได้ ทำให้ไม่สามารถบำบัดในสถาบันโดยเฉพาะได้ และจะขาดการดูแลจากแพทย์ ด้วยเกื่องทุกจังหวัดที่เรือนจำตั้งอยู่มักจะขาดแคลนแพทย์ด้านนี้ เรือนจำจึงไม่ได้ติดต่อให้โรงพยาบาลรับเป็นธุระให้ได้ แต่จะพยายามติดต่อกับญาติหรือครอบครัวมารับตัวไปรักษา เรือนจำส่วนใหญ่ไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำๆ ได้

5) บริบทของสังคมไทยในการบังคับโทษจำคุกจากผลที่ได้จากการอุกอาจ

1. ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชการทั่วไป ในการบริการทางการแพทย์ ในมุมมองความคิดเห็นของพนักงานราชทัณฑ์เห็นว่า การจัดบริการทางการแพทย์ให้กับผู้ต้องขังนั้น จัดอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่ดีร้อยละ 90 มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดูแลให้บริการ เนื่องจากในเรือนจำมีการปฐมนิเทศมาตั้งแต่เด็ก แต่เมื่อมีการเจ็บป่วยรุนแรงก็มีการติดต่อประสานงานกับสถานพยาบาลใกล้เคียงในแต่ละพื้นที่ ทำให้ระบบการให้บริการดี แต่ไม่ได้เป็นข้อบ่งชี้ในการมีแพทย์ประจำเรือนจำ เป็นคนละประเด็นกัน

สิทธิในการได้รับบริการทางทันตกรรม ผู้ต้องขับแบบสอบถามที่เห็นด้วย และเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 85 ในมุมมองความเห็นของพนักงานราชทัณฑ์แสดงให้เห็นว่า อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดูแลที่เหมาะสมตามฐานะ

การบริการให้คำปรึกษาทางสุขภาพจิตผู้ต้องขับเห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 87 ในความคิดเห็นของพนักงานราชทัณฑ์เห็นว่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการให้บริการแก่ผู้ต้องขังในการดูแลในเรื่องนี้ที่เหมาะสมตามฐานะ

การบริการการสุขอนามัยการรักษาพยาบาลผู้ต้องขับเห็นด้วยและเห็นด้วย อย่างยิ่งร้อยละ 95 ผลที่ได้แสดงให้เห็นว่า การดูแลในเรื่องนี้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อยู่ในเกณฑ์ที่มีมาตรฐาน ตามมุมมองของพนักงานราชทัณฑ์เห็นว่าเหมาะสมแล้วตามฐานะ

2. ความคิดเห็นของผู้ต้องขัง ผู้ต้องขังได้รับการรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วยอย่างเห็นจะดี ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ต้องขังแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 77 ในเรื่องจำทุกแห่งมีการจัดบริการทางด้านการรักษาพยาบาลไว้แล้ว กรณีเมื่อมีการเจ็บป่วยที่อาการรุนแรงก็จะมีการส่งผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลของกรมราชทัณฑ์หรือโรงพยาบาลอื่นภายนอกเรือนจำ

กรณีผู้ต้องขังได้รับการบริการทางทันตแพทย์ที่เหมาะสม ความคิดเห็นของผู้ต้องขังคำถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 59 ในข้อนี้เป็นผลมาจากการที่ประเทศไทยขาดแคลนแพทย์ ที่จะมาดูแลผู้ต้องขังในเรือนจำ แต่ทางกรมราชทัณฑ์ก็พยายามขอความร่วมมือจากแพทย์ที่ประจำในเขตพื้นที่ต่างๆ ให้ความช่วยเหลือด้านสถานการณ์และโอกาสที่จะพึงทำได้

๖) ประมวลผลการวิเคราะห์ เนื้อหาสาระของบทบัญญัติกฎหมายต่างๆ ของไทย มีความคลอบคลุมสาระสำคัญของมาตรฐานขั้นต่ำ แต่ทางปฏิบัติของเรือนจำยังดำเนินการไปไม่ถึงระดับมาตรฐานขั้นต่ำ เนื่องจากประเทศไทยขาดแคลนแพทย์

6.2.3.3 การศึกษาและสันทนาการ หนังสือและการติดต่อกับโลกภายนอก

1) มาตรฐานขั้นต่ำองค์กรสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง

การศึกษาและสันทนาการจะต้องส่งเสริมการศึกษาต่อของนักโทษที่ยังสามารถศึกษาต่อได้ จัดการให้มีการศึกษาทางศาสนาให้นักโทษด้วย โดยเฉพาะนักโทษที่เป็นเยาวชนและนักโทษที่ไม่รู้หนังสือ ซึ่งการศึกษาต้องสอดคล้องและเขื่อนโยงกับระบบการศึกษาของประเทศ เพื่อว่าเมื่อพ้นโทษแล้วจะสามารถศึกษาต่อในสถานศึกษาได้โดยต่อเนื่อง ไม่เป็นอุปสรรค ต้องมีการจัดให้มีกิจกรรมเชิงสันทนาการและวัฒนธรรม เพื่อประโยชน์แก่สุขภาพกายและสุขภาพจิตของนักโทษ⁷⁶

หนังสือ และการติดต่อกับโลกภายนอก เรือนจำทุกแห่งจะต้องจัดให้มีห้องสมุดสำหรับนักโทษทุกประเภทอย่างเพียงพอ ทั้งประเทศมีสาระกับหนังสืออ่านเล่น นักโทษพึงได้รับการสนับสนุนให้ได้ประโยชน์จากห้องสมุดอย่างเต็มที่ด้วย⁷⁷

นักโทษพึงได้รับอนุญาตให้ติดต่อกับครอบครัวของตนและเพื่อนที่เชื่อถือได้ โดยจดหมายและการเยี่ยมตามเวลาที่เรือนจำกำหนดภายใต้การควบคุมที่จำเป็น กรณีนักโทษที่เป็นคนต่างด้าวพึงได้รับอนุญาตตามสมควรให้ติดต่อกับผู้แทนสถานทูตหรือกองสุลของประเทศของนักโทษผู้นั้น หากไม่มีสถานทูตหรือสถานกงสุลจะติดต่อกับผู้แทนสถานทูตหรือองค์กร

⁷⁶ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 77-78.

⁷⁷ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 40.

ระดับประเทศหรือระหว่างประเทศอื่นๆ ให้ทำงานด้านการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของบุคคลนั้นๆ ได้⁷⁸

นักโทษพึงได้รับข้อมูลข่าวสารที่สำคัญทางหนังสือพิมพ์ นิตยสาร จุลสาร พิเศษของทางเรือนจำ วิทยุการบรรยายหรือสื่ออื่นๆ ในทำนองเดียวกัน ภายใต้การอนุญาตหรือการควบคุมของเรือนจำนั้นๆ⁷⁹

2) กฎหมายบังคับโดยในต่างประเทศ ในประเทศไทยปั่นการศึกษาของผู้ต้องขัง⁸⁰ มีระบบการศึกษาทั้งในและนอกเรือนจำผู้ที่ยังไม่สำเร็จการศึกษาภาคบังคับจะถูกบังคับให้เรียนโดยจะได้รับการรับรองผลการศึกษาไม่ว่าในระดับพื้นฐานระดับสูง ในวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย ผู้สอนจะเป็นเจ้าหน้าที่ และอาสาสมัครจากภายนอกเรือนจำมาสอนให้ กรณีในการศึกษาภายนอกเรือนจำ มีหลักสูตรที่จัดขึ้นเพื่อบริการและสร้างสรรค์สังคม การศึกษาดูงานในโรงงานต่างๆ เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีการจัดกลุ่มอบรมพิเศษการอบรมเข้มในเรื่องต่างๆ การเรียนรู้จาก audio-visual education การจัดกลุ่มทดลองเดียงกันหรือและเปลี่ยนปรึกษาหารือ การแสดงจิตนำบัด การทำบันทึกประจำวัน การให้คำปรึกษาในการดำเนินชีวิต ซึ่งมีการจัดกันอย่างกว้างขวาง⁸¹

ผู้ต้องขังที่เป็นเด็กและเยาวชน จะต้องถูกจำแนกโดยใช้การศึกษาและเพศ เป็นเกณฑ์ขั้นพื้นฐาน ซึ่งต้องสนใจต่อการแก้ไขพื้นฟูสำหรับเด็กและเยาวชนที่ทำผิดกฎหมาย

กฎหมายของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันนี การศึกษา ผู้ต้องขังที่ยังไม่จบชั้นมัธยม ต้องมีการจัดให้มีการศึกษาในวิชาที่จะนำไปสู่การจบการศึกษา

เรือนจำต้องจัดให้มีหนังสือพิมพ์และวารสารให้ผู้ต้องขังในจำนวนที่สมควร หนังสือบางเล่มหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของหนังสือพิมพ์หรือวารสารอาจถูกอยู่ในข้อห้ามได้ ถ้าสิ่งนั้นจะเป็นภัยอย่างมากต่อชุมชนผู้คนของการบังคับโดย หรือต่อความมั่นคงหรือความสงบเรียบร้อยของเรือนจำ

ผู้ต้องขังสามารถพัฒนาศักยภาพของเรือนจำ ชุมโกรทัศน์ รายการต้องเดือกด้วย คำนึงถึงความประสงค์และความต้องการในการรับรู้ข่าวสารของประชาชน การศึกษา และบันเทิง การรับฟังวิทยุและดูโทรทัศน์อาจมีการสั่งห้ามชั่วคราวหรือห้ามเฉพาะตัวผู้ต้องขังคนหนึ่งคนใดก็

⁷⁸ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 37-38.

⁷⁹ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 39.

⁸⁰ Article 29-31 The Prison Law.

⁸¹ Criminal Justice in Japan. UNAFEI. p. 36.

ได้ ถ้าการกระทำดังกล่าวเป็นสิ่งจำเป็นที่ไม่อาจละเลยได้ ใน การรักษาความปลอดภัย และความสงบเรียบร้อยของเรือนจำ วิทยุและโทรศัพท์ส่วนตัวอาจอนุญาตให้มีได้

การเขียนและห้ามเขียน ผู้ต้องขังต้องได้รับอนุญาตให้เขียนอย่างน้อย 1 ชั่วโมงต่อเดือน โดยการเขียนนั้นเป็นการส่งเสริมการบำบัดหรือการกลับสู่สังคมของผู้ต้องขัง รวมตลอดทั้งการเขียนของนายความด้วย การเขียนต้องอยู่ในการควบคุมดูแลด้วยเหตุผลของการบำบัดความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยของเรือนจำ การสนทนาก็จะอยู่ในความควบคุมดูแลได้เฉพาะเมื่อจำเป็นการเฉพาะเท่านั้น การเขียนของทนายในคดีอาญาจะไม่มีการควบคุมดูแล สิ่งของต่างๆ จะมอบให้ผู้ต้องขังในการเขียนได้เมื่อได้รับอนุญาตเท่านั้น การสื่อสารทางจดหมาย ผู้ต้องขัง มีสิทธิส่งหรือรับจดหมายโดยไม่จำกัด ส่งหรือรับโดยผ่านทางเรือนจำ โดยทั่วไปจดหมายระบุว่า ผู้ต้องขังกับทนายห้ามตรวจ

จดหมายของผู้ต้องขังที่มีถึงสถาบันฯ สำหรับสภากลาง สถาบันฯ และสภากลางรัฐ คลอดคนสามชิกแห่งสภากลาง สถาบูรป ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป คณะกรรมการขัดป้องกันการกระทำทารุณกรรมและการปฏิบัติอันไม่มนุษยธรรม หรือการกระทำอันเป็นการกดขี่บ่แข็ง และถึงผู้แทนเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลแห่งสหพันธรัฐ และมลรัฐจะไม่มีการตรวจสอบได้จากหน้าของเช่นนั้นและระบุผู้ส่งไว้ ผู้บัญชาการเรือนจำ มีอำนาจกักจดหมายได้ ถ้าปรากฏว่า เกี่ยวกับการบังคับโทษหรือความปลอดภัย ความสงบ โทรศัพท์และโทรเลข ผู้ต้องขังอาจได้รับอนุญาตให้ใช้โทรศัพท์หรือส่งโทรเลขได้ ในการควบคุมดูแลการพูดโทรศัพท์ พัสดุไปรษณีย์ อาจรับพัสดุไปรษณีย์ที่มีอาหารและเครื่องบริโภคได้ จำนวน 3 ครั้งต่อปี มีระยะเวลาห่างกันตามสมควร พัสดุต้องเปิดต่อหน้าผู้ต้องขัง .

ในประเทศไทยและเวลล์มีการอบรมตามโปรแกรมทางการศึกษา ความประพฤติ โดยอาจารย์ห้องถินและความร่วมมือของสถาบันการศึกษาที่ผ่านการคัดเลือกแล้ว เรือนจำจะต้องให้ความสำคัญกับผู้ต้องขังที่ประสงค์จะศึกษาเฉพาะด้าน หรือเป็นการฝึกฝนฝีมือ หรือเทคนิคเฉพาะด้าน

การติดต่อกับโลกภายนอก ผู้ต้องขังจะได้รับสิทธิที่จะพบญาติหรืออนุคคล อื่นๆ ได้ตามเวลาที่กำหนด และการติดต่อทางจดหมาย ทางไปรษณีย์โดยค่าใช้จ่ายของรัฐ 1 ฉบับต่อสัปดาห์ และได้รับการเขียนจากคณะกรรมการตรวจเรือนจำ เป็นประจำทุก 4 สัปดาห์

3) พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มาตรา 27, 28 ข้อบังคับกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่ 8 เรื่อง การศึกษาและอบรมผู้ต้องขัง ข้อบังคับกรมราชทัณฑ์ (ฉบับที่ 2) เรื่อง การขอเข้าถูกิจการหรือติดต่อกับงานของเรือนจำและกองสุลเข้าเยี่ยมผู้ต้องขังมีความชัดเจนและปฏิบัติเป็นแนวทางตามเงื่อนไขของกฎหมายเหมือนกันทุกเรือนจำ

กฎหมายจะช่วยกำหนดแนวทางในการศึกษาการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ สำนักงาน และการติดต่อกับโลกภายนอกในเรื่องนี้กฎหมายได้วางกรอบและแนวปฏิบัติที่เป็นหลักประกันสิทธิ์อย่างหนึ่งที่เรือนจำต้องจัดให้กับผู้ต้องขัง

4) แนวทางการปฏิบัติของประเทศไทยในปัจจุบัน ตามปกติเรือนจำมีการศึกษา วิชาสามัญและการสอนศาสนาอยู่แล้ว กับผู้ต้องขังที่ไม่รู้หนังสือและผู้ต้องขังวัยหนุ่ม ตามหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่ของกระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนั้นเรือนจำก็ยังจัดกิจกรรมบันเทิงให้กับผู้ต้องขัง ในหลายรูปแบบ เช่น โทรทัศน์ วีดีโอ ภาพยนต์ การกีฬา ฯลฯ พิเคราะห์แล้วเห็นว่าเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำ

เรือนจำส่วนใหญ่จะจัดให้มีห้องสมุดให้ผู้ต้องขัง มีบริการยืมหนังสือ กรมราชทัณฑ์ มีนโยบายในเชิงรุกในเรื่องนี้ ดังจะเห็นได้จากการที่มีโครงการห้องสมุดพร้อมป้ายญาเกิดขึ้นในหลายฯ เรือนจำ

การติดต่อระหว่างผู้ต้องขังกับคนในครอบครัวนี้ เป็นสิ่งที่เรือนจำปิดโอกาส และต้องทำการสนับสนุนโดยการเยี่ยม ขาดหมาย กรณีผู้ต้องขังชาวต่างชาติ กรมราชทัณฑ์มีระเบียบให้เจ้าหน้าที่สถานทูตหรือกองสุล เข้าเยี่ยมผู้ต้องขังได้ สามารถพูดปรึกษาหารืออย่างเป็นความลับก็ได้

เรือนจำได้จัดให้ผู้ต้องขังได้คุ้นเคยกับนิตยสาร ฟังปฐกถา ฟังรายการเสียงตามสาย โดยผ่านเทปคลับ แต่หนังสือพิมพ์และวิทยุ มีระเบียบห้ามน้ำเข้าในเรือนจำ เพราะข่าวสารบางอย่างเป็นผลเสียในการควบคุม

5) บริบทของสังคมไทยในการบังคับโทษจำคุกจากผลที่ได้จากการอุออกแบบสอบถาม

1. ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชการราชทัณฑ์ ประเด็นการศึกษาและการอบรม ของผู้ต้องขังตามกฎหมาย ผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 95 แสดงถึงบทบัญญัติของกฎหมายมีการส่งเสริมการศึกษาและอบรมผู้ต้องขัง ในทางปฏิบัติมีการเรียนรู้และการอบรมพิเศษทุกรสึกจำ

สอบถามถึงประสิทธิภาพของการศึกษาอบรมผู้ต้องขัง ผู้ตอบที่เห็นด้วย และเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 96 ถือว่าเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในทางปฏิบัติ

ประเด็นกฎหมายเกี่ยวกับการได้รับการเยี่ยม หรือติดต่อกับบุคคลภายนอก ความคิดเห็นของผู้ตอบคำถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 99 แสดงให้เห็นว่า ในเรื่องนี้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากในเรื่องนี้ที่อ่าวเป็นสิ่งสำคัญมากของผู้ต้องขังที่จะสามารถติดต่อกับญาติพี่น้อง หนาแน่น และเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยแก้ไขพฤตินิสัยด้วย

สิทธิของผู้ต้องขังในการรับการเยี่ยมจากบุคคลภายนอก ความคิดเห็นของผู้ตอบคำถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 96 พนักงานราชทัณฑ์เห็นว่ามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมาก

2. ความคิดเห็นของผู้ต้องขัง ประเด็นกรณีผู้ต้องขังได้รับโอกาสในการศึกษาอบรมอย่างเหมาะสม ผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 87 ผู้ต้องขังได้รับโอกาสในการศึกษาอบรมอย่างเหมาะสม

ประเด็นที่ผู้ต้องขังได้มีโอกาสในการได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ อย่างเหมาะสม ความคิดเห็นของผู้ตอบคำถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 64 ปรากฏตามสภาพของเรือนจำทั่วไปจะมีโทรศัพท์ เสียงตามสาย หนังสือต่างๆ หลายแห่งมีห้องสมุด เช่น ห้องสมุดพร้อมปั้นญา บางแห่งมี Computer Internet ที่ให้ผู้ต้องขังสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้ ตามสมควร ผลจากการออกแบบสอบถาม แสดงให้เห็นว่าเขามีโอกาสในการได้รับรู้ข้อมูล ข่าวสารจากสื่อต่างๆ อย่างเหมาะสม อีกส่วนหนึ่งผู้ตอบร้อยละ 28 ยังเห็นว่าเขามีโอกาสในการได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ ยังไม่เพียงพอ ซึ่งผลที่ได้นี้เป็นแนวทางที่บอกรายงานว่า ส่วนหนึ่งมาจากมาตรฐานการมีโอกาสในการได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ ของแต่ละเรือนจำ การจัดการยังไม่เท่าเทียมกัน ส่วนที่สองผู้ต้องขังบางคนมีความต้องการมากเกินความพอดี

ผู้ต้องขังได้รับโอกาสในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลภายนอกอย่างเหมาะสม ความคิดเห็นของผู้ตอบคำถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 75 การติดต่อสื่อสารกับบุคคลภายนอกอาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น การส่งจดหมาย พัสดุครุภัณฑ์ โทรศัพท์ เป็นต้น ผู้ต้องขังจึงได้รับโอกาสในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลภายนอกอย่างเหมาะสม

ผู้ต้องขังได้รับโอกาสในการเยี่ยมญาติอย่างเหมาะสม ความคิดเห็นของผู้ที่ตอบคำถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 92 ผู้ต้องขังได้รับโอกาสในการเยี่ยมญาติอย่างเหมาะสม และคงถึงศักยภาพของการทำงานด้านการบังคับ執行 ที่เป็นไปในทางปฏิบัติและในทางวิชาการบังคับ执行 ที่มีประสิทธิภาพอย่างเห็นได้ชัด

๖) ประมาณผลการวิเคราะห์ในมิติของกฎหมายและแนวทางปฏิบัติของเรือนจำ ในประเทศไทยมีความชัดเจนและสามารถดำเนินการได้เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำ เช่นเดียวกับในประเทศญี่ปุ่น สถาบันธารณรัฐเยอรมนีและประเทศอังกฤษ

6.2.3.4 การนับถือศาสนา

1) มาตรฐานขั้นต่ำองค์การสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง นักโทษ ทุกคนพึงได้รับอนุญาตให้เข้าร่วมการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาที่จัดขึ้นในเรือนจำรวมทั้งมีสิทธิ

ที่จะมีไว้ซึ่งหนังสือธรรมหรือคู่มือพิธีกรรมของศาสนานั้นๆ ด้วย โดยเป็นสิทธิที่ควรได้รับมากเท่าที่จะเป็นไปได้⁸² และเรื่องจ้าวครัวดำเนินการดังนี้⁸³

(1) ถ้าในเรือนจำใดมีจำนวนของนักโทษที่นับถือศาสนาเดียวกันมากพอสมควร ทางเรือนจำนั้นควรแต่งตั้งหรือเห็นชอบให้อনุศาสนาเจ้าของศาสนานั้นๆ มาประกอบพิธีกรรมทางศาสนาในเรือนจำนั้น หากนักโทษจำนวนมากเห็นพ้องด้วย และเงื่อนไขอีกอย่างก็ควรอนุญาตให้การจัดพิธีกรรมทางศาสนานั้นเป็นไปอย่างเต็มรูปแบบ

(2) อনุศาสนาเจ้าของนักโทษที่ดังกล่าว ควรได้รับอนุญาตให้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาในเรือนจำนั้นเป็นประจำรวมทั้งเยี่ยมเยือนนักโทษที่นับถือศาสนานั้นๆ ตามเวลาอันควร

(3) สิทธิของนักโทษที่จะติดต่อกับอনุศาสนาเจ้าของนักโทษที่จะต้องไม่ถูกปฏิเสธจากทางเรือนจำ ในทางกลับกันหากนักโทษคนใดปฏิเสธที่จะพบกับอনุศาสนาเจ้าของตน ก็เป็นสิทธิโดยชอบของนักโทษผู้นั้น

2) กฎหมายบังคับไทยในต่างประเทศ ในประเทศไทยปัจจุบัน จะมีกฎหมายที่ส่งเสริมให้ผู้ต้องขังสามารถมีการปฏิบัติคิจทางศาสนา⁸⁴

ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีในการปฏิบัติคิจทางศาสนาจะถูกปิดกั้นไม่ได้ ต้องได้รับการช่วยเหลือในการติดต่อกับนักบวชในทางศาสนาและผู้ต้องขังมีสิทธิครอบครองหนังสือเกี่ยวกับศาสนา กรณีอาจถูกยึดหากใช้โดยมิชอบ และอาจมีวัตถุทางศาสนาได้ตามสมควรพิธีกรรมในทางศาสนา ผู้ต้องขังมีสิทธิเข้าร่วมในพิธีกรรมทางศาสนาตามความเชื่อของตนได้รับอนุญาตให้ฟังสวด หรือร่วมกิจกรรมของศาสนาอื่นเมื่อนักบวชศาสนานั้นเห็นชอบแล้ว บางกรณีอาจต้องห้ามไม่ให้ร่วมสวดหรือมีกิจกรรมทางศาสนาอื่น เมื่อเป็นภัยที่ร้ายแรงต่อความปลอดภัยและต่อความสงบเรียบร้อย อย่างไรก็ตามจะต้องฟังความเห็นของนักบวชแห่งศาสนาก่อน การปฏิเสธเข่นนี้การแต่งตั้งหรือการว่าจ้างผู้สอนศาสนาต้องได้รับความเห็นชอบจากศาสนากรณีที่จำนวนผู้นับถือศาสนาใดมิไม่มากพอสำหรับผู้สอนศาสนาหนึ่งอาจจัดการคูแลด้านจิตใจโดยวิธีอื่นได้ ด้วยความเห็นชอบของผู้บัญชาการเรือนจำผู้สอนศาสนาอาจให้ผู้ช่วยสอนแทนได้และสำหรับการควบคุมตัวตลอดจนกิจกรรมทางศาสนาอื่นอาจใช้ผู้สอนศาสนาภายนอกได้

ประเทศไทยกฎหมายและเวลาลักษณะกำหนดให้มีอනุศาสนาเจ้าของนักโทษที่รับใช้พระผู้เป็นเจ้าที่ผู้ต้องขังเข้าเป็นสมาชิกของศาสนานั้น Secretary of Stat จะแต่งตั้งและจ่ายเงินค่าตอบแทนตามเหตุผลที่สมควร เพื่อเป็นการใช้ศาสนาเป็นเครื่องเยียวยาผู้ต้องขัง

⁸² มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 42.

⁸³ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 41.

⁸⁴ Article 18 The Prison Law.

3) พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ข้อบังคับกรมราชทัณฑ์ฉบับที่ 8 เรื่องการศึกษาและอบรมผู้ด้อยhang ข้อที่ 5 เป็นหลักประกันสิทธิของผู้ด้อยhang ในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาและการอบรมทางศาสนา หนังสือกรมราชทัณฑ์ นท.0904/ว.33 ลงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2522 เรื่องข้อแนะนำในหน้าที่อนุศาสนาราย

4) แนวทางการปฏิบัติของประเทศไทยในปัจจุบัน เรื่องจำจะให้ความสะดวกกับผู้ด้อยhang ในการประกอบพิธีกรรมในวันพระและพิธีสำคัญในทางศาสนาต่างๆ ที่ผู้ด้อยhangนับถือ ไม่ว่าพุทธ คริสต์ อิสลามฯ ศาสนาเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกเรื่องจำสนับสนุนให้ผู้ด้อยhangเข้ามาศาสนา ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ มีการจัดให้มีอนุศาสนารายซึ่งเป็นข้าราชการประจำ และเปิดโอกาสให้มีการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาด้วยเพื่อการกล่อมเกลาจิตใจอกจากนั้นเรื่องจำยังส่งเสริม การศึกษาในการสอนธรรมศึกษาตามแนวการสอนปริยธรรมสนานหลวง ในทุกปีมีผู้ด้อยhangสอนได้จำนวนมาก มีการจัดอนุศาสนารายเข้าอบรมและชี้แนะแนวทาง อบรมศีลธรรม ศาสนาและวัฒนธรรมแก่ผู้ด้อยhang เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานขั้นต่ำฯ

5) บริบทของสังคมไทยในการบังคับโภยจำกูกจากผลที่ได้จากการแบบสอบถาม

1. ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ การปฏิบัติการทำงานศาสนา ร้อยละ 95 เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่ว่าศาสนาใดก็ตาม เป็นวิธีการกล่อมเกลาจิตใจ ได้ดีที่สุดและชี้ ผิดชี้ถูก ได้อย่างชัดเจน กิจกรรมการปฏิบัติการทำงานศาสนาจึงเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากในทางปฏิบัติ ที่สามารถทำให้เข้าถึงจิตใจผู้กระทำความผิดได้ดี

2. ความคิดเห็นของผู้ด้อยhang ผู้ด้อยhangจะได้รับโอกาสในการประกอบกิจในทางศาสนาอย่างเหมาะสม ความคิดเห็นของผู้ด้อยhangแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 91 เป็นแนวโน้มนายของกรมราชทัณฑ์ที่มุ่งเน้นกิจกรรมทางศาสนายกตัวอย่างเช่น โครงการเรียนจำเรื่องธรรม เป็นต้น ซึ่งเป็นการดำเนินการที่ตรงจุดกับวัตถุประสงค์ของการบังคับโภย

6) ประมาณผลการวิเคราะห์ ตามข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อมูลทางกฎหมายของประเทศไทย สถาบันสาธารณะรัฐเยอรมนี ประเทศไทยอังกฤษและเวลส์และประเทศไทย พบว่ามีการสนับสนุนการปฏิบัติธรรม มีหนังสือธรรมะและให้โอกาสในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา มีการจัดให้มีอนุศาสนาราย

6.2.3.5 การเก็บรักษาทรัพย์สินของนักโภย

1) มาตรฐานขั้นต่ำองค์การสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ด้อยhang เงินและของมีค่า เสื้อผ้า และทรัพย์สินต่างๆ ของนักโภย ซึ่งตามระเบียบของเรือนจำไม่อนุญาตให้นักโภยเก็บรักษาไว้เอง อาจฝากให้ทางเรือนจำจัดเก็บรักษาไว้ให้ในที่ซึ่งปลอดภัย โดยจัดให้นักโภยลงชื่อ ในบัญชีรายการสิ่งของไว้เป็นหลักฐาน เมื่อนักโภยได้รับการปล่อยตัวแล้วจะต้องจัดส่งคืน

ทรัพย์สินแก่นักโภย เว้นแต่กรณีนักโภยที่ได้รับอนุญาตให้จ่ายเงินหรือจำหน่ายทรัพย์สินเหล่านี้ จนหมดสิ้นไปแล้ว หรือด้วยเหตุผลความจำเป็นทางด้านสุขลักษณะทำให้ต้องมีการทำลายทรัพย์สินเหล่านี้จนหมดสิ้นไป หรือต้องทำลายสิ่งของเสื่อผ้าดังกล่าวไปก่อน ซึ่งในเวลาที่รับคืนสิ่งของและเงินนี้จะต้องให้นักโภยได้ลงลายมือชื่อด้วย ในกรณีมีการนำยารักษาโรคหรือยาใดๆ ติดตัวมาให้เจ้าหน้าที่ทำการแพทช์ของเรือนจำเป็นผู้พิจารณาว่าจะดำเนินการอย่าง บรรดาเงินหรือทรัพย์สินที่นักโภยได้รับจากภายนอกเรือนจำ ให้ทางเรือนจำปฏิบัติเช่นเดียวกันกับที่กล่าวแล้ว⁸⁵

2) กฎหมายบังคับโภยในต่างประเทศ สถาบันธารณรัฐเยอรมนี สิ่งของที่ติดมาที่ผู้ต้องขังไม่อาจครอบครองได้ให้เก็บไว้ให้เจ้าหน้าที่ทำการและขออนุญาตสามารถทำได้ เงินสดให้ทำบัญชีเป็นเงินส่วนตัวของผู้ต้องขัง ผู้ต้องขังจะต้องได้รับโอกาสได้รับมอบทรัพย์ของเขามีความจำเป็นในระหว่างถูกบังคับโภยหรือเมื่อปล่อยตัว ถ้าผู้ต้องขังปฏิเสธที่จะนำสิ่งของติดตัวมาเนื่องจากสิ่งของเหล่านี้ไม่อาจนำเข้ามาได้ออกไปจากเรือนจำ เจ้าหน้าที่บังคับโภยมีอำนาจที่จะนำสิ่งนั้นออกจากเรือนจำโดยค่าใช้จ่ายของผู้นั้น ภาพและสิ่งของอื่นที่เกี่ยวกับมาตรฐานการความปลอดภัยของเรือนจำที่เจ้าหน้าที่บังคับโภยทราบ อาจถูกทำลายหรือทำให้ไร้ประโยชน์ได้

ในประเทศไทยและเวลล์ ทรัพย์สินที่ผู้ต้องขัง เครื่องมือต่างๆ ทรัพย์สินต่างๆ ที่ผู้ต้องขังไม่มีอำนาจครอบครอง จะกำหนดตามข้อบังคับเรือนจำหรือโดยกฏหมายเฉพาะ

3) พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 และกฏหมายที่เกี่ยวข้อง มาตรา 38, 39, 40 กฎกระทรวงมหาดไทย หนังสือกรมราชทัณฑ์ ระเบียบกรมราชทัณฑ์

4) แนวทางการปฏิบัติของประเทศไทยในปัจจุบัน กรณีถ้าผู้ต้องขังนำเงินหรือของมีค่าติดตัวมา เจ้าพนักงานเรือนจำจะเก็บรักษาไว้ให้และทำหลักฐานการรับฝากตามระเบียบข้อบังคับ เมื่อผู้ต้องขังพ้นโภยก็ให้คืน รวมทั้งเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาระหว่างรับโภยด้วย

5) บริบทของสังคมไทยในการบังคับโภยจำคุกจากผลลัพธ์ได้จาก แบบสอนดาน

1. ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ ในเรื่องทรัพย์สินของผู้ต้องขัง ตามกฏหมาย ความคิดเห็นของผู้ต้องขังคำนวณที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 78 กฏหมายได้กำหนดคกฎเกณฑ์ของการมีทรัพย์สิน และการจัดการกับทรัพย์สินของผู้ต้องขังไว้ ผลที่ได้จากการแบบสอนดานพบว่าอยู่ในระดับที่ใช้ได้ พนักงานราชทัณฑ์สามารถบริหารจัดการในเรื่องทรัพย์สินต่างๆ ได้ตามกฏหมาย

6) ประมาณผลการวิเคราะห์ บทบัญญัติของกฏหมายไทยได้ให้แนวทางในการเก็บรักษาทรัพย์สินและเงินของนักโภยไว้อย่างเหมาะสมและปฏิบัติกันมาเป็นเวลานานแล้วรวม

⁸⁵ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโภย ข้อ 43.

ตลอดทั้งกรณีที่ทรัพย์สินบางอย่างอาจต้องทำลายด้วย แนวทางที่ปรากฏเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำฯ

6.2.3.6 การทำงานของนักโภยในเรือนจำ

1) มาตรฐานขั้นต่ำองค์การสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังการจัดการและลักษณะของงานที่จัดให้นักโภยทำในเรือนจำนั้น ควรมีลักษณะเหมือนกันกับงานในสังคมนอกเรือนจำมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เพื่อว่าจะได้เป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่นักโภยให้สามารถประกอบอาชีพได้ตามปกติหลังจากพ้นโทษจำคุกไปแล้ว

ผลประโยชน์ที่นักโภยจะพึงได้รับจากการทำงานในเรือนจำ จะต้องถือเป็นเรื่องที่สำคัญไม่น้อยไปกว่าการที่เรือนจำจะแสวงหาผลกำไรจากโรงงานอุตสาหกรรมในเรือนจำ⁸⁶ ลักษณะงานควรเป็นดังนี้⁸⁷

- (1) งานที่ให้นักโภยทำต้องเป็นงานที่ไม่หนักจนเกินไป
- (2) นักโภยที่ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดมีหน้าที่จะต้องทำงานในเรือนจำ งานที่ทำต้องจัดให้เหมาะสมกับความพร้อมด้านร่างกาย และจิตใจซึ่งเป็นไปตามความเห็นชอบของเจ้าหน้าที่ทำการแพทย์
- (3) งานที่จะให้นักโภยทำเป็นหลักนั้นควรอยู่ในระหว่างเวลาของวันทำงานปกติ
- (4) ส่งเสริมให้นักโภยได้เพิ่มพูนทักษะในการประกอบอาชีพ โดยสุจริตเมื่อพ้นโทษแล้ว
- (5) จัดให้มีการฝึกอบรมอาชีพที่เป็นประโยชน์กับนักโภย โดยเฉพาะนักโภยที่อยู่ในวัยทำงาน
- (6) ภายใต้เงื่อนไขที่จะสามารถจัดให้ได้ และภายใต้ข้อกำหนดทางการปกครอง และระเบียบวินัยของเรือนจำ นักโภยพึงมีสิทธิเลือกชนิดของงานที่ทางเรือนจำจัดให้ อุตสาหกรรมและกิจกรรมที่จัดให้มีภายในอาบานิเวณของเรือนจำนั้น ควรที่จะอยู่ภายใต้การจัดการโดยตรงของเรือนจำโดยมนิใช่การให้บริษัทเอกชนมาจัดการแสวงหากำไร ในกรณีของงานที่ให้นักโภยทำจัดโดยสถานที่อื่นที่ไม่อยู่ในความควบคุมของเรือนจำนั้น การทำงานของนักโภยในกรณีนี้จะต้องอยู่ในการควบคุมดูแลของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ด้วย ซึ่งถ้าหากงานดังกล่าวไม่ใช่ทำเพื่อ

⁸⁶ มาตรฐานขั้นต่ำในการในการปฏิบัติต่อนักโภย ข้อ 72.

⁸⁷ มาตรฐานขั้นต่ำในการในการปฏิบัติต่อนักโภย ข้อ 71.

ประโยชน์ของหน่วยงานราชการแล้วผู้ที่ได้ประโยชน์จากการทำงานของนักโทษดังกล่าว ซึ่งจะต้องจ่ายค่าจ้างเต็มจำนวนตามอัตราค่าจ้างปกติ แก่หน่วยงานราชทัณฑ์ด้วย⁸⁸

ทางเรือนจำมีหน้าที่จะต้องจัดมาตรการต่างๆ เพื่อจะคุ้มครองรักษาความปลอดภัยและสุขภาพให้แก่นักโทษที่ทำงานในเรือนจำนี้ ในระดับเดียวกันกับมาตรการเพื่อจะคุ้มครองรักษาความปลอดภัยและสุขภาพของคนงานประเภทที่ทำงานโดยไม่รับค่าจ้าง มีกฎข้อบังคับว่าด้วยการจ่ายค่าสินไหมทดแทนให้แก่นักโทษในฐานะคนงานในเรือนจำ กรณีที่เกิดการบาดเจ็บหรือเจ็บป่วยด้วยเหตุที่เกิดจากการทำงานในเรือนจำนี้ในอัตราไม่น้อยกว่าอัตราค่าสินไหมทดแทนที่กฎหมายกำหนดไว้ สำหรับคนงานประเภทที่ทำงานโดยไม่รับค่าจ้าง⁸⁹

จำนวนชั่วโมงสูงสุดของการทำงานรายวันและรายสัปดาห์ของนักโทษจะต้องมีการกำหนดไว้ในกฎหมายหรือในกฎข้อบังคับของหน่วยงานราชทัณฑ์ โดยจะต้องสอดคล้องกับหลักเกณฑ์และธรรมเนียมปฏิบัติในเรื่องเดียวกันนี้ จะใช้สำหรับคนงานประเภทที่ทำงานโดยไม่รับค่าจ้างด้วย โดยต้องกำหนดให้มีวันหยุดอย่างน้อยสัปดาห์ละหนึ่งวันกับจะต้องมีการกำหนดจำนวนชั่วโมงที่แน่นอนเพื่อให้เป็นเวลาที่เพียงพอต่อการศึกษาอบรมของนักโทษหรือกิจกรรมอื่นที่จัดขึ้นซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการบำบัดแก่นักโทษนั้น⁹⁰ และต้องมีระบบการจ่ายค่าตอบแทนที่เป็นธรรมให้แก่นักโทษ อย่างน้อยที่สุดนักโทษพึงได้รับอนุญาตให้ใช้จ่ายเงินบางส่วนของค่าจ้างที่ได้รับเพื่อซื้อของใช้ส่วนตัวที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเงินรายได้นั้นบางส่วนไปให้แก่ครอบครัวของตนเอง เรือนจำพึงมีระบบการเก็บรักษาเงินรายได้ของนักโทษผู้นั้น เป็นเงินออมไว้ให้และส่งคืนแก่นักโทษผู้นั้นในเวลาที่พ้นโทษ⁹¹

2) กฎหมายบังคับไทยในต่างประเทศ ในประเทศไทยปัจจุบัน มีระบบของอุตสาหกรรมเรือนจำ การฝึกวิชาชีพ และการทำงาน⁹² จุดเด่นอีกประการหนึ่งของงานราชทัณฑ์ญี่ปุ่นคือ การจัดอุตสาหกรรมในเรือนจำและการอบรมและฝึกอาชีพให้กับผู้ต้องขังวัยหนุ่ม ซึ่งกฎหมายจะบัญญัติเป็นแนวทางไว้โดยแสดงในคำพิพากษาของศาลให้ต้องทำงานด้วยหรือไม่ ซึ่งมักเป็นผู้ต้องขังส่วนใหญ่ การทำงานหนักจะช่วยทำให้ผู้ต้องขังมีจิตใจที่รักษาระบิญได้รับความรู้ และประสบการณ์ ผู้ต้องขังจะได้รับประกาศนียบัตรหรือใบอนุญาตในการประกอบอาชีพต่อไปด้วย ผู้ต้องขังทำงานสัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 8 ชั่วโมง หรือ 40 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ มีวันหยุด 2 วัน กำไรที่ได้จากการทำงานเป็นของรัฐ ผู้ต้องขังจะได้เป็นเงินรางวัลตอบแทน ไม่มีค่าจ้าง

⁸⁸ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 73.

⁸⁹ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 74.

⁹⁰ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 75.

⁹¹ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 76.

⁹² Article 24-28 The Prison Law.

กฎหมายของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ผู้ต้องขังมีสิทธิเลือกทำงาน ฝึกวิชาชีพ หรือการอบรมอาชีพเพิ่มเติมนอกเรือนจำได้อย่างอิสระถ้าสิ่งดังกล่าวนี้น้อยในแผนการบังคับโทษที่ตอบสนองจุดมุ่งหมายเพื่อให้มีความสามารถทำ หรือยึดเป็นอาชีพภายหลังการปล่อยตัวและไม่ขัดต่อเหตุผลพิเศษของการบังคับโทษ ในรับรองการจบการศึกษา หรือการศึกษาเพิ่มเติมจะต้องไม่ปรากฏข้อความว่าเป็นความสำเร็จในระหว่างการคุณชั้งของผู้ได้รับ ผู้ต้องขังทำงานมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนการทำงานนั้น ตามกฎหมาย ค่าตอบแทนในการทำงานให้คิดตามผลงานและลักษณะของงาน กรณีผลงานดีกว่ามาตรฐานอาจถูกตัดร้อยละ 75

ในอังกฤษและเวลส์ วัตถุประสงค์ของการลงโทษในทัณฑสถานของรัฐจะเป็นไปตามกฎหมาย ระบุข้อบังคับ รวมทั้งการจ้างงานในเรือนจำอันเป็นคำสั่งให้กับผู้ต้องขัง ซึ่งเป็นวิธีการช่วยเหลือเบื้องต้นในการส่งเสริมให้ผู้ต้องขังในการอันเปลี่ยนแปลง และปรับปรุงพฤตินิสัยเพื่อการกลับคืนสู่สังคมปกติต่อไป อันจะเป็นการเริ่มต้นชีวิตใหม่ของผู้กระทำการผิด ในการทำงานของผู้ต้องขังมีให้มีข้อกำหนดที่ต้องอบรมก่อน ผู้ต้องขังจำนวนมากสามารถทำงานได้อยู่ในเกณฑ์การผลิตงานเล็กๆ น้อยๆ ในเรือนจำหรือทำงานที่เกี่ยวกับการเกษตร สำหรับผู้ต้องขังที่ไม่สามารถทำงานได้จะถูกนำไปฝึกอาชีพ ส่งไปช่วยงานในสถานพยาบาลหรือโอนเข้ายังไปบังเรือนจำอื่นหรือเข้าอบรมตามโปรแกรมการศึกษาความประพฤติโดยอาจารย์ท้องถิ่นและความร่วมมือของสถานบันการศึกษา

3) พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มาตรา 22, 23 กฎกระทรวงมหาดไทย ข้อบังคับกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่ 2/2516 เรื่อง การคัดเลือกนักโทษเด็ขาดจ่ายออกทำงานภายนอกเรือนจำหรือทัณฑสถาน ข้อบังคับกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่ 18/2484 เรื่องการรับจ่ายและการควบคุมผู้ต้องขังออกไปทำงานนอกเรือนจำ กฎกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2523) ระบุข้อบังคับกรมราชทัณฑ์ ว่าด้วยการส่งนักโทษเด็ขาดออกไปทำงานสาธารณะนอกเรือนจำ พ.ศ.2523 หนังสือกรมราชทัณฑ์ เกี่ยวกับเกณฑ์การจ่ายผู้ต้องขังและผู้คุุม ที่ 471/2493 ลงวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2493, ที่มท.0907/ว.48 ลงวันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2512, ที่มท.0907/ว.105 ลงวันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2513

4) แนวทางการปฏิบัติของประเทศไทยในปัจจุบัน ในการจัดทำงานให้ผู้ต้องขังทำเรือนจำต้องดำเนินการและในประเทศไทยสามารถปฏิบัติได้ แต่ในบางกรณีก็มีข้อจำกัดที่ไม่สามารถดำเนินการได้ เช่น เรือนจำในประเทศไทยขาดแคลนแพทย์ที่จะวนิจฉัยในการให้งานประเภทใดแก่นักโทษทำ หรือในประเด็นที่ให้ผู้ต้องขังเลือกงานที่ตนประสงค์จะทำได้ ในทางปฏิบัติการจัดงานให้ผู้ต้องขังทำต้องคำนึงถึงต้นทุนด้วย

ประเด็นในเรื่องผลประโยชน์ ตามกฎหมายมีข้อกำหนดไว้แล้ว แต่ในทางปฏิบัติบางเรือนจำเน้นให้ผู้ต้องขังทำงานและคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้ต้องขัง บางเรือนจำเน้นเรื่องการควบคุมและผลกำไรมากกว่าการที่จะมุ่งฝึกวิชาชีพให้ผู้ต้องขัง ในงานอุตสาหกรรมและงาน

กสิกรรมเรื่องจำจำดำเนินการของบางส่วนบางส่วนก็เป็นงานรับจ้างเอกชนทำในความควบคุมของเจ้าพนักงานเรื่องจำ สำหรับค่าจ้างของผู้ต้องขังถูกกว่าบุคคลภายนอก ในเรื่องนี้จึงปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำฯ ได้เพียงบางส่วน

ในประเด็นเรื่องสวัสดิการทำงาน เรื่องจำได้จัดสวัสดิการคุ้มครองแรงงานเพื่อชูงใจให้มีการตั้งใจทำงาน เช่น การรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย ค่าทำวัณย์ ผู้ต้องขังที่ทำงานจะได้รับอาหารพิเศษ 3 มื้อ ซึ่งต่างจากคนที่ไม่ได้ทำงานที่ได้รับ 2 มื้อ และข้าวต้มอีก 1 มื้อ ในเรื่องนี้สามารถปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำฯ

วันหนึ่งทำงานไม่เกิน 8 ชั่วโมง หยุดสักปิดๆ ละ 1 วัน และวันสำคัญต่างๆ⁹³ แต่เรื่องจำส่วนใหญ่จะให้หยุดทำงาน 2 วันคือวันเสาร์และอาทิตย์ถ้างานที่ทำมีผลกำไรผู้ต้องขังจะได้รับส่วนแบ่งไม่เกินร้อยละ 50 ของผลกำไร⁹⁴ ในปัจจุบันผู้ต้องขังที่ทำงานมีรายได้เกือบทุกคนเรื่องจำใช้ระบบผลิตสินค้าเพื่อนำผลกำไรมาแบ่งผู้ต้องขังและพัฒนางานฝึกวิชาชีพ

5) บริบทของสังคมไทยในการบังคับโทษจำคุกจากผลที่ได้จากการสอบสวน

1. ความคิดเห็นของเจ้าพนักงาน ประเด็นนี้ความคิดเห็นของผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 88 แสดงว่าบทบัญญัติในเรื่องนี้ ได้เปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังสามารถทำงานได้ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการควบคุมและการปรับปรุงผู้กระทำความผิด

ประเด็นการทำงานของผู้ต้องขังภายนอกเรื่องจำ ผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 92 เพราะว่ากฎหมายได้เปิดโอกาส หรือให้อำนาจในการดำเนินการให้มีการทำงานของผู้ต้องขังภายนอกเรื่องจำและพนักงานราชทัณฑ์เห็นว่าการทำงานภายนอกเรื่องจำมีประโยชน์ทั้งการช่วยเหลือสังคม เป็นการบำเพ็ญประโยชน์ และในส่วนของการฝึกฝนอาชีพอีกส่วนหนึ่ง

ประเด็นเงินรางวัลจากการทำงาน ผู้ตอบคิดว่าที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 84 พนักงานราชทัณฑ์เห็นว่าในเรื่องของเงินรางวัลจากการทำงาน เป็นสิ่งที่กฎหมายกำหนดไว้เหมาะสมสมดีแล้ว

ประเด็นสิทธิของผู้ต้องขังในการทำงาน มีผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 89 เรื่องจำได้พยายามจัดางานให้ทำอย่างเต็มที่ สร้างโอกาสให้ผู้ต้องขังได้มีโอกาสในการได้ทำงานในระหว่างคุกโทษ

⁹³ กฎหมายมหาดไทย ฉบับที่ 1 ข้อ 54.

⁹⁴ กฎหมายมหาดไทย ฉบับที่ 2 ข้อ 59.

ประเด็นสิทธิของผู้ต้องขังในการจัดสรรรายได้จากการทำงาน ผู้ต้องที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 82 แสดงว่าการจัดสรรรายได้ตามกฎหมายปัจจุบันมีความเหมาะสมแล้ว

2. ความคิดเห็นของผู้ต้องขัง ผู้ต้องขังได้รับโอกาสในการทำงานอย่างเหมาะสม ผู้ต้องคำตามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 78 เห็นว่าผู้ต้องขังมีโอกาสในการทำงานได้อย่างเหมาะสม

ประเด็นผู้ต้องขังได้รับรายได้จากการทำงานอย่างเหมาะสมผู้ต้องที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 51 ในความคิดเห็นของผู้ต้องขังเห็นว่า ได้รับรายได้จากการทำงานในระดับปานกลาง ซึ่งในส่วนนี้ เป็นประเด็นที่ควรต้องมีการบทวนคุ้งทั้งในทางนโยบายของรัฐ และในทางบทบัญญัติของกฎหมาย เพื่อให้สามารถกำหนดคุณดูดที่เหมาะสมหรือพอดีกัน

6) ประมวลผลการวิเคราะห์ ประเด็นการจัดงานให้นักโทษทำเรือนจำทุกรสี เรือนจำทำอยู่แล้ว แต่ในรายละเอียดตามที่กล่าวมาแล้ว เช่น เรื่องแพทย์ หรือการให้ผู้ต้องขังเลือกงานนั้น พอกจะปฏิบัติได้เพียงบางส่วนเท่านั้น

ในระหว่างจำคุกผู้ต้องขังอาจต้องทำงาน การทำงานของผู้ต้องขังทำให้ผู้ต้องขังมีทักษะวิชาชีพเพิ่มขึ้น มีรายได้และไม่คิดฟังชั่น การทำงานเป็นการเรียนรู้อย่างหนึ่ง ยังมีผลต่อการดำรงชีวิตในอนาคตภายหลังการพ้นโทษและเป็นผลในด้านการควบคุมด้วย ในนโยบายและบทบัญญัติของกฎหมายในต่างประเทศ เช่น อุปถุน สถาบันราชรัฐเมอร์นีหรือแม้แต่ในประเทศไทยเรา ก็บัญญัติถึงการให้ผู้ต้องขังทำงาน

รายได้เป็นเรื่องที่ควรต้องมีการบทวน ทั้งในทางนโยบายและในทางบทบัญญัติของกฎหมาย เพื่อให้สามารถกำหนดคุณดูดที่เหมาะสมหรือพอดีกัน เพราะค่าเฉลี่ยที่ได้นี้ สะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกของผู้ต้องขังในเรื่องรายได้จากการทำงาน ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญที่รัฐจะต้องมีการคุ้มครองประ โยชน์จากการทำงานของผู้ต้องขังที่เหมาะสม กองประกันเป็นเรื่องของทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการบังคับโทษจำคุกด้วยถ้าผู้ต้องขังมีทัศนคติไม่ดีเป็นปัจจัยในขณะอยู่ในเรือนจำแผนในการแก้ไขพฤตินิสัยต่างๆ ที่ต้องการความร่วมมือจากผู้ต้องขังก็เป็นอันล้มเหลว

6.2.3.7 การแจ้งข่าวเกี่ยวกับการตาย ความเจ็บป่วย หรือการย้ายไปจำคุกที่เรือนจำอื่น เป็นต้น⁹⁵

1) มาตรฐานขั้นต่ำของการสหประชาธิร่วมการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง

- กรณีที่นักโทษตาย หรือเจ็บป่วยหนัก หรือได้รับอันตรายสาหัส หรือถูกข่มขืนสถานที่อื่นเพื่อการบำบัดรักษาทางจิต ผู้บัญชาการเรือนจำจะต้องแจ้งเรื่องดังกล่าวให้คุ้มครองภายใน 48 ชั่วโมง

⁹⁵ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 44.

สมรสของนักไทยผู้นั้นหากมี หรือญาติสนิทที่สุดของนักไทยผู้นั้น หรือบุคคลที่นักไทยผู้นั้นเคยระบุไว้ว่าเป็นคนที่ตนไว้วางใจได้ทราบ

- นักไทยพึงได้รับแจ้งข่าวกรณีญาติสนิทถึงแก่ความตายหรือเจ็บป่วยหนักอยู่ในภาวะที่เสี่ยงต่อการเสียชีวิต นักไทยพึงได้รับอนุญาตตามควรแก่พฤติกรรมใดไปเยี่ยมญาติสนิทของตน โดยลำพังหรือภายใต้การติดตามความคุณของเจ้าหน้าที่

- นักไทยทุกคนมีสิทธิที่จะแจ้งข่าวให้แก่ ครอบครัวของตนได้ทราบถึงการที่ตนถูกจำคุกหรือการที่ตนถูกข้ายা�ญไปจำคุกที่เรือนจำอื่น

การขยยานขียนนักไทย กรณีจะขยยานนักไทยคนใดมาจากหรือไปยังเรือนจำอื่น พึงปกปิดข่าวต่อสาธารณชนเกี่ยวกับการขยยานนักไทยเท่าที่จะทำได้ ต้องมีมาตรการคุ้มครองป้องกันนักไทยให้ปลอดภัยจากการดูหมิ่นดูแคลน การสอดรู้ และการประจานไม่ว่าในรูปแบบใด จากบุคคลอื่นหรือสาธารณะ พาหนะที่ใช้ในการขยยานขึ้นต้องไม่อันทึบจนทำให้ได้รับความทรมานทางร่างกายจนเกินควร สำหรับค่าใช้จ่ายต่างๆ เป็นภาระของหน่วยงานราชทัณฑ์^๖

2) กฎหมายบังคับไทยในต่างประเทศ กฎหมายของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี มีบทบัญญัติกำหนดให้มีการบอกกล่าวเมื่อป่วย เสียชีวิต กรณีผู้ต้องขังป่วยหนัก จะต้องแจ้งให้ญาติ บุคคลที่ผู้ต้องขังให้ความเชื่อถือหรือผู้แทนตามกฎหมายทราบ โดยไม่ชักช้าและเดี๋ยวกันนี้ให้ใช้กับกรณีเสียชีวิตด้วย

ผู้ต้องขังอาจถูกข้ายা�यที่คุณขัง ไปยังเรือนจำอื่น เพื่อการบำบัดหรือเตรียมการกลับเข้าสู่สังคมหรือจำเป็นต้องกระทำเนื่องจากเหตุผลของการจัดคงค้างบังคับไทยหรือเหตุผลอื่นๆ ที่สำคัญ ผู้ต้องขังอาจถูกข้ายাযไปอยู่สถานบำบัดทางสังคม และใช้เครื่องมือบำบัดพิเศษ และการช่วยเหลือซึ่งจะให้ผลดีในการกลับเข้าสู่สังคม โดยด้วยความยินยอมของผู้ต้องขังและความยินยอมจากหัวหน้าสถานบำบัดทางสังคม และอาจต้องข้ายากลับมาที่เดิม ถ้าจุดมุ่งหมายของการบำบัดไม่บรรลุผลเนื่องมาจากการสาเหตุของตัวผู้ต้องขังเอง

ผู้บัญชาการเรือนจำมีอำนาจอนุญาตให้ผู้ต้องขังออกไปนอกเรือนจำ โดยการได้ไม่เกิน 7 วัน เว้นแต่เป็นการลาที่มีเหตุสำคัญเป็นการเจ็บป่วยที่เป็นอันตรายแก่ชีวิตหรือเนื่องจากการตายของบุคคลในครอบครัว ข้อเรียกร้องในการลาต้องไม่ขัดขวางการบำบัดหรือการกลับเข้าสู่สังคม

3) พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ในมาตรา 33

4) แนวทางการปฏิบัติของประเทศไทยในปัจจุบัน กรณีผู้ต้องขังตายเรือนจำจะแจ้งให้ญาติทราบเสมอ แต่กรณีผู้ต้องขังป่วยเรือนจำจะไม่แจ้ง ผู้ต้องขังต้องแจ้งเอง แต่ทาง

^๖ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 45.

เรื่องจำจะทำการรักษาให้ สำหรับการแจ้งข่าวการตายหรือป่วยหนักของญาติผู้ต้องขัง เป็นเรื่องของญาติผู้ต้องขังด้วยการแจ้งเรื่องการอนุญาตให้ผู้ต้องขังลาไปเยี่ยมญาติที่ป่วยหรือตายจะพิจารณาจากประเภทผู้ต้องขังและระบุนิยมว่าด้วยการลา

กรณีการข้ายานี้เรื่องจำของผู้ต้องขัง เรื่องจำจะไม่บริการแจ้งให้ญาติผู้ต้องขังทราบ ผู้ต้องขังต้องติดต่อกับญาตินเอง สำหรับวิธีการขนย้ายนักโทษบางเรื่องจำสามารถทำได้แต่บางเรื่องจำต้องอยู่ในที่ชุมชนไม่สามารถทำได้ ยานพาหนะของบางเรื่องจำปิดมิดชินแต่บางเรื่องจำโปรดงสามารถถอนหันได้ ทางราชการเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการข้ายานี้

5) บริบทของสังคมไทยในการบังคับโทษที่ได้จากแบบสอนดาม

ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์การข้ายานี้ความคิดเห็นของผู้ตอบคำถามเห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างร้อยละ 88 ว่าบทบัญญัติของกฎหมายและทางปฏิบัติมีสัมฤทธิผลที่ดี สามารถดำเนินการได้เป็นปกติ

6) ประมวลผลการวิเคราะห์ ในกฎหมายไทยและในแนวปฏิบัติ แจ้งเฉพาะกรณีการตายไม่มีการแจ้งกรณีเจ็บป่วยหรือข้ายานี้ ตามกฎหมายไทยและแนวทางปฏิบัติของเรื่องจำจึงทำได้แต่เพียงส่วนเดียว

6.2.4 เจ้าพนักงาน และบทบาทอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงาน ปรากฏตามหัวข้อด่อไปนี้

6.2.4.1 เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์

6.2.4.2 การใช้กำลังกับนักโทษ

6.2.4.3 การตรวจสอบคุกແດ และการร้องทุกข์ของผู้ต้องขัง

6.2.4.1 เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์

1) มาตรฐานขั้นต่ำองค์การสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง

การคัดเลือกผู้ที่จะมาเป็นเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ หน่วยงานราชทัณฑ์ต้องใส่ใจในการคัดเลือกผู้ที่จะมาเป็นเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในทุกระดับ โดยคำนึงถึงความซื่อสัตย์สุจริตความเป็นผู้มีมนุษยธรรม ความสามารถเชิงวิชาชีพและความเหมาะสมกับงานราชทัณฑ์ ต้องปลูกฝังจิตสำนึกรักของเจ้าหน้าที่ ตลอดทั้งทัศนคติของสาธารณะนว่า งานราชทัณฑ์เป็นบริการทางสังคมที่มีความสำคัญมาก โดยอาจใช้ทุกวิธีการที่เหมาะสมในการเผยแพร่ความรู้ต่อสาธารณะ⁹⁷

ผู้ที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์นั้น พึงได้รับงานเต็มเวลาอย่างเจ้าหน้าที่ประจำในงานราชทัณฑ์ และได้รับการส่งเสริมให้เป็นวิชาชีพโดยมีหลักประกันในเรื่องระยะเวลาการจ้างงาน ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานที่ดีประสิทธิภาพการทำงานและความพร้อม

⁹⁷ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 46 (1),(2).

ด้านสุขภาพ เงินเดือน ต้องมากพอที่จะทำให้หน่วยงานสามารถมีและรักษาบุคลากรที่เหมาะสมทั้ง ชายและหญิงไว้ได้ ต้องจัดการให้ผลประ โยชน์ตอบแทนการทำงานและเงื่อนไขของหน่วยงานอยู่ ในระดับที่น่าพอใจเมื่อเทียบกับสภาพที่แท้จริงของงาน⁹⁸

2) กฎหมายบังคับโภยในต่างประเทศ ประเทศไทยปั่น มีระบบการจัดการเกี่ยวกับบุคลากรในงานราชทัณฑ์ เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่บรรจุจะต้องผ่านการคัดเลือกจากหน่วยบริหารงานบุคคลของรัฐ (NPA) และจะต้องผ่านการคัดเลือกจากหน่วยงานของราชทัณฑ์ด้วย และในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ จะมีการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ โดย เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่บรรจุเข้าทำงานใหม่ทุกคนต้องผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรแรกรับ(Primary Course) จำนวน 220 วัน และมีการจัดฝึกอบรมให้หลักสูตรเฉพาะด้านอีกมากกว่า 100 หลักสูตร เป็นประจำทุกปี ทั้งนี้ การเดือนตำแหน่งต่างๆ ได้กำหนดให้เกี่ยวข้องสอดคล้องกับหลักสูตรการฝึกอบรมด้วย โดยจะจัดให้มีการสอนแข่งขันเพื่อเข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรที่สูงขึ้น การฝึกอบรมดังกล่าวมี 2 ประเภท คือ การฝึกอบรมที่จัดโดยกรมราชทัณฑ์ และการฝึกอบรมโดยสถาบันยูนานาเพ็ (UNAFEI) อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่า รัฐบาลปั่นได้ให้ความสำคัญแก่ ข้าราชการราชทัณฑ์มาก ดังจะเห็นได้จากอัตราเงินเดือนของข้าราชการประเภทอื่นๆ ซึ่งมีคุณวุฒิ เหมือนเดียวกันอีกประมาณร้อยละ 10 ออกจากนั้นความเป็นข้าราชการราชทัณฑ์ยังได้รับความยกย่อง มาก เนื่องจากสังคมปั่นนั้นมีค่านิยมว่า ข้าราชการเป็นบุคคลที่มีความสามารถและฉลาด เพราะ สามารถสอนผ่านการคัดเลือกของรัฐบาลที่ยากมากได้⁹⁹

ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีการควบคุมดูแลเรือนจำเป็นอำนาจหน้าที่ ของฝ่ายยุติธรรมลัตซ์ อำนาจหน้าที่ดังกล่าวอาจโอนไปให้สำนักงานบังคับโภยได้ การควบคุมดูแลงานที่ทำตลอดจนการทำงานเพื่อสังคม การฝึกอบรมต่อเนื่อง การดูแลสุขภาพอนามัย และการบำบัดอื่นๆ ที่เป็นวิชาการจะต้องกระทำด้วยผู้ทรงคุณวุฒิของตนเอง กรณีที่เจ้าหน้าที่ ควบคุมดูแลไม่มีผู้ทรงคุณวุฒิ จักต้องจัดให้มีการแนะนำทางวิชาการ เรือนจำแต่ละแห่งต้องจัดให้มี จำนวนผู้ทำงานที่เหมาะสม ซึ่งมีกลุ่มอาชีพต่างๆ เป็นต้นว่า กลุ่มทั่วไป กลุ่มนักการ และกลุ่ม โรงงาน ตลอดจนกลุ่มจิตวิทยา กลุ่มแพทย์ กลุ่มครู นักจิตวิทยาและนักสังคมสงเคราะห์

ประเทศอังกฤษและเวลส์กฏหมายกำหนดให้ทุกรีอันจำต้องมีเจ้าพนักงาน ของรัฐ อนุศาสนาราษฎร์ เจ้าพนักงานทางการแพทย์ และเจ้าหน้าที่ตำแหน่งอื่นๆ ที่จำเป็น เรือนจำที่ รับผู้ต้องขังหญิง จำต้องมีจำนวนเจ้าหน้าที่ผู้หญิงอย่างเพียงพอ เรือนจำที่มีความเห็นของ Secretary of State ที่เป็นเรือนจำขนาดใหญ่ต้องมีตัวแทนของรัฐหรือผู้ช่วยอนุศาสนาราษฎร์เพิ่ม และผู้ช่วย

⁹⁸ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 46 (3).

⁹⁹ กรมราชทัณฑ์. ข (2544). สารานุกรมงานราชทัณฑ์นานาชาติ. หน้า 27.

อนุศาสนาราช หนอสอนศาสนา และเจ้าหน้าที่ทำการแพทย์ต้องมีคุณสมบัติเหมาะสมตามที่รัฐกำหนดไว้และได้เขียนทะเบียนไว้แล้วภายใต้ Medical Acts.

3) พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ มาตรา 13 กฎกระทรวงมาตรา ไทย และ คำสั่งกรมราชทัณฑ์ ที่ 328/2541 เรื่อง ให้ข้าราชการปฏิบัติหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และ ระเบียบกรมราชทัณฑ์ (ฉบับที่ 4) เรื่อง การตั้งผู้คุ้มพิเศษ ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการปฏิบัติงานอนามัยเรือนจำ พ.ศ.2544

4) แนวทางการปฏิบัติของประเทศไทยในปัจจุบัน ตามมาตรฐานขั้นต่ำฯ ของ สหประชาชาติให้ความสำคัญในการคัดเลือกบุคคลมาทำหน้าที่เจ้าพนักงานราชทัณฑ์ สำหรับ ประเทศไทยผู้ที่จะมาทำงานในตำแหน่งนี้ต้องผ่านการคัดเลือกจากสำนักงาน ก.พ. ซึ่งเป็นผู้กำหนด มาตรฐานในการคัดเลือกและกรั่นกรองมาเป็นอย่างดีและเมื่อผ่านเกณฑ์เข้ามาเป็นเจ้าพนักงานแล้ว เจ้าพนักงานเรือนจำจะถูกบรรจุเป็นข้าราชการประจำทำงานเต็มเวลาภายหลังที่บรรจุแล้ว กรม ราชทัณฑ์ได้ให้การอบรมเป็นหลักสูตรต่อเนื่องแก่บุคลากรมาโดยตลอด สังเกตได้จากการ ราชทัณฑ์เป็นหน่วยงานแรกๆ ที่มีศูนย์ฝึกอบรมของหน่วยงาน และเน้นในเรื่องการปลูกฝังการรัก ในศักดิ์ศรีและความสำคัญของงานราชทัณฑ์เป็นพิเศษและกรมราชทัณฑ์ทำการประชาสัมพันธ์ต่อ สาธารณะให้ประชาชนรับรู้ทำให้ภาพพจน์ของงานราชทัณฑ์ดีขึ้น ไม่ว่าในสื่อข่าวสารต่างๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ รายงานประจำปี วารสารของแต่ละเรือนจำ¹⁰⁰ ทาง Internet สื่อใน รูปแบบของ CD. VCD. DVD. เป็นต้น

5) บริบทของสังคมไทยในการบังคับโทษจำคุก จากผลของการออกแบบ สอบทาน

1. ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ พนักงานราชทัณฑ์มีความรู้ ความสามารถเชิงวิชาชีพ ที่เหมาะสมกับงานราชทัณฑ์ ความคิดเห็นของผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็น ด้วยอย่างยิ่งถึงร้อยละ 80 มีผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าพนักงานราชทัณฑ์มีความรู้ ความสามารถเชิงวิชาชีพที่เหมาะสมกับงานราชทัณฑ์ซึ่งคงมิได้หมายความถึงการศึกษาพื้นฐาน เท่านั้นแต่หมายถึงประสบการณ์ความรู้ความเข้าใจในการบังคับโทษจำคุก ความมีทักษะในด้านนี้

ประเด็นพนักงานราชทัณฑ์พึงดำเนิน และการปฏิบัติหน้าที่เป็นแบบอย่าง ที่จะสูงใจให้นักโทษ ประพฤติดีและมีความน่าเชื่อถือ ในประเด็นนี้พบว่า เห็นด้วยและเห็นด้วย อย่างยิ่งร้อยละ 92 แสดงว่าความประพฤติและการปฏิบัติของพนักงานราชทัณฑ์มีผลต่อความ เชื่อถือของผู้ที่ถูกบังคับโทษ และเป็นสิ่งที่สูงใจให้นักโทษประพฤติดี วัตถุปฏิบัติข้อนี้พนักงาน ราชทัณฑ์ไทยเข้าใจดีเมื่อพิจารณาจากผลของการตอบแบบสอบถามในข้อนี้

¹⁰⁰ เช่น วารสารหลังกำแพง.

ประเด็นบุคลากรของงานราชทัณฑ์คurmีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น จิตบำบัด สังคมสังเคราะห์ ครู เป็นต้น ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 82 ใน การที่จะทำให้บุคลากรของงานราชทัณฑ์คurmีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

ประเด็นอัตราเงินเดือนที่ได้รับ ผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 41 จำนวน 41 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 48 จำนวน 48 คน ในเรื่องอัตราเงินเดือนที่ได้รับ ฝ่ายที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยมีอัตราที่ไม่ต่างกันมาก กลุ่มผู้ตอบที่ไม่เห็นด้วยมีส่วนต่างเพียง 7 เปอร์เซ็นต์ แต่ในทางปฏิบัติตามความเป็นจริงเมื่อเปรียบเทียบลักษณะงาน ความยากง่าย ความเสี่ยงภัยก็ยังจัดว่าน้อยมาก ประเด็นเงินพิเศษ เช่น เงินค่าเสี่ยงภัย เป็นต้น ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 72 ประเด็นเวลาทำงาน ในเรื่องจำ ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 69 แสดงให้เห็นว่าการกำหนดเวลาที่ทำงานอยู่ในเรื่องจำอาจดีแล้ว แต่ยังไม่น่าจะดีที่สุด เพราะถ้าเหมาะสมสมดีแล้วจำนวนร้อยละน่าจะมากกว่านี้ ที่วิเคราะห์เช่นนี้ เพราะเวลาที่ทำงานในเรื่องจำเป็นเรื่องสำคัญและมีผลกระทบกับพนักงานราชทัณฑ์ ความเครียด ครอบครัว ฯลฯ ประเด็นสวัสดิการ ต่างๆ ผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 68 ผลที่ได้ในเรื่องนี้นั้น เช่นเดียวกับข้อก่อนหน้านี้ เพราะถ้าเหมาะสมสมดีแล้วจำนวนร้อยละน่าจะมากกว่านี้ ที่ผลแบบสอบถามออกมาเช่นนี้ อีกทั้งเป็นข้อมูลที่ชี้ให้เห็นว่ามีความจำเป็นที่ต้องมีการทบทวนในเรื่องนี้เพื่อหาจุดที่เหมาะสม

๖) ประมวลผลการวิเคราะห์ตามกฎหมายและแนวปฏิบัติได้มีกระบวนการคัดเลือกเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ในตำแหน่งต่างๆ อย่างเป็นระบบและมีมาตรฐานการคัดเลือกการอบรมเพิ่มพูนความรู้เป็นระยะๆ ไม่ว่าในประเทศไทยญี่ปุ่น และประเทศอังกฤษและเวลส์ รวมทั้งในประเทศไทยมีความชัดเจน จัดได้ว่าเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำๆ

การกิจผู้ที่เป็นเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์

1) มาตรฐานขั้นต่ำของการสอบประชาราติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่ต้องมีมาตรฐานสติปัญญาและการศึกษาอบรมที่เพียงพอ ก่อนที่จะเข้าปฏิบัติหน้าที่ ต้องได้รับการฝึกอบรมในหลักสูตรทั้งในเรื่องหน้าที่ทั่วไปและหน้าที่ด้านการบังคับ執行 โดยเฉพาะ จะต้องผ่านการทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ในระหว่างที่อยู่ในวิชาชีพของงานราชทัณฑ์ เจ้าหน้าที่พึงฝึกฝนและเพิ่มพูนความรู้และความสามารถในวิชาชีพ โดยเข้ารับการ

ฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องตามที่หน่วยงานราชทัณฑ์ได้จัดขึ้น¹⁰¹ เพื่อ darmaton และปฏิบัติหน้าที่ในทางที่จะชูใจให้นักโทษได้เห็นแบบอย่างความประพฤติที่ดีและเกิดความเชื่อถืออยู่เสมอ¹⁰²

บุคลากรของราชทัณฑ์ควรมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น นักจิตบำบัด นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ครูและนักฝึกอาชีพรวมอยู่ด้วยเป็นจำนวนมากอย่างเพียงพอ เท่าที่จะเป็นไปได้ การปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์ ครูและนักฝึกอาชีพดังกล่าว ควรมี หลักประกันให้เป็นงานที่มั่นคง แต่ก็ไม่ห้ามกรณีที่จะมีการว่าจ้างผู้ที่ทำงานเพียงบางเวลาหรือ อาสาสมัครช่วยงาน¹⁰³

2) กฎหมายบังคับไทยในต่างประเทศ ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ผู้ทำงานการบังคับ ไทยต้องทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ เพื่อทำให้การกิจการบังคับ ไทยประสบ ความสำเร็จเจ้าหน้าที่ และหน่วยงานการคุ้มครองลูกค้า ปล่อยตัวก็ต้องช่วยเหลือคุ้มครองไม่ให้หลบหนีก็ต้อง หน่วยงานควบคุมคุ้มครองก็ต้องทำงานกัน ผู้มีอำนาจในด้านการประกันสังคมและการช่วยเหลือ ทางสังคมก็ต้อง หน่วยงานช่วยเหลืออื่นก็ต้อง สมาคมการคุ้มครองก็ต้อง ทำงานร่วมกัน

เจ้าพนักงานบังคับ執行เป็นผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติการกิจของ
เรือนจำยุติธรรม เมื่อมีเหตุผลพิเศษอาจมีการมอบหมายการกิจให้เจ้าพนักงานอื่นปฏิบัติได้ หรือให้
บุคคลในตำแหน่งหน้าที่อื่น หรือบุคคลที่มีหน้าที่ตามสัญญาปฏิบัติก็ได้ เรือนจำแต่ละแห่งต้องจัด
ผู้ทำงานที่เหมาะสม มีกลุ่มอาชีพต่างๆ เป็นต้นว่า กลุ่มทัวไป กลุ่มนธุรการ และกลุ่มโรงงาน กลุ่ม
จิตวิทยา กลุ่มแพทย์ กลุ่มครู นักจิตวิทยาและนักสังคมสงเคราะห์

ประเทศไทยและเวลส์ เจ้าพนักงานเรือนจำเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายโดยทั่วไปมีหน้าที่ควบคุมผู้ต้องขังและทำความตกลงต่างๆ และสิ่งอื่นๆ ที่จำเป็นในการดำเนินการต่างๆ ภายใต้กฎหมาย เนื่องจากภารกิจของเจ้าพนักงานเรือนจำที่ต้องมีความต่อเนื่องอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะในช่วงเวลาใด ก็ตาม ดังนั้น ผู้ต้องขังจะต้องได้รับการดูแลอย่างดี ไม่ใช่แค่การดูแลทางกายภาพ แต่ต้องมีการดูแลทางจิตใจด้วย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการสื่อสาร การเข้าชม การทำงาน การศึกษา หรือการรักษาสุขภาพ ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ต้องขังสามารถปรับตัวเข้าสู่สังคมใหม่ได้ด้วยดี ไม่เป็นภัยต่อสังคม

3) พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ มาตรา 13 กฎหมายระหว่าง ข้อ 4-24 และคำสั่งกรมราชทัณฑ์ที่ 328/2541 เรื่อง ให้ข้าราชการปฏิบัติ

¹⁰¹ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติ่อนักโทษ ข้อ 47

¹⁰² มาตรฐานขึ้นตัวในการปฏิบัติสอนักไทย ข้อ 48

¹⁰³ มาตรฐานขึ้นตั้งในการปฏิบัติต่อนักไทย ข้อ 49

หน้าที่ตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 ประกอบกับระเบียบกรมราชทัณฑ์ (ฉบับที่ 4) เรื่อง การตั้งผู้คุ้มพิเศษ ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการปฏิบัติงานอนามัยเรือนจำ พ.ศ. 2544

4) แนวทางการปฏิบัติของประเทศไทยในปัจจุบัน การที่ต้องผ่านการสอบคัดเลือกจากสำนักงาน ก.พ. ซึ่งมีเกณฑ์ที่กำหนดพื้นฐานความรู้และสติปัญญาที่ดีเจน เมื่อบรรจุได้แล้วกรรมราชทัณฑ์ก็จัดให้มีการอบรมอย่างต่อเนื่อง หลักสูตรแรกรับและหลักสูตรอื่นๆ ตามมาตามวาระ เช่น หลักสูตรผู้บังคับบัญชา หลักสตรผู้บัญชาการเรือนจำฯ เป็นการพัฒนาและเพิ่มพูนความรู้ให้เหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพกับหน้าที่ความรับผิดชอบ

เจ้าพนักงานเรือนจำต้องปฏิบัติตามให้เป็นแบบอย่างที่ดีให้เป็นที่เคารพนับถือของผู้ต้องขัง อย่างไรก็ตามเรื่องนี้เป็นเรื่องของการปฏิบัติของแต่ละบุคคล คงไม่สามารถปฏิบัติให้เป็นที่รักใคร่ได้ทั้งหมด น่าจะเกิดได้บางส่วนเท่านั้น เจ้าพนักงานประพฤติดน และปฏิบัติหน้าที่ด้วยดีก็มีอยู่เป็นจำนวนมาก แต่ที่ประพฤตินอกส่วนของการก่ออาชญากรรม มีอยู่ ซึ่งเห็นได้จากการลงโทษทางวินัยที่ปรากฏอยู่เสมอ ในข้อนี้เห็นว่ากรมราชทัณฑ์ไทย สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดได้เพียงบางส่วน

จากข้อมูลสถิติบุคลากรในระบบงานราชทัณฑ์ในประเทศไทย¹⁰⁴ พบว่า ยังขาดแคลนจิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์และครุพักรักษาระดับสูง แต่วิชาชีพเหล่านี้ถ้าได้รับบรรจุเป็นเจ้าพนักงานราชทัณฑ์จะอยู่ในฐานะเป็นข้าราชการประจำซึ่งมีความมั่นคงเป็นมาตรฐานเดียวกันกับมาตรฐานขั้นต่ำ

5) บริบทของสังคมไทยในการบังคับโทษจำคุกจากผลที่ได้จากการสอบตาม

1. ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ประเด็นการได้รับการศึกษา อบรมเพิ่มทางทฤษฎีและปฏิบัติ ความคิดเห็นของผู้ต้องแบบสอบตามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 88 ผลที่ได้จากแบบสอบถาม แสดงให้เห็นว่าในงานราชทัณฑ์นั้น ได้มีการให้การศึกษาอบรมเพิ่มเติมกับผู้ปฏิบัติงานมาก ก่อปรับในทางปฏิบัติที่ปฏิบัติกันมาเป็นเวลานานคือ กรมราชทัณฑ์มีหน่วยงานในการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรมานานมากแล้ว มีสถาบันพัฒนาข้าราชการราชทัณฑ์

ประเด็นความเหมาะสมของจำนวนผู้ต้องขังต่อจำนวนเจ้าพนักงาน ความคิดเห็นของผู้ต้องคำตามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 36 จำนวน 36 คน ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 57 จำนวน 57 คนผลที่ได้เช่นนี้เนื่องจากพนักงานราชทัณฑ์เห็นว่า

¹⁰⁴ บทที่ 3.

สัดส่วนระหว่างพนักงานราชทัณฑ์กับผู้ต้องขังในประเทศไทยยังไม่เหมาะสม ผู้ต้องขังมีจำนวนมาก ทำให้พนักงานราชทัณฑ์ไม่สามารถดูแลและทำการปรับปรุงแก้ไขพฤตินิสัยผู้กระทำความผิดได้ ทำให้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบังคับโทษไม่สามารถทำให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการบังคับโทษได้

๖) ประมวลผลการวิเคราะห์ ตามแนวทางของกฎหมายไทยก่อนเข้ารับหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานเรือนจำต้องมีการสอบคัดเลือก เมื่อเป็นเจ้าพนักงานเรือนจำแล้วจะถูกกำหนดให้เข้าศึกษาอบรมตามโปรแกรมของกรมราชทัณฑ์ เพื่อเพิ่มเติมให้เกิดความรู้ความเชี่ยวชาญ ตามข้อบัญญัติของมาตรฐานขั้นต่ำฯ ต้องการให้มีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น นักจิตบำบัด นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ครุ วิทยากรฝึกอาชีพ ซึ่งประเทศไทยขาดแคลนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เจ้าพนักงานคนหนึ่งต้องทำงานในหลายฯ หน้าที่ ในส่วนนี้จึงขังไม่เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำ

ผู้บัญชาการเรือนจำ

1) มาตรฐานขั้นต่ำองค์การสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่นี้ ทั้งในด้านบุคลิกภาพ ทักษะการบริหารและเป็นผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมและประสบการณ์พอสมควรเพื่อเป็นผู้ที่อุทิศตนให้กับงานในหน้าที่อย่างเต็มเวลาและไม่ควรได้รับแต่งตั้งในลักษณะให้ปฏิบัติหน้าที่แบบไม่เต็มเวลาเพียงพักอาศัยอยู่ในบ้านพักของเรือนจำนั้นหรือในสถานที่ที่ใกล้พอยู่ทำให้สามารถมาเยี่ยมเรือนจำได้ในทันที กรณีที่มีเรือนจำสองแห่งอยู่远กันได้อ่านจากหน้าที่ควบคุมดูแลของผู้บัญชาการเพียงคนเดียว พึงไปตรวจเยี่ยมแต่ละแห่งอย่างสม่ำเสมอ¹⁰⁵ ในตำแหน่งผู้บัญชาการเรือนจำ รองผู้บัญชาการเรือนจำและเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ส่วนใหญ่ในเรือนจำ ควรเป็นผู้ที่สามารถพูดภาษาที่นักโทษส่วนใหญ่ของเรือนจำนั้นเข้าใจหรือใช้เป็นภาษาพูดเมื่อมีความจำเป็นก็จะต้องจัดให้มีล่าม¹⁰⁶

2) กฎหมายบังคับโทษในต่างประเทศ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี กฎหมายกำหนดให้แต่งตั้งผู้บัญชาการเรือนจำแต่ละเรือนจำเป็นผู้แทนผู้รับผิดชอบในการบังคับโทษ ทั้งหมด เว้นแต่จะมอบหมายให้เรื่องใดเรื่องหนึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของเจ้าพนักงานบังคับโทษ ผู้อื่น หรือเจ้าพนักงานบังคับโทษอื่นร่วมกัน

3) พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มาตรา 13 คำสั่งกรมราชทัณฑ์ ที่ 328/2541 เรื่อง ให้ข้าราชการการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ

¹⁰⁵ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 50.

¹⁰⁶ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 51.

ราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 ระเบียบกรมราชทัณฑ์(ฉบับที่ 4) เรื่อง การตั้งผู้คุมพิเศษ ระเบียบ
กระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการปฏิบัติงานอนามัยเรือนจำ พ.ศ.2544 กฎกระทรวงมหาดไทย

4) แนวทางการปฏิบัติของประเทศไทยในปัจจุบัน หลักการของกรม
ราชทัณฑ์ไทย ผู้ที่จะดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการเรือนจำต้องผ่านการกลั่นกรองหลายประการ เช่น เคย
ผ่านการฝึกอบรมในหลักสูตรผู้บัญชาการเรือนจำมาแล้ว เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานใน
เรือนจำนานๆ เป็นข้าราชการที่มีบ้านพักอยู่ในบริเวณเรือนจำและไม่มีการแต่งตั้งผู้บัญชาการ
เรือนจำให้รับผิดชอบตั้งแต่ 2 เรือนจำขึ้นไป ในเรื่องนี้จึงเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำๆ ทุกประการ

ในเรื่องการใช้ภาษา เมื่อจากผู้บัญชาการเรือนจำ และเจ้าพนักงาน
เรือนจำส่วนใหญ่ต้องใช้ภาษาที่ผู้ต้องขังส่วนใหญ่พูดหรือสามารถเข้าใจได้กรณีผู้ต้องขัง
ชาวต่างชาติหรือพื้นเมืองจริงๆ จะมีลักษณะเป็นผู้ต้องขังหรือเจ้าหน้าที่ช่วยแปล ในเรื่องนี้จึง
เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำๆ เช่นกัน

5) บริบทของสังคมไทยในการบังคับโทษจำกัดจากผลที่ได้จากการ แบบสอบถาม

1. ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ การบริหารงานเรือนจำ
ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 84 พนักงานราชทัณฑ์
เห็นชอบด้วยกับการบริหารงานเรือนจำในระบบที่ดำเนินอยู่

ประเด็นการบริหารจัดการ ความคิดเห็นของผู้ตอบคำถามที่เห็น
ด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 90 ความเห็นในมิติของพนักงานราชทัณฑ์เห็นว่าการบริหาร
จัดการเกี่ยวกับผู้ต้องขังเหมาะสมแล้ว

ประเด็นการควบคุมทั่วไป ความคิดเห็นของผู้ตอบคำถามที่เห็น
ด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 92 ชี้พนักงานราชทัณฑ์ตอบในประเด็นนี้ ในด้านการควบคุม
ผู้ต้องขังโดยทั่วไป มีประสิทธิภาพเป็นที่น่าพอใจมาก

**6) ประมาณผลการวิเคราะห์ตามมาตรฐานขั้นต่ำๆ ประสบการณ์ที่มา
และคุณสมบัติของผู้บัญชาการเรือนจำไทย เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำๆ ทุกประการ**

6.2.4.2 การใช้กำลังกับนักโทษ

1) มาตรฐานองค์การสหประชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง เรือนจำที่มี
แผนนักโทษหญิงและนักโทษชาย แผนนักโทษหญิงจะต้องแยกเฉพาะให้อยู่ในอำนาจหน้าที่
ควบคุมดูแล หรือรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่เป็นหญิงเก็บรักษาอยู่แล้ว ในแผนหญิงเท่านั้น
เจ้าหน้าที่เพศชายจะเข้าไปปัจจุบันเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่เป็นหญิงเท่านั้น แต่ทั้งนี้ไม่รวม
นักโทษหญิงพึงอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่เป็นหญิงเท่านั้น แต่ทั้งนี้ไม่รวม

กรณีที่แพทย์หรือครูที่เป็นชาย ที่จะเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้ประกอบวิชาชีพพิเศษ ที่คุณแลนักโภทยในเรื่องข้อของนักโภยหันนี้¹⁰⁷

เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์จะต้องไม่ใช้กำลังบังคับต่อนักโภยนั้นเป็นอันขาด เว้นแต่กรณีจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อการป้องกันตัว หรือกรณีที่นักโภยพยายามจะหลบหนี หรือใช้กำลังกายขัดขืนหรือต่อต้านคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือข้อบังคับ ซึ่งในกรณีเช่นนี้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นจะใช้กำลังบังคับได้เพียงเท่าที่จำเป็นอย่างยิ่ง และต้องรายงานเหตุด้วยผู้บัญชาการเรื่องจำทันที เจ้าหน้าที่พึงได้รับการฝึกอบรมการป้องกันตัวเป็นพิเศษ เพื่อให้มีความสามารถพร้อมในการควบคุมตัวนักโภย เว้นแต่ในกรณีที่มีพฤติกรรมพิเศษอย่างยิ่ง เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่ปฏิบัติหน้าที่ในการควบคุมนักโภยโดยตรงนั้นจะใช้อาวุธปืนมิได้ ยิ่งไปกว่านั้นไม่ว่าในพฤติกรรมใดเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ไม่ควรได้รับอนุญาตให้มีอาวุธปืน เว้นแต่จะผ่านการฝึกอบรมในการใช้อาวุธปืนนั้นแล้ว¹⁰⁸

2) กฏหมายบังคับโภยในต่างประเทศในกฏหมายของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน การใช้กำลังบังคับแก่ผู้ต้องขังมีดังนี้¹⁰⁹

ความทั่วไป การที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรการบังคับโภยและมาตรการความมั่นคงปลอดภัย การกิจดงกล่าวนี้ไม่อาจจะใช้วิธีอื่นใดได้แล้ว จึงจะมีอำนาจใช้กำลังบังคับได้ การใช้กำลังบังคับอาจใช้กับบุคคลอื่นที่มิใช่ผู้ต้องขังได้ด้วย ถ้าบุคคลนั้นๆ ได้กระทำการใดๆ เพื่อที่จะให้ผู้ต้องขังหลบหนีหรือมีการบุกรุกเข้ามาในเรือนจำ หรือเข้ามาอยู่ในเรือนจำโดยไม่มีอำนาจโดยชอบ

การใช้กำลังบังคับ หมายถึง การใช้กำลังที่มีผลโดยตรงต่อบุคคลหรือทรัพย์ โดยการใช้กำลัง การใช้อุปกรณ์ช่วยและการใช้อาวุธ โดยการใช้กำลัง หมายความว่า การกระทำใดๆ ที่มีผลต่อบุคคลหรือต่อทรัพย์ อุปกรณ์ในการใช้กำลัง เช่น เครื่องพันธนาการ อาวุธ ซึ่งอาจได้แก่ ตะบอง อาวุธปืน สารที่มีผลต่อร่างกาย

หลักความพอสมควรแก่เหตุ ใน การเลือกใช้มาตรการทั้งหลายที่สามารถใช้ได้ ต้องเป็นมาตรการที่มีผลกระแทกต่อบุคคลหรือสาธารณะน้อยที่สุด ความเสียหายที่คาดหมายได้จากการใช้กำลังบังคับที่จะเป็นการเกินสมควรแก่เหตุ จะต้องยกเลิกทันที

¹⁰⁷ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโภย ข้อ 53

¹⁰⁸ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโภย ข้อ 54.

¹⁰⁹ กฏหมายว่าด้วยการบังคับโภยและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796.

การปฏิบัติตามคำสั่ง การใช้กำลังเกิดจากคำสั่งของผู้บังคับบัญชา หรือบุคคลอื่นที่มีอำนาจ เจ้าพนักงานบังคับไทยมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งนั้น เว้นแต่คำสั่งนั้นจะเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือเป็นกรณีที่ไม่อาจสั่งการอย่างเป็นทางการเข่นนั้นได้

ห้ามมิให้มีการปฏิบัติตามคำสั่งที่ให้กระทำผิดกฎหมาย ผู้ปฏิบัติตามคำสั่งจะพ้นความรับผิดก็ต่อเมื่อตนไม่รู้ว่าเป็นคำสั่งที่มิชอบด้วยกฎหมาย เมื่อเจ้าพนักงานบังคับไทยเห็นว่าคำสั่งใดเป็นคำสั่งที่มิชอบด้วยกฎหมาย ต้องหัดทานคำสั่งนั้นต่อผู้ออกคำสั่ง

การเตือนก่อนการใช้กำลังบังคับ ปกติจะมีการใช้กำลังบังคับจะต้องมีการเตือนให้ทราบก่อน เว้นแต่ พฤติกรรมไม่เปิดช่องให้กระทำได้หรือต้องกระทำในทันทีทันใด เพื่อหลีกเลี่ยงมิให้มีการกระทำที่จะเป็นความผิดอาญาเกิดขึ้น หรือเพื่อป้องกันภัยตรายปัจจุบันอย่างหนึ่งอย่างใด

หลักทั่วไปเกี่ยวกับการใช้อาวุธปืน¹¹⁰ อาวุธปืนนั้นจะใช้เมื่อมានการอื่นไม่เป็นผล ล้มเหลว ในการใช้อาวุธปืนจะกระทำได้ก็ต่อเมื่อ การใช้อาวุธแก่ทรัพย์ไม่มีผลเป็นการระจับขับขึ้นได้ การใช้อาวุธปืนให้กระทำโดยผู้ที่เป็นเจ้าหน้าที่บังคับไทยที่ได้รับการฝึกฝนมาโดยเฉพาะเท่านั้น การใช้อาวุธปืนต้องระจับเมื่อปรากฏชัดว่าการใช้นั้นมีความเป็นไปได้สูงที่จะเป็นภัยตรายแก่บุคคลผู้ไม่เกี่ยวข้อง

ก่อนการใช้อาวุธปืนต้องมีการเตือนล่วงหน้า อาจกระทำโดยการยิงเตือนการใช้อาวุธโดยไม่มีการเตือนให้กระทำได้เมื่อเป็นการสมควร เพื่อป้องกันภัยตรายปัจจุบันที่มีต่อร่างกายและชีวิต

การใช้อาวุธปืนกับผู้ต้องขังจะกระทำการได้ เนื่องในกรณีที่ผู้ต้องขังไม่ยอมวางอาวุธหรือสิ่งอันตรายอื่น แม้ทั้งที่จะได้เรียกร้องช้าแล้วช้าอีกให้ยอมวางอาวุธหรือเมื่อผู้ต้องขังร่วมกันแทรกคุก หรือเพื่อระจับขับขึ้นการหลบหนีของผู้ต้องขัง หรือเพื่อที่จะจับกุมผู้ต้องขังที่หลบหนีไป แต่การระจับขับขึ้นการหลบหนีออกจากเรือนจำเป็นจะใช้อาวุธปืนไม่ได้

การใช้อาวุธปืนกับบุคคลอื่นให้กระทำได้ เมื่อบุคคลอื่นนี้ใช้กำลังเพื่อปลดปล่อยตัวผู้ต้องขัง หรือใช้กำลังเพื่อบุกรุกเข้าไปในเรือนจำ

การใช้กำลังบังคับในขอบเขตของการอนามัย¹¹¹ ในการตรวจการแพทย์และในการบำบัด การให้อาหาร การใช้กำลังบังคับได้เฉพาะกรณีมีภัยตรายแห่งชีวิต ร่างกายที่ร้ายแรงแก่ผู้ต้องขัง อันตรายแก่กายต่อบุคคลอื่น อันเป็นการป้องกันสุขภาพอนามัยและเพื่อให้ความ

¹¹⁰ กฎหมายว่าด้วยการบังคับไทยและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796 มาตรา 99-100.

¹¹¹ กฎหมายว่าด้วยการบังคับไทยและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1796 มาตรา 101.

สะอาดสุขลักษณะ การตรวจร่างกายโดยไม่ยินยอมให้กระทำการที่ต้องใช้กำลังเข้าบังคับ มาตรการดังกล่าวจะกระทำได้ก็แต่โดยคำสั่งแพทย์และภายในการกระทำกับบุคคลของแพทย์ เหตุนี้ความดังกล่าวไม่ตัดการปฐมพยาบาลในกรณีที่ไม่อาจเรียกหาแพทย์ได้ทันและหากเนื่องช้าไป จะเกิดอันตรายแก่ชีวิต ได้

3) พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มาตรา 15,16, 17, 18 กฎกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2485) และระเบียบกรมราชทัณฑ์ ว่าด้วย การใช้อาวุธและเครื่องกระสุนปืน พ.ศ. 2543 กฎหมายบัญญัติจำกัดขอบเขตอำนาจในการใช้กำลังและระบุเงณฑ์ในการที่สามารถใช้กำลังกับผู้ต้องขังได้กรณีใดบ้าง ขัดเจนในเนื้อหาระยะของกฎหมายและเป็นไปตามแนวทางของมาตรฐานขั้นต่ำฯ

4) แนวทางการปฏิบัติของประเทศไทยในปัจจุบัน ในเรื่องการห้ามเข้าหน้าที่ชายเข้าไปในแดนขังของผู้ต้องขังหญิง ยกเว้นแต่กรณีฉุกเฉินซึ่งต้องเข้าไปประจำเหตุ หรือในกรณีเป็นเจ้าพนักงานด้วยแต่พศดีชั้นไป และเข้าไปในเวลากลางวัน โดยมีผู้อื่นอย่างน้อย 2 รายไปด้วย ต้องมีเหตุผลในหน้าที่ทางราชการ¹¹²

ในเรื่องการใช้กำลังกับผู้ต้องขัง ตามกฎหมายไทยแล้ว เจ้าพนักงานจะถูกจำกัด ในลักษณะที่สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำฯ ซึ่งก็เป็นไปตามทิศทางการบริหารของเรือนจำต่างๆ ที่พยายามไม่ใช้ความรุนแรงกับผู้ต้องขัง สำหรับในการฝึกอบรมการป้องกันตัวเป็นกรณีพิเศษ เพื่อให้มีความสามารถพร้อมในการควบคุมตัวนักโทษการใช้อาวุธพบว่ามีการอบรมและถือปฏิบัติอยู่เป็นปกติ

5) บริบทของสังคมไทยในการบังคับโทษจำคุกจากผลที่ได้จากการ แบบสอบถาม

1. ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ ในส่วนของกฎหมายเกี่ยวกับการใช้อาวุธกับนักโทษ ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 88 การใช้อาวุธกับนักโทษ เป็นสิ่งที่ในทางปฏิบัติและในบทบัญญัติของกฎหมายมีความจำเป็นและยังต้องมีอยู่ สาระสำคัญในเนื้อหารายละเอียดของเรื่องนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่ง

2. ความคิดเห็นของผู้ต้องขัง ผู้ต้องขังได้รับการคุ้มครองอย่างเหมาะสม ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 78 เห็นว่าผู้ต้องขังได้รับการคุ้มครองอย่างเหมาะสม ผลที่ได้นี้แสดงถึงการปฏิบัติงานของพนักงานราชทัณฑ์ที่สามารถทำให้ผู้ต้องขังมีความรู้สึกถึงการเอาใจใส่คุ้มครองอย่างเหมาะสม ดังนั้น การควบคุมจึงต้องมี

¹¹² กฎกระทรวงมหาดไทย ข้อ 34.

วิธีการที่ดี กล่าวคือ เรือนจำต่างๆ จะปฏิบัติต่อผู้ต้องขังอย่างมิตรภาพ ควบคุมผู้ต้องขังอย่างมิตร มี คำขวัญว่า “ควบคุมด้วยใจ แก้ไขด้วยปัญญา” เป็นต้น

6) ประมวลผลการวิเคราะห์ การใช้กำลังกับนักโทษนั้น บทบัญญัติของกฎหมายไทยและการปฏิบัติของเรือนจำปฏิบัติอย่างระมัดระวังโดยเคร่งครัดเป็นไปตามแนวทางของมาตรฐานขั้นต่ำฯ

6.2.4.3 การตรวจสอบคุณภาพและการร้องทุกข์ของผู้ต้องขัง

1) มาตรฐานองค์การสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง

การตรวจสอบคุณภาพ เรือนจำนั้นจะต้องมีการตรวจสอบโดยผู้ตรวจการเรือนจำซึ่งหน่วยงานราชทัณฑ์ของประเทศไทยแต่งตั้งจากผู้ที่มีคุณสมบัติและประสบการณ์ โดยการตรวจสอบเพื่อให้เกิดหลักประกันว่าเรือนจำมีการจัดการที่ถูกต้องตามกฎหมายและระบุในข้อบังคับและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของงานราชทัณฑ์และกิจการเรือนจำ¹¹³

การร้องทุกข์ของนักโทษ นักโทษทุกคนพึงมีโอกาสในแต่ละวันทำการที่จะทำการร้องขอหรือทำการร้องทุกข์ต่อ¹¹⁴

- ผู้บัญชาการเรือนจำหรือผู้มีอำนาจกระทำการแทน
- ผู้ตรวจการราชทัณฑ์ ในเวลาที่มาตรวจเรือนจำ พึงมีโอกาสที่จะพูดคุยกับผู้ตรวจการราชทัณฑ์หรือเจ้าหน้าที่ตัวเองอื่นๆ เป็นการส่วนตัวโดยไม่มีผู้บัญชาการเรือนจำหรือเจ้าหน้าที่อื่นของเรือนจำอยู่ในที่นั้นด้วย

- หน่วยงานราชทัณฑ์ของประเทศไทย ศาล หรือองค์กรอื่นที่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายจากการตัดตอนในเนื้อหาแต่จะต้องอยู่ในรูปแบบและช่องทางที่กำหนด

ทำการร้องขอหรือทำการร้องทุกข์ทุกชนิดจะต้องมีการพิจารณาและวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า เว้นแต่กรณีที่ทำการร้องขอหรือทำการร้องทุกข์นั้นเป็นเรื่องไร้สาระหรือไร้เหตุผล

2) กฎหมายบังคับไทยจำคุกในต่างประเทศในประเทศไทย สำหรับกฎหมายนี้ผู้ต้องขังต้องได้รับโอกาสในการสมัครตัวในกระบวนการเรียนในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตน ต่อผู้บัญชาการเรือนจำ ซึ่งจะต้องจัดเวลาให้พนักงานผู้แทนผู้ตรวจการเรือนจำ ตรวจเรือนจำจะต้องมีหลักประกันว่าผู้ต้องขังคนหนึ่งคนใดสามารถบอกกล่าวเกี่ยวกับเรื่องของตนต่อเขาได้

การคัดค้านมาตรการเกี่ยวกับเกณฑ์เรื่องหนึ่งเรื่องใดเกี่ยวกับการบังคับโทษอาจมีการร้องต่อศาลได้ ทำการร้องให้ศาลวินิจฉัยจะกระทำได้ เมื่อผู้ร้องร้องว่ามาตรการหรือการ

¹¹³ มาตรฐานขั้นต่ำในการในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 55.

¹¹⁴ มาตรฐานขั้นต่ำในการในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 36.

ปฏิเสธหรือการละเว้นเป็นการละเมิดสิทธิของผู้ร้อง ศาลบังคับไทยที่พนักงานเจ้าหน้าที่บังคับไทยอยู่ในเขตเป็นผู้มีอำนาจวินิจฉัยคำร้อง

บุคคลที่เกี่ยวข้องในคดีได้แก่ผู้ชื่นคำร้องเจ้าหน้าที่บังคับไทยที่เป็นผู้ออกมาตรการที่เป็นเหตุขอให้เพิกถอนหรือถูกปฏิเสธ โดยคำร้องหรือที่ละเว้น คำร้องจะต้องยื่นภายใน 2 สัปดาห์ หลังจากได้รับแจ้งให้ทราบเป็นหนังสือ ถึงมาตรการนั้นหรือหลังจากปฏิเสธเป็นหนังสือ หรือบันทึกไว้ที่หน่วยงานของศาลในกรณีที่ไม่อาจทำได้ตามกำหนดเวลาดังกล่าว โดยมิใช่ความผิดของตน ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้กลับเข้าสู่กระบวนการเดิม

คำร้องดังกล่าวนี้ ให้กระทำภายใน 1 ปีนับแต่ได้ยื่นคำร้องให้ปฏิบัติตามมาตรการ เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยไม่อาจยื่นได้ภายใน 1 ปี หรือมีเหตุผลพิเศษเฉพาะเรื่องไม่อาจทำได้

ศาลมีอำนาจออกคำสั่งโดยไม่ต้องสอบปากคำเมื่อเห็นว่ามาตรการนั้นผิดกฎหมายและผู้ร้องถูกกลั่นแกล้งโดยมาตรการดังกล่าว ให้ศาลอ้างเพิกถอน กรณีที่การปฏิเสธหรือการละเว้นมาตรการพิคกฎหมาย และผู้ร้องถูกกลั่นแกล้งโดยมาตรการดังกล่าว ให้ศาลอ้างให้เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดีที่จะต้องกระทำการตามคำขอ

การอุทธรณ์คำสั่งของศาลบังคับไทยในปัญหาข้อกฎหมายให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคำวินิจฉัยนั้นขัดต่อกฎหมาย ละเมิดปัทสตานทางกฎหมายไม่ได้ใช้หรือใช้อย่างไม่ถูกต้อง เพื่อเป็นการตรวจสอบหรือพัฒนากฎหมายหรือเพื่อความมั่นคงและความเป็นเอกภาพของการพิพากษาของศาล ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนของการอุทธรณ์มาบังคับโดยอนุโลม เว้นแต่กฎหมายนี้จะได้ล่าไว้เป็นอย่างอื่นศาลมีอำนาจวินิจฉัยอุทธรณ์ในปัญหาข้อกฎหมายคือศาลสูงมัธยที่ศาลบังคับคดีอยู่ในเขต

ในประเทศไทยและเวลล์ การแต่งตั้งผู้มีอำนาจตรวจเรือนจำ Her Majesty จะแต่งตั้งบุคคลเป็นหัวหน้าผู้ตรวจสอบเรือนจำ มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบเรือนจำ ในอังกฤษ และเวลล์ และทำรายงานเสนอ Secretary of State ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง และสภาพการณ์ต่างๆในเรือนจำ กอนปรกับเสนอและแนวทางต่างๆ ที่ประกอบด้วยข้อเท็จจริงและเหตุผลไว้ในรายงาน Secretary of State จะนำเสนอรายงานดังกล่าวต่อรัฐสภาต่อไป

คณะกรรมการตรวจเยี่ยมเรือนจำ The Secretary of State จะกำหนดให้ทุกเรือนจำมีคณะกรรมการตรวจเยี่ยมไม่น้อยกว่า 2 คน เพื่อความถูกต้องเป็นธรรมและการอยู่ร่วมกันภายในเรือนจำอย่างสันติ Prison Rules 1964 จะกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเยี่ยม สิ่งต่างๆ ที่เป็นที่ต้องการของสมาชิกผู้ต้องขังและพิจารณาการร้องทุกข์จากผู้ต้องขัง และทำรายงานไปยัง Secretary of State ในข้อสำคัญต่างๆ เพื่อพิจารณาด้วยวิธีที่เหมาะสม คณะกรรมการตรวจเยี่ยมสามารถเข้าเรือนจำได้อย่างอิสระและทุกส่วนของเรือนจำและเข้าพบผู้ต้องขังได้ทุกคน

การตรวจสอบคุณแล ใน ประเทศไทย ปัจจุบัน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นผู้มีอำนาจสั่งให้เจ้าพนักงานตรวจสอบเรื่องจำ อย่างน้อย 1 ครั้ง ในทุก 2 ปี นอกจากนั้น ศาลและอัยการ อาจเข้าตรวจสอบเรื่องจำได้¹¹⁵ เรื่องจำจะถูกตรวจสอบและการกำกับดูแลจากภาคสังคมโดยกลไกทางปฏิบัติตามแนวโน้มของรัฐคล่องแคล่วคือเรื่องจำอาศัยความร่วมมือจากคนภาคสังคม เมื่อหน่วยงาน องค์กร บุคคลทั่วไปในสังคมสามารถเข้าไปช่วยเหลือบำบัดฟื้นฟูผู้ต้องขังได้ จึงเท่ากับกลไกทางสังคมจะตรวจสอบเรื่องจำ การทำงานของเจ้าพนักงาน มาตรการต่างๆ ด้วยจึงถูกตรวจสอบและคุณเล朵 อย่างสาขาราชของคนในสังคมญี่ปุ่นตลอดเวลา

การร้องทุกข์ของนักโทษ ในประเทศไทย ระบบการร้องทุกข์ผู้ต้องขังได้รับสิทธิตามกฎหมายที่จะได้เยี่ยงและเรียกร้องขอความช่วยเหลือที่ถูกต้องยุติธรรม โดยการเขียนข้อโต้แย้ง เช่น การร้องขอค่าชดเชยจากรัฐ เป็นต้น การร้องทุกข์สามารถทำได้ 2 วิธี¹¹⁶

1. ต่อผู้บัญชาการเรื่องจำ
2. ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม หรือต่อผู้ตรวจเรื่องจำที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรี

เมื่อมีข้อร้องทุกข์ก็จะมีการตรวจสอบและมีการแจ้งผลการตรวจสอบให้ทราบ

ในอังกฤษและเวลส์ ทุกข้อเรียกร้องของผู้ต้องขังอยู่ในความคุ้มครองของรัฐบาล และมีการตรวจสอบยึดมั่นของเดนานุการรัฐ หรือ คณะกรรมการตรวจสอบยึดมั่นเรื่องจำ จะทำการบันทึกเรื่องต่างๆ เสนอเรื่องนั้นๆ ไปยังรัฐบาลด้วยความรวดเร็วในทุกๆ วัน ไม่ว่าจะเป็นวันอาทิตย์หรือวันหยุดราชการ รัฐบาลจะรับฟังคำร้องจากผู้ต้องขัง ไม่ว่าจะมีคำตามมาจากผู้ต้องขังตาม เมื่อผู้ต้องขังมีข้อร้องเรียนและอยู่ต่อหน้าเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล เมื่อถูกต้องเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล จะสามารถได้รับคำตอบในเรื่องนั้นๆ การเข้าตรวจสอบยึดมั่นครั้งต่อไป

อย่างไรก็ตามกฎหมายบังคับไทยของอังกฤษ จะไม่ยอมรับสิทธิการร้องทุกข์ของผู้ต้องขังในผลการตัดสินคดีของศาล และการร้องทุกข์ต่างๆ ของผู้ต้องขังจะกระทำไม่ได้ถ้าประพฤติจากกฎหมายให้อำนาจไว้ในเรื่องนั้น ผู้ถูกคุมขังสามารถ

- (1) พนับผู้บัญชาการเรื่องจำ พระสอนศาสนा พระในคริสต์ศาสนा ต้องการการรักษาพยาบาล การเข้าทำงาน การได้รับการเยี่ยมตามเวลาที่สามารถทำได้
- (2) ต้องการปรึกษาหารือกับสมาชิกของBoard of Visitors(คณะกรรมการที่ปรึกษาเรื่องจำ)

¹¹⁵ Article 4 The Prison Law.

¹¹⁶ Article 7. The Prison Law.

- (3) พนักงานจัดสูงสุดของกรมราชทัณฑ์ Prison Department
- (4) การเขียนจดหมายร้องทุกข์โดยไม่ผ่านการตรวจสอบก่อนไปยัง

เดนานการรัฐ

- (5) การเขียนคำร้องถึงสมาชิกรัฐสภาอังกฤษ กรณีไม่พอใจการปฏิเสธข้อร้องเรียนไปยัง Board of Visitors หรือเกี่ยวกับการทำงานในเรือนจำ
- (6) การยื่นคำร้องติดตามกิจกรรมของสหภาพมนุษยชนยุโรป European Human Right Commission.

3) พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การร้องทุกข์ของนักโทษ มาตรา 44 สำสั่งกระทรวงมหาดไทย มาตรา 34 กฎกระทรวงมหาดไทย ข้อ 123 และ 125 หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ 136/2495 ลงวันที่ 30 ก.ค. 2495 เรื่อง การรับเรื่องราวร้องทุกข์ของผู้ต้องขัง

4) แนวทางการปฏิบัติของประเทศไทยในปัจจุบัน ตามเกณฑ์มาตรฐานข้อนี้ กรมราชทัณฑ์มีการแต่งตั้งผู้ตรวจการราชทัณฑ์ เพื่อรับผิดชอบในการตรวจสอบคุณภาพและเรื่องจำต่างๆ ในเขตความรับผิดชอบ ซึ่งมีการแบ่งเขตความรับผิดชอบอย่างชัดเจน ดังนี้ ในระดับการวิธีการถือว่าได้มีการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำๆ แล้ว มีการจัดตั้งทุกข์ไว้ผู้ต้องขังให้สามารถร้องทุกข์ได้ตลอดเวลาซึ่งผู้บัญชาการเรื่องจำจะเป็นผู้มาเปิดตู้ทุกวันหรือทุกสัปดาห์ หรือร้องทุกข์ได้ทุกวันที่ผู้บัญชาการเรื่องจำเข้าตรวจสอบเรื่องจำเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำๆ ทั้งสามารถร้องทุกข์ต่อผู้ตรวจราชการเรื่องจำในขณะที่มาราชทัณฑ์ได้ กรณีการยื่นเรื่องราวร้องทุกข์ เป็นลำดับชั้นตามแบบที่กฎหมายกำหนดให้สามารถทำได้ ในการเสนอต่อผู้บริหารงานราชทัณฑ์ส่วนกลางหรือตุลาการ โดยไม่มีการตรวจค้นในบ้านเรือน กรณีเป็นหนังสือถึงรัฐมนตรีหรือการทูลเกล้าฯ ถวาย ให้ส่งให้อธิบดีดำเนินการ การดำเนินการเป็นการลับและตามกฎหมาย เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำๆ

5) บริบทของสังคมไทยในการบังคับโทษจากผลที่ได้จากการสอบสวน

1. ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ การตรวจเรื่องจำตามกฎหมาย ความคิดเห็นของผู้ต้องแบบสอบสวน ที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 87 ในมุมมองของพนักงานราชทัณฑ์กฎหมายเรื่องการตรวจสอบเรื่องจำ เห็นว่าเหมาะสม

ในด้านประสิทธิภาพในการตรวจสอบและกำกับดูแลเรื่องจำ ความคิดเห็นของผู้ต้องค้ำถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 91 ทั้งตามกฎหมายและในทางปฏิบัตินั้นพนักงานราชทัณฑ์ผู้ต้องแบบสอบสวนเห็นว่า มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับการตรวจสอบและการกำกับดูแลเรื่องจำเป็นอย่างดีแล้ว

การร้องทุกข์ ยื่นเรื่องราวและถวายฎีกามาตามกฎหมาย ในประเด็นนี้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ต้องแบบสอบสวน ที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 92 แสดงถึงสภาพของ

เนื้อหาสาระของกฎหมายที่สามารถใช้ได้ดีในความเห็นของผู้ตอบ การบริหารจัดการเรื่องจำและกฎหมายมิได้เป็นอุปสรรคในการร้องทุกข์ขึ้นเรื่องราวและถวายฎีกาของผู้ต้องโทษ

สิทธิของผู้ต้องขังในการมีโอกาสสร้างเรียน ผู้ต้องแบบสอบถ้าที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างชัดเจน ร้อยละ 69 การให้โอกาสผู้ต้องขังสามารถร้องเรียนในเรื่องต่างๆ ได้เป็นการสร้างความโปร่งใสให้กับเรื่องจำ อันเป็นการตรวจสอบเรื่องจำด้วยกันทั้งเป็นการรักษาสิทธิของผู้ต้องขังที่สำคัญด้วย ค่าระดับคะแนนร้อยละ 69 แม้ว่าจะเกินกว่าร้อยละ 50 ถ้าตามแต่กี่เป็นค่าระดับคะแนนที่น่าจะต้องทบทวนระบบการให้โอกาสสร้างเรียนว่า ทำไม่พนักงานราชทัณฑ์เองถึงให้ค่าระดับคะแนนเพียงเท่านี้ ซึ่งดูจากระดับคะแนนอาจวิเคราะห์ได้ว่าอยู่ในเกณฑ์ แต่ในเรื่องนี้น่าจะได้ค่าคะแนนที่สูงมากกว่านี้ กล่าวคือ ทำให้ดีกว่านี้ได้ เพราะเรื่องนี้เป็นการแสดงความโปร่งใส การตรวจสอบได้ และการเป็นประชาธิปไตยภายในเรื่องจำที่สำคัญ

2. ความคิดเห็นของผู้ต้องขัง ผู้ต้องขังได้รับโอกาสใช้สิทธิในการร้องทุกข์อย่างเหมาะสม ความคิดเห็นของผู้ต้องแบบสอบถ้าที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างชัดเจน ร้อยละ 71 ซึ่งเป็นการแสดงถึงผลของการปฏิบัติที่ผ่านมา ในกรณีนี้เนื่องจากเป็นสิทธิขึ้นพื้นฐาน และเป็นมาตรการหนึ่งที่สำคัญในการตรวจสอบ และกำกับดูแลผู้ต้องขัง และการทำงานของพนักงานราชทัณฑ์ ตลอดทั้งเรื่องจำ

6) ประมวลผลการวิเคราะห์พิจารณาจากกฎหมายและแนวทางปฏิบัติ บริบทของประเทศไทยที่กล่าวมาแล้ว เห็นว่าเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำฯ ของสหประชาชาติ แต่ข้อมูลกฎหมายของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี มีจุดเด่นที่สูงกว่ามาตรฐานขั้นต่ำฯ และพิเศษกว่าประเทศไทย ญี่ปุ่นและประเทศอังกฤษและเวลส์ เพราะมีศาลบังคับไทยที่รับพิจารณาคำร้องของผู้ต้องขังในเรื่องแผนในการบังคับไทยที่ปฏิบัติร่วมกับเจ้าพนักงานและเรื่องอื่นๆ ซึ่งเป็นเรื่องใหม่ที่น่าจะนำมาพิจารณาในการพัฒนากฎหมายของไทย

6.2.5 การนำบัดແກໄพີ່ນຸ່ງ

1) มาตรฐานองค์การสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง การนำบัดແກໄพີ່ນຸ່ງไทยต้องดำเนินตลอดระยะเวลา เวลา มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมให้นักโทษเคารพต่อกฎหมายและสามารถช่วยเหลือตนเองได้เมื่อพ้นโทษ ได้พัฒนาจิตสำนึกแห่งความรับผิดชอบและความนับถือในตนของของนักโทษ¹¹⁷

เรื่องจำต้องใช้มาตรการทุกอย่างรวมทั้งการอบรมทางศาสนา ตามที่จะจัดให้ได้ ให้การศึกษา การแนะนำและฝึกอบรมด้านอาชีพ กิจกรรมสังคม การฝึกฝนเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพที่ดี การกีฬา เพื่อให้เหมาะสมกับนักโทษรายบุคคล โดยคำนึงถึงประวัติทางสังคมและประวัติการ

¹¹⁷ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 65

กระทำผิด ความพร้อมทางร่างกายและจิตใจ ทัศนคติ อารมณ์ กำหนดระยะเวลาของไทยจำคุก และแนวโน้มเกี่ยวกับอนาคตของนักโทษผู้นี้น้ำเสียงหลังการปล่อยตัว¹¹⁸

นักโทษที่มีกำหนดโทษจำคุกเป็นระยะเวลาที่ยาวพอสมควร ผู้บัญชาการเรือนจำนี้ จะต้องมีข้อมูลรายละเอียดของนักโทษแต่ละคนเกี่ยวกับประวัติทางสังคม และประวัติการกระทำผิด ของนักโทษ ความพร้อมในทางร่างกายและจิตใจ ทัศนคติและลักษณะทางอารมณ์ของนักโทษ ตลอดจนกำหนดระยะเวลาของโทษจำคุกและแนวโน้มเกี่ยวกับอนาคตของนักโทษผู้นี้น้ำเสียงหลัง การพ้นโทษ อีกทั้งจะต้องมีรายงานการตรวจของเจ้าหน้าที่ทำการแพทย์เกี่ยวกับสภาพร่างกายและ จิตใจของนักโทษผู้นี้ กับรายงานการบำบัดทางจิตทางวิถี เพื่อประกอบการพิจารณาตัว¹¹⁹ รายงานและเอกสารเกี่ยวกับข้อมูลรายละเอียดดังกล่าว จะต้องจัดเก็บอยู่ในแฟ้มแยกเป็นรายบุคคล ซึ่งจะต้องมีการปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยเสมอและจะต้องมีการจัดแยกประเภทของแฟ้มเพื่อ สะดวกแก่การปรึกษาหารือกับเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบำบัดแก่ไขนักโทษนี้¹²⁰

2) กฎหมายบังคับไทยในต่างประเทศ ในประเทศญี่ปุ่น แนวคิดในการฟื้นฟูแก้ไขพฤติ นิสัยมีการเริ่มในยุคแรกๆ ก่อน 100 ปี ที่ผ่านมาหน่วยงานทางอาชญาได้เริ่มน้ำกรรมการการปรับปรุง พฤตินิสัยของผู้ต้องขัง โดยมีการทำแผนปรับพฤตินิสัยผู้ต้องขัง ต่อมาในช่วงก่อน ค.ศ.1930 ได้ ริเริ่มและส่งเสริมระบบการฟื้นฟูแก้ไขพฤตินิสัยอย่างเป็นระบบ ในปัจจุบันได้พัฒนาจนเป็นที่ ยอมรับว่าประสบความสำเร็จมาก ในวิธีการรวมทั้งหลักการฟื้นฟู ในวิธีการจำแนกหรือการจัด ชั้นผู้ต้องขัง ในปี ค.ศ.1949 ประเทศไทยญี่ปุ่นได้สร้างกลไกทางกฎหมายเป็นพิเศษขึ้นมาเพื่อใช้ในเรื่อง นี้ กล่าวคือมีการออกกฎหมายการแก้ไขฟื้นฟูนักโทษ โดยเฉพาะ (The offenders Rehabilitation Law 1949) ซึ่งต่อมา มีการแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมถูกต้องและมีประสิทธิภาพในทางปฏิบัติมาก ยิ่งขึ้น

ในประเทศไทยพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี กฎหมายจะกำหนดแนวทางเพื่อความเข้าใจ ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นเจ้าพนักงานผู้ต้องขังฯลฯ ที่มุ่งเน้นการแก้ไขฟื้นฟู การปรับ พฤตินิสัย การทำให้ผู้ได้รับโทษสามารถที่จะดำเนินชีวิตในอนาคตต่อไปได้ โดยปราศจากความผิด อาชญาอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม ตอบสนองในการคุ้มครองสาธารณสุขและการกระทำความผิด ในต่อๆไปด้วยการบังคับโทษจัดตั้งกระทำเพื่อช่วยเหลือให้ผู้ต้องขัง สามารถกลับมาใช้ชีวิตที่มี เสรีภาพต่อไปได้ ซึ่งเป็นจุดเด่นของกฎหมายของพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี นอกจากนี้ยังมีการ สร้างแผนบังคับโทษเป็นรายบุคคลที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือของผู้ต้องขังกับเจ้าพนักงาน และ

¹¹⁸ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 66 (1)

¹¹⁹ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 66 (2)

¹²⁰ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 66 (3)

บทบัญญัติต่างๆ ส่วนมากเนื้อหาจะเชื่อมโยงเข้าไปสู่การแก้ไขผู้ต้องขังเป็นส่วนใหญ่ มีความชัดเจนในแนวปฏิบัติ มีมาตรการและกลไกทางกฎหมายที่เป็นเกณฑ์ในการปฏิบัติที่ทำให้เกิดผลการปฏิบัติ และการประกันสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องขัง ได้อย่างเหมาะสม

ประเทศไทยยังคงมีแนวทางปฏิบัติที่อนุญาตให้ผู้ต้องขังสามารถเข้าร่วมในการทำงานที่หลากหลาย เช่น การฝึกอบรมอาชีพ การศึกษา การออกกำลังกาย การจัดกิจกรรมสังคม และการสนับสนุนด้านสุขภาพ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ต้องขังสามารถ reintegrate กลับสังคมได้เป็นอย่างดี ไม่ใช่แค่การลงโทษทางกายภาพ แต่เป็นการฟื้นฟูและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ดีขึ้น

3) พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง pub ในภาพรวมของกฎหมายในการบริหารจัดการต่างๆ ทั่วไป เช่น ในเรื่องการฝึกอาชีพ การศึกษา การแนะนำและฝึกอบรมด้านอาชีพ กิจกรรมสังคม การฝึกฝนเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพที่ดี การกีฬา กิจกรรมทางศาสนา เป็นต้น

4) แนวทางการปฏิบัติของประเทศไทยในปัจจุบัน ตามกฎหมายและในทางปฏิบัติ เรื่องจำต้องจัดทำประวัติผู้ต้องขังและข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับตัวผู้ต้องขัง เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการวางแผนการควบคุม การศึกษา การฝึกอาชีพ โดยรวมเป็นแฟ้มประวัติของผู้ต้องขังแต่ละคน สำหรับรายงานทางการแพทย์และการตรวจทางจิตแพทย์ไม่สามารถปฏิบัติได้ เพราะขาดแคลนแพทย์ ด้วยเหตุนี้ในทางปฏิบัติจึงดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำ ได้บางส่วน

5) บริบทของสังคมไทยในการบังคับโทษจากผลที่ได้จากแบบสอบถาม

1. ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ในเรื่องการแก้ไขผู้ต้องขังทั่วไป ความคิดเห็นของผู้ต้องขังที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 97 แสดงถึงประสิทธิภาพในประเด็นนี้ พนักงานราชทัณฑ์มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมแล้ว

ประเด็นการฟื้นฟูผู้ต้องขังรายบุคคล ผู้ต้องแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 91 ผู้ต้องเห็นว่ามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมาก

ประเด็นการฟื้นฟูผู้ต้องขังเป็นกลุ่ม ผู้ต้องแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 97 ผู้ต้องแบบสอบถามเห็นว่ามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอีกเช่นกัน

ประเด็นการศึกษาอบรม ผู้ต้องค้ำ作案ที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 96 เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเด็นการปฏิบัติกิจทางศาสนาผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 95 แสดงว่ากิจกรรมการปฏิบัติกิจทางศาสนาเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากในทางปฏิบัติ

ประเด็นการใช้มาตรการชุมชนบำบัด ผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 91 เห็นว่าเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ประเด็นการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคเอกชน ผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 90 แสดงว่าภาคเอกชนควรมีส่วนสำคัญในการช่วยแก้ไขพุฒนิสัย

ประเด็นแผนในการบังคับ焘ยเป็นกลุ่มผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 68 แสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพในการใช้แผนบังคับ焘ยเป็นกลุ่ม

ประเด็นแผนในการบังคับ焘ยรายบุคคล ผู้ตอบแบบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 86 เป็นสิ่งที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากกว่าแผนในการบังคับ焘ยเป็นกลุ่มเมื่อคูจากค่าระดับคะแนน

2. ความคิดเห็นของผู้ต้องขัง ประเด็นผู้ต้องขังมีโอกาสเข้าร่วมในโปรแกรมพิเศษต่างๆ ที่เรือนจำจัดให้อย่างเหมาะสม ผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 85 เรียนจำพยาบาลจัดโปรแกรมพิเศษต่างๆ ในเรือนจำเพื่อให้โอกาสผู้ต้องขังได้เข้าร่วมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เช่น การกีฬา การปฏิบัติธรรม ชุมชนบำบัด คนครี เป็นต้น

๖) ประมวลผลการวิเคราะห์ไม่มีกฎหมายบัญญัติว่าด้วยการบำบัดแก้ไขไว้โดยตรงเหมือนเช่นในประเทศญี่ปุ่น สถาบันสาธารณรัฐเยอรมัน อังกฤษและเวลส์ ตลอดทั้งในมาตรฐานขั้นต่ำของสถาบันชาติ แต่มีการเรียนถึงอย่างกระจัดกระจาจไว แต่บันบัญญัติไม่ได้สร้างแนวทางนุ่งในทางบำบัดแก้ไขและพัฒนาจิตสำนึก แต่เมื่อพิจารณาถึงนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติพบว่าเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำๆ ปรากฏจากผลที่ได้จากการออกแบบสอบถามแต่เนื้อหาของกฎหมายยังไม่ส่อหรืออนองการกิจที่ชัดเจนที่นุ่งในการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง

6.2.6 ความสัมพันธ์กับสังคมและการคุ้มครองทางสังการพัน焘ย

1) มาตรฐานองค์การสถาบันชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ต้องพิจารณาให้ความสำคัญเป็นพิเศษในการส่งเสริมให้นัก焘ยและครอบครัวรักษา และพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เพื่อเป็นประโยชน์ของนัก焘ยและครอบครัว¹²¹

สิ่งที่จะต้องคิดเตรียมไว้ตั้งแต่แรกรับนัก焘ยเข้าสู่เรือนจำ คืออนาคตของนัก焘ยหลังการพัน焘ยดังนั้นจึงต้องส่งเสริมและช่วยเหลือให้นัก焘ยยังคงมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคล

¹²¹ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนัก焘ย ข้อ 79

และองค์กรภายนอกเรื่องจำ ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างดีที่สุดสำหรับครอบครัวของนักโทษ และต่อการบำบัดฟื้นฟูทางสังคมแก่นักโทษเองด้วย¹²²

เรื่องงานน่าวางงานราชการทัณฑ์ส่วนราชการหรือหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือนักโทษที่พ้นโทษ ต้องจัดเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ให้แก่นักโทษที่กำลังจะได้รับการปล่อยตัวเพื่อให้นักโทษผู้นั้นสามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้ใหม่ โดยสิ่งที่จำเป็นและนักโทษควรได้รับการจัดเตรียมไว้ให้ได้แก่ เอกสารสำคัญ และเอกสารประจำตัว ที่พักอาศัยและงานที่จะรองรับนักโทษผู้นั้น เสื้อผ้าในจำนวนที่พอเพียงและเหมาะสมตามสภาพอากาศและฤดูกาล ตลอดจนปัจจัยอื่นๆ เพื่อให้นักโทษสามารถดูแลตนเองและกลับถึงภูมิลำเนาของตนได้ทันทีหลังได้รับการปล่อยตัว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือนักโทษที่พ้นโทษดังกล่าวพึงได้รับอนุญาตให้เข้าไปในเรือนจำและพบกับนักโทษตามความจำเป็น และควรมีโอกาสได้ให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักโทษ เกี่ยวกับอนาคตหลังการพ้นโทษของนักโทษนั้น ตั้งแต่แรกที่นักโทษผู้นั้นถูกจำคุก¹²³

2) กฎหมายบังคับไทยในต่างประเทศ ประเทศไทยญี่ปุ่น การดูแลภายหลังการปล่อยผู้ต้องขังนี้ พนว่าได้มีการออกกฎหมายให้การบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำการผิด The Offenders Rehabilitation Law ในปี ค.ศ.1995 เพื่อช่วยเหลือผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวแล้วโดยเฉพาะในระยะ 6 เดือนแรก ในเรื่องต่างๆ อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคุณประพฤติเช่นในเรื่องของการจัดหาที่พักชั่วคราว การเดินทางกลับสู่ภูมิลำเนา การจัดหาสิ่งจำเป็นในการดำรงชีพต่างๆ อาหาร ยาสัมภาระ เป็นต้น นอกจากนั้นยังมีการช่วยเหลือจากภาคเอกชนและจากอาสาสมัครต่างๆ เช่น บ้านพักช่วยเหลือฟื้นฟูผู้กระทำการผิด (Rehabilitation Aid Hostels) มีจำนวนประมาณ 105 แห่งทั่วประเทศ สมาคมช่วยเหลือและฟื้นฟู (Rehabilitation Aid Association) สมาคมมีถึง 67 แห่งทั่วประเทศ สมาคมสตรีช่วยเหลือแก่ไขฟื้นฟูผู้กระทำการผิด (Rehabilitation Aid Women's Group) สมาคมพี่สาวและพี่ชายคนโต (Big Brothers and Sisters) BBS ความร่วมมือกับนายจ้างจะร่วมมือกันทำการช่วยเหลือแก่ไขฟื้นฟูผู้กระทำการผิดให้เป็นคนดีและมีอาชีพทำ

สถาบันสาธารณรัฐเยอรมัน กฎหมายกำหนดความช่วยเหลือในการปล่อยตัวไว้คือ ผู้ต้องขังต้องได้รับคำแนะนำในการจัดการเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัว เศรษฐกิจ สังคม สถานที่ที่สามารถทำประโยชน์ต่อสังคม ต้องได้รับความช่วยเหลือในการหางาน ที่พักอาศัย บุคคลที่พึงพาหลังการปล่อยตัว

¹²² มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 80

¹²³ มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษ ข้อ 81.

กรณีผู้ต้องขังไม่มีปัจจัยของตนเพียงพอ จะได้รับความช่วยเหลือจากเรือนจำ ซึ่งค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ตลอดถึงค่าดำเนินชีพและเสื้อผ้าตามความจำเป็น จะต้องมีจำนวนนักวิชาการ สำหรับสถานบำบัดทางสังคมมากพอที่จะดูแลผู้ต้องขังหลังการปล่อยตัว ทราบเท่าที่ผลการบำบัดยังไม่เป็นที่มั่นใจพอที่จะปล่อยตัวออกจากสู่สังคม

ในประเทศไทยและเวลล์ การช่วยเหลือ การแก้ไขพฤตินิสัย ในการช่วยเหลือภายในห้องขังนักโทษเรือนจำ มีการสร้างมาตรการในการเตรียมการเป็นพิเศษให้กับผู้ต้องขังในการที่จะปล่อยจากเรือนจำ หรือโครงการที่พักรับรอง ให้เป็นเงื่อนไขการปล่อยหลังจากจำคุกตามคำพิพากษามาแล้ว 2 ใน 3 นับแต่เข้ารับโทษครั้งแรก (Prison Rule of 1964) การเตรียมตัวก่อนปล่อย มีเป้าหมายในการช่วยเหลือผู้ต้องขัง มีการกำหนดข้อตกลงต่างๆ กับครอบครัวและท้องถิ่นที่ผู้ต้องขังอาศัยอยู่ และเกี่ยวกับสถานที่ทำงานในอนาคต สำนักงานจัดทำงานของรัฐจะเสนอแนะและรายงานให้ทำ ทั้งให้คำปรึกษาในความเป็นไปได้ในการทำงาน การวางแผนการทำงานเป็นการเตรียมตัวก่อนปล่อย ขึ้นอยู่กับอัตราโทษจำคุก หลังจากได้รับอนุญาตให้ออกจากเรือนจำ ครอบครัวผู้ต้องขังจะต้องมีการให้กำลังใจ Secretary of State อาจปล่อยตัวผู้ต้องขังชั่วคราวเป็นกรณีพิเศษในสาเหตุอันเนื่องมาจากการป่วย และจะจัดสรรเงินจำนวนหนึ่งให้กับผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อย โดยพิจารณาจากบุคคลที่จะถูกปล่อยหรือเหตุผลแห่งการปล่อยจากเรือนจำ ตามงบประมาณที่กองคลังได้จัดสรรไว้ กลุ่มตัวแทนต่างๆ อาสาสมัครทางสังคมท้องถิ่น สมาคมการคุ้มครองและกิจกรรมเพื่อผู้ต้องขังแห่งชาติ The National Association for the Care and Resettlement of offenders (NACRO) และอาสาสมัครทางสังคมอื่นๆ จะช่วยเหลือผู้ต้องขังเมื่อพ้นโทษออกจากสู่สังคมแล้ว

การสนับสนุนให้ผู้ต้องขังที่พ้นจากการคุมขัง ได้ทำการงานเป็นการลดการกระทำความผิด งานด้านเรือนจำและงานคุณประพฤติจะร่วมกันพัฒนาโดยจะมีระบบการประเมินผู้ต้องขัง National Offender Assessment System ประเมินผู้ต้องขังที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย พิจารณาพิเคราะห์พื้นฐานของบุคคลิกภาพ ความประพฤติ ประเมินและรายงานก่อนศาลออกคำสั่งพ้นโทษ เรือนจำและงานคุณประพฤติจะมอบหมาย “ให้ทำงานอะไร” ที่เป็นการปรับปรุงแก้ไขผู้ต้องโทษ มีการกำหนดเงื่อนไขที่เป็นสาระสำคัญ และมาตรฐานต่างๆ เพื่อเสนออนุมัติจัดทำแผนที่เรียกว่า “What Works” เป็นแผนที่มีลักษณะเฉพาะเป็นรายบุคคล ซึ่งเป็นแผนที่มีที่มาที่ไปมีเหตุผล และทักษะในทางสังคม ตัวอย่างเช่น ผู้ต้องขังจำนวนกว่าครึ่งของทั้งหมดเป็นผู้ที่ยากจนจึงกระทำความผิด ความยากจนเป็นปัจจัยที่สามารถแก้ไขได้ด้วยการกระตุ้นให้เกิดการทำงานที่ถูกต้องของครอบครัวรัฐจะพยายามทำการสืบเสาะการเริ่มต้นชีวิตใหม่ของผู้ต้องขังที่ถูกปล่อยออกจากสู่สังคมแล้ว โดยเฉพาะที่ถูกจำคุกในระยะสั้น ติดตามดูการพัฒนาชีวิตที่มีความแตกต่างจากก่อนรับโทษดีขึ้น หรือไม่ในรายละเอียดต่างๆ รวมทั้งจะยุติการทำงานระหว่างเรือนจำ งานคุณประพฤติ องค์กร

อาสาสมัครต่างๆ และทำการออกใบพื้นที่อย่างเรื่องจำและผลการประเมินต่างๆ เช่น การทำงาน ความประพฤติ ฯลฯ ออกเป็นคำพิพากษาโดยศาล จุดสำคัญอันเป็นแนวทางในภาคปฏิบัติคือ ผู้พื้นที่อย่างต้องการงานทำและที่พักอาศัย ในประเทศไทยมีโปรแกรมอบรมในพื้นที่ต่างๆ ภายหลังการปล่อยตัวผู้กระทำความผิดแล้ว เช่นอบรมเกี่ยวกับงานก่อสร้าง อบรมเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการทำความสะอาด กีฬา วิธีการใช้เวลาว่าง เพิ่มเติมทักษะที่ยังขาดอยู่ในเรื่องต่างๆ เพื่อเป็นการช่วยเหลือต่อการทำงานและการใช้ชีวิตใหม่ก่อนออกเรื่องจำ เพื่อให้ได้งานทำที่เหมาะสม และต้องสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างอยู่รอดปลอดภัยโดยปราศจากการกระทำความผิดอีก¹²⁴

3) พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มาตรา 41, 42, 43 และกฎหมายระหว่างประเทศ

4) แนวทางการปฏิบัติของประเทศไทยในปัจจุบัน ในเรื่องนี้เป็นเรื่องที่พนเรื่องจำมีการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีของระหว่างผู้ต้องขังกับญาติหรือครอบครัว มากกิจกรรมที่ปฏิบัติต่างๆ โดยการสนับสนุนให้ญาติผู้ต้องขังได้เยี่ยมผู้ต้องขัง เพราะเป็นที่ทราบกันดีว่าผู้ต้องขังที่ญาติมาเยี่ยมนักจะไม่สร้างปัญหาให้กับเรื่องจำและจะปฏิบัติตามที่เรื่องจำประสงค์ การอนุญาตให้ญาติและครอบครัวนำสิ่งของจากที่บ้านมาฝากให้ผู้ต้องขังได้ การจัดงานวันพับญาติ การอนุญาตให้ผู้ต้องขังเข้าเยี่ยมที่บ้านของญาติ เป็นต้น มีการนำระบบการเยี่ยมในรูปแบบใหม่ มาใช้ เช่น การเยี่ยมทางไกลโดยใช้ระบบของเทคโนโลยีสมัยใหม่ การจัดระบบการเยี่ยมที่สะดวกรวดเร็ว มีการให้ความสะดวกและคุ้มครองผู้ต้องขัง เป็นต้น

ประเด็นการสร้างความสัมพันธ์กับองค์กรภายนอกเพื่อเตรียมตัวที่จะปล่อยผู้ต้องขังเรื่องจำต่างๆ ได้สร้างความพร้อมให้กับผู้ต้องขังหลายด้าน เช่น ทำประวัติทางสังคมของผู้ต้องขัง การฝึกอาชีพ การศึกษา อบรม ติดต่อประสานกับองค์กรเอกชนหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยเหลือผู้ต้องขัง เป็นต้น จึงเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำๆ

ผู้ต้องขังพื้นที่ไทยจะได้รับใบบริสุทธิ์ และเอกสารอื่นๆ กรณีขาดแคลนเงินก็มีการจัดค่าพาหนะให้สามารถเดินทางกลับภูมิลำเนาได้ เครื่องนุ่งห่ม การเงง เสื้อ รองเท้า 1 ชุด ตามนโยบายของกรมราชทัณฑ์ เรื่องจำได้ให้องค์การกุศลและองค์กรทางศาสนาเข้าช่วยเหลือผู้ต้องขัง ด้วย นอกจากนี้กองพัฒนาพุทธนิยม กรมราชทัณฑ์ ได้ทำหน้าที่ประสานงานกับองค์กรเอกชนต่างๆ ที่สามารถให้ความช่วยเหลือผู้ต้องขัง ไทย เช่น พุทธสมาคมแห่งประเทศไทย สภาสังคมสงเคราะห์ และมูลนิธิการกุศลอื่นๆ ซึ่งการดำเนินการต่างๆ เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำๆ

¹²⁴ การบังคับโทษในประเทศไทยและเวลล์ บทที่ 4.

5) บริบทของสังคมไทยในการบังคับไทยจำกัดจากผลที่ได้จากแบบสอนตาม

1. ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม ประเด็น ความเห็นในความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องมีระบบ หรือมาตรการช่วยเหลือผู้กระทำผิดภายหลังการปล่อยตัว โดยความร่วมมือของภาครัฐและภาคสังคม ผู้ตอบคำถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งมีร้อยละ 95 ค่าระดับคะแนนที่ได้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับประเทศไทยที่มีการพัฒนา ที่ให้ความสำคัญกับการบังคับไทยจำกัด เช่น สูงปุ่น อังกฤษ เป็นต้น ที่ใช้กฎหมายเป็นแกนสำคัญในการมีระบบหรือมาตรการช่วยเหลือผู้กระทำผิดภายหลังการปล่อยตัวโดยความร่วมมือของภาครัฐและภาคสังคม เพราะเป็นที่พิสูจน์แล้วว่า ผลการบังคับไทยจะประสบความสำเร็จต่อไปในระยะยาว ความร่วมมือจากภาครัฐและภาคสังคมจึงเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งในการกลับเข้าสู่สังคมของผู้พันไทยจำกัด หรือไม่มีใช้เฉพาะการดำเนินการในเรื่องจำทัณฑสถานเท่านั้นแต่จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับความร่วมมือจากภาคสังคม ในการช่วยเหลือผู้พันไทยภายหลังการปล่อย ความร่วมมือของรัฐและภาคสังคมจึงเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งในการกลับเข้าสู่สังคมของผู้พันไทยจำกัด

ประเด็น การยอมรับและการให้ความช่วยเหลือจากครอบครัว และสิ่งแวดล้อม ในชุมชนของผู้กระทำความผิดมีผลต่อผู้ต้องขังที่พันไทยจำกัดมาแล้วไม่ไปกระทําความผิดซ้ำอีก ผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 96.7

2. ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ ประเด็นความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องมีระบบหรือมาตรการช่วยเหลือผู้กระทำผิดภายหลังการปล่อยตัวโดยความร่วมมือของภาครัฐและภาคสังคม ผู้ตอบแบบสอนตามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งมีร้อยละ 97.0 พนักงานราชทัณฑ์เห็นความจำเป็นในการที่ประเทศไทยต้องมีระบบหรือมาตรการช่วยเหลือผู้กระทำผิดภายหลังการปล่อยตัวโดยความร่วมมือของภาครัฐและภาคสังคม เพราะถ้าสังคมเข้มแข็งแล้วร่วมมือกับภาครัฐในการช่วยเหลือผู้ที่พันไทยมาแล้ว ก็จะทำให้ผู้พันไทยรู้สึกว่าตนได้รับการยอมรับจากสังคมและได้รับโอกาสอีกครั้งในการเริ่มชีวิตใหม่อย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม ไม่ไปกระทําความผิดซ้ำอีก

ประเด็น การติดตามและประเมินผลผู้ต้องขังภายหลังการปล่อยตัว ผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งถึงร้อยละ 98.0 พนักงานราชทัณฑ์เห็นชอบกับการมีระบบการติดตาม และประเมินผลผู้ต้องขังภายหลังการปล่อยตัวเป็นสิ่งที่ค่อนข้างเพิ่มมาก เพราะเป็นการวัดประสิทธิภาพของงานบังคับไทยว่ามีผลอย่างไรก็จะเป็นการติดตามและอาจให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆให้กับผู้ที่พันไทยมาแล้วได้ด้วย

6) ประมวลผลการวิเคราะห์

เป็นเรื่องสำคัญที่ช่วยให้ผู้พันไทยสามารถแก้ไขพฤตินิสัย กลับตัวกลับใจ เป็นอย่างมากทั้งในขณะรับไทยอยู่ในเรือนจำและภายหลังการพ้นโทษ สภาพครอบครัวและสิ่งแวดล้อมในชุมชนของผู้กระทำความผิดมีผลต่อผู้ต้องขังที่พันไทยจำกัดมาแล้ว คนที่พันไทยส่วนใหญ่จะกลับภูมิลำเนาเดิมเพื่อขออาศัยอยู่กับบิดามารดา ญาติพี่น้องเป็นลำดับแรกที่ผู้พัน

ไทยมักจะทำ ดังนั้น ถ้าเขากูกปฏิเสธจากครอบครัวและชุมชนแล้ว การช่วยเหลือตัวเอง หรือการเริ่มชีวิตใหม่ที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการบังคับไทยจำคุก ก็จะเกิดขึ้นได้ยาก ครอบครัวจึงเป็นปัจจัยสำคัญทั้งในระหว่างรับโทษในเรือนจำและในการเริ่มต้นชีวิตใหม่ของผู้พันไทย สำหรับประเทศไทยมีการดำเนินการตามแนวของมาตรฐานขั้นต่ำฯ ได้บางส่วน มีกฎหมายบัญญัติให้ความช่วยเหลือผู้ต้องขังในการคุ้มครองพันธุ์ แต่บทบัญญัติยังไม่สามารถผลักดันให้เกิดความสัมพันธ์ทางสังคมและการคุ้มครองพันธุ์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

ตารางที่ 6.1 สรุปการเปรียบเทียบการวิเคราะห์

Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners	ค่า่งประปา	พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ทางปฏิบัติของเรือนจำ	ผลการวิเคราะห์
1. แนวทางการบังคับใช้และการแสดงถึงเจตนาการณ์ของกฎหมายบังคับไทยจำคุก (ข้อ 6 ข้อ 56 ถึงข้อ 64)	<ul style="list-style-type: none"> - สถาพันธ์สาธารณะรัฐ เยอรมนีระบุเมือง กกฎหมาย - อู่ปุ่น มีกฎหมายเฉพาะ - ประเทศไทยอังกฤษ บัญญัติรวมไว้กับกฎหมายเฉพาะเรื่อง ทั้ง 3 ประเภทมีบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ 	มาตรา 30 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	เป็นไปตามแนวทางของมาตรฐานขั้นต่ำ	กฎหมายบังคับไทยจำคุกของไทยไม่มีบัญญัติไว้จึงควรเพิ่มเติมนบทบัญญัติ
2. กฎที่ใช้เฉพาะกับกรณีพิเศษนักโทษที่ด้องโทษจำคุกตามคำพิพากษา (ข้อ 56-61)	ปรากฏในกฎหมายและแนวทางปฏิบัติ ในสถาพันธ์สาธารณะรัฐเยอรมนี อู่ปุ่น ประเทศไทยอังกฤษ	ไม่ปรากฏบทบัญญัติของกฎหมายทั้งหมดอย่างชัดเจน แต่พบในบางเรื่อง เช่น การศึกษา การนับถือศาสนา	ปรากฏชัดในแนวโน้มฯและทิศทางในการปฏิบัติงาน	กฎหมายบังคับไทยจำคุกของไทยไม่มีบัญญัติไว้จึงควรเพิ่มเติมนบทบัญญัติ
3. การจำแนกประเภทนักโทษ การคัดแยกนักโทษ การลงทะเบียน การให้ข้อมูลแก่นักโทษ(ข้อ 7,8,35,67-69)	ปรากฏในกฎหมายและแนวทางปฏิบัติ ในสถาพันธ์สาธารณะรัฐเยอรมนี อู่ปุ่น ประเทศไทยอังกฤษ	<ul style="list-style-type: none"> - พ.ร.บ. 2479 น.8 และกฎหมายทั้งหมด 35 ให้ทำทะเบียนผู้ต้องขัง คือ การจดบันทึกตามแบบ ร.ท.101 ที่กรมราชทัณฑ์กำหนดให้เรือนจำทำประวัติผู้ต้องขัง - ตามหนังสือค่าววนมากที่ นก.0905/ว.180 ลงวันที่ 22 กรกฎาคม 2519 เรื่อง ให้ใช้ทะเบียนรายตัวผู้ต้องขัง (ร.ท 101) 	ตามกฎหมายไทยและแนวทางปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์คามมาตรฐานขั้นต่ำ	เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำ

ตารางที่ 6.1 (ต่อ)

Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners	ค่างประเทศ	พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ทางปฏิบัติของเรือนจำ	ผลการวิเคราะห์
4. วินัยและการลงโทษ (ข้อ 27-32)	ปรากฏในกฎหมายและแนวทางปฏิบัติ ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ญี่ปุ่น ประเทศไทยอังกฤษ	<ul style="list-style-type: none"> - พ.ร.บ.2479 น. 35 และกฎกระทรวง มาตรฐานไทย ให้ความคุ้มครองนักโทษ ตามกฎหมายไทย และแนวทางปฏิบัติอยู่ใน เกณฑ์ความ มั่นคง ของประเทศไทย - ค.ค.2521 เรื่อง ตัวคุก คุกคั่ง ไทยจำคุก - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ นท.1006/ว.102 ลว. 7 ส.ค.2530 เรื่อง ให้ คำแนะนำคดีนักโทษ เดicideข้าในเรือนจำ ทั้งหมด ที่กระทำ ผิดวินัยเกี่ยวกับ ยาเสพติด ให้ไทย - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ นท.0905/ว.55ลว. 22มี.ค.2522 เรื่องการ จัดชั้นนักโทษเดicideข้า - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ ยท.0706/406 ลว.24 ก.พ. 2546 เรื่อง ข้อหารือการลงโทษ ผู้ต้องขังกระทำผิด วินัย 	<ul style="list-style-type: none"> ตามกฎหมายไทย และแนวทางปฏิบัติอยู่ใน เกณฑ์ความ มั่นคง ของประเทศไทย มาตรฐานขั้นต่ำ 	<ul style="list-style-type: none"> เป็นไปตาม มาตรฐานขั้นต่ำ
5. เครื่องพัฒนาการ	ปรากฏในกฎหมายและ แนวทางปฏิบัติ ในสหพันธ์ สาธารณรัฐเยอรมนี	<ul style="list-style-type: none"> - พ.ร.บ.2479น.14 - กฎกระทรวง มาตรฐานที่ 11 (พ.ศ. 2541) ข้อ 25-28, 30 	<ul style="list-style-type: none"> ตามกฎหมายไทย และแนวทางปฏิบัติอยู่ใน เกณฑ์ความ มั่นคง ของประเทศไทย มาตรฐานขั้นต่ำ 	<ul style="list-style-type: none"> เป็นไปตาม มาตรฐานขั้นต่ำ

ตารางที่ 6.1 (ต่อ)

Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners	ค่า่งประเทศ	พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ทางปฏิบัติของเรือนจำ	ผลการวิเคราะห์
6. ที่พักอาศัย สุขอนามัยส่วนตัว เสื้อผ้าและที่นอน อาหาร การอุด ก้ำลังกายและกีฬา ของนักโทษ	ปราบภัยในกฎหมายและ แนวทางปฏิบัติ ใน สถาบันสานารณรัฐยธรรมนี ภู่ปุ่น ประเทศไทยอังกฤษ	- พ.ร.บ. 2479 น.9, 10, 29, 30 ปราบภัยใน กฎกระทรวง มหาดไทย ระเบียบ กรมราชทัณฑ์ ตลอด ทั้งหนังสือเวียนต่างๆ ของกรมราชทัณฑ์ และระเบียบของ เรือนจำ	ตามกฎหมายไทย และแนวทาง ปฏิบัติ อยู่ใน เกณฑ์ด้าน มาตรฐานขั้นต่ำฯ	เป็นไปตาม มาตรฐานขั้นต่ำฯ
7. แพทย์และบริการทางการแพทย์	ปราบภัยในกฎหมายและ แนวทางปฏิบัติ ในสถาบันสานารณรัฐยธรรมนี ภู่ปุ่น ประเทศไทยอังกฤษ	- พ.ร.บ. 2479 น.9, 10, 13 กฎกระทรวง มหาดไทย ระเบียบ กรมราชทัณฑ์ คำสั่ง กรมราชทัณฑ์ ระเบียบกระทรวง สาธารณสุขตลอด ทั้งหนังสือเวียนต่างๆ ของกรมราชทัณฑ์	ประเทศไทย ขาดแคลนแพทย์ ประจำเรือนจำ จำกัดอ้างอาศัย แพทย์จาก หน่วยงานอื่น ปกติจะมาระวะ รักษา 1-2 ครั้ง ต่อสัปดาห์ ยกเว้นกรณีป่วย หนักและการ ร้องขอ ในข้อนี้จึง ปฏิบัติไม่ได้ตาม มาตรฐานขั้นต่ำฯ	รัฐต้องแก้ปัญหา โดยพยาบาล จัดหาแพทย์ เพิ่มขึ้น

ตารางที่ 6.1 (ต่อ)

Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners	ค่างประเทศ	พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ทางปฏิบัติของ เวือนจ้า	ผลการวิเคราะห์
8. การศึกษาและ สันทานาการ หนังสือและการ ติดต่อกันโลก ภายนอก	ปรากฏในกฎหมายและ แนวทางปฏิบัติ ใน สถาบันธาราธรรมรัฐเยอรมนี ญี่ปุ่น ประเทศไทยอังกฤษ	- พ.ร.บ. 2479 น. 27, 28, 33 - ข้อบังคับกรม ราชทัณฑ์ ฉบับที่ 8 เรื่อง การศึกษาและ อบรมผู้ต้องขัง - ข้อบังคับกรม ราชทัณฑ์ ว่าด้วยการ เยี่ยมการติดต่อของ บุคคลภายนอกต่อ ผู้ต้องขังและการเข้าดู กิจการหรือติดต่อการ งานเวือนจ้า พ.ศ. 2547	ตามกฎหมายไทย และแนวทาง ปฏิบัติ อยู่ใน เกณฑ์ดาม มาตรฐานขั้นต่ำ	เป็นไปตาม มาตรฐานขั้นต่ำ
9. การนับถือศาสนา	ปรากฏในกฎหมายและ แนวทางปฏิบัติ ใน สถาบันธาราธรรมรัฐเยอรมนี ญี่ปุ่น ประเทศไทยอังกฤษ		ตามกฎหมายไทย และแนวทาง ปฏิบัติ อยู่ใน เกณฑ์ดาม มาตรฐานขั้นต่ำ	เป็นไปตาม มาตรฐานขั้นต่ำ
10. การเก็บรักษา ทรัพย์สินของ นักโทษ	ปรากฏในกฎหมายและ แนวทางปฏิบัติ ในสถาบันธาราธรรมรัฐเยอรมนี ประเทศไทย อังกฤษ	- พ.ร.บ. 2479 น. 38, 39, 40 กฎหมาย มหาดไทย หนังสือ กรมราชทัณฑ์ ระเบียบกรมราชทัณฑ์	ตามกฎหมายไทย และแนวทาง ปฏิบัติ อยู่ใน เกณฑ์ดาม มาตรฐานขั้นต่ำ	เป็นไปตาม มาตรฐานขั้นต่ำ

ตารางที่ 6.1 (ต่อ)

Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners	ค่าตั้งประเทศ	พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ทางปฏิบัติของเรือนจำ	ผลการวิเคราะห์
11. การทำงานของนักโทษในเรือนจำ	ปรากฏในกฎหมายและแนวทางปฏิบัติ ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี อุปถัมภ์ประเทศไทย	<ul style="list-style-type: none"> - พ.ร.บ.2479 น.22-23 - ข้อบังคับกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่2/2516 เรื่อง การตัดสินใจกักโภยเด็ดขาด จำกัดการทำงานภายนอกเรือนจำหรือทัณฑสถาน - ข้อบังคับกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่18/2484 เรื่องการรับจ่ายและการควบคุมผู้ต้องขังออกทำงานนอกเรือนจำ - กฎกระทรวงมหาดไทย ข้อ 32 กฎกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2523) - ระเบียบกรมราชทัณฑ์ ว่าด้วยการส่งนักโทษ เด็ดขาดออกจากไปทำงานสาธารณะนอกเรือนจำ พ.ศ. 2523 - หนังสือกรมราชทัณฑ์ เกี่ยวกับเกณฑ์การจ่ายผู้ต้องขังและผู้คุ้มที่ 471/2493 ลง. 12 ม.ย. 2493, ที่มท.0907/ว.48 ลง.7 พ.ค.2512, มท. 0907/ว.105 ลง.2 ส.ค.2513 	ตามกฎหมายไทย และแนวทางปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ตามมาตรฐานขั้นต่ำ	เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำ
12. การแจ้งข่าวเกี่ยวกับการตาย ความเจ็บป่วย หรือ การเข้าไปปิดคุกที่เรือนจำอื่น เป็นต้น (ข้อ 44,45)	ปรากฏในกฎหมายและแนวทางปฏิบัติ ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี	- พ.ร.บ.2479 น.33	กรณีตายเรือนจำ จะแจ้งให้ญาติทราบเสมอ แต่กรณีผู้ต้องขังป่วยเรือนค้องแจ้งเอง	ประเทศไทยปฏิบัติได้เพียงบางส่วน

ตารางที่ 6.1 (ต่อ)

Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners	ต่างประเทศ	พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ทางปฏิบัติของเรือนจำ
13. เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์	ปรากฏในกฎหมายและแนวทางปฏิบัติ ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ญี่ปุ่น ประเทศไทยอังกฤษ	- พ.ร.บ. 2479 น.13 กฎหมายและระเบียบในราชทัณฑ์ที่ 328/2541 เรื่อง ให้ข้าราชการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 ระบุว่า กรรมราชทัณฑ์ (ฉบับที่ 4) เรื่อง การตั้งผู้คุมพิเศษ ระหว่างการ ปฏิบัติงานอนามัย เรือนจำ พ.ศ. 2544	มีระบบการคัดเลือกที่มีมาตรฐานฯ และเป็นระบบ
14. การใช้กำลังกับนักโทษ	ปรากฏในกฎหมายและแนวทางปฏิบัติ ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี	- พ.ร.บ. 2479 น.15, 16, 17, 18 กฎหมายและระเบียบฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2485) ระหว่างการ ใช้อาวุธและเครื่องกระสุนปืน พ.ศ. 2543	ตามกฎหมายไทย และแนวทางปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ตามมาตรฐานขั้นต่ำฯ
15. การตรวจสอบคุณและ การร้องทุกข์ของผู้ต้องขัง	ปรากฏในกฎหมายและแนวทางปฏิบัติ ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ญี่ปุ่น ประเทศไทยอังกฤษ	- พ.ร.บ. 2479 น.44,34 - คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 618/2496 เรื่องตั้งคณะกรรมการเรือนจำ - กฎหมายและระเบียบ ข้อ 120-126 - หนังสือกรมราชทัณฑ์ ที่ 136/2495 ลงวันที่ 30 ธ.ค. 2495 เรื่อง การรับเรื่องราวร้องทุกข์ของผู้ต้องขัง	ตามกฎหมายไทย และแนวทางปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ตามมาตรฐานขั้นต่ำฯ

ตารางที่ 6.1 (ต่อ)

Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners	ต่างประเทศ	พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎหมายที่เดียวข้อง	ทางปฏิบัติของเรือนจำ	ผลการวิเคราะห์
16. การบำบัดแก้ไขนักโทษ	ประกอบในกฎหมายและแนวทางปฏิบัติในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันี ญี่ปุ่น ประเทศไทย	ไม่มีกฎหมายเฉพาะ แต่มีบทบัญญัติที่เขียนรวมๆ ไว้ เช่น การให้การศึกษา อบรมฯ	ความมีการออกกฎหมายเฉพาะ เรื่องนี้	ปฏิบัติได้บางเรือนจำ ในเชิงนโยบาย
17. ความสัมพันธ์ทางสังคมและการดูแลหลังพ้นโทษ	ประกอบในกฎหมายและแนวทางปฏิบัติในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันี ญี่ปุ่น ประเทศไทย	- พ.ร.บ.2479 น.41, 42, 43 และกฎหมายระหว่างประเทศไทย	ความมีการปรับปรุงกฎหมายให้สามารถเพิ่มความสัมพันธ์ทางสังคมและการดูแลหลังพ้นโทษมากขึ้น	ปฏิบัติตามมาตรฐานได้บางส่วน

ผลจากการศึกษา มาตรฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติต่อนักโทษ Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners กับการบังคับโทษในญี่ปุ่น สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันี ประเทศไทย และประเทศไทย เบริบทเทียบกฎหมายบังคับโทษทำให้ทราบว่า

กฎหมายบังคับโทษของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันี เป็นกฎหมายที่มีการจัดระบบ ลำดับการนำเสนอต่อผู้อ่านที่ดีใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายแบ่งแยกการนำเสนอเป็นเรื่องๆ ประกอบรายละเอียดและสาระสำคัญมีมาตรฐานสูงกว่ามาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติ แสดงวัตถุประสงค์หรือประโยชน์สุดท้ายที่กฎหมายบังคับโทษต้องทำให้เกิดขึ้นอย่างชัดเจน ตามวัตถุประสงค์ของการบังคับโทษ และอธิบายวิธีการ เครื่องมือ รวมถึงแนวทางปฏิบัติในขั้นตอนต่างๆ ที่สื่อสารให้เห็นถึงการดำเนินการต่างๆ หลักประกันสิทธิของผู้ต้องขังต่างๆ เป็นกฎหมายบังคับโทษจำกัดที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล สามารถปฏิบัติแล้วเป็นแนวทางเดียวกัน อันเป็นผลได้จริงในการบริหารจัดการต่างๆ ซึ่งมีทิศทางที่ถูกต้องตรงกันและมีความยั่งยืนในการดำเนินการ ไม่เปลี่ยนไปเปลี่ยนมาตามนโยบายของผู้ที่มาดำรงตำแหน่งสูงสุดในองค์กร

เนื้อหาสาระของกฎหมายจะให้ความสำคัญกับความเป็นมนุษย์มากเพื่อให้มีการดำเนินการชีวิตอนาคตโดยปราศจากการกระทำการทารุณผิดและมีความรับผิดชอบต่อสังคม และปรับสภาพ

การใช้ชีวิตในเรือนจำให้มีความใกล้เคียงกับชีวิตภายในและภายนอกเรือนจำมากที่สุด เท่าที่ไม่ขัดกับการรับโภยจำคุก ตลอดทั้งหลักเดิมผลเสียจากการบังคับโทษ กล่าวคือไม่ให้ผู้กระทำความผิดได้ประสบกับสิ่งที่ทำลายคุณลักษณะประจำตัวของคนคนนั้น กองประกันการบังคับโทษต้องอาศัยความร่วมมือจากความยินยอมโดยสมัครใจของผู้ต้องขังด้วย

มีการวางแผนการบังคับโทษเป็น เอกพากบุคคล มีการสำรวจเพื่อบำบัดและการประเมินผลตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อค้นหาบุคคลิกภาพและความเป็นไปของชีวิตของผู้ต้องขังคนนั้นๆ เพื่อให้ได้سانเหตุแห่งการกระทำความผิดและแนวทางแก้ไขพฤตินิสัยที่เหมาะสมกับคนนั้นโดยเฉพาะ

มีระบบการผ่อนปรนการบังคับโทษจำคุกโดยมีการให้ผู้ต้องขังออกนอกรีือนจำโดยมีการควบคุมและแบบไม่มีผู้ควบคุมได้ตลอดทั้งให้มีการลาการคุณขังได้ไม่เกิน 21 วันต่อปีเมื่อจำคุกมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 เดือน กรณีจำคุกตลอดชีวิตต้องจำคุกมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี เป็นต้น

กฎหมายบังคับโทษของญี่ปุ่น อาจกล่าวได้ว่าโดยภาพรวมกฎหมายของญี่ปุ่นมีมาตรฐานสูงกว่ามาตรฐานขั้นต่ำขององค์การสหประชาชาติ เพราะมีกฎหมายและระบบกฎหมายที่ดีและซัดเจน มีกฎหมายครอบงำในงานบังคับโทษ มีการจัดระบบกฎหมายที่แยกเป็นเรื่อง เป็นหมวดหมู่ โดยใช้กฎหมายเป็นแกนกลางในการปฏิบัติ ทำให้ง่ายแก่การทำความเข้าใจมาตรฐาน การปฏิบัติทั้งประเทศที่เหมือนกัน และแยกเป็นสัดส่วน แต่มีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ เช่น The Prison Law , The prison Law Enforcement Regulations, The Offenders Rehabilitation Law, The Juvenile Training School Law, Ordinance for Prisoner's Progressive Treatment

กระบวนการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังเป็นระบบต่อเนื่องทั้งในและนอกเรือนจำ โดยเริ่มตั้งแต่ภายในเรือนจำ มีการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง การจัดการศึกษา การจัดอุตสาหกรรมในเรือนจำและการฝึกวิชาชีพ รวมทั้งการเตรียมการก่อนปล่อยและการสงเคราะห์หลังปล่อยที่เป็นรูปธรรมๆๆ การดำเนินการต่างๆ ภายในเรือนจำเกือบทุกขั้นตอนทุกวิธีการประเทศญี่ปุ่นต้องมีการบัญญัติกำหนดเป็นกฎหมาย

นอกจากนี้ยังมีการใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือ ในส่วนที่เป็นมาตรการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดนอกรีือนจำหนึ่งจากการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังภายใต้กฎหมาย The Offenders Rehabilitation Law, Amnesty Law, Amnesty Law Enforcement Regulations, The Law for Probationary Supervision of Persons under Suspension of Execution of Sentence เป็นต้น

1. การปล่อยตัวผู้ต้องขังก่อนกำหนดตามมาตรการการคุณประพฤติและการพักการลงโทษและการอภัยโทษประกอบด้วยกฎหมาย The Offenders Rehabilitation Law, Amnesty Law, Amnesty Law Enforcement Regulations, The Law for Probationary Supervision of Persons under Suspension of Execution of Sentence เป็นต้น

2. มีการคุ้มครองหลังการปล่อยผู้ต้องขัง โดยมีการออกกฎหมาย The Law For Aftercare of Discharged Offenders

3. การป้องกันการกระทำความผิด (Crime Prevention activities)

4. มาตรการและกลไกการบังคับโทษจำคุก

1) พนว่าการทำงานบังคับโทษของญี่ปุ่นไม่ได้จบอยู่เพียงแค่ภายในเรือนจำ หากแต่ การแก้ไขเยี่ยวยาภายหลังการปล่อยด้วย ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญอีกส่วนหนึ่งงานบังคับโทษญี่ปุ่นสำเร็จ ได้ด้วยความร่วมมือของเรือนจำ(ภาครัฐ)กับภาคประชาชน

2) มีเป้าหมายและการกิจในงานที่ชัดเจน กล่าวคือ มีปรัชญาที่ใช้ในการบังคับโทษ จำคุกประกอบด้วยสองส่วนสำคัญคือ มีวัตถุประสงค์ของการลงโทษและเป้าหมายของการบังคับโทษทางอาชญา

3) ใช้โทษจำคุกเท่าที่จำเป็นจริงๆ กับบุคคลที่สมควรเท่านั้น

4) มีการพิจารณาให้ผู้ต้องขังได้รับพักการลงโทษออกไปก่อนครบกำหนดโทษ

5) ให้ความสำคัญกับแผนบังคับโทษที่จะใช้กับผู้ต้องขังแต่ละคน และให้ ความสำคัญกับการจำแนกผู้ต้องขังแต่ละราย กล่าวคือ มีการแยกผู้ต้องขังชาย หญิง เด็กและเยาวชน โดยใช้กฎหมายเป็นแกนสำคัญในการแบ่งแยกที่ชัดเจนแต่ละประเภทของผู้ต้องขัง ประกอบกับมี กฎหมายที่ออกแบบมาบังคับใช้โดยเฉพาะทุกประเภท

กฎหมายบังคับโทษของอังกฤษ มีเป้าหมายและหลักการในการบังคับโทษที่ชัดเจน ที่สามารถตรวจสอบผลงานการบังคับโทษ ว่าถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ ดีไม่ดีอย่างไร มีวิธีคิดในการบังคับโทษมีความเป็นศาสตร์มากที่จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้กระทำความผิด ได้ มีการ เยียวยาให้มีการปรับปรุงตัวมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงมีแนวปฏิบัติสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ การลงโทษ และมีการใช้นามาตรฐานขององค์กรสหประชาชาติ ว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังเป็น แนวทาง โดยพยายามคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องขังในด้านต่างๆ ให้เป็นไปตามหลักการพื้นฐานของ สหประชาชาติ

จากการที่ประเทศอังกฤษมีพื้นฐานของกฎหมาย Common Law ทำให้การดำเนินการ ด้านการบังคับโทษจำคุกใช้กฎหมายเป็นหลักเกณฑ์ แต่มีความเด่นพิเศษที่มีกลไกทางสังคม และ มาตรการการติดตามประเมินผลที่กำหนดตามแนวโน้มของประเทศที่แตกต่างจากประเทศอื่นๆ

กฎหมายบังคับโทษของประเทศไทยซึ่งหมายถึงพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 และกฎหมายต่างๆ พบว่า

- รูปแบบของกฎหมาย

1. พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 เป็นกฎหมายที่ออกแบบจากฝ่ายนิติบัญญัติ บัญญัติเรื่องต่างๆ ไว้กวดๆ ความประสงค์น่าจะเพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นสะดวกรวดเร็วในการ

บริหารจัดการที่สามารถออกกฎหมายฝ่ายบริหารหรือกฎหมายลูก เพื่อบริหารจัดการให้สอดคล้องกับยุคสมัยได้ตามความต้องการของผู้บริหารระดับกระทรวง หรือกรม ซึ่งเป็นข้อดี

2. กฎกระทรวงมหาดไทย คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ระเบียบกรมราชทัณฑ์ หนังสือกรมราชทัณฑ์ คำสั่งกรมราชทัณฑ์ ข้อบังคับกรมราชทัณฑ์ เป็นกฎหมายที่ออกโดยฝ่ายบริหาร จำนวนหลายเรื่อง

การดำเนินการตามกฎหมายบังคับไทยจำกัดของไทย ใช้อำนาจจากกฎหมายที่ออกโดยฝ่ายนิติบัญญัติเป็นฐานในการให้อำนาจผู้บริหารระดับกระทรวงและกรม และมีการออกกฎหมายฝ่ายบริหารจำนวนมาก มีข้อดีตามที่กล่าวมาแล้ว แต่ก็มีจุดอ่อนที่สำคัญกล่าวคือ กฎหมายแม่นบทหรือกฎหมายที่ให้อำนาจต้องกำหนดครอบของจุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์และแนวทางปฏิบัติอย่างชัดเจน ครอบคลุมทิศทางในเรื่องนั้นๆ ได้อย่างชัดเจน เพื่อให้กระทรวง และกรม ที่บริหารจัดการสามารถออกกฎหมายลูกหรือกฎหมายฝ่ายบริหารเพื่อบริหารจัดการงานให้เป็นไปตามกฎหมายฝ่ายนิติบัญญัติ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 เป็นกฎหมายที่ออกจากฝ่ายนิติบัญญัติ บัญญัติเรื่องต่างๆ ไว้ก้างๆ ไม่ได้กำหนดครอบจุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์และแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน ครอบคลุมทิศทางในเรื่องนั้นๆ ได้อย่างชัดเจน จึงเป็นการสะดวกที่ผู้บริหารแต่ละยุคสมัยประสงค์จะเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ ที่สามารถที่จะออกกฎหมายใหม่ได้ไม่ยาก เพราะไม่ขัดแย้งต่อพระราชบัญญัติ แนวโน้มนายในการออกกฎหมายฝ่ายบริหารเป็นไปตามความต้องการของผู้บริหารซึ่งมีความสามารถที่เป็นปัจจัยบุคคล ซึ่งอาจแตกต่างกัน ทำให้การบังคับ�行อาจไม่มีผลชัดเจน เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการบังคับ�行และดำเนินไปอย่างไม่ต่อเนื่อง และอาจเกิดปัญหาการขัดกันของกฎหมายฝ่ายนิติบัญญัติและกฎหมายฝ่ายบริหารในเชิงวิชาการทางนิติศาสตร์ ยกตัวอย่างเช่นพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 กำหนดให้มีไทยเพียง ตามมาตรา 34 (8) ต่อมาไม่การออกกฎหมายฝ่ายบริหารให้ยกเลิกไทยเพียง คือ ระเบียบกรมราชทัณฑ์ว่าด้วยการยกเลิก ระเบียบกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่ 3 เรื่อง การยกเลิกไทยเพียง พ.ศ.2480 พ.ศ.2548 ซึ่งเป็นการตัดสินใจที่ถูกต้องตามหลักมาตรฐานขั้นต่ำ ที่ไม่ควรลงโทษแก่เนื้อตัวร่างกายผู้ต้องขัง แต่ในทางนิติศาสตร์ ถือว่ากฎหมายฝ่ายบริหารดังกล่าวขัดแย้งกับกฎหมายแม่นบท ซึ่งเป็นเรื่องทางนิติศาสตร์แต่ทางปฏิบัติเมื่อมีระเบียบดังกล่าวเวียนไปยังผู้ปฏิบัติที่มีการปฏิบัติตามคำสั่งทั่วไป

พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 จึงมีบทบัญญัติที่กำหนดครอบของจุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ แนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนครอบคลุมทิศทางในเรื่องนั้นๆ ได้อย่างชัดเจน ดังเช่น กฎหมายของประเทศไทยพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ซึ่งมีมาตรฐานสูงในทางกฎหมาย แนวคิด และในทางปฏิบัติ ตามที่กล่าวมาแล้ว กฎหมายฝ่ายบริหารที่ออกโดยอาศัยอำนาจของพระราชนิติศาสตร์

บัญญัติราชทัณฑ์ จะเป็นกฎหมายที่มาช่วยสนับสนุนการทำงาน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายหลัก ได้อย่างถูกต้องในทิศทางเดียวกัน

บทที่ 7

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะทำการสรุปผลจากการศึกษามาแล้วทั้งหมด เพื่อที่จะตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่ได้ทำการศึกษามาแล้วทั้งหมด ตั้งแต่ในบทที่ 1 ถึง บทที่ 6 และให้ข้อเสนอแนะที่ได้พ้นจากการศึกษาคืบว่า โดยนำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

7.1 สรุป

1. ศาสตร์ว่าด้วยการบังคับไทยจำคุก หลักการและแนวคิด ในประเทศไทยปัจุบัน สถาบันราชบัณฑิรัฐเยอรมัน ประเทศอังกฤษและเวลส์ พบว่ากฎหมายบังคับไทยต่างมุ่งเน้นการปฏิบัติต่อผู้ต้องโทษจำคุกอย่างมีมนุษยธรรม โดยไม่ดำเนินการด้วยความทารุณ โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม เห็นได้จากการที่สังคมโลกมีปฏิกริยาในการร่วมกันสร้างมาตรฐานขึ้นต่อว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง และมีผลก่อให้เกิดความพยายามของแต่ละประเทศ ที่พยายามปฏิบัติตามแนวทางของมาตรฐานดังกล่าว อันเป็นการเปลี่ยนแปลงแนวทางการลงโทษที่มุ่งแก้แค้นทดแทน ทารุณ โหดร้าย ไปสู่การจำคุกที่พยายามที่จะทำให้ผู้ต้องโทษได้มีการดำรงชีวิตในอนาคตโดยปราศจากการกระทำความผิดและให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม อันเป็นเพื่อกระทำเพื่อการคุ้มครองสังคม ปฏิบัติโดยมุ่งปรับปรุงแก้ไข บำบัด พฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย ดังนั้น ประisanของการบังคับไทยจำคุกคือ ผู้ต้องขัง การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำจึงต้องดำเนินการโดย

1. มีความเป็นเสรีนิยม คือมีการคุ้มครองสิทธิหน้าที่ของประisanในการบังคับไทย คือ ผู้ต้องขัง
2. มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้
3. เป็นประชาธิปไตย กล่าวคือ การบังคับไทยจำคุกต้องเกิดจากความยินยอมพร้อมใจจากผู้ถูกบังคับไทย

การบังคับไทยจำคุกมีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนมากในหลายเรื่อง อันเป็นสิทธินี้พื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ ดังนี้ กฎหมายบังคับไทยจึงต้องมีหลักประกันสิทธิเสรีภาพ ให้กับผู้ต้องขัง ในทำนองเดียวกันกับหลักประกันสิทธิผู้ต้องหาหรือจำเลย ตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กรณราชทัณฑ์ ผู้บริหารเรือนจำ เจ้าพนักงานราชทัณฑ์ ต้องปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักธรรมาภิบาล มีการประกันคุณภาพในสิทธิหน้าที่และสิ่งต่างๆ แก่ผู้ต้องขัง ภายใต้กฎหมายบังคับไทย

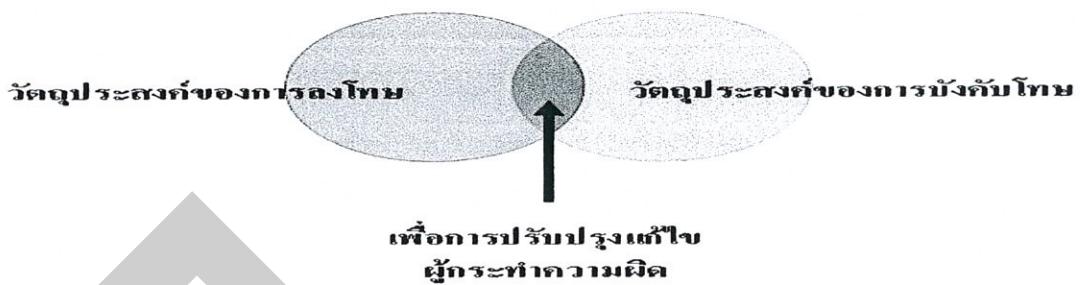
2. สถานะของกฎหมายบังคับไทยในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ผลจากการศึกษา
 กฎหมายบังคับไทยของประเทศไทย สาหันธ์สาธารณะรัฐเยอรมนี ประเทศอังกฤษและเวลส์ พบว่า กฎหมายบังคับไทยนี้เป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายอาญาในความหมายอย่างกว้าง โดยมีความหมาย ครอบคลุมกฎหมายอาญาทั้ง 3 ลักษณะ คือกฎหมายอาญาสารบัญญัติหรือกฎหมายอาญา (Criminal Law) กฎหมายอาญาวิธีสถาบัญญัติ หรือกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา(Criminal Procedure Law) และกฎหมายบังคับไทยหรือกฎหมายราชทัณฑ์ (Penalty Law / Prison Law) และเมื่อได้พิจารณา ระบบหรือกลไกการทำงานจากการกิจของกฎหมายทั้ง 3 ลักษณะ พบว่ามีความสัมพันธ์กัน pragmatically ดังนี้

ภาพที่ 7.1 แสดงวงจรความสัมพันธ์ของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาไทย

ด้วยความหมาย การกิจ หลักการและเหตุผลดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความสำคัญและ ความจำเป็นของกฎหมายบังคับไทยที่มีผลต่อสังคมในการรักษาความสงบเรียบร้อย คุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพของบุคคล

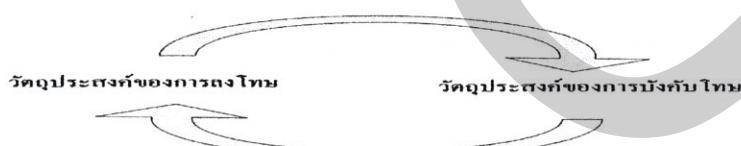
3. พัฒนาการของวัตถุประสงค์ของการลงโทษและวัตถุประสงค์ของการบังคับไทย ซึ่ง ข้อมูลจากเอกสารและเนื้อหาของกฎหมายรวมตลอดทั้งจากการศึกษาวิเคราะห์ในเชิงประวัติศาสตร์ ของประเทศไทย สาหันธ์สาธารณะรัฐเยอรมนี ประเทศอังกฤษและเวลส์ และประเทศไทย ทำให้ผู้ศึกษาพบว่า แต่เดิมการลงโทษจำคุกมุ่งเน้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการลงโทษ ที่เน้นการแก้แค้นทดแทน การข่มขู่ การตัดโอกาสกระทำความผิด และการแก้ไขพื้นฟู เน้นหนักการแก้แค้นให้สาสมที่ผู้นั้นได้กระทำต่อเหยื่อ แต่จากวัตถุประสงค์ในการแก้ไขพื้นฟู ซึ่งเดิมเป็นวัตถุประสงค์ข้อสุดท้ายของการลงโทษ ได้รับความสนใจและมีการคิดต่อ หรือศึกษาผลที่ได้ในหลายประเทศ ซึ่งที่ศึกษาได้แก่ สาหันธ์สาธารณะรัฐเยอรมนี ประเทศไทย ประเทศไทยและประเทศอังกฤษและเวลส์ ทำให้ได้ผลว่า จริงๆ แล้ว การแก้ไขพื้นฟูปรับแก้พฤตินิสขยะต้องเป็นเรื่องหลักในการนำมายใช้ก่อนวัตถุประสงค์ ข้ออื่น จะทำให้เกิดศักยภาพที่เป็นผลได้จริงเป็นไปตามการกิจของกฎหมายอาญา วิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายบังคับไทย กล่าวคือ ปกป้องคุ้มครองสังคมและสร้างความสงบสุขให้กับสังคม อย่างแท้จริงได้ pragmatically ตามแผนภาพพัฒนาการดังต่อไปนี้

ภาพที่ 7.2 แสดงพัฒนาการด้านความคิด และการปฏิบัติของการบังคับโทษอดีตสู่ปัจจุบัน

จากภาพข้างต้นเป็นพัฒนาการด้านความคิด และการปฏิบัติของการบังคับโทษที่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตสู่ปัจจุบัน วัตถุประสงค์ของการบังคับโทษจะเป็นหลักประกันให้กับสังคมได้ว่า เพื่อให้ผู้ที่มีการพิสูจน์ความจริงแล้วว่ากระทำผิดจริง มีการดำเนินชีวิตอนาคตโดยปราศจาก การกระทำความผิดและมีความรับผิดชอบต่อสังคมอันเป็นการคุ้มครองสังคม ปรับปรุงแก้ไข บำบัด พฤติกรรมที่ผิดกฎหมายโดยบุคคลที่เป็นผู้ต้องขังจะได้รับหลักประกันสิทธิขึ้นพื้นฐานทางกฎหมายมากขึ้น ได้รับความคุ้มครองในเรื่องสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งได้ปรากฏเป็นรูปธรรมในมาตรฐานขึ้นต่อว่าด้วยการบังคับโทษจำกัดของสหประชาชาติ กฎหมายบังคับโทษจำกัดของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันี ประเทศไทยปั้น และในท่างนโยบายกับกฎหมายของประเทศไทยและเวลส์ เป็นต้น เป็นเป้าหมายของการบังคับโทษในยุคใหม่

ที่กล่าวมานี้มีได้หมายความว่า วัตถุประสงค์ของการลงโทษจะเสียไป หากเป็นเช่นนั้นไม่ หากแต่เป้าหมายของการบังคับโทษจำกัดมีความเคราพสิทธิของบุคคลมากขึ้น เป้าหมายที่มุ่งเน้นจึงเปลี่ยนแปลงไป ความหมายของกระบวนการกระทำและโทษที่จะได้รับก็ยังคงต้องให้ความหมาย สมดุล กันเข่นกัน ยังคงต้องมีความสมน้ำสมเนื้อในการชดเชยการกระทำชั่ว หรือการให้สารสนิเทศในระดับที่ เห็นได้ชัดเจน แต่ยังคงต้องใช้หลักตามวัตถุประสงค์ของการลงโทษเหล่านี้อยู่ด้วย

ภาพที่ 7.3 ความสัมพันธ์ของวัตถุประสงค์การลงโทษและการบังคับโทษ

วัตถุประสงค์ของการลงโทษ และวัตถุประสงค์ของการบังคับโทษ จึงเป็นเรื่องที่ต้อง นำมาใช่วร่วมกันหากแต่เป็นไปตามบทบาทหน้าที่ที่ผู้ปฏิบัติต้องนำมาใช้สำหรับการบังคับโทษจำกัด ภารกิจของงานราชทัณฑ์ต้องยึดถือวัตถุประสงค์ของการบังคับโทษไว้เป็นหลักการสำคัญ และการ ตรากฎหมายมาใช้บังคับก็ต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการบังคับโทษอย่างชัดเจนด้วย

ตารางที่ 7.1 เปรียบเทียบความคิดในการจำคุกยุคเก่ากับยุคใหม่

แนวคิดในการจำคุกเดิม	แนวคิดในการจำคุกใหม่
1. การลงโทษเพื่อเป็นการ吓唬	1. เพื่อให้มีการดำรงชีวิตอนาคตโดยปราศจากการกระทำความผิดและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
2. การลงโทษเพื่อเป็นการข่มขู่	2. เพื่อเป็นการคุ้มครองสังคม
3. การลงโทษเพื่อเป็นการตัดโอกาสกระทำความผิด	3. ปรับปรุงแก้ไข บำบัด พฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย
4. การลงโทษเพื่อเป็นการปรับปรุงแก้ไข	4. เพื่อแก้แค้นทดแทนที่เหมือนสม เพื่อป้องกันการแก้แค้นกันเอง
	5. เพื่อข่มขู่ มิให้อา耶ี่ยงอย่าง
	6. เพื่อตัดโอกาสกระทำความผิด

เป้าหมายสุดท้ายของการบังคับโทษจำคุกคือ สามารถเปลี่ยนอาชญากรให้ปรับเปลี่ยนเป็นคนปกตินากที่สุดก่อนปล่อยผู้นั้นออกสู่สังคมภายนอกเรื่องจำ และไม่มีการกระทำความผิดซ้ำอีก เป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพของการบังคับโทษจำคุกที่สำคัญ อันเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

4. กระบวนการยุติธรรมทางอาญา กับการบังคับโทษ กระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่ดี ต้องพิจารณา ไม่นำบุคคลเข้ามาอยู่ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเป็นเวลานานกล่าวคือ ไม่จำเป็นหรือไม่เข้าเงื่อนไขของกฎหมายก็ไม่ควรเอาตัวผู้ต้องหาหรือจำเลย เข้ามาอยู่ในอำนาจรัฐ ในฐานะผู้ต้องขังระหว่างพิจารณา เพราะว่าจะเป็นผลร้ายหรือมีผลกระทบแก่บุคคลและครอบครัวของบุคคลนั้น นอกจากนั้นยังเป็นการคุกคามสิทธิตามกฎหมาย หรือกล่าวเป็นกระบวนการยุติธรรมทางอาญาทำร้ายประชาชน เพราะตามกฎหมายที่ถือว่า ผู้ต้องหาหรือจำเลยยังเป็นผู้บริสุทธิ์อยู่จนกว่าศาลจะพิพากษาว่ากระทำความผิด กรณีถ้าต่อมาศาลมีพิพากษายกฟ้องผู้ต้องหาหรือจำเลยก็ถูกขังมาเป็นเวลานาน

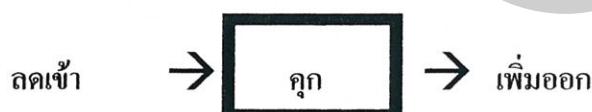
คำพิพากษาของศาลต้องมีเหตุผลในการลงโทษที่ชัดเจน ว่าโทษที่ศาลงชั่นนั้นๆ ตามอัตรา จะเกิดปฏิกรรมข่ายอย่างไรกับผู้กระทำความผิดในทางบวก ปัจจุบันปรากฏในคำพิพากษาของประเทศไทยพัฒนาการรัฐเยอรมนี ประเทศญี่ปุ่นและประเทศอังกฤษและเวลส์ แต่ไม่ปรากฏอย่างชัดเจนในคำพิพากษาในประเทศไทย ที่จะสามารถทำให้ผู้กระทำความผิดจะไม่มากระทำความผิดซ้ำอีก กรณีลงโทษจำคุก ศาลต้องให้เหตุผลได้ว่าทำไม่จึงลงโทษผู้กระทำความผิดด้วยโทษชนิดนี้เพื่ออะไร สุดท้ายผู้กระทำความผิดและสังคมจะได้รับผลอะไร อย่างไร

ในชั้นราชทัณฑ์ปัญหาพื้นฐานของเรื่องจำในประเทศไทยคือ ผู้ต้องขังล้นเรือนจำ ทำให้เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ การบังคับโทษจึงไม่สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ สาเหตุของปัญหานี้มามากจากกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ที่บริหารจัดการเป็นระบบสายพานและต่างฝ่ายต่าง

ทำงาน ไม่ร่วมมือกันอย่างเป็นระบบ ทำให้เรื่องจำหรือคุกเป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการ จึงมีผู้ต้องขังมากเกินกำลังที่จะรับได้ ที่แท้จริงแล้วปัญหานี้ เป็นความรับผิดชอบร่วมกันของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทั้งหมด ไม่ใช่ปัญหาของแต่เฉพาะราชทัณฑ์ฝ่ายเดียวที่ต้องแก้ปัญหาแต่เพียงลำพัง องค์กรในกระบวนการยุติธรรมในชั้นต่อไป อัยการ ศาล เป็นต้นทางในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ไม่สามารถทราบข้อมูลในหน่วยงานอื่นในกระบวนการได้อย่างถูกต้อง หรือว่าทราบบ้างแต่อาจเห็นว่าไม่เกี่ยวกับหน่วยงานของตน แต่ในประเทศไทย ประเทศสาธารณรัฐเยอรมนี และประเทศอังกฤษและเวลส์ มีการออกนโยบายและผลการวิเคราะห์/สังเคราะห์กระบวนการยุติธรรมทางอาญา เช่น ในอังกฤษมี All for Justice ในประเทศไทย มี Summary of The White Paper on Crime เป็นต้น พิมพ์เผยแพร่โดยกระทรวงยุติธรรมของประเทศไทยนั้นๆ วิเคราะห์และประเมินผล ตลอดทั้งให้แนวโน้มนโยบายในทางกระบวนการยุติธรรมให้ทุกฝ่ายสามารถเห็นภาพร่วมกันทั่วระบบ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขสิ่งที่บกพร่องของกระบวนการอย่างเป็นระบบ แต่ปรากฏว่าในประเทศไทยไม่มีเอกสารข้อมูลทำนองนี้ พนักงานสอบสวนประจำปีของหน่วยงานต่างๆ แยกกันทำ ก่อปรกบกระบวนการยุติธรรมที่ดีต้องใช้เงินน้อย แต่ต้องการการอาศัยความร่วมมือมากจากทุกหน่วยงานมาก แต่ประเทศไทยยังไม่เป็นเช่นนั้น

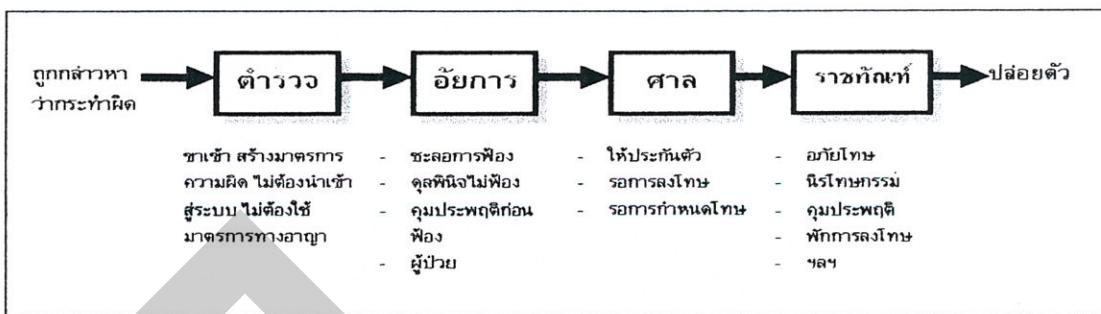
ทางแก้ไข การแก้ปัญหาของงานราชทัณฑ์ต้องมีความร่วมมือกันทั่วกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ที่เป็นต้นทางก่อนถูกส่งมาขังราชทัณฑ์ โดยต้องมีความรู้ความเข้าใจและทัศนคติใหม่ว่า “ไทยจำคุกมีไว้สำหรับแก้ไขคนที่สมควรได้รับโทษจำคุก ถ้าคุกไม่ได้ช่วยแก้ไขอะไรคนๆ นั้นเลย หรือไม่น่าจะทำให้คนนั้นดีขึ้นมาได้ไม่ควรส่งคนๆ นั้นมาเข้าคุก” การอาคุนมาขังตามระยะเวลาโดยไม่มีเหตุผลในทางบังคับ ไทยไม่ควรจะมีอีกต่อไป โดยเฉพาะศาลไทยจะต้องตระหนักในเรื่องนี้เป็นอย่างมาก เทียบเคียงได้กับผู้พิพากษาในประเทศไทย สาธารณรัฐเยอรมนี ประเทศอังกฤษ ที่เข้าในตรรกะข้อนี้ และพยายามใช้มาตรการเลี่ยง โทษจำคุก

หลักคิด คือ จะต้องลดคนเข้าคุกเพิ่มคนออกจากคุก โดยใช้มาตรการทางอาญาปракฏิคตามแผนภาพดังนี้ คือ

ภาพที่ 7.4 แสดงหลักคิดในการลดปริมาณผู้ต้องขัง

จากหลักคิดดังกล่าว เมื่อนำมาปรับกับกระบวนการยุติธรรมของไทย ทั่วระบบให้มีลักษณะที่ทำงานร่วมกัน เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สามารถแสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 7.5 กระบวนการยุติธรรมของไทย

เมื่อพิจารณาเป็นรูปแบบของสมการ (Function) ของการบังคับไทยจำคุกได้ดังนี้

คุก = ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด - มาตรการก่อนฟ้อง - มาตรการระหว่างฟ้อง - มาตรการหลังฟ้อง

ภาพที่ 7.6 สมการ (Function) ของการบังคับไทยจำคุก

จากแผนภาพและสมการ (Function) ดังกล่าวที่ อธิบายได้ว่า ถ้ากระบวนการยุติธรรมทางอาญา มีประสิทธิภาพ คนที่กระทำความผิดจริง และจำเป็นที่ต้องเข้าคุก เพื่อบังคับไทยจำคุก เท่านั้นที่ต้องถูกบังคับไทยจำคุก เพราะกระบวนการพิจารณาตามกฎหมายวิธีพิจารณา ประกอบกับ มาตรการผันคดีออกจากกระบวนการ (Diversion) ต่างๆ จะทำให้คนที่จำเป็นต้องเข้าไปในคุกจริงๆ มีน้อย ซึ่งจะเป็นผลโดยตรงทำให้พ่อเมืองกับปริมานเจ้าหน้าที่ และพื้นที่ของเรือนจำต่างๆ ทำ ให้สามารถใช้หลักการบังคับไทยเพื่อแก้ไขพฤติกรรมได้จริง คุกก็จะมีประสิทธิภาพมาก และมี ประสิทธิผลได้จริง ดังตัวอย่างของประเทศไทยที่ปัจจุบันที่ใช้วิธีนี้ประสบความสำเร็จมาแล้ว

จากการศึกษากระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศไทยญี่ปุ่น สหพันธ์สาธารณรัฐ เยอรมัน ประเทศไทยอังกฤษ เป็นปรากฏการณ์ที่พิสูจน์ได้ว่าทุกประเทศใช้แนวทางในการเลี้ยงไทย จำคุกเป็นหลัก เพราะการลงโทษจำคุกให้ผลเสียมากกว่าผลดี ไม่ว่าตัวผู้ต้องขัง สังคม รัฐ มีการนำ มาตรการ Diversion มาใช้มาก และเป็นธรรม การลงโทษจำคุกจะใช้เฉพาะกับผู้กระทำความผิดที่ เป็นอาชญากรรมอาชีพ ที่จำเป็นต้องแก้ไขด้วยวิธีการจำคุกเท่านั้น

สรุป 1. ต้องนำมาตรการผันคดีออกจากกระบวนการ (Diversion) มาใช้กับกระบวนการยุติธรรม ตามที่กล่าวข้างต้น

2. หลีกเลี้ยงไทยจำคุกระยะสั้น

3. การลงโทษจำคุกต้องยืนยันได้ว่าการจำคุกจะต้องสามารถแก้ไขอะไรหรือจะ เป็นประโยชน์อะไรกับผู้กระทำความผิดได้บ้าง เพราะคุกเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่ใช้แก้ไขปัญหาสังคม ถ้า ไม่ได้ช่วยให้อะไรดีขึ้นก็ไม่ควรนำคนมาเข้าคุก

หมายเหตุ เรื่องจำนำมีความจำกัดในการรองรับผู้ต้องขัง ถ้าราชทัณฑ์แก้ปัญหาแต่เพียง ลำพัง โดยพยาบาลระบบทั่วไปต้องขังอกมาสู่สังคมมาก ทั้งที่ผู้ต้องขังยังไม่ได้รับการแก้ไขพื้นฟูตาม หลักการบังคับไทยที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสังคมส่วนใหญ่จะเดือดร้อนอย่างมากจากอาชญากรรมและ

อาชญากรรมต่างๆ หน่วยงานต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรมก็จะต้องทำงานหนักมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นผลร้ายต่อความสงบสุขของประชาชนและความมั่นคงของประเทศชาติอย่างยิ่ง

5. การประกันคุณภาพ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดกระบวนการตรวจสอบ (Accountability) เพราะเป็นกระบวนการใช้อำนาจรัฐที่ปราศจากการตรวจสอบภายนอก กรณีจึงขาดหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของบุคคล จึงต้องมีตัวชี้วัดที่ชัดเจน กล่าวคือ ต้องมีการกำหนดคุณลักษณะของผู้ต้องขังที่พึงประสงค์ตามวัตถุประสงค์ของการบังคับโทษเมื่อจะปล่อยตัวออกสู่สังคม และเรือนจำลดอุดหนังบุคลากรที่สอดคล้อง หรือสามารถขับเคลื่อนงานบังคับโทษจำกัดให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง จึงต้องมีการประกันคุณภาพของการบังคับโทษที่เป็นวิทยาศาสตร์ ตามหลักการประกันคุณภาพภายในและจากภายนอก ซึ่งในส่วนนี้จะเป็นผลทำให้สังคมเป็นที่เชื่อมั่นได้ว่าผู้ต้องขังที่พ้นโทษไปแล้ว จะไม่กระทำการใดๆ อีก

6. คุณลักษณะของกฎหมายบังคับไทยที่ดี ผลจากการศึกษารูปแบบและสาระสำคัญของกฎหมายบังคับไทยจำกัดของประเทศไทยที่มีอยู่ปัจจุบัน สนับสนุนการณ์สาธารณะรัฐเยอรมันนี และประเทศอังกฤษ และมาตรฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติต่อนักโทษ สรุปได้ดังนี้

1. เนื้อหาของกฎหมายต้องมีความชัดเจน
2. มีหลักประกันสิทธิขั้นพื้นฐานให้กับผู้ต้องขัง โดยที่ผู้ต้องขังต้อง “เป็นประธาน” ของการบังคับโทษ
3. ประมวลให้อ่ายร่วมกันอย่างมีระบบ เป็นลำดับที่ใช้
4. สามารถสื่อกับบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ถูกต้องตรงกัน ไม่ว่าในเชิงทิศทางของความคิดที่มีเจตนาณณ์ที่มุ่งเน้นถึงวัตถุประสงค์ในการบังคับโทษอย่างแท้จริง และบทบัญญัติกำหนดแนวทางในการปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม อยู่บนพื้นฐานของ ความเป็นเสรีนิยม ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีมาตรฐานเหมือนกันหรือเท่ากันในทุกเรื่องจำ
5. กฎหมายต้องไม่นำไปสู่การทำลายลักษณะหรือวัฒนธรรมเดิมในการดำรงชีวิต หรือตามหลักที่ว่า ภายในเรือนจำกับภายนอกเรือนจำต้องไม่แตกต่างกันมาก
6. กฎหมายต้องไม่กำหนดให้กระบวนการบังคับโทษ ที่เป็นการทำลายความเป็นมนุษย์ เช่น การทรมานด้วยวิธีทารุณ โหคร้าย ทางร่างกายและจิตใจภายในเรือนจำ
7. การแก้ไขพื้นฟูต้องกระทำอย่างมีระบบ กล่าวคือต้องมีข้อมูลและกระบวนการในชั้นตรวจสอบความจริง ตั้งแต่ ตำรวจ อัยการ ศาล ต้องถูกต้องชัดเจน และคำพิพากษาต้องมีศักยภาพและประสิทธิภาพที่สามารถเชื่อมต่อไปยังฝ่ายบังคับโทษจำกัดได้ ในกระบวนการบังคับโทษจำกัด กฎหมายบังคับไทย ต้องบัญญัตินำทางในการปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการบังคับโทษ ได้อย่างแท้จริงอย่างเช่นในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันนี นอกจากนั้นภายนอกเรือน

จำต้องมีบทบาทเข้าร่วมมือด้วยตั้งแต่ในเรือนจำในระดับที่ทำให้ สภาพกำแพงของเรือนจำไม่สามารถกีดกันโลกของผู้ต้องขังกับสังคมภายนอกได้ดังเช่นในประเทศไทยญี่ปุ่น

เป็นการทำให้บุคคลที่สังคมไม่พึงประณานเป็นบุคคลที่สังคมพึงประณาน หลักการที่สำคัญคือ การให้โอกาสและการให้อภัย บทกฎหมายที่มีแนวคิดที่สัมพันธ์กันซึ่งเป็นทั้ง การควบคุมและการแก้ไขฟื้นฟูได้แก่ การศึกษา การทำงาน กลุ่มสัมพันธ์ อบรมต่างๆ ปฏิบัติธรรม เนื้อหาของกฎหมายต้องกำหนดแนวทางให้เกิดผลได้ทั้ง 2 ด้าน

7. สรุปการศึกษาและเรียนรู้กฎหมายคุ้มครองนักโทษ Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners กับการบังคับโทษในประเทศไทยญี่ปุ่น สาธารณรัฐเยอรมันี ประเทศไทยอังกฤษ และประเทศไทย

1. แนวทางการบังคับใช้และการแสดงถึงเจตนารณรงค์ของกฎหมายบังคับไทยจำกัด

1.1 มาตรฐานองค์การสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง กฎหมายคุ้มครองทุกข้อด้องใช้อย่างเสมอภาคปราศจากความเลือกปฏิบัติ ระบบราชทัณฑ์จึงไม่ควรจะไปเพิ่มความทุกข์ให้แก่นักโทษในเรือนจำหนักขึ้น ไปกว่าโดยสภาพของไทยจำกัดนั้นอีกและต้องสามารถจะทำให้ผู้กระทำความผิดได้รับการฟื้นฟูทัศนคติใหม่ และสามารถที่จะดำรงชีวิตต่อไป ในทางที่ควรพึงต่อกฎหมายบ้านเมืองและช่วยเหลือตนเองได้เมื่อกลับคืนสู่สังคมแล้ว ในด้านการแก้ไขเยียวยา การศึกษา การอบรมทางคุณธรรมและทางชีวิทยาภูมิ การให้บริการทางการแพทย์ ตลอดจนจัดให้มีการช่วยเหลือเชิงแก้ไขเยียวยานักโทษให้เหมาะสมกับความต้องการของนักโทษรายบุคคลด้วย โดยมีกระบวนการก่อนปล่อยตัวที่จัดในเรือนจำ หรือสถานที่คุณขังอื่นที่เหมาะสมก่อน หรือการปล่อยตัวไปภายใต้การควบคุมคุ้มครอง เรือนจำต้องทำงานร่วมกับภาคสังคมทั้งหมด

1.2 ประเทศไทยญี่ปุ่น สาธารณรัฐเยอรมันี และประเทศไทยอังกฤษ ในเรื่องการใช้กฎหมายอย่างเสมอภาคปราศจากการเลือกปฏิบัติมีปรากฏในรัฐธรรมนูญของแต่ละประเทศ ในส่วนของการแสดงถึงเจตนารณรงค์ของกฎหมายบังคับไทยจำกัดในเรื่องต่างๆ พนักงานกฎหมายบังคับโทษของสาธารณรัฐเยอรมันี แต่ในญี่ปุ่นและอังกฤษจะไม่มีกฎหมายไว้อบัตช์เจนเป็นการเฉพาะ แต่ปรากฏแยกในกฎหมายต่างๆ อันเป็นเจตนาโดยรวมของกฎหมายที่ออกบังคับใช้

1.3 พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ไม่ปรากฏบทบัญญัติที่มีข้อความในการนำมาใช้ที่ปราศจากการเลือกปฏิบัติ แต่จะมีปรากฏในมาตรา 30 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ส่วนบทบัญญัติที่แสดงถึง เป้าหมายของกฎหมายบังคับโทษ จำกัด ไม่ปรากฏบทบัญญัติที่กล่าวถึงวัตถุประสงค์อันเป็นแนวปฏิบัติ หรือการกิจของกฎหมายบังคับโทษ ไม่มีการกำหนดเป้าหมายในทางปฏิบัติลงเป็นบทบัญญัติชัดเจนตามแนวทางของมาตรฐาน ขั้นต่ำๆ

1.4 ผลจากแบบสอบถามแสดงให้เห็นว่า การปฏิบัติตามแนวโน้มของกรมราชทัณฑ์เป็นไปพิศวงเดียวกันกับมาตรฐานขั้นต่างๆ แม้ว่าประเทศไทยยังไม่มีบทกฎหมายที่ชัดเจนก็ตาม

กล่าวโดยสรุปบทบัญญัติกฎหมายของไทยไม่มีในเรื่องนี้ แต่มีการปฏิบัติที่เป็นไปตามแนวโน้มของมาตรฐานเป็นไปในพิศวงตามมาตรฐานขั้นต่างๆ ในส่วนนี้เท่านั้น

2. กฎที่ใช้เฉพาะกับกรณีพิเศษนักโภชนาคที่ต้องโภชนาคตามคำพิพากษา

2.1 มาตรฐานองค์การสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการช่วยเหลือผู้ต้องโภชนาคย่างเหมาะสมในด้านต่างๆ เป็นรายบุคคล การนำบัดแก่ไขต้องกระทำทั้งในขณะต้องโภชนาคและภายหลังการปล่อยตัวไปแล้วโดยหน่วยงานของรัฐและเอกชน ในเรื่องจำต้องลดความแตกต่างระหว่างชีวิตในเรือนจำและชีวิตที่เป็นอิสระต้องจัดให้มีกระบวนการก่อนปล่อยตัวผู้ต้องโภชนาคสู่สังคมการควบคุมดูแลภายหลังการปล่อยตัวไม่ควรจะให้เจ้าพนักงานดำเนินการดูแล

การนำบัดนักโภชนาคต้องไม่ตัดขาดนักโภชนาคออกจากชุมชนเรื่องจำต้องประสานงานกับทุกองค์กรเพื่อช่วยเหลือในการนำบัดฟื้นฟู ไม่ว่าภาครัฐ เอกชน ครอบครัว ตลอดทั้งจัดให้มีสิทธิพิเศษตามสมควรแก่นักโภชนาคเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการบังคับโภชนาคให้เกิดกับผู้ต้องขัง

2.2 ในประเทศไทยได้มีการออกกฎหมายเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังอย่างจริงจังหลายฉบับ มีการนำมาตรการให้สิทธิพิเศษหรือรางวัลกับผู้ต้องขังที่ประพฤติดี ได้แก่ การพักการลงโทษ การลดวันต้องโภชนาค และการอภัยโภชนาค ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี การกิจกรรมการบังคับโภชนาคถูก ต้องทำให้ผู้ต้องขังสามารถที่จะดำเนินชีวิตในอนาคตต่อไป โดยปราศจากความผิดอาญาอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมการบังคับโภชนาคถูกต้องตอบสนองการคุ้มครองสาธารณะในการกระทำความผิดในต่อๆ ไปด้วย การดำเนินชีวิตของบุคคลในการบังคับโภชนาคต้องให้เป็นไปตามปกติธรรมชาติให้มากที่สุดเท่าที่สามารถจะทำได้ ผลร้ายทั้งหลายจากการสูญเสียเสรีภาพจะต้องหลีกเลี่ยงไม่ให้มีเกิดขึ้น การบังคับโภชนาคจัดต้องกระทำการเพื่อช่วยเหลือให้ผู้ต้องขัง สามารถกลับมาใช้ชีวิตที่มีเสรีภาพต่อไปได้ ในประเทศไทยอังกฤษและเวลส์ ในภาพรวมของกฎหมายเป็นไปในทางคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องขังแยกบัญญัติเป็นเรื่องๆ ไป ภาคสังคมจะเข้ามายืนหนาทั้งภายในเรือนจำ และการช่วยเหลือภัยหลังการปล่อยตัว

2.3 ตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์พ.ศ. 2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายทั้งหมดอย่างชัดเจนเหมือนมาตรฐานขั้นต่างๆ หรืออย่างเช่นของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี พนวณมีในบางเรื่อง เช่น การศึกษา การอบรม การนับถือศาสนา แต่มีปรากฏชัดในแนวโน้มของกฎหมายและพิศวงในการปฏิบัติงาน สำหรับในเรื่องสิทธิประโยชน์ต่างๆ กฎหมาย

กับบัญญัติให้แก่นักโทษ เช่น สิทธิในการล่า การพักการลงโทษ การลดวันต้องโทษ การอภัยโทษ หรือสิทธิอื่นๆ

2.4 แนวทางการปฏิบัติของประเทศไทยในปัจจุบันพบว่า เรือนจำในประเทศไทยได้มีการดำเนินการ เพื่อวัตถุประสงค์ในการแก้ไขกับผู้กระทำความผิดก่อนกลับเข้าสู่สังคม โดยจัดให้มีการศึกษา อบรมทางจิตใจ เรือนจำในประเทศไทยส่วนใหญ่ได้เน้นการปฏิบัติกรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการฝึกอาชีพ การให้การศึกษาและการอบรมทางจิตใจ อย่างไรก็ตาม มาตรการปฏิบัติกับผู้ต้องขังเป็นรายบุคคลไม่อาจทำได้ เพราะปริมาณผู้ต้องขังมีมาก มีการเตรียมการปล่อยและการคุมประพฤติในระหว่างการพักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษ สำหรับความสัมพันธ์ของเรือนจำกับชุมชน ทางเรือนจำส่วนใหญ่ได้พยายามให้ภาคสังคมเข้ามาช่วยเหลือในการบำบัดมากขึ้น ไม่ว่าในรูปของกลุ่มนบุคคล สมาคม มูลนิธิ หรือมหาวิทยาลัยต่างๆ กฎหมายกำหนดไว้ชัดเจนในการตอบแทนการปฏิบัติดีของผู้ต้องขัง โดยมีชั้นของผู้ต้องขังเป็นตัวกำหนด อาจได้แก่ การอภัยโทษ การลดโทษตามชั้น การลากลับบ้าน การพักการลงโทษ การลดวันต้องโทษ การเยี่ยม การพ眷ญาติ เป็นต้น

2.5 ผลของแบบสอบถามประเด็นต่างๆ ในเรื่องนี้แสดงผลเป็นไปตามทิศทางของการปฏิบัติในประเทศไทยที่มีแนวทางเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำฯ

ในบทบัญญัติของกฎหมายต้องมีการบัญญัติเพิ่มเติมให้มีความชัดเจน และให้สัมพันธ์กับการมุ่งบำบัดแก้ไขผู้กระทำความผิดเพื่อให้เป็นแนวทางเดียวกันและเป็นมาตรฐานเดียวกัน ทุกรีือนจำ

3. การจำแนกนักโทษ การคัดแยกนักโทษ การลงทะเบียน การให้ข้อมูลแก่นักโทษ

3.1 มาตรฐานองค์การสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ให้มีการจำแนกประเภทนักโทษ การคัดแยกนักโทษ การลงทะเบียน การทำสมุดบันทึก การให้ข้อมูลแก่นักโทษ

3.2 ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี มีการจำแนกผู้ต้องขังโดยพิจารณาจาก เพศ มีการจำแนกลักษณะของเรือนจำ คัดแยกนักโทษเป็นรายบุคคล มีบทบัญญัติว่าด้วยการวางแผนการบังคับโทษเป็นรายราย มีการสำรวจเพื่อบำบัด มีแผนในการบังคับโทษที่เกิดจากความยินยอมพร้อมใจของผู้ต้องขังและมีการทำแฟ้มประวัติระบุตัวบุคคลที่เป็นผู้ต้องขังอย่างละเอียดมีการพิมพ์ลายนิ้วมือ หรือลายมือ ภาพถ่าย คำหนีรูปพรรณสัมภានอก ข้อมูลผู้ต้องขังอื่นๆ

ในประเทศไทย กฎหมายจะแยกเพศชายและเพศหญิงและได้แบ่งแยกเป็น 4 ประเภทคือ เรือนจำสำหรับนักโทษเด็กชายที่ศาลพิพากษามีเงื่อนไขให้ต้องทำงาน เรือนจำสำหรับนักโทษเด็กชายที่ศาลพิพากษามิมีเงื่อนไขให้ต้องทำงาน สถานที่กักขัง สถานที่กักกัน ผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด มีข้อบังคับว่าด้วยการจำแนกผู้ต้องขัง Prisoners' Classification

Rules in 1972 เพื่อให้เกิดมาตรฐานการใช้ที่เหมือนกัน จัดตั้งศูนย์จำแนกลักษณะผู้ต้องขังประจำภาคต่างๆ ให้การปฏิบัติแก่ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังตามความเหมาะสม มีการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังเข้าใหม่ทุกคน และมีการจำแนกเข้าเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อประเมินความก้าวหน้า

การที่จะนำบุคคลใดเข้ารับโทษจำคุกในเรือนจำตามกฎหมาย จะต้องมีการตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้องในการส่งบุคคลนั้นสู่เรือนจำ และเมื่อมีการตรวจสอบ และยืนยันเอกสารนี้จากศาล ตลอดทั้งข้อกำหนดต่างๆ ที่ให้ดำเนินการ รวมทั้งเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงจะนำบุคคลนั้นสู่เรือนจำ ผู้ต้องขังต้องผ่านการตรวจร่างกายและต้องไม่มีโรคติดต่อ การอยู่ร่วมกันในเรือนจำของผู้ต้องโทษ จะพิจารณาจากลักษณะของการกระทำผิด บุคลิกลักษณะของแต่ละบุคคล ประวัติการกระทำความผิด อายุของผู้ต้องขังที่อยู่ร่วมกัน เป็นสิ่งที่นำมาพิเคราะห์เพื่อจัดให้ผู้ต้องขังอยู่ในแผนต่างๆ ที่เหมาะสมภายใต้กฎหมาย ผู้ต้องขังทุกคนจะได้รับการดูแลในเรื่องสุขอนามัย การรักษาพยาบาล การปฏิบัติภาระทางศาสนา

ในอังกฤษและเวลส์ ระบบการจำแนกผู้ต้องขังที่ประเทศอังกฤษ ทำติดต่อกันหลายครั้ง มีเป้าหมายในเรื่องของความปลอดภัย และใช้การจำแนกผู้ต้องขังเป็นการป้องกันในการควบคุม ในการจำแนกผู้ต้องขังการรับตัวผู้ต้องขังเข้าสู่เรือนจำออกเป็นประเภทต่างๆ มีการแยกเพศชายหญิง เด็กและเยาวชนด้วย

3.3 พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดประเภท หรือชั้นของเรือนจำ หรือสั่งให้จัดอนาเขตในเรือนจำออกเป็นส่วนๆ โดยคำนึงถึงประเภท ชั้น เพศ ของผู้ต้องขัง หรือเพื่อประโยชน์ในการอบรมผู้ต้องขัง ตามความในมาตรา 6 และกฎหมายระหว่างประเทศไทย ข้อ 1-3 ส่วนในเรื่องสมุดบันทึกทะเบียนผู้ต้องขังปรากฏในมาตรา 8 และกฎหมายระหว่างประเทศไทย ข้อ 35 ให้ทำทะเบียนผู้ต้องขัง คือ การจดบันทึกตามแบบ ร.ท. 101 ที่กรมราชทัณฑ์กำหนดให้เรือนจำทำประวัติผู้ต้องขังตามหนังสือค่าวุณมากที่ มก.0905/ว.180 ลงวันที่ 22 กรกฎาคม 2519 เรื่องให้ใช้ทะเบียนรายตัวผู้ต้องขัง

3.4 ทางการปฏิบัติของประเทศไทยมีการแยกเพศผู้ต้องขังและสร้างทัณฑสถานหญิงโดยเฉพาะ กรณีเรือนจำที่มีผู้ต้องขังรวมก็จัดให้มีการแยกแคนขังหญิงออกต่างหาก มีทัณฑสถานวัยหนุ่ม การตั้งเรือนจำพิเศษสำหรับผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาหรือมีการแบ่งแยกแคนและห้องนอนในเรือนจำไม่ให้ปะปนกัน เรือนจำทุกแห่งต้องจัดให้มีสมุดทะเบียนผู้ต้องขัง มีการระบุสาระสำคัญต่างๆ ของผู้ต้องขัง ตามมาตรฐานขั้นต่ำๆ ทุกประการ

ในประเทศไทยไม่มีการแยกผู้ต้องขังต่างชั้นไว้ในเรือนจำต่างหากหรือแยกแคนขังหรือห้องนอนที่ต่างกัน การแยกจะคำนึงถึงประเภทความผิด เพศ อายุ และระดับของความเป็นอาชญากร มิใช้การแยกโดยอาศัยเกณฑ์ที่เกี่ยวกับชั้นของผู้ต้องขัง ดังนั้นในข้อนี้เรือนจำในประเทศไทยจึงไม่สามารถปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำๆ ได้

มีการศึกษาบุคลิกภาพของนักไทยในทันทีที่รับนักไทยผู้นั้นเข้าสู่เรือนจำ จัดอบรมและบำบัดแก่ไขโดยอาศัยข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการเฉพาะสำหรับนักไทยผู้นั้น โดยที่เรือนจำบางแห่งสามารถทำได้ เรือนจำบางแห่งไม่สามารถทำได้ จึงเป็นการปฏิบัติตามข้อกำหนดมาตรฐานฯ ได้เพียงบางส่วนเท่านั้น

3.5 ผลจากแบบสอบถามเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ เห็นว่ากฏหมายและแนวทางปฏิบัติมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในเรื่องการจำแนกประเภทนักโทษ การคัดแยกนักโทษ และการจัดทำสมุดทะเบียนผู้ต้องขัง ตามกฏหมายไทยและแนวทางปฏิบัติ จึงอยู่ในเกณฑ์ตามมาตรฐาน ขั้นต่ำๆ เช่นเดียวกับกฏหมายบังคับไทยและในทางปฏิบัติของประเทศไทย สถาบันราชอาณาจักร เยอรมนี และประเทศอังกฤษ

4. วินัยและการลงโทษ

4.1 มาตรฐานองค์การสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง การกำหนดเรื่องวินัยและการลงโทษ ต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัดแต่ไม่เข้มงวดจนเกินความจำเป็น ต้องไม่ให้ผู้ต้องขังทำงานแทนเจ้าพนักงาน และงานที่เกี่ยวกับวินัย

4.2 ในสถาบันราชอาณาจักรเยอรมนี ผู้บัญชาการเรือนจำมีอำนาจสั่งการให้ดำเนินการทำวินัย มาตรการทำวินัยอาจละเอียดไปพร้อมกับการดำเนินคดีอาญาเกี่ยวกับการกระทำความผิด โดยที่มีชนิดของมาตรการการทำวินัย ที่สามารถทำได้คือ ทัณฑ์บน จำกัดหรือตัดเงินประจำหรือเงินใช้จ่ายไม่เกินสามเดือน จำกัดหรือรับหนังสือไม่เกิน 2 สัปดาห์ รวมตลอดทั้งวิทยุหรือโทรศัพท์ไม่เกิน 3 เดือน จำกัดหรือรับวัตถุสำหรับประกอบการงาน ในเวลาว่าง หรือการร่วมกิจกรรมไม่เกิน 3 เดือน แยกขังระหว่างการพักผ่อนไม่เกิน 4 สัปดาห์ คงงานที่มีภาระหนักหรือการทำงานไม่เกิน 4 สัปดาห์ โดยไม่ได้รับเงิน ห้ามพนักบุคคลภายนอกเรือนจำในกรณีรายแรงไม่เกิน 3 เดือน คุมขัง เป็นระยะเวลาไม่เกิน 4 สัปดาห์ มี กระบวนการพิจารณาข้อกล่าวหาต่างๆ ที่ต้องได้รับการตรวจสอบอย่างชัดแจ้ง ผู้ต้องขังมีสิทธิได้เข้าข้อกล่าวหาได้เต็มที่ และจะต้องบันทึกเป็นลายลักษณ์ อักษรในคำให้การต่างๆ ของผู้ต้องขังไว้ ในกรณีที่มีการกระทำความผิดรายแรงก่อนการตัดสินชี้ขาด ให้ผู้บัญชาการเรือนจำปรึกษากับบุคคลที่มีส่วนร่วมในการบำบัด ก่อนที่จะสั่งให้นำตัวการทำวินัยกับผู้ต้องขังที่อยู่ในการบำบัดทางการแพทย์ หรือผู้ต้องขังที่มีครรภ์ หรือผู้ที่เพิ่งคลอดบุตร จะต้องฟังคำชี้แจงของแพทย์ด้วย ผู้บัญชาการเรือนจำจะต้องแจ้งคำวินิจฉัยชี้ขาดให้ผู้ต้องขังทราบ ด้วยภาษา ก่อนที่จะมีการคุมขังเดียวจะต้องฟังความเห็นของแพทย์ ระหว่างคุมขังเดียวผู้ต้องขังต้องอยู่ในความดูแลของแพทย์ และต้องหยุดหรือระงับเมื่อสุขภาพอนามัยของผู้ต้องขังเป็นอันตราย

ในประเทศไทย อำนาจลงโทษทางวินัยอยู่กับผู้บัญชาการเรือนจำเท่านั้น กฏหมายกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ต้องขังที่กระทำการใดๆ ก็ได้แก่

ภาคทัณฑ์ งดสวัสดิการนาน 3 เดือนหรือน้อยกว่า งดเว้นการให้สวัสดิการ ห้ามการอ่านหนังสือทุกประเภทและการดูทีวี ภาพยนตร์ เป็นเวลา 3 เดือน หรือน้อยกว่า งดทำงานนาน 10 วัน หรือน้อยกว่าในกรณีที่ผู้ต้องขังได้รับอนุญาตให้ทำงานได้ หรืองดการใช้เครื่องแต่งกายหรือที่หลบบอนของตน 15 วัน หรือน้อยกว่า งดการให้ประกอบอาหารรับประทานเองนาน 15 วัน หรือน้อยกว่า งดการให้ออกกำลังกายนาน 5 วันหรือน้อยกว่า งดการได้รับการปั๊นผลตอบแทนจากการทำงานในเรือนจำ ลดอาหารนาน 7 วัน หรือน้อยกว่า โถยขังเดียวสำหรับฐานผิดวินัยนาน 2 เดือน หรือน้อยกว่า โถยขังเดียวสำหรับฐานผิดวินัยนาน 7 วัน หรือน้อยกว่า

ในประเทศไทยก็มีการลงนามในสัญญาและเอกสารต่างๆ ที่ระบุว่าจะดำเนินการตามที่ระบุไว้ แต่ในความจริงแล้วไม่ได้ดำเนินการตามที่ระบุไว้ ทำให้เกิดความไม่สงบในประเทศ

4.3 พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตามมาตรา 35 และกฎกระทรวงน้ำดื่มไทย ออกตามความในมาตรา 58 ข้อ 99-113 ให้อำนาจผู้บัญชาการเรือนจำ สามารถออกกระเบียบข้อบังคับ ได้เองและเป็นผู้วินิจฉัยโทษ เมื่อผู้ต้องขังกระทำผิดวินัยจะต้องได้รับโอกาสในการต่อสู้ขอกล่าวหาได้ถ้อย่างเต็มที่ก่อนที่จะมีการวินิจฉัยลงโทษ (ข้อ 99) เจ้าหน้าที่ดองพิจารณาความจริงอย่างถ่องแท้ เพื่อความยัติธรรม และหนังสือกรมราชทัณฑ์ต่างๆ

ผู้บัญชาการเรือนจำเป็นผู้มีอำนาจในการลงโทษผู้ต้องขังในความผิดต่างๆ ตามกฎหมาย โดยมีการแจ้งข้อกล่าวหาและตั้งกรรมการขึ้นสอบสวน กรณีผู้ต้องขังชาวต่างชาติที่มีการจัดหาล่ามให้ กฎหมายราชทัณฑ์ห้ามการลงทัณฑ์โดยการขังห้องมืด เมื่อปี และการลงทัณฑ์ที่ให้ยึดโทรศัพท์ตามข้อกำหนดมาตรฐานขึ้นต่อไป

กรณีแพทย์ที่ต้องดูแลผู้ต้องขังที่ถูกลงทัณฑ์ และตรวจเยี่ยมผู้ต้องขัง ทั้งให้คำแนะนำกับผู้บัญชาการเรือนจำ ในประเทศไทยไม่สามารถทำได้ เพราะขาดแคลนแพทย์

4.5 ผลจากการออกแบบสอบถ้าเจ้าหน้าที่ราชการทั่วไปและผู้ต้องขัง ได้ผลในทางเห็นด้วยกับกฎหมายและในทางปฏิบัติและการนำมาใช้มีประสิทธิภาพและ ความเหมาะสม

เมื่อพิเคราะห์ผลที่ได้จากการศึกษาที่กล่าวมานี้แล้ว แสดงให้เห็นว่ากฎหมายบังคับโดยของประเทศไทยในเรื่องนี้ เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำๆ

5. เครื่องพันธนาการ

5.1 มาตรฐานองค์การสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง กำหนดรูปแบบและลักษณะของการใช้เครื่องพันธนาการ ข้อห้ามการใช้เครื่องพันธนาการ เช่น กุญแจมือ โซ่ ตรวน และเดือทรมาน ต้องไม่นำมาใช้เพื่อการลงโทษ หรือนำมาใช้เพื่อการของจำนักโทษ และหลักการใช้พันธนาการอย่างอื่น

5.2 ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี เป็นอำนาจของผู้บัญชาการเรือนจำ และสามารถใช้การพันธนาการโดยวิธีอื่นได้ กรณีจำเป็นแพทย์ประจำเรือนจำต้องเข้าตรวจเยี่ยม และเท่าที่จะทำได้ต้องกระทำทุกวัน กรณีนี้ไม่ใช้กับการพันธนาการระหว่างนัดตัวนักโทษออกจากห้องขัง การนำตัวไปที่อื่นหรือการขนส่ง และจะต้องถอดเครื่องพันธนาการนั้นออกเมื่อนำนักโทษไปปรากฏตัวที่ศาล ในประเทศไทยปัจจุบัน การใช้เครื่องพันธนาการในกรณีกรงว่าผู้ต้องขังจะหลบหนี หรือใช้ความรุนแรงหรือฆ่าตัวตายหรือในกรณีที่ผู้ต้องขังออกนอกรีือนจำ เครื่องพันธนาการที่จะใช้กับผู้ต้องขังมี 4 ชนิด ได้แก่ เสื้อรัดลำตัวหรือเสื้อเกราะ ผ้าปีกปากหรือที่ครอบปาก กุญแจมือ เชือกผูกรัง การจะใช้ชนิดอื่นนอกจากนี้ต้องกำหนดโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ปกติผู้บัญชาการเรือนจำเป็นผู้มีอำนาจใช้เครื่องพันธนาการ เว้นแต่กรณีฉุกเฉินซึ่งจะต้องรายงานการใช้เครื่องพันธนาการต่อผู้บัญชาการ โดยเร็วที่สุด

5.3 ตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รูปแบบและวิธีการในการใช้เครื่องพันธนาการ ปรากฏในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 มาตรา 14 และกฎหมายระหว่างประเทศไทย ฉบับที่ 1 ข้อ 25-28 และ 135 ซึ่งเนื้อหาสาระต่างๆ สอดคล้องและเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำๆ ทุกเรือนจำยังต้องมีการติดตามผู้ต้องขังในขณะไปศาลและในขณะที่อยู่ในเรือนจำ เพราะผู้ต้องขังบางคนก่อคดีอุกฉกรรจ์ บางคนพฤติกรรมไม่น่าไว้วางใจ บางเรือนจำเก่าและมีสภาพไม่แข็งแรง การไปปรากฏตัวต่อหน้าศาลเพื่อพิจารณาคดีในประเทศไทยไม่มีการถอดเครื่องพันธนาการ แต่ในเรื่องแบบและวิธีการใช้เครื่องพันธนาการ ตลอดทั้งข้อห้ามต่างๆ เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำๆ

5.4 ผลที่ได้จากการออกแบบสอบตามในความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ พบว่า พนักงานราชทัณฑ์เห็นความจำเป็นในการใช้เครื่องพันธนาการกับนักโทษขณะออกไปนอกเรือนจำ เพื่อป้องกันการหลบหนี กฎหมายและทางปฏิบัติของเรือนจำมีเนื้อหาสาระของบทบัญญัติและแนวปฏิบัติที่เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำๆ แต่จะมีปรากฏส่วนที่ยังทำไม่ได้คือ “ควรจะต้องถอดเครื่องพันธนาการนั้นออกเมื่อนำนักโทษไปปรากฏตัวที่ศาลหรือหน่วยงานอื่นของฝ่ายบริหาร” และกรณีประเทศไทยขาดแคลนแพทย์ที่จะมาช่วยดูแลในส่วนนี้

ทุกเรือนจำยังต้องมีการติดตามผู้ต้องขังในขณะไปศาลและในขณะที่อยู่ต่อหน้าศาล ในเรือนจำในบางกรณี เพราะผู้ต้องขังบางคนก่อคดีอุกฉกรรจ์ บางคนพฤติกรรมไม่น่า

ไว้วางใจ บางเรื่องจำเก่าและมีสภาพไม่แข็งแรง การไปปรากฏตัวต่อหน้าศาลเพื่อพิจารณาคดีในประเทศไทยไม่มีการถอดเครื่องพันธนาการ แต่ในเรื่องแบบและวิธีการใช้เครื่องพันธนาการ ตลอดทั้งข้อห้ามต่างๆ เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำๆ

6. ที่พักอาศัย สุขอนามัยส่วนตัว เสื้อผ้าและที่นอน อาหาร การออกกำลังกายและกีฬา ของนักโทษ

6.1 มาตรฐานขั้นต่ำของการสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง

ที่พักอาศัย ควรเป็นห้องนอนเดียว เว้นแต่มีเหตุพิเศษ โดยทั่วไปไม่ควรให้ nonlinear สองคน ในห้องเดียวกัน กรณีห้องพักร่วม ต้องคัดสรรนักโทษที่มีความเหมาะสมที่จะมาพักร่วมกัน มีการดูแลตรวจตราตลอดเวลาอย่างคุ้มครอง มีหน้าต่างที่กว้างพอที่จะให้นักโทษได้รับแสงสว่าง สำหรับอ่านหนังสือหรือทำงาน มีอากาศที่ถ่ายเทได้ มีไฟฟ้าที่ให้แสงสว่างพอเพียง มีระดับความอบอุ่น และการถ่ายเทของอากาศ ควรจัดสุขภัณฑ์อย่างเพียงพอต่อความต้องการและความจำเป็นในสภาพที่สะอาด ถูกสุขลักษณะ จัดให้มีน้ำและอุปกรณ์ในห้องน้ำที่จำเป็นต่อการชำระล้างร่างกาย นักโทษเพื่อสุขอนามัย อย่างน้อยที่สุดควรให้นักโทษมีโอกาสได้อ่านน้ำสักคราทั้ง 1 ครั้ง ในสภาพอากาศที่เหมาะสม

เสื้อผ้าและที่นอน เรือนจำต้องจัดให้ที่เหมาะสมแก่สภาพอากาศ ชุดชั้นใน ต้องมีการเปลี่ยนซักอยู่เสมอ ไม่มีลักษณะที่เป็นการเหยียดหยามหรือทำให้ลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักโทษ ให้มีสภาพที่เหมาะสมและสะอาด

อาหาร มีสารอาหารที่เพียงพอและตามกำหนด มีคุณภาพ มีการจัดเตรียม และเก็บรักษาที่ดี จัดเตรียมน้ำดื่มที่เพียงพอต่อความต้องการของนักโทษ

การออกกำลังกาย นักโทษทุกคนต้องได้รับโอกาสในการออกกำลังกาย กลางแจ้งอย่างน้อยวันละ 1 ชั่วโมง เมื่ออากาศเอื้ออำนวย ได้รับโอกาสในการฝึกฝนการเล่นกีฬา และสันทนาการ

6.2 ในประเทศไทย ผู้ต้องขังจะได้รับการดูแลในเรื่องสุขอนามัย การรักษาพยาบาล เครื่องนุ่งห่ม ที่นอนหมอนมุ้ง รัฐจะจัดให้ ในบางกรณีอาจอนุญาตให้จัดหาเองได้ โดยใช้เงินส่วนตัวของผู้ต้องขัง ซึ่งจะมีค่าสั่งประ公示โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

มีการจัดหาอาหารและน้ำดื่มให้ผู้ต้องขัง ตามความต้องการของสุขภาพ อายุ ชนิดของงานที่ผู้ต้องขังทำ เป็นปัจจัยที่ใช้พิจารณาจัดหาให้ อาจมีการอนุญาตให้ซื้ออาหารกินเอง โดยค่าใช้จ่ายของผู้ต้องขังเอง การตัดผน หนวดเครา ความสะอาดของสถานที่ทำงาน ห้องขัง การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ

กฎหมายของสหพันธ์สาธารณรัฐเยรมนี ในเรื่องของที่พัก หลักการคือ ผู้ต้องขังต้องอยู่ในห้องของตน โดยลำพัง เว้นแต่ การอยู่ด้วยกันจะทำได้เมื่อผู้ต้องขังคนใดคนหนึ่ง

ต้องได้รับความช่วยเหลือ หรือเมื่ออาจมีอันตรายต่อชีวิตหรืออนาคตมัยของผู้ต้องขังคนหนึ่งคนใด ให้กระทำเป็นการช่วยร้าไว้ก่อนนั้น เสื้อผ้าจะต้องสวมเสื้อผ้าของเรือนจำ กรณีออกไปนอกเรือนจำ ผู้มีัญชาติการเรือนจำอาจอนุญาตให้สวมเสื้อผ้าของตนเองได้ อาหาร การประกอบอาหารและคุณภาพของอาหาร ออยู่ในการควบคุมดูแลทางการแพทย์ กับข้อปฏิบัติทางศาสนา

ในประเทศไทยและเวลเดส์ ในเรื่องห้องขังนักโทษ Secretary State จะจัดให้ผู้ต้องขังในสิ่งอำนวยความสะดวก ห้องขังที่ใช้จำคุกจะต้องได้รับรองมาตรฐานโดยผู้ตรวจสอบ ในเรื่องของ ขนาด แสงสว่าง อุณหภูมิ การหมุนเวียนและถ่ายเทของอากาศ ตามความเหมาะสม และเพียงพอต่อสุขภาพ และการอนุญาตให้ผู้ต้องขังสามารถติดต่อกับเจ้าพนักงานเรือนจำได้ทุกเวลา มีใบสำคัญกำหนดเวลาของการเข้าห้องขัง ออกจากนั้นใบสำคัญยังระบุถึงเลขห้องขัง และสิ่งที่เกี่ยวข้อง สัญลักษณ์ สถานที่ สถานะ อย่างชัดแจ้ง นักโทษมีสิทธิได้รับอาหารและน้ำดื่มอย่างเพียงพอ และถูกหลักอนามัย และมีโอกาสได้ออกกำลังกายกลางแจ้งอย่างน้อยวันละหนึ่งชั่วโมงทุกวันที่อากาศอำนวย กรณีไม่สามารถทำได้ให้ออกกำลังกายในร่มแทน

6.3 พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มาตรา 9, 10, 29, 30 ประกาศในกฎกระทรวงมหาดไทย ระเบียบกรมราชทัณฑ์ ตลอดห้องนั่งสืบเวียนต่างๆ ของกรมราชทัณฑ์ และระเบียบของเรือนจำ ซึ่งมีเนื้อหาสาระในการคุ้มครองและให้ความช่วยเหลือผู้ต้องขัง ที่พักอาศัยของนักโทษ สุขอนามัยส่วนตัว เสื้อผ้าและที่นอน อาหาร การออกกำลังกาย และกีฬา ของนักโทษ เนื้อหาของกฎหมายสอดคล้องกับแนวทางของมาตรฐานขั้นต่ำฯ

6.4 ความคิดเห็นที่ได้จากการออกแบบสอบถ้วน ในมุมมองของพนักงานราชทัณฑ์ในเรื่องนี้เห็นว่า มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการคุ้มครองความเป็นอยู่ให้กับผู้ต้องขังแล้ว กรณีของอาหารและน้ำดื่มนี่ความคิดเห็นว่า มีความสะอาด ถูกสุขอนามัย สำหรับผู้ต้องขังอย่างดีและเหมาะสมแล้วเช่นกัน ในการออกแบบการเล่นกีฬา เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่อยู่ในมาตรฐานที่เหมาะสม

ความคิดเห็นของผู้ต้องขัง ได้รับความคุ้มครองในเรื่องสภาพแวดล้อมภายในเรือนจำ และผู้ต้องขังได้รับเครื่องหลับนอนเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มอย่างเหมาะสม ในมุมมองของผู้ต้องขังมีความเห็นว่าการให้ความคุ้มครองสุขอนามัยภายในเรือนจำอยู่ในระดับที่เหมาะสม ในด้านอาหาร น้ำดื่มน้ำ สะอาดถูกหลักโภชนาการ และได้รับโอกาสในการออกกำลังกายเล่นกีฬา อย่างเหมาะสมแล้ว

ในเรื่องที่พักอาศัยประเทศไทยใช้ระบบการขังรวมโดยแต่ละห้องได้มีการแยกห้องนอนผู้ต้องขังประเภทต่างๆ ออกจากกัน เรือนจำส่วนมากสามารถจัดสภาพห้องนอนและสถานที่ทำงานผู้ต้องขัง ส่วนและที่อาบน้ำที่เพียงพอสะอาด และเหมาะสม ให้เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำฯ การรักษาความสะอาดภายในเรือนจำนี้ เรือนจำทุกแห่งพยายามดำเนินการอย่าง

ต่อเนื่องโดยมีการจัดผู้ต้องขังคู่ແລเป็นการเฉพาะ ในเรือนจำได้จัดน้ำสะอาดให้กับผู้ต้องขังได้อาบและชำระร่างกาย รวมทั้งของใช้จำเป็น เช่น ขันน้ำ ถ่าย แปรงสีฟัน ซึ่งผู้ต้องขังสามารถใช้เงินส่วนตัวหรือเงินปันผลที่ได้จากการทำงานชื้อเองได้ มีกฎระเบียบที่ผู้ต้องขังตัดพอสั้นและไม่ไว้หนวดเครา

เสื้อผ้าผู้ต้องขัง เรือนจำอนุญาตให้ผู้ต้องขังใช้เสื้อผ้าของตนเองได้ ในขณะเดียวกันก็มีการจัดเสื้อผ้าให้ผู้ต้องขังด้วย

อาหารต้องเป็นรายการอาหารที่ผ่านการตรวจแล้วจากกรมราชทัณฑ์ และมีบริการนำ้มีดมีที่สะอาดอย่างเพียงพอ

การบริหารร่างกายและการเล่นกีฬามีการกำหนดในโปรแกรมของผู้ต้องขังทุกวัน มีการแข่งขันกีฬาภายในเรือนจำและระหว่างเรือนจำ มีกีฬาให้เล่นในวันหยุด เช่น ตะกร้อ ปิงปอง พุตบลลเด็ก ๆ ฯลฯ

ในเรือนนี้ประเทศไทยไม่ต่างจากกฎหมายและแนวทางปฏิบัติในต่างประเทศ พิจารณาจากบทบัญญัติของกฎหมาย ระบุน ข้อบังคับ หนังสือเวียนฯ และผลจากการสำรวจ สรุปผลการวิเคราะห์ได้ว่า ในเรือนนี้ทั้งในทางกฎหมายและทางปฏิบัติ เป็นไปตามแนวทางของข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำฯ

7. แพทย์และบริการทางการแพทย์

7.1 มาตรฐานขั้นต่ำองค์กรสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง เรือนจำต้องมีแพทย์อย่างน้อย 1 คน มีความรู้ด้านจิตบำบัด การให้บริการควรต้องประสานกับโรงพยาบาลหรือศูนย์สาธารณสุขของชุมชน หรือประเทศรวมถึงศูนย์จิตบำบัด ให้บริการทันตกรรม โดยเจ้าหน้าที่ทันตกรรมแก่นักโทษทุกคน เรือนจำภูมิทั้งหมดจะให้มีที่พักพิเศษให้ห้องที่มีครรภ์ก่อน และหลังคลอดบุตร ต้องจัดให้ห้องให้ดีก่อนคลอดบุตรในสถานพยาบาลนอกเรือนจำ กรณีที่การคลอดเกิดขึ้นในเรือนจำต้องไม่มีบันทึกสถานที่เกิดของเด็กในสูตินัตร่ว่าเดือนนั้นเกิดในเรือนจำ

การกิจของแพทย์ ต้องรายงานต่อผู้บัญชาการเรือนจำเมื่อพบว่ามีนักโทษรายใดควรส่งตัวไปบำบัดรักษากายณอกเรือนจำ นอกจากนี้ต้องตรวจตราและเสนอความเห็นเกี่ยวกับปริมาณและคุณภาพด้านอาหารในเรือนจำ สุขลักษณะและความสะอาดของเรือนจำและนักโทษ ความสะอาด ความร้อน แสงสว่าง และการระบายอากาศภายในเรือนจำ ความเหมาะสมและความสะอาดของที่นอนและเสื้อผ้าของนักโทษ ข้อสังเกตเกี่ยวกับการศึกษาและการกีฬาในเรือนจำกรณีไม่มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโดยเฉพาะ

7.2 ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันี สุขภาพอนามัยทางกายและทางจิตใจของผู้ต้องขัง จะต้องได้รับการดูแลด้วยมาตรการที่จำเป็นในการคุ้มครองสุขภาพอนามัย โดยแพทย์ใหญ่จะเป็นผู้รับผิดชอบดูแลทางการแพทย์ อาจมอบหมายให้แพทย์รองหรือแพทย์ที่มีสัญญาจ้าง

ปฏิบัติหน้าที่แทนได้ มีการตรวจสุขภาพและการรักษาพยาบาล ผู้ต้องขังที่มีอายุ 35 ปีบริบูรณ์ต้องได้รับการตรวจป้องกันโรคทุก 2 ปีโดยเฉพาะโรคเกี่ยวกับหัวใจและความดันโลหิต โรคไต โรคเบาหวาน ผู้ต้องขังมีสิทธิร้องขอให้ตรวจป้องกันโรคมะเร็งปีละ 1 ครั้ง สำหรับผู้ต้องขังหญิงอายุครบ 40 ปี ชายอายุครบ 45 ปี

ผู้ต้องขังทุกคนมีบุตรพักอาศัยอยู่ด้วยในเรือนจำ มีสิทธิขอให้ตรวจป้องกันโรค จนบุตรมีอายุครบ 6 ปี ผู้ต้องขังที่มีอายุ 14 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี มีสิทธิร้องขอให้ตรวจเพื่อป้องกันโรคเกี่ยวกับฟัน 1 ครั้ง ในระยะเวลา 6 เดือน ตรวจอนามัยของช่องปาก สภาพของเหงือก โรคฟันผุ

ในประเทศไทยที่มีปัจจัยทางการแพทย์ที่หลากหลายและซับซ้อน ทำให้การรักษาเป็นภารกิจที่ต้องใช้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์อย่างสูง ไม่ใช่แค่การรักษาโรค แต่เป็นการดูแลชีวิตและคุณภาพชีวิตของผู้ป่วย ดังนั้น การศึกษาทางการแพทย์จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ขาดไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นในระดับบัณฑิตศึกษา หรือหลักสูตรอินเทลเลกต์ ที่เน้นการฝึกอบรมด้านทฤษฎีและการปฏิบัติจริง ตลอดจนการพัฒนาทักษะทางการแพทย์ เช่น การสื่อสารกับผู้ป่วย การตัดสินใจทางการแพทย์ การบริหารจัดการ และการวิเคราะห์ผล การศึกษาทางการแพทย์ยังช่วยให้เราเข้าใจถึงการทำงานของร่างกาย สาเหตุของโรค และวิธีการรักษาที่เหมาะสม ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อสังคมและมนุษยชาติ ดังนั้น ควรสนับสนุนและสนับสนุนการศึกษาทางการแพทย์อย่างต่อเนื่อง

ในประเทศไทยองค์กรและเวลล์ จะมีแพทย์ประจำเรือนจำเพื่อตรวจรักษาผู้ต้องขัง และมีอำนวยจะทำการทดสอบผู้ต้องขัง เพื่อพิสูจน์ว่าผู้ต้องขังเจ็บป่วยจริงหรือไม่และรักษาป่วยหรือไม่ มีการสร้างศูนย์ช่วยเหลือ Health Centres ขึ้นเพื่อให้บริการ ตลอดทั้งมีการอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสารเสพติด การประเมินผล การเสนอแนะ คำแนะนำ ผ่านการบริการภายในเรือนจำ

7.3 พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ ในมาตรการ 9,10,13 กฎหมายทรงมหาดไทย ระเบียบกรมราชทัณฑ์ คำสั่งกรมราชทัณฑ์ ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ตลอดทั้งหนังสือเวียนต่างๆ ของกรมราชทัณฑ์ เพื่อจัดการให้บริการทางแพทย์ ทั้งการควบคุมดูแลอนามัยในเรือนจำ การรักษาภายในเรือนจำ และภายนอกเรือนจำ การดูแลผู้ต้องขัง หญิงที่ตั้งครรภ์ หรือคลอดลูกในเรือนจำหรือมีเด็กติดมาด้วย ในเนื้อหาสาระของบทบัญญัติของกฎหมายคลอบคลุมเนื้อหาตามแนวทางของบทบัญญัติตามฐานข้อต่อไปนี้

7.4 ทางปฏิบัติในปัจจุบัน เรื่องจำเกือบทุกแห่งประสบปัญหาขาดแคลนแพทย์ประจำ ต้องอาศัยแพทย์จากหน่วยงานอื่น ปกติจะมาตรวจรักษา 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์ ยกเว้นกรณีป่วย หนักและมีการร้องขอ ในประเด็นเรื่องของแพทย์ ประเทศไทยไม่อาจปฏิบัติตามข้อกำหนด มาตรฐานขั้นต่ำๆ ได้ เหตุผลส่วนหนึ่งแพทย์ไม่นิยมในการปฏิบัติงานในเรื่องจำ ทางปฏิบัติ เป็นแพทย์จากกระทรวงสาธารณสุข ตามความร่วมมือของกรมราชทัณฑ์กับกระทรวงสาธารณสุข ในประเด็นการจัดแยกเรื่องจำออกเป็นส่วนๆ ประเทศไทยมีการดำเนินการแยกเรื่องจำออกเป็น

ประเภทต่างๆ และมีการสร้างเรื่องจำเปิดตามข้อกำหนด อย่างไรก็ตามเรื่องจำจำนวนมากในประเทศไทยมีขนาดใหญ่เกินกว่า 500 คน

7.5 ผลจากการออกแบบสอบถ้วนความคิดเห็นของ เจ้าพนักงานราชทัณฑ์ในการบริการทางการแพทย์ และสิทธิในการบริการทางทันตกรรม ให้คำปรึกษาทางสุขภาพจิต มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการให้บริการ ในเรื่องจำมีการปฐมนิเทศเบื้องต้นแต่เมื่อมีการเจ็บป่วยถึงขั้นรุนแรงก็มีการติดต่อประสานงานกับสถานพยาบาลใกล้เคียงในแต่ละพื้นที่

กรณีความคิดเห็นของผู้ต้องขัง ที่ได้รับการรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วยอย่างหนาสาหัสในเรื่องจำทุกแห่ง มีบริการด้านการรักษาพยาบาลไว้แล้ว กรณีเมื่อมีการเจ็บป่วยที่อาการรุนแรงก็จะมีการส่งผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลของกรมราชทัณฑ์หรือโรงพยาบาลอื่นภายนอกเรื่องจำกรณีผู้ต้องขัง ได้รับการบริการทางทันตแพทย์ ความคิดเห็นของผู้ต้องบังอยู่ในระดับที่น้อยอยู่ ผลมาจากการขาดแคลนแพทย์

เนื้อหาสาระของบทบัญญัติกฎหมายต่างๆ ของไทยมีความคลอบคลุมสาระสำคัญและแนวทางปฏิบัติของมาตรฐานขั้นต่ำฯ แต่ในทางปฏิบัติของเรื่องจำนี้ ยังดำเนินการไปไม่ถึงระดับมาตรฐานขั้นต่ำ เนื่องจากประเทศไทยขาดแคลนแพทย์

8. การศึกษาและสันทนาการ หนังสือและการติดต่อกับโลกภายนอก

8.1 มาตรฐานขั้นต่ำองค์การสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ต้องส่งเสริมการศึกษาต่อของนักโทษที่ยังสามารถศึกษาต่อได้ ให้มีการศึกษาทางศาสนาด้วย ต้องมีการจัดให้มีกิจกรรมเชิงสันทนาการและเชิงวัฒนธรรม เรื่องจำทุกแห่งต้องจัดให้มีห้องสมุดอย่างเพียงพอ ทั้งประเทศมีสาระกับหนังสืออ่านเล่น

นักโทษพึงได้รับอนุญาตให้ติดต่อกับครอบครัวของตนและเพื่อนที่เชื่อถือได้โดยทางจดหมายและการเยี่ยมตามเวลาที่เรื่องจำกำหนด กรณีนักโทษที่เป็นคนต่างด้าวพึงได้รับอนุญาตตามสมควรให้ติดต่อกับผู้แทนสถานทูตหรือกองสุลของประเทศไทยผู้นั้น

นักโทษพึงได้รับข้อมูลข่าวสารที่สำคัญทางหนังสือพิมพ์ นิตยสาร จุลสาร พิเศษของทางเรื่องจำ วิทยุ การบรรยายหรือสื่ออื่นๆ ภายใต้การอนุญาตหรือการควบคุมของเรื่องจำนี้ฯ

8.2 ในประเทศไทย มีการจัดศึกษาให้ทั้งในและนอกเรื่องจำ ผู้ที่ยังไม่สำเร็จการศึกษาภาคบังคับก็จะถูกบังคับให้เรียน จะได้รับการรับรองผลการศึกษาไม่ว่าในระดับพื้นฐานระดับสูง ในวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย ผู้สอนจะเป็นเจ้าหน้าที่และอาสาสมัครจากภายนอกเรื่องจำ มาสอนให้ กรณีในการศึกษาภายนอกเรื่องจำ มีหลักสูตรที่จัดขึ้นเพื่อบริการและสร้างสรรค์สังคม การศึกษาดูงานในโรงงานต่างๆ เป็นต้น

ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ผู้ต้องขังที่ยังไม่จบชั้นมัธยมจะต้องมีการจัดให้มีการเรียนในวิชาที่จะนำไปสู่การจบการศึกษา เรื่องจำต้องจัดให้มีหนังสือพิมพ์และวารสารให้ผู้ต้องขังในจำนวนที่สมควร แต่อาจตกอยู่ในข้อห้ามได้ ถ้าสิ่งนี้จะเป็นภัยอย่างมากต่อจุดมุ่งหมายของการบังคับโทษหรือความสงบเรียบร้อยของเรือนจำและผู้ต้องขังอาจฟังวิทยุ ชมโทรทัศน์ได้รายการต่างๆ จะต้องเลือกโดยคำนึงถึงความประ斯顿และความต้องการในการรับรู้ข่าวสารของประชาชน การศึกษาและบันเทิง การรับฟังวิทยุและดูโทรทัศน์อาจมีการสั่งห้ามชั่วคราว หรือห้ามเฉพาะตัวผู้ต้องขังคนหนึ่งคนใดก็ได้

ผู้ต้องขังต้องได้รับอนุญาตให้เยี่ยม ภายใต้การควบคุมดูแลด้วยเหตุผลของการบำบัด การสนับสนุนจะอยู่ในความควบคุมดูแลได้เฉพาะเมื่อจำเป็น การเยี่ยมของทนายในคดีอาญาจะไม่มีการควบคุม และสามารถใช้การสื่อสารทางจดหมาย โทรศัพท์และโทรเลข พัสดุ ไปรษณีย์

ในประเทศไทยและเวล迷信์การอบรมตามโปรแกรมทางการศึกษาและความประพฤติ โดยอาจารย์ห้องถัน และความร่วมมือของสถาบันการศึกษาภายนอกเรือนจำ ที่ผ่านการคัดเลือกแล้ว เรือนจำจะให้ความสำคัญกับผู้ต้องขังที่ประสงค์จะศึกษาเฉพาะด้าน หรือการฝึกซ้อม หรือเทคนิคเฉพาะด้าน ผู้ต้องขังจะได้รับสิทธิ์ที่จะพบญาติหรือบุคคลอื่นๆ ได้ตามเวลาที่กำหนด และการติดต่อทางจดหมาย ทางไปรษณีย์โดยค่าใช้จ่ายของรัฐ และได้รับการเยี่ยมจากคณะกรรมการตรวจเรือนจำ

8.3 พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือในมาตรา 27, 28 ข้อบังคับกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่ 8 เรื่อง การศึกษาและอบรมผู้ต้องขัง ข้อบังคับกรมราชทัณฑ์ (ฉบับที่ 2) เรื่อง การเข้าคุกและการหรือติดต่อกับการงานของเรือนจำและคงสุลเข้ายื่มผู้ต้องขัง ข้อ 8 มีความชัดเจนและปฏิบัติเป็นแนวทางตามเงื่อนไขของกฎหมายเหมือนกันทุกเรือนจำ

8.4 ทางปฏิบัติในปัจจุบัน กฎหมายจะช่วยกำหนดแนวทางในการศึกษา การเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ สันทานการ และการติดต่อกับโลกภายนอก ในเรื่องนี้กฎหมายได้วางกรอบและแนวปฏิบัติที่เป็นหลักประกันสิทธิอย่างหนึ่ง ที่เรือนจำต้องจัดให้กับผู้ต้องขัง เรือนจำมีการศึกษาวิชาสามัญและการสอนศาสนา กับผู้ต้องขังที่ไม่รู้หนังสือและผู้ต้องขังวัยหนุ่ม ตามหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ของกระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนี้เรือนจำที่ยังจัดกิจกรรมบันเทิงให้กับผู้ต้องขังในหลายรูปแบบ เช่น โทรทัศน์ วิดีโอ ภาพยนต์ ฟังปาฐกถา ฟังรายการเสียงตามสาย โดยผ่านเทปดับ การกีฬาฯลฯ เรือนจำหลายแห่งจัดให้มีห้องสมุดให้ผู้ต้องขัง มีบริการยืมหนังสือ ดังจะเห็นได้จากการที่มีโครงการห้องสมุดพร้อมปั้นญญา เกิดขึ้นในหลายฯ เรือนจำ สำหรับในเรื่องการติดต่อระหว่างผู้ต้องขังกับคนในครอบครัวเป็นสิ่งที่เรือนจำเปิดโอกาสโดยมีการเยี่ยม หรือโดยจดหมาย

8.5 ผลที่ได้จากการออกแบบสอบตาม เจ้าพนักงานราชทัณฑ์ เห็นว่าบทัญญูติของกฎหมาย มีการส่งเสริมการศึกษาและอบรมผู้ต้องขัง เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเยี่ยม หรือติดต่อกับบุคคลภายนอก ก็เห็นว่าในเรื่องนี้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากเข่นกัน

ความคิดเห็นของผู้ต้องขัง มีความเห็นว่าผู้ต้องขังได้รับโอกาสในการศึกษาอบรมอย่างเหมาะสม โอกาสในการได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ อย่างพอสมควร มีโอกาสในการติดต่อกับบุคคลภายนอก และได้รับโอกาสในการเยี่ยมญาติอย่างเหมาะสม

กฎหมายและแนวทางปฏิบัติของเรือนจำมีความชัดเจนและสามารถดำเนินการต่างๆ ได้ตามมาตรฐานขั้นต่ำ เช่นเดียวกับประเทศญี่ปุ่น สถาบันสาธารณรัฐเยอรมนี และประเทศอังกฤษ

9. การนับถือศาสนา

9.1 มาตรฐานขั้นต่ำองค์กรสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง กำหนดให้มีพิธีกรรมทางศาสนาที่จัดขึ้นในเรือนจำ มีหนังสือธรรมหรืออุปกรณ์พิธีกรรมของศาสนานั้นๆ จัดให้มีอนุศาสนาราย

9.2 ในประเทศญี่ปุ่น มีกฎหมายที่ส่งเสริมให้ผู้ต้องขังสามารถปฏิบัติกิจทางศาสนาได้ตามความเชื่อ ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ให้เสรีภาพในการนับถือศาสนาผู้ต้องขังมีสิทธิครอบครองหนังสือเกี่ยวกับศาสนา และอาจมีวัสดุทางศาสนาได้ตามสมควร มีสิทธิเข้าร่วมในพิธีกรรมทางศาสนาตามความเชื่อของตน ในประเทศอังกฤษและเวลส์ กฎหมายกำหนดให้มีอนุศาสนาราย ผู้รับใช้พระผู้เป็นเจ้าที่ ผู้ต้องขังเข้าเป็นสมาชิกของศาสนาได้ศาสนาหนึ่ง

9.3 พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตามข้อบังคับกรมราชทัณฑ์ฉบับที่ 8 เรื่องการศึกษาและอบรมผู้ต้องขัง ข้อที่ 5 เป็นหลักประกันสิทธิของผู้ต้องขังในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาและการอบรมทางศาสนา หนังสือกรมราชทัณฑ์ มท. 0904/ว.33 ลงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2522 เรื่องข้อแนะนำในหน้าที่อนุศาสนาราย

9.4 ทางปฏิบัติปัจจุบัน จะให้ความสำคัญกับผู้ต้องขังในการประกอบพิธีกรรมในวันพระและพิธีสำคัญในทางศาสนาที่ผู้ต้องขังนับถือไม่ว่าพุทธ คริสต์ อิสลามฯ ฯลฯ มีการจัดให้มีอนุศาสนารายซึ่งเป็นหัวใจการประจำ และเปิดโอกาสให้มีการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาด้วยส่งเสริมการศึกษาในการสอบบรรณศึกษาตามแนวการสอนปริยัติธรรมสนามหลวง ซึ่งในทุกๆ ปีมีผู้สอบได้จำนวนมาก มีการจัดอนุศาสนารายเข้าอบรมและชี้แนะแนวทางอบรมศีลธรรม ศาสนาและวัฒนธรรมแก่ผู้ต้องขัง เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานขั้นต่ำ

9.5 ผลที่ได้จากการออกแบบสอบถาม ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ เห็นว่า การปฏิบัติกิจทางศาสนา เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากในทางปฏิบัติ สำหรับความคิดเห็นของผู้ต้องขัง ผู้ต้องขังได้รับโอกาสในการประกอบกิจในทางศาสนาอย่างเหมาะสม

ตามข้อกำหนดของมาตรฐานขั้นต่ำฯ ข้อมูลทางกฎหมายของประเทศไทยปัจจุบัน สภาพัฒนาธารณรัฐเยอรมนี ประเทศไทยอังกฤษและเวลส์ และประเทศไทย พบว่ามีการสนับสนุนให้มีการปฏิบัติธรรม มีหนังสือธรรมะ และให้โอกาสในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา มีการจัดให้มีอนุศาสนาจารย์ กล่าว ได้ว่ามีมาตรฐานของกฎหมายและแนวทางปฏิบัติที่เป็นไปในทางเดียวกัน

10. การเก็บรักษาทรัพย์สินของนักโทษ

10.1 มาตรฐานขั้นต่ำองค์การสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง เงิน และของมีค่า เสื้อผ้า และทรัพย์สินต่างๆ ของนักโทษ ซึ่งตามระเบียบของเรือนจำไม่อนุญาตให้นักโทษเก็บรักษาไว้เอง อาจฝ่าให้ทางเรือนจำจัดเก็บรักษาไว้ให้ในที่ซึ่งปลอดภัย เมื่อนักโทษได้รับการปล่อยตัวจะต้องจัดส่งคืนทรัพย์สินแก่นักโทษ เว้นแต่กรณีนักโทษที่ได้รับอนุญาตให้จ่ายเงินหรือจำนวนที่หักทรัพย์สินเหล่านั้นจนหมดสิ้นไปแล้ว หรือด้วยเหตุผลความจำเป็นทางด้านสุขลักษณะทำให้ต้องมีการทำลายทรัพย์สินเหล่านั้นจนหมดสิ้นไป หรือต้องการทำลายสิ่งของเสื้อผ้า ดังกล่าวไปก่อน ในเวลาที่รับคืนสิ่งของและเงินนั้นจะต้องให้นักโทษได้ลงลายมือชื่อด้วย ในการนี้มีการนำยา rakya โรคหรือยาใดๆ ติดตัวมาด้วย ให้เจ้าหน้าที่ทำการแพทช์ของเรือนจำเป็นผู้พิจารณา ว่าจะดำเนินการอย่าง บรรดาเงินหรือทรัพย์สินที่นักโทษได้รับจากภายนอกเรือนจำ ให้ทางเรือนจำปฏิบัติเช่นเดียวกันกับที่กล่าวมาแล้ว

10.2 ในสภาพัฒนาธารณรัฐเยอรมนี สิ่งของที่ติดมาที่ผู้ต้องขังไม่อาจครอบครองได้ให้เก็บไว้ให้เข้าถึงสามารถทำได้ เงินสดให้ทําบัญชีเป็นเงินส่วนตัวของผู้ต้องขัง ผู้ต้องขังต้องมีสิทธิในทรัพย์ของเขามีความจำเป็นในระหว่างถูกบังคับโทษหรือเมื่อปล่อยตัว ถ้าผู้ต้องขังปฏิเสธที่จะนำสิ่งของติดตัวมาเนื่องจากสิ่งของเหล่านั้นไม่อาจนำเข้ามาได้ออกไปจากเรือนจำ เจ้าหน้าที่บังคับโทษมีอำนาจที่จะนำสิ่งนั้นออกจากเรือนจำโดยค่าใช้จ่ายของผู้นั้นได้ กារและสิ่งของอื่นที่เกี่ยวกับมาตรการความปลอดภัยของเรือนจำที่เจ้าหน้าที่บังคับโทษทราบอาจถูกทำลายได้

สำหรับในประเทศไทยอังกฤษและเวลส์ ทรัพย์สินที่ผู้ต้องขัง เครื่องนือ และทรัพย์สินต่างๆ ที่ผู้ต้องขังไม่มีอำนาจครอบครองจะกำหนดตามข้อบังคับเรือนจำ หรือโดยรัฐบาลออกเป็นกฎหมายต่างหาก

10.3 พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มาตรา 38, 39, 40 กฎกระทรวงมหาดไทย หนังสือกรมราชทัณฑ์ ระเบียบกรมราชทัณฑ์

10.4 ทางปฏิบัติปัจจุบัน ในกรณีถ้าผู้ต้องขังนำเงินหรือของมีค่าติดตัวมาเจ้าพนักงานเรื่องจำจะเก็บรักษาไว้ให้และทำหลักฐานการรับฝากตามระเบียบข้อบังคับ เมื่อผู้ต้องขังพ้นโทษก็ให้คืน รวมทั้งเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาระห่วงรับโทษด้วย

10.5 ผลที่ได้จากการออกแบบสอบถ่าน ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ เนื่องจากทั้งนักโทษและเจ้าหน้าที่ต้องการมีทรัพย์สินและการจัดการกับทรัพย์สินผู้ต้องขัง ไว้อยู่ในระดับที่ดี สามารถบริหารจัดการในเรื่องทรัพย์สินต่างๆ ได้ตามกฎหมาย

บทบัญญัติของกฎหมายไทย ได้กำหนดการเก็บรักษาทรัพย์สินและเงินของนักโทษไว้อย่างเหมาะสม และปฏิบัติกันมาเป็นเวลานานแล้ว รวมตลอดทั้งกรณีที่ทรัพย์สินบางอย่างอาจต้องทำการชำรุด แนวทางที่ปรากฏเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำฯ

11. การทำงานของนักโทษในเรือนจำ

11.1 มาตรฐานขั้นต่ำองค์การสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง งานการมีลักษณะเหมือนกับงานนักเรียนจำพลประโภชน์ที่นักโทษจะพึงได้รับไม่ให้น้อยกว่าการที่เรือนจำจะแสวงหาผลกำไรจากโรงงานอุตสาหกรรมในเรือนจำนั้น

อุตสาหกรรมและกิจกรรมควรอยู่ภายใต้การจัดการโดยตรงของเรือนจำโดยมิใช่การให้บริษัทเอกชนมาจัดการแสวงหากำไร ในกรณีของงานที่ให้นักโทษทำในสถานที่อื่น จะต้องอยู่ในการควบคุมดูแลของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ด้วย และจะต้องจ่ายค่าจ้างเดือนจำนวนตามอัตราค่าจ้างปกติ แก่นักโทษที่ทำงานราชการ

ทางเรือนจำมีหน้าที่จะต้องจัดมาตรการรักษาความปลอดภัยและสุขภาพให้แก่นักโทษที่ทำงาน มีกฎข้อบังคับว่าด้วยการจ่ายค่าสินไหมทดแทนให้แก่นักโทษ ในฐานะคนงานในเรือนจำ กรณีที่เกิดการบาดเจ็บหรือเจ็บป่วยด้วยเหตุที่เกิดจากการทำงานในเรือนจำ

จำนวนชั่วโมงสูงสุดของการทำงานรายวันและรายสัปดาห์ของนักโทษ จะต้องมีการกำหนดไว้ในกฎหมาย หรือกฎข้อบังคับของหน่วยงานราชทัณฑ์ โดยจะต้องให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์และธรรมเนียมปฏิบัติ ในเรื่องเดียวกันนี้ที่มีสำหรับคนงานประเภทที่ทำงาน โดยไม่รับค่าจ้างนั้น จะต้องกำหนดให้มีวันหยุดอย่างน้อยสักวันละหนึ่งวัน กับจะต้องมีการกำหนดจำนวนชั่วโมงที่แน่นอน เพื่อให้เป็นเวลาที่เพียงพอต่อการศึกษาอบรมของนักโทษ หรือกิจกรรมอื่นซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการบำบัดแก้ไขนักโทษนั้น และจะต้องมีระบบการจ่ายค่าตอบแทนที่เป็นธรรมให้แก่นักโทษ อย่างน้อยที่สุดนักโทษพึงได้รับอนุญาตให้ใช้จ่ายเงินบางส่วนของค่าจ้างที่ได้รับเพื่อซื้อของใช้ส่วนตัวที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเงินรายได้เข้าบังส่วนไปให้แก่ครอบครัวของตนเอง เรือนจำพึงมีระบบการเก็บรักษาเงินรายได้ส่วนที่เหลือของนักโทษผู้นั้น เป็นเงินออมไว้ให้และส่งคืนแก่นักโทษผู้นั้นในเวลาที่พ้นโทษ

11.2 ในประเทศไทยปัจจุบัน มีระบบอุดสาหกรรมเรือนจำ การฝึกวิชาชีพ และการทำงาน จุดเด่นอีกประการหนึ่งของงานราชทัณฑ์ปัจจุบันคือการจัดอุดสาหกรรมในเรือนจำและการอบรมและฝึกอาชีพให้กับผู้ต้องขังวัยหนุ่ม ซึ่งกฎหมายจะบัญญัติเป็นแนวทางไว้โดยแสดงในคำพิพากษาของศาลให้ด้องทำงานด้วยหรือไม่ ซึ่งมักเป็นผู้ต้องขังส่วนใหญ่การทำงานหนักจะช่วยทำให้ผู้ต้องขังมีจิตใจที่รักภาระเบื้องหน้า ได้รับความรู้และประสบการณ์ ซึ่งผู้ต้องขังจะได้รับประกาศนียบัตรด้วย หรือใบอนุญาตในการประกอบอาชีพต่อไปด้วย ผู้ต้องขังทำงานสัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 8 ชั่วโมง หรือ 40 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ มีวันหยุด 2 วัน กำไรที่ได้จากการทำงานเป็นของรัฐ ผู้ต้องขังจะได้เป็นเงินรางวัลตอบแทน ไม่มีค่าจ้าง

กฎหมายของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันนี ผู้ต้องขังมีสิทธิเลือกทำงานฝึกวิชาชีพ หรืออบรมอาชีพเพิ่มเติมนอกเรือนจำได้อย่างอิสระ ถ้าสิ่งดังกล่าวอยู่ในแผนการบังคับไทยที่ตอบสนองตามจุดมุ่งหมาย หรือยึดเป็นอาชีพภายหลังการปล่อยตัวในรับรองการจบการศึกษา หรือการศึกษาเพิ่มเติมจะต้องไม่ประยุกษาความว่าเป็นความสำเร็จในระหว่างการคุมขัง ผู้ต้องขังที่ทำงานมีสิทธิจะได้รับค่าตอบแทนการทำงานนั้นตามกฎหมาย ค่าตอบแทนในการทำงานให้คิดตามผลงานและลักษณะของงาน กรณีผลงานดีกว่ามาตรฐานอาจถูกคัดร้อยละ 75

ในประเทศไทยและเวลเดีย จัดการงานในเรือนจำเป็นวิธีการช่วยเหลือเบื้องต้นในการส่งเสริมผู้ต้องขัง ในการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงพฤตินิสัยเพื่อการกลับคืนสู่สังคมปกติต่อไป สำหรับผู้ต้องขังที่ไม่สามารถทำงานได้จะถูกนำไปฝึกอาชีพ ส่วนไปช่วยงานในสถานพยาบาล หรือโอนเข้าไปยังเรือนจำอื่น หรือเข้าอบรมตามโปรแกรมทางการศึกษา ความประพฤติ โดยอาจารย์ท่องถิ่นและความร่วมมือของสถาบันการศึกษาภายนอกเรือนจำที่ผ่านการคัดเลือกแล้ว

11.3 พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือในมาตรา 22, 23 กฎหมายแห่งประเทศไทย ข้อบังคับกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่ 2/2516 เรื่อง การคัดเลือกนักโทษเดือดขาดจ่ายออกทำงานภายนอกเรือนจำหรือทัณฑสถาน ข้อบังคับกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่ 18/2484 เรื่องการรับจ่ายและการควบคุมผู้ต้องขังออกทำงานนอกเรือนจำ กฎหมายแห่งประเทศไทย ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2523) ระเบียบกรมราชทัณฑ์ ว่าด้วยการส่งนักโทษเดือดขาดออกไปทำงานสาธารณะนอกเรือนจำ พ.ศ. 2523 หนังสือกรมราชทัณฑ์ เกี่ยวกับเกณฑ์การจ่ายผู้ต้องขังและผู้คุุน ที่ 471/2493 ลงวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2493, ที่มท.0907/ว.48 ลงวันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2512, ที่มท.0907/ว.105 ลงวันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2513-พ.ร.บ. 2479

11.4 ในทางปฏิบัติปัจจุบัน ในการจัดทำงานให้ผู้ต้องขังเป็นหลักการที่เรือนจำจะต้องดำเนินการและในประเทศไทยสามารถปฏิบัติได้ แต่ในบางเรื่องบางประเด็นเรือนจำมีข้อจำกัดที่ไม่สามารถดำเนินการได้ เช่น การขาดแคลนแพทย์ที่จะวนิจฉัยในการให้งานประเภทใด

แก่นักโทษทำ หรือประเด็นที่ให้ผู้ต้องขังเลือกงานที่ตนประสงค์จะทำได้ ในทางปฏิบัติการจัดงานให้ผู้ต้องขังทำด้วยคำนึงถึงด้านทุนด้วย

ในเรื่องผลประโยชน์เรื่องจำนำงแห่งเน้นให้ผู้ต้องขังทำงานและคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้ต้องขัง บางเรื่องจำเน้นเรื่องการควบคุมและผลกำไรมากกว่าการฝึกวิชาชีพให้ติดตัวผู้ต้องขัง ในงานอุดสาหกรรมและงานกสิกรรมเรื่องจำจะดำเนินการเองบางส่วน บางส่วนก็เป็นงานรับจ้างเอกชน โดยทำงานภายในการควบคุมของเจ้าหน้าที่เรื่องจำ สำหรับค่าจ้างของผู้ต้องขังถูกกว่าบุคคลภายนอก ในเรื่องนี้จึงปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานขึ้นค่าฯ ได้เพียงบางส่วน

ในประเด็นเรื่องสวัสดิการทำงาน เรื่องจำได้จัดสวัสดิการคุ้มครองแรงงาน เพื่อช่วยให้มีการตั้งใจทำงาน เช่น การรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย มีค่าทำงานวันให้ผู้ต้องขังที่ทำงานจะได้รับอาหารพิเศษ 3 มื้อ ซึ่งต่างจากคนที่มิได้ทำงานที่ได้รับ 2 มื้อ และข้าวต้มอีก 1 มื้อ ในเรื่องนี้สามารถปฏิบัติได้ตามมาตรฐานขึ้นค่าฯ

วันหนึ่งทำงานไม่เกิน 8 ชั่วโมง หยุดสักพักหลัง 1 วัน และวันสำคัญดังๆ แต่เรื่องจำส่วนใหญ่ให้หยุดทำงาน 2 วัน คือวันเสาร์และอาทิตย์ ถ้างานที่ทำมีผลกำไรผู้ต้องขังจะได้รับส่วนแบ่งไม่เกินร้อยละ 50 ของผลกำไรในปัจจุบันผู้ต้องขังที่ทำงานมีรายได้เกือบทุกคน เรื่องจำใช้ระบบผลิตสินค้าเพื่อนำผลกำไรมาแบ่งผู้ต้องขังและพัฒนางานฝึกวิชาชีพ

11.5 ผลจากการออกแบบสอนความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ เห็นด้วยกับบทบัญญัติที่เปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังสามารถทำงานได้ ทั้งภายในและนอกเรื่องจำและเงินรางวัลจากการทำงานที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพในการใช้กฎหมาย

ความคิดเห็นของผู้ต้องขัง ผู้ต้องขังได้รับโอกาสในการทำงานอย่างเหมาะสม ได้รายได้จากการทำงานอย่างเหมาะสมผู้ต้องขังเห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 51 ในความคิดเห็นของผู้ต้องขังเห็นว่าได้รับรายได้จากการทำงานในระดับปานกลาง ซึ่งในส่วนนี้ เป็นประเด็นที่ควรต้องมีการทบทวนดูทึ้งในทางนโยบายของรัฐ และในทางบทบัญญัติของกฎหมาย เพื่อให้สามารถกำหนดจุดที่เหมาะสมหรืออดีกัน

ในระหว่างถูกจำคุกผู้ต้องขังอาจต้องทำงาน ในทางวิชาการเห็นว่าการทำางของผู้ต้องขังทำให้ผู้ต้องขังมีทักษะวิชาชีพเพิ่มขึ้น มีรายได้และไม่คิดฟุ้งซ่าน การทำงานเป็นการเรียนรู้อย่างหนึ่ง ยังมีผลต่อการดำรงชีวิตในอนาคตทางหลังการพ้นโทษ และเป็นผลในด้านการควบคุมด้วย ในนโยบายและบทบัญญัติของกฎหมายในต่างประเทศ เช่น ญี่ปุ่น สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี หรือแม้แต่ในประเทศไทยเรา ก็บัญญัติถึงการให้ผู้ต้องขังทำงาน

12. การแจ้งข่าวการตาย ความเจ็บป่วยหรือการย้ายไปจำคุกที่เรือนจำอื่นเป็นต้น

12.1 มาตรฐานขั้นต่ำองค์การสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง กรณีที่นักโทษตายหรือเจ็บป่วยหนักหรือได้รับอันตรายสาหัสหรือถูกข่มขู่ไปยังสถานที่อื่น เพื่อบำบัดรักษาทางจิต ผู้บัญชาการเรือนจำจะต้องแจ้งเรื่องดังกล่าวให้คุ้มครองของนักโทษผู้นั้นหากมีหรือญาติสนิทที่สุดของนักโทษผู้นั้น หรือบุคคลที่นักโทษผู้นั้นเคยระบุไว้ว่าเป็นคนที่ตนไว้วางใจได้ทราบ

- นักโทษพึงได้รับการแจ้งข่าวกรณีญาติสนิทถึงแก่ความตายหรือเจ็บป่วยหนักอยู่ในภาวะที่เสี่ยงต่อการเสียชีวิต นักโทษพึงได้รับอนุญาตตามควรแก่พุทธิกรณีได้ไปเยี่ยมไข้คุ้ใจญาติสนิทของตนโดยลำพังหรือภายใต้การติดตามควบคุมของเจ้าหน้าที่

- นักโทษทุกคนมีสิทธิที่จะแจ้งข่าวให้แก่ ครอบครัวของตนได้ทราบถึงการที่ตนถูกจำคุกหรือการที่ตนถูกข่มขู่ไปจำคุกที่เรือนจำอื่น

การขนย้ายนักโทษ กรณีจะมีการขนย้ายนักโทษคนใดมาจากหรือไปยังเรือนจำอื่นเพียงปีกปีด่าว่าต่อสาธารณชนเกี่ยวกับการขนย้ายนักโทษ ต้องมีมาตรการคุ้มครองป้องกันนักโทษให้ปลอดภัยจากการดูหมิ่นดูแคลน การสอดรู้ และการประจานไม่ว่าในรูปแบบใดจากบุคคลอื่นหรือสาธารณะ พาหนะที่ใช้ในการขนย้ายต้องไม่อันทึบจนทำให้ได้รับความทรมานทางร่างกายจนเกินควร สำหรับค่าใช้จ่ายต่างๆ เป็นภาระของหน่วยงานราชทัณฑ์

12.2 กฎหมายของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันนี มีบทบัญญัติกำหนดให้มีการบอกกล่าวเมื่อป่วย เสียชีวิต กรณีผู้ต้องขังป่วยหนัก จะต้องแจ้งให้ญาติ บุคคลที่ผู้ต้องขังให้ความเชื่อถือ หรือผู้แทนตามกฎหมายทราบโดยไม่ชักช้า วิธีเดียวกันนี้ให้ใช้กับกรณีเสียชีวิตด้วย

ผู้ต้องขังอาจถูกข่มขู่ที่คุณขังไปเรือนจำอื่น เพื่อการบำบัดหรือเตรียมการกลับเข้าสู่สังคมหรือจำเป็นต้องกระทำการนี้จากเหตุผลของการจัดตั้งคุกนักโทษหรือเหตุผลอื่นๆ ที่สำคัญ ผู้ต้องขังอาจถูกข่มขู่ไปอยู่สถานบำบัดทางสังคมและใช้เครื่องมือบำบัดพิเศษและการช่วยเหลือซึ่งจะให้ผลดีในการกลับเข้าสู่สังคม ด้วยความยินยอมของผู้ต้องขัง และความยินยอมจากหัวหน้าสถานบำบัดทางสังคม และอาจต้องข้ายกกลั่นมาที่เดิม ถ้าจุดมุ่งหมายของการบำบัดไม่บรรลุผลเนื่องจากสาเหตุของตัวผู้ต้องขังเอง

12.3 พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มาตรา 33 กรณีผู้ต้องขังตายเรือนจำจะแจ้งให้ญาติทราบเสมอ แต่กรณีผู้ต้องขังป่วยเรือนจำจะไม่แจ้งผู้ต้องขังต้องแจ้งเอง แต่ทางเรือนจำจะทำการรักษาให้ สำหรับการแจ้งข่าวการตาย หรืออาการป่วยหนักของญาติผู้ต้องขัง เป็นเรื่องของญาติผู้ต้องขังต้องแจ้งเอง การอนุญาตให้ผู้ต้องขังลาไปเยี่ยมญาติที่ป่วยหรือตาย จะพิจารณาจากประเภทผู้ต้องขังและระเบียบว่าด้วยการลา

12.4 ทางปฏิบัติปัจจุบันกรณีการย้ายเรือนจำของผู้ต้องขังจะไม่มีการแจ้งให้ญาติผู้ต้องขังทราบ ผู้ต้องขังต้องติดต่อกับญาติดitonเอง สำหรับวิธีการขนย้ายนักโทษบางเรือนจำสามารถทำได้ แต่บางเรือนจำต้องอยู่ในที่ชุมชนไม่สามารถทำได้ ยานพาหนะที่ใช้ของบางเรือนจำปิดมิดชิน บางเรือนจำโปรดงสามารถมองเห็นได้ ทางราชการเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการย้ายผู้ต้องขัง

12.5 ผลจากการออกแบบสถาปัตย์ ในความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ เห็นว่าบทบัญญัติของกฎหมายและในทางปฏิบัติ มีสัมฤทธิผลที่ดี สามารถดำเนินการได้เป็นปกติ ในการแจ้งข่าวการตายของผู้ต้องขัง

กฎหมายไทยและแนวทางปฏิบัติแจ้งเฉพาะกรณีการตาย ไม่มีการแจ้งกรณี เจ็บป่วยหรือย้ายเรือนจำ ตามกฎหมายไทยและแนวทางปฏิบัติของเรือนจำจึงทำได้แต่เพียงส่วนเดียว

13. เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์

13.1 มาตรฐานขั้นต่ำองค์กรสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ใน การคัดเลือกผู้ที่จะมาเป็นเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ต้องคัดเลือกผู้ที่จะมาเป็นเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในทุก ระดับ โดยคำนึงถึงความซื่อสัตย์สุจริตความเป็นผู้มีมนุษยธรรม และความเหมาะสมสมกับงาน ราชทัณฑ์ ต้องปลูกฝังจิตสำนึกของเจ้าหน้าที่ ตลอดทั้งทศนคติของสาธารณชนว่า งานราชทัณฑ์ เป็นบริการทางสังคมที่มีความสำคัญมาก โดยอาจใช้ทุกวิธีการที่เหมาะสมในการเผยแพร่ความรู้ต่อ สาธารณชน

การกิจผู้ที่เป็นเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ มาตรฐานขั้นต่ำองค์กรสหประชาชาติ ว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ระบุไว้ว่า เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ต้องมีมาตรฐานสติปัญญาและการศึกษา อบรมที่เพียงพอต้องได้รับการฝึกอบรมในหลักสูตร ทั้งในเรื่องหน้าที่ทั่วไปและหน้าที่เฉพาะ และ จะต้องผ่านการทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ในระหว่างที่อยู่ในวิชาชีพของงานราชทัณฑ์ เจ้าหน้าที่พึงฝึกฝนและเพิ่มพูนความรู้และความสามารถในวิชาชีพ โดยเข้ารับการฝึกอบรมอย่าง ต่อเนื่องตามที่หน่วยงานราชทัณฑ์ได้จัดขึ้น พึงคำนึงและปฏิบัติหน้าที่ในทางที่จะเป็นการชุ่งใจ ให้นักโทษได้เห็นแบบอย่างความประพฤติที่ดีและเกิดความเชื่อถืออยู่เสมอ

บุคลากรของงานราชทัณฑ์นั้นมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น มี นักจิตบำบัด นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ครุและนักฝึกอาชีพรวมอยู่ด้วยเป็นจำนวนมากพอ เท่าที่จะเป็นไปได้ การปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์ ครุและนักฝึกอาชีพดังกล่าวควรมี หลักประกันให้เป็นงานที่มั่นคง แต่ก็ไม่ห้ามกรณีที่จะมีการว่าจ้างผู้ที่ทำงานเพียงบางเวลาหรือ อาสาสมัครช่วยงาน

ผู้บัญชาการเรือนจำ ต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมสมกับตำแหน่งหน้าที่ ทั้งในด้านบุคลิกภาพ ทักษะการบริหาร และเป็นผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมและประสบการณ์พอสมควร

พึงเป็นผู้ที่อุทิศตนให้กับงานในหน้าที่อย่างเต็มเวลา และไม่ควรได้รับแต่งตั้งไปในลักษณะที่ให้ปฏิบัติหน้าที่แบบไม่เต็มเวลา พึงพากออาศัยอยู่ในบ้านพักของเรือนจำนั้นหรือในสถานที่ที่ใกล้พ่อจะทำให้สามารถมาเยี่ยมเรือนจำได้ในทันที กรณีที่เรือนจำสองแห่งอยู่ไกลtoo far ให้อำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลของผู้บัญชาการคนเดียว พึงไปตรวจเยี่ยมแต่ละแห่งอย่างสม่ำเสมอ ผู้บัญชาการเรือนจำ รองผู้บัญชาการเรือนจำและเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ส่วนใหญ่ในเรือนจำ ควรเป็นผู้ที่สามารถพูดภาษาที่นักโทษส่วนใหญ่ของเรือนจำนั้นเข้าใจหรือใช้เป็นภาษาพูดเมื่อ มีความจำเป็นก็จะต้องจัดให้มีล่าม

13.2 ในประเทศไทยปัจจุบัน มีระบบการจัดการเกี่ยวกับบุคลากรในงานราชทัณฑ์เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่บรรจุใหม่ จะต้องผ่านการคัดเลือกจากหน่วยงานบริหารงานบุคคลของรัฐ (NPA) และจะต้องผ่านการคัดเลือกจากหน่วยงานของทางราชทัณฑ์ด้วย และในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ จะมีการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะ ในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ โดยหลักสูตรแรกรับ (Primary Course) จำนวน 220 วัน และหลักสูตรเฉพาะด้านอีกกว่า 100 หลักสูตร เป็นประจำทุกปี จัดให้มีการสอนแบ่งขั้นเพื่อเข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรที่สูงขึ้น

ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี การควบคุมดูแลเรือนจำทั้งหลายเป็นอำนาจหน้าที่ของฝ่ายยุติธรรมครั้ง อำนาจหน้าที่ดังกล่าวอาจโอนไปให้สำนักงานบังคับ執行 ได้ การควบคุมดูแลงานที่ทำตลอดจนการทำงานเพื่อสังคม การฝึกอบรมต่อเนื่อง การดูแลสุขภาพ อนามัย และการบำบัดอื่นๆ ที่เป็นวิชาการ จะต้องกระทำด้วยผู้ทรงคุณวุฒิของตนเอง ในกรณีที่ เจ้าหน้าที่ควบคุมดูแลไม่มีผู้ทรงคุณวุฒิ จักต้องจัดให้มีการแนะนำทางวิชาการ เรือนจำแต่ละแห่ง ต้องจัดให้มีจำนวนผู้ทำงานที่เหมาะสม ซึ่งมีกลุ่มอาชีพต่างๆ เป็นต้นว่า กลุ่มทัวไป กลุ่มนักธุรกิจ และ กลุ่มโรงงาน ตลอดจนกลุ่มจิตวิทยา กลุ่มแพทย์ กลุ่มครุ นักจิตวิทยาและนักสังคมสงเคราะห์

ผู้ทำงานการบังคับழอยต้องทำงานร่วมกัน และปฏิบัติตัวยกันให้การกิจกรรมบังคับழอยประสบความสำเร็จ เจ้าหน้าที่และหน่วยงานในการดูแลการปล่อยตัวกีดี การช่วยเหลือดูแลไม่ให้หลบหนีกีดี หน่วยงานควบคุมดูแลกีดี หน่วยทำงานกีดี ผู้มีอำนาจในด้านการประกันสังคมและการช่วยเหลือทางสังคมกีดี หน่วยงานช่วยเหลืออื่นๆ กีดี และสมาคมการกุศลกีดี ต้องทำงานร่วมกัน

ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันนี กฎหมายได้กำหนดให้แต่งตั้งผู้บัญชาการเรือนจำแต่ละเรือนจำเป็นผู้แทนเรือนจำในการภายนอกเป็นผู้รับผิดชอบการบังคับ執行 โทษทั้งหมด เว้นแต่จะมีการมอบหมายให้เรื่องใดเรื่องหนึ่งให้อัญญานความรับผิดชอบของเจ้าพนักงานบังคับโทษทั้งหมด

ในประเทศไทยและเวลส์ กฎหมายกำหนดให้ทุกเรือนจำต้องมีเจ้าพนักงานของรัฐ ตลอดทั้งมีอนุศาสนาราชย์ เจ้าพนักงานทางการแพทย์และเจ้าหน้าที่ดำเนินการอื่นๆ ที่จำเป็น เรือนจำที่รับผู้ต้องขังหญิงจำต้องมีจำนวนเจ้าหน้าที่ผู้หญิงอย่างเพียงพอ เรือนจำที่มี

ความเห็นของ Secretary of Stat ที่เป็นเรือนจำขนาดใหญ่ ให้ต้องมีตัวแทนของรัฐ หรือผู้ช่วย อนุศาสนายาธร์ หรือทั้ง 2 อย่างเพิ่ม อนุศาสนายาธร์และผู้ช่วยอนุศาสนายาธร์ หมอสอนศาสนา และเจ้าหน้าที่ทำการแพทย์ ต้องมีคุณสมบัติเหมาะสมตามที่รัฐกำหนดไว้และได้ขึ้นทะเบียนไว้ แล้วภายใต้ Medical Acts.

เจ้าพนักงานเรือนจำเป็นบุคคลที่ได้รับมอบหมาย โดยทั่วไปมีหน้าที่ ควบคุมผู้ต้องขังและทำความตกลงต่างๆ และสิ่งอื่นๆ ที่จำเป็นในการดำเนินการต่างๆ ภายใน เรือนจำ ในการดำเนินชีวิตภายในเรือนจำของผู้ต้องขังและมีหน้าที่ดูแลภารกิจต่างๆ ของเรือนจำ ทั้งหมด และตรวจสอบสิ่งก่อสร้างของรัฐ การปฏิบัติต่างๆ ของเจ้าพนักงานในการแก้ไขเยียวยา ปรับพฤตินิสัยและการปฏิบัติตัวของผู้ต้องขัง อำนวยในการควบคุมตัวบุคคลที่เป็นนักโทษ รวมทั้ง หน้าที่เกี่ยวกับงานการบริหารเรือนจำที่สำคัญ ตลอดทั้งในเรื่องความปลอดภัย ตามบทบัญญัติของ กฎหมาย Prison Act 1952. และข้อบังคับที่จำเป็น Prison Rules 1964 ตามกฎหมายที่ออกใช้บังคับ ของรัฐสภา

13.3 พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ ใน มาตรา 13 กฎกระทรวงมหาดไทย คำสั่งกรมราชทัณฑ์ ที่ 328/2541 เรื่อง ให้ข้าราชการปฏิบัติ หน้าที่ตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 ระเบียบกรมราชทัณฑ์ (ฉบับที่ 4) เรื่อง การ ตั้งผู้คุมพิเศษ ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการปฏิบัติงานอนามัยเรือนจำ พ.ศ.2544 กรณี ตำแหน่งผู้บัญชาการเรือนจำมาตรา 13 คำสั่งกรมราชทัณฑ์ ที่ 328/2541 เรื่อง ให้ข้าราชการปฏิบัติ หน้าที่ตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 ระเบียบกรมราชทัณฑ์ (ฉบับที่ 4) เรื่อง การ ตั้งผู้คุมพิเศษ ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการปฏิบัติงานอนามัยเรือนจำ พ.ศ. 2544 กฎกระทรวงมหาดไทย

13.4 ทางปฏิบัติปัจจุบันผู้ที่จะมาทำงานในตำแหน่งนี้ต้องผ่านการคัดเลือกจาก สำนักงาน ก.พ. ซึ่งเป็นผู้กำหนดมาตรฐานในการคัดเลือกและกลั่นกรองมาเป็นอย่างดี และเมื่อผ่าน เกณฑ์เข้ามาเป็นเจ้าพนักงานแล้ว เจ้าพนักงานเรือนจำจะถูกบรรจุเป็นข้าราชการประจำ กรม ราชทัณฑ์ที่ได้ให้การอบรมเป็นหลักสูตรต่อเนื่องแก่บุคลากรมาโดยตลอด

เจ้าพนักงานเรือนจำต้องปฏิบัติหน้าที่เป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ต้องขัง ให้ เป็นที่เคารพนับถือของผู้ต้องขัง อย่างไรก็ตามเรื่องนี้เป็นของ การปฏิบัติคนของแต่ละบุคคลคง ไม่สามารถปฏิบัติคนให้เป็นที่รักการพำนักระหว่าง น่าจะเกิดได้บางส่วนเท่านั้น

จากสติบุคลากรในงานราชทัณฑ์¹ พบว่าขาดแคลนจิตแพทย์นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์และครูฝึกอาชีพ แต่วิชาชีพเหล่านี้ถ้าได้รับบรรจุเป็นเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ ก็จะอยู่ในฐานะเป็นข้าราชการประจำ ซึ่งมีความ

ตำแหน่งผู้บัญชาการเรือนจำ ต้องผ่านการคัดเลือกของหลายประการ เช่น เคยผ่านการฝึกอบรมในหลักสูตรผู้บัญชาการเรือนจำมาแล้ว เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานในเรือนจำนาน เป็นข้าราชการที่มีบ้านพักอยู่ในบริเวณเรือนจำ และไม่มีการแต่งตั้งผู้บัญชาการเรือนจำให้รับผิดชอบดังแต่ 2 เรือนจำขึ้นไป ในเรื่องนี้จึงเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำๆ ทุกประการ

ในเรื่องการใช้ภาษาเนื่องจากผู้บัญชาการเรือนจำ และเจ้าพนักงานเรือนจำ ส่วนใหญ่ใช้ภาษาที่ผู้ต้องขังส่วนใหญ่พูดหรือสามารถเข้าใจได้ กรณีผู้ต้องขังชาวต่างชาติหรือพื้นเมืองจริงๆ จะมีลักษณะซึ่งอาจเป็นผู้ต้องขังหรือเจ้าหน้าที่ช่วยแปล ในเรื่องนี้จึงเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำๆ เช่นกัน

13.5 ผลที่ได้จากแบบสอบถาม ตามความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์นั้น เห็นว่าผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความสามารถเชิงวิชาชีพ ที่เหมาะสมกับงานราชทัณฑ์ และความประพฤติและการปฏิบัติตามของพนักงานราชทัณฑ์มีผลต่อความเชื่อถือของผู้ที่ถูกบังคับโทษ และเป็นสิ่งที่ชูโรงให้นักโทษประพฤติดี บุคลากรของงานราชทัณฑ์รวมมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น จิตบำบัด สังคมสงเคราะห์ ครุ เป็นต้น การศึกษาอบรมเพิ่มในทางทฤษฎีและปฏิบัติ งานราชทัณฑ์นั้น ได้มีการให้การศึกษาอบรมเพิ่มเติมกับผู้ปฏิบัติงานมาก

ในเรื่องอัตราเงินเดือนที่ได้รับ ฝ่ายที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยมีอัตราที่ไม่ต่างกันมาก กลุ่มผู้ตอบที่ไม่เห็นด้วยมีส่วนต่างเพียง 7 เปอร์เซ็นต์ แต่ในทางปฏิบัติตามความเป็นจริงเมื่อเปรียบเทียบลักษณะงาน ความยากง่าย ความเสี่ยงภัย ก็ยังจัดว่าไม่ยอมมาก และถ้าเปรียบเทียบกับเงินเดือนของบุคลากรหน่วยอื่นๆ ในกระบวนการยุติธรรม จะพบว่ามีอัตราที่น้อยที่สุด สำหรับเงินพิเศษ เช่น เงินค่าเสี่ยงภัย เห็นด้วยกับอัตราที่ได้รับ

เวลาทำงานในเรือนจำ ความคิดเห็นของผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 69 แสดงให้เห็นว่าการกำหนดเวลาที่ทำงานอยู่ในเรือนจำอาจจะดีแล้ว แต่ยังไม่น่าจะดีที่สุด เพราะถ้าเหมาะสมสมดีแล้วจำนวนร้อยละน่าจะมากกว่านี้ การที่วิเคราะห์ผลเช่นนี้ เพราะเวลาที่ทำงานในเรือนจำเป็นเรื่องสำคัญ และมีผลกระทบกับพนักงานราชทัณฑ์มากในเรื่องของความเครียดของงานครอบครัว ฯลฯ ประเด็นสวัสดิการต่างๆ ผู้ตอบที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 68 ผลที่ได้ในเรื่องนี้ เช่นเดียวกับข้อก่อนหน้านี้ เพราะถ้าเหมาะสมสมดีแล้วจำนวนร้อยละน่าจะมากกว่านี้

¹ บทที่ 3.

กฎหมายและแนวปฏิบัติได้มีกระบวนการคัดเลือกเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ ในตำแหน่งต่างๆ อายุยังเป็นระบบ และมีมาตรฐานการคัดเลือก การอบรมเพิ่มพูนความรู้เป็นระยะๆ ไม่ว่าในประเทศญี่ปุ่น และประเทศไทยอังกฤษและเวลส์ รวมทั้งในประเทศไทยมีความชัดเจน จัดได้ว่า เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำ

เรื่องของผู้ปฏิบัติงานที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ตามข้อบัญญัติของ มาตรฐานขั้นต่ำ ต้องการให้มีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น นักจิตบำบัด นักจิตวิทยา นักสังคม สงเคราะห์ ครู วิทยากรฝึกอาชีพ ซึ่งประเทศไทยขาดแคลนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เจ้าพนักงานคนหนึ่งต้องทำงานในหลายๆ หน้าที่ ในส่วนนี้จึงไม่เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำ

ตามมาตรฐานขั้นต่ำ ในส่วนของการสอน ที่มา และคุณสมบัติของ ผู้บัญชาการเรือนจำไทย เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำ ทุกประการ

14. การใช้กำลังบังคับนักโทษ

14.1 มาตรฐานองค์กรสหประชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ในเรือนจำ ที่มีแผนนักโทษหญิง จะต้องแยกเฉพาะให้อยู่ในอำนาจหน้าที่ความคุ้มครอง หรือความรับผิดชอบ ของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่เป็นหญิงเก็บรักษาอย่างทั้งหมดของเรือนจำในแผนหญิงเท่านั้น เจ้าหน้าที่เพศชายจะเข้าไปป้องเรือนจำนักโทษหญิงไม่ได้ เว้นแต่จะเข้าไปด้วยกันกับเจ้าหน้าที่หญิง นักโทษหญิงพึงอยู่ภายใต้การควบคุมโดยของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่เป็นหญิงเท่านั้น แต่ทั้งนี้จะ ไม่รวมถึงกรณีที่แพทย์หรือครูที่เป็นชายที่จะเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้ประกอบวิชาชีพพิเศษที่ คุ้มครองนักโทษในเรือนจำของนักโทษหญิงนั้น

เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์จะต้องไม่ใช้กำลังบังคับต่อนักโทษนั้นเป็นอันขาด เว้นแต่กรณีจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อการป้องกันตัว หรือกรณีที่นักโทษพยายามจะหลบหนี หรือใช้กำลัง กายขึ้นหรือต่อต้านคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือข้อบังคับ ซึ่งในกรณีเหล่านี้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นจะใช้ กำลังบังคับได้เพียงเท่าที่จำเป็นอย่างยิ่ง และต้องรายงานเหตุต่อผู้บัญชาการเรือนจำในทันที เจ้าหน้าที่พึงได้รับการฝึกอบรมการป้องกันตัวเป็นพิเศษ เพื่อให้มีความสามารถพร้อมในการ ควบคุมตัวนักโทษ เว้นแต่ในกรณีที่มีพฤติกรรมพิเศษอย่างยิ่ง เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่ปฏิบัติหน้าที่ใน การควบคุมนักโทษโดยตรงนั้นจะใช้อาวุธปืนได้ ยิ่งไปกว่านั้นไม่ว่าในพฤติกรรมใดเจ้าหน้าที่ ราชทัณฑ์ไม่ควรได้รับอนุญาตให้มีอาวุธปืน เว้นแต่จะผ่านการฝึกอบรมในการใช้อาวุธปืนนั้นแล้ว

14.2 ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีเป็นกรณีการจะปฏิบัติตามมาตรการบังคับ ไทยและมาตรการความมั่นคงปลอดภัย ไม่อาจจะใช้วิธีอื่นใดได้แล้ว จึงจะมีอำนาจใช้กำลังบังคับ ได้ การใช้กำลังบังคับอาจใช้กับบุคคลอื่นที่มิใช่ผู้ต้องขังได้ด้วย ถ้าบุคคลนั้นๆ ได้กระทำการใดๆ เพื่อที่จะให้ผู้ต้องขังหลบหนีหรือมีการบุกรุกเข้ามาในเรือนจำ หรือเข้ามาอยู่ในเรือนจำโดยไม่มี อำนาจโดยชอบ การเลือกใช้มาตรการทั้งหลายที่สามารถใช้ได้นั้น ต้องเป็นมาตรการที่มี

ผลกระทบต่อบุคคลหรือสาธารณะน้อยที่สุด ถ้าความเสียหายที่คาดหมายได้จากการใช้กำลังบังคับที่จะเป็นการเกินสมควรแก่เหตุ จะต้องยกเลิกทันที

การใช้กำลังเกิดจากคำสั่งของผู้บังคับบัญชาหรือบุคคลอื่นที่มีอำนาจเจ้าพนักงานบังคับไทยมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งนั้น เว้นแต่คำสั่งนั้นจะเป็นการละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือเป็นกรณีที่ไม่อาจสั่งการอย่างเป็นทางการเร่นนั้นได้ ห้ามมิให้มีการปฏิบัติตามคำสั่งให้กระทำผิดกฎหมาย ผู้ที่ปฏิบัติตามคำสั่งจะพ้นความรับผิดชอบเมื่อตนไม่รู้ว่าเป็นคำสั่งที่มีขอบเขตกฎหมาย เมื่อเจ้าพนักงานบังคับไทยเห็นว่าคำสั่งใดเป็นคำสั่งที่มีขอบเขตกฎหมาย ต้องทัดทานคำสั่งนั้นต่อผู้ออกคำสั่ง

ถ้าจะมีการใช้กำลังบังคับจะต้องมีการเตือนให้ทราบก่อน เว้นแต่พฤติกรรมไม่เปิดช่องให้กระทำได้หรือต้องกระทำในทันทีทันใด เพื่อหลีกเลี่ยงมิให้มีการกระทำที่จะเกิดเป็นความผิดอาญาเกิดขึ้น หรือเพื่อป้องกันภัยปัจจุบันอย่างหนึ่งอย่างใด

อาชุธปืนให้มีมาตรการอื่นไม่เป็นผล จะกระทำได้ก็ต่อมีการใช้อาชุธแก่ทรัพย์ไม่มีผลเป็นการระงับยั่ง ได้แล้วเท่านั้น และให้กระทำได้โดยผู้ที่เป็นเจ้าหน้าที่บังคับไทย ที่ได้รับการฝึกฝนมาโดยเฉพาะเท่านั้น การใช้อาชุธปืนต้องระงับเมื่อปรากฏชัดว่าการใช้นั้นมีความเป็นไปได้สูงที่จะเป็นภัยตรายแก่บุคคลผู้ไม่เกี่ยวข้อง ก่อนการใช้อาชุธปืนต้องมีการเตือนล่วงหน้า อาจกระทำโดยการยิงเตือน การใช้อาชุธ โดยไม่มีการเตือนให้กระทำได้เมื่อเป็นการสมควร เพื่อป้องกันภัยปัจจุบันที่มีต่อร่างกายและชีวิต การใช้อาชุธปืนกับผู้ต้องขังจะกระทำการได้ ในกรณีที่ผู้ต้องขังไม่ยอมวางอาชุธ หรือเครื่องมือที่มีอันตรายอื่น แม้ทั้งที่จะได้เรียกร้องช้าแล้วช้าอีกให้วางอาชุธ หรือเมื่อผู้ต้องขังร่วมกันแทรกคุก หรือเพื่อระงับยั่งการหลบหนีของผู้ต้องขัง หรือเพื่อที่จะจับกุมผู้ต้องขังที่หลบหนีไปแต่การระงับยั่งการหลบหนีออกจากเรือนจำ เปิดจะใช้อาชุธปืนไม่ได้

การใช้อาชุธปืนกับบุคคลอื่น ให้กระทำได้เมื่อบุคคลอื่นนั้นใช้กำลังเพื่อจะปลดอิสระผู้ต้องขัง หรือใช้กำลังเพื่อบุกรุกเข้าไปในเรือนจำ

14.3 พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มาตรา 15, 16, 17, 18 กฎหมายแรงงานภาคไทย ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2485) ระบุบทกรณราชทัณฑ์ ว่าด้วยการใช้อาชุธและเครื่องกระสุนปืน พ.ศ. 2543 กฎหมายบัญญัติจำกัดของบทอำนาจในการใช้กำลังและระบุเงบที่ในการที่สามารถใช้กำลังกับผู้ต้องขังได้กรณีใดบ้าง ซึ่งมีชัดเจนในเนื้อหาสาระของกฎหมายและเป็นไปตามแนวทางของมาตรฐานขั้นต่ำ

ในประเทศไทยเรื่องการห้ามเจ้าหน้าที่รายเข้าไปในแดนบังของผู้ต้องขัง ยกเว้นแต่กรณีฉุกเฉินซึ่งต้องเข้าไปประจำเหตุ หรือในกรณีเป็นเจ้าพนักงานดังแต่พัสดุขึ้นไปและเข้าไปในเวลากลางวัน โดยมีผู้อื่นอย่างน้อย 2 นายไปด้วย ต้องมีเหตุผลในหน้าที่ทางราชการ

ในกรณีการใช้กำลังกับผู้ต้องขัง เจ้าพนักงานจะถูกจำกัด ในลักษณะที่สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำ ๑ สำหรับการฝึกอบรมการป้องกันตัวเป็นพิเศษ เพื่อให้มีความสามารถในการควบคุมตัวนักโทษ การใช้อาวุธ พนวจว่ามีการอบรมและถือปฏิบัติอยู่เป็นปกติ

14.4 ผลที่ได้จากแบบสอบถาม ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ ในส่วนของกฎหมายเกี่ยวกับการใช้อาวุธกับนักโทษ เป็นสิ่งที่ในทางปฏิบัติมีความจำเป็นและยังต้องมีอยู่ ความคิดเห็นของผู้ต้องขัง ในเรื่องนี้ผู้ต้องขังได้รับการคุ้มครองจากการเจ้าพนักงานอย่างเหมาะสม

15. การตรวจสอบคุณภาพ และการร้องทุกข์ของผู้ต้องขัง

15.1 มาตรฐานองค์กรสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง เรื่องจำและกิจการเรือนจำจะต้องมีการตรวจสอบเป็นประจำโดยผู้ตรวจการเรือนจำ โดยแต่งตั้งจากผู้ที่มีคุณสมบัติและประสบการณ์ โดยการตรวจสอบนี้เป็นไปโดยเฉพาะ เพื่อให้เกิดหลักประกันว่า เรือนจำนี้มีการจัดการที่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบข้อนั้นๆ

นักโทษทุกคนพึงมีโอกาสในแต่ละวันทำการที่จะทำร้องขอหรือคำร้อง ทุกข์ต่อผู้บัญชาการเรือนจำหรือผู้มีอำนาจการทำการแทน ผู้ตรวจการราชทัณฑ์ ในเวลาที่มาตรวจ เรือนจำพึงมีโอกาสที่จะพูดคุยกับผู้ตรวจการราชทัณฑ์ หรือเจ้าหน้าที่ตรวจการอื่นๆ เป็นการส่วนตัว โดยไม่มีผู้บัญชาการเรือนจำ หรือเจ้าหน้าที่อื่นของเรือนจำอยู่ในที่นั้นด้วย ตลอดทั้งหน่วยงาน ราชทัณฑ์ของประเทศไทย ศาล หรือองค์กรอื่นที่มีอำนาจโดยชอบ ทั้งนี้โดยปราศจากการตัดตอนในเนื้อหาแต่จะต้องอยู่ในรูปแบบและช่องทางที่กำหนด คำร้องขอหรือคำร้องทุกข์ทุกชนิดจะต้องมีการพิจารณา และวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า เว้นแต่กรณีที่คำร้องขอหรือคำร้องทุกข์นี้เป็นเรื่องไร้สาระ หรือไร้เหตุผล

15.2 ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันนี ผู้ต้องขังต้องได้รับโอกาสเมืองสิทธิในการร้องเรียนในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตน ต่อผู้บัญชาการเรือนจำ ซึ่งจะต้องจัดเวลาให้พนักงาน ผู้ตรวจการเรือนจำ ตรวจเรือนจำจะต้องมีหลักประกันว่าผู้ต้องขังคนหนึ่งคนใดสามารถออกกล่าว เกี่ยวกับเรื่องของตนต่อเขาได้ เมื่อศาลมีความเห็นว่ามาตรการนั้นผิดกฎหมาย และผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิโดยมาตรการดังกล่าว ให้ศาลมีสั่งเพิกถอน กรณีที่การปฏิเสธหรือการละเว้นมาตรการผิดกฎหมาย และผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิโดยมาตรการดังกล่าว ให้ศาลมีสั่งให้เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดีที่จะต้องกระทำการตามคำขอ การอุทธรณ์คำสั่งของศาลบังคับไทยในปัญหาข้อกฎหมายให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคำวินิจฉัยนั้นขัดต่อกฎหมาย

ในประเทศไทยองค์กรและเวลล์ มีการแต่งตั้งบุคคลเป็นหัวหน้าผู้ตรวจสอบเรือนจำ ให้มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบการบริหารจัดการเรือนจำ และทำรายงานเสนอ Secretary of State กองปรกับเสนอและแนวทางต่างๆ Secretary of State จะนำเสนอรายงานดังกล่าวต่อรัฐสภาต่อไป

ทุกเรือนจำต้องมีคณะกรรมการตรวจเยี่ยมไม่น้อยกว่า 2 คน Prison Rules 1964 จะกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเยี่ยมสิ่งต่างๆ ที่เป็นที่ต้องการของสมาชิกผู้ต้องขังและพิจารณาการร้องทุกข์จากผู้ต้องขัง และทำรายงานไปยัง Secretary of State คณะกรรมการตรวจเยี่ยมสามารถเข้าเรือนจำได้อย่างอิสระและทุกส่วนของเรือนจำและเข้าพบผู้ต้องขังได้ทุกคน

ทุกข้อเรียกร้องของผู้ต้องขังจะอยู่ในความดูแลของรัฐบาล และจะมีการตรวจเยี่ยมของเลขานุการรัฐ หรือ คณะกรรมการตรวจเยี่ยมเรือนจำ จะทำการบังทึกเรื่องต่างๆ เสนอเรื่องนั้นๆ ไปยังรัฐบาลด้วยความรวดเร็ว ในทุกๆ วัน ไม่ว่าจะเป็นวันอาทิตย์หรือวันหยุดราชการ รัฐบาลจะรับฟังคำร้องจากผู้ต้องขัง ไม่ว่าจะมีค่าตามมาจากการใดก็ตาม เมื่อผู้ต้องขังมีข้อร้องเรียนและอยู่ต่อหน้าเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล เมื่อถูกต่อหน้าเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล จะสามารถได้รับคำตอบในเรื่องนั้นๆ การเข้าตรวจเยี่ยมครั้งต่อไป

ในประเทศไทยมีปัจจุบันการตรวจสอบและการกำกับดูแลเรือนจำ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้มีอำนาจสั่งให้เจ้าพนักงานตรวจสอบเรือนจำอย่างน้อย 1 ครั้งในทุก 2 ปี นอกจากนั้น ศาลและอัยการ อาจเข้าตรวจสอบเรือนจำได้ เรือนจำจะถูกตรวจสอบและการกำกับดูดจากภาคสังคม โดยกลไกทางปฏิบัติตามแนวโน้มนายของรัฐ กล่าวคือเรือนจำอาจมีความร่วมมือจากคนภาคสังคม เมื่อหน่วยงาน องค์กร บุคคลทั่วไปในสังคมสามารถเข้าไปช่วยเหลือบำบัดฟื้นฟูผู้ต้องขังได้ จึงเท่ากับว่ากลไกทางสังคมจะตรวจสอบเรือนจำ การทำงานของเจ้าพนักงาน มาตรการต่างๆ ด้วย จึงถูกตรวจสอบและดูแลโดยสายตาของคนในสังคมญี่ปุ่นตลอดเวลา

ระบบการร้องทุกข์ผู้ต้องขัง ได้รับสิทธิตามกฎหมายที่จะโต้ແຢັງและเรียกร้องขอความช่วยเหลือที่ถูกต้องยุติธรรม โดยการเขียนข้อโต้ແຢັງ เช่น การร้องขอค่าชดเชยจากรัฐ เป็นต้น การร้องทุกข์สามารถทำต่อผู้บัญชาการเรือนจำหรือต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม หรือต่อผู้ตรวจเรือนจำที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรี เมื่อมีข้อร้องทุกข์ก็จะมีการตรวจสอบและมีการแจ้งผลการตรวจสอบให้ผู้ร้องทราบ

15.3 พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ในมาตรา 44 คำสั่งกระทรวงมหาดไทย มาตรา 34 กฎกระทรวงมหาดไทย ข้อ 123 และ 125 หนังสือรวมราชทัณฑ์ที่ 136/2495 ลงวันที่ 30 ก.ค. 2495 เรื่อง การรับเรื่องราวร้องทุกข์ของผู้ต้องขัง

15.4 ทางปฏิบัติในปัจจุบัน มีการแต่งตั้งผู้ตรวจการราชทัณฑ์เพื่อรับผิดชอบในการตรวจตราดูแลเรือนจำต่างๆ ในเขตความรับผิดชอบในระดับการวิธีการเป็นการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำๆ และเรือนจำจะมีตัวร้องทุกข์ที่ผู้ต้องขังสามารถเขียนร้องทุกข์ได้ตลอดเวลา ซึ่งผู้บัญชาการเรือนจำจะเป็นผู้มาเปิดตู้ดังกล่าวทุกวันหรือทุกสัปดาห์ หรือร้องทุกข์ค้างว่างานใน

เวลาที่ผู้บัญชาการเรือนจำเข้าตรวจเรือนจำ ตลอดทั้งสามารถร้องทุกข์ต่อผู้ตรวจราชการเรือนจำ ในขณะที่มาตรวจได้ จึงเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำ

กรณีการยื่นเรื่องราวร้องทุกข์เป็นลำดับชั้นตามแบบ กฏหมายกำหนดให้สามารถทำได้ในการเสนอต่อผู้บริหารงานราชทัณฑ์ส่วนกลางหรือตุลาการ โดยไม่มีการตรวจคำร้องนี้ กรณีเป็นหนังสือถึงรัฐมนตรีหรือทูลเกล้าฯ ถวาย ให้ส่งให้อธิบดีดำเนินการ การดำเนินการเป็นการลับและตามกฏหมาย เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำ

15.5 ผลที่ได้จากแบบสอบถาม ความคิดเห็นในมุมมองของพนักงานราชทัณฑ์ กฏหมายในส่วนของการตรวจสอบเรือนจำเห็นว่าเหมาะสม ซึ่งเป็นความคิดเห็นของฝ่ายผู้ปฏิบัติงานเอง มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับการตรวจสอบและการกำกับดูแลเรือนจำ กรณีการร้องทุกข์ขึ้นเรื่องราวและถวายภัยกារตามกฏหมาย สภาพของเนื้อหาสาระของกฏหมายที่สามารถใช้ได้ดี

ในเรื่องสิทธิของผู้ต้องขังในการมีโอกาสเรียนรู้ ผู้ต้องแบบสอบถามที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 69 แม้ว่าจะเกินกว่าร้อยละ 50 แต่ก็เป็นค่าระดับคะแนนที่น่าจะต้องทบทวนระบบการให้โอกาสการร้องเรียนว่า ทำไมพนักงานราชทัณฑ์เองจึงให้ค่าระดับคะแนนเพียงเท่านี้ กล่าวคือ น่าจะมีความคิดเห็นว่าทำให้ดีกว่านี้ได้ เพราะเรื่องนี้เป็นการแสดงความไม่พอใจ การตรวจสอบได้ และการเป็นประชาธิปไตยภายในเรือนจำที่สำคัญ ส่วนความคิดเห็นของผู้ต้องขัง ผู้ต้องขังเห็นว่าตนได้รับโอกาสใช้สิทธิในการร้องทุกข์อย่างเหมาะสม

จากกฏหมาย และแนวทางปฏิบัติและบริบทของสังคมไทย เห็นว่าเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำ ของสหประชาชาติ แต่ข้อมูลทางกฏหมายของ สถาบันสานารณ์สูเยอร์นี มีจุดเด่นที่สูงกว่ามาตรฐานขั้นต่ำ และพิเศษกว่าประเทศญี่ปุ่นและประเทศอังกฤษและเวลส์ เพราะมีศาลบังคับไทยที่รับพิจารณาคำร้องของผู้ต้องขัง ทั้งในเรื่องแผนในการบังคับโทษที่ปฏิบัติร่วมกับเจ้าพนักงานและเรื่องอื่นๆ ซึ่งเป็นเรื่องใหม่ที่น่าจะนำมาประยุกต์ใช้ได้

16. การนำบัดแก้ไขนักโทษ

16.1 มาตรฐานองค์กรสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง การนำบัดแก้ไขนักโทษต้องดำเนินตลอดระยะเวลา มีจุดนุ่งหมายเพื่อส่งเสริมให้นักโทษเคารพต่อ กฏหมายและสามารถช่วยเหลือตนเองได้มีพื้นที่ ได้พัฒนาจิตสำนึกแห่งความรับผิดชอบและ ความนับถือในตนเองของนักโทษ

เรือนจำต้องใช้มาตรการทุกอย่างรวมทั้งการอบรมทางศาสนาตามที่จะจัดให้ได้ ให้การศึกษา การแนะนำและฝึกอบรมด้านอาชีพ กิจกรรมสังคม การฝึกฝนเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพที่ดี การกีฬา เพื่อให้เหมาะสมกับนักโทษรายบุคคล โดยคำนึงถึงประวัติทางสังคมและ

ประวัติการกระทำผิด ความพร้อมทางร่างกายและจิตใจ ทัศนคติ อารมณ์ กำหนดระยะเวลาของไทยจำคุก และแนวโน้มเกี่ยวกับอนาคตของนักโทษผู้นั้นภายหลังการปล่อยตัว

สำหรับนักโทษที่มีกำหนดโทษจำคุกเป็นระยะเวลาที่ยาวพอสมควร ผู้บัญชาการเรื่องงานนี้จะต้องมีข้อมูลรายละเอียดของนักโทษแต่ละคน เกี่ยวกับประวัติทางสังคม และประวัติการกระทำผิดของนักโทษ ความพร้อมทางร่างกายและจิตใจ ทัศนคติและลักษณะทางอารมณ์ของนักโทษตลอดจนกำหนดระยะเวลาของไทยจำคุก และแนวโน้มเกี่ยวกับอนาคตของนักโทษผู้นั้นภายหลังการพ้นโทษ อีกทั้งจะต้องมีรายงานการตรวจของเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ เกี่ยวกับสภาพร่างกายและจิตใจของนักโทษผู้นั้น กับรายงานการบำบัดทางจิต หากมีเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

รายงานและเอกสารเกี่ยวกับข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวจะต้องจัดเก็บอยู่ในแฟ้มแยกเป็นรายบุคคลซึ่งจะต้องมีการปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยเสมอ และจะต้องมีการจัดแยกประเภทของแฟ้มเพื่อสะดวกแก่การปรึกษาหารือกับเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบำบัดแก้ไขนักโทษนั้น

16.2 ต่างประเทศที่ทำการศึกษา ในประเทศญี่ปุ่น แนวคิดในการฟื้นฟูแก้ไข พฤตินิสัย มีการเริ่มในยุคแรกๆ ก่อน 100 ปี ที่ผ่านมา หน่วยงานทางอาชญาได้เริ่มน้ำการการปรับปรุงพฤตินิสัยของผู้ต้องขัง โดยมีการทำแผนปรับปรุงพฤตินิสัยผู้ต้องขัง ต่อมาในช่วงก่อน ค.ศ. 1930 ได้เริ่มและส่งเสริมระบบการฟื้นฟูแก้ไขพฤตินิสัยอย่างเป็นระบบ โดยในปัจจุบันได้พัฒนาจนเป็นที่ยอมรับว่าประสบความสำเร็จอย่างมาก ในวิธีการและหลักการฟื้นฟู ใน การจำแนกรือ การจัดชั้นผู้ต้องขัง ในปี ค.ศ. 1949 ประเทศไทยญี่ปุ่นได้สร้างกลไกทางกฎหมายเป็นพิเศษขึ้นมาเพื่อใช้ในเรื่องนี้ กล่าวคือมีการออกกฎหมายการแก้ไขฟื้นฟูนักโทษโดยเฉพาะ (The offenders Rehabilitation Law 1949) ซึ่งต่อมามีการแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมถูกต้องและมีประสิทธิภาพในทางปฏิบัติมากยิ่งขึ้น

ในประเทศไทยพันธสัญญาเรื่องนี้ เนื้อหาของกฎหมายจะกำหนดแนวทาง เพื่อความเข้าใจร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นเจ้าพนักงาน ผู้ต้องขัง ฯลฯ ที่มุ่งเน้นการแก้ไขฟื้นฟู การปรับปรุงพฤตินิสัย การทำให้ผู้ได้รับโทษสามารถที่จะดำเนินชีวิตในอนาคตต่อไปได้ โดยปราศจากความผิดอาชญาอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม ต้องตอบสนองการคุ้มครองสาธารณะในการกระทำความผิดในคราวๆ ไปด้วย การบังคับให้ไทยจัดตั้งกระบวนการกระทำเพื่อช่วยเหลือให้ผู้ต้องขัง สามารถกลับมาใช้ชีวิตที่มีเสรีภาพต่อไปได้ ซึ่งเป็นจุดเด่นของกฎหมายของสหพันธ์สาธารณะเรื่องนี้ นอกจากนี้ยังมีการร่วมกันสร้างแผนบังคับให้เป็นรายบุคคลที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือกันระหว่างผู้ต้องขังกับเจ้าพนักงาน และบทบัญญัติต่างๆ ส่วนมากเนื้อหาจะเชื่อมโยงเข้าไปสู่การแก้ไขผู้ต้องขังเป็นส่วนใหญ่ มีความชัดเจนในแนวปฏิบัติ มีมาตรการและกลไกทาง

กฎหมายที่เป็นเกณฑ์ในการปฏิบัติที่ทำให้เกิดผลการปฏิบัติ และการประกันสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องขัง ได้อย่างเหมาะสม

ประเทศไทยมีกฎหมายและเวลล์ ในทางปฏิบัติพบว่ามีผู้ต้องขังจำนวนมากที่ยากในการที่จะแก้ไขฟื้นฟู เมื่อคุณจากประวัติการกระทำความผิดอาญา จึงได้มีการออกกฎหมายแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดขึ้น The Rehabilitation of Offenders Act 1974 ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในการสามารถตรวจสอบและให้การแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงตัวผู้กระทำความผิดที่เหมาะสม ระหว่างการคุกครองสารภาพกับความแน่นอนและความสั่งญัติจากบุคคลผู้กระทำความผิด เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงผู้ต้องขังให้มีงานทำและไม่กระทำความผิดซ้ำอีกมีอำนาจในการทดสอบผลของการให้คำปรึกษาหรือวิธีการแก้ไขได้

16.3 พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พนใน
ภาพรวมของกฎหมายในการบริหารจัดการต่างๆ ทั่วไป เช่น ในเรื่องการฝึกอาชีพ การศึกษา การ
แนะนำและฝึกอบรมด้านอาชีพ กิจกรรมสังคม การฝึกฝนเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพที่ดี การกีฬา
กิจกรรมทางศาสนา เป็นต้น แต่ไม่ปรากฏทบทวนถึงที่มีอยู่ในการแก้ไขโดยเฉพาะ

16.5 ทางปฏิบัติในปัจจุบัน ตามกฎหมายและในทางปฏิบัติ เรื่องจำต้องจัดทำ
ประวัติผู้ต้องขังและข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับตัวผู้ต้องขัง เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนการควบคุม
การศึกษา การฝึกอาชีพ โดยรวมเป็นแฟ้มประวัติของผู้ต้องขังแต่ละคน สำหรับรายงานทาง
การแพทย์และการตรวจทางจิตบั้ง ไม่สามารถปฏิบัติได้ เพราะขาดแคลนแพทย์ด้วยเหตุนี้ในทาง
ปฏิบัติจึงดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำๆ ได้บางส่วน

16.6 ผลจากการออกแบบสอนตาม ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ ประเด็นการแก้ไขพื้นฟูผู้ต้องขังทั่วไปและการพื้นฟูผู้ต้องขังรายบุคคลและการพื้นฟูผู้ต้องขังเป็นกลุ่ม พนักงานราชทัณฑ์มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมแล้ว

การศึกษาอบรมผู้ต้องขัง การปฏิบัติกิจทางค้านา การใช้มาตรการชุบทอน
บำบัด การเข้ามามีส่วนร่วมของภาคเอกชน เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ความคิดเห็นของผู้ต้องขัง ผู้ต้องขังมีโอกาสเข้าร่วมโปรแกรมพิเศษต่างๆ ที่เรือนจำจัดให้อย่างเหมาะสม

ประเทศไทยไม่ใช่กองทุนเงินอิเล็กทรอนิกส์ว่าด้วยการนำเงินเข้าออกไทยไว้โดยตรง

เหมือนอย่างเช่นในประเทศไทยสู่ปุ่น สถาบันสาธารณะรัฐเยอรมัน ประเทศอังกฤษและเวลส์ ตลอดทั้งในมาตรฐานขั้นต่ำฯ ของสหประชาชาติ แต่มีการเขียนเป็นเรื่องกว้างๆ ไว้ บทบัญญัติไม่ได้แสดงหรือสร้างแนวทางมุ่งในทางบังคับแก่ไขและพัฒนาจิตสำนึก เมื่อพิจารณาแนวโน้มนายและแนวทางการปฏิบัติพบว่าเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำฯ หมายความว่า ในเนื้อหาสาระของกฎหมายยังไม่ถือหรืออนอบภารกิจที่ชัดเจนที่มุ่งในการบังคับแก่ไขเพื่อผู้ดูแลด้วย

17. ความสัมพันธ์ทางสังคมและการคุ้มครองนักโทษ

17.1 มาตรฐานองค์การสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง เรื่องจำจะต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษในการส่งเสริมให้นักโทษและครอบครัว รักษาและพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน สิ่งที่จะต้องคำนึงไว้ด้วยแต่แรกคือรับนักโทษเข้าสู่เรือนจำ คืออนาคตของนักโทษหลังการพ้นโทษดังนั้นจึงต้องส่งเสริมและช่วยเหลือให้นักโทษยังคงมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลและองค์กรภายนอกเรือนจำ ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างดีที่สุดสำหรับครอบครัวของนักโทษ และต่อการบำบัดฟื้นฟูทางสังคมแก่นักโทษเองด้วย

เรื่องจำ หน่วยงานราชการทั้งที่ ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือนักโทษที่พ้นโทษต้องจัดเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ให้แก่นักโทษที่กำลังที่จะได้รับการปล่อยตัวเพื่อให้นักโทษผู้นี้สามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้ใหม่อีกรั้ง ได้แก่เอกสารสำคัญและเอกสารประจำตัว ที่พักอาศัยและงานที่จะรองรับนักโทษผู้นี้ เสื้อผ้าในจำนวนที่พอเพียงและเหมาะสมตามสภาพอากาศและฤดูกาล ตลอดจนปัจจัยอื่นๆ เพื่อให้นักโทษสามารถคุ้มครองและกลับถึงภูมิลำเนาของตน ได้ทันทีหลังจากได้รับการปล่อยตัว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือนักโทษที่พ้นโทษดังกล่าว พึงได้รับอนุญาตให้เข้าไปในเรือนจำและพบกับนักโทษตามความจำเป็น และควรมีโอกาสได้ให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักโทษเกี่ยวกับอนาคตหลังการพ้นโทษของนักโทษนั้น ด้วยแต่แรกที่นักโทษผู้นี้ถูกจำคุก

17.2 ต่างประเทศที่ทำการศึกษา ในประเทศไทย มีกฎหมายให้การบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำความผิด The Offenders Rehabilitation Law เพื่อที่จะช่วยเหลือผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวแล้วโดยเฉพาะในระยะ 6 เดือนแรก ในเรื่องต่างๆ อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคุณประพฤติ เช่น ในเรื่องของการจัดหาที่พักชั่วคราว การเดินทางกลับสู่ภูมิลำเนา การจัดหาสิ่งจำเป็นในการดำรงชีพต่างๆ อาหาร ยาสัมภาระ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการช่วยเหลือจากภาคเอกชน และอาสาสมัครต่างๆ ที่เข้ามาช่วยเหลือ ซึ่งถือเป็นโอกาสสำคัญแก่ผู้กระทำผิดสามารถกลับเข้ามาใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติ เช่น บ้านพักช่วยเหลือฟื้นฟูผู้กระทำผิด (Rehabilitation Aid Hostels) มีจำนวนประมาณ 105 แห่งทั่วประเทศ สมาคมช่วยเหลือและฟื้นฟู (Rehabilitation Aid Association) สมาคมมีถึง 67 แห่งทั่วประเทศ สมาคมสตรีช่วยเหลือแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด (Rehabilitation Aid Women's Group) สมาคมพี่สาวและพี่ชายคนโต (Big Brothers and Sisters) BBS ความร่วมมือกับนายจ้าง จะร่วมมือกันทำการช่วยเหลือแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดให้เป็นคนดี และมีอาชีพทำ

ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันนี กฎหมายกำหนดความช่วยเหลือในการปล่อยตัวไว้คือ ผู้ต้องขังต้องได้รับคำแนะนำในการจัดการเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัว เศรษฐกิจ สังคม

สถานที่ที่สามารถทำประโยชน์ต่อสังคม ต้องได้รับความช่วยเหลือในการทำงาน ที่พักอาศัย บุคคลที่พึงพาหลังการปล่อยตัว

กรณีผู้ต้องขังไม่มีปัจจัยของตนเพียงพอ จะได้รับความช่วยเหลือจากเรือนจำ ซึ่งค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ตลอดถึงค่าดำเนินชีพและเลือกผ้าตามความจำเป็น จะต้องมีจำนวนนักวิชาการ สำหรับสถานบำบัดทางสังคมมากพอที่จะคุ้มครองผู้ต้องขังหลังการปล่อยตัว ทราบเท่าที่ผลการบำบัดยังไม่เป็นที่มั่นใจพอที่จะปล่อยตัวออกจากสู่สังคม

ในประเทศไทยอังคฤษและเวลล์การช่วยเหลือการแก้ไขพฤตินิสัยการช่วยเหลือภายในหลังออกจากเรือนจำมีการสร้างมาตรฐานในการเตรียมการเป็นพิเศษให้กับผู้ต้องขังในการที่จะปล่อยจากเรือนจำ หรือโครงการที่พักรับรอง ให้เป็นเงื่อนไขการปล่อยหลังจากจำคุกตามคำพิพากษามาแล้ว 2 ใน 3 นับแต่เข้ารับโทษครั้งแรก (Prison Rule of 1964) การเตรียมตัวก่อนปล่อยมีเป้าหมายในการช่วยเหลือผู้ต้องขัง มีการกำหนดข้อตกลงต่างๆ กับครอบครัวและห้องถินที่ผู้ต้องขังอาศัยอยู่ และเกี่ยวกับสถานที่ทำการงานในอนาคต สำนักงานจัดหางานของรัฐจะเสนอแนะและทำงานให้ทำ ทั้งให้คำปรึกษาในความเป็นไปได้ในการทำงานการวางแผนการทำงานเป็นการเตรียมตัวก่อนปล่อย ขึ้นอยู่กับอัตราไทยจำคุก หลังจากได้รับอนุญาตให้ออกจากเรือนจำ ครอบครัวผู้ต้องขังจะต้องมีการให้กำลังใจ Secretary of State อาจปล่อยตัวผู้ต้องขังชั่วคราวเป็นกรณีพิเศษสาเหตุอันเนื่องมาจากการป่วย และจะจัดสรรเงินจำนวนหนึ่งให้กับผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อย โดยพิจารณาจากบุคคลที่จะถูกปล่อยหรือเหตุผลแห่งการปล่อยจากเรือนจำ ตามงบประมาณที่กองคลังได้จัดสรรไว้ก่อนตัวแทนต่างๆ อาสาสมัครทางสังคมท้องถิ่น สมาคมการคุ้มครองและกิจกรรมชุมชนชีวิตใหม่ผู้ต้องขังแห่งชาติ The National Association for the Care and Resettlement of offenders (NACRO) และอาสาสมัครทางสังคมอื่นๆ จะช่วยเหลือผู้ต้องขังเมื่อพ้นโทษออกมานสู่สังคมแล้ว

การสนับสนุนให้ผู้ต้องขังที่พ้นจากการคุมขังทำงาน เป็นการลดการกระทำความผิดซ้ำ งานด้านเรือนจำและงานคุณประพฤติจะร่วมกันพัฒนา โดยมีระบบการประเมินผู้ต้องขัง National Offender Assessment System ประเมินผู้ต้องขังตามคำพิพากษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย พิจารณาพิเคราะห์พื้นฐานของบุคคลิกภาพ ความประพฤติ ประเมินและรายงานก่อนศาลออกคำสั่งพ้นโทษ เรือนจำและงานคุณประพฤติจะมอบหมาย “ให้ทำงานอะไร” ที่เป็นการปรับปรุงแก้ไขผู้ต้องโทษ มีการกำหนดเงื่อนไขที่เป็นสาระสำคัญและมีมาตรฐานเพื่อเสนออนุมัติ จัดทำแผน ที่เรียกว่า “What Works” เป็นแผนที่มีลักษณะเฉพาะเป็นรายบุคคล ซึ่งเป็นแผนที่มีที่มาที่ไป มีเหตุผลและทักษะทางสังคมตัวอย่างเช่นผู้ต้องขังจำนวนกว่าครึ่งของทั้งหมดเป็นผู้ที่ยากจน จึงกระทำความผิดความยากจนเป็นปัจจัยที่สามารถแก้ไขได้ด้วยการกระตุ้นให้เกิดการทำงานที่ถูกต้องของธรรมชาติ ภาครัฐจะทำการสืบเสาะการเรียนด้วยตนเองของผู้ต้องขังที่ถูกปล่อยตัวแล้ว

โดยเฉพาะที่ถูกจำกัดระยะเวลาสั้น ติดตามดูการพัฒนาชีวิตที่มีความแตกต่างจากก่อนรับโภยดีขึ้น หรือไม่ในรายละเอียดต่างๆ รวมทั้งจะมุติการทำางานระหว่างเรือนจำ งานคุณประพฤติ องค์กรอาสาสมัครต่างๆ และทำการออกใบพื้นที่จากเรือนจำและผลการประเมินต่างๆ เช่น การทำงาน ความประพฤติฯ ลฯ ออกเป็นคำพิพากษาโดยศาล จุดสำคัญอันเป็นแนวทางในการปฏิบัติคือ ผู้พ้นโทษต้องการทำงานทำและที่พักอาศัย ในประเทศไทยมีโปรแกรมอบรมในพื้นที่ต่างๆ ภายหลังการปล่อยตัวผู้กระทำความผิดแล้ว เช่น อบรมเกี่ยวกับงานก่อสร้าง มีการจัดหาสิ่งที่ต้องการให้ อบรมเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการทำางานสะอาด กีฬา วิธีการใช้เวลาว่าง เพิ่มเติมทักษะที่ขาดอยู่ในเรื่องต่างๆ เพื่อเป็นการเชื่อมต่อการทำงานและการใช้ชีวิตใหม่ภายนอกเรือนจำ เพื่อให้ได้งานทำที่เหมาะสม และใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างอยู่รอดปลอดภัยโดยปราศจากการกระทำความผิดอีก²

17.3 พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มาตรา 41, 42, 43 และกฎกระทรวงมาตราไทย

17.4 ทางปฏิบัติในปัจจุบัน ในเรื่องนี้เรือนจำได้มีการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ต้องขังกับญาติหรือครอบครัว จากกิจกรรมที่ปฏิบัติต่างๆ โดยการสนับสนุนให้ญาติผู้ต้องขังได้เยี่ยมผู้ต้องขัง เพราะเป็นที่ทราบกันดีว่าผู้ต้องขังที่ญาติมาเยี่ยม มักจะไม่สร้างปัญหาให้กับเรือนจำ และจะปฏิบัติตามที่เรือนจำประسังค์ การอนุญาตให้ญาติและครอบครัวนำสิ่งของจากที่บ้านมาฝากให้ผู้ต้องขังได้ การจัดงานวันพนักญาติ การอนุญาตให้ผู้ต้องขังเข้าเยี่ยมเรือนจำไปคุณขังยังกฎหมายล้ำนา เพื่อความสะดวกในการเยี่ยมญาติและครอบครัว และมีการพัฒนาปรับปรุงการสร้างความสัมพันธ์ดังกล่าวมาเป็นลำดับ มีการนำระบบการเยี่ยมในรูปแบบใหม่ๆ มาใช้ เช่น การเยี่ยมทางไกลโดยใช้ระบบของเทคโนโลยีสมัยใหม่การจัดระบบการเยี่ยมที่สะดวกรวดเร็วมีการให้ความสะดวกและดูแลญาติผู้ต้องขัง เป็นต้น

สำหรับประเด็นการสร้างความสัมพันธ์กับองค์กรภายนอก เพื่อเตรียมตัวปล่อยผู้ต้องขัง เรือนจำต่างๆ ได้สร้างความพร้อมให้กับผู้ต้องขังหลายด้าน เช่น ทำประวัติทางสังคมของผู้ต้องขัง การฝึกอาชีพ การศึกษา อบรม ติดต่อประสานกับองค์กรเอกชนหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือผู้ต้องขัง เป็นต้น จึงเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำๆ

เมื่อผู้ต้องขังพ้นโทษผู้ต้องขังจะได้รับใบบริสุทธิ์ และเอกสารอื่นๆ กรณีขาดแคลนเงินก็มีการจัดค่าพาหนะให้สามารถเดินทางกลับภูมิลำเนาได้ เครื่องนุ่งห่ม การเงง เสื้อรองเท้า 1 ชุด ตามนโยบายของกรมราชทัณฑ์ เรือนจำได้ให้องค์การกุศล และองค์กรทางศาสนาเข้าช่วยเหลือผู้ต้องขังด้วย นอกจากนี้กองพัฒนาพุตินข กรมราชทัณฑ์ ได้กำหนดที่ประสานงานกับ

² การบังคับโทษในประเทศไทยในประเทศไทยและเวลล์ บทที่ 4.

องค์การเอกชนต่างๆ ที่สามารถให้ความช่วยเหลือผู้ที่พ้นโทษ เช่น พุทธสมาคมแห่งประเทศไทย สภาสังคมสงเคราะห์และมูลนิธิการกุศลอื่นๆ ซึ่งการดำเนินการต่างๆ เป็นไปตามมาตรฐานขึ้นตัว

17.5 ผลที่ได้จากแบบสอบถาม ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ
บุคคลธรรม เห็นในความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องมีระบบหรือมาตราการช่วยเหลือผู้กระทำผิดภายหลัง
การปล่อยตัวโดยความร่วมมือของภาครัฐและสังคม และการย้อนรับและการให้ความช่วยเหลือจาก
ครอบครัว และสิ่งแวดล้อมในชุมชนมีผลต่อผู้ต้องขังที่พ้นโทษจำกัดไม่ไปกระทำความผิด
ซ้ำอีก

ความคิดเห็นของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ ในความจำเป็นที่ประเทศไทยจะต้องมีกฎหมายเกี่ยวกับระบบหรือมาตรการช่วยเหลือผู้กระทำผิดภายหลังการปล่อยตัวโดยความร่วมมือของภาครัฐและภาคสังคม และความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องมีการติดตามและประเมินผลผู้ต้องขังภายหลังการปล่อยตัว

สำหรับประเทศไทยมีการดำเนินการตามแนวทางของมาตรฐานขั้นต่ำฯ ได้
บางส่วน และมีกฎหมายที่บัญญัติให้ความช่วยเหลือผู้ต้องขังในการคุ้มครองสิทธิ
ยังไม่สามารถผลักดันให้เกิดความสัมพันธ์ทางสังคมและการคุ้มครองสิทธิ
ประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

7.2 ข้อเสนอแนะ

ผลจากการศึกษาทั้งหมดที่ผ่านมา ผู้เขียนได้รับข้อเสนอแนะตามลำดับดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

1. ในด้านกฎหมาย

1) ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายอาญา โดยให้มีการใช้ไทยชนิดอื่นที่เหมาะสม แทน ไทยจำคุกมากขึ้น โดยเฉพาะผู้กระทำการผิดโดยพลั้งพลาดในคดีเล็กน้อยหรือคดีที่มีการลงโทษ จำคุกระยะสั้น แล้วใช้ไทยจำคุกสำหรับผู้ที่เป็นอันตรายต่อสังคมจริงๆ ให้มีการแยกปฏิบัติต่อ

ผู้กระทำความผิดให้แตกต่างกันระหว่างผู้กระทำความผิดโดยพลั่งพลาด กับผู้ที่กระทำความผิดโดยสันดานหรือผู้ร้ายมืออาชีพ

2) ปรับปรุงกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในส่วนของการกำหนดโทษให้เกิดระบบการกำหนดโทษที่มีการพิจารณาถึงพฤติกรรมและภูมิหลังของผู้กระทำความผิดด้วย nokหนึ่งจากการพิจารณาถึงความรุนแรงแห่งคดี ซึ่งจะทำให้ผู้กระทำความผิดโดยสันดานยากต่อการแก้ไขได้รับโทษจำคุกระยะยาว ไม่สามารถอุกมาก่อความเดือดร้อนต่อสังคมได้ ออกแบบหมายที่สร้างระบบการช่วยเหลือศาล ในการกำหนดโทษ กล่าวคือ ให้มีหน่วยงานในการสืบเสาะข้อมูลผู้กระทำความผิดเสนอต่อศาล และมีคณะกรรมการให้คำแนะนำและนำเสนอโทษแก่ศาล ดังที่ปรากฏในประเทศอังกฤษเป็นต้น

3) ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับการลดโทษ กำหนดเงื่อนไขให้มีการลดโทษผู้ต้องขังให้น้อยลง และต้องแยกปฏิบัติในการลดโทษ กล่าวคือ ผู้กระทำความผิดโดยสันดาน มืออาชีพ จะได้รับลดโทษน้อยลง ผู้กระทำความผิดโดยพลั่งพลาดแต่มีความรุนแรงแห่งคดียังคงได้รับการลดโทษตามปกติ เพื่อให้ผู้ต้องขังรับโทษตามคำพิพากษามากขึ้นทั้งนี้ เพราะผู้กระทำความผิดที่เข้าสู่ระบบเรือนจำจะเป็นพวกผู้กระทำความผิดที่ร้ายจริงๆ เท่านั้น จึงไม่ควรลดโทษให้ผู้กระทำความผิดกลุ่มนี้มากนัก

4) สร้างกฎหมายเกี่ยวกับการนำมาตรการเลี่ยงโทษจำคุกมาใช้ในประเทศไทยให้มากขึ้น ในประเทศญี่ปุ่น สถาบันสาธารณะรัฐเยอร์มนี และอังกฤษ มีการนำมาตรการทางกฎหมายในการเลี่ยงโทษจำคุกมาใช้อีกอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะประเทศไทยญี่ปุ่นประสบความสำเร็จมาก อัตราผู้ต้องโทษจำคุกต่ำ ส่วนหนึ่งเป็นผลเนื่องมาจากนโยบายทางอาญาในการใช้โทษจำคุก กล่าวคือใช้มาตรการเลี่ยงโทษจำคุกจำนวนมาก เช่น มาตรการจำคุกในวันหยุด การควบคุมตัวที่บ้าน การทำงานสาธารณูปโภค การจราจร แม้กระทั่งการจราจร แม้กระทั่งการคุณประพฤติ สำหรับผู้กระทำความผิดที่ไม่มีสันดานเป็นผู้ร้าย หรือผู้กระทำความผิดในคดีเล็กน้อย และใช้โทษเฉพาะผู้กระทำความผิดที่เป็นมืออาชีพหรือเป็นอันตรายต่อสังคม

5) คำพิพากษาของศาลอาญาต้องมีการบริหารจัดการ ไทยโดยการลงโทษและจำนวน โทษต้องมีเหตุผล ว่าโทษที่ลงและจำนวนโทษสามารถทำให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการบังคับโทษได้จริงหรือไม่

6) สร้างกฎหมายและระบบกฎหมายบังคับโทษในประเทศไทย ที่ถูกต้องตามหลักการบังคับโทษจำคุก และมีระบบที่มีมาตรฐานสากล

2. ในด้านทางปฏิบัติ

1) ควรมีการจัดทำฐานข้อมูลสถิติของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เป็นฐานข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ที่เรียกว่า "White Paper on Criminal Justice" ในประเทศไทย หรือ Justice for All. ในส่วนอาณาจักรระบบรายงานฐานข้อมูลกระบวนการ

บุต্তิธรรมทางอาญาจะเป็นพื้นฐานการกำหนดนโยบาย ตรวจสอบการทำงานของหน่วยต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรม และเป็นดัชนีชี้วัดที่สำคัญถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบุต्तิธรรมนั้น

2) สร้างระบบประกันคุณภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยเฉพาะในส่วนของการบังคับโทษ โดยแต่ละเรื่องจำด้องมี

(1) การตรวจสอบภายในองค์กรต้องมีการกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจนในด้านต่างๆ ให้ครบถ้วน ที่มีมาตรฐานเดียวกัน และตัวชี้วัดที่แต่ละเรื่องจำส่วนที่ต้องดูแลที่เกี่ยวข้อง ตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบเรื่องจำ ทำหน้าที่นี้ จึงต้องมีการกำหนดมาตรฐานการตรวจสอบเรื่องจำ และการแสดงผลที่เป็นการประกันคุณภาพที่ชัดเจน และตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(2) สร้างระบบการตรวจสอบภายนอกหรือการประกันคุณภาพภายนอก กล่าวคือ ต้องจัดให้มีการตรวจสอบจากภายนอกในระบบการติดตามประเมินผลการทำงาน และผลการปรับพฤตินิสัยผู้ต้องขังที่กำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจน จัดระบบค่าระดับคะแนนที่ได้ เพื่อการจัดลำดับเรื่องจำในประเทศและรายงานต่อกฎหมายที่เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมและสาระณรับทราบ ซึ่งการตรวจสอบประเมินคุณภาพปรากฏในกระบวนการยุติธรรมของประเทศอังกฤษ ประเทศญี่ปุ่น

(3) การตรวจสอบโดยประชาชน กล่าวคือ การยุติธรรมทางอาญาดูคุ้นหูก่อนจะเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนหรือภาคสังคมเข้ามายืนทบทวนในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งจะมีผลดีในเชิงของทัณฑิวิทยา วัตถุประสงค์ของการบังคับโทษในการปรับพฤตินิสัย Rehabilitation ขณะเดียวกัน สังคมหรือประชาชนก็จะตรวจสอบการทำงานในด้านต่างๆ ของเรื่องจำไปพร้อมๆ กัน ดังที่ปรากฏในประเทศอังกฤษ ประเทศญี่ปุ่น ที่ชัดเจน กฎหมายบังคับโทษจำกัดและนโยบายของงานราชทัณฑ์ ต้องเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนหรือภาคสังคมได้เข้าไปมีส่วนร่วมให้มีผลได้จริง

ส่วนที่ 2 กฎหมายเกี่ยวกับการบังคับโทษจำกัด

1. ในระยะสั้น ปรับปรุงกฎหมายบังคับโทษที่ใช้ในปัจจุบันส่วนที่ต่ำกว่ามาตรฐาน ขึ้นต่อไปนี้ ที่พนักงานศึกษาต่อไปนี้

- 1) ไม่มีบทบัญญัติของวัตถุประสงค์หรือเจตนาณณ์ ของการบังคับโทษจำกัดที่ชัดเจน
- 2) ไม่มีบทบัญญัติที่เป็นกฎหมายปฎิบัติสำหรับผู้ที่ต้องโทษจำกัดอย่างชัดเจน
- 3) แผนการบังคับโทษรายบุคคล
- 4) บริการทางแพทย์

- 5) การใช้เครื่องพัฒนาการเมื่อผู้ต้องขังประพฤติว่าอยู่หน้าศาลหรือเจ้าพนักงาน
- 6) การคุ้มครองค่าแรงงานผู้ต้องขัง/รายได้
- 7) การแจ้งข่าวการเงินปัจจุบัน การข้ายเรือนจำ ให้กับญาติผู้ต้องขัง โดยเรือนจำ
- 8) มาตรการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง การบำบัดแก้ไขที่เป็นบททางกฎหมาย
- 9) การควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานโดยองค์กรภายนอก
- 10) ความสัมพันธ์กับทางสังคมและการคุ้มครองพื้นที่สาธารณะที่กำหนด
เกี่ยวกับการดำเนินการกับผู้ต้องขังภายหลังการปล่อยตัวออกไปแล้ว
- 11) จำนวนแพทช์ประจำเรือนจำ
2. ในระยะยาว ทำการปฏิรูปกฎหมายบังคับไทยจำกัด ให้มีประสิทธิภาพและ
ประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์ของการลงโทษ เพื่อให้การลงโทษจำกัดมีผลได้จริงตามวัตถุประสงค์
ดังกล่าว มีมาตรฐานสูงกว่ามาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อนักโทษมีผลได้จริงในทางปฏิบัติ
เพิ่มเติมกฎหมายสำคัญที่บังคับอย่างเดียว ไม่สามารถบังคับได้ จัดระบบกฎหมายโดยทำเป็น
ประมวลกฎหมายบังคับไทย และสร้างระบบกฎหมายฝ่ายบริหารที่มีอยู่แล้ว ให้เป็นหมวดหมู่นึง
มาตรฐานการปฏิบัติงานเหมือนกันทั่วประเทศ
3. ลักษณะของกฎหมายบังคับไทยที่ดี
- 1) มีบทบัญญัติที่ชัดเจนทั้งในกรอบวัตถุประสงค์ เจตนาณ์ และเนื้อหาในส่วน
ต่างๆ ประมาณให้อยู่รวมกันอย่างมีระบบ เป็นลำดับการใช้
 - 2) มีความเป็น “เสรีนิยม” ยกเว้นผู้ต้องขังเป็น “ประชาน” ของการบังคับโดย
มีหลักประกันสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของผู้ต้องขัง
 - 3) มีความเป็น “ประชาธิปไตย” ความเสมอภาค/บนพื้นฐานของความสมัครใจ
ความยินยอมและความร่วมมือระหว่างกัน
 - 4) มีความ “โปร่งใส” กล่าวคือสามารถตรวจสอบได้จากการตรวจสอบทั้งภายใน
และภายนอกองค์กร
 - 5) เนื้อหาสาระสามารถสื่อถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ถูกต้องตรงกัน ทั้งในเชิงทิศทาง
ของความคิด ที่มีเจตนาณ์ที่มุ่งเน้นถึงวัตถุประสงค์ในการบังคับโดยอย่างแท้จริง และบทบัญญัติ
กำหนดแนวทางในการปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม อยู่บนพื้นฐานของ ความเป็นเสรีนิยม ความ
โปร่งใส ตรวจสอบได้ เพื่อให้มีมาตรฐานเหมือนกันหรือเท่ากันในทุกเรือนจำ
 - 6) กฎหมายต้องไม่นำไปสู่การทำลายลักษณะ หรือวัฒนธรรมเดิมในการดำรงชีวิต
ของผู้ต้องขังจำกัด และตามหลักที่ว่า ภายใต้กฎหมายนี้จะต้องไม่แตกต่างกันมาก
ต้องทำให้เกิดขึ้นอย่างที่สุดเท่าที่จะทำได้

7) กฎหมายต้องไม่กำหนดให้กระบวนการบังคับโทษ เป็นการทำลายความเป็นมนุษย์ ลดthonศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เช่น การทรมานด้วยวิธีทารุณ โหดร้าย ทางร่างกายและจิตใจ

8) มีกฎหมายเปิดโอกาสให้ภาคสังคมเข้าไปมีบทบาทเข้าร่วมมือด้วยตัวเองในเรื่องงานดึงภัยหลังการปล่อยตัวทำให้กำแพงเรื่องจำนำสู่สาธารณะกันผู้ต้องขังกับสังคมภายนอกได้

ส่วนที่ 3 ส่วนงานบังคับโทษจำคุก กล่าวคือ กรมราชทัณฑ์ ได้มีการวางแผนรากฐานทางความคิดและทางปฏิบัติให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ก่อปรกับพนวิมีการวางแผนกลยุทธ์ของกรมราชทัณฑ์และแผนในเรื่องต่างๆ มีการกำหนดตัวชี้วัดอย่างชัดเจนในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นการจัดระบบความคิดของผู้ที่ปฏิบัติงานและแนวทางในการปฏิบัติงานที่มีระบบและทันสมัย เพื่อที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารจัดการ เป็นสิ่งที่เป็นข้อเด่นของกรมราชทัณฑ์ที่นำไปสู่คำที่ว่า “การพัฒนาราชทัณฑ์ที่มุ่งสู่ความเป็นสากล” สิ่งที่กรมราชทัณฑ์ควรจะต้องทำต่อไปอีกระดับหนึ่งคือ การประกันคุณภาพในด้านต่างๆ ของงานราชทัณฑ์ กล่าวคือ

1) ออกรกฏหมายที่จัดการให้มีการประกันคุณภาพการจัดการเรื่องจำนำในด้านต่างๆ และประกันสิทธิ์ต่างๆ ของผู้ต้องขังให้เป็นระบบครบวงจรและมีการประเมินการประกันคุณภาพเรื่องจำภายในและภายนอก โดยคณะกรรมการที่มาจากคนกลาง

2) เรื่องจำทุกเรื่องจำต้องกำหนดตัวชี้วัดในด้านต่างๆ ให้เหมือนกันทั่วไปประเทศ และตัวชี้วัดต่างๆ ต้องเป็นไปตามกฎหมายและมาตรฐานขั้นต่ำขององค์กรสถาปัตยกรรม

3) จัดทำระบบการประกันคุณภาพเรื่องจำ โดยมีการตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพเรื่องจำ ที่เป็นบุคคลภายนอกที่มีความรู้ในการประกันคุณภาพ มาทำหน้าที่ตรวจสอบและประเมินเรื่องจำต่างๆ และจัดทำค่านมาตรฐานเรื่องจำในประเทศไทย

4) กรมราชทัณฑ์ควรเป็นหน่วยงานที่ริเริ่มในการจัดทำประมวลกฎหมายบังคับโทษ

5) สร้างกฎหมายและหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่ ช่วยดูแลผู้ต้องขังภัยหลังจากปล่อยตัวออกสู่สังคมปกติอย่างเช่น ในประเทศไทยที่มีทั้งภาครัฐและเอกชน

6) จัดทำระบบฐานข้อมูลสถิติและแนวทางของกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจน เพื่อทำให้เห็นภาพในงานกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ดังตัวอย่างของประเทศไทยญี่ปุ่นที่มี Summary of The White paper on Crime. Ministry of Justice หรือ All for Justice ของประเทศไทยเป็นต้น

7) จัดทำแหล่งทุนการศึกษาหรือให้ทุนการศึกษากับผู้เรียนแพทย์ โดยต้องมีเงื่อนไขเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วต้องมารับราชการเป็นบุคคลในเรื่องจำ

ส่วนที่ 4 เสนอแนะทั่วไป

1) จัดให้มีการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย นักภาษาไทย ในคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย ต่างๆ ในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และการศึกษาวิจัยระดับปริญญาเอก เพื่อสร้างฐานความรู้ ความเข้าใจให้นักกฎหมายที่จะเข้าสู่หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา อาทิเช่น เป็นเจ้า พนักงานตำรวจ พนักงานอัยการ ศาล พนักงานราชทัณฑ์ เจ้าพนักงานคุมประพฤติ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดทั้งผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ ฯลฯ

2) สนับสนุนให้มีการทำวิจัยร่วมกันระหว่างนักกฎหมายกับผู้ที่มีความรู้ในศาสตร์ สาขาอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบังคับไทย เจ้าพนักงานราชทัณฑ์ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ ร่วมกันในลักษณะความสัมพันธ์ที่เป็นสหศาสตร์

3) สร้างความสัมพันธ์กับมหาวิทยาลัยและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับ ไทยจำกัด เพื่อร่วมกันพัฒนาภาษาไทยและการปฏิบัติงาน ตลอดทั้งการสร้างบุคลากรร่วมกัน เพื่อให้ ได้บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขา

บริษัทฯ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

กรมราชทัณฑ์. (2525). ประวัติการราชทัณฑ์ 200 ปี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ราชทัณฑ์เรือนจำคลองเปรม.

_____ . (ม.ป.ป.). มาตรฐานองค์การสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง. กรุงเทพฯ : กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม.

_____ . (2544). รวมกฎหมายราชทัณฑ์ฉบับมาตรฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ราชทัณฑ์เรือนจำคลองเปรม.

คณิต ณ นคร. (2549). กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : วิญญาณ.

_____ . (2547). กฎหมายอาญาภาคความผิด พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : วิญญาณ.

_____ . (2539). กฎหมายอาญาภาคทั่วไป พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : วิญญาณ.

_____ . (2545). รัฐธรรมนูญกับกระบวนการยุติธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เดือนตุลา.

_____ . (2548). กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาคการดำเนินคดี. กรุงเทพฯ : วิญญาณ.

นักเขียน จิตสว่าง. (ม.ป.ป.). หลักทัณฑ์วิทยา พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : มูลนิธิพิมุลสังเคราะห์ กรมราชทัณฑ์.

_____ . (2549). โปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วัฒนพงศ์ การพิมพ์.

ร.แสงกาต. (2526). ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย เล่ม 1. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิถี พฤกษะวัน. (2534). คำอธิบายพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ทิพย์ อักษร.

สถาบันกฎหมายอาญา. (2540). สารานุกรมกระบวนการยุติธรรมนานาชาติ. กรุงเทพฯ : เซเว่นพรินติ้ง กรุ๊ป จำกัด.

สถาบันพัฒนาข้าราชการราชทัณฑ์. (2545). พิพิธภัณฑ์ราชทัณฑ์. กรุงเทพฯ.

สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล. (2548). ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. กรุงเทพฯ : วิญญาณ.

_____ . (2549). ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฉบับอ้างอิง พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ : วิญญาณ.

- หยุด แสงอุทัย. (2537). *กฎหมายอาญา ภาค 1.* กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อุทพิศ แสนโภคิก. (2515). *อนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ.* กรุงเทพฯ : ม.ร.พ.

บทความ

- ธนาี วรกัทร์. (2549, มิถุนายน). “การบังคับโทษจำคุกในประเทศไทย.” *บทบัญชีพิเศษ.* 62, 2. หน้า 87-115.
- . (2549, มีนาคม). “การบังคับโทษจำคุกในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี.” *บทบัญชีพิเศษ.* 62, 1. หน้า 147-193.
- . (2548, กรกฎาคม-ธันวาคม). “ปัญหาการบังคับโทษจำคุกในประเทศไทย.” *กฎหมายธุรกิจบัญชี.* 5, 2. หน้า 25-59.
- . (2549, มกราคม-มิถุนายน). “ประสิทธิภาพของศาลในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาไทย.” *กฎหมายธุรกิจบัญชี.* 6, 1. หน้า 49-76.

วิทยานิพนธ์

ณัฐยา จารยาชัยเลิศ. (2548). *หลักประกันสิทธิผู้ต้องขัง: กรณีศึกษาสิทธิในการดำเนินชีวิตนิติศาสตร์มนุษย์.* กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ธีรารัตน์ สัมมา. (2546). *กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษ : ศึกษากรณีการลดวันต้องโทษจำคุกสาขานิติศาสตร์ บัญชีวิทยาลัย.* กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัญชีพิเศษ.

เอกสารอื่นๆ

ณรงค์ ใจหาย และคณะ. (2540). “สิทธิของผู้ต้องหาจำเลยและผู้ต้องโทษในคดีอาญา” โครงการวิจัยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักนายกรัฐมนตรี.

ธนาี วรกัทร์. (2547). “ประสิทธิภาพของศาลในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาไทย” ทุนมหาวิทยาลัยธุรกิจบัญชีพิเศษ.

ธนาี วรกัทร์และจรรุติ ลิปิพันธ์. (2548). “สิทธิของผู้ต้องขังระหว่างพิจารณา” ทุนมหาวิทยาลัยธุรกิจบัญชีพิเศษ.

- นักชี จิตสว่าง. (2548). “การเปรียบเทียบและการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายราชทัณฑ์ของไทย” (เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายเกี่ยวกับงานราชทัณฑ์ หน่วยที่ 15) สาขาวิชา วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมารักษ์.
- สุจินตนา ชุมวิสูตร. (2548). “วินัยข้าราชการราชทัณฑ์” (เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายเกี่ยวกับงานราชทัณฑ์ หน่วยที่ 13) สาขาวิชา วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมารักษ์.
- สำนักงานศาลยุติธรรม รายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2545-2548.
- สำนักงานอัยการสูงสุด รายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2541-2547.
- อารีลักษณ์ สินธพันธุ์. (2548). “ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง” (เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายเกี่ยวกับงานราชทัณฑ์ หน่วยที่ 14) สาขาวิชา วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมารักษ์.

ภาษาต่างประเทศ

BOOKS

- Alpert ,Geoffrey P. (1980). **Legal rights of prisoners.** Beverly Hills : Sage.
- Bartollas,Clemens. (2002). **Invitation to Corrections.** Boston: USA. Allyn & Bacon.
- Command of Her Majesty. (2004). **Cutting Crime, Delivering Justice.** [A Strategic Plan for Criminal Justice2004-08]. UK.: Stationery office.
- Freckmann, Anke, Wegerich, Thomas. (1999). **The German Legal System.** London : Sweet&Maxwell.
- Garner ,Bryan A. (2004). **Black's Law Dictionary.** USA.:Tomson.
- Jehle,Jorg-Martin. (2005). **Criminal Justice in Germany.** 4th ed. Berlin Germany : Federal Ministry of Justice.
- Kaiser, Gunther. (1984). **Prison Systems & Correctional Law : Europe, The United States, and Japan A Comparative Analysis.** U.S.A.:Transnational Publishers.
- Kauffman, Kelsey. (1988). **Prison officers and their world.** Cambridge : Harvard University.
- Kerper,Hazel B. **Legal rights of the convicted.** St.Paul : West.
- Livingstone, Stephen. (1992). **Prison Law.** Oxford : Oxford University.
- Livingstone, Stephen., Owen, Tim. (1993). **Prison Law.** Oxford : Clarendon Press.

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

การวิจัยเรื่อง กฎหมายบังคับไทยในประเทศไทย: การบังคับไทยจำดูด

(สำหรับบุคคลในกระบวนการยุติธรรมและประชาชนทั่วไป)

- ผู้พิพากษา
- อัยการ
- ตำรวจ

- นักวิชาการ
- ทนายความ
- ประชาชนทั่วไป

ขอความกรุณาผู้ตอบแบบสอบถามใส่เครื่องหมาย / ลงในช่อง หน้าข้อความ
ที่ท่านเลือกหรือตามความคิดเห็นของท่าน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

- ชาย
- หญิง

2. ระดับการศึกษา

- ต่ำกว่าปริญญาตรี
- ปริญญาตรี
- สูงกว่าปริญญาตรี

3. สถานที่อยู่หรือที่ทำงานในปัจจุบัน

☐ ภาคกลาง	☐ ภาคตะวันออก
☐ ภาคเหนือ	☐ ภาคใต้

4. ท่านมีความรู้ความเข้าใจหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องเรียนจำบังหรือไม่

- มี
- ไม่มี

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการบังคับไทยจำคุกในประเทศไทย

1. ความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับหลักการบังคับไทยจำคุกในด้านต่างๆ

ด้าน	ระดับความเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่มีความ เห็น	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. การลงโทษจำคุกเป็นไปเพื่อการแก้แค้นทดแทน					
2. การลงโทษจำคุกเป็นไปเพื่อการข่มขู่					
3. การลงโทษจำคุกเป็นไปเพื่อการปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำผิด					
4. การลงโทษจำคุกเพื่อเป็นการตัดโอกาสในการกระทำความผิด					
5. การบังคับโทษจำคุกต้องการทำให้ผู้กระทำผิดสามารถดำรงชีวิตอนาคตโดยจะไม่ไปกระทำความผิดซ้ำอีกและมีความรับผิดชอบต่อสังคม					
6. การบังคับโทษจำคุกเป็นไปเพื่อเป็นการคุ้มครองสังคม					
7. การบังคับโทษจำคุกเป็นไปเพื่อเป็นการปรับปรุงแก้ไข นำบัคพื้นฟู พฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย					
8. การบังคับโทษจำคุกเป็นไปตามหลักการคืนคนดีสู่สังคม					

2. ความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการบังคับโทษจำคุกในด้านต่างๆ ของประเทศไทย

ด้าน	ระดับความเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่มี ความเห็น	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการลงโทษจำคุกเป็นอย่างดี					
2. ควรลงโทษจำคุกระบะสั่นกับผู้กระทำความผิด					

ด้าน	ระดับความเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ความเห็น	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
3. ควรลงโทษจำกัดผู้กระทำผิดที่เป็นอาชญากรโดยอาชีพเป็นระยะเวลานานๆ					
4. การนำมาตรการเลี่ยงไทยจำกัดมาใช้แทนไทยจำกัดระยะสั้นในประเทศไทย					
5. ควรให้มีการลงโทษจำกัดเฉพาะในวันหยุดราชการ แทนไทยจำกัดระยะสั้น					
6. การควบคุมกักขังผู้กระทำความผิดโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น สายดูดที่มีวงจรที่สามารถควบคุมเขตพื้นที่ได้ เป็นต้น แทนไทยจำกัดระยะสั้นในเรือนจำ					
7. มาตรการในการลงโทษโดยสังคม แทนไทยจำกัดระยะสั้น					
8. ความจำเป็นที่ต้องให้มีการเปิดโอกาสให้ภาคสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการบังคับไทยจำกัดในเรือนจำ					
9. การใช้ระบบเรือนจำเอกชนในประเทศไทย					
10. คำพิพากษาของศาลอาญาจำเป็นจะต้องมีรายละเอียด เหตุผลการให้โทษ และเหตุผลการใช้มาตรการแก้ไขผู้กระทำผิดคนนั้นๆ					
11. ความจำเป็นที่ประเทศไทย ต้องมีระบบการสืบเสาะข้อมูลผู้กระทำความผิด เสนอศาลเพื่อให้ศาลใช้ประกอบการเลือกลงโทษ และกำหนดอัตราโทษกับผู้กระทำผิด					
12. การที่ประเทศไทยต้องมีการตั้งคณะกรรมการที่บูรณาการลงโทษ เพื่อเสนอแนะไทย จำนวนไทย แนวทางการแก้ไขพฤติกรรมต่างๆ แก่ศาลอาญา ก่อนมีคำพิพากษา					
13. ความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องมีระบบการสืบเสาะข้อมูลของผู้กระทำความผิด เพื่อเป็นข้อมูลให้งานราชทัณฑ์วิเคราะห์วางแผนการแก้ไขผู้กระทำผิดเป็นรายบุคคลได้					

ด้าน	ระดับความเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ความเห็น	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
14. ประเทศไทยต้องมีการติดตามและประเมินผลผู้ต้องขังภายหลังการปล่อยตัว					
15. ท่านมีทัศนคติที่ดีและยอมรับผู้ต้องขังที่เคยได้รับโทษจำคุกมาแล้ว					
16. ท่านเห็นในความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องมีกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงแก้ไขพื้นฟูผู้กระทำความผิด					
17. ท่านเห็นในความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องมีระบบหรือมาตรการช่วยเหลือผู้กระทำผิดภายหลังการปล่อยตัวโดยความร่วมมือของภาครัฐและภาคสังคม					
18. ท่านเห็นความสำคัญและความจำเป็นของงานราชทัณฑ์ที่มีผลกระบวนการคุ้มครองสุขภาพและสภาพแวดล้อมของคนต้องขัง					
19. ท่านคิดว่าการยอมรับและการให้ความช่วยเหลือจากครอบครัวและสื่อแวดล้อมในชุมชนของผู้กระทำความผิดมีผลต่อผู้ต้องขังที่พ้นโทษจำคุกมาแล้ว ไม่ไปกระทำความผิดซ้ำอีก					

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการบังคับโทษจำคุกของประเทศไทย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถาม

การวิจัยเรื่อง กฎหมายบังคับไทยในประเทศไทย : การบังคับไทยจำคุก (สำหรับผู้ต้องขัง)

ขอความกรุณาผู้ต้องแบบสอบถามใส่เครื่องหมาย / ลงในช่อง หน้าข้อความ
ความที่ท่านต้องการหรือตามความเป็นจริง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ต้องแบบสอบถาม

1. เพศ

- ชาย
- หญิง

2. ระดับการศึกษา

- ประถมศึกษาและต่ำกว่า
- ปวช. หรือปริญญาตรี
- มัธยมศึกษาหรือ ปวช.
- สูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป

3. โทษจำคุกที่ได้รับ

- 1-5 ปี
- 6 ปี - 10 ปี
- มากกว่า 10 ปี

4. เรือนจำประเภท

- ทัณฑสถาน
- เรือนจำจังหวัด
- เรือนจำอำเภอ
- เรือนจำกลาง
- เรือนจำพิเศษ

5. สถานที่ตั้งเรือนจำอยู่ในภาค

- ภาคกลาง
- ภาคเหนือ
- ภาคตะวันออก
- ภาคใต้

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับสิทธิของผู้ต้องขังในการบังคับโทษจำคุกด้านต่างๆ ของประเทศไทย

ด้าน	ระดับความเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่มี ความเห็น	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. ผู้ต้องขัง ได้รับความดูแลในเรื่องสภาพแวดล้อมภายในเรือนจำอย่างเหมาะสม					
2. ผู้ต้องขัง ได้รับเครื่องหลับนอนเต็อฝ้า เครื่องนุ่งห่ม ที่เหมาะสม					
3. ผู้ต้องขัง ได้รับความดูแลสุขอนามัยภายในเรือนจำ อย่างเหมาะสม					
4. ผู้ต้องขัง ได้รับการรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย อย่างเหมาะสม					
5. ผู้ต้องขัง ได้รับความดูแลด้านอาหาร น้ำดื่ม สะอาดถูกหลักโภชนาการ อย่างเหมาะสม					
6. ผู้ต้องขัง ได้รับความดูแลในเรื่องของเวลาว่าง ส่วนตัว อย่างเหมาะสม					
7. ผู้ต้องขัง ได้รับโอกาสในการออกกำลังกาย เล่นกีฬา อย่างเหมาะสม					
8. ผู้ต้องขัง ได้รับโอกาสในการได้รับข้อมูลข่าวสาร จากสื่อต่างๆ อย่างเหมาะสม					
9. ผู้ต้องขัง ได้รับโอกาสในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลภายนอก อย่างเหมาะสม					
10. ผู้ต้องขัง ได้รับโอกาสในการเยี่ยมนญาติอย่าง เหมาะสม					
11. ผู้ต้องขัง ได้รับโอกาสในการศึกษาอบรมอย่าง เหมาะสม					
12. ผู้ต้องขัง ได้รับโอกาสในการประกอบกิจในทาง ศาสนาอย่างเหมาะสม					
13. ผู้ต้องขัง ได้รับโอกาสในการทำงานอย่าง เหมาะสม					
14. ผู้ต้องขัง ได้รับรายได้จากการทำงานอย่าง เหมาะสม					

ด้าน	ระดับความเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่มี ความเห็น	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
15. ผู้ต้องขังได้รับโอกาสใช้สิทธิในการร้องทุกข์อย่างเหมาะสม					
16. ระเบียบวินัยภายในเรือนจำมีความเหมาะสม					
17. ผู้ต้องขังได้รับการดูแลจากเจ้าหน้าที่งานอย่างเหมาะสม					
18. ผู้ต้องขังมีโอกาสได้สิทธิลดวันต้องโทษอย่างเหมาะสม					
19. ผู้ต้องขังมีโอกาสได้สิทธิพักการลงโทษอย่างเหมาะสม					
20. ผู้ต้องขังมีโอกาสได้สิทธิในการอภัยโทษอย่างเหมาะสม					
21. ผู้ต้องขังมีโอกาสได้สิทธิในการเลื่อนชั้นอย่างเหมาะสม					
22. ผู้ต้องขังมีโอกาสเข้าร่วมโปรแกรมพิเศษต่างๆ ที่เรือนจำจัดให้อย่างเหมาะสม					
23. ผู้ต้องขังได้รับการบริการทางทันตแพทย์อย่างเหมาะสม					

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายของประเทศไทย

แบบสอบถาม

การวิจัยเรื่อง กฎหมายบังคับโทษในประเทศไทย : การบังคับโทษจำคุก (สำหรับเจ้าพนักงานราชทัณฑ์)

ขอความกรุณาผู้ตอบแบบสอบถามใส่เครื่องหมาย / ลงในช่อง หน้าข้อความที่ท่านเลือกหรือตามความคิดเห็นของท่าน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

- ชาย
- หญิง

2. ระดับการศึกษา

- ต่ำกว่าปริญญาตรี
- ปริญญาตรี
- สูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป

3. ระดับตำแหน่งงาน

- ข้าราชการระดับ 1 - 3
- ข้าราชการระดับ 4 - 6
- ข้าราชการระดับ 7 - 10
- สูงกว่าชั้นกราว
- อื่นๆ (ระบุ).....

4. ท่านปฏิบัติงานอยู่ในเรือนจำประเภท

☐ ทัณฑสถาน	☐ เรือนจำกลาง
☐ เรือนจำจังหวัด	☐ เรือนจำพิเศษ
☐ เรือนจำอำเภอ	

5. สถานที่ตั้งเรือนจำอยู่ในภาค

☐ ภาคกลาง	☐ ภาคตะวันออก
☐ ภาคเหนือ	☐ ภาคใต้

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการบังคับไทยจำคุกในประเทศไทย

1. ความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับหลัก (แนวคิดทฤษฎี) เกี่ยวกับการบังคับไทยจำคุกในด้านต่างๆ

ด้าน	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ความเห็น	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. การลงโทษจำคุกเป็นไปเพื่อการแก้แค้นทดแทน					
2. การลงโทษจำคุกเป็นไปเพื่อการข่มขู่					
3. การลงโทษจำคุกเป็นไปเพื่อการปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำผิด และคืนคนดีสู่สังคม					
4. การลงโทษจำคุกเพื่อเป็นการตัดโอกาสในการกระทำความผิด					
5. การบังคับโทษจำคุกเป็นไปเพื่อให้มีการดำรงชีวิตอนาคตโดยปราศจากการกระทำความผิดและมีความรับผิดชอบต่อสังคม					
6. การบังคับโทษจำคุกเป็นไปเพื่อเป็นการคุ้มครองสังคม					
7. การบังคับโทษจำคุกเป็นไปเพื่อเป็นการปรับปรุงแก้ไข นำมัคพื้นฟู พฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย					

2. ความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการบังคับโทษจำคุกในด้านต่างๆ

ด้าน	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ความเห็น	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. การนำมาตรการเลี่ยงโทษจำคุกมาใช้แทนโทษจำคุกระยะสั้น					
2. การควบคุมกักขังผู้กระทำความผิดโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น สายล็อกที่มีวงจรที่สามารถควบคุมเข้าพื้นที่ได้เป็นต้น แทนโทษจำคุกระยะสั้นในเรือนจำ					

ด้าน	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ความเห็น	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
3. การให้มีการลงโทษจำกัด เนพาะในวันหยุดราชการ แทนโทษจำกัดระยะเวลาสั้น					
4. มาตรการในการลงโทษโดยสังคม แทนโทษจำกัดระยะเวลาสั้น					
5. ความจำเป็นที่ต้องให้มีการเปิดโอกาสให้ภาคสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการบังคับโทษจำกัดในเรือนจำ					
6. การใช้ระบบเรือนจำอุกอาจในประเทศไทย					
7. คำพิพากษาของศาลอาญาจำเป็นจะต้องมีรายละเอียด เหตุผลการให้โทษ และเหตุผลการใช้มาตรการแก้ไขผู้กระทำผิดคนนั้นๆ					
8. ความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องมีระบบการสืบเสาะข้อมูลของผู้กระทำความผิด เสนอศาลเพื่อให้ศาลมีประชดอนการเลือกลงโทษ และการกำหนดค้อตราชญ์กับผู้กระทำผิด					
9. การที่ประเทศไทยต้องมีการตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาการลงโทษ เพื่อเสนอแนะโทษจำนำวนโทษ แนวทางการแก้ไขพฤติกรรมต่างๆ แก่ศาลอาญา ก่อนมีคำพิพากษา					
10. ความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องมีระบบการสืบเสาะข้อมูลของผู้กระทำความผิด เพื่อเป็นข้อมูลให้งานราชทัณฑ์วิเคราะห์วางแผนการแก้ไขผู้กระทำผิด เป็นรายบุคคลได้					
11. ความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องมีกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงแก้ไขที่พื้นฟูผู้กระทำความผิด					
12. ความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องมีระบบหรือมาตรการช่วยเหลือผู้กระทำความผิดภายหลังการปล่อยตัวโดยความร่วมมือของภาครัฐและภาคสังคม					

ด้าน	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ความเห็น	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
13. ความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องมีการติดตามและประเมินผลผู้ต้องขึ้นภายหลังการปล่อยตัว					

3. ความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และประกาศกระทรวงฯ ระเบียบคำสั่งต่างๆ

พระราชบัญญัติ/ประกาศ/ระเบียบคำสั่ง	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ความเห็น	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 และประกาศ กระทรวงฯ ระเบียบคำสั่งต่างๆ มีความชัดเจน					
2. พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 และประกาศ กระทรวงฯ ระเบียบคำสั่งต่างๆ มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิผล					
3. การรับตัวผู้ต้องขัง มีความถูกต้องและมี ประสิทธิภาพ					
4. การแยกประเภทผู้ต้องขัง					
5. การข้ามผู้ต้องขัง					
6. อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานเรือนจำ ตามกฎหมาย					
7. การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังโดยทั่วไป					
8. การใช้เครื่องพันธนาการกับนักโทษในเรือนจำ หรือทัณฑสถาน					
9. การใช้เครื่องพันธนาการกับนักโทษขณะออกไป นอกเรือนจำ					
10. การใช้อาวุธกับนักโทษ					
11. การควบคุมผู้ต้องขัง ตามกฎหมาย					
12. การทำงานของผู้ต้องขัง ในเรือนจำหรือทัณฑสถาน					
13. การทำงานของผู้ต้องขังภายนอกเรือนจำหรือ ทัณฑสถาน					
14. เงินรางวัลจากการทำงาน					

การทำงาน/สวัสดิการ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่มี ความเห็น	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
11. การเข้ามามีส่วนร่วมของภาคเอกชน					
12. แผนในการบังคับ ไทยเป็นกลุ่ม					
13. แผนในการบังคับ ไทยรายนุคคล					

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายของประเทศไทย

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - นามสกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์นานี วรกัทร์

ประวัติการศึกษา

นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2533

นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ปีการศึกษา 2541

ตำแหน่งวิชาการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ปรีดี พนมยงค์

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์